

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2017

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av budgetpropositionen för 2017 (RP 134/2016 rd)

INLEDNING

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen om statsbudgeten för 2017 (RP 134/2016 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande. Ärendet har också sänts till andra fackutskott för utlåtande.

Regeringens proposition till riksdagen om komplettering av statsbudgeten för 2017 (RP 249/2016 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Utskottet har sambehandlat propositionerna och ger ett enda betänkande om dem.

Budgetmotioner och åtgärdsmotioner

I samband med propositionerna har utskottet behandlat budgetmotionerna BM 1-462/2016 rd och åtgärdsmotionerna AM 34 och 53/2016 rd. En förteckning över motionerna ingår som bilaga till betänkandet.

Utlåtanden

Enligt 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning kan ett fackutskott på eget initiativ lämna utlåtande om budgetpropositionen inom sitt behörighetsområde till finansutskottet inom 30 dagar från det budgetpropositionen remitterades till finansutskottet

Följande utlåtanden har lämnats i ärenet:

- utrikesutskottet UtUU 7/2016 rd
- revisionsutskottet ReUU 2/2016 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 39/2016 rd
- lagutskottet LaUU 15/2016 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 24/2016 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 14/2016 rd
- försvarsutskottet FsUU 6/2016 rd
- kulturutskottet KuUU 8/2016 rd

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Motivering

- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 7/2016 rd
- ekonomiutskottet EkUU 38/2016 rd
- framtidsutskottet FrUU 7/2016 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 8/2016 rd
- miljöutskottet MiUU 19/2016 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets samtliga delegationer enligt sakinhåll.

UTSKOTTETS ALLMÄNNA MOTIVERING

Allmänt

De ekonomiska utsikterna

Finlands ekonomi har under den senaste tiden visat flera positiva tecken och ekonomin har gått in i en svag tillväxt. Enligt statistikcentralens förhandsbesked ökade bruttonationalproduktens volym i juli—september med 0,4 procent jämfört med föregående kvartal. Jämfört med 2015 års tredje kvartal ökade den så kallade bruttonationalprodukten korrigerad för antalet arbetsdagar med 1,6 procent.

Också statistik om produktion visar på en knapp återhämtning. Enligt Statistikcentralen var industrins produktion korrigerad för antalet arbetsdagar 3,5 procent större än ett år tidigare och i januari—oktober ökade den industriella produktionen med 1,6 procent jämfört med året innan (Statistikcentralen 10.11 och 9.12.2016). Också Taloustutkimus färsk undersökning visar att läget för små och medelstora företag på sistone har förbättrats och produktionen och orderingången har vuxit (Kauppalehti 7.12.2016). Konsumenternas tilltro till ekonomin har ökat och är starkast på över fem år (Statistikcentralen 28.11.2016).

Också kommunekonomin situation har förbättrats och det sammanlagda resultatet för räkenskapsperioden stärks nästa år. Ett bevis på att läget blivit bättre är också det att det inte finns uppgifter om nya kriskommuner. För första gången på tio år omfattas inga nya kommuner av utvärdering av kommuner med en särskilt svår ekonomisk ställning.

Men problemen i den offentliga ekonomin har inte försvunnit i och med den senaste tidens lindriga återhämtning, utan enligt finansministeriets bedömning är Finlands ekonomiska situation svag och vi står inför större utmaningar än vad man trott. Våren 2016 beräknade finansministeriet att budgetbalansen för de sammanlagda offentliga finanserna i proportion till bnp uppgår till -2,1 procent 2017, men i prognosen för hösten 2016 beräknas budgetbalansen försvagas -2,6 procent nästa år. Också målet på medellång sikt (-0,5 %) som gäller det strukturella underskottet enligt EU:s finanspolitiska avtal blir enligt prognoserna ouppnått.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Motivering

Det är också beskrivande för den svaga ekonomiska återhämtningen att trots de omfattande anpassningsåtgärderna i de offentliga finanserna under de senaste åren har underskottet inte minskat nämnvärt och skuldsättningen inom den offentliga sektorn har fortsatt.

I bakgrunden till den ogynnsamma finansutvecklingen ligger framförallt en dålig konkurrenskraft och den svaga utvecklingen av investeringar inom export och exportbranscher. Den senaste tidens ekonomiska återhämtning har främst varit baserad på en ökning av privat konsumtion och byggande, och den ekonomiska tillväxten vilar således inte på en hållbar grund. Enligt prognoserna fortgår skuldsättningen och Finlands ekonomi kommer att uppvisa underskott också under de närmast följande åren.

Enligt finansministeriets bedömning kommer skuldkvoten att visa en lindrigt minskande trend 2019, men en del av de sakkunniga som utskottet har utfrågat har ansett att det är en alltför optimistisk bedömning och att besluten om att bromsa utgifterna och skuldsättningen också i övrigt är otillräckliga. Också EU-kommissionen gjorde nyligen bedömningen att Finland uppenbarligen riskerar att bryta mot bestämmelserna i stabilitets- och tillväxtpakten. Men kommissionen ansåg inte att riskerna är så allvarliga att en ny budgetplan skulle ha behövt begäras för nästa år.

Men utskottet anser ändå att den allmänna linjen för regeringens finanspolitik i detta läge är en god kompromiss mellan att å ena sidan bryta skuldsättningen och att å andra sidan stödja den inhemska köpkraften och efterfrågan. Att bryta skuldsättningen snabbare skulle lätt medföra att sysselsättningen och köpkraften försvagas vilket skulle minska skatteinkomsterna och öka de offentliga utgifterna.

Åtgärder för att stärka statsfinanserna

Centrala element i regeringens finanspolitik är programmet för besparingar i de offentliga finanserna, konkurrenskraftsavtalet, vård- och landskapsreformen och strukturreformer med sikte på bättre funktion inom arbets- och produktmarknaden.

Utskottet ser det som viktigt att regeringen håller fast vid sparbetingen i regeringsprogrammet och vid planen för de offentliga finanserna för åren 2017—2020. Nästa år minskas statens utgifter särskilt av den jämnstora minskningen på 0,85 procent i det inkomstrelaterade utkomstskyddet, i studiestödet och i de indexbundna utgifterna. Dessutom ökar effekterna av flera sparbetning 2017.

Utskottet lägger också vikt vid konkurrenskraftsavtalet vars syfte är att förbättra företagens konkurrenskraft och öka exporten och sysselsättningen. Avtalet är omfattande eftersom det täcker 91 procent av arbets- och tjänstekollektivavtalen. Vid utskottets sakkunnigutfrågning har avtalets verkningar bedömts bli periodiserade över flera år och huvudsakligen infalla under tiden efter 2017.

Men avtalet har betydande verkningar redan i nästa års budget och dess inkomster och anslag. Beskattningen av arbete lindras klart, totalt med 515 miljoner euro, vilket väntas kompensera för de avgiftshöjningar som avtalas i konkurrenskraftsavtalet och göra det lönsammare att jobba. Avtalet minskar i någon mån statens utgifter, men som nettoeffekt stiger anslagen nästa år med nästan

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Motivering

500 miljoner euro. Enligt budgetpropositionen försvagar avtalet budgetekonomis balans nästa år med cirka 900 miljoner euro.

Konkurrensavtalets sammantagna verkningar syns med fördröjning men det är klart att avtalet ensamt för sig inte räcker för att stärka tillväxt och sysselsättning. Därför måste budgetpropositionen innehålla åtgärder som stöder främjandet av sysselsättning och företagsamhet. I detta så kallade sysselsättningspaket ingår bland annat att effektivisera arbetskraftsservicen, främja sysselsättningen bland unga som står utanför utbildning och arbetsliv och införa ett produktionsincitament för den audiovisuella branschen. Också åtgärderna för att få fart på produktionen av hyresbostäder till skäliga priser är välkomna eftersom de skapar arbetstillfällen på kort sikt och underlättar arbetskraftens regionala rörlighet. Syftet med sysselsättningspaketet är att öka sysselsättningen med minst 10 000 personer.

Utskottet anser dessa åtgärder befogade men konstaterar att regeringens sysselsättningsmål (72 procent) sannolikt inte kan nås eftersom sysselsättningsnivån enligt finansministeriets aktuella prognos endast ökar till cirka 70 procent till 2020. Enligt statistikcentralen var sysselsättningsnivån i oktober densamma som föregående år, det vill säga 68,4 procent, och den säsong- och slumpvariationsrensade trenden var 68,9 procent. Men utvecklingen av sysselsättningen uppvisar stora regionala skillnader: enligt Statistikcentralen varierade sysselsättningsnivån i fjol i landskapen i Fastlandsfinland från 60,2 procent upp till 72,9 procent. Enligt oktober månads sysselsättningsöversikt har antalet arbetslösa arbetssökande minskat inom de flesta NTM-centralers områden, men samtidigt fortfar långtidsarbetslösheten att öka. I slutet av oktober fanns det redan 58 000 personer som varit arbetslösa mer än två år i följd. Det är mer än 8 000 fler än året innan. För att målet inte ska fly utom räckhåll för gott behövs kraftfullare metoder för att öka mängden sysselsatta och för att förkorta perioderna av arbetslöshet. Åtgärderna måste riktas in särskilt på områden där sysselsättningen ökar svagt.

Utskottet betonar att regeringen fortfarande bör öka incitamenten för att ta emot jobb och före halvtidsöversynen av sin mandatperiod utarbeta en framställning om att undanröja flitfällor och främja arbetskraftens rörlighet. Också matchningsproblemen för arbetskraften bör minskas och det bör sättas in fler skraddarsydda åtgärder för att främja sysselsättningen bland långtidsarbetslösa och invandrare. Det är också angeläget att ingripa betydligt tidigare i problem bland ungdomar som hotas av utslagning.

Utskottet välkomnar tilläggsresurserna för att sätta trafikledsnätet i skick. I överensstämmelse med det så kallade programmet för eftersatt underhåll avsätts under tre år 600 miljoner euro extra vilket har en stor effekt både på trafikledernas skick och på sysselsättningen.

Utskottet understryker också i övrigt vikten av spetsprojekten och att de strukturella reformerna genomförs. Den mest centrala är vård- och regionförvaltningsreformen. Om den genomförs med framgång kan den dämpa ökningen av de offentliga utgifterna betydligt och stärka de offentliga finanserna. Men många viktiga frågor är ännu öppna, och reformens konsekvenser för tillgång, kvalitet och kostnader i fråga om tjänsterna går ännu inte att bedöma.

Med tanke på framtiden och den ekonomiska tillväxten är det särskilt viktigt att se till att befolkningen har en betryggande kompetensbas och att satsa på FoU-verksamhet. Detta förutsätter hög

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Motivering

kvalitet på undervisningen från småbarnspedagogik och förskola och grundläggande undervisning ända till yrkesutbildning och högskoleutbildning.

I Finland har FoU-utgifterna sjunkit flera år i följd, men fortfarande är satsningarna på forskning i en internationell jämförelse på hög nivå. Ändå inger det oro att många viktiga konkurrentländer har meddelat att de ökar satsningarna på FoU samtidigt som Finlands satsningar minskar.

Utskottet vill betona att satsningar på FoU är den offentliga sektorns nyckelmetod för att främja ekonomisk tillväxt och att de är nödvändiga för produktivitetens utvecklingen, innovationerna och för att det ska gå att ta fram nya topprodukter. Därför är det ytterst viktigt att regeringen har meddelat att det utreds modeller för att öka innovationsverksamheten inom högskolorna. De konkreta besluten ska fattas i nästa plan för de offentliga finanserna våren 2017.

Utskottet hänvisar ytterligare till det som konstateras under huvudtitel 32 och lyfter fram turismens möjligheter. Finlands satsningar på turism är små jämfört med många konkurrentländer, trots att branschen har en stor tillväxtpotential. Utskottet understryker produktifiering av tjänster och hög kvalitet, att tjänsterna är tillgängliga och att logistiken fungerar väl. Det är också angeläget att främja turismsamarbetet med grannländerna.

Balansen inom statsfinanserna och statsskulden

Budgetpropositionen för 2017 uppgår till 55,5 miljarder euro. Den uppvisar ett underskott på 5,6 miljarder euro, vilket kommer att finansieras genom ökad skuldsättning. Statsskulden (inklusive skulden inom fondekonomin) beräknas uppgå till cirka 111 miljarder euro i slutet av 2017, vilket är cirka 51 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Dessutom reserveras 300 miljoner euro för nästa års tilläggsbudgetutgifter.

De offentliga samfundens bruttoskuld beräknas nästa år stiga till 66,7 procent.

Finansutskottets ändringar

Finansutskottet ökar anslagen i budgeten med 40,125 miljoner euro av vilket största delen (ca 12 miljoner euro) avsätts för undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel för att stödja utbildning, bildning och kultur. Utskottet har också avsatt extra satsningar för förebyggande av utslagning, projekt som främjar trafiksäkerheten, forskning, utvecklande av landsbygdsnäringarna, främjande av export och turism och programmet METSO. Utskottet har strävat efter att anvisa extra finansiering för särskilda smärtpunkter och att bidra till att stödja teman i anslutning till 100-årsjubileet för Finlands självständighet. Dessutom har utskottet minskat anslagen med 3,5 miljoner euro (momenten 28.90.31, 32.40.03). Det innebär att anslagen i budgeten efter utskottets ändringar stiger med 36,625 miljoner euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 24

UTSKOTTETS DETALJMOTIVERINGAR

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 220,234 miljoner euro, alltså 6,205 miljoner euro mindre än för 2016. Av anslaget föreslås 136,597 miljoner euro bli avsatt för de 88 verksamhetsställen som ingår i beskickningsnätet.

Det är positivt att ekonomin i fråga om beskickningsnätet håller på att balanseras. Ramarna för ministeriet tillåter att två befintliga beskickningar uppgraderas till ambassader och att ett honorärkonsulat ombildas till konsulat. Utgifterna för dessa ändringar beräknas 2017 uppgå till cirka 1,1 miljoner euro.

Det säkerhetspolitiska läget i Europa är spänt och samtidigt förutsätter de svåra pågående konflikterna, den omfattande flyktingströmmen, den ökade terrorismen och utmaningarna inom den internationella ekonomin väl avvägda politiska handlingar. Utskottet framhåller att en flexibel och ändamålsenlig närvaro i världen är en källa till information och inflytande och till stärkt säkerhet och välfärd i Finland. Det är också viktigt att koncentrera resurser till de länder vars politiska och ekonomiska betydelse för Finland ökar. Beskickningsnätet måste fortgående utvecklas. I strävan att öka kostnadseffektiviteten måste möjligheterna till samarbete med de nordiska och de baltiska länderna samt med EU:s utrikestjänst undersökas. Det är likaså välkommet att tjänsterna till medborgarna ordnas i enlighet med den reviderade lagen om konsulära tjänster.

Utskottet konstaterar att beskickningarna i hög grad också befrämjar Finlands ekonomiska intressen. Det är positivt att bland annat beskickningarna i Teheran, New York, Ottawa och Ankara har projektanställt specialsakkunniga med fokus på handelsekonomiska frågor för att stärka nätverket Team Finland. Modellen Team Finland måste dock vidareutvecklas och utskottet förväntar sig fler konkreta resultat i fråga om främjandet av import och export och nya investeringar i Finland. Det är absolut nödvändigt att arbets- och näringsministeriet tillsätter en arbetsgrupp med uppgift att göra en bred bedömning av hur konceptet bör utvecklas.

Utskottet noterar att förändringarna i den internationella omgivningen ger direkta ökningarna i kostnaderna för informationssäkerheten och tryggheten vid de finska beskickningarna. Också harmoniseringen och centraliseringen av statsförvaltningens funktioner medför problem för utrikesförvaltningen. Servicekedjan har blivit längre, vilket redan i dag försvagat informationssäkerheten.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 24

Enligt uppgift till utskottet är utrikesförvaltningen exempelvis i Norge och Danmark inte skyldiga att i lika hög grad använda statsförvaltningens gemensamma tjänster.

Beskickningarnas arbetsbörda har också ökat till följd av att antalet asylsökande ökade under 2015, vilket också ledde till fler familjeföreningsprocesser. För att utrikesförvaltningen ska klara av uppgifterna föreslås det en ökning av personalresurserna på 18 årsverken. Invandringen har omfattande kostnadseffekter, så utskottet vill se att det skyndsamt och i linje med regeringsprogrammet görs en oavhängig utredning av kostnaderna för och effekterna av invandringen i vårt samhälle.

Utskottet understryker att invandringen måste vara kontrollerad och menar att utrikesministeriets och inrikesministeriets gemensamma information till de asylsökandes ursprungsländer och till transitländerna är ett lyckat initiativ. Syftet med informationen är att dämpa en obefogad migration genom att erbjuda potentiella asylsökande korrekt information om Finland och Finlands asylpraxis. Informationen tar bland annat upp riskerna med människosmuggling och Finlands bidrag till insatserna för att åtgärda orsakerna till migrationsströmmen. Riksdagens anslag för informationskampanjen räcker fram till april 2017.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för information med anknytning till invandring. Av anslaget ska 100 000 euro användas för att fortsätta med utrikesministeriets egen ovannämnda information och 150 000 euro för information i form av köpta tjänster i syfte att minska antalet asylsökande som obefogat söker sig till Finland. Informationen ska riktas antingen till målgruppens ursprungsländer eller transitländer eller till både och, via kostnadseffektiva och åtkomliga informationskanaler. Informationen ska bygga på dels god förtroenhet med målgruppens kultur och tänkesätt, dels förståelse för hur det finländska samhället fungerar och engagemang i samhällets intresse.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 220 484 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Statens utgifter för utvecklingssamarbete beräknas uppgå till totalt 881,187 miljoner euro 2017, alltså uppskattningsvis 0,4 procent av bruttonationalinkomsten. Regeringen har fortfarande som mål på lång sikt att, i enlighet med FN:s rekommendation, höja anslagen för utvecklingssamarbete till 0,7 procent av bruttonationalinkomsten. De administrativa utgifternas andel av utgifterna för utvecklingssamarbete sjönk under 2015 till 4 procent, vilket ligger under genomsnittet (5 procent) för medlemsländerna i biståndskommittén inom OECD.

Regeringen föreslår ett anslag på totalt 535,195 miljoner euro under momentet för egentligt utvecklingssamarbete. Utskottet anser det vara positivt att anslaget höjts med 37,102 miljoner euro

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 24

trots det strama läget för statsfinanserna. Samtidigt bör det noteras att verksamheten fortsatt måste anpassas till följd av den nedskärning på över 300 miljoner euro som gjordes för 2016. Anslagen till ett flertal objekt som tidigare fått stöd och gett goda resultat har sänkts rejält eller helt utgått. Inte heller styrs inkomsterna från auktioner med utsläppsrätter längre till utvecklings- och klimatanslagen.

År 2017 ska enligt budgetförslaget utvecklingssamarbetet med enskilda länder och regioner få 154 miljoner euro, det multilaterala samarbetet 145 miljoner euro, det humanitära biståndet 71 miljoner euro, frivilligorganisationerna 65 miljoner euro och Europeiska utvecklingsfonden 54 miljoner euro. Anslagen är bundna till Finlands bidrag till EU, till kampen mot klimatförändringen och till internationella finansiella institut, vilket minskar rörelseutrymmet i fråga om momentet.

Finlands utvecklingspolitik och utvecklingssamarbete grundar sig på genomförandet av Agenda 2030, FN:s handlingsprogram för en hållbar utveckling. Inom utvecklingssamarbetet satsar Finland på fyra prioriterade områden:

- förbättring av kvinnors och flickors rättigheter och ställning,
- förbättring av utvecklingsländernas ekonomier för att öka arbetsplatser, näringar och välfärd
- stärkande av demokratin och samhällets funktionsförmåga,
- förbättrad tillgång till mat, vatten och energi samt främjande av hållbara naturresurser.

Utskottet ser det som motiverat att öka låne- och kapitalinvesteringarnas andel av utgifterna för utvecklingssamarbetet och konstaterar att i princip alla låne- och kapitalinvesteringar ska uppfylla de kriterier som fastställts av OECD. Regeringen föreslår att Finnfunds kapital höjs med 10 miljoner euro (mom. 24.30.88) och att 130 miljoner euro anslås för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (mom. 24.30.89). Det är välkommet att instrument inom den privata sektorn kan utnyttjas för att uppmuntra också finländska företag att erbjuda utvecklingsländernas marknader lösningar som stöder utvecklingen och är kommersiellt lönsamma. Samtidigt skapar företagen arbetsplatser, kapital, kompetens och teknik i utvecklingsländerna. Utskottet framhåller att också kvinnor i hög grad sysselsätts genom exempelvis Finnfunds projekt. Dessutom har Finnfund lyckats förmera det kapital staten placerat. Kapitalet har sedan omplacerats i objekt som gynnar utvecklingen.

För att få till stånd en genomgripande och hållbar utveckling krävs olika typer av instrument som stöder varandra. Finlands förutsättningar att bedriva utvecklingssamarbete är begränsade, så de tillgängliga medlen måste utnyttjas med än större eftertanke. Vid behov måste det finnas beredskap för en kontrollerad utfasning av samarbetet, varvid de frigjorda resurserna kan utnyttjas i andra projekt. Exempelvis i Vietnam bör utvecklingssamarbetet avslutas till förmån för andra samarbetsformer och normal utrikeshandel mellan företag.

Samtliga instrument, inklusive låne- och kapitalinvesteringar, måste utvärderas transparent och systematiskt i fråga om utvecklingseffekter och genomslag. Endast därigenom kan anslagen till utvecklingssamarbete vinna berättigande och godkännande bland allmänheten. Verksamheten måste vara genomskinlig och basera sig på kunskap och riskhantering. Det gäller att fortgående utveckla mätningen, utvärderingen och rapporteringen av resultat och effekter. Nolltolerans mås-

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 24

te gälla för missbruk. När omgivningen förändras blir det allt viktigare kontrollera att personer som är knutna till projekten inte har terroristkopplingar.

Vidare understryker utskottet att externa bedömningar som utrikesministeriet låtit göra måste få ökad vikt för finansieringsbesluten. Som bäst pågår evalueringen av 22 frivilligorganisationer och av det multilaterala utvecklingssamarbetet. När de är klara ger de rikligt med information om hur utvecklingssamarbetet verkställs. Utifrån de utvärderingar som blivit klara har frivilligorganisationernas program gett resultat på många plan, och det utvecklingssamarbete som drivits via dem har varit ändamålsenligt och motiverat. Evalueringen har stärkt uppfattningen om frivilligorganisationernas viktiga roll i det finländska utvecklingssamarbetet.

Liksom i det förra budgetbetänkandet (FiUB 16/2015 rd) ser utskottet det som viktigt att ministeriet undersöker möjligheterna att utöka stödet till frivilligorganisationerna genom överföringar inom momentet. Vidare bör samarbetet mellan frivilligorganisationerna och Finnfund samt företagen vidareutvecklas så att organisationerna kan ställa sin kompetens och sina kontakter till företagens förfogande. De inhemska organisationerna måste också få bättre möjligheter till samarbete med de internationella organisationerna. Sammantaget är det högst angeläget att instrumenten utnyttjas flexibelt och i samarbete.

Utskottet vill också lyfta fram det viktiga anslaget för utvecklingssamarbete med de länder flyktingarna ursprungligen kommer från och passerar under sin flykt. Antalet flyktingar har ökat under de senaste åren och samtidigt har de humanitära kriserna blivit allt långvarigare och mer komplicerade. Det är angeläget att stödja de minst utvecklade länderna (LDC) och att stärka kvinnornas och flickornas rättigheter och ställning. Utvecklingssamarbetet kan påverka förhållandena i ursprungsländerna och därigenom förebygga flyktingströmmar.

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. Vissa statsunderstöd (fast anslag)

Utskottet ser det som motiverat att fördelningsgrunderna för anslagen under momentet ändras så att understöden utlyses offentligt. Enligt statsunderstödslagen ska stöden i första hand beviljas utifrån öppen ansökan, så ändringen är i linje med principerna för god förvaltning och rättvist bemötande genom att ge också nya aktörer möjlighet att ansöka om stöd. Vidare framhåller utskottet att organisationerna utför ett långsiktigt arbete med beröringspunkter till Finlands internationella åtaganden och skyldigheter. Därför måste det med avvikelse från det som sägs i momentets förklaring vara möjligt att bevilja stöd också till andra projekt än sådana som direkt stöder regeringsprogrammets utrikes- och säkerhetspolitik.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 25

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslagen under huvudtiteln är ungefär 916 miljoner euro nästa år. Det är 10,2 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2016 och 16 miljoner euro mindre än innevarande år, om man bortser från valutgifterna som varierar från år till år. Nedgången i anslagsnivån beror till stor del på kostnadsneutrala anslagsminskningar till följd av konkurrenskraftsavtalet och den temporära sänkningen av StPL-avgiften.

Anslagen sjunker under loppet av ramperioden, så det är ytterst viktigt att genom strukturella reformer genomföra ändringar som verkligen minskar resursbehoven. För att säkerställa verksamhet och ekonomi måste framför allt åtgärderna i regeringsprogrammet vidtas och minister Lindströms program för utveckling av rättsvärderna, som godkändes den 17 augusti 2016, måste genomföras.

Utskottet lägger särskild vikt vid att de pågående omfattande IKT-projekten går framåt enligt tidsplan och kostnadsberäkningar. Avsikten är att effektivisera verksamheten vid domstolarna, åklagarväsendet, utsökningsväsendet och Brottspåföljdsmyndigheten. De sammantagna kostnaderna för de här projekten är mer än 100 miljoner euro, varav 17,4 miljoner euro nästa år. För de ändringar som krävs för elektronisk handläggning vid domstolarna reserveras 10 miljoner euro för 2017—2019, varav 3 miljoner euro nästa år.

01. Ministeriet och förvaltningen

05. Rättsregistercentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Enligt utredning är Rättsregistercentralens ekonomiska läge exceptionellt stramt, fastän resurserna på senare år har stärkts. Centralen räknar med att behovet av nivåhöjning är 1,6 miljoner euro.

Läget underlättas av att den kompletterande budgetpropositionen innehåller en anslagshöjning med lite mer än en miljon euro, varav största delen är avsedd för projektet för att utveckla data-systemet. Syftet med det här projektet är bland annat att minska det manuella arbetet och automatisera registerförfrågningarna.

Utskottet ökar budgetanslaget med 500 000 euro så att den akuta anslagsbristen lindras.

Dessutom är det viktigt att centralens anslagsbehov beräknas vid nästa ramberedning. Rättsregistercentralen har en mycket viktig uppgift som registeransvarig för informationssystemen och registren och förmedlar information mellan myndigheterna. Centralen förvaltar bland annat straff- och bötesregistret, konkurs- och företagssaneringsregistret och skuldsaneringsregistret. Verkställigheten av bland annat alla förmögenhetsstraff, förverkandepåföljder, ersättningar till staten och ett flertal administrativa påföljder sköts via centralen. Alla data måste vara uppdaterade, fel-fria och tillförlitliga, vilket ställer stora krav på systemens funktion.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 25

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 8 301 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 249/2016 rd)

50. Understöd (fast anslag)

Utskottet ser med tillfredsställelse på att Brottsofferjouren får utökade resurser och således kan bredda sin verksamhet. Statsbidraget till stödtjänster för brottsoffer stiger nästa år till drygt 4,9 miljoner euro, alltså ungefär 2 miljoner euro mindre än i år. Utvidgningen av verksamheten bottenar i EU:s brottsofferdirektiv som förpliktar medlemsländerna att sörja för de allmänna stödtjänsterna till offren. Bidragen bygger på brottsofferavgifter som gärningsmännen ska betala.

Utskottet välkomnar också den rikstäckande, avgiftsfria hjälptelefonen som i enlighet med Istanbulkonventionen ska betjäna dygnet runt och som avses bli inrättad den 19 december 2016. Institutet för hälsa och välfärd ska svara för verksamheten och brottsofferavgifterna ska också användas för att finansiera den.

10. Domstolar och rättshjälp

Utskottet har i flera års tid uttryckt sin oro över domstolsväsendets knapphändiga resurser och ökat resurserna för de mest överbelastade domstolarna. Domstolarnas resurser minskar nästa år med cirka 6.3 miljoner euro, men merparten av ändringen beror på effekterna av konkurrenskraftsavtalet. De närmaste åren kommer anslagsläget dock att skärpas ytterligare, för domstolarnas nettobesparingar kommer att öka med mer än 15 miljoner euro jämfört med innevarande år fram till utgången av 2020.

En del av domstolarna är fortfarande överbelastade, vilket beror på antalet ärenden såväl som på ärendenas omfattning och kravnivå. De alltför små resurserna har lett till längre behandlingstider och minskade möjligheter till utbildning, kompetenshöjning och användning av sammansättningar med flera ledamöter.

Som sagt är det nödvändigt att vidta åtgärderna enligt regeringsprogrammet och programmet för utveckling av rättsvården för att få verksamheten och de disponibla resurserna i jämvikt. Ett av de största problemen på senare år har varit att reformerna inte har genomförts i rätt tid och inte i den utsträckning som de minskande finansiella resurserna har krävt. Omstruktureringarna måste följaktligen fortsätta och det måste ses till att resurserna räcker till för att domstolarna ska klara av sina kärnuppgifter. Utskottet lyfter särskilt fram de lägre rättsinstansernas resurser, kompetens och kvalitet på arbetet, vilket kan bidra till ett minskat behov av överklagande och arbete i de högre rättsinstanserna.

Utskottet ser det som angeläget att nätverket av tingsrätter och behandlingen av summariska tvistemål utvecklas och att datasystemprojekten och digitaliseringen går framåt. De konsekvenser som ny lagstiftning och nya möjligheter till överklagande får på domstolarnas arbetsbörda måste noggrant analyseras och det måste ses till att reformerna inte leder till försämrad rättssäkerhet.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 25

Det är positivt att det finns beredskap för ett ökat antal asylärenden och att förvaltningsdomstolarnas resurser har höjts, vilket har gjort det möjligt att anställa mer personal. För fortsättningen är det också av betydelse att regeringen har lämnat en proposition (RP 234/2016 rd) i syfte att snabba upp behandlingen av besvär över asylbeslut genom att låta tre andra förvaltningsdomstolar utöver Helsingfors förvaltningsdomstol ha hand om behandlingen. Ändå är det av yttersta vikt att se till att domstolarna tillförsäkras de resurser de behöver för att genomföra reformen och ordna anknytande utbildning.

Utskottet understryker att alla myndigheter i rättsprocessen måste ha resurser som garanterar att ärendena går framåt på tillbörligt sätt i alla faser av behandlingen.

Utskottet påpekar också att *domarutbildningen* bör få tillräckliga resurser. I och med domstolslagen (673/2016) som träder i kraft vid ingången av januari 2017 införs det ett nytt domarutbildningssystem. I samband med det inrättas också utbildningstjänster och en utbildningsnämnd. Utskottet ser det som viktigt att följa upp om utbildningsnämndens resurser räcker till, så att nämnden säkert klarar av att sköta sina uppgifter med hög kvalitet.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

Enligt utredning är utsökningsväsendets ekonomiska situation relativt god nästa år, även om det skärpta läget under ramperioden måste vägas in och strukturreformen genomföras.

Det är angeläget att strukturreformen går vidare enligt avtalad tidsplan och att verksamheten med hjälp av den kan anpassas efter de minskande utgiftsramarna. Det kräver att organisationen och utsökningsförfarandet utvecklas och att ärendena i större utsträckning behandlas elektroniskt. Dessutom måste det finnas beredskap för att överskuldssättning och betalningsstörningar blir vanligare och därmed leder till större arbetsbörda.

Här vill utskottet uppmärksamma villkoren för överskuldssatta låginkomsttagare och påskynda åtgärderna för att avveckla bidragsfällorna för arbetslösa som är föremål för utsökning.

30. Åklagarna

Även åklagarväsendets anslag sjunker under loppet av ramperioden, vilket gör att åklagarna ställs inför stora utmaningar, eftersom största delen av de totala utgifterna är personalutgifter. Även om åklagarväsendets organisation och verksamhet ses över väntas det ännu inte säkerställa att resurserna räcker till.

Utskottet ser det som viktigt att framöver undersöka på vilka sätt det går att hållbart återställa balansen mellan åklagarväsendets uppgifter och resurser.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 25**

40. Verkställighet av straff

01. Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Brottspåföljdsmyndigheten har i betydande grad anpassat sin ekonomi de senaste åren, eftersom målet för produktivhetsprogrammet (2005—2011) och den ekonomiska anpassningsplanen (2012—2016) är att personalen minskar med sammanlagt 506 årsverken, vilket är 16 procent av Brottspåföljdsmyndighetens personal. På grund av personalneddragningarna har en del av ämbetsverken lagts ner eller kringskurits sin verksamhet. Dessutom har den rehabiliterande verksamheten för fångar minskat.

I planen för de offentliga finanserna i våras bestämdes det i varje fall att extra satsningar skulle sättas in de närmaste åren. Då avdelades 34,9 miljoner euro i extra anslag för att säkerställa Brottspåföljdsmyndighetens funktionsförmåga och för att upprätthålla nätverket av fängelser. Tillskottet gör det möjligt att ha kvar dagens fängelsekapacitet och dessutom kan Brottspåföljdsmyndigheten bättre än tidigare bereda sig på ett högre fångtal. Fångtalet har sjunkit i flera år nu, men under 2016 har det vänt uppåt igen och väntas också stiga under 2017.

Trots tillskottet måste myndighetens struktur och verksamhet fortsatt effektiviseras, så att resurserna säkert räcker till även i framtiden.

Utskottet påskyndar lösningar för att garantera verksamheten vid Pelso fängelse, eftersom en del av avdelningarna där stängdes den 1 oktober 2016 på grund av allvarliga problem med inomhusluften. Enligt uppgift har Brottspåföljdsmyndigheten tillsammans med Senatfastigheter börjat planera ersättande fånglokaler och målet är att skaffa tillfällig inkvartering som kan användas redan i början av 2017.

Det är angeläget att säkra fängelsets verksamhet, för fängelset är en betydande arbetsgivare i regionen och tar emot fångar från ett exceptionellt stort område. Utskottet ser det därför som nödvändigt att genast börja planera en permanent lösning.

Det är angeläget att avvecklingen av baljcellerna går framåt som planerat. Avsikten är att baljcellerna tas ur funktion i Helsingfors fängelse under första halvåret 2017 och därefter finns det celler av den typen bara i Tavastehus fängelse. Projektplaneringen av ett nytt kvinnofängelse pågår för närvarande och nybyggnaden väntas stå klar 2019.

50. Valutgifter

Utskottet ser med tillfredsställelse på att det enligt planen för de offentliga finanserna som godkändes i våras ska avdelas sammanlagt 1,12 miljoner euro i anslag för utlandsfinländares brevröstning 2018—2019.

Det är viktigt att utlandsfinländarna får bättre möjligheter att rösta i val och att brevröstning kan användas i riksdagsvalet 2019. Bara en liten del (ungefär 8—12 procent) av alla utomlands bo-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 26

satta finländare röstar i regel i val. En orsak till det låga valdeltagandet är att resorna till vallokaler är långa, dyra och tidskrävande.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 696,178 miljoner euro, alltså cirka 33 miljoner euro mindre än för 2016. Anslagsnivån sänks särskilt av konkurrenskraftsavtalet (-17,5 miljoner euro), utgången av det särskilda anslaget för situationen med asylsökande (-9,0 miljoner euro) och de tidigare besparingarna enligt regeringsprogrammet.

Inrikesministeriet bedömde i oktober 2016 att med budgetpropositionens anslagsnivå är polispersonalens totala mängd 9 446 årsverken 2017. Av det är 7 050 polismän. Utskottet noterar med tillfredsställelse att regeringen kompletterade sin budgetproposition genom att öka momentet med 8,5 miljoner euro vilket möjliggör att 200 visstidsanställda poliser kan få förlängd anställning efter årsskiftet. Ökningen möjliggör enligt utredning till utskottet nästan samma antal poliser som 2016. Dessutom underrättades utskottet om att i praktiken sysselsätts alla poliser och polisernas antal är inte en penningfråga 2017. Centralt är således att trygga tillgången på polismän under de kommande åren. För att säkerställa det innehåller propositionen ett tilläggsanslag för att höja antalet studerande som antas vid polisyrkeshögskolan till 400 studerande, vilket ger möjlighet att behålla den miniminivå på 7 000 polismän som nämns i den säkerhetspolitiska redogörelsen (SRR 5/2016 rd).

Utskottet hänvisar till sitt utlåtande om redogörelsen för den inre säkerheten (FiUU 5/2016 rd) och hyser fortsättningsvis oro över att antalet polismän redan är minst i hela EU i proportion till folkmängden. När omvärlden förändras ökar de övriga nordiska länderna antalet poliser medan Finland agerar tvärtom. Finland har med relativt knappa resurser förmått se till polisväsendet och upprätthålla medborgarnas förtroende för verksamheten. Men polisens anslagsram sjunker kraftigt från 2018. Utskottet ser det som viktigt att regeringen granskar polisens och även andra aktörer inom inre säkerhet på nytt vid utarbetandet av ramen för statsfinanserna 2018—2021.

Utskottet anser det också behövt att utveckla systemet med kompletterande polispersonal särskilt när det råder full sysselsättning för poliser. Det är också viktigt att reda ut kostnaderna av verksamheten. Kompletterande polispersonal kan användas flexibelt som reserv i vissa polisuppdrag samtidigt som deras yrkesskicklighet och motivering hålls uppe. Systemet har funnits i nästan 20 år, men tills vidare har det inte tagits i bruk.

Inrikesministeriet håller på att i enlighet med riktlinjerna i redogörelsen för den inre säkerheten inleda en definition av polisens prioriteringar och fokusområden. Också straffprocessen, som be-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 26

lastar polisen, ska göras smidigare och kostnadsbesparingar eftersträvas bland annat genom att granska polisens förundersökningskyldighet. Som en strukturell ändring utvecklas arbetsmodeller som ska öka polisens synlighet och närbarhet särskilt genom att utnyttja datanät. Särskild vikt lägger utskottet vid att effektivisera webbpolisens arbete. Utskottet framhåller att utöver att ingripa i våldsbenägna extremrörelers verksamhet och hatretorik ska webbpoliserna också arbeta för att barn ska kunna vara trygga på nätet.

Utskottet välkomnar att polisens resultat i budgetpropositionen ställs i relation till beviljade anslag på ett sätt som medger insyn. Samtidigt ska det konstateras att en betydande del av verksamheten, exempelvis den känsla av trygghet som följer av polisens synlighet, är svår att mäta. I budgetpropositionen har särskilt bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet konstaterats vara en för staten lukrativ verksamhet och den vinning av brott som med hjälp av denna verksamhet kom staten till del uppgick till nästan 30 miljoner euro 2015. Utskottet välkomnar att propositionen innehåller en nivåhöjning på 5 miljoner euro i överensstämmelse med rambeslutet för våren 2016, och att höjningen avsätts för bekämpning av svart ekonomi och automatisk trafikövervakning. Åren 2015—2016 tilldelades verksamheten dock ett tilläggsanslag på 6,4 miljoner euro, och nivåhöjningen möjliggör därför inte att bekämpningen av svart ekonomi tilldelas resurser helt i nivå med de tidigare åren. Ekonomisk brottslighet sammanhänger ofta med organiserad brottslighet och därför är behovet uppenbart av att också gå vidare med strategin för bekämpning av organiserad brottslighet.

Den växande cyberbrottsligheten bör också uppmärksammas. Centralkriminalpolisen är placementsort för polisens Centrum mot cyberbrottslighet som samarbetar tätt med bland annat polisinsrättningarnas brottsbekämpning. Cyberbrottsligheten beräknas i framtiden utgöra ett närapå lika stort hot som den traditionella brottsligheten som också den i tilltagande utsträckning bedrivs på webben. Enligt utredning till utskottet arbetar Centrum mot cyberbrottslighet mycket kostnadseffektivt och bör fortsatt stärkas.

Utskottet konstaterar att i och med förändringarna i omvärlden behöver polisen en bättre förmåga att bereda sig på olika slag av snabbt eskalerande situationer och även förmåga att förebygga uppkomsten av sådana situationer. De knappa anslagen måste således utnyttjas maximalt. Positivt är att polisens resursanvändning enligt utredning till utskottet är flexibel inom hela riket. Men utskottet ser det fortfarande som motiverat att Helsingfors polisinsrättning på grund av sina specialuppgifter har något bättre resurser än övriga lokalpolisenheter. Det är också av nöden att utvärdera effekten av Helsingfors—Vanda flygplats för lokalpolisens behov av anslag.

Utskottet ökar momentet med 500 000 euro för bekämpning av kriminalitet på nätet. Av anslaget ska 245 000 euro anvisas för att förebygga sexuellt utnyttjande av barn på webben och 255 000 för att bekämpa och utreda mobbning och bedrägeri på nätet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 696 678 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 26**

02. Skyddspolisens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet noterar med tillfredsställelse att skyddspolisens omkostnader föreslås bli ökade från 23,919 till 27,391 miljoner euro. I propositionen ingår en nivåhöjning på 2 miljoner euro som anvisades i rambeslutet våren 2016 för att säkerställa skyddspolisens funktionsförmåga i en förändrad omvärld. Dessutom anvisas ett produktivetsanslag på 5,95 miljoner euro för ett datasystem som ska effektivisera kapaciteten. Utskottet välkomnar också att regeringen kompletterade sin budgetproposition genom att tillfoga 1,5 miljoner euro för att påverka extremrörelsernas våldsamma och olagliga verksamhet. Ökningarnas inverkan reduceras dock av statsförvaltningens allmänna sparbetning som också drabbar skyddspolisens.

Det centrala målet för skyddspolisens är att förebygga gärningar och projekt som hotar den nationella säkerheten samt att i rätt tid producera information som främjar säkerheten i samhället och stöder beslutsfattandet. Förändringarna i omvärlden påverkar skyddspolisens samtliga sektorer. Med avseende på att minimera samhällskostnaderna är det av nöden att kunna ingripa i brott i ett så tidigt skede som möjligt. Polisens rätt till information bör således utvecklas. Men utskottet vill inskräpa att samtidigt bör också medborgarnas konstitutionella rättigheter tryggas och verksamheten bör övervakas tillräckligt.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 230,479 miljoner euro, alltså 2,931 miljoner euro mindre än för 2016.

I och med budgetpropositionen tvingas Gränsbevakningsväsendet ytterligare prioritera sina uppgifter och inleda nya anpassningsåtgärder då anpassningsprogrammet som sträcker sig till 2017 fortfarande är oavslutat. Anpassningsbehovet beräknas uppgå till sammanlagt 15 miljoner euro åren 2017—2020. Prioriteringen av uppgifter baserar sig på riktlinjerna i redogörelsen för inre säkerhet och kraven från den förändrade säkerhetspolitiska miljön. I redogörelsen fastställer regeringen att Gränsbevakningsväsendet koncentrerar sig på övervakningen av östgränsen på basnivå, säkerheten i gränsövergångstrafiken och ledningen av sjöräddningen. Dessutom sköts skyldigheterna inom militärt försvar fullt ut.

Enligt regeringens prioritering sätts 160 nya gränsbevakare in vid östgränsen. Av dem kan 80 gränsbevakare täckas med Gränsbevakningsväsendets egna åtgärder. För att målet ska nås anser utskottet det vara nödvändigt att regeringen anvisar ett permanent anslag för att anställa 80 nya gränsbevakare. Men utskottet konstaterar samtidigt att detta endast tryggar övervakningen på basnivå men inte möjliggör reaktion på avvikelser i gränstrafiken som drar ut på tiden eller förekommer samtidigt på flera håll.

Av anpassningsbehovet riktas cirka 9 miljoner euro till övriga omkostnader. Som nya anpassningsåtgärder planeras bland annat att minska samverkan mellan utomlands stationerade sambandsmän samt polisen, tullen och Gränsbevakningsväsendet och att avstå från tre sjöbevakningsstationer och Porkalastationens fastighet. Utskottet anser att det är positivt med tanke på ut-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 26

rikeshandeln att öppettiderna för gränsövergångarna vid östgränsen inte begränsas så mycket som planerades. Det är också viktigt att trygga verksamheten vid sjöbevakningsstationerna i Kalajoki och Kemi. Utöver detta återstår ett behov av personalanpassning på cirka 100 årsverken som motsvarar ett anslag på 6 miljoner euro. Personalminskningen ska genomföras med hjälp av pensionsavgångar.

Utskottet har tagit ställning till riktlinjerna i redogörelsen för inre säkerhet i sitt utlåtande FiUU 5/2016 rd och anser fortfarande att Gränsbevakningsväsendets situation är bekymmersam i den förändrade omvärlden. I samband med beredningen av anpassningsåtgärderna har det framställts kritik mot sparbetingen; faktum kvarstår emellertid att utan tilläggsanslag måste uppgifterna prioriteras.

Utskottet ser med tillfredsställelse på att propositionen har beaktat en ökning på 2 miljoner euro för verkställandet av en europeisk gräns- och kustbevakning. Dessutom är det nödvändigt att regeringen beaktar också de resurser som det nationella genomförandet av ändringarna i kodexen om Schengengränserna kräver då besluten om ändringarna bekräftas.

Utskottet ökar momentet med 550 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 231 029 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

30. Räddningsväsendet och nödcentralerna

02. Nödcentralverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 49,595 miljoner euro, alltså 3,2 miljoner euro mindre än för 2016.

Enligt utredning till utskottet kan personalstyrkan med hjälp av en överföringspost hållas på 2016 års nivå, som är 600 årsverken. Men 2017 introduceras ett nytt nationellt nödcentraldatasystem (Erica) vars inkörning och utbildningar kommer att kräva betydande personalsatsningar. Utöver det kommer statsförvaltningens gemensamma ITC-lösningar, såsom TUVE-tjänsterna, att medföra betydliga öknings i drifts- och underhållskostnader.

Utskottet vill inskräpa att nödcentralverksamheten påverkar hela biståndskedjan och är en av de mest centrala aktörerna för att upprätthålla samhällets kriställighet. Resurserna måste planeras och dimensioneras med hänsyn till dess roll som krisorganisation och enligt normalförhållanden. Nödcentralverkets minskande anslag kommer att medföra utmaningar för en störningsfri verksamhet.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 26

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 49 795 000 euro.

40. Invandring

01. Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 60,658 miljoner euro, alltså över 23 miljoner euro mindre än för 2016 på grund av att antalet asylsökande har minskat. Det kom drygt 32 476 asylsökande till Finland 2015. Innevarande år har antalet utjämnats till cirka 60—100 sökande per vecka och i budgetpropositionen har dimensioneringen utgått från 10 000 sökande 2017.

Utskottet ser ett behov av att ytterligare snabba upp handläggningen av asylansökningar. Handläggningen tog i genomsnitt cirka 8,2 månader i november 2016. Det positiva är att avslag på obefogade ansökningar görs utan dröjsmål. Utöver en smidig handläggning är beslutens kvalitet viktig.

För kostnader för mottagande av flyktingar och asylsökande avsätts i propositionen totalt cirka 280 miljoner euro (även mom. 26.40.21, 26.40.22 och 26.40.63) och mottagningen beräknas omfatta cirka 13 000 personer. Motsvarande siffra 2016 är 25 000 asylsökande och kostnaderna är cirka 632 miljoner euro.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att Migrationsverket har utarbetat ett nationellt program för att övervaka mottagningssystemet och som ett led i programmet effektiviserat förläggningarnas ekonomiska styrning. Förläggningarnas kapacitet har anpassats till mängden asylsökande och i användningen av logiplatser eftersträvas en användningsgrad på 90 procent. Utskottet ser också ett behov av att Migrationsverket på nytt granskar avtalen hos alla förläggningar som används och betonar att för att minimera kostnaderna ska målet vara att tillämpa anbudsförfarande i så stor utsträckning som möjligt för tjänster som måste köpas. Det måste också gå att följa upp kostnaderna för asylverksamheten så att de förblir på en skälig nivå oberoende av olika lösningar och aktörer i arbetet.

Det är besvärligt att med precision dimensionera mottagningskostnaderna i förväg eftersom de inte bara påverkas av antalet sökande och handläggningens smidighet utan också av hur snabbt besluten delges och hur länge det räcker att söka ändring vid förvaltningsdomstolarna. En viktig effekt är också i vilken takt de som fått avslag kan återsändas och de som fått uppehållstillstånd kan flyttas till kommuner. I slutet av året finns det inom mottagningen över 20 000 sökande av vilka de flesta har fått avslag och väntar på att återsändas. Utskottet ser det som nödvändigt att tilldela hela mottagningsprocessen tillräckliga resurser för att minimera utgifterna. Också med tanke på integrationen är det väsentligt att övergången till kommuner sker omedelbart efter att tillståndet har beviljats.

Dessutom vill utskottet framhålla att det redan i förläggningarna ska finnas integrationsfrämjande material, särskilt i fråga om att studera språk, kultur och sedvänjor. Exempelvis med hjälp av

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 27

video- och webbkurser kan inlärningsstillfällen erbjudas kostnadseffektivt i alla förläggningar. Det förebygger också kriminalitet på grund av ovetskap och sänker kostnaderna i senare skeden av integrationsprocessen.

I budgetpropositionen specificeras finansieringen av frivillig återresa under ett eget moment (mom. 26.40.22) där det föreslås ett anslag på 5,8 miljoner euro. Att finansiera frivillig återresa är viktigt, framhåller utskottet. Systemet bidrar till att minska antalet papperslösa som stannar i Finland. Mellan januari och november 2016 återvände cirka 1 550 personer frivilligt.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Militärt försvar

01. Försvarsmaktens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För försvarsministeriets förvaltningsområde föreslås ett anslag på cirka 2 829 miljoner euro vilket är cirka 1,3 procent av bruttonationalprodukten. Av det föreslås cirka 1 914 miljoner euro avsättas för försvarsmaktens omkostnader. Propositionens nya och tidigare beviljade beställningsfullmakter för försvarsmakten förorsakas utgifter på sammanlagt 651 miljoner euro 2017 och cirka 1 261 miljoner euro åren 2018—2025.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att propositionen i överensstämmelse med regeringsprogrammet innehåller en anslagsökning för att korrigera försvarsmaktens materiella kapacitetsbrister, som stiger från 50 till 80 miljoner euro. Trots ökningen sjunker förvaltningsområdets anslag med sammanlagt cirka 57 miljoner euro vilket huvudsakligen beror på senarelagda materielanskaffningar. Anslagen minskas också på grund av ändringar enligt konkurrenskraftsavtalet (-27 miljoner euro) och på regeringsprogrammet baserade omkostnadsbesparingar för alla förvaltningsområden (-12 miljoner euro).

Utskottet konstaterar att försvarsmaktens problem är nedskärningar i omkostnaderna under flera år som fortsätter att kumuleras. Försvarsmakten har i överensstämmelse med försvarsreformen minskat sin personalstyrka enligt den nya verksamhetsnivån. Men när reformen gjordes visste man inte i vilken säkerhetspolitiska miljö man skulle komma att verka under årtiondets senare halva. Förändringen i omvärlden har ökat beredskapskostnaderna varvid försvarsmakten har tvingats täcka omkostnader med anslag som ursprungligen har reserverats för materielanskaffning.

Enligt utredning till utskottet ska de sparbetning som framställs i budgetpropositionen genomföras bland annat genom nedskärningar i förvaltningskostnader och genom att minska övertid och oönskade arbeten. Om det inte räcker föreslår försvarsmakten som under tidigare år att omkostnaderna täcks genom ändringar mellan momenten.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 27

Utskottet uttrycker oro över hur försvarsmakten med de föreslagna resurserna ska kunna genomföra sina uppgifter. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt tillräckliga personalresurser för dels en ändamålsenlig militär beredskap, dels en effektiv och säker utbildning. Utöver yrkesmilitärer sköts utbildningen av kontraktsanställda militärer. Med hjälp av dem ska det framförallt säkerställas att antalet utbildare (målet är 2,5 utbildare per trupp i grundutbildning) räcker till för beväringutbildningen. Utskottet konstaterar att budgetpropositionen inte innehåller det anslag på 2,6 miljoner euro som skulle behövas för att anställa kontraktsanställda militärer på visstid. Systemet med kontraktsanställda militärer stöder också sysselsättning av ungdomar. Dessutom vill utskottet betona att i den försvarsredogörelse som är under arbete ska det bedömas realistiskt med vilka personalresurser försvarsmakten förmår klara av sina uppgifter.

Utskottet ser det som nödvändigt att försvarsmaktens aktionsberedskap utvecklas enligt omvärlden och att förutsättningarna för allmän värnplikt tryggas. Det är positivt att antalet fältdygn för beväringar och repövningar för reserven och antalet flygtimmar och fartygsdygn kan hållas på 2016 års nivå trots det strama statsfinansiella läget. Det är också viktigt att se till finansieringen av reparation och underhåll av systemen. Problemet med underskottet i fråga om materielunderhåll och ammunition bör lösas på ett hållbart sätt, och underskottet får inte längre öka.

Utskottet anser det dessutom vara ytterst viktigt att regeringen ser till utvecklingen av försvarsmaktens samlade kapaciteter för cyberförsvar. Personalresurserna och de ekonomiska satsningarna bör också i det avseendet hållas i balans.

Utskottet tar dessutom upp vikten av försvarsmaktens forskning och utveckling, som betonas särskilt i de strategiska kapacitetsprojekten (Laivue 2020 och HX). Där behövs teknik vars underhåll Finland saknar erfarenheter av. Forskning och utveckling är en väsentlig del av projektens riskhantering och bedömningen av de faktiska livscykelkostnaderna. Med hjälp av det får vi den förståelse som behövs exempelvis om systemens kapacitetskrav, servicekoncept och den utveckling av den nationella kompetensen som behövs för att använda och upprätthålla systemen under kristider. Utskottet understryker att långsiktig forskning och utveckling stärker den inhemska försvars- och säkerhetsindustrins internationella konkurrenskraft. Europeiska försvarsbyrån har rekommenderat medlemsländerna en nivå på 2 procent av försvarsbudgeten för anslagen för forskning och utveckling.

Utskottet ökar momentet med 296 000 euro för att anställa kontraktsanställda militärer för viss tid.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 914 331 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

Fullmakter

(Punkt 1 och 2 som i RP 249/2016 rd)

(Punkt 3 och 4 som i RP 134/2016 rd)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 27

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

18. Anskaffning av försvarsmateriel (reservationsanslag 5 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 475,173 miljoner euro, alltså cirka 17 procent av försvarsbudgeten. Enligt utredning till utskottet ska det dock för materiell beredskap avsättas totalt 932,7 miljoner euro (39 procent) när man utöver det aktuella momentet räknar med modifiering av Hawk Mk 51-plan (4,6 miljoner euro under moment 27.10.19) och de omkostnader för försvarsmakten som används för materielunderhåll och trupputrustning.

Utskottet instämmer med försvarsutskottets åsikt att andelen för materielanskaffningar bör vara ca en tredjedel av försvarsbudgeten. Att finansiera reservdelar och materielunderhåll med omkostnader utesluter med nuvarande budgetstruktur inte den problematiska ersättningen av uttjänt försvarsmateriel, varvid allvarliga brister i utrustningsnivån och stridsuthålligheten kan uppstå inom samtliga försvarsgrenar.

I likhet med sina tidigare budgetbetänkanden betonar utskottet betydelsen av den inhemska försvars- och säkerhetsindustrin och välkomnar att statsrådet i april 2016 har godkänt ett principbeslut om att trygga den tekniska och industriella grunden för Finlands försvar. Genom beslutet läggs grunden bland annat för anskaffningar i hemlandet och för åligganden inom det industriella samarbetet. Riktlinjerna i principbeslutet bör synas också i praktiken i försvarsmaktens upphandling.

Utskottet vill också lyfta fram samnordiska anskaffningar som till exempel ammunition för Leopard 2A6 och anser att försvarsmakten bör bedöma möjligheten till samordnad upphandling och schemaläggning samt hur detta påverkar priserna. I allmänhet ger samordnad upphandling kostnadseffektivitet och samtidigt förbättras den nordiska försörjningsberedskapen.

Dessutom anser utskottet att det är ändamålsenligt att momentets anslag ändras från treårigt till femårigt reservationsanslag. Ändringen ska ge mer flexibilitet i finansieringen och minska behovet av tekniska ändringar. Det är också positivt att budgetpropositionen enligt vedertagen praxis beaktar justeringar av pris- och kostnadsnivån vilkas nettoeffekt är 7,1 miljoner euro.

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

Under momentet föreslås 1 625 000 euro, alltså 404 000 euro mindre än för 2016. Utskottet anser det synnerligen klandervärt att den höjning i anslaget som riksdagen gjorde föregående år åter har dragits av. Riksdagen har redan under flera år tydligt uttryckt sin vilja att momentets anslagsnivå måste förbli tillräcklig. Det har inte beaktats. Utskottet förutsätter att regeringen beaktar detta i 2018 års budgetproposition.

Verksamheten inom det frivilliga försvaret är mångsidig och täcker öppen beredskaps- och säkerhetsutbildning såväl för militärer som för alla medborgare. Försvarsutbildningsföreningen (MPK) samordnar medlemsorganisationernas verksamhet. Det är signifikativt för verksamhetens omfattning och kostnadseffektivitet att exempelvis 2015 ordnade MPK sammanlagt över 88 000 utbildningsdygn.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 27

Utskottet lägger stor vikt vid det frivilliga försvarsarbetet som stöder Finlands modell för övergripande säkerhet och kompletterar myndigheternas krympande resurser när omvärlden förändras. Verksamheten har en central betydelse för att upprätthålla försvarsviljan och försvarsfärdigheterna och för att komplettera underskottet i reservistutbildningen som har uppstått i samband med försvarsreformen. Utskottet understryker att aktörerna inom det frivilliga försvaret besitter kompetens och färdigheter att stödja myndigheterna och samhället också vid andra störningssituationer än de som hänför sig till militära hot.

Utskottet ökar momentet med 404 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 029 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Regeringen föreslår att statsrådet utan att kräva motsäkerhet kan bevilja Terrafame Oy en statlig proprieborgen på högst 107 miljoner euro som motsäkerhet för sådan miljöborgen som ska ställas för avfallsbehandling.

Kravet på säkerhet hänger samman med Regionförvaltningsverkets i Norra Finland beslut om miljötillstånd som Vasa förvaltningsdomstol inte ändrade. Terrafame Oy har anfört besvär över förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen där ärendet nu ligger. Borgen är i kraft i högst fem år efter statsrådets borgensbeslut.

Finansutskottet anser att beviljande av statlig proprieborgen är behövligt och motiverat och förordar att statsborgen ska beviljas.

10. Beskattningen och Tullen

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 159,537 miljoner euro, alltså 11,062 miljoner euro mindre än i den egentliga budgeten för 2016. Mest minskar anslaget på grund av överföringen av bil- och punktbeskattningssuppgifter från Tullen till Skatteförvaltningen (-13,1 miljoner euro). Den största av andra anslagsändringarna är tillägget på 11,65 miljoner euro för datasystemreformen för tullklareringssystemen. Det är positivt att i anslaget också ingår lokalhyra på grund av förlusten av avgiftsfria lokaler (2,93 miljoner euro).

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 28**

Enligt uppgifter till utskottet uppgår anslagsminskningar utan motsvarande utgiftsminskningar sammanlagt till 3,558 miljoner euro. Av Tullens omkostnader är ungefär 80 procent personalkostnader och i praktiken innebär nedskärningen en minskning med 80 årsverken. Tullen har minskat personalen sedan 2006 med sammanlagt 400 årsverken (2016 uppgår årsverken till 2 180). Hittills har ändringarna i personalstyrkan kunnat genomföras med hjälp av naturlig avgång och digitalisering, rörlig tullövervakning, anpassning av kontorsnätet och med övervakningsteknologi. För att uppnå de föreslagna omkostnadsbesparingarna för 2017 överväger Tullen dock att permittera hela personalen för två veckor. Samarbetsförfarandet i anslutning till detta har inletts i oktober 2016. Permitteringarna skulle ofrånkomligen märkas i den operativa verksamheten, tillgången till och omfattningen av tjänster och övervakning. Dessutom skjuter de i verkligheten bara fram anslagsunderskottet till följande år.

Utskottet ser det som nödvändigt att regeringen sörjer för Tullens verksamhetsförutsättningar och understryker att smidiga tullfunktioner samtidigt möjliggör en smidig utrikeshandel. Dessutom ska det beaktas vid granskning av effektiviteten i Tullens verksamhet att enbart återförandet av vinning brott beräknas uppgå till ca 20 miljoner euro 2016.

Utskottet ökar momentet med 300 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 159 837 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

Fullmakt

(Som i RP 134/2016 rd)

90. Stöd till kommunerna

Läget för den kommunala ekonomin har under den senaste tiden varit stabil och överträffat förväntningarna trots den svaga ekonomiska tillväxten. Utöver kommunernas egna anpassningsåtgärder för stabilisering av den kommunala ekonomin innehåller också regeringsprogrammet flera åtgärder som har som mål att minska kommunernas utgifter. Till dessa hör bl.a. ändringarna i småbarnspedagogiken, effektiviseringen av ordnandet av specialiserad sjukvård och utvecklingen av närstående- och familjevården. Kommunekonomin stärks för sin del också av den pensionsreform som träder i kraft i början av 2017 och som sänker kommunarbetsgivarnas pensionsförsäkringsavgifter.

Ett bevis på en bättre kommunekonomi är också det att det inte finns uppgifter om nya kriskommuner. Enligt utredning till utskottet är det för första gången sedan 2007 så att inga nya kommuner omfattas av utvärdering av kommuner med en särskilt svår ekonomisk ställning. Situationen har förbättrats särskilt till följd av kommunernas egna anpassningsåtgärder.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 28**

Det är också positivt att bara 47 kommuner höjer sin kommunalskattesats och att skattesatsen sjunker i 14 kommuner. Den genomsnittliga kommunalskattesatsen är en aning högre (0,05 %) än i år men höjningarna är på det hela taget måttliga. Den genomsnittliga kommunalskattesatsen är 19,91 procent nästa år men skillnaderna mellan kommunerna är fortfarande stora; kommunalskattesatsen varierar från 16,5 procent upp till 22,5 procent.

Enligt utredning till utskottet räknar man med att kommunernas totalutgifter och -inkomster inte kommer att undergå större förändringar under de närmaste åren. Befolkningens åldrande och arbetslösheten kommer att öka kostnadstrycket i kommunerna och den ökade invandringen ökar behovet av integration och kommunal service. Inkomstfinansieringen kommer inte att täcka nettoinvesteringarna, och skuldsättningen i den kommunala ekonomin förväntas fortsätta så att kommuneconomins lånestock överstiger 20 miljarder euro fram till 2020 medan den var ca 15,5 miljarder euro 2015.

För ordnande av kommunal basservice (28.90.30) föreslås för nästa år ett anslag på ca 8,6 miljarder euro, vilket är ca 389 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2016. Statsandelarna blir lägre bl.a. på grundval av de minskningar som görs på basis av konkurrenskraftsavtalet, överföringen av beräkningen och utbetalningen av det grundläggande utkomststödet till FPA och minskningar av statsandelen. Däremot ökar statsandelen bl.a. på grund av justeringen av kostnadsfördelningen, kompensationen för förlorade skatteinkomster och utvecklandet av närstående- och familjevården samt äldreomsorgen så att statsandelsprocenten är 100.

Utskottet konstaterar att statens åtgärder stärker den kommunala ekonomin med ca 40 miljoner euro. Det är också viktigt att kommuneconomien stärks och att det i planen för de offentliga finanserna uppställda målet för den finansiella ställningen uppnås. Enligt målet får lokalförvaltningens nettokreditgivning enligt nationalräkenskaperna, dvs. skillnaden mellan de sammanlagda inkomsterna och utgifterna, år 2019 uppgå till högst -0,5 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Målet stöds av en utgiftsbegränsning i euro för att begränsa trycket på kommunernas omkostnader till följd av statens åtgärder. Utgiftsbegränsningen är -770 miljoner euro på 2019 års nivå, dvs. staten måste sänka omkostnaderna inom den kommunala ekonomin med minst 770 miljoner euro fram till 2019 jämfört med den s.k. tekniska planen för de offentliga finanserna före denna regeringsperiod.

Utskottet konstaterar att staten inte enbart genom egna insatser kan balansera upp den kommunala ekonomin eller dämpa skuldsättningen, eftersom kommunerna har en omfattande självstyrelse och de kan själva påverka i vilken omfattning och med vilken tidsplan effekterna av de åtgärder som staten beslutat om realiserar. För att nå målet i fråga om den finansiella ställningen är det dock ytterst viktigt att kommunerna genomför strukturella reformer, ökar produktiviteten och ser till att investeringar genomförs ekonomiskt.

Det är viktigt att kommunernas uppgifter och förpliktelser alltjämt begränsas på det sätt som avses i regeringsprogrammet, menar utskottet. Hittills har reformen framskridit långsamt och 2017 minskar statsandelen med bara ca 80 miljoner euro. Det är välkommet att projektet har utvidgats på grund av vård- och landskapsreformen och för att uppnå målet på 1 miljard euro kommer man i det fortsatta arbetet att fokusera på de effekter från samtliga spetsprogram och reformer som stärker hela den offentliga ekonomin och att till fullo utnyttja de möjligheter som digitaliseringen

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 28

medför. Projektets namn har ändrats till ”Minskning av kommunernas, landskapens och hela den offentliga sektorns kostnader” och målet är en kostnadsbesparing på 1 miljard euro.

Vid sidan av budgetdisciplinen understryker utskottet vikten av en aktiv näringspolitik av kommunerna och åtgärder som förbättrar kommunernas livskraft för att de ska få skatteintäkter och därmed kunna sköta den kommunala servicen.

Konkurrensavtalets viktiga mål är att öka den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen, vilket antas gagna också kommunekonomin på längre sikt när t.ex. skatteinkomsterna ökar och utgifterna för arbetslösheten minskar. Avtalet har dock också effekter som försvagar kommunekonomin och som accentueras särskilt på kort sikt.

Avtalet minskar kommunernas utgifter när arbetskraftskostnaderna (bl.a. arbetsgivaravgifterna och semesterpenningen) minskar. Effekten på kommunekonomin av förlängd arbetstid är ännu oklar men det bedöms att den inte realiserar fullt ut. Å andra sidan minskar avtalet kommunernas inkomster, eftersom t.ex. en höjning av löntagarnas socialförsäkringsavgifter ökar skatteavdragen, vilket minskar kommunernas skatteinkomster.

Enligt finansministeriets uppskattning är avtalets effekt på kommunekonomin finansiella ställning negativ (-90 miljoner euro) nästa år. Dessutom påverkar avtalet statsandelsindexet, vilket minskar kommunernas statsandelar med 78 miljoner euro. Den negativa nettoeffekten på kommunekonomin uppgår sålunda till 168 miljoner euro. Nyttan av avtalet, ändringarna i skattebasen och statsandelsnedskärningarna påverkar dock i praktiken kommunerna på mycket olika sätt och därför kan avtalets sammanlagda effekt i enskilda kommuner avvika betydligt från riksgenomsnittet.

Utskottet finner det angeläget att regeringen följer upp konkurrenskraftavtalets effekter på kommunekonomin. Konkurrenskraftavtalet får inte försätta en enskild kommun i en orimlig situation och inte heller äventyra målet för kommunekonomin finansiella ställning.

Framtidens kommun. Kommunerna står inför mycket stora omställningar, eftersom vård- och landskapsreformen, som träder i kraft den 1 januari 2019, är den största förvaltningsreformen i Finland med betydande konsekvenser för kommunernas roll, uppgifter, verksamhet och ekonomi. I de uppgifter som överförs från kommunerna till landskapen ingår nettokostnaderna för social- och hälsovården, räddningstjänsten och miljö- och hälsoskyddet, sammanlagt ca 17,7 miljarder euro på 2016 års nivå. Effekterna gäller framför allt kommunernas driftsekonomi, eftersom de uppgifter som landskapen kommer att ha organiseringsansvar för har utgjort ca 57 procent av kommunernas driftsutgifter på 2016 års nivå. Ändringen innebär i praktiken att tyngdpunkten i kommunernas driftsekonomi efter reformen kommer att ligga huvudsakligen på småbarnspedagogik, förskola och grundläggande utbildning

Utskottet poängterar vikten av att projektet Framtidens kommun fortskrider. I detta sammanhang fastslås kommunernas roll och uppgifter i förhållande till landskapen och en vision om framtidens kommun 2030.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 28**

Det är också viktigt att det finns resurser i budgeten för nästa år för att förbereda landskapsreformen. Det här inkluderar utveckling av förvaltnings- och servicestrukturen, beredningen av IKT-lösningar för den temporära förvaltningen och stödjande och påskyndande av kommunernas informationsförvaltning.

Avsikten är att landskapens temporära organ ska inrättas den 1 juli 2017 och att de ska ansvara för beredningen av verksamheten och förvaltningen i landskapen tills landskapsfullmäktige har valts och mandatperioden har börjat. Vid beredningen av reformen skapas förutsättningar för att överföra uppgifter, personal och egendom till de nya landskapen och för att inleda verksamheten i landskapen.

De anslag som anvisats för social- och hälsovårds- och landskapsreformens beredning mm. (31,3 miljoner euro) har i kompletteringen av budgetpropositionen huvudsakligen koncentrerats under ett nytt moment 28.70.05 i kapitel 28.70.

31. Ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar (förslagsanslag)

I den kompletterande budgetpropositionen ingår en ökning under moment 28.90.31 som reserverades för utgifter för sammanslagning av Rääkkylä kommun. Upphörandet och sammanslagningen av Rääkkylä kommun hade tidigare belagts med verkställighetsförbud, eftersom ärendet låg i högsta förvaltningsdomstolen på grund av Rääkkylä kommuns besvär.

Högsta förvaltningsdomstolen har sedermera godkänt Rääkkylä kommuns besvär och sammanslagningsprojektet har upphört. Sålunda behövs inte den föreslagna ökningen på 1,5 miljoner euro under momentet och den kan strykas i budgeten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 27 125 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Slutsumman under undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel 2017 föreslås vara högst 6,7 miljoner euro, vilket är cirka 54 miljoner euro mindre än i år. De största neddragningarna i anslagen hör ihop med studiestödsreformen och överföringen av studerande till det allmänna studiestödet. Effekten går på cirka 161 miljoner euro. Det största enskilda tilläggsanslaget är rekapitaliseringen av högskolorna med 150 miljoner euro och det beslutet togs redan förra valperioden.

Anpassningen av verksamheten och ekonomin sker genom strukturella reformer och genom ökad produktivitet och effektivitet i utbildningssystemet. Åtgärderna genomförs i synnerhet med spetsprojekten för utbildning och kompetens, som syftar till att se över utbildningen ända från grundskolan till högskolorna och att intensifiera samverkan mellan utbildning och arbetsliv. Åren

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 29**

2016–2018 avsätts 300 miljoner euro för projektet. Anslaget fördelas över tre huvudtitlar (UKM, ANM; SHM) och nästa år avsätts 61,6 miljoner euro.

Utskottet anser satsningarna på spetsprojekten vara betydande i ett läge när många anslag reduceras och verksamheter skärs ner. Det är mycket viktigt att det följs upp ordentligt och regelbundet hur spetsprojekten avancerar och vilka effekter de har och hur målen med dem uppnås.

Finansutskottets ändringar

Utskottet föreslår ändringar i huvudtiteln och de innefattar sammanlagt 12,445 miljoner euro. Ändringarna avser bland annat främjande av utbildning och bildning (småbarnspedagogik, undervisningskvalitet och skolornas klubbverksamhet osv.) och åtgärder för att stärka kultur och traditioner (museer, kulturella evenemang osv.). Dessutom avsätter utskottet anslag för åtgärder som syftar till att förhindra social marginalisering.

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

50. Vissa understöd (fast anslag)

Program för att vitalisera det karelska språket

Enligt uppgifter till utskottet riskerar karelskan och den karelska kulturen att dö ut om det inte startas ett särskilt program för att vitalisera dem. De karelska organisationerna har inga möjligheter att ensamma skaffa fram medel för ett effektivt vitaliseringsprogram, utan det behövs också offentliga medel.

På grundval av budgetmotion BM 120/2016 rd höjer utskottet momentet med 100 000 euro till ett program för att vitalisera det karelska språket.

Finsk-estniskt kultursamarbete

Den 10 december 2015 bildades en kulturstiftelse för att främja de kulturella relationerna och samarbetet mellan Finland och Estland. Den ska arbeta för nätverkande och samarbete inom kultur och konst i Finland och Estland, ömsesidiga språkkunskaper och ekonomiska aktiviteter med direkt anknytning till kulturverksamhet. Enligt uppgifter till utskottet var stiftelsens kapital 100 000 euro i slutet av oktober 2016, men för aktiv verksamhet behövs det ett kapital på minst 7–10 miljoner euro.

Utskottet framhåller att det är extra aktuellt att främja kulturella relationer mellan Finland och Estland eftersom länderna firar 100-årsjubileum med anledning av sin självständighet 2017 respektive 2018. Nästa år har det gått 80 år sedan Finland och Estland ingick ett avtal om kultursamarbete.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

Det är enligt utskottet både motiverat och viktigt att Finland är med och höjer kapitalet i kulturstiftelsen eftersom Estland är det enda grannlandet som vi inte har någon kulturfond tillsammans med.

På grundval av BM 381/2016 rd ökar utskottet momentet med 100 000 euro för verksamheten inom finsk-estniska kulturstiftelsen och för evenemangen inom 80-årsjubileet av kulturavtalet mellan Finland och Estland.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 537 000 euro.

Dispositionsplan (euro)

1.	Statsunderstöd enligt lagen om Svenska Finlands folkting (1331/2003)	573 000
2.	Paasikivi-Samfundet	10 000
3.	Traditionsförbundet Eklövet	63 000
4.	Programmet för att vitalisera det finlandssvenska teckenspråket	131 000
5.	Understödjande av den minoritetsspråkiga tidningspressen	500 000
6.	OKKA-stiftelsen	60 000
7.	<i>Programmet för att vitalisera det karelska språket</i>	<i>100 000</i>
8.	<i>Finsk-estnisk kultursamarbete</i>	<i>100 000</i>
Sammanlagt		1 537 000

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

20. Gemensamma utgifter för allmänbildande utbildning, småbarnspedagogik och fritt bildningsarbete (reservationsanslag 3 år)

De senaste årens satsningar på småbarnspedagogisk verksamhet har varit betydande. Redan förra valperioden godkändes den första fasen av lagen om småbarnspedagogik (580/2015) och den trädde i kraft den 1 augusti 2015. I det sammanhanget definierades småbarnspedagogik första gången i lagstiftningen. Samtidigt infördes det heltäckande mål för verksamheten. Senare har Utbildningsstyrelsen beslutat om grunderna för planen för småbarnspedagogik och för närvarande förbereds lokala planer, som kommer att införas den 1 augusti 2017.

Revideringen av planen för småbarnspedagogik ger enligt utskottet riktlinjerna och är en stark plattform när det gäller att utveckla den småbarnspedagogiska verksamheten. När grunderna förankras i den praktiska verksamheten kommer kulturen att genomgå en betydande förändring. Detta innebär bland annat att det krävs mer satsningar på den pedagogiska ledningen och personalens

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

kompetens för att säkerställa hög kvalitet på verksamheten. Därför välkomnar utskottet att det avsätts 3,7 miljoner euro i statsunderstöd för att utveckla den småbarnspedagogiska verksamheten.

Samtidigt understryker utskottet att det behövs ytterligare satsningar när de planerna införs och genomförs, men också för att höja personalens kompetensnivå. Därför avsätter utskottet 2 000 000 euro under momentet. Anslaget är särskilt avsett för att förbättra kvaliteten på den småbarnspedagogiska verksamheten och för att personalen ska kunna delta i fortbildning.

Också i fortsättningen gäller det att se till att anslagen är tillräckligt stora och att den andra fasen av lagen om småbarnspedagogik fortskrider snabbt för att lagen ska vara uppdaterad i sin helhet.

Vidare måste det finnas tillräckligt många nybörjarplatser i universitetsutbildningen för barnträdgårdslärare. Fler nybörjarplatser har lagts in för 2012–2016, men det råder ständigt brist på barnträdgårdslärare i hela landet, både i tillväxtcentra och i glesbygden. Dessutom är det ett faktum att ungefär 20 procent av barnträdgårdslärarna med pedagogisk lärarutbildning kommer att gå i pension på 2020-talet.

Resurstilldelningen till den småbarnspedagogiska verksamheten ligger på bra nivå i Finland, men deltagandet är lågt, särskilt i jämförelse med de övriga nordiska länderna, visar en publikation från OECD (Education at a Glance 2016). I Finland deltar 68 procent av 3-åringarna och 74 procent av 4-åringarna i småbarnspedagogisk verksamhet. I OECD-länderna börjar merparten av barnen delta i utbildning redan när de är långt under fem år och ungefär 71 procent av 3-åringarna och 86-procent av 4-åringarna deltar i småbarnspedagogisk verksamhet.

Utskottet menar att det är viktigt att öka barnens deltagande i verksamheten och att satsa ännu mer på att också barn med invandrabakgrund deltar. Pisa-analyserna har pekat på att skillnaderna i kunskapsnivå mellan barn med invandrabakgrund och barn i majoritetsbefolkningen är större i Finland än de är i snitt i de nordiska länderna och i många andra länder i Nordeuropa.

På senare år har internationell vetenskaplig litteratur visat att väl planerade och väl genomförda satsningar i den tidigare barndomen är ett av de bästa sätten att förebygga problem senare i livet och skapa förutsättningar för god hälsa och ett positivt yrkesliv.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 34 016 000 euro.

Anslaget får användas

1) för betalning av understöd och utgifter för planering och inledande av verksamheten samt omkostnader inom försöks-, forsknings-, utvecklings- och utvärderingsprojekt inom den allmänbildande utbildningen och den småbarnspedagogiska verksamheten och för fortbildning för personalen inom småbarnspedagogik.

(Punkt 2—5 som i RP 134/2016 rd)

(Punkt 6 som i RP 249/2016 rd)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

30. Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för allmänbildande utbildning (förslagsanslag)

Anslaget under momentet är 706,7 miljoner euro, men en betydande del av anslagen till den allmänbildande utbildningen ingår i statsandelarna till kommunerna och går via finansministeriets huvudtitel. Nästa år sjunker procentsatsen från statsandelarna från 25,61 till 25,23 procent. Dessutom minskar anslagsnivån av ändringar och sänkningar som gjorts i kriterierna för statsandelarna under tidigare år.

Följaktligen är det viktigt att det vid sidan av det kalkylerade statsandelssystemet går att avsätta särskilt beviljade statsunderstöd för ett visst ändamål. Ett exempel är understödet på 15,2 miljoner euro för att främja jämlika utbildningsmöjligheter, förbättra kvaliteten på specialundervisningen osv. Trots att anslaget har minskat avsevärt de senaste åren, spelar det fortfarande en viktig roll bland annat för större jämlikhet i utbildningen.

Vidare är det bra att det föreslås ett anslag på 14,975 miljoner euro till undervisning för elever med ett främmande språk som modersmål och undervisning i finska eller svenska som andra språk och till stöd för övrig undervisning. Det är 3 miljoner euro mer än i budgeten för i år. Det är också viktigt att det införs ett regionalt försök med ett språkutbud i överensstämmelse med ett uttalande från riksdagen.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att lärarnas kompetens stärks i och med att det kommer att finnas 20 miljoner euro (moment 29.40.20) nästa år för grundläggande och kompletterande utbildning för lärare. Satsningar på lärarnas kompetens är en av de viktigaste metoderna för att revidera och införa nya läroplaner. De extra satsningarna är alltså både motiverade och nödvändiga.

Kulturutskottet framhåller att småbarnspedagogik, förskoleundervisning och grundläggande utbildning utgör grunden för hela skolsystemet och att de bör ge alla lika möjligheter till fortbildning och en hållbar livsstil. För att garantera likabehandling bör utbildningens tillstånd och kvalitet följas upp och extra resurser tilldelas i förekommande fall. Extra viktigt är det att spetsprojektet för kompetens och utbildning avancerar och att vår utbildning tillgodoser framtidens kompetensbehov.

Utskottet ökar momentet med 1 800 000 euro för kvalitetsutvecklande åtgärder inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen.

Klubbverksamhet. Anslaget till klubbverksamhet för skolbarn föreslås vara cirka 2,9 miljoner euro. Det är 2 miljoner euro mindre än för i år, eftersom det engångstillägg på 2 miljoner euro som riksdagen godkände i fjol har strukits. Det föreslagna anslaget är ungefär en tredjedel av anslagsnivån för bara några år sedan.

Utskottet anser det viktigt att volymen bibehålls och förbättras eftersom syftet med skolornas klubbverksamhet är att vara en allsidig fritidsverksamhet, som stöder barns och ungas uppväxt och utveckling. Klubbverksamheten är gratis och är därför en tillgänglig fritidssysselsättning också för elever som annars inte skulle haft råd att delta på grund av ekonomiska problem i familjen och höga kostnader för hobbyverksamhet. Klubbverksamheten är värd att stödja också ur

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

ett ekonomiskt perspektiv, eftersom det är en viktig stödtjänst för familjerna och bland annat bidrar till att förebygga utslagning.

Utskottet ökar momentet med 3 000 000 euro för skolornas klubbverksamhet och framhåller att klubbverksamheten också kan vidareutvecklas med hjälp av spetsprojektanslagen till barnkultur och grundläggande konstundervisning, likaså bidragen till programmet Skolan i rörelse. När barnkultur och motion blir ett allt starkare inslag under eftermiddagarna i skolan, får barnen fler möjligheter till lättillgänglig hobbyverksamhet. Samtidigt backar det upp planerna på en så kallad hobbygaranti. Hobbygarantin syftar till att varje barn ska ha möjlighet att ägna sig åt åtminstone en fritidsverksamhet.

Stöd till kristliga skolor. Utskottet ökar momentet med 50 000 euro i understöd till kristliga skolor för deras verksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 711 542 000 euro.

Anslaget får användas till

(Punkt 1—2 som i RP 134/2016 rd)

3) ett belopp av högst 1 792 000 euro till understöd enligt 44 § 2 mom. i den ovan nämnda lagen för privata utbildningsanordnares driftskostnader för grundläggande utbildning

(Punkt 4—6 som i RP 134/2016 rd)

(Punkt 7 som i RP 249/2016 rd)

8) ett belopp av högst 17 028 000 euro till statsunderstöd enligt 44 § 1 mom. i den ovan nämnda lagen för åtgärder som främjar jämlikhet inom utbildningen, för utvecklande av kvaliteten på specialundervisningen inom förskoleundervisningen och grundläggande utbildningen samt i anknytning till detta för minskande av undervisningsgruppernas storlek och anställning av skolgångsbiträden

(Punkt 9 som i RP 134/2016 rd)

10) ett belopp av högst 5 865 000 euro till statsunderstöd enligt 44 § i den ovan nämnda lagen för stödjande av klubbverksamhet för skolelever

(Punkt 11—17 som i RP 134/2016 rd)

(Punkt 18 som i RP 249/2016 rd)

(Stycke 3 och 4 som i RP 134/2016 rd)

31. Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro, varav 100 000 euro anvisas för studiecentraler och 100 000 euro för Suomen teologinen opisto.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 146 270 000 euro.

Anslaget får användas till

(Punkt 1 som i RP 134/2016 rd)

2) till understöd enligt 14 § i den ovannämnda lagen till ett belopp av högst 6 034 000 euro.

(Tabell som i RP 134/2016 rd)

(Stycke 3 som i RP 134/2016 rd)

51. Statsunderstöd för organisationer inom allmänbildande utbildning (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 230 000 euro för Finlandsskolornas verksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 206 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

52. Statsunderstöd för organisationer inom det fria bildningsarbetet (fast anslag)

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro, varav 50 000 euro anvisas för Kansanvalistusseura, 30 000 euro för Sofian kannatusyhdistys ry och 20 000 euro för Karjalan Liitto ry.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 6 387 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

20. Yrkesutbildning

I överensstämmelse med regeringsprogrammet sänks anslagen till yrkesutbildning permanent med 190 miljoner euro från och med nästa år. Besparingen nästa år genomförs så att det antal studerande som ligger till grund för finansieringen av den grundläggande yrkesutbildningen blir 12,5 procent lägre än det högsta talet studerande enligt tillstånden att ordna utbildning. Sparåtgärden inverkar inte på anslaget i statsbudgeten eftersom den helt och hållet slås ut på kommunernas lagstadgade finansiella bidrag genom att procentsatsen för statsandelarna ändras.

Samtidigt bereds en omfattande reform av yrkesutbildningen och den ingår i ett av regeringens spetsprojekt. Utskottet menar att reformen är väl värd att stödja eftersom den avser att anpassa yrkesutbildningen på andra stadiet till framtidens kompetenskrav och samordna finansieringen och styrningen av yrkesutbildningen. Sett ur utbildningsanordnarnas perspektiv är det dock problematiskt att anslagen sjunker redan nästa år, men reformen av utbildningsinnehållet infaller först 2018. Följaktligen är 2017 ett exceptionellt svårt år för utbildningsanordnarna.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 29

I detta läge är det enligt utskottet befogat att varje utbildningsanordnare får genomföra sparåtgärderna på det mest relevanta sättet i sin verksamhet. Det kan exempelvis vara att spara in på kostnader för lokaler, investeringar eller personal. För att säkerställa tillgängligheten till utbildningsplatser på det lokala planet är det angeläget att utbildningsanordnarna i första hand försöker spara in på något annat än genom att minska antalet utbildningsplatser.

Utöver den regionala tillgängligheten vill utskottet lyfta fram vikten av att det finns tillräckligt många utbildningsplatser i tillväxtcentra. Vidare är det viktigt att skolorna tillgodoser näringslivets kompetensbehov med rätt typ av utbildningsutbud. Arbetslivet och kraven där förändras i snabb takt. Därför måste utbildningsanordnarna se till att ha kapacitet att snabbt möta behoven av ny kompetens. Samtidigt behövs det närundervisning i tillräckligt stor omfattning.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att undervisnings- och kulturministeriet bevakar vilka förändringar de minskade anslagen till yrkesutbildningen för med sig och vilka konsekvenser förändringarna har för regionerna, branscherna och läroanstalterna och i förekommande fall vidtar åtgärder för att det ska finnas tillräckligt många utbildningsplatser med god tillgänglighet.

Det är viktigt, menar utskottet, att reformen av finansieringen av yrkesutbildningen tar särskild hänsyn till att utbildningen bör ha större effekt, bland annat på sysselsättningen, och att anslagen bör vara ett incitament för de studerande att avsluta studierna. Vidare är det av vikt att anslagen är förutsägbara och tillräckligt stabila för att anordnarna ska kunna satsa på långsiktig och högkvalitativ utbildning.

Utskottet understryker att reformen också måste ta hänsyn till behoven hos unga som löper risk att bli utslagna i samhället. I varje årskull saknar ungefär 15 procent examen på andra stadiet. Det behövs alltså en ram och incitament för att anta utsatta ungdomar till utbildning och ordna med stöd för dem.

För att stöd ska kunna ges måste man kunna identifiera de ungas behov och bygga sammanhållet samarbete med bland annat läroanstalterna, stödorganisationerna och arbetsgivarna, understryker utskottet. Man bör också komma ihåg att partiella examina kan vara en fungerande väg in i arbetslivet för vissa av de studerande.

Det är positivt att regeringen avsätter mer resurser till utbildning för invandrare och att statsunderstöden till yrkesutbildning stiger med 21 miljoner euro från och med 2017. På så sätt går det att årligen erbjuda omkring 2 000 invandrare yrkesutbildning och tjänster som stöder studierna. Vidare är det positivt att kompetensprogrammet för unga vuxna nästa år får 10 miljoner i tilläggsanslag och att programmet fortsätter två år till. Programmet kommer hur som helst att avslutas, och därför sjunker anslaget med cirka 12 miljoner euro jämför med i år.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 29

Utskottet påpekar också att *lärarna inom yrkesutbildningen behöver kompletterande utbildning*. Utbildningen för grundskolelärare har fått betydande tilläggsanslag, men den kompletterande utbildningen för lärarna inom yrkesutbildningen har inte fått några nya anslag. Det är emellertid viktigt med kompetenshöjande utbildning för lärarna i ett läge när utbildningen genomgår omstruktureringar och det ställs nya krav på yrkeskompetens.

40. Högskoleundervisning och forskning

Anslaget till högskoleundervisning och forskning är 3,3 miljarder euro, och det är 116 miljoner euro mer än för i år. Sammantaget sett har anslagen till forskning och utveckling dock sjunkit de senaste åren. Uppgifter från Statistikcentralen visar att Finland FoU-intensitet (FoU-utgifter/bnp) var som högst 2009, nämligen 3,75 procent. I fjol hade bnp-andelen sjunkit till 2,9 procent och i år beräknas den ligga på 2,8 procent. Detta innebär att vi redan sjunde året i följd har haft en sjunkande FoU-intensitet.

Även om trenden varit sjunkande hör Finlands FoU-intensitet till de högsta i världen. Statistikcentralen uppger att Finland 2014 använde 3,17 procent av bnp till forskning och utveckling, medan andelen av bnp i EU var 1,95 procent och i OECD 2,38 procent.

Läget är i vilket fall som helst oroväckande eftersom många konkurrentländer höjer sina FoU-investeringar samtidigt som Finland minskar sina satsningar. Enligt uppgifter till utskottet har bland andra Sverige och Norge uppgett att de kommer att satsa mer på forskning och utbildning. Också Rådet för utvärdering av den ekonomiska politiken, OECD och IMF har i sina senaste ställningstaganden ansett att minskade FoU-bidrag har negativa effekter för produktivitet, tillväxt och innovationer.

Forskningen sätts också på spel av uppsägningarna inom vetenskap och forskning. Personalneddragningarna har försämrat grunden för kompetensen och förutsättningarna för långsiktig forskning. Det osäkra finansiella läget anses också minska utländska forskares intresse för finländska forskningsinstitut och öka finländska forskares intresse för att söka forskningsjobb i utlandet.

Högskoleanslagen minskar i synnerhet på grund av konkurrenskraftsavtalet (effekten för universiteten -13,9 miljoner euro) och justeringen av universitetsindexet (-8,6 miljoner euro). Också kompensationen (totalt cirka 30 miljoner euro) för Helsingfors universitets och Östra Finlands universitets apoteksavgifter under moment 29.40.52 försvinner 2017.

Utskottet understryker att Finland på sikt bara kan sticka ut och klara sig med hjälp av kompetens och utbildning som skapar en plattform för ny tillväxt. Därför behöver vi tillräckligt stora FoU-satsningar för att Finland också i fortsättningen ska skörda framgångar som ett kunskaps- och bildningsinriktat land med hög kompetens och högt förädlingsvärde.

I detta läge är det bra att bevillningsfullmakten för Finlands Akademi innefattar ett engångsbelopp på 30 miljoner euro för att backa upp unga forskare plus en höljning med 10 miljoner euro av den fasta fullmakten. Också rådet för strategisk forskning som är knutet till Finlands Akademi får

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 29**

betydande anslag, Nästa år är anslaget 47 miljoner euro och bevilningsfullmakten 55,6 miljoner euro.

Utskottet välkomnar också spetsprojektet för att stärka samarbetet mellan högskolorna och näringslivet i syfte att främja kommersialiseringen av innovationer. För det har Finlands Akademi fått ett engångsanslag på 30 miljoner euro, som försvinner ur budgeten nästa år. Men anslagsmässigt finns det fortfarande kvar 8 miljoner euro.

Ett annat positivt drag är att digitala lärmiljöer i högskoleundervisningen stärks och studier dygnet runt får bättre förutsättningar med ett anslag på cirka 30 miljoner euro. Som ett led i finansieringen av spetsprojekten har regeringen dessutom åtagit sig att rekapitalisera högskolorna med sammanlagt 70 miljoner euro. Därutöver följer regeringen riktlinjerna från den förra regeringen och räknar med att rekapitalisera universiteten med 150 miljoner euro förutsatt att de privata kapitalinvesteringarna (1.11.2014–30.6.2017) uppgår till minst 50 miljoner euro.

Ett faktum till värt att nämna är att regeringen i september (5.9.2016) tillsatte en arbetsgrupp för att förbereda alternativa modeller för att avsätta extra resurser bland annat för tillväxtorienterad innovationsverksamhet vid universiteten. Arbetsgruppen utarbetar sitt förslag med fokus på att regeringen kommer att bygga sin nästa plan för de offentliga finanserna våren 2017 på förslaget.

Det är av stor vikt att grundforskningen får medel och vår grundforskning internationellt sett ligger i framkant. Det kräver att universiteten blir mer komprimerade och får en arbetsfördelning inriktad på profilering och att det växer upp starka forskningscentra som är attraktiva för internationell toppforskning. För att verksamheten ska kunna utvecklas långsiktigt måste anslagen vara förutsebara och transparenta.

Det är angeläget att samarbetet mellan högskolorna tar hänsyn till behoven i näringslivet och att det säkerställs att vi har så mycket kontinuitet i utbildningen att den bär upp internationellt konkurrenskraftiga kompetenskluster och gör utbildningen mer attraktiv. Utskottet vill här understryka att högskolorna spelar en stor roll för ekonomin på det regionala planet.

80. Konst och kultur

Utskottet välkomnar undervisnings- och kulturministeriets strategiska mål för kulturpolitiken. De tar bland annat sikte på att förbättra förutsättningarna för konstnärligt och annat skapande arbete och att diversifiera produktionen och distributionen. Det är positivt att det inte längre skärs i kulturen, men tidigare neddragningar känns fortfarande tydligt i både anslagen och själva verksamheten.

Budgetpropositionen innehåller ett flertal element som stöder målen, bland annat bättre ersättningar för upphovsrätt, ett incitamentsystem för audiovisuella produktioner och spetsprojekt för att förbättra tillgängligheten till konst och kultur.

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att Finland inför ett *incitamentsystem för den audiovisuella branschen* enligt en modell med gottgörelse för avgifter. Via systemet kan en film- eller te-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 29

veproduktion få tillbaka en del av sina utgifter för bland annat löner och köp av tjänster i Finland. Gottgörelsen är högst 25 procent. Regeringen avsätter 10 miljoner euro för produktionsincitamenten. Nästa år står undervisnings- och kulturministeriet för hälften av beloppet och arbets- och näringsministeriet för den andra hälften.

Reformen är viktig eftersom Finland inte är konkurrenskraftigt för internationella produktioner utan incitament och eftersom också finländsk filmproduktion har flyttat till länder med incitamentmekanismer. Incitamenten förväntas mångdubbla produktionen och det i sin tur förbättrar sysselsättningen, stärker näringslivet och förbättrar kompetensen och konkurrenskraften inom det audiovisuella området. Internationella erfarenheter visar att platser där filmer och teveproduktioner filmas lockar till sig ett stort antal turister.

Det är viktigt att incitamentssystemet införs genast från början av året och att det marknadsförs effektivt, också internationellt. Sett i ett konkurrensperspektiv är det viktigt att se till att ersättningarna betalas ut smidigt och snabbt.

Utskottet välkomnar att det är Tekes som ska administrera systemet. På så sätt kan de befintliga exportnätverken och Team Finland utnyttjas, likaså Tekes verksamhetsprocesser och e-tjänstsystem. Tekes bör dock etablera nära samarbete med experter inom filmbranschen kring innehållsfrågor. Dessutom kan det finnas anledning att fundera över det faktum att vi har stödsystem för filmbranschen inom två olika ministeriers förvaltningsområde.

04. Museiverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet känner en viss oro för att omkostnadsanslaget inte ska räcka till. Enligt uppgifter till utskottet inskränkte Museiverket verksamheten och drog ner på personalen med ungefär 48 procent 2008–2017. Vid de senaste samarbetsförhandlingarna drogs var femte anställning in. Personalen är allt mer överbelastad. Duktig och kvalificerad personal söker andra jobb och det blir svårare att rekrytera ny personal. Åtminstone på kort sikt medför det extra kostnader att Museiverket inleder en kundrelation till staten. Enligt uppskattningar från verket kommer IKT-kostnaderna att fyrdubblas.

Utskottet understryker att Museiverket spelar en stor roll för att värna kulturarvet, öka den kulturhistoriska nationalförmögenheten och skydda kulturarvet och kulturmiljön. Inkomstbasen vidgas visserligen av det växande samarbetet med kommuner, landskap och andra aktörer. Trots det måste Museiverket ha tillgång till långsiktiga anslag för sin basala verksamhet.

Utskottet menar att anslagssituationen för Museiverket kräver fortsatt bevakning och att resurstillgången måste synas på nytt om det visar sig nödvändigt.

Utskottet ökar momentet med 100 000 euro för att Urho Kekkonen-museet Ekudden ska kunna ha öppet under jubileumsåret för Finlands självständighet 2017.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 23 093 000 euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

31. Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

Anslaget under momentet är 48 261 000 euro. Statsandelarna för teatrar, orkestrar och museer berörs av sparbetning till följd av konkurrenskraftsavtalet (-983 000 euro), rambeslutet 2014 (-2 863 000 euro) och det negativa indexet (-719 000 euro). Eftersom anslagen stiger på grund av vissa kalkylerade poster och justeringen av kostnadsnivån (sammanlagt +1 987 000 euro), minskar statsandelarna med 2 630 000 euro jämfört med 2016.

Teatrarna, orkestrarna och museerna har ett brett och geografiskt omfattande arbetsfält, så verksamheten har försvårats avsevärt på grund av att resurserna är så knapphändiga. Trots det har de förmått erbjuda ett varierande kulturellt utbud, behålla sin dragningskraft och hålla priserna på en skälig nivå. Den positiva utvecklingen visar sig dock inte överallt, för det finns tydliga skillnader till exempel i fråga om publiksiffrorna vid olika teatrar.

Utskottet ser det som viktigt att regeringen bidrar till finansieringen av teatrar, orkestrar och museer på så sätt att det finns möjligheter att fortsatt bedriva verksamheten och långsiktigt utveckla den. Vi måste också bidra till verksamhetsbetingelserna för scenkonst som inte omfattas av räckvidden för finansieringslagen. Utskottet lägger vikt vid sysselsättningseffekterna av konst och kultur och den positiva effekten på människornas välbefinnande.

Det finns skäl att undersöka möjligheterna att tilldela konsten och kulturen bidrag i sysselsättningsfrämjande syfte ur outdelade tippningsvinstmedel.

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.80.52 och ökar anslaget under momentet med 520 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 48 781 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

41. Vissa dispositionsrättsersättningar (reservationsanslag 3 år)

Utskottet välkomnar att anslaget för ersättningar till upphovsmän för utlåning av skyddade verk stiger till 15,6 miljoner euro, alltså 6,3 miljoner euro mer än i år. Det har också stor betydelse att en lagändring (KuUB 10/2016 rd — RP 102/2016 rd) som träder i kraft vid ingången av 2017 kommer att möjliggöra ersättning för utlåning vid högskolebibliotek. Enligt 19 § 4 mom. i den gällande upphovsrättslagen får utlåningsersättning uteslutande betalas för utlåning vid kommunernas allmänna bibliotek.

Riksdagen har i många sammanhang påtalat att utlåningsersättningarna är så låga och att de inte omfattar utlåning vid undervisnings- och forskningsbibliotek. Våren 2015 framställde en parlamentarisk arbetsgrupp bestående av medlemmar i samtliga riksdagspartier en gemensam stånd-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

punkt enligt vilken utlåning på undervisnings- och forskningsbibliotek ska omfattas av utlåningsersättning. När riksdagen godkände budgeten för 2016 godkände den också ett uttalande (RSk 28/2015 rd — FiUB 16/2015 rd) där den förutsatte att regeringen vidtar åtgärder för att utlåningserättningen ska höjas till nordisk nivå och också omfatta utlåning på undervisnings- och forskningsbibliotek.

Utskottet välkomnar varmt de ändringar som kommer att träda i kraft nästa år och menar att de bidrar till att högtidlighålla 100-årsjubileet för Finlands självständighet.

50. Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 8,1 miljoner euro, vilket är 1,7 miljoner euro mindre än för i år. Av minskningen beror 0,8 miljoner euro på det rambeslut (för 2015–2018) som fattades 2014, där finansieringen av kultur och konst minskades med totalt 15 miljoner euro. Minskningen påverkar framför allt bidragen till frivilligorganisationer; för dem finns bara 43 000 euro disponibelt nästa år, medan det i år fanns 656 000 euro att använda.

Enligt uppgift från undervisnings- och kulturministeriet finns det under 2017 ändå beredskap att finansiera bidragen så att de blir lika stora som 2016, men efter 2017 är resursläget än så länge oklart.

Utskottet ser det som viktigt att rambeslutet 2017 tar sikte på en hållbar lösning på finansieringen av stöden till organisationer.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro, varav 50 000 euro anvisas för Förbundet för mänskliga rättigheter rf:s verksamhet och 100 000 euro för Suomalaisuuden liitto ry:s verksamhet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 8 293 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

52. Penningspelsverksamhetens vinstmedel för främjande av vetenskap (förslagsanslag)

Museer

Flyttning av föremålen från lantbruksmuseet i Vik till Finlands lantbruksmuseum Sarka I lantbruksmuseet i Vik inträffade för ungefär ett år sedan en massiv avloppsoolycka som ledde till att museiföremålen och museibygnaden möglade. Under sommaren konserverades en del av föremålen, men själva byggnaden går inte att använda och museet kan inte fortsätta med sin verksamhet i de gamla lokalerna. Helsingfors universitet äger lantbruksmuseet i Vik, men enligt ett föravtal som ingåtts är avsikten att föremålen ska doneras till Finlands lantbruksmuseum Sarka, som sedan den 1 januari 2010 har funnits inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde med status som riksomfattande specialmuseum. Villkoret är att Sarka kan tillhandahålla utrymmen för föremålen.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 29

Utskottet ser det som angeläget att föremålen bevaras och flyttas till Sarka, för det rör sig om värdefullt material om jordbruket före motoriseringen. Dessutom är det viktigt att Senatfastigheter ser till att det byggs en ny utställningshall vid Sarka. Enligt utredning finns möjligheten att de nya lokalerna står klara att användas 2018.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för att planera och bygga en utställning över samlingen med förindustriella föremål som ska flyttas till Finlands lantbruksmuseum Sarka.

Dessutom ökar utskottet momentet med 100 000 euro till Panssarimuseosäätiö för *Pansarmuseet* i Hattula och med 50 000 euro till Riuttalan Talonpoikaiskulttuurin suojelusäätiö för *Riuttala allmogemuseum* i Karttula.

Utskottet avdelar också ett tillskott för Ekuddens museum under moment 29.80.04.

Musikfestivaler

Utskottet ökar momentet med 70 000 euro, varav 50 000 euro avsätts för Pro Kausinen ry och får användas för Kaustby folkmusikfestivals 50-årsjubileum, och 20 000 euro avsätts för Joroisten Musiikkijyhdistys ry och får användas för 40-årsjubileet av Joroisten Musiikkipäivät.

Lättläst litteratur

Enligt uppgifter till utskottet behöver alltfler finländare litteratur skriven på lättläst språk. Det uppskattas att det är svårt eller omöjligt för omkring 8–10 procent av befolkningen att läsa texter skrivna på allmänspråk. Lättlästa böcker används av bland annat invandrare, personer med minnesstörningar, afatiker, unga som hotas av marginalisering och personer med utvecklingsstörning. För dem är lättlästa böcker ofta den enda möjligheten att läsa litteratur.

Det är enligt utskottet viktigt att främja lättläst litteratur eftersom det i dagsläget bara kan ges ut 10–20 lättlästa böcker per år. Behovet är dock mycket större för att grupper med särskilda behov ska uppmuntras att läsa.

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för att främja lättläst litteratur.

Sammanfattning

Utskottet ökar momentet med 520 000 euro, varav

- 250 000 euro för att planera och bygga en utställning över samlingen med förindustriella föremål som ska flyttas till Finlands lantbruksmuseum Sarka.
- 100 000 euro för Pansarmuseet och 50 000 euro för Riuttala allmogemuseum
- 50 000 euro för Kaustby folkmusikfestivals jubileum och 20 000 euro för Joroisten musiikkijuhlats jubileum
- 50 000 euro för lättläst litteratur.

Utskottet minskar momentet med 520 000 euro som i stället införs under moment 29.80.31. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

90. Idrottsverksamhet

30. Understöd till programmet Skolan i rörelse (reservationsanslag 3 år) (reservationsanslag 3 år)

Projektet En timme motion om dagen får 21 miljoner euro 2016–2018 och nästa år står 7 miljoner euro till förfogande. I år har spetsprojektet startat och enligt uppgifter till utskottet deltar ungefär 80 procent av grundskolorna. För nästa år är målet att 90 procent av grundskolorna ska vara med. Dessutom startar ett försök inom utbildningen på andra stadiet. För det sista projektåret, som är 2018, är målet att alla grundskolor ska vara engagerade.

Utskottet understryker motionens betydelse och anser det vara mycket bra att programmet Ilo kasvaa liikkuen för fysisk aktivitet bland barn har startat inom småbarnspedagogiken. Det är viktigt att satsa på fysisk aktivitet bland barn eftersom fysisk inaktivitet ofta förutser en inaktiv livsstil också som vuxen.

Vidare är det viktigt att anslagen till spetsprojekt beaktas också i skolornas klubbverksamhet och bland annat i hobbyverksamhet under skoldagen. På så sätt förbättras barnens möjligheter att röra sig på lika villkor samtidigt som barnens eftermiddagar för fler inslag av rörelse och motion.

På senare tid har möjligheterna att sänka priserna på motionsaktiviteter utretts eftersom priserna är för höga för många barn och unga. En arbetsgrupp inom undervisnings- och kulturministeriet lämnade den 30 juni 2016 ett förslag med åtgärder och rekommendationer för målgrupperna. Enligt arbetsgruppen var det bland annat viktigt att kommuner, skolor, organisationer och föreningar samarbetar mer och erbjuder barnen många olika typer av fritidsaktiviteter.

Samtidigt hänvisar utskottet till målen med idrottslagen (390/2015), som bland annat fokuserar på lika möjligheter till idrott och motion för alla befolkningsgrupper, jämlikhet och barns och ungas uppväxt och utveckling. När offentliga medel fördelas är det angeläget att se till att i synnerhet barn och unga också har möjligheter att ägna sig åt idrott till små kostnader. På så sätt kan vi minska de ökande skillnaderna i hälsa och välfärd och motverka marginalisering.

50. Penningsspelsverksamhetens vinstmedel för främjande av fostran inom motion och idrott (förslagsanslag)

Av vinstmedel från penningspel avsätts nästa år 154,1 miljoner euro, vilket är 6,5 miljoner euro mer än för i år. Merparten går till renoveringen av Olympiastadion, och det har avsatts 5 miljoner outdelade vinstmedel för projektet nästa år.

De främsta målen för statens idrotts- och motionspolitik 2016 är att alla ska ha lika tillgång till idrott och motion och att motion och idrott ska öka deltagandet, stärka gemenskapen och medverka till en mer en motionsinriktad livsstil. Den offentliga finansieringen ska stödja de idrottspolitiska målen, som grundar sig på den nya idrottslagen (390/2014). Lagen trädde i kraft den 1 maj 2015.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 29

Även om anslagen till idrott har ökat har insatserna inte nått ut till den målgrupp som är fysiskt inaktiv eller rör sig för lite. I fjol publicerade idrottsrådet en utredning som visar att det nuvarande systemet i första hand når aktiva människor inriktade på tävlingsidrott (Valtionhallinto liikunnan edistämjänä 2011—2015; Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2015:4).

Utskottet understryker vikten av insatser som motiverar människor att satsa på en rörligare livsstil och ger fler lågtröskelverksamheter och mer förebyggande vägledning, eftersom fysisk inaktivitet medför mycket stora kostnader för samhället och samhällsekonomin. Priset för fysisk inaktivitet uppskattas i Finland ligga på 1–2 miljarder euro av de årliga totalkostnaderna för hälso- och sjukvård. Räknar man också in de indirekta kostnaderna, alltså förlorade arbetsinsatser, uppgår de årliga kostnaderna till hela 2–4 miljarder euro.

Det är också viktigt att finansieringen förtydligas och att insynen och öppenheten ökar. I takt med ökande anslag har också bidragen och ansökningarna ökat. För närvarande ges bidrag ut till bland annat till projekt och projektstöd av olika slag och till större program. Det gör att både de sökande och handläggarna får mer arbete och det i sin tur gör att insynen och tydligheten i systemet blir li-
dande.

Utskottet menar att fokus i högre grad bör sättas på att ge kommuner, organisationer, föreningar och andra aktörer basalt stöd och att utveckla stödsystemet. Vidare är det viktigt att stöden motiverar organisationerna att utveckla verksamheten i överensstämmelse med målen i idrottslagen. Dessutom måste det regelbundet följas upp vilka resultat stöden ger för att resurserna ska kunna fördelas så effektivt som möjligt.

Olympiastadion i Helsingfors

Renoveringen av Olympiastadion i Helsingfors kommer sannolikt att bli dyrare än beräknat. Det beror bland annat på konjunkturerna och komplicerade byggtekniska lösningar för taken till läktarna.

Det är av största vikt att staten ser till att Olympiastadion kan utvecklas och bevaras för kommande generationer, eftersom det är Finlands mest betydande byggnad och även internationellt sett en unik byggnad. Därför måste staten se till att renoveringen och ombyggnaden som är av så stor betydelse för framtiden kan fortskrida enligt den godkända projektplanen och fortsätta förhandlingarna om statens finansieringsandel för projektet. Särskilt viktigt är det att säkerställa att Olympiastadion fungerar, att driftkostnaderna är under kontroll och att konstruktionerna håller långt in i framtiden.

Bättre socioekonomiska villkor för idrottare

Ovan framhåller utskottet att statens viktigaste idrottspolitiska mål bland annat är att idrott och motion ska vara tillgängliga på lika villkor och att finländarna ska ha en mer motionsinriktad livsstil. Just de här målen stöds nästa år bland annat via regeringens spetsprojekt.

Ett av målen med idrottslagen är att främja toppidrott och det lyfter kulturutskottet fram i sitt utlåtande KuUU 8/2016 rd. Kulturutskottet påpekar särskilt att de socioekonomiska villkoren för i

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

synnerhet unga idrottare är osäkra och att det försämrar deras möjligheter att eftersträva toppresultat.

Finansutskottet ökar momentet med 500 000 euro till idrottsstipendier för att förbättra de socioekonomiska villkoren för idrottare. Anslaget för stipendier stiger till 2,2 miljoner euro. Med fler stipendier kan stöd ges särskilt till toppförmågor inom individuella grenar och till unga idrottsutövare som strävar mot toppen i individuella grenar och i lagsport men som ofta har en trängd ekonomisk situation.

Utskottet höjer också stödet till Urheilijoiden Ammattienedistämmissäätiö (URA) med 165 000 euro och framhåller att stiftelsen därmed kan stödja 100 studerande idrottsutövare i stället för 70 som nu, enligt uppgifter till utskottet. Urheilijoiden Ammattienedistämmissäätiö har till syfte att arbeta för att idrottsutövare ska kunna få yrkesexamen och att trygga utbildning för idrottsutövare som avslutat sin aktiva karriär. Stiftelsen genomför sitt syfte genom att dela ut studiestipendier, men den har bara kunna ge ut stipendier till ungefär 15 procent av de sökande som uppfyllt kriterierna.

Utskottet ökar dessutom momentet med 300 000 euro för expertstöd till idrottsakademierna. Systemet med idrottsakademier stödjer dubbla karriärer för idrottsutövare, daglig träning och specialarbete i idrottarnas vardag. Undervisnings- och kulturministeriet stödjer ungefär tjugo idrottsakademier med 950 000 euro om året, men bidragsbehovet är större för att tjänster ska kunna ges både unga inom olika grenar och idrottare som redan är på toppen av karriären.

Momentet ökas med totalt 965 000 euro.

Momentet minskas med 965 000 euro. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

Momentet får följande lydelse:

(Stycke 1 som i RP 134/2016 rd)

Anslaget får användas till

(Punkt 1 och 2 som i RP 134/2016 rd)

3) ett belopp av högst 2 200 000 euro till betalning av träningsstipendier till idrottare

(Punkt 4—11 som i RP 134/2016 rd)

(Stycke 3—6 som i RP 134/2016 rd)

(Stycke 7 som i RP 249/2016 rd)

(Stycke 8 som i RP 134/2016 rd)

52. Statsandel till idrottsutbildningscenter och finansiering av kalkylerade kostnader för idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 29.80.50 och ökar anslaget under momentet med 965 000 euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 826 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

91. Ungdomsarbete

50. Penningspelsverksamhetens vinstmedel för främjande av ungdomsarbete (förslagsanslag)

Utskottet ökar momentet med 180 000 euro till Raittiuden Ystävät ry för informations- och upp-lysningsverksamhet som syftar till att främja projektet alkohol- och drogfrihet och projektet Ett rökfritt Finland 2030, och 300 000 euro till Takaisin Elämään ry för ungdomsarbete.

Momentet minskas med 480 000 euro, vilket belopp läggs till moment 29.91.51. Momentets slutsumma förändras inte till följd av detta.

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Det är viktigt att det finns resurser för verkstadsverksamhet och uppsökande ungdomsarbete eftersom den är ett sätt att nå ut till unga som är utan kontakt med arbete eller utbildning och som inte nås av andra tjänster. Via de verksamheterna genomförs spetsprojektet Ungdomsgarantin i riktning mot en samhällsgaranti.

Det finns ett mycket stort behov av tjänster för att stödja ungdomars funktionsförmåga eftersom en studie som OECD publicerade i september visar att redan en femtedel av unga män (i åldrarna 20–24 år) och över 15 procent av unga kvinnor 2015 inte var i arbetslivet eller i utbildning. Totalt 18,3 procent av unga finländare i åldrarna 20–24 år hör till den här gruppen. Genomsnittet i OECD-länderna är 17 procent.

Utskottet understryker att vi måste bli effektivare på att slussa ut de unga i arbete, stödåtgärder och utbildning. Utmaningen är att nå ut till de unga som saknar utbildning, arbetserfarenhet och framtidsplaner med siktet inställt på sysselsättning och som inte själva aktivt söker sig till tjänsterna. I och med att de unga dessutom har mycket olika bakgrund vad beträffar utbildning, arbetserfarenhet, kapacitet, hälsa och annat, behöver vi ett servicesystem med många alternativ och en stor portion multidisciplinär kompetens.

Anslagen till verkstadsverksamhet och uppsökande ungdomsarbete ligger på ungefär samma nivå som i år. Anslaget under momentet är 19,5 miljoner euro, varav 13,5 miljoner euro ska gå till verkstadsverksamhet och 4,5 miljoner euro till uppsökande ungdomsarbete. Uppsökande ungdomsarbete får också 7,1 miljoner euro av vinstmedel från penningspelsverksamhet under moment 29.91.50. Allt som allt får uppsökande ungdomsarbete alltså cirka 11,6 miljoner euro.

För att verksamheten ska ge större effekt måste utvärderingsmetoderna förbättras, anser utskottet. De viktigaste delområdena måste kunna följas upp med rikstäckande och samordnade indika-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 29

torer. Nationellt jämförbara resultatutvärderingar medverkar också till att resurser kan avsättas på de ställen och för verksamhet där de ger störst effekt.

Det är enligt utskottet viktigt att inom ramen för spetsprojektet ta fram verkningsfulla och innovativa verksamheter och tjänster, som gör aktiviteterna mer klientorienterade. Vidare är det av största vikt att se till att erkänt bra modeller får spridning i hela landet och att förbättra samarbetet mellan offentlig, privat och tredje sektor.

Utskottet ökar momentet med 480 000 euro med hänvisning till det som anförs under moment 29.91.50.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 20 003 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

52. Vissa understöd (reservationsanslag 2 år)

Vägar att stödja unga

Enligt uppgifter till utskottet är ungefär 15 procent av varje årskull utan utbildning på andra stadiet. Vidare riskerar cirka 45 000 unga (16–24 år) att bli socialt utslagna eftersom de saknar utbildning på andra stadiet, studieplats eller någon annan förankring. En stor grupp lider av psykiska problem och självdestruktivt beteende. Social marginalisering leder till stort mänskligt lidande, men också till stora ekonomiska förluster och kostnader. Dagens verksamhetsmodeller ger emellertid inte unga i behov av särskilt stöd tillräckligt mycket hjälp och därför behövs det nya modeller som är inriktade på att se de unga och deras liv i ett helhetsperspektiv.

Enligt uppgifter till utskottet har den tredje sektorn tagit fram framgångsrika arbetsformer som kan komplettera och stödja offentliga tjänster. Unga med risk för att bli utslagna får stöd med att få jobb via partiell eller fullständig yrkesexamen. Dessutom erbjuds de allt bakgrundsstöd de kan behöva, allt från stödbostad till kamratstöd. Ett av målen med verksamheten är att de unga inte ska behöva vänta så länge på att få insatser, utan nödvändigt stöd ges vid rätt tidpunkt.

Utskottet menar att det är viktigt att den nya modellen får stöd. Verksamheten drivs av organisationer som tillsammans planerar och genomför en pilotmodell, där unga erbjuds multidisciplinär hjälp vid rätt tidpunkt. Den gemensamt utarbetade modellen måste innehålla bland annat stödbostäder (enligt träningsmodellen Valo), stödpersoner och fritidsaktiviteter. Utskottet understryker att modellen inte avser att konkurrera med befintliga stödformer, utan den är ett komplement till offentliga tjänster och hjälper i synnerhet de unga som befinner sig utanför systemet med att få jobb och klara sig. Tack vare organisationernas samarbete blir verksamhetsfältet mindre fragmenterat, det går smidigare för de unga att få insatser och kommunernas samarbete med organisationerna förtydligas.

Utskottet menar att pilotmodellen bör genomföras i Helsingforsområdet, eftersom hjälpbehovet bland de unga är störst där. Därefter kan modellen spridas till andra delar av landet.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 29**

På grundval av BM 453/2016 rd ökar utskottet momentet med 2 650 000 euro och avsätter medlen för stöd till unga som hotas av social marginalisering. Anslaget får användas till att starta och utveckla stödverksamhet som bygger på samarbete mellan olika organisationer.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 150 000 euro.

Anslaget får användas till

(Punkt 1 och 2 som i RP 134/2016 rd)

3) start och utveckling av organisationers samarbetsbaserade verksamhet för att stödja unga som riskerar att bli marginaliserade. (Nytt)

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och forskning

05. Naturresursinstitutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Naturresursinstitutets omkostnader har minskat med sammanlagt 24,6 miljoner euro (26 procent) de senaste tre åren. Den största orsaken är den reform av forskningsfinansieringen som beslutades 2013. Syftet med ändringen var att de resurser som överförs från basfinansieringen av forskningsinstitut delvis ska återbetalas som inkomst i form av projektfinansiering. Men enligt uppgift har Naturresursinstitutet hittills finansierat nya instrument mångdubbelt mer än vad institutet fått in i finansiella resurser för instrumenten. Det är också oroväckande att sökomgångarnas teman inte har stöttat de fokusområden i regeringsprogrammet som anknyter till bioekonomi och ren teknik.

Utskottet ser det som viktigt att regeringen ger institutets resurser. Så här stora ändringar påverkar givetvis institutets kapacitet att klara av sina lagstadgade och övriga grundläggande uppgifter. Forskningen spelar en viktig roll i att ta fram data och kunskap till stöd för bioekonomisk tillväxt och biologisk mångfald. I det krävande läget i dag behövs det högkvalitativ forskning till underlag för beslut.

Utskottet pekar också på de finansiella resurserna för Ekoinstitutet som inrättats av Naturresursinstitutet och Helsingfors universitet. De regionala resurserna för Södra Savolax (ERUF) användes för att starta verksamheten men upphör vid utgången av 2016, då det uppstår en resursbrist som är svår att åtgärda. Utskottet ser det som viktigt att stärka den inhemska ekologiska produktionen vid sidan av den normala jordbruksproduktionen och framhäver också Naturresursinstitutets roll i att styra Ekoinstitutets verksamhet.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 30

66. Vissa medlemsavgifter och finansiella bidrag (förslagsanslag)

Utskottet välkomnar det föreslagna anslaget på 1,6 miljoner euro för basfinansiering av Europeiska skogsinstitutet. Det ligger i linje med det löfte som utskottet fick vid behandlingen av budgetpropositionen för 2016.

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringsarna (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 3,466 miljoner euro, alltså 2,407 miljoner euro (41 procent) mindre än för 2016. Utskottet ser det som ytterst dålig förvaltning att regeringen år efter år skär ner hela den anslagsökning som riksdagen gjort på momentet.

Utskottet framhåller att statsbidraget under momentet har fått ökad betydelse i det svåra ekonomiska läget på gårdarna. För att utveckla sin företagsverksamhet behöver gårdarna individuella lösningar. Bred och oberoende rådgivning möjliggör bättre lönsamhet för gårdarna och hjälper gårdar som befinner sig i ekonomisk kris. Ett litet statsbidrag får i bästa fall mångdubbel effekt på de enskilda gårdarna och i och med en bättre lönsamhet återbetalas rådgivningsmedlen till staten i form av ökade skatteintäkter. Till exempel har ProAgria i Norra Savolax med hjälp av rådgivning kunnat utöka nästan 150 mjölkgårdars årsinkomst med i genomsnitt 20 000 euro inom ramen för ett enda projekt. Samtidigt beräknas inkomstskatteintäkterna ha ökat med totalt ungefär en miljon euro.

Rådgivningsorganisationerna tillhandahåller konkret hjälp med bland annat produktivitetshöjning, kompetenshöjning, investeringar och skuldsanering. En utomstående person kan också vara ett moraliskt stöd och en extra resurs av avgörande betydelse för att styra in gården på rätt kurs. På så sätt undviks onödiga konkurser och personliga tragedier. Jordbruksföretagare med ekonomiska problem har begränsade möjligheter att betala förhöjda priser för rådgivningstjänster trots den förbättrade lönsamhet som går att uppnå.

Statsbidraget måste leda till konkreta resultat för att gårdarna ska ta sig ur lönsamhetskrisen. Det är viktigt att gårdarna har planer för hur de ska klara sig ekonomiskt och att företagarna har kunskaper i affärsverksamhet. Det är också väsentligt att rådgivningen blir mer produktiv och heltäckande genom att e-tjänsterna förbättras och att särskilda produktionsgrenar som hästhållning utvecklas. Utskottet lägger också vikt vid att samarbetet mellan organisationerna utökas och effektiviseras. De minskande statliga medlen bör användas för verksamhet som är så effektiv som möjligt.

Följaktligen ökar utskottet momentet med 1 900 000 euro, varav 1 752 000 går till ProAgria rf, 48 000 euro till Suomen Hevostietokeskus ry och 100 000 euro som enligt ministeriets prövning ska delas ut till medlemsföreningarna i Maatalouden Erikaisyhdistysten liitto ry.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 30

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 366 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 3,305 miljoner euro, alltså 608 000 euro (16 procent) mindre än för 2016. Utskottet beklagar att den höjning i anslaget som riksdagen gjorde föregående år åter har dragits av.

Handlingsmodellen Tre steg till arbetslivet, som 4H-ungdomsarbetet följer, bemöter de samhällsliga utmaningarna på ett bra sätt. I klubbarna får medlemmarna sociala och praktiska färdigheter och kontroll över sitt liv. Utbildningen går ut på att utveckla arbetslivskompetens, möjliggöra arbetserfarenhet och motivera till företagsamhet. 4H-organisationen är en viktig aktör som förebygger utanförskap också i ett regionalt perspektiv. Utskottet påpekar dessutom att organisationens kompetens kan nyttiggöras för att integrera barn och unga med invandrabakgrund och den vägen också familjerna i det finländska samhället.

4H-organisationen omsätter sammanlagt 22 miljoner euro. Även kommunerna deltar i finansieringen av sina 4H-föreningar. Utskottet ser statsbidraget som en viktig hävstång för att organisera omfattande frivilligarbete och underlätta de ungas sysselsättning och företagsverksamhet.

Utskottet ökar momentet med 600 000 euro för verksamhet som främjar företagsamhet och sysselsättning för unga.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 905 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

63. Utveckling av landsbygden (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 1,023 miljoner euro, alltså 500 000 euro mindre än för 2016. Det tillskott som riksdagen gjorde i fjol har alltså dragits av från anslaget. Minskningen drabbar i sin helhet statsbidraget till byaverksamhet, som föreslås vara 400 000 euro.

Utskottet anser att byaverksamheten är mycket viktig och framhåller att syftet med statsbidraget bör vara att stödja verksamhet på regional och lokal nivå. Enligt uppgift har statsbidraget stärkt verksamheten i byarna. De registrerade byaföreningarna blir allt fler (ca 3 150) och det sammantagna värdet av olika projekt som de genomför var 20 miljoner euro 2015. Statsbidraget har också stor betydelse för organiseringen av samarbets- och avtalsmekanismer mellan kommunen och dess byar. Mekanismerna bidrar till att garantera tillgången på närservice.

Skärgårdsdelegationens disponibla finansiering minskar med ungefär hälften när de så kallade landskapspengarna från arbets- och näringsministeriet upphör och projektfinansieringen minskar.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 30**

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för statsbidrag till byaverksamhet. Det ska användas i samma proportioner som tidigare mellan centralförvaltningen och landskapen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 1 273 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

Jordbrukets lönsamhet

Marknadsläget för jordbruksprodukter är svårt i Finland och i hela EU. Under 2015 sjönk producentpriserna på nästan alla jordbruksprodukter och samma trend har fortsatt 2016. Dessutom har priserna på produktionsinsatser stigit snabbare än producentpriserna de senaste åren. De genomsnittliga produktionskostnaderna väntas stiga med två procent 2016 trots att energikostnaderna sjunker.

Naturresursinstitutet räknar med att företagarrinkomsten per gård är 9 400 euro 2016. Resultatet täcker så lite som 20 procent av de eftersträvade ersättningarna för företagarrinkomsten och för det egna kapital som placerats i företaget. Av jordbruksföretagen blir 38 procent helt utan företagarrinkomst enligt Naturresursinstitutets prognos. Bara 7 procent av alla företag kommer att nå lönsamhetsmålet. Även om jordbruksföretagen vuxit i storlek och omsättningen ökat har lönsamheten försämrats under hela 2000-talet.

Jordbruksproduktionens lönsamhet och jordbrukarnas inkomstutveckling påverkas inte bara av försäljningsinkomsterna och kostnaderna utan också av EU-stöden och de nationella stöden för jordbruket. Stödets andel av jordbrukets och trädgårdsodlingens totala intäkter är ungefär en tredjedel. Enligt budgetpropositionen ska jordbruksstöden stiga med cirka 25 miljoner euro. Ungefär 10 miljoner av tillskottet ska finansieras med nationella budgetmedel och ungefär 15 miljoner euro med EU:s gemensamma budgetmedel.

Utskottet anser att det är ett steg i rätt riktning att regeringen har fattat beslut i syfte att underlätta jordbrukarnas ekonomiska läge. Besluten har fått positiva effekter på företagarrinkomsten. I anknytning till budgetpropositionen fattades det beslut om att avdela sammanlagt 50 miljoner euro för krisåtgärder inom jordbruket. Största delen togs i bruk i tredje tilläggsbudgeten för 2016. I budgetpropositionen ingår ett krispaket i form av en ökning av det nationella stödet för jordbruket och trädgårdsodlingen med 2,5 miljoner euro. Tillskottet ska företrädesvis dirigeras till gårdar som gjort investeringar. Serviceavgifterna för avbytarservice sänks med 10 miljoner euro (mom. 33.80.40) och en miljon euro föreslås i anslag för stöd till jordbruksföretagarnas arbetsmotivation (mom. 33.80.50). I enlighet med rambeslutet våren 2016 höjs anslaget för nationellt stöd med 6,7 miljoner euro och nedskärningen av det disponibla anslaget för kompensationsbidrag (20 miljoner euro) återkallas för 2017. Gårdarnas likviditet stärks också genom statsborgen för lån, avgiftsnedsättningar och tidigare lagda stödutbetalningar.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 30

I enlighet med regeringsprogrammet ska satsningar som förbättrar lönsamheten inom jordbruket göras med totalt 90 miljoner euro 2016—2018. Satsningarna kanaliseras via Gårdsbrukets utvecklingsfond. Av dem ingår 30 miljoner euro i den aktuella budgetpropositionen. Investeringsstöd dirigeras i huvudsak till byggnadsinvesteringar inom animalieproduktion och växtproduktion. Dessutom går stöd till täckdikning, bättre välbefinnande för djuren och främjande av förnybar energi.

Utskottet påpekar att soliditeten inom det finländska jordbruket ligger inom den svagaste fjärdedelen i EU; genomsnittet i EU var 85 procent 2013. Enligt utredning var soliditeten på gårdarna i genomsnitt 74 procent 2014, vilket är en hög siffra jämfört med många andra branscher. Men inom jordbruket binds kapitalet upp så långvarigt (maskiner, byggnader, odlingsmark) att gårdarna måste ha hög soliditet för att kunna fortsätta med produktionen. Skuldsättningen i jordbruksföretagen har dessutom vuxit snabbare än kapitalet och relationen mellan skulder och omsättning har stigit från 60 procent i början av 2000-talet till nästan 90 procent. Skillnaderna i skuldsättning är stora, både mellan gårdar och mellan olika produktionsinriktningar. Skulderna har anhopat sig hos de, ofta unga, jordbruksföretagare som gjort investeringar och utvecklat sitt företag.

Utskottet noterar att de stora skulderna, den instabila marknaden för jordbruksprodukter och de varierande skördenivåerna har lett till ökad risk för jordbruksföretagarna och att stöden därför har varit en faktor som stabiliserat intäkterna. Jordbruksstöden behöver alltså fortsatt vara stabila och långsiktiga. Dessutom måste de i högre grad dirigeras till produktionen på aktiva gårdar. Samtidigt finns det skäl att komma i håg att vi inte ens med höga stöd kan upprätthålla produktion och investeringar om marknadsutsikterna är ogynnsamma under en lång tid.

Utskottet menar att det också är nödvändigt med andra åtgärder för att förbättra jordbrukets lönsamhet. Jordbrukarna behöver konkreta åtgärder som hjälper dem att klara sig i dagens svåra ekonomiska läge, till exempel omfattande oberoende rådgivning (se mom. 30.10.50). Lönsamhetskillnaderna mellan gårdarna är stora, så individuella lösningar har stor betydelse för lönsamheten.

Varumärkesbyggandet inom den finländska matproduktionen är också mycket viktigt för att förbättra konkurrenskraften. I Finland säljs hållbart och ansvarsfullt producerad mat huvudsakligen som massproduktion. Inom marknadsföringen finns det outnyttjad potential som bör nyttiggöras i prissättningen. Budskapet om mervärdet i vår matproduktion måste nå ut till konsumenterna. Samtidigt måste vi se till att jordbrukarnas villkor säkras och att priset fördelas rättvist i livsmedelskedjan.

Utskottet understryker fortfarande (som i FiUB 16/2015 rd) att jordbruket måste ha en sund ekonomi för att kunna leverera närproducerad och ekologiskt producerad mat till konsumenterna och garantera försörjningsberedskapen. Ett faktum som talar för att bevara och satsa på inhemsk matproduktion är att FAO räknar med att det globala behovet av jordbruksproduktion kommer att öka med 60 procent fram till 2050. Betydelsen av försörjningsberedskap blir allt mer framträdande när internationella kriser blir vanligare och flyktingströmmarna allt oftare har anknytning till en matproduktion i kris.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 30

47. Nationellt utvecklande av livsmedelskedjan (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är 4,169 miljoner euro, alltså 1,870 miljoner euro mer än för 2016. Av anslaget under momentet är 2,5 miljoner euro reserverat för genomförande av det spetsprojekt som ingår i regeringsprogrammets strategiska mål för bioekonomi och ren teknik med målet att öka efterfrågan på och exporten av inhemska livsmedel. Utskottet framhåller att lyckade export-satsningar kräver internationell synlighet och ser det som positivt att en del av utgifterna för att organisera mässor och seminarier kan betalas med anslagsmedlen.

Med medel under momentet stöds likaså de åtgärder som ingår i utvecklingsprogrammen som gäller den ekologiska branschen och närproducerad mat. Utskottet ser det som särskilt viktigt att utöka kompetensen i offentlig livsmedelsupphandling och lägger särskild vikt vid det omfattande utvecklingsarbete som EkoCentria utför inom sektorn. Likaså är det väsentligt att börja diskutera värderingarna när det gäller varifrån de kommunala beslutsfattarna vill köpa maten och att fortsätta utveckla de kvalitativa kriterierna i anbudsförfaranden. Målen i fråga om ekologisk mat är dessutom att utöka produktionen, göra produktsortimentet mer varierat och förbättra tillgången till det.

Utskottet lyfter också fram åtgärderna för att stärka konsumenternas förtroende för den finländska matproduktionen och öka uppskattningen för den. Konsumenterna måste få mer kunskaper och kännedom om matens ursprung, alltså varifrån maten kommer och hur den är producerad. Här är barn och unga en viktig målgrupp. Planeringen och genomförandet av läromaterial för dem kräver utvecklingsarbete och finansiella resurser.

Med anslagen under momentet behöver också åtgärder i enlighet med åtgärdsprogrammet för naturproduktbranschen 2020 finansieras. I Finland har vi inte i tillräcklig utsträckning insett vilken betydelse naturproduktbranschen har som attraktionsfaktor inom livsmedelsbranschen, turismen och välfärdstjänsterna. Vi kan bygga ett varumärke av de finländska produkterna som nordliga, hälsosamma, äkta och miljövänliga. Men det kräver mycket arbete både nationellt och internationellt. Utskottet ser det som viktigt att vi kan dra nytta av det intresse som redan finns för frågan internationellt. Vi måste också beakta att en alltför stor andel av råvarorna transporteras till andra länder för att förädlas, exempelvis till Sverige, Baltikum, Polen och Italien.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro till EkoCentria för främjande av närproducerad mat och med 100 000 euro till Arktiska Aromer rf för utveckling av exportförutsättningar och turismkopplingar i fråga om naturprodukter.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 4 419 000 euro.

(Stycke 2—4 som i RP 134/2016 rd)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 30

62. Vissa statsunderstöd (reservationsanslag 2 år)

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro till statsunderstöd för Tammerfors universitet (FI-CAM, centrum för alternativ till djurförsök) för utvecklande av alternativa forskningsmetoder som ersätter djurförsök.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 767 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

40. Naturresursekonomi

22. Främjande av naturresurs- och bioekonomi (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 16,88 miljoner euro, alltså 2,1 miljoner euro mindre än i budgeten för 2016. Tillskottet ska användas för finansiering av de spetsprojekt som ingår i det strategiska målet för bioekonomi och ren teknik. De sammantagna finansiella resurserna för ändamålet är 12 miljoner euro. Anslaget under momentet ska också användas för att verkställa den nationella strategin för bioekonomi, för försöks- och utvecklingsprojekt inom bioekonomi och för rikstäckande projekt inom ramen för Metsoprogrammet.

Det är viktigt att momentet innehåller anslag för utveckling av naturresursekonomi och bioekonomi inom en rad olika sektorer. Utskottet lägger vikt vid att ett så stort mervärde som möjligt kan uppnås genom produktframtagning och marknadsföring. Nya lösningar och hållbar användning av biomassor måste också främjas genom lagstiftning, andra styrmedel och forskning.

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

Utskottet påpekar att anslagen under momentet inte längre används för vatten- och avloppsprojekt. Riksdagen ökade momentet med 3 miljoner euro i budgeten för 2016 för att slutföra det riksomfattande avloppsprogrammet. Enligt utredning slutfördes programmet i fråga om avlopp i glesbygden och målen rentav överträffades. Vattenledningar och avlopp i samhällen har byggts enligt planerna och nu kommer grundliga förbättringsåtgärder att prioriteras.

Under momentet har stöden till vatten- och fiskerihushållningsprojekt sammanförts. Utskottet ser positivt på att anslaget under momentet innehåller 2,5 miljoner euro i resurser för spetsprojekt för vandrande och utrotningshotade fiskbestånd inom ramen för projekt enligt fiskvägsstrategin.

42. Ersättning för rovdjurs skadegörelse (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 7,9 miljoner euro i anslag och dessutom finns en post som överförs från 2016 att använda. Enligt utredning väntas anslaget räcka till för att fullt ut ersätta all rovdjurskadegörelse 2016. Dessutom ska 0,5 miljoner euro användas för att förebygga skador. Det är också

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 30

positivt att budgeteringen av anslaget under momentet ändras så att det används för ersättning för skador som inträffat det föregående året. Det här förenklar användningen av anslaget.

44. Stöd för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet (förslagsanslag)

Under momentet föreslås 56,23 miljoner euro i anslag och 59 miljoner euro i fullmakt.

Utskottet påpekar att problemet med det reformerade Kemeraset systemet hösten 2016 inte är att anslagen är otillräckliga utan att systemet inte fungerar. Enligt utredning kommer ungefär 15 miljoner euro av Kemeraset stödet att förbli oanvänt i år.

När systemet sågs över utvidgades förhandsplanerna för skogsvårdsarbeten till alla projekt, vilket ledde till ett större antal ansökningar än väntat och till att den okontrollerade ansökningen avbröts våren 2016. Samtidigt drog idrifttagningen av elektroniska system ut på tiden, vilket gjorde att Skogscentralens administrativa arbete ökade avsevärt. Genomförandet av lagen om finansiering av hållbart skogsbruk väntas dock bli effektivare när alla berörda börjar använda de elektroniska systemen.

Det har visat sig vara särskilt svårt att administrera bevilningsfullmakten enligt den nya lagen. Här behövs det mycket mer spelrum, anser utskottet. I det nya systemet binds extra fullmakt lättare upp för enskilda projekt, eftersom ansökan kan lämnas in upp till två år innan arbetet genomförs. Oanvända fullmakter bör kunna användas för nya projekt.

Utskottet ser det som viktigt att systemet med Kemeraset stöd börjar fungera så att de skogsvårdsrelaterade syftena med skogslagstiftningen fullföljs. Under momentet bör regeringen beakta en summa motsvarande den som blir oanvänd av Kemeraset stödet 2016 i form av tillskott i en tilläggsbudgetproposition för 2017.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Utskottets förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att moment 30.40.44 i tilläggsbudgetpropositionen för 2017 ökas med ett anslag motsvarande den summa som blir oanvänd av stödet för tryggnad av virkesproduktionens uthållighet för 2016.

Ett mål i regeringsprogrammet är att öka den årliga virkesanvändningen med 15 miljoner kubikmeter. Målet svarar mot det snabbt ökande virkesbehovet i industrin. I och med påbörjade investeringsprojekt väntas det årliga behovet öka med upp till 10 miljoner kubikmeter. Behovet kommer att öka ytterligare om planerna inom skogsindustrin och energiindustrin realiserar. Enligt nationella skogsstrategin 2025 är den årliga avverkningen fortfarande mindre än potentialen för hållbar avverkning. Den årliga tillväxten i ekonomiskogarna är ungefär 100 miljoner kubikmeter och avverkningsvolymen är ungefär 65 miljoner kubikmeter. I och med den ökade virkesanvändningen måste vi emellertid satsa på skogsvård för att ytterligare kunna höja nivån på hållbar avverkning i framtiden.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 30

Utskottet ser det som viktigt att skogsägarstrukturen förbättras så att den möjliggör ett professionellt och aktivt skogsbruk. Det här målet bör också främjas vid försäljning av statlig skogsegen- dom. Likaså är det väsentligt att se till att vägnätet fungerar, för det är en grundläggande förut- sättning för virkesproduktion.

Utskottet välkomnar att 5 miljoner euro av resurserna för spetsprojektet för bioekonomi och ren teknik (mom. 30.40.22) ska användas för projektet Utveckling av skoglig information och elek- troniska tjänster. Med hjälp av digitalisering och bättre nyttjande av skoglig information beräk- nas det finnas potential att spara 100 miljoner euro om året inom skogsbruket. Framtida skogliga data och elektroniska tjänster är också en av de prioriterade åtgärderna i nationella skogsstrategin 2025.

45. Främjande av värden av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 3,027 miljoner euro som motsvarar 2016 års nivå men är 3 miljoner euro mindre än för 2015. Av anslaget ska ungefär 2 miljoner euro användas för miljöstöd och un- gefär 1 miljon för naturvårdsprojekt, vilket möjliggör skogsägarnas frivilliga åtgärder i ekonom- iskogar i ett område på ungefär 2 000 hektar. De finansiella resurserna räcker inte till för att nå målen i Metsoprogrammet för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland.

Utskottet anser att det är viktigt att regeringen säkerställer finansieringen av Metsoprogrammet och påpekar att det blir allt viktigare att garantera skogarnas biologiska mångfald när virkesan- vändningen ökar. Också de sakkunniga inom skogssektorn som utskottet hört lyfte fram en ökad finansiering av Metsoprogrammet, antingen under det aktuella momentet eller inom miljöminis- teriets förvaltningsområde (mom. 35.10.63).

46. Statsbidrag till Finlands skogscentral (reservationsanslag 2 år)

Finlands skogscentral genomför åtgärder enligt den nya lagen om finansiering av hållbart skogs- bruk (se mom. 30.40.44). Utskottet ser det som viktigt att handläggningen av ansökningar börjar löpa och Kemerasytemet börjar fungera.

Utskottet ökar momentet med 400 000 euro för att avarbeta ärendebalansen i fråga om ansökning- ar inom Kemerasytemet och för att utveckla det elektroniska systemet för handläggning av an- sökningar.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 41 200 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås 8,7 miljoner euro, alltså 1,85 miljoner euro (18 procent) mindre än för 2016. Orsaken är att intäkterna av fiskevårdsavgiften minskar, vilket främst beror på att personer över 65 år befriats från avgiften. Med tanke på främjandet av fiskeri är det enligt utskottet ohåll-

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 30

bart att den växande seniorbefolkningen inte alls deltar i finansieringen. Vi måste försöka minska antalet personer som lämnar fiskevårdsavgiften obetald genom att effektivisera och utöka tillsy-
nen.

Inhemsk fisk som fångas i kommersiellt syfte utgör numera bara omkring 6 procent av den totala fiskkonsumtionen. Fisken i detaljhandeln är allt oftare importerad. Förutsättningarna för kommersiellt fiske och yrkesfiskarnas verksamhetsbetingelser måste få mer uppmärksamhet för att den ökade efterfrågan på fisk ska kunna bemötas genom inhemskt fiske. Utskottet anser också att regleringen av sälbeståndet måste vara effektiv med hänsyn till ett hållbart sälbestånd och att det måste betalas ut ersättningar för sälskador. Det arbete som fiskerinäringen själv utför för att främja fiskeriet är fortfarande viktigt.

På samma sätt som i tidigare budgetbetänkanden noterar utskottet att det med hjälp av effektiviserat karpfiske är möjligt att avlägsna fosfor ur eutrofierade vatten. Den hållbara utfiskningen av skräpfisk i havsområdet och i vissa eutrofierade insjöar bör utökas och den kommersiella användningen av karpfisk bör främjas på så sätt att verksamheten blir lönsam på lång sikt. Vi bör underlätta för förädlingen av karpfisk till produkter i form av lokalt fångad fisk och nyttiggörandet av karpfisken som djurfoder bland annat genom att utveckla kyl- och frys kedjan och logistiken.

Utskottet ökar momentet med 150 000 euro. Av anslaget ska 100 000 euro användas för utfiskning av skräpfisk och 50 000 euro avsättas för bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf. Dessutom återställer utskottet i momentets beslutsdel omnämmandet att anslaget får användas för bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 8 850 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

Av anslaget ska 50 000 euro avsättas för bidrag till Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF rf. (Nytt)

(Stycke 4 och 5 som stycke 3 och 4 i RP 134/2016 rd)

70. Lantmäteri och datalager

40. Utgifter för understödjande av fastighetsförrättningar (förslagsanslag)

Under momentet föreslås 3,0 miljoner euro, alltså 1,5 miljoner euro mindre än för 2016.

De merkostnader som beror på den splittrade fastighetsstrukturen i landet undergräver lönsamheten för jord- och skogsbruksnäringarna. Anslaget under momentet har gjort det möjligt att omstrukturera sammanlagt ungefär 84 000 hektar 2007—2015. Utskottet ser det som behövligt att fortsätta med ägoregleringar som ett sätt att förbättra lönsamheten inom jordbruket. Märk väl att hälften av anslaget under momentet betalas tillbaka till staten via markägarnas avgiftsandelar.

Utskottet ökar momentet med 400 000 euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 30

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 400 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde pågår flera reformer eller projekt i utredningsskede som ska ge långtgående effekter i samhället och ekonomin i stort. Som exempel kan nämnas transportbalken, trafiknätsprojektet, totalrevideringen av vägtrafiklagen, öppningen av järnvägstrafiken för konkurrens, främjande av den digitala utvecklingen och åtgärder som gäller ålägganden att minska utsläpp.

Ett av de mest centrala projekten gäller trafiknäten. Det handlar om att förnya utvecklingen och finansieringen av trafiknätet. Syftet är att skapa en ekonomiskt hållbar arbetsmodell som erbjuder metoder för att upprätthålla och utveckla trafiknätet på lång sikt. Under beredningen utreds huruvida underhållet och utvecklingen av trafiknätet kan skötas av ett statligt bolag som kunde inleda sin verksamhet i början av 2018.

Avsikten är att överföra uppgifter kring trafikledernas skötsel, utveckling och underhåll till ett nytt statligt bolag. Statens trafiknätsbolag ska finansiera sin verksamhet huvudsakligen med kundavgifter baserade på användningen. Det ska ersätta en del av de nuvarande skatterna och avgifterna.

Utskottet anser det positivt och motiverat att saken utreds och betonar särskilt möjligheterna till nya och innovativa finansieringsmodeller. Utskottet ser det som viktigt att verksamhetsmodeller och alternativ granskas genomgripande med beaktande av deras konsekvenser för de offentliga finanserna. I den fortsatta beredningen måste det också utredas hur riksdagen tillförsäkras inflytande och beslutanderätt i att utveckla och underhålla vägnätet om det ägs av ett bolag som fungerar utanför statsbudgeten.

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

För bastrafikledshållning avsätts nästa år 1,3 miljarder euro. Där ingår en extra satsning på 304 miljarder euro för att minska på det så kallade eftersatta underhållet. I bakgrunden ligger ett förslag från en parlamentarisk arbetsgrupp som fungerade under föregående valperiod och utifrån vilket regeringen har beslutat öka resurserna för bastrafikledshållningen.

För att minska eftersättningen avsätts en tilläggsfinansiering på 600 miljoner euro åren 2016—2018. Dessutom överförs 364 miljoner euro från finansieringen av utvecklingsprojekt till bastra-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 31

fikledshållningen 2017—2019. Det handlar således om en extra satsning på nästan en miljard som ska användas för förbättring av landsvägar, järnvägar och enskilda vägar samt stöd till trafikprojekt i stadsregionerna.

Utskottet välkomnar finansieringsnivån även om överföringen av finansieringens tyngdpunkt delvis sker genom att pruta på utvecklingsprojekt. Anslagsökningen innebär nästa år en volymökning för bastrafikledshållningen med cirka 20 procent (204,6 miljoner euro) jämfört med innevarande år. Det är visserligen 113 miljoner euro mindre än vad som nämndes i planen för de offentliga finanserna från i våras (SRR 3/2016 rd), men analogt är 2018 års finansiering 113 miljoner euro mer än vad som beslöts tidigare. Tilläggsfinansieringen ger ändå möjligheter att inleda en stor mängd reparationsprojekt som minskar det eftersatta underhållet och främjar näringslivets konkurrenskraft och sysselsättningen.

Utskottet välkomnar att programmet innehåller en satsning på nästan 70 miljoner euro för att förnya järnvägarnas el- och säkerhetsanläggningar. Också för förnyande och upprustning av råvirkesterminaler och lastplatser avsätts tilläggsfinansiering (11,3 miljoner euro) vilket ger bättre råvirkestransporter för bioekonomin och funktionssäkerhet för virkesförsörjningen.

Utskottet anser att det trots finansieringen av eftersatt underhåll finns gott om vägavsnitt, korsningar, in- och avfarter med mera där trafiksäkerheten har försvagats bland annat på grund av vägar i dåligt skick, anslutningar som inte fungerar eller brist på gång- och cykelleder eller viltstängsel. Men det har inte funnits möjligheter att sätta dem i skick genom budgetfinansiering, reparationsprogrammet eller kommunernas egen finansiering trots att NTM-centralerna har prioriterat dem.

Utskottet ökar momentet med 5 950 000 euro och avsätter medlen för nio projekt inom bastrafikledshållningen som ska förbättra trafiksäkerheten och vars kostnadsförslag varierar mellan 200 000 och 1 500 000 euro. De är:

- Eura, förbättring av Savikontie (förbindelseväg 12677); reparationen förbättrar trafiksäkerheten, underlättar underhållet och främjar transporter för näringslivet; kostnadsförslag 250 000 euro
- Haapavesi, cirkulationsplats mellan landsvägarna 800 och 7980; den nya anslutningen sänker körhastigheterna och förbättrar trafiksäkerheten och trafikens smidighet; kostnadsförslag 350 000 euro
- Kihniö, förbättring av Nerkoontie (landsväg 13359); reparation och beläggning förbättrar trafiksäkerheten, sträckan är en viktig led för näringslivet, jordbruket, transporter av virke, grus och torv; kostnadsförslag 800 000 euro
- Kontiolahti, riksväg 6 arrangemang för gång- och cykeltrafik vid Asemakylä i Kontiolahti; det handlar om ett långvarigt spetsprojekt för gång- och cykeltrafiken och därigenom trafiksäkerheten i norra Karelen; kostnadsförslag 750 000 euro.
- Loimaa, viltstängsel på sträckan Loimaa—Metsämaa, riksväg 9 (E63);trafiksäkerheten förbättras: på vägavsnittet sker osedvanligt många hjortolyckor; kostnadsförslag 1 000 000 euro.
- Brahestad, stamväg 88 korsningen vid Palonkylä och korsningen vid Jokelantie; förbättring av trafiksäkerheten och gång- och cykeltrafikens säkerhet i de livligt trafikerade korsningarna; kostnadsförslag 200 000 euro

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 31

- Siilinjärvi, korsningen Pyylampi—Aappola—Hoikki (riksväg 5); förbättring av trafiksäkerheten bland annat genom anslutningsarrangemang; kostnadsförslag 1 500 000 euro
- Uurainen, gång- och cykeltrafiken för landsvägarna 627 och 630; förbättring av trafiksäkerheten och trafikens smidighet i ett område med osedvanligt många barn i småbarnspedagogik och skola; kostnadsförslag 600 000 euro
- Vimpeli, landsväg 68 korsningarna med Vetelin tie och Lapuan tie görs om till cirkulationsplatser; förbättring av trafiksäkerheten och trafikens smidighet i korsningsområdet; kostnadsförslag 500 000 euro.

Som ovan konstateras anvisas nästa år för att minska det eftersatta underhållet en tilläggsfinansiering på 304 miljoner euro som stiger till 435 miljoner euro 2018. Därefter, 2019, sjunker finansieringen till 90 miljoner euro. Ur markbyggnadsföretagens synvinkel innebär nästa år och i synnerhet 2018 en starkt ökad efterfrågan, men enligt nuvarande utvecklingslinjer minskar finansieringen kännbart 2019.

Utskottet ser det som viktigt att se till att finansieringen för bastrafikledshållningen räcker till också på längre sikt eftersom vägarna inte fås i optimalt skick under bara tre år. Beloppet för eftersatt underhåll beräknas uppgå till totalt 2,5 miljarder euro vilket avser en penningssumma som behövs för att få vägarna i ett gott skick som motsvarar de nuvarande behoven. Det beräknas också att beloppet ökar med cirka 100 miljoner euro per år. För att det eftersatta underhållet inte ska börja öka senare måste finansieringen absolut vara så jämn och långsiktig som möjligt. En stabil finansieringsnivå stödjer för sin del också markbyggnadsbranschens verksamhet och långsiktiga investeringar.

Utskottet ser det som viktigt och positivt att dimensioneringen av anslaget under momentet beaktar planeringsfinansieringen för *en snabbjärnvägsförbindelse mellan Åbo och Helsingfors*. Enligt rambeslutet våren 2016 reserveras för det så kallade entimmeståget för 2017—2020 totalt 40 miljoner euro av vilket 10 miljoner euro avsätts för nästa år. Den snabba tågförbindelsen Helsingfors—Åbo är ett betydande projekt både regionalt och nationellt. Det ökar arbetspendlingen och inverkar bland annat på företagens omvärld och på konkurrenskraften, markanvändningen och bostadsproduktionen. En snabb tågförbindelse gynnar också möjligheterna att utveckla tillväxtzonen från Stockholm till S:t Petersburg.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 1 271 950 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

Fullmakt

(Som i RP 134/2016 rd)

50. Statsbidrag för underhåll och förbättring av enskilda vägar (reservationsanslag 3 år)

Utskottet välkomnar att finansieringen av det eftersatta underhållet också riktas till enskilda vägar. I överensstämmelse med regeringens riktlinjer anvisas för statsunderstöd till enskilda vägar en

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 31

ökning på totalt 30 miljoner euro åren 2017—2019 varvid anslaget för nästa år höjs med 10 miljoner euro jämfört med momentets basnivå. Det är motiverat eftersom de enskilda vägarna har en central betydelse bland annat för skogs- och bioekonomin och landsbygdsnäringarna.

Utskottet anser att på grund av de enskilda vägarnas centrala betydelse bör deras underhållsfinansiering vara hållbar på lång sikt vilket skulle förbättra möjligheterna att planera och genomföra underhållsprojekt på tillbörligt sätt.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet är 272,8 miljoner euro vilket avsätts för att fortsätta på pågående projekt och för fem nya projekt. De nya projekten är riksväg 4 Uleåborg—Kemi (125 mn euro), riksväg 5 S:t Michel—Juva (121 mn euro), riksväg 12 Lahtis södra ringväg (198 mn euro), Luumäki—Imatra—ryska gränsen, förbättring av banförbindelsen (165 mn euro) och elektrifiering av banavsnittet Björneborg—Tallholmen (5,7 mn euro).

Utöver dessa projekt innehåller den kompletterande budgetpropositionen förslag till statsunderstöd för snabbspårvägen Spårjokern och Tammerfors spårväg som regeringen fattade beslut om vid 2016 års ramförhandlingar. Statsunderstödet för Spårjokern får vara högst 84 miljoner euro och för Tammerfors spårväg högst 71 miljoner euro. För bägge projekten uppgår fullmaktens belopp dock till högst 30 procent av byggkostnaderna. (Mom. 31.10.36). Utvecklingen av spårtrafiken kompletteras delvis också av den ovan nämnda snabba tågbanan Helsingfors—Åbo som finansieras på momentet för bastrafikledshållningen (31.10.20).

Utskottet anser att projekten är motiverade och behövliga eftersom de förbättrar näringslivets konkurrenskraft och funktionssäkerhet på centrala rutter, främjar trafiksäkerheten och regionernas nåbarhet och kollektivtrafikens funktion, samt bostadsproduktion och markanvändning som behöver kollektivtrafik.

Men det är problematiskt att utöver de nämnda projekten finns inga andra nya utvecklingsprojekt i blickpunkten eftersom regeringen inte har utarbetat en trafikpolitisk redogörelse eller några andra långsiktiga utvecklingsplaner. Den låga investeringsnivån beror till stor del på att från utvecklingsprojekten överförs 364 miljoner euro till bastrafikledshållningen 2017—2019 och på sparbeslut som minskar investeringar med ytterligare 240 miljoner euro 2019—2020. För närvarande finns det således inget politiskt prioriterat och godkänt investeringsprogram som kunde utgöra grund för planeringsarbetet för att utveckla vägnätet. Det försvagar också Finlands möjligheter att söka och utnyttja EU:s TEN-T-stöd.

Utskottet ser det som viktigt att projektplaneringen betonar trafikens säkerhet, smidighet och att näringslivets och industrins transportförbindelser fungerar. Särskilt flaskhalsar som bromsar upp transportkedjornas funktion och trafiken måste fås bort på ban- och vägnätet.

Utskottet anser att regeringen bör sörja för och besluta om den långsiktiga utvecklingen av vägnätet eftersom beslut om trafikinvesteringar och investeringarnas schemaläggning har betydande ekonomiska konsekvenser. De styr bland annat kommunernas planläggning, markanvändning och företagens och markbyggnadsbranschens investeringar. Med avseende på praktiska behov är

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 31

en plan för en valperiod ändå för kort så nu behövs en investeringsplan som sträcker sig över valperioderna.

Utskottet fäster sig också vid behov av att utveckla projektbedömningen. Utskottet anser att projektbedömningen bör utvecklas så att beslutsfattandet är baserat på en bred bedömning som bättre än förr beaktar trafikprojektens konsekvenser för bland annat näringslivet, markanvändningen och arbetsmarknaden samt trafiksäkerheten. Utskottet ser positivt på att Trafikverket redan har utarbetat en förstudie i ärendet (Liikenneviraston tutkimuksia ja selvityksiä 38/2016). Det fortsatta arbetet färdigställs i början av 2017.

Utskottet ser det också som viktigt att den kommande landskapsmodellen tar hänsyn till utvecklingen och underhållet av landskapsövergripande transportkedjor.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

För köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster föreslås ett anslag på 84,5 miljoner euro, som motsvarar det innevarande årets nivå. Av det avsätts för köp av tågtrafik 30,2 miljoner euro och för köp av region- och lokaltrafik, prisskyldigheter och utveckling 33,5 miljoner euro. Anslaget används också för att stödja kollektivtrafik i stora och medelstora städer, genomföra utvecklingsprojekt samt köpa flygtrafik och trafik över Kvarken för totalt 20,8 miljoner euro

Utvecklingen och ordnandet av kollektivtrafiken påverkas under de närmaste åren betydligt av propositionen med förslag till transportbalk (RP 161/2016 rd) som är under behandling i riksdagen. Reformen, som träder i kraft 2018, förenar och förnyar bestämmelserna om person- och godstrafiken och skapar ramar för att ordna persontransporter med offentligt stöd effektivare än förr. Transportbalken främjar ibruktagandet av ny teknik, digitalisering och nya affärskoncept.

Vid förberedelserna för transportbalkens ikraftträdande är det angeläget att stödja kommuner och stadsregioner i att främja digitalisering och utveckla datasystem för kollektivtrafiken. Utskottet understryker bland annat kundorientering, smidig samfunktion av biljett- och betalssystem för att möjliggöra smidiga färdkedjor samt lättillgänglig information om tidtabeller, priser och färdkedjor.

Utskottet understryker också förtätning av samarbetet mellan bland annat kommuner, stadsregionernas kollektivtrafikmyndigheter och FPA och anser att skötseln av de lagstadgade transporterna innefattar kombinationsmöjligheter och uppenbar sparpotential. Det är nödvändigt i lägen där köpkraften i fråga om finansieringen av kollektivtrafik är försvagad och NTM-centralernas kollektivtrafik har minskat. Också kommunernas finansieringsbehov har ökat.

Utskottet ser det också som viktigt att landsbygdstransporternas lönsamhet och funktion fortsatt förbättras bland annat genom en god kartläggning och planering av transportbehoven och genom att använda anropsstyrda fordon av mindre storlek. Huvudstadsregionen för sin del ska främja

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 31

och iakttä MBT-avsiktsförklaringarna som skapar förutsättningar för en markanvändning stödd på kollektivtrafik och utveckling av kollektivtrafiken i stadsregionerna.

Utskottet ser med tillfredsställelse att kommunikationsministeriet har ökat tågavgångarna i sitt beslut om tågtrafik som omfattas av allmän trafikplikt. På så sätt återställs en stor del av de tidigare indragna tågturen och det förbättrar i synnerhet funktionen för de förbindelser som används för pendlare och studerande. Beslutet har bara fattats för ett år (11.12.2016—9.12.2017), eftersom ministeriet bereder sig på att öppna persontrafiken på järnvägarna för konkurrens. I fortsättningen är det viktigt att beslut om tågtrafik fattas på så lång sikt som möjligt för att de ska kunna bidra till att stödja kommunernas utvecklingsprojekt för markanvändning och näringspolitik.

Flygtrafiken på Enontekis. Riksdagen avsatte i 2014 års budget 70 000 euro som stöd för flygtrafiken på Enontekis. Medlen användes åren 2014—2016. När finansieringen upphör är det farligt att turtrafiken upphör vilket beräknas leda till att flygplatsen på Enontekis stängs. För det turismberoende Enontekis är flygtrafiken ändå en viktig attraktionsfaktor och stängs fältet, beräknas turisternas intresse för Enontekis minska vilket skulle försvaga bland annat förutsättningarna för företagsamhet och sysselsättning och minska tjänsterna och kommunens skatteinkomster.

Utskottet ser det som viktigt att trygga flygtrafiken på Enontekis med tanke på områdets livskraft och anser att utöver turismen stöder flygtrafiken också målen i Finlands arktiska strategi.

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro för att trygga flygtrafiken på Enontekis.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 84 524 000 euro.

(Stycke 2—5 som i RP 134/2016 rd)

40. Kommunikationstjänster och kommunikationsnät samt stöd för kommunikation

01. Kommunikationsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Utskottet välkomnar att kommunikationsutskottets omkostnader beaktar resursfördelningen för en tjänst som upptäcker och varnar för informationskränkningar och att momentet därför har ökat med 140 000 euro. Kommunikationsverkets funktioner relaterade till cyber- och informationssäkerhet har hög prioritet med avseende på samhällets vitala funktioner. Därför är det viktigt att följa upp att finansieringen räcker till och att den står i rätt proportion till funktionernas betydelse för hela samhället.

50. Statsunderstöd för genomförande av det riksomfattande bredbandsprojektet (reservationsanslag 3 år)

Det mål om heltäckande ljusfiber- och kabelnät som uppställdes i statsrådets principbeslut 2008 har ännu inte nåtts och en del (25 miljoner euro) av anslagen för projektet är fortfarande oanvända. Byggandet av de nät som det fattats beslut om enligt budgetpropositionen ska dock fortsätta,

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 31

och Kommunikationsverket behandlar ett betydande antal stödansökningar. Till den del som fullmakten inte har använts bemyndigas Kommunikationsverket också att ingå avtal enligt den fullmakt som beviljats i tidigare års budgetar.

Utskottet ser det som viktigt att stödvillkoren och förfarandena för byggandet av bredband lindras och förbättras så att de bidrar till att sätta fart på byggandet av näten och tillgången till bredband.

60. Överföring till statens televisions- och radiofond (reservationsanslag 3 år)

Utskottet hänvisar till ett enhälligt förslag i juni 2016 från den parlamentariska arbetsgrupp som utvärderat Rundradion Ab:s allmännyttiga verksamhet och finansiering. Enligt beslutet ska Rundradion Ab:s finansiering vara utanför ramarna för statsfinanserna. Arbetsgruppen ansåg att för att trygga Rundradion Ab:s oberoende är det motiverat att skatt på allmännyttiga tjänster inte ingår i ramarna för statsfinanserna.

Utskottet ser det som nödvändigt att finansieringen för Rundradion Ab ordnas enligt den parlamentariska arbetsgruppens förslag och flyttas utanför ramarna för statsfinanserna vid beslut våren 2017 om nästa plan för de offentliga finanserna som gäller åren 2018—2021.

50. Väder-, havs- och klimattjänster

01. Meteorologiska institutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I Meteorologiska institutets anslag för omkostnader (45,2 miljoner euro) ingår 2 miljoner euro för att förnya högprestandaberäkningen. Dessutom reserveras 1 miljon euro för ersättningsinvesteringar i radarnätet.

Utskottet ser det som viktigt att ersättningsinvesteringarna i radarnätet också framöver tilldelas tillräckliga resurser eftersom radaranläggningarna måste förnyas regelbundet. Med hjälp av radarnätet tryggas flera centrala tjänster så radarsystemen måste fungera under alla omständigheter och deras regionala täckning ombesörjas. Meteorologiska institutets observationer av väder och annat ger också möjligheter för kommersiell verksamhet eftersom informationen kan utnyttjas av företag. Utskottet understryker också att det nordiska samarbetet bör ökas för att förbättra täckningen på väderleksprognoserna.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 32

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

02. Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

NTM-centralerna har klarat anpassningsåtgärderna relativt bra, trots att de pågått i flera år. Åren 2010—2016 minskade antalet anställda med cirka 30 procent, dvs. 1 264 årsverken (från 4 306 till 3 042 årsverken). Under 2017—2018 kommer personalvolymen att minska med ytterligare 210 årsverken, eftersom uppgifter och personal kommer att överföras från centralerna till andra statliga ämbetsverk innan landskapsreformen genomförs. Utmaningarna i fråga om anpassningsåtgärderna vid NTM-centralerna har bland annat gällt hur kompetensen ska säkerställas, hur kunderna ska kunna bemötas jämlikt i olika delar av landet och hur verksamheten ska kunna utvecklas planmässigt och långsiktigt.

Den landskapsreform som träder i kraft vid ingången av 2019 innebär stora förändringar också för arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Nästan alla uppgifter som NTM-centralerna, arbets- och näringsbyråerna samt landskapsförbunden har i dag kommer att överföras till de nya landskapen. Utskottet ser det som viktigt att reformen tar tillbörlig hänsyn till de resurser som krävs för skötseln av de närings- och innovationspolitiska och sysselsättnings- och företagarpolitiska uppgifter. Likaså måste tjänsterna fortsatt hålla hög kvalitet. En viktig utgångspunkt för reformen är att allmänheten och företagen ska få bättre betjäning och att tjänsterna och rutinerna ska moderniseras i syfte att öka effektiviteten. Det finns enligt utskottet risk för att kunder i olika delar av landet kommer att bemötas ojämnt och att servicenivån försvagas under övergångsperioden.

40. Statsunderstöd för främjande av företagens internationalisering samt entreprenörskap (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 13,251 miljoner euro.

Kainuun Etu Oy är ett av kommunerna i Kajanalands ägt regionalt utvecklingsbolag. Företaget har i uppgift att stödja utvecklingen av näringsstrukturen i Kajanalands och hjälpa företag i landskapets nyckelbranscher i frågor som gäller affärskompetens, konkurrenskraft, internationalisering, tillväxt och samarbete. Företaget bidrar också till uppkomsten av nyckelkluster. Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för stöd till Kainuun Etu Oy:s främjande av östhandeln och tillväxten i Kajanalands.

BusinessOulu är ett affärsverk som svarar för genomförandet av Uleåborgs stads näringspolitik och för de utvecklingstjänster företagen behöver. Med hjälp av BusinessOulus nätverksbaserade koncept som bygger på lokal expertis (= Finnish Business HuB) har bland annat exporten ökat. Vid behov kan också lokaler knytas till konceptet (t.ex. finns Finlandshuset i Astana, Gällivare och

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 32

i Tromsø). Utskottet höjer anslaget med 200 000 euro för främjande av projekt i de arktiska regionerna och främjande av exporten till Kazakstan.

Hermia Yrityskehitys Oy är ett företag som specialiserat sig på utveckling av teknik- och tillväxtföretag. Verksamheten fokuserar på affärsutveckling, tillväxtfinansiering samt internationellt samarbete och internationell tekniköverföring. Syftet med företagets betydande Kinaprojekt är att hjälpa finländska företag att starta upp och utvidga verksamhet i Kina. Hermia presenterar också finländsk kompetens och möjligheterna till samarbete med finländska företag, universitet och forskningsinstitutioner och främjar därigenom att kinesiska företag som investerar och etablerar sig i Finland. Utskottet ökar momentet med 150 000 euro för utvidgning av Kinaprojektet.

Viexpo är ett företag i andelslagsform som erbjuder små och medelstora företag tjänster som främjar internationaliseringen. Utskottet ökar momentet med 110 000 euro för att främja Viexpo exportprojekt i Europa.

Utbildning Nord är en samnordisk utbildningsanordnare som erbjuder yrkesutbildning för arbetsökande bosatta i Finland, Norge och Sverige. Utskottet välkomnar denna gränsöverskridande utbildningsform och ökar momentet med 32 000 euro för Utbildning Nords verksamhet.

Projektet ECO3 i Birkaland är ett nytt slags sektorsövergripande industrikoncept och företagsområde som bygger på och genererar bioekonomi, cirkulär ekonomi och vattenhushållning. Målet är att bygga upp ECO3-området till en nationellt och internationellt viktig affärsmiljö för bioekonomi och cirkulär ekonomi. Utskottet ökar momentet med 250 000 euro för utveckling av ECO3-projektet.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 14 143 000 euro.

(Stycke 2—6 som i RP 134/2016 rd)

Anslaget får också användas för statsunderstöd till kommuner och samkommuner. (Nytt)

(Stycke 8 som stycke 7 i RP 134/2016 rd)

89. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 100 miljoner euro. Anslaget får användas för att höja Terrafame Group Ab:s eget kapital. Via Terrafame Group Ab äger staten den gruvdrift och metallförädling som Terrafame Ab bedriver. För kapitalisering av Terrafame Ab:s verksamhet har det beviljats totalt 182,5 miljoner euro för 2016. Medlen räcker för att upprätthålla gruvdriften fram till slutet av januari 2017. Det föreslagna anslaget på 100 miljoner euro beräknas täcka kostnaderna för verksamheten fram till sommaren 2017. Enligt bolaget kommer de första månaderna med positivt kassaflöde att vara mars och april 2018, och det första kvartalet med positivt kassaflöde kommer att vara Q3/2018. Enligt den gällande affärsmodellen väntas kassaflödet för 2018 bli svagt positivt. Därefter kommer kassaflödet att bestående visa ett överskott på 50—100 miljoner euro per år, med variation till följd av bland annat investeringar.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 32**

Utskottet anser att förslaget är motiverat och noterar att omstarten av gruvdriften enligt uppgift framskridit enligt planerna och att miljösäkerheten förbättrats, att osäkerheten i anslutning till den operativa driften minskat väsentligt och att förutsättningarna för en lönsam gruvdrift förbättrats. Enligt den utredning som blev klar i november 2016 har Terrafame Ab en sysselsättningseffekt på cirka 1 500 årsverken i Kajanaland och cirka 2 800 i övriga Finland. Utskottet välkomnar att förhandlingarna om en breddning av ägarbasen vid behov nu kan fortsätta över årsskiftet, om det är ändamålsenligt för att nå ett förhandlingsresultat som är gynnsamt för staten. I betänkandet FiUB 11/2016 rd föreslogs också detta. Utskottet upprepar sin ståndpunkt från det betänkandet och menar att staten möjligen kan kvarstå som ägare i bolaget. Utskottet understryker att miljösäkerheten vid Terrafame Ab måste garanteras i alla alternativ.

I budgetpropositionen (kap. 28.01) föreslås en statlig proprieborgen på högst 107 miljoner euro som motsäkerhet för de säkerheter som gäller miljön och som ställs för avfallsbehandlingsverksamheten. Syftet med den statliga proprieborgen är att göra det möjligt att ställa de säkerheter som miljöskyddslagen och miljötillståndet förutsätter. Utskottet hänvisar i fråga om den statliga proprieborgen till det som sägs i anslutning till kapitel 28.01.

20. Närings- och innovationspolitik

Utskottet känner oro över exportens tillstånd och understryker att det rådande ekonomiska läget i Finland, den låga efterfrågan på våra exportprodukter, den svaga konkurrenskraften och den sjunkande produktiviteten kräver än effektivare åtgärder för att driva på exporten och företagens internationalisering. Även om det finns positiva tecken i fråga om exporten är läget inte tillfredsställande. Enligt exempelvis finansministeriets ekonomiska översikt från hösten 2016 utvecklas Finlands export fortfarande långsammare än världshandeln. Förlusten av marknadsandelar i den internationella handeln kommer därför att fortsätta.

Det är positivt att antalet små och medelstora exporterande företag har ökat betydligt. Enligt uppgift har Finland för närvarande 21 000 små och medelstora exporterande företag, medan siffran för 2008 var 16 000. Internationaliseringen bland de små och medelstora företagen märks dock ännu inte i exportstatistiken, eftersom exportverksamheten i flertalet av företagen är småskalig eller sporadisk. De nya företag som bedriver export är oftast mikroföretag inom tjänstesektorn. Uppskattningsvis 70 procent av de nya exporterande små och medelstora företagen representerar tjänstesektorn.

Enligt en rapport från hösten 2016 förväntar sig 57 procent av de internationella små och medelstora företagen att konjunkturen förbättras under nästa år (ett år tidigare var 40 procent av denna åsikt). Åtta procent förväntar sig en konjunkturförsämring (13 procent ett år tidigare). Också exportutsikterna har stärkts i de internationella små och medelstora företagen jämfört med året innan. Enligt rapporten förväntar sig 56 procent att exporten ökar nästa år (46 procent ett år tidigare). Endast 5 procent av de internationella små och medelstora företagen tror att exporten kommer sjunka (10 procent ett år tidigare).

Utskottet noterar att de små och medelstora företagen står i fokus när det gäller de internationella tillväxtpotentialerna. Det är angeläget att insatserna för att stärka SMF-sektorns exportmöjligheter

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 32

ter får än större genomslag. Utskottet noterar också att SMF-företagens andel av exporten är klart lägre i Finland än i exempelvis Sverige och Danmark.

I fråga om främjandet av företagens export och internationalisering vill utskottet framhålla att samarbetet med de serviceleverantörer som får offentligt stöd måste vara smidigt och arbetsfördelningen tydlig och att företagen enkelt måste få tillgång till de tjänster de behöver. Det finns till exempel rum för utveckling av nätverket Team Finland. Nätverket har upplevts som splittrat och dåligt känt. Genomförandet av tillväxtprogrammen har dessutom utsatts för kraftig kritik, och programmen har utfallit med högst varierande resultat. Programmen kunde förbättras bland annat i fråga om finansieringen och styrningen. Vidare kunde resursanvändningen effektiviseras och samarbetet mellan programmen och serviceleverantörerna förbättras. Utskottet välkomnar att åtgärder nu vidtagits för att vidareutveckla nätverket och skapa större tydlighet i verksamheten.

Utskottet känner oro över tillståndet för exporten till Ryssland. Ryssland är i dag vårt femte största exportland efter Tyskland, Sverige, Förenta staterna och Nederländerna. År 2008 var Ryssland vårt största och åren 2009—2014 vårt andra eller tredje största exportland. Enligt Tullens statistik över utrikeshandeln sjönk värdet för varuexporten till Ryssland med 11 procent under perioden januari—augusti 2016 jämfört med året innan. Ryssland stod för bara 5,5 procent av vår export. Under perioden 2005—2014 var andelen normalt 9—11 procent. Det är dock positivt att exporten ökade med två procent i augusti tack vare utförsel av maskiner och anordningar, oljeprodukter samt papper och kartong. Det månatliga exportvärdet ökade senast i december 2013.

Det främsta skälet till den minskande handeln mellan Finland och Ryssland är det svaga ekonomiska läget i Ryssland, det sjunkande priset på olja och kursutvecklingen för rubeln. EU:s sanktioner och Rysslands motsanktioner har däremot bedömts ha liten betydelse, med undantag för livsmedelsindustrin. Enligt utredning uppgick andelen varor som belagts med sanktioner av EU endast cirka 0,5 procent av varuexporten till Ryssland före krisen. Andelen för de varor som omfattas av Rysslands motsanktioner var cirka 5 procent.

Utskottet ser det som viktigt att regeringen fortgående bedömer och utvecklar sina insatser, så att staten kan bidra till att stärka förutsättningarna för exporten till Ryssland. För att exporten ska bli smidigare krävs det också mer ingående information om de praktiska problem som finländska företag möter i samband med exporten till Ryssland. Till de här problemen kan räknas den ökande och störande myndighetsövervakningen av näringsverksamheten, den tilltagande protektionismen, finansieringssvårigheter (bl.a. SMF-företagens problem med finansiering av exportaffärer och kundernas finansiella problem) och olika avgifter och plötsliga lagstiftningsändringar som försvårar exporten.

I fråga om exportfrämjandet hänvisar utskottet till det som anförts under moment 32.01.40. Under moment 32.01.40 föreslås ett flertal anslagsökningar bland annat för exportfrämjande.

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Utskottet ser med oro på att satsningarna på forskning, utveckling och innovationer minskar, vilket kan ge negativa effekter för produktivitet utvecklingen, strävandena att höja förädlingsvärdet för exportprodukter och nå de mål som ställts upp för närings- och innovationspolitiken. För att

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 32

bibehålla sin konkurrenskraft behöver Finland betydligt fler innovationer och kanalisering av dem i den praktiska verksamheten. Innovationer kan bidra till ekonomisk tillväxt och export och till en mer ändamålsenlig näringsstruktur. Regeringens mål att åter höja kvaliteten på och genomslaget av forsknings- och innovationsverksamheten är av yttersta vikt.

År 2015 uppgick forsknings- och utvecklingskostnaderna till totalt 6,1 miljarder euro, vilket var en minskning med 440 miljoner euro jämfört med året innan. År 2016 minskade FoU-satsningarna med ytterligare cirka 100 miljoner euro. Det är oroväckande att FoU-utgifternas andel av bnp minskat alltsedan 2009 och att företagens produktutvecklingssatsningar minskade med 360 miljoner euro (8 %) 2015 jämfört med föregående år. Statens finansiering av forskning och utveckling sjönk under perioden 2011—2015 med 215 miljoner euro (11 %), räknat enligt realpriser. I budgeten föreslås ett anslag på 1 820 miljoner euro, dvs. 25 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2016. Enligt utredning hamnar Finland först på 24 plats i en jämförelse mellan OECD-länderna i fråga om offentligt stöd till företagens FoU-utgifter.

När de offentliga medlen dras in minskar också den privata sektorns satsningar. Forskning visar att en euro från Tekes leder till att företagen satsar två euro på produktutveckling och innovationer.

Utöver att de satsade beloppen minskat har innovationsprojekten dessutom blivit mindre djärva. Hälften av FoU-satsningarna gäller förbättring av befintliga produkter, medan endast drygt tio procent satsas på nya, djärva öppningar. Här ligger Finland klart under genomsnittet inom OECD. Enligt vissa bedömningar beror det delvis på att FoU-stöden till större företag minskat väsentligt på senare år. Det är enligt utskottet motiverat att grunderna för beviljande av FoU-finansiering omvärderas så att den offentliga finansieringen skapar bättre förutsättningar för en förnyelse av näringsstrukturen och för ny tillväxt genom framgångsrika företag. Det finns också utrymme för förbättringar i kompetensen kring marknadsföring och internationell lansering av nya produkter. Den statliga finansieringspolitiken måste underbyggas med ny forskning om konsekvenserna av att de statliga satsningarna minskat och omprioriterats (t.ex. nedskärningarna i Tekes fullmakter att bevilja understöd).

Det är angeläget att innovationsverksamheten uppmärksammas mera i samband med beviljandet av olika företagsstöd. Det är oroväckande att företagsstöden enligt inkommen utredning i värsta fall fördelas på ett sätt som till och med relativt sett försämrar de innovativa företagens ställning. Utskottet noterar att systemet med företagsstöd med tiden utvecklas till ett omfattande och oenhetligt komplex och att det på senare år gjorts flera kritiska bedömningar av stödets genomslag och effektivitet. Det är problematiskt att stödåtgärder ofta inletts utan någon noggrann analys av när och under vilka omständigheter åtgärderna kan avslutas. Utskottet välkomnar att regeringen har för avsikt att förbättra företagsstödssystemet och öka stödets genomslag.

51. Ett innovationspris för kvinnor (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 110 000 euro i understöd för utbetalningen av ett innovationspris för kvinnor. Priset på 110 000 euro ges som erkänsla och beviljas åren 2017—2019. Priset har inrättats för att hedra den allmänna och lika rösträttens 110-åriga historia. Avsikten är att priset ska tilldelas en kvinna eller en grupp av kvinnor för en vetenskapligt viktig innovation på

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 32

området teknik eller ekonomi. Anslaget grundar sig på den debatt som fördes vid riksdagens jubileumsplenium den 1 juni 2016 och på en åtgärdsmotion om ett innovationspris för kvinnor (AM 30/2016 rd).

Utskottet anser att innovationspriset för kvinnor och beloppet 110 000 euro är motiverat. Avsikten är att en jury tillsatt av riksdagens kanslikommission ska utse pristagaren eller pristagarna och att priset ska överräckas av riksdagens talman på årsdagen för den allmänna rösträtten den 1 juni. Det är motiverat att sakkunskapen hos Teknikakademin i Finland TAF utnyttjas vid planeringen av prisutnämningprocessen och de praktiska arrangemangen. Utskottet ökar därför anslaget under momentet med 8 000 euro för de praktiska arrangemangen kring priset. Det är angeläget att priset ges som erkänsla för en vetenskapligt betydelsefull innovation och att priset med stöd av 82 § i inkomstskattelagen därför inte är skattepliktig inkomst för mottagaren.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 118 000 euro.

Anslaget får användas som understöd för utbetalningen av ett innovationspris för kvinnor *och för konsumtionsutgifter för de praktiska arrangemangen i samband med prisutnämningprocessen.*

I fråga om *överföringsutgifterna* budgeteras anslaget enligt principen om betalningsbeslut.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Anslaget under momentet är 423,8 miljoner euro. Där ingår en minskning på 161,6 miljoner euro jämfört med den ordinarie budgeten för föregående år. Den största ändringen är att 151,1 miljoner euro överförs till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde för utvidgad användning av arbetslöshetsförmåner till aktiveringsåtgärder. Vidare har 7,4 miljoner euro överförts till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde för förberedande och grundläggande utbildning för invandrare. Dessutom föreslår regeringen att momentet minskas med 20 miljoner euro av sparskäl.

Regeringen har som mål att främja sysselsättningen i första hand med hjälp av strukturella reformer med anslagen för arbetskraftspolitik som komplement. Utskottet understöder den linjen och även de reformer, av vilka en del ingår i budgetpropositionen, som syftar till att förbättra incitamenten att arbeta, göra det mer attraktivt att sysselsätta samt förbättra arbetskraftsförvaltningens funktion och konkurrenskraften. Det oroar dock utskottet att arbets- och näringsbyråernas resurser fortgående reduceras. Enligt utskottets bedömning kommer regeringen inte att nå upp till sitt sysselsättningsmål om den inte vidtar ytterligare åtgärder. Det är problematiskt att bedömningarna av hur de reformer som ska främja sysselsättningen verkligen påverkar sysselsättningen till många delar är mycket grova och endast riktgivande.

Trots den positiva utvecklingen är sysselsättningsläget fortsatt mycket svagt. Arbetslöshetsstrukturen har försämrats ytterligare. Utskottet anser det vara ytterst viktigt att få kontroll över lång-

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 32

tidsarbetslösheten, som ökat betydligt med början år 2012, och vända siffrorna nedåt. De långtidsarbetslösa andel av alla arbetslösa har aldrig varit så stor som i dag (över 35 procent). I år har vi 125 000 långtidsarbetslösa, vilket är 16 000 fler än för ett år sedan. Det är oroväckande att en stor del av de nya långtidsarbetslösa är yngre och högre utbildade än tidigare. Utskottet understryker att de statsekonomiska anpassningsåtgärderna inte får försvåra sysselsättningen av svår-sysselsatta unga eller motverka förebyggandet av marginalisering.

För att stärka sysselsättningsläget måste matchningen i fråga om tillgången och efterfrågan på arbetskraft förbättras. Matchningsproblemet har fortgående förvärrats och några effektiva sätt för att åtgärda det har inte kommit fram. Också de regionala skillnaderna och skillnaderna mellan olika yrkesgrupper har ökat. Antalet lediga jobb började öka redan under 2014, och i år har ökningen varit betydande. I många branscher förekommer rekryteringsproblem samtidigt som arbetslösheten är fortsatt hög. I oktober i år fanns det 76 400 lediga jobb som kunde sökas via arbetskrafts- och näringsbyråerna, vilket är 11 400 fler än för ett år sedan. Utskottet menar att det brådskar med att göra en tillförlitlig undersökning av statistikföringen angående lediga jobb, så att lägesbedömningen och utvecklingsåtgärderna kan grunda sig på korrekt information. Enligt inkommen utredning kan statistiken i dag vara högst inexakt bland annat till följd av att samma lediga jobb kan föras in i statistiken flera gånger via olika arbetsförmedlingskanaler.

40. Företagens omvärld, marknadsreglering och arbetslivet

03. Patent- och registerstyrelsens omkostnader (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 8 055 000 euro, varav 2 000 000 euro avses användas för inrättandet av ett register över huvudmän. Propositionen med förslag till lag om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism, till lag om centralen för utredning av penningtvätt samt till vissa lagar som har samband med dem (RP 228/2016 rd), vilken anknyter till inrättandet av registret hinner dock inte behandlas av riksdagen inom den tidsram som fastställts för budgetbehandlingen. Utskottet minskar därför momentet med 2 000 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag om 6 055 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

50. Statsunderstöd till konsumentorganisationer (fast anslag)

Under momentet föreslås 822 000 euro för att stödja verksamheten vid Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry. Utskottet noterar att Konsumentförbundet utför ett värdefullt arbete för konsumenterna bästa och till skydd för deras rättigheter och ökar momentet med 70 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 892 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 32

50. Regionutveckling och strukturfondspolitik

41. Statsunderstöd för Finpros verksamhet (reservationsanslag 3 år)

Utskottet framhåller turismens betydelse för den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen. Turismen har en avsevärd potential. Turistbranschen sysselsätter cirka 140 000 personer och turismens andel av bnp är 2,5 procent. Andelen är större än exempelvis livsmedelsindustrins och skogsindustrins. Turismen har också stora multiplikatoreffekter för andra branscher, däribland byggbranschen, transportsektorn och handeln. Uppskattningsvis ger en euro som konsumeras i turismsbranschen ett mervärde på 56 cent i andra branscher. År 2015 uppgick inkomsterna från utländska turister till över 4 miljarder euro.

Utskottet känner oro över att turismen i Finland ständigt förlorar marknadsandelar till de andra nordiska länderna. Det totala antalet övernattningar för utländska turister i de andra nordiska länderna ökade under perioden 2009—2015 med 23,6 procent (Sverige 26,3 procent, Danmark 34,6 procent och Norge 13,6 procent) medan siffran för Finland var endast 12,7 procent. Utskottet ser det som en brist att Finland inte har någon långsiktig turiststrategi till grund för den övergripande utvecklingen av turismen. Med tanke på främjandet av turismen är det angeläget att genom bland annat strukturförändringar gynna tillväxten inom servicenäringarna och att göra Finland mer känt utomlands. En av orsakerna till den otillfredsställande situationen är att finska staten inte satsat lika mycket på turistfrämjande som de andra länder som nämns ovan. Utskottet ser det som viktigt att statens satsningar på turistfrämjande höjs till samma nivå som i de andra nordiska länderna. Utskottet ökar momentet med 530 000 euro för Visit Finlands turistmarknadsföring i de sociala medierna. Det är dock positivt att intresset för Finland som turistland ökat.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 34 130 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

(Stycke 3 som i RP 249/2016 rd)

(Stycke 4 och 5 som stycke 3 och 4 i RP 134/2016 rd)

70. Integration

Utskottet framhåller att integrationen har stora och långtgående konsekvenser för samhället och de offentliga finanserna. Det är angeläget att de reserverade resurserna tillåter en framgångsrik integrationsprocess och planmässiga och långsiktiga utvecklingsinsatser. Ju snabbare och bättre vi lyckas med integreringen och framför allt med sysselsättningen av invandrarna, desto lägre blir kostnaderna samtidigt som skatteinkomsterna stiger. Forskningsresultaten visar att satsningar på integration är en god investering.

Det är väsentligt att asylsökande som beviljats uppehållstillstånd så fort som möjligt dirigeras till orter där de snabbt kan få integrationsutbildning, bostad och arbete som motsvarar deras kompetens. Ett centralt och långvarigt problem är dock bristen på kommunplatser, vilket försvårat pla-

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 33

neringen och hanteringen av integrationen. De alltför få kommunplatserna och den tröga utplaceringsprocessen har lett till att antalet personer som fått uppehållstillstånd men fortsatt omfattas av mottagningsprocessen har ökat. Väntetiderna inom mottagningssystemet har blivit längre och mottagningskostnaderna har ökat. Ordnandet av integrationstjänster möter ytterligare utmaningar till följd av att många som fått uppehållstillstånd självständigt flyttar in till större tillväxtcentra. Utskottet ser det som motiverat med en närmare och övergripande granskning av processen för hur invandrarna flyttar till kommunerna.

I och med att beslutsprocessen vid Migrationsverket går snabbare än tidigare har också antalet som väntar på en kommunplats ökat snabbt. Migrationsverket fattade åren 2015 och 2016 (läget 15.11.2016) totalt 8 220 positiva asylbeslut, varav merparten i år (6 300). Behandlingen av en ansökan tar för närvarande i genomsnitt cirka nio månader, men besvärprocessen kan förlänga tiden till ett och ett halvt år. I november 2016 omfattade mottagningssystemet 21 500 personer i olika faser av mottagningsprocessen. Av dem hade cirka 2 300 beviljats uppehållstillstånd. I början av 2016 var antalet 400. Efter ett positivt asylbeslut tar det i genomsnitt ungefär 3,6 månader innan invandraren kan flytta till en kommun (målet i budgeten för 2016 var 2 månader). Utskottet noterar att mottagningssystemets genomsnittliga kostnad för en asylsökande är cirka 1 800 euro.

Det är viktigt att integrationsprocessen framskrider smidigt och att regeringen säkerställer att integrationsåtgärderna ger önskat resultat. Trots den positiva utvecklingen finns det fortfarande rum för förbättringar i fråga om processtiden, bedömningen av servicebehovet, ordnandet av språkutbildning och utbildningens innehåll och volym samt konstaterandet och utnyttjandet av de asylsökandes befintliga kompetens och styrkor. Det är välkommet att integrationsutbildningen blir allt mer arbetslivsinriktad. Utskottet ser det som nödvändigt att regeringen utreder varför det finns mycket stora skillnader i hur olika invandrargrupper får jobb.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Anslag. För social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde föreslår regeringen cirka 14,6 miljarder euro, vilket är 1,5 miljarder euro mer än i den ordinarie budgeten för 2016. Avslagsbehovet ökar av bland annat konkurrenskraftsavtalet, överföringen av utbetalningen av grundläggande utkomststöd till FPA, överflyttningen av studerande till det allmänna bostadsbidraget, utgifter för asylsökande som fått uppehållstillstånd och partiell överföring av finansieringen av lönesubvention och startpenning från arbets- och näringsministeriet till social- och hälsovårdsministeriet.

Andra anslagsökningar beror bland annat på regeringens spetsprojekt, bättre möjligheter för närstående- och familjevårdare att ta ut lediga dagar, mer service i hemmet för veteraner och pensionsstöd för långtidsarbetslösa över 60 år. Utgiftsbesparingar uppkommer bland annat av lägre läkemedelsersättningar, ändringar i de inkomstrelaterade arbetslöshetsförmånerna och utebliven indexjustering 2017–2019 av förmåner bundna till folkpensionsindex och konsumentprisindex.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 33

De största utgiftsposterna är pensioner (31 %), utjämning av familje- och boendekostnader (28 %) och utkomstskydd för arbetslösa (20 %).

Konsekvensbedömning. I betänkandet om budgetpropositionen för i år (FiUB 16/2015 rd) lyfte utskottet fram konsekvensbedömningarna av propositioner och behovet av förbättringar på den punkten.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att statsrådet har inrättat ett oberoende och självständigt råd som bedömer lagstiftningen. Rådet ska yttra sig om regeringens propositioner och konsekvensbedömningarna av dem. Målet är att lagstiftningen och i synnerhet konsekvensbedömningarna i propositionerna ska bli mer högkvalitativa. Det första bedömningsrådet har tillsatts för 15 april 2015–14 april 2019.

Det är viktigt att rådet får adekvata resurser för att det ska kunna sätta sig in i propositioner med betydande konsekvenser och dessutom medverka till att konsekvensbedömningarna håller högre kvalitet.

Samtidigt är det också viktigt att förbättra utvärderingen av hur beslut samverkar för att det ska finnas information om hur olika befolkningsgruppers försörjning och välbefinnande påverkas av åtgärderna i budgeten och planen för de offentliga finanserna. Utskottet anser att det också är viktigt att utreda de långsiktiga konsekvenserna av besluten eftersom spar- och nedskärningsbeslut kan ha långtgående sociala konsekvenser, rentav över flera generationer.

03. Forskning och utveckling

25. Ett nationellt genomcentrum och ett nationellt cancercentrum (reservationsanslag 2 år)

Det är ytterst positivt att genomcentrum, biobankerna och cancercentrumtillsammans får ett anslag på 17 miljoner euro, av vilket 5,8 miljoner euro är avsett för 2017. Projektet ingår i regeringens spetsprojekt för att främja sysselsättningen och konkurrenskraften. Målet med projektet är att Finland ska bli en föregångare och en internationellt efterfrågad samarbetspartner inom hälso- och sjukvård, spetsforskning och global företagsverksamhet som använder genominformation. Det nationella cancercentrumet har i sin tur en viktig uppgift i att tillämpa genominformation i cancerbehandling, cancerforskning och framtagning av läkemedel mot cancer.

Det är viktigt att projektet också medverkar till jämlik tillgång till service, högre vårdkvalitet och bättre behandlingsresultat och samtidigt också dämpar ökningen i läkemedelskostnaderna, anser utskottet. Vidare är det viktigt att nya investeringar multidisciplinärt får fart på tillväxtstrategin inom hälso- och sjukvårdsområdet. Strategin tar sikte på att skapa en mer konkurrenskraftig miljö och stimulera den ekonomiska tillväxten inom området.

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

Anslaget under momentet ska användas till att genomföra det strategiska målet för välfärd och hälsa och de fem anknyttande spetsprojekten. För 2016–2018 avsätts ett anslag på totalt 130 mil-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 33

joner euro. För nästa år är anslaget 50 miljoner euro. Spetsprojekten är följande: hälsa och välfärd ska främjas och ojämlikheten bli mindre, ett program för utveckling av barn- och familjetjänster, hemvården för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras, försök med servicesedlar och basinkomst och utvärdering av den bosättningsbaserade sociala tryggheten. Inom ramen för projekten vill regeringen förvaltningsövergripande främja befolkningens hälsa och satsa mer på tidigt stöd och samtidigt minska skillnaderna i hälsa och välfärd mellan befolkningsgrupperna.

Anslagen till spetsprojekten är betydande i ett läge när man har varit tvungen att minska anslagen på många ställen och dra ner på verksamheter, påpekar utskottet. Därför är det mycket viktigt att projektförloppet följs upp regelbundet och att effekterna bedöms utifrån de överenskomna indikatorerna.

Utskottet understryker att spetsprojekten medverkar till att skapa nya kostnadseffektiva verksamhetsmodeller, som kan införas i hela landet. Modellerna förbättrar tjänsterna både kvalitativt och funktionellt sett och minskar skillnaderna i hälsa och välfärd bland befolkningsgrupperna. Det är också viktigt att stödja människors egna möjligheter att främja och bevara hälsan och ge dem bättre möjligheter att träffa val som främjar deras hälsa och ger dem en känsla av delaktighet. Framför allt måste man kunna förbättra den typen av tjänster och verksamhetsmodeller som dämpar kostnadsökningen inom social- och hälsovården. Utskottet understryker särskilt att fysisk aktivitet är av stor betydelse i alla livsskedet och att frågan måste spela en större roll i bland annat i skolorna och läroanstalterna, ute på arbetsplatserna, i hälsovägledningen och inom hälso- och sjukvården. Också utvecklingsbehoven inom den sociala tryggheten måste bedömas i syfte att minska ojämlikheten.

Det är viktigt att kommunerna uppmuntras att tillhandhålla hälsofrämjande tjänster eftersom de också i framtiden kommer att svara för att främja invånarnas välfärd och hälsa, när de reparerande åtgärderna övertas av landskapen.

Vid utfrågningen av de sakkunniga påpekades det att utvecklingen av *vården utom hemmet* kommit i skymundan samtidigt som fokus inom barnskyddet har flyttas över till preventiva åtgärder. Följaktligen är det viktigt att spetsprojekten också tar fasta på vården utom hemmet och bland annat uppmärksammar behovet av att utveckla anvisningar, uppföljning och tillsyn. Vidare är det viktigt att utreda vilka möjligheter barn i vård utom hemmet har att bli hörda och anföra besvär och hur förfarandena fungerar. Enligt en utredning till utskottet har också FN:s kommitté för barnets rättigheter rekommenderat att länderna försäkras sig om att det finns en fungerande tillsyn över barn i vård utom hemmet och att deras situation följs upp på behörigt sätt.

Utskottet anser att spetsprojekten också måste främja situationen för *barnen till asylsökande och personer med invandrarbakgrund* och deras möjligheter att få de insatser de behöver. Det förutsätter satsningar på bland annat bra och kvalificerat samarbete mellan förvaltningarna och en ny verksamhetskultur. Det är enligt utskottet också viktigt att systemet med företrädare för minderåriga ensamkommande barn utvecklas och att brister åtgärdas.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 33

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Kostnaderna för vård av mödrar med missbruksproblem

Redan flera år i följd har riksdagen avsatt extra anslag för vård för mödrar med missbruksproblem. Anslaget har varit nödvändigt eftersom den statsandel på 3 miljoner euro som kommunerna har fått inte har räckt till för att ge mödrar med beroendeproblematik adekvat tillgång till vård. Också Penningautomatföreningen som länge stött verksamheten anser att det inte hör till föreningen att bekosta den del av verksamheten som ingår i kommunernas lagstadgade uppgifter.

Finansieringen av vård för mödrar med missbruksproblem måste vila på en bestående och hållbar grund, eftersom tillgången till vård och möjligheterna att utveckla verksamheten långsiktigt försämras av den osäkra och kortsiktiga finansiella situationen. Vårdbehovet är uppenbart eftersom vissa av de sakkunniga bedömer att 1–5 procent (ca 600– 3 000) av de barn som föds årligen har alkoholrelaterade skador. Med effektiv och preventiv vård går det dock att minska både det mänskliga lidandet och kostnaderna till följd av missbruksrelaterade skador, omhändertaganden av barnen och funktionsnedsättningar hos barnen.

Utskottet understryker att finansieringen av vården måste säkerställas senast i samband med vårdreformen, när ansvaret för att ordna vården flyttas över på större aktörer och förutsättningarna för att tillhandha vården samtidigt blir bättre. Samtidigt är det dock nödvändigt att se att tillgängligheten till tjänster säkerställs under övergångsperioden före vårdreformen.

Utskottet ökar momentet med 1 750 000 euro för att trygga vården för mödrar med missbruksproblem.

Finansiering av forskning inom omvårdnadsarbete

Omvårdnadsarbete spelar en framträdande roll inom hälsovården och resultaten av arbetet är av stor betydelse när vårdresultaten utvärderas. För att kunna främja omvårdnadsarbete behövs det dock forskning eftersom vårdpraxis bör bygga på beprövad kunskap. Med hjälp av evidensbaserad och tillförlitlig kunskap kan vårdrutiner samordnas, behandlingsresultaten förbättras, vårdkvaliteten höjas och samordnade service- och vårdkedjor fungera bättre. I takt med att behandlingsmetoderna förfinas är det angeläget att den evidensbaserade verksamheten följs upp och utvärderas fortlöpande.

Utskottet anser att finansieringen av forskning inom omvårdnadsarbete bör vila på en hållbar grund.

Utskottet ökar anslaget med 250 000 euro för att främja evidensbaserat omvårdnadsarbete.

Mer stöd till barnfamiljerna

Enligt uppgifter till utskottet har SOS-Barnbyar och Varkaus stad tillsammans startat ett projekt för att ta fram en modell med mer sammanhållet stöd till barnfamiljer. Den erbjuder familjer med stort stödbehov stöd utifrån familjens egna behov i stället för ett fragmenterat servicesystem. I

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 33

modellen spelar stöd till hela familjen en framträdande roll. Stödet ska vara tillräckligt långvarigt, ta fasta på själva orsakerna till problemen och fullt ut utgå från familjemedlemmarnas behov. Modellen kräver mycket gott och centraliserat ledarskap för att de särskilda tjänster som familjen behöver kan ordnas vid rätt tidpunkt.

Utskottet anser det viktigt att det pågående programmet för utveckling av barn- och familjetjänster också utreder modeller där fokus sätts på barnfamiljernas behov av sammanhållet stöd och på samtidig hjälp till hela familjen. Vidare är det viktigt att utreda vilka metoder det finns för att leda tjänsteproduktionen kostnadsmedvetet.

Enligt vad utskottet erfar har projektet modellerat hur kommunerna och de kommande social- och hälsovårdsområdena på fem år kan spara upp till 20 procent på kostnaderna för särskilda tjänster i barnfamiljerna. Modelleringen kräver dock ett kompletterande projekt innan den kan införas.

Utskottet ökar momentet med 500 000 euro för att ta fram och sprida en modell för föregripande barnskydd och behovsorienterad hjälp till barnfamiljer (den s.k. Varkausmodellen).

Modeller för lågtröskelverksamhet

. *Mathjälp.* I budgeten för i år höjde utskottet anslaget till lågtröskelverksamhet och direkthjälp, exempelvis mathjälp och annan materiell hjälp, med 1,1 miljoner euro. Anslaget var avsett att gå direkt till den aktuella hjälpen och till omedelbart klientarbete i anslutning till hjälpen.

Det är viktigt att de sociala trygghetsförmånerna blir mer motiverande och sysselsättningen främjas för att behovet av mathjälp ska vara så litet som möjligt, anser utskottet.

Enligt uppgifter till utskottet är det dock ett faktum att uppskattningsvis 20 000–25 000 personer varje vecka får sin mat via så kallade brödköer. Mathjälpen har blivit ett viktigt led i biståndet till de som har det allra sämst ställt och en form av social trygghet som kompletterar den offentliga verksamheten, eftersom det företrädesvis är människor som lever på grundtrygghetsförmåner eller som har en dålig ställning på arbetsmarknaden som är hänvisade till brödköerna.

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för rikstäckande aktörer som ordnar mathjälp till människor i behov av särskilt stöd. Stödet bör beviljas med särskild hänsyn till att verksamheten ska ge resultat.

Stöd till personer med beroendeproblem. Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro för stöd till personer med beroendeproblem. De organisationer som tillhandhåller vårdplatser har mycket dålig ekonomi. Dessutom har kommunerna sämre möjligheter att lämna betalningsförbindelser. Enligt uppgifter till utskottet är behovet av hjälp till personer med alkohol- och drogproblem mycket stort. Alkohol- och drogrelaterade störningar är den primära orsaken till hälsoskador bland unga och unga vuxna. Vidare är störningarna en betydande risk för social marginalisering och de kan orsaka långvarig arbetsförmåga.

Det är viktigt att den tredje sektorn har möjligheter att utöka sitt alkohol- och drogförebyggande arbete och i större utsträckning erbjuda alkohol- och drogberoende människor hjälp och stöd.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 33

Anslaget under momentet. Momentet ökas med totalt 4 500 000 euro, varav

- 1 750 000 euro anvisas för att säkerställa tjänsterna till mödrar med missbruksproblem
- 250 000 euro för att främja evidensbaserat omvårdnadsarbete
- 1 000 000 euro går till rikstäckande aktörer som ordnar mathjälp till människor i behov av särskilt stöd
- 1 000 000 euro för att ordna vård och stöd till människor med missbruksproblem
- 500 000 euro till utveckla och genomföra föregripande barnskydd och en modell med behovsorienterad hjälp till barnfamiljer.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 7 572 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 33.50.50 och ökar anslaget under momentet med 40 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 612 140 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

50. Stöd till veteranerna

50. Fronttillägg (förslagsanslag)

Regeringen har föreslagit att folkpensionsindex inte höjs enligt den permanenta lagstiftningen utan fryses på samma nivå som 2016. Därutöver sänks folkpensionsindex med 0,85 procent. (Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om indexjustering för 2017 av folkpensionen och vissa andra förmåner samt till lagar om ändring av 2 § i lagen om folkpensionsindex och 9 § i lagen om utkomststöd, RP 149/2016 rd).

Riksdagen beslutade dock att utifrån bestänkandet från social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 26/2016 rd) ändra förslaget. Det innebär att fronttillägget, det extra fronttillägget och veteran tillägget undantas indexsänkningen på 0,85 procent för att skydda förmånerna till våra veteraner. Därmed ligger förmånerna 2017 kvar på samma nivå som i år. Till följd av ändringen ökar anslagsbehovet i budgetpropositionen för nästa år med sammanlagt 180 000 euro, varav fronttilläggen står för 140 000 euro och veteran tillägget enligt lagen om handikappförmåner (570/2007) för 40 000 euro (moment 33.40.60).

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 33

Utskottet ökar momentet med 140 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 16 140 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

56. Utgifter för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

Med anledning av 100-årsjubileet av Finlands självständighet höjer regeringen anslaget till rehabilitering av veteraner med 40 miljoner euro. Anslaget ska användas till gratis service i hemmet. Utökningen av service finansieras med avkastning från spelverksamhet och det extra anslaget fördelas på tre år på så sätt att tillägget är 20 miljoner euro nästa år, 15 miljoner euro 2018 och 5 miljoner euro 2019. Därutöver finns ett beslut om att tidigarelägga sänkningen av invaliditetsgraden för krigsinvalidier. Från och med ingången av 2017 får också alla krigsinvalidier med en invaliditetsgrad på 10 procent tillgång till gratis kommunal hemservice. Kostnadseffekten av ändringen är 4,7 miljoner euro 2017 och det har vägts in i anslaget under moment 33.50.51.

Utskottet välkomnar de nya satsningarna med tillfredsställelse och framhåller att en sänkt invaliditetsgrad ligger i linje med ett uttalande som riksdagen kom med i fjol. Riksdagen förutsatte då att invaliditetsgraden sänks till 10 procent senast 2017 som är jubileumsåret för Finlands självständighet (FiUB 16/2015 rd).

Också nu är det aktuellt med att utöka resurserna eftersom behovet av öppenvård i hemmet är mycket stort. Veteranerna bli allt äldre och allt färre av dem kan delta i rehabilitering utanför hemmet, men hemma behöver de mer stödtjänster för att kunna bo kvar.

Det är viktigt att rehabiliteringsanslagen används så effektivt som möjligt och till fullt belopp, och på ett sätt som är relevant med avseende på veteranerna själva, framhåller utskottet. Samtidigt behövs det större flexibilitet i rehabiliteringen i slutenvård och i användningen av anslagen till service i hemmet.

Utskottet understryker också kommunernas roll eftersom användningen och effekterna av extra anslag till stor del beror på hur man lyckas ordna servicen på kommunal nivå. För att anslaget ska kunna utnyttjas till fullt belopp måste kommunerna ha ett mer målmedvetet angreppssätt i tjänsteproduktionen och informera om att servicen finns. Kommunerna måste aktivera sig och se till att alla veteraner som har rätt att få service kan nå och att servicen i hemmet tillhandahålls diversifierat och flexibelt med hänsyn till vilket allmäntillstånd veteranerna har och till att insatserna ska hjälpa dem att klara sig på egen hand i hemmet.

Utskottet ser det vidare som viktigt att de anvisningar kommunerna får dels stöder och motiverar dem att ordna service för veteranerna, dels säkerställer att veteraner får service på så lika villkor som möjligt i hela landet.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 33

Utskottets förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen bevakar att anslaget för rehabilitering av veteraner och service i hemmet räcker till och att servicen fungerar samt i förekommande fall vidtar åtgärder för att alla veteraner ska kunna få den service som är avsedd för dem.

60. Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

31. Understöd till kommunerna för servicestrukturreformen inom social- och hälsovården och för vissa andra utgifter (reservationsanslag 3 år)

I kompletteringspropositionen är anslaget under momentet inte mer än 400 000 euro eftersom merparten av anslaget (5,2 miljoner euro) förs över till ett nytt moment, 28.70.05. Under momentet finns alla medel som behövs för digitalisering och nya arbetssätt inom ramen för vård- och landskapsreformen. Nästa år är anslaget 31,3 miljoner euro.

Utskottet framhåller att social- och hälsovårdsreformen innefattar stora omorganiseringar och de berör uppgifter, verksamheter, personal, fastigheter och övriga tillgångar. Reformen genomförs med en övergångsperiod på ungefär två år. För att genomföra reformen krävs det tillräckligt stora resurser för rikstäckande styrning och förändringsstöd och för interimistisk förvaltning av landskapen.

I detta sammanhang framhåller utskottet att det är av betydelse att i synnerhet IKT-projekten utfaller väl. Nya IKT-system inom social- och hälsovården är av avgörande betydelse om de ekonomiska och funktionella målen för vård- och landskapsreformen kan nås eller inte. Systemen måste vara interoperabla och användarvänliga och data måste stödja vårdkedjorna och följa patienten. Informationssystemen måste vara konstruerade så att de säkerställer effektiv verksamhet som ger resultat. Vidare understryker utskottet vikten av att det införs nationella register som beskriver vårdkvaliteten och vårdkostnaderna, eftersom de är av stor betydelse i arbetet för att utveckla hälso- och sjukvården.

32. Statlig ersättning till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (fast anslag)

Anslaget har minskat avsevärt på 2000-talet. De första åren in på 2000-talet var anslaget för forskning på universitetsnivå 56–59 miljoner euro, och så sent som 2009–2011 cirka 40 miljoner euro. Senare har anslaget skurits ner ytterligare till 30 miljoner euro och nästa år föreslås det vara 15 miljoner euro. Det är 3 miljoner euro mindre än för i år och bara en fjärdedel av det belopp som stöd till förfogande för forskning inom hälso- och sjukvård i början av 2000-talet.

Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden (bl.a. FiUB 16/2015 rd) och understryker här att forskningsanslagen inom denna sektor har genererat betydande resultat. Tack vare forskningen har vi kunna främja folkhälsan och påverka både kvaliteten och kostnaderna inom vården. Det har tagits fram nya behandlingsmetoder och det finns obestridliga vetenskapliga bevis för att de haft positiv effekt för hälsan. Enligt uppgifter till utskottet har bara forskningen inom HNS på tio

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 33

är tagit fram ungefär 700 nya vådrutiner eller tillämpningar genom klinisk forskning. Överlag har forskningen har stor betydelse för utvecklingen inom medicinen och för den internationellt sett och erkänt höga nivån på läkarvetenskapen i Finland.

Medicinsk och hälsovetenskaplig forskning utgör ett viktigt element i god vård och möjligheterna att utveckla vården. Kringskuren forskning påverkar forskningsaktiviteterna och på sikt får detta konsekvenser för vårdkvaliteten. Samtidigt minskar möjligheterna att vidareutveckla vårdpraxis och att ta fram nya kostnadseffektiva behandlingsmetoder.

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 33.03.25 och understryker också här att anslaget (17 miljoner euro) till *genomcentrum, biobankerna och cancercentrum* spelar en stor roll för bland annat forskningen, vården och behandlingen och framtagningen av nya läkemedel. Satsningarna stöder också tillväxtstrategin inom hälso- och sjukvårdsvårdsområdet. Strategin tar sikte på att skapa en mer konkurrenskraftig miljö och stimulera den ekonomiska tillväxten inom vårdsektorn. Därutöver kommer resultaten av verksamheten patienterna inom vårt hälso- och sjukvårdssystem till godo.

Utskottet vill också lyfta fram att det inte finns någon liknande finansiell mekanism inom *forskningen inom det sociala området* som inom medicinen. Inom det sociala området bygger forskningen till stor del på lärdomsprov. Det betyder att forskningen inte är långsiktig eller bygger på tidigare kunskaper på samma sätt som inom hälso- och sjukvård. Det finns emellertid ett mycket stort behov av beprövad kunskap i arbetet för att utveckla och omstrukturera socialvården och när nya tjänster och insatser byggs upp.

Utskottet hänvisar till det som sägs under moment 33.60.63 och understryker också här att frågan om finansieringen av forskning inom det sociala området måste lösas i samband med vård- och landskapsreformen. I fortsättningen bör man ta ställning till en modell med nationell specialisering och större samarbete för kompetenscentrumen för att säkerställa att resurserna används effektivt och forskningen håller hög kvalitet.

Utskottet ökar momentet med 5 000 000 euro för hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå och föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande.

Utskottets förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att resurser för forskning inom det sociala området och hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå, inklusive forskning inom omvårdnadsarbete, säkerställs i samband med vård- och landskapsreformen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 20 000 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 33

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 13,6 miljoner euro, vilket är 2 miljoner euro mer än för i år. Det är positivt att anslaget höjs, men det medger inte på långt när att antalet platser på skyddshem höjs till den nivå som Europarådet rekommenderar. Den så kallade Istanbulkonventionen (Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet) kräver att Finland ska ha ungefär 500 skyddshemsplatser (1 familjeplats/100 000 invånare). I dag har vi ungefär 120 platser.

Enligt uppgifter till utskottet behövs det ett årligt anslag på cirka 40 miljoner euro för att vi ska kunna bygga upp ett heltäckande utbud på skyddshem. Det finns visserligen planer på att öka anslagen under den pågående regeringsperioden, men 2019 kommer vi inte upp till mer än 17,5 miljoner euro.

Vi har således inte tillräckligt många skyddshemsplatser och de vi har är inte fördelade jämnt över hela landet. I fjol hade skyddshemmen drygt 3 000 besökare, men till följd av utrymmesbrist måste inemot 1 200 personer hänvisas till något annat skyddshem, enligt uppgifter till utskottet. Det finns ett behov av fler platser i bland annat Helsingforsområdet, sydvästra Finland, västra Finland och inre Finland.

Utskottet noterar med tillfredsställelse att telefonjour dygnet runt i överensstämmelse med Istanbulkonventionen startar i år, men påminner samtidigt om att anslagssituationen måste följas upp och extra anslag beviljas, om det behövs. Telefonjouren bekostas med medel från statsbudgeten. Institutet för hälsa och välfärd (THL) står för utgifterna för att starta och samordna verksamheten. Tjänsteleverantören får statsunderstöd som kommer från brottsofferfonden.

I detta sammanhang vill utskottet också påpeka att Istanbulkonventionen ålägger konventionsstaterna att inrätta stödcentra som erbjuder offer för våldtäkt och andra sexuella övergrepp medicinska och rättsmedicinska undersökningar, stöd vid traumatiska händelser och rådgivning. Konventionen föreskriver att det ska finnas tillräckligt många sådana centra och att de ska vara lättillgängliga. Målet är att det ska finnas ett stödcentrum på 200 000 invånare, men än så länge har Finland bara ett stödcentrum med verksamhet på två orter.

Det är viktigt, menar utskottet, att utbudet på skyddshem så småningom kommer upp till den nivå som Istanbulkonventionen kräver och att Finland också i övrigt satsar på de stödåtgärder som finns inskrivna i konventionen.

63. Statsunderstöd för verksamheten vid kompetenscentrum inom det sociala området (fast anslag)

Under momentet föreslås ett anslag på 2 miljoner euro, vilket är 1 miljoner euro mindre än för i år.

Kompetenscentrumen inom det sociala området inrättades 2002 för att säkerställa att kunskapsunderlaget inom området utvecklas, men anslagen till verksamheten har varit mycket knappa ända sedan dess. Nästa år är läget extremt svårt när anslagen minskar med en tredjedel jämfört med läget i år.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Huvudtitel 33**

Utskottet understryker att kompetenscentrumen sitter inne med stor kompetens och att de spelar en stor roll för vårdreformen i ett läge när servicesystemet utsätts för exceptionellt stora förändringar. Det behövs dokumenterad information om bland annat vilka effekter sociala tjänster har, vad utvärderingar av servicebehovet ger vid handen och hur tjänster kan ordnas kostnadseffektivt. Kompetenscentrumen är involverade i förberedelserna inför och genomförandet av vissa av regeringens spetsprojekt.

Socialvetenskaplig forskning måste ha samma möjligheter att få statliga forskningsanslag som hälsovetenskaplig forskning har idag, framhåller utskottet. Frågan måste lösas i samband med vårdreformen, likaså frågan hur verksamhetsmöjligheterna ska säkerställas för kompetenscentrumen.

Utskottet ökar momentet med 1 000 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 3 000 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

För miljöministeriets förvaltningsområde föreslås anslag på sammanlagt 184,204 miljoner euro, alltså 17,673 miljoner euro mindre än i den ordinarie budgeten för 2016. Dessutom finansieras största delen av understöden och räntestöden till bostadsväsendet med medel från Statens bostadsfond. Omkostnaderna för att verkställa miljöuppgifterna budgeteras under arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde i fråga om närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna) och under finansministeriets förvaltningsområde i fråga om regionalförvaltningsverken (RFV).

Utskottet konstaterar att de sammanlagda resurserna är knappa. Det bör särskilt noteras att regionförvaltningens personal minskar. Utskottet anser att miljöministeriet bör fortsätta med de anpassningsåtgärder som sattes in 2015 för att miljöförvaltningen fortsatt ska vara högkvalitativ, enhetlig och effektiv och ha genomslagskraft trots de minskande resurserna. Eftersom lagstiftningen är synnerligen omfattande är de viktigaste åtgärderna för att generera besparingar att revidera lagstiftningen och skapa effektivare arbetssätt. Resurserna har också stärkts genom att tillsynen blivit avgiftsbelagd.

Utskottet lyfter också fram projekten inom ramen för EU:s miljöfond LIFE, i vilka Finlands ansökningar har klarat sig bra. Under tiden 1995—2016 har man genomfört sammanlagt 130 projekt. De totala kostnaderna för projekten har uppgått till 230 miljoner euro. Utskottet anser att det

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 35

är bra att anslaget under momentet för nationell finansiering (35.10.64) har kunnat hållas på samma nivå som 2016. För att trygga EU-finansieringen också i framtiden är det ytterst viktigt att säkerställa den nationella medfinansieringen på 40 procent som behövs för projekten.

04. Finlands miljöcentralers omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 25,878 miljoner euro. Som en följd av att vissa kostnader försvinner är nettominskningen av omkostnaderna cirka 2,9 miljoner euro. Finansieringen av Finlands miljöcentralers (SYKE) verksamhet uppgår till cirka 60 miljoner euro 2016. Den externa finansieringens andel är således stor. Av kostnaderna för forskning och utveckling täcks bara cirka 30 procent med omkostnadsanslag.

Utskottet är bekymrat över miljöcentralens basfinansiering, som också tryggar den externa finansieringen. Antalet anställda minskar enligt budgetpropositionen med 20 procent jämfört med 2013 och med knappt 10 procent jämfört med 2015. Utskottet anser att det är viktigt att trygga miljöcentralens förmåga att ta fram högklassig och proaktiv information till stöd för beslutsfattandet.

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 2,230 miljoner euro, alltså 496 000 euro mer än för 2016. Propositionen innehåller en ökning på 500 000 euro för anskaffning av ett nytt fartyg för Pidä Saaristo Siisintinä - Håll Skärgården Ren rf. Anslagen för egentliga organisationsunderstöd är alltså på nästan samma nivå som 2016.

Utskottet anser att det är viktigt att man med hjälp av anslaget under momentet har kunnat organisera ett omfattande frivilligarbete som bland annat har ökat miljömedvetenheten och inneburit konkreta naturvårdsåtgärder. Organisationerna har fått en allt större roll också inom bostads- och byggnadsrådgivningen när myndighetsresurserna har krympt.

Utskottet har fortsatt (liksom i FiUB 16/2015 rd) vissa reservationer mot att Håll skärgården ren rf:s fartygsanskaffningar finansieras med anslag under detta moment. Utskottet välkomnar att statsunderstöd beviljas för frivilligverksamhet, men stora fartygsanskaffningar ökar statens kostnader orimligt mycket. Utskottet har förståelse för problemet med transport av fritidsbåtarnas avfall, men lösningen kan inte i dagens ekonomiska läge vara att man med statligt stöd bekostar avfallsstationer som är gratis för båtägarna. Också avgifterna för båtfarare måste kunna justeras så att de svarar mot de faktiska kostnaderna, såsom man har gjort i fråga om andra aktörer. Utskottet betonar att snygga stränder är en viktig faktor som påverkar turismen, alltså borde avfallshanteringen ligga särskilt i skärgårdskommunernas intresse. Man bör dessutom också fästa ännu större uppmärksamhet vid båtfararnas miljömedvetenhet så att alternativet till gratis avfallsstationer inte är att man gräver ner avfallet eller lämnar det i naturen.

Utskottet betonar också att understödet under momentet bör kunna ges till alla de aktörer som bedriver ett omfattande miljö- och naturvårdsarbete i riksomfattande skala, oberoende av organisationens namn. Det kan också handla om organisationer inom olika sektorer och inom många olika förvaltningsområden. Utskottet nämner Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry,

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 35

vars miljöarbete är betydande både till sin omfattning och sitt genomslag bland annat när det gäller anläggning av våtmarker. Utskottet förutsätter att miljöministeriet på nytt bedömer om momentets nuvarande användningsändamål också täcker understöd till Jägarförbundet och vid behov ändrar detta i samband med den första tilläggsbudgetpropositionen för 2017 så att understöd kan beviljas.

Utskottet ökar momentet med 50 000 euro att anvisas för Finlands Jägarförbund.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 2 280 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

10. Miljö- och naturvård

22. Vissa utgifter för miljövård (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 14,725 miljoner euro. Utskottet anser att 10,715 miljoner euro av anslaget bör anvisas för skyddet av Östersjön och vattendragen, såsom planering och genomförande av vattenvården och havsvården, skydd av mångfalden i den marina undervattensmiljön och främjande av ett hållbart nyttjande av den marina undervattensmiljön, återvinning av näringsämnen samt uppföljning i vattenområden och havsområden i form av köpta tjänster.

Utskottet anser det särskilt angeläget att satsa på cirkulär ekonomi. Enligt Östersjöåtagandet ska Finland bli ett modelland för återvinning av näringsämnen. För att fullgöra åtagandet genomförs programmet Raki inom ramen för regeringens spetsprojekt för kretsloppsekonomi och ren teknik. Miljöministeriet bereder också reglering som främjar återvinning och genomför försöksprojekt inom återvinning.

Anslaget under momentet används dessutom för bland annat istandsättning av förorenade markområden. Utskottet välkomnar att arbetet framskrider mer samordnat än förut utifrån det riksomfattande forsknings- och saneringsprogrammet. Under momentet har man också reserverat ett anslag för Finlands klimatpanels verksamhet.

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås ett anslag på 29,406 miljoner euro. Utskottet välkomnar att i anslaget har beaktats Hossa nationalpark, som invigs i juni 2017 för att fira 100-årsjubileet av Finlands självständighet.

Utskottet noterar att anslagen för Forststyrelsens naturtjänster har utvecklats relativt stabilt under de senaste åren men att utmaningarna har ökat i synnerhet i och med att nya nationalparker inrättats och kulturhistorisk fastighetsegendom överförs till naturtjänsterna. Nya nationalparker har inrättats med hjälp av särskilda anslag, men underhållsanslagen är desamma som tidigare. Dessutom behövs det extra resurser för naturskyddsområdena på Örö i kommunen Kimitoön och på

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 35

Skanslandet utanför Helsingfors. Områdena har överförts från försvarsmakten och öppnats för allmänheten. Utskottet understryker att nationalelegenden bör hållas i skick. För att uppfylla detta mål anser utskottet att det också är viktigt att Forststyrelsen tar fram bättre metoder för att följa den eftersatta iståndsättningen av objekten och på det sättet förbättra sin rapportering om värden av nationalelegenden.

Finland är bäst känt i världen för sin rena natur. Utskottet välkomnar att man vid produktifieringen och marknadsföringen av våra nationalparker i allt högre grad har samarbetat med VisitFinland. Våra nationalparker är en del av den turistinriktade Finlandsbilden och bidrar för sin del till inkomsterna av turismen. Forststyrelsens specialområden hade sammanlagt över 6 miljoner besök 2015. De samlade inkomsterna och sysselsättningseffekterna på den lokala ekonomin uppskattas till cirka 214 miljoner euro och 2 100 årsverken (siffran inbegriper inte Forststyrelsens egen personal).

Utskottet betonar Naturtjänsternas sysselsättande effekt särskilt i glesbygden. Tack vare verksamheten var det också möjligt att anställa sammanlagt 570 unga med hjälp av särskilda anslag och personliga lönesubventioner i budgeten 2010—2016. I budgetpropositionen för 2017 ingår det inget anslag för att sysselsätta unga. Naturtjänsterna har dessutom ett omfattande frivilligarbete tillsammans med olika frivilligorganisationer och sysselsätter också fångar vid öppna anstalter.

Utskottet ökar momentet med 250 000 euro.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 29 656 000 euro.

(Stycke 2—6 som i RP 134/2016 rd)

61. Främjande av vatten- och miljövård (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 6,042 miljoner euro, alltså 5,03 miljoner euro mindre än för 2016. Minskningen beror i huvudsak på att finansieringen av projekt för matarledningar för avlopp upphör och finansieringen av ett spetsprojekt av engångsnatur utgår. Anslaget under momentet används huvudsakligen till forsknings- och projektbidrag för att främja testning och introduktion av ny teknik och tillämpning av god praxis.

Utskottet anser att det är nödvändigt att anslaget under momentet används för praktiska vattenvårds- och havsvårdsåtgärder i enlighet med spetsprojektet "Kretsloppsekonomin slår igenom och vattendragen iståndsätts". Anslagen används bland annat för att hantera eutrofieringen och belastningen på vattendragen till följd av skadliga ämnen, hantera avloppsvatten i glesbygden och främja skyddet av grundvatten. Anslaget får också användas för att stödja avloppsvattenrådgivning i glesbygden. Ändringarna i bestämmelserna kräver tillräcklig rådgivning till enskilda fastigheter.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 35

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Under momentet föreslås 18,630 miljoner euro, alltså 150 000 euro mer än för 2016. En stor förändring inträffade emellertid i stödnivån 2016 då anslaget minskades med 30 miljoner euro. Av anslaget ska 15 miljoner euro avsättas för att genomföra Handlingsplanen för mångfald i skogarna i södra Finland (METSO), som grundar sig på att markägarna frivilligt erbjuder mark för skyddsändamål.

Utskottet konstaterar att anslaget inte räcker för att uppnå målen med METSO-handlingsplanen. Enligt ett principbeslut som statsrådet godkände 2014 är målet att skydda 96 000 hektar värdefulla skogsområden fram till 2020. Ett jämnt uppfyllande av målet förutsätter att cirka 4 000 hektar mark skyddas årligen. Behovet av anslag är då 18 miljoner euro per år. Dessutom sjunker anslagen kraftigt i det gällande beslutet om ramarna för statsfinanserna vilket betyder att det finansiella underskottet på 3 miljoner euro ökar till 6 miljoner euro 2018 och till 8 miljoner euro 2019.

Handlingsplanen har visat sig fungera, och den har gett goda resultat. Naturvärden i ekonomiskogar främjas och permanenta och tidsbundna skyddsavtal ingås i fråga om områden som skogsägarna erbjuder. Cirka 90 procent av skogarna i Finland är ekonomiskogar. Skogsbruket är också en viktig del av regeringens mål att stärka bioekonomin genom att öka användningen av förnybara naturresurser. När virkesanvändningen ökar avsevärt krävs det allt mer uppmärksamhet på bevarandet av naturens biologiska mångfald.

Utskottet anser att det är viktigt att regeringen säkerställer finansieringen av METSO-handlingsplanen så att målen med planen kan nås. Utskottet framhåller också vikten av att inte bara de kvantitativa utan också de kvalitativa målen uppfylls och anser att det är positivt att anslaget i framtiden ska användas för mer högkvalitativa och omfattande objekt och objekt som kompletterar de nuvarande skyddsområdena.

Utskottet ökar momentet med 2 000 000 euro för utveckling av METSO-handlingsplanen.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 20 630 000 euro.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

Fullmakt

(Som i RP 134/2016 rd)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Huvudtitel 35

20. Samhällen, byggande och boende

01. Omkostnader för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (reservationsanslag 2 år)

Den nya lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder (RP 156/2016 rd) träder i kraft vid ingången av 2017. Beviljandet av understöd överförs i och med den nya lagen från kommunerna till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA).

Utskottet noterar med tillfredsställelse att regeringen kompletterade budgetpropositionen genom att öka momentet med 140 000 euro för att i inledningsfasen sköta den uppgift som överförs enligt den nya lagen. Enligt uppgifter till utskottet kommer det föreslagna anslaget emellertid inte att räcka till för att sköta uppgiften 2017. Det handlar om en till volymen omfattande understödsform med cirka 3 500 beviljade understöd per år. Handläggningen av ansökningar innefattar en hel del rådgivning och vägledning. Dessutom består en stor del av de hushåll som kommer att ansöka om stöd av äldre personer, vilket betyder att antalet pappersansökningar kommer att vara stort, trots det elektroniska ansöknings- och handläggningssystemet. Utskottet anser att överföringen av uppgiften till ARA är synnerligen kostnadseffektiv. Kommunförbundet uppskattar att den ger kommunerna en nettobesparing på cirka 3,5—4 miljoner euro.

Utskottet ökar momentet med 200 000 euro för att sköta uppgifter enligt den nya lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas ett nettoanslag på 5 181 000 euro.

(Stycke 2 som i RP 134/2016 rd)

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Anslaget ska användas för understöd enligt den nya lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder (RP 156/2016 rd).

Utskottet anser att reparationsunderstöden är en ytterst behövlig stödform med vars hjälp man kan ge äldre personer och personer med funktionsnedsättning bättre möjligheter att bo hemma. Förutom under detta moment betalas reparationsunderstöd också av statens bostadsfonds medel (mom. 35.20.60). Sammanlagt föreslås det 35 miljoner euro i understöd, varav cirka 25 miljoner euro avsätts för installation av hissar och cirka 10 miljoner euro för renovering av bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Utskottet noterar att det inte längre 2017 betalas några understöd för sanitära olägenheter enligt den lag om reparationsunderstöd (1184/2005) som upphävs. Ändå har bland annat problemen med inomhusluften ökat. Därför anser utskottet att det är viktigt att man hittar alternativa stödkanaler för dem som lider av hälsoproblem förorsakade av byggnader.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 35

60. Överföring till statens bostadsfond

I budgetpropositionen föreslås det att lånefullmakten för statens bostadsfond ska vara cirka 1,8 miljarder euro. Av detta är 1 410 miljoner euro räntestödslån för hyres- och bostadsrättsbostäder, 285 miljoner euro borgenslån för byggande av hyreshus och 100 miljoner euro borgenslån för ombyggnad av bostadsaktiebolag. Anslagen väntas räcka till för att bygga ungefär 9 000 räntestödsbostäder och ungefär 2 000 bostäder enligt en mellanmodell med borgen och för att renovera ungefär 12 500 bostäder. Utskottet anser att den allmänna nivån på lånefullmakten är skälig och att det är positivt att fullmakten att bevilja räntestödslån möjliggör ökad produktion av hyresbostäder till skäliga priser.

Behovet av hyresbostäder till skäligt pris har ökat redan länge framför allt i huvudstadsregionen och andra tillväxtcentrum. Efterfrågan överstiger utbudet i den mån att det försvårar arbetskraftens rörlighet och därmed ekonomisk tillväxt. Andra faktorer som ökar bristen på små hyresbostäder och hyresbostäder till ett skäligt pris är koncentrerings- och befolkningstillväxten, det dåliga ekonomiska läget, invandringen och antalet asylsökande som ökat kraftigt 2015.

En förutsättning för en fungerande bostadsmarknad är ett tillräckligt bostadsutbud som också dämpar stegringen av boendekostnaderna. Statistikcentralen uppskattar att det kommer att byggas sammanlagt 34 000 bostäder 2017. Det är klart mer än genomsnittet på lång sikt. Orsakerna till uppsvinget i bostadsproduktionen är enligt Statistikcentralen de låga räntorna och den generösa finansieringen av marknaden från Europeiska centralbanken. Det har rört sig rekordmycket pengar också på affärs- och kontorsmarknaden, och bostadsfonderna har varit stora aktörer på marknaden för nya bostäder.

Utskottet konstaterar att man genom avtal om markanvändning, boende och transport (MBT) mellan staten och stadsregionerna har kunnat skapa förutsättningar för en avsevärd ökning av tomtutbudet och bostadsproduktionen. För Helsingfors-, Tammerfors-, Åbo- och Uleåborgsregionerna trädde nya MBT-avtal i kraft i juni 2016. MBT-avtalens styrmedel har visat sig fungera, och användningen av avtalen bör därför ytterligare stärkas och utvecklas. För att påskynda avtalen beviljar staten under den avtalsperiod som nu inletts understöd för bland annat byggande av kommunalteknik (15 miljoner euro/år), startbidrag för hyresbostäder i Helsingforsregionen (ökat med 10 miljoner euro till 20 miljoner euro/år), stöd för små kostnadseffektiva trafikprojekt (30 miljoner euro), kollektivtrafikstöd (40 miljoner euro) och understöd för Spårjokern (84 miljoner euro) och Tammerfors spårväg (71 miljoner euro).

Utskottet välkomnar att staten i MBT-avtalen ställer som villkor för finansieringen av kollektivtrafikprojekt att tomtutbudet och bostadsproduktionen ökar. Till exempel när det gäller Spårjokern och Tammerfors spårväg bör det noteras att det är mycket sannolikt att staten får tillbaka investeringarna i infrastruktur i form av ökade skatteintäkter. Vid finansiering av trafikinvesteringar bör man överlag i högre grad sträva efter balans mellan efterfrågan och utbudet på bostäder. Också startbidragen har haft god effekt, och stödet har gått direkt till de boende, vilket syns i form av en hyresnivå som understiger marknadspriserna. Utskottet anser att det är behövligt att överväga att betala stödet till exempel till halva beloppet (5 000 euro per bostad) inte bara i Helsingforsregionen utan också i de övriga MBT-områdena.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Huvudtitel 35

Med tanke på målet att öka den statligt understödda produktion av hyresbostäder till skäligt pris är det positivt att villkoren för räntestödslånen förbättras vid ingången av 2017. Särskilt det långvariga räntestödslånet har inte varit tillräckligt attraktivt, och byggandet med det har i huvudsak legat på kommunernas ansvar under de senaste åren. Man gör lånet mer attraktivt bland annat genom att ändra kravet på allmännyttighet så att det gäller enskilda objekt. Dessutom är det meningen att tidigarelägga låneamorteringarna. Det minskar trycket på att höja hyrorna i objekt som når den ålder då det blir dags att renovera.

Utskottet anser det behövt att självriskandelen för räntan för långvarigt räntestöd halverats till 1,7 procent fram till utgången av 2019 när det gäller vanliga hyresbostäder och hyresbostäder för grupper med särskilda behov. Räntestödets storlek påverkar direkt bankens marginal trots att det i övrigt konkretiseras först om räntenivån stiger betydligt. Den sänkta självriskräntan gäller också de ovannämnda ombyggnadslånen för hyresbostäder och stöder för sin del ombyggnad inom områden där det gamla bostadsbeståndet kan renoveras så att det bättre motsvarar efterfrågan. Utskottet betonar i detta sammanhang ombyggnadens sysselsättande verkan i hela landet rent generellt.

Dessutom konstaterar utskottet att användningen av räntestödslånen görs smidigare genom att de kortvariga räntestödslånen tas in i den allmänna räntestödslånefullmakten. Utskottet är kritiskt till att fullmakterna för räntestöden slås samman och anser att det är viktigt att man vid styrningen av produktionen betonar modellen med fyrtioårigt räntestöd. Utskottet konstaterar ändå utifrån de uppgifter det fått att modellen med långvarigt räntestöd trots ändringarna ovan inte anses fungera. Det råder fortfarande obalans mellan de begränsningar staten infört och stödet. Utskottet anser därför i enlighet med ett uttalande av riksdagen (MiUB 9/2016 rd) att det behövs en övergripande utveckling av modellen med fyrtioårigt räntestöd.

Utskottet är bekymrat över de inkomstgränser för boende som ska införas i huvudstadsregionen. Trots att en stor del av löntagarna ryms innanför gränserna, bör man noga följa konsekvenserna av ändringen. Inkomstgränserna får inte öka segregationen eller stigmatisera de boende, hyreshusen eller bostadsområdena. Under utfrågningen i utskottet var de sakkunniga dessutom bekymrade över eventuella regelbundna kontroller av de boendes inkomster och den flitfälla det kunde leda till när det kan påverka boendet om man får ett bättre betalt jobb.

Utskottet anser att det är viktigt att hyreshusbolagens verksamhetsförutsättningar säkerställs också i områden som avfolkas och i områden där bostadsbeståndet inte motsvarar efterfrågan eller har kommit till slutet av sin livscykel och det inte är ekonomiskt lönsamt eller ändamålsenligt att renovera. I budgetpropositionen lindras den ekonomiska situationen för problemtunga samhällen med hjälp av olika saneringsåtgärder och finansieringsarrangemang i anslutning till lånen samt genom att befria enskilda objekt från olika begränsningar. I fortsättningen är det dessutom viktigt att försöka anpassa bostadsbeståndet till den minskande efterfrågan redan innan de ekonomiska problemen konkretiseras.

Utskottet betonar att produktionen av bostäder till ett skäligt pris ska vara ett långsiktigt och konsekvent mål. Också den revidering av byggnadsbestämmelsesamlingen före 2018 som miljöministeriet inlett för att slopa onödiga normer och få ner byggkostnaderna stöder detta mål. Bland annat görs planläggningen och beslutsprocessen för byggandet smidigare och ändras bestämmel-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Huvudtitel 35

serna om tillgänglighet. Utskottet lyfter också fram de alltför detaljerade planbestämmelserna som gäller till exempel byggande av vindsbastu och vinterträdgårdar. De ekonomiska konsekvenserna av innehållet i planerna bör bedömas i planläggningskedet utifrån priset för byggandet. Vid avregleringen bör man ändå samtidigt komma ihåg att en del av normerna har en viktig styrande effekt som till exempel att främja energieffektiviteten.

Boende för grupper med särskilda behov

Som bevillningsfullmakt för investeringsstöd till grupper med särskilda behov föreslås i budgetpropositionen 130 miljoner euro, alltså 20 miljoner euro mer än för 2016. Fullmakten gör det möjligt att bygga cirka 4 000 bostäder, och den kan också användas för ombyggnad och anskaffning av bostäder.

Utskottet anser att fullmakten är rimlig och att det är bra att bostadsprojekten för de allra mest utsatta grupperna med särskilda behov fortsatt prioriteras när bidragen beviljas. Bland de här grupperna finns långvarigt bostadslösa, utvecklingsstörda, personer som får psykisk rehabilitering och minnessjuka äldre. Utskottet anser att det dessutom är behövligt att också bostadsprojekt som gäller studerande och unga fortsatt ska omfattas av bidraget.

Under de senaste åren har Finland varit det enda landet i EU där bostadslösheten har minskat. Detta har i huvudsak varit möjligt tack vare de riktade åtgärderna inom programmet för att minska långtidsbostadslösheten. Trots den positiva utvecklingen bör man poängtera att andelen invandrare har ökat bland de ensamma bostadslösa så att den är 27 procent i hela landet och två tredjedelar i huvudstadsregionen. Det finns en risk för att bostadslösheten bland asylsökande som kommit till Finland 2015 ökar allt eftersom behandlingen av deras ansökningar framskrider. Också därför är det behövligt att arbetet för att minska bostadslöshet fortsätter och att man särskilt betonar förebyggande av bostadslöshet. Dessutom betonar utskottet att tillräckligt med hyresbostäder till ett skäligt pris fortfarande är det viktigaste sättet att förebygga också bostadslöshet.

Statsrådet fattade ett principbeslut om tryggnad av individuellt boende och tjänster för personer med utvecklingsstörning 2012. Målet är att ingen ska bo på institution efter 2020. Utskottet är bekymrat över att de kvantitativa målen i programmet inte kommer att nås inom den utsatta tidtabellen. Särskild uppmärksamhet måste fästas vid att minska och eliminera boendet på institution för personer under 18 år på det sätt som sägs i programmet.

Under de senaste åren har mer än hälften av alla investeringsstöden gått till bostäder inom serviceboendet med heldygnsomsorg för äldre, främst personer med minnessjukdomar. För att man ska kunna minska antalet institutionsplatser enligt regeringsprogrammet behövs det mer serviceboende med heldygnsomsorg. Synnerligen viktigt är också programmet för att förbättra äldres boende (2013—2017) som samordnas av miljöministeriet. I programmet försöker man bättre beakta behoven av att utveckla boendet för äldre i kommunernas planer och verksamhet och inom bostads- och byggsektorn. I programmet främjas också tillgängliga och säkra bostäder och ombyggnad.

Utskottet konstaterar att de statligt understödda hyresbostäderna normalt finns i tillväxtcentra men att bostäder för grupper med särskilda behov behövs också i avfolkningsorter. Utskottet be-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Avdelning 15

tonar att man vid beviljandet av stöd och utvärdering av behovet i kommunerna också bör beakta möjligheterna att bygga om vanliga bostäder och andra byggnader för dessa grupper. Enligt uppgifter till utskottet bör man i dessa lägen utöver att ge ekonomiskt stöd också lätta upp regleringen av byggandet också på ett smidigt sätt möjliggöra olika lösningar och då beakta de kommande användarnas särskilda behov.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 15

LÅN

03. Statens nettouplåning och skuldhantering

01. Nettouplåning och skuldhantering

Utskottet föreslår att momentet ökas med 36 625 000 euro för nettouplåning till nominellt värde. Beloppet för nettouplåning till nominellt värde är då 5 636 147 000 euro.

Ökningen beror på de ändringar som utskottet föreslår under utgiftsmomenten.

Momentet får följande lydelse:

Under momentet beviljas 5 586 147 000 euro i nettoinkomster.

(Stycke 2 och 3 som i RP 134/2016 rd)

SAMMANDRAG

Enligt utskottets förslag uppgår både inkomstposter och anslag till 55 491 904 000 euro.

Utskottet har ökat anslagen med 36 625 000 euro. Motsvarande ökning av inkomstposterna har gjorts under moment 15.03.01.

Skillnaderna mellan inkomsterna i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell:

	Propositionen €	Utskottet €
Avd. 11	41 663 184 000	41 663 184 000
Avd. 12	5 298 368 000	5 298 368 000
Avd. 13	2 484 964 000	2 484 964 000
Avd. 15	6 008 763 000	6 045 388 000
Totalt	55 455 279 000	55 491 904 000

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Skillnaderna mellan anslagen i propositionen och betänkandet framgår av följande tabell::

	Propositionen €	Utskottet €
Ht. 21	179 988 000	179 988 000
Ht. 22	13 729 000	13 729 000
Ht. 23	211 130 000	211 130 000
Ht. 24	1 079 087 000	1 079 337 000
Ht. 25	916 247 000	916 747 000
Ht. 26	1 518 985 000	1 520 235 000
Ht. 27	2 829 019 000	2 829 719 000
Ht. 28	17 026 873 000	17 025 673 000
Ht. 29	6 746 980 000	6 759 425 000
Ht. 30	2 580 043 000	2 584 043 000
Ht. 31	3 221 864 000	3 227 864 000
Ht. 32	3 050 948 000	3 050 448 000
Ht. 33	14 588 672 000	14 599 352 000
Ht. 35	184 204 000	186 704 000
Ht. 36	1 307 510 000	1 307 510 000
Totalt	55 455 279 000	55 491 904 000

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner förslaget till statsbudget för 2017 i enlighet med propositionen RP 134/2016 rd och den kompletterande propositionen RP 249/2016 rd med de föreslagna ändringarna.

Riksdagen godkänner de ovan föreslagna 4 uttalandena.

Riksdagen godkänner budgetmotionerna BM 120, 381 och 453/2016 rd.

Riksdagen förkastar budgetmotionerna BM 1—119, 121—380, 382—452 och 454—462/2016 rd.

Riksdagen förkastar åtgärdsmotionerna AM 34 och 53/2016 rd.

Riksdagen beslutar att budgeten för 2017 ska tillämpas från 1.1.2017.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Helsingfors 13.12.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Timo Kalli cent
vice ordförande Ville Vähämäki saf
medlem Touko Aalto gröna
medlem Timo Heinonen saml
medlem Kauko Juhantalo cent
medlem Toimi Kankaanniemi saf
medlem Krista Kiuru sd
medlem Elina Lepomäki saml
medlem Mika Lintilä cent
medlem Outi Mäkelä saml
medlem Mats Nylund sv
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Sami Savio saf
medlem Maria Tolppanen sd
medlem Kari Uotila vänst
medlem Pia Viitanen sd
ersättare Olavi Ala-Nissilä cent
ersättare Li Andersson vänst
ersättare Markku Eestilä saml
ersättare Timo Harakka sd
ersättare Lasse Hautala cent
ersättare Anne Kalmari cent
ersättare Pauli Kiuru saml
ersättare Timo V. Korhonen cent
ersättare Riitta Myller sd
ersättare Jani Mäkelä saf
ersättare Mika Niikko saf
ersättare Markku Pakkanen cent
ersättare Joakim Strand sv
ersättare Eero Suutari saml
ersättare Harry Wallin sd
ersättare Ozan Yanar gröna
ersättare Peter Östman kd

Sekreterare var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Ilkka Lahti
utskottsråd Mari Nuutila
överinspektör Arto Mäkelä

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

RESERVATION 1 sd

Allmän motivering

Det ekonomiska läget i Finland är fortsatt mörkt. Tillväxten är svag och konjunktursvackan håller i sig längre och är djupare än förväntat. Fortfarande är sysselsättningsåtgärderna fruktansvärt ineffektiva och långtidsarbetslösheten har blivit ett nytt gigantiskt problem. Regeringen har gått in för en passiv linje och det sätter käppar i hjulen för en ljusning i ekonomin och förvärrar samtidigt läget för de långtidsarbetslösa. Vi riskerar att förlora många människors insatser i vårt samhällsbygge för gott, om vi inte har någonting annat att erbjuda dem än att sitta och vänta dag efter dag, vecka efter vecka.

Regeringen oroar sig med fog för nivån på den offentliga skuldsättningen och åtgärderna för att bryta skuldsättningsspiralen, men de åtgärder den föreslår får inte läget att vända på rätt köl. Den kortsiktiga nedskärningspolitiken ger stora kostnader på lång sikt, men den bromsar också upp återhämtningen i ekonomin.

Regeringen håller på att föra in Finland i en ond spiral av nedskärningar och anpassningar till följd av sin misslyckade tillväxt- och sysselsättningspolitik. Finansministeriet har i sina tal låtit förstå att ytterligare nedskärningar på upp till hela två miljarder kan bli aktuella under ramförhandlingarna i vår. Regeringen har skjutit upp förhandlingarna till efter kommunalvalet. Detta är inte hållbart – i stället måste regeringen offentliggöra sina ramstrategier och beslut så att medborgarna kan granska dem inom normal tidtabell och inte först efter valet.

Med dagens politik utsätts de som har det sämre ställt för orimliga försämringar och vi talar då om bland annat personer som lever på grundtrygghet, sjuka, låginkomsttagare och arbetslösa. De som har det allra svårast i vårt samhälle bär den tyngsta bördan för anpassningsåtgärderna eftersom det är de som får ta de flesta stötarna. Samtidigt minskar köpkraften av nedskärningarna i förmånerna och indexförsämringarna eftersom hushållen har allt mindre pengar att röra sig med. När köpkraften försvinner, försvinner också arbetstillfällena i snabb takt, både inom produktionen och inom tjänstesektorn.

På samma gång gör regeringen stora nedskärningar i budgetanslagen till utbildning och kompetens, ända från den småbarnspedagogiska verksamheten till högskolorna. Det i sin tur hindrar den kompetensdrivna tillväxt som högskoleutbildning och vetenskap står för. Den typen av tillväxt har av tradition varit en av de bärande krafterna i vår ekonomi och garanterat högt förädlingsvärde för ekonomin, men också kvalificerad arbetskraft. Med de planerade besparingarna riskerar regeringen inte bara den höga utbildningsnivån för våra barn utan också innovationerna i framtiden. Finlands framgångar har till övervägande del byggts på bra utbildning av hög kvalitet och hög kompetens, vilket fortsatt kräver tillräckligt stora satsningar på utbildning, forskning och produktutveckling. Erfarenheterna från krisåren på 1990-talet har visat att man i ekonomiskt svåra tider i stället ska satsa på utbildning, kompetens, forskning, produktutveckling och innovationer.

Regeringen har också planer på att göra stora nedskärningar i anslagen till närings- och innovationspolitik. Med nedskärningarna spolierar regeringen möjligheterna att generera ny ekonomisk

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 1 sd

tillväxt. Med sina åtgärder riskerar regeringen att ta död på vår finländska innovationspolitik och höga kompetensnivå. Det är extra viktigt att kunna ta fram och exportera nya produkter i tider av låg tillväxt. Likaså kommer de viktiga pilotprojekten för små och medelstora företag i riskzonen.

Trots att den negativa arbetslöshetsutvecklingen förhoppningsvis har planat ut, fortsätter den snabba ökningen av långtidsarbetslösa. Då riskerar allt fler långtidsarbetslösa att helt uteslutas från arbetsmarknaden, vilket kan leda vidare till utanförskap och sociala problem. Regeringen kommer också att lägga ner ungdomsgarantin som byggdes under förra regeringsperioden. Trots det svåra konjunkturen har systemet lett till goda resultat, exempelvis inom bekämpning av långtidsarbetslöshet. Aktiva satsningar på sysselsättning får inte underkastas enkelsparpolitik, utan vi måste förstå att fördela den nytta de genererar över en längre period. I regeringens verktygslåda saknas det fortfarande åtgärder för att lyfta sysselsättningen, trots att regeringen i vår suttit vid makten i två år. För att regeringens mål ska nås behövs det nya botemedel för att det ska vara lättare att komma in på utbildning, för att höja utbildningsnivån och för att presentera bättre sysselsättningspolitiska insatser.

Regeringen pratar om riskerna med skuldsättning och nödvändiga åtstramningar, men ökar statens skulder genom sina egna åtgärder. Den har inte velat införa rättvisare beskattning, utan erbjuder i stället sina närmaste intressenter skattelättnader i form av ändringar i företagavdraget, skogsgåvoavdraget och skatten på arv och gåva. I själva verket har skuldsättningen inte minskar av regeringens sparåtgärder. I stället har besparingarna blivit skattelättnader för höginkomsttagare.

Det är alltså oklart om regeringen har gett upp sitt mål att få ordning på Finland och stoppa skuldsättningen. Nästa års budget kommer att ha ett underskott på 5,5 miljarder euro. Skulden har i år utvecklats på ett oroväckande sätt. Det har inneburit att underskottet ökat till nästan 6 miljarder euro i höstens tilläggsbudget och budgetkompletteringen. Regeringen skuldsätter sig också mer än vad vi föreslår i vår skuggbudget. Det återstår verkligt mycket arbete för regeringen före 2019 för att ekonomin ska ligga på samma nivå som när den förra regeringen slutade. Den regeringen så gott som halverade det underskott som den fick i arv. Först 2019 när nästa regering tar vid ligger underskottet under 4,7 miljarder euro. Regeringen räknar med att underskottet 2020 fortfarande ligger så högt som 3,3 miljarder euro, men att skulden kan trollas bort året därpå. Vid informationsmötet om budgetmanglingen gav regeringen utfästelser om att skuldsättningen slutar 2021.

Experter bedömer emellertid att underskottet inte kan upplösas i luft 2021 utan att det sätts in nya åtgärder. För att få budgeten i balans måste regeringen komma med nya åtgärder. Man måste dock befara att regeringens passivitet och felaktiga vägval betyder att det kommer nya nedskärningar, när ramöverläggningarna skjuts fram och infaller först efter kommunalvalet. Vi finländare betalar ett dyrt pris för regeringens vänskap kapitalism, när regeringen i detta ytterst svåra ekonomiska läge vill sänka den totala beskattningen med en procentenhet. Det kostar oss två miljarder euro. I det rådande läget är det fel vägval att ge de rika skattelättnader och rasera skattebasen utan att genererar några större sysselsättnings- eller tillväxteffekter. Lika mycket hade det kostat att stoppa alla neddragningar i grundtryggheten eller två tredjedelar av nedskärningarna i utbildningen. Med sådana samhällsvärderingar försvinner möjligheterna att stoppa skuldsättningen ut i horisonten och legitimiteten i att minska skuldsättningen genom att spara de allra svagastes bekost-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

nad framstår i en ganska underlig dager. Faktum är att man tar av de små för att sänka skatterna för de stora. Pengarna går ingalunda till att betala av skulder som regeringen fortfarande låter förstå.

De satsningar som regeringen föreslår mot svart ekonomi och skattesmitning kommer inte att räcka till den här gången heller. Detta urholkar moralen kring skattebetalning och gör att det fortfarande finns möjligheter till aggressiv skatteplanering. De uteblivna åtgärderna och passiviteten bidrar till en snedvriden och mer orättvis beskattning. Här behövs det i stället satsningar mot aktiv skattesmitning och svart ekonomi. Regeringen bör vidta åtgärder för att minska skattesmitning och skadlig skatteplanering.

I stället för att välja alltför sträng anpassning som riktlinje bör vi fokusera på strukturella reformer på lång sikt. På så sätt kan vi säkra det strukturella saldot i den offentliga sektorn men också erbjuda offentliga tjänster på mer jämlika villkor. Samtidigt behövs det en ny analys av var och när de strukturella insatserna bör sättas in, med tanke på både sysselsättning och social rättvisa. Att sörja för efterfrågan här hemma i kombination med långvariga, moderata löneuppgörelser och riktade sysselsättningsprojekt medger betydligt bättre lösningar för de offentliga finanserna och sysselsättningen än den strategi som regeringen nu föreslår. Med vårt alternativ får Finland 38 000 nya arbetstillfällen 2017.

SDP:s alternativ: Engagera alla

Vi socialdemokrater har ett alternativ till regeringens ruinerande och segregande politik. I vårt alternativ tar staten aktivt tag i sysselsättningsproblematiken och skapar ny ekonomisk tillväxt. I ekonomisk historia finns det inga exempel på att nedskärningar och aktiv utarmning skulle ha genererat nya arbetstillfällen. Vi behöver alltså slå in på en ny väg och satsa på tillväxt och sysselsättning här och nu. Det är inte bara vi som driver på den linjen. Också många ekonomiska experter kommer med samma rekommendation. Satsningar på offentliga investeringar och sysselsättning skulle ge stora positiva effekter utan att sätta de offentliga finanserna på spel.

Också i ideologiskt hänseende har regeringen uteslutit skattehöjningar i sin metodarsenal. Vi socialdemokrater vill se skatter som präglas av större social rättvisa, en beskattning som i större utsträckning tar hänsyn till skattebetalarnas skattebetalningsförmåga. Därmed kommer låg- och medelinkomsttagare att få det bättre ställt samtidigt som efterfrågan och sysselsättningen förbättras. Vi vill också involvera den underbeskattade finanssektorn i bördefördelningen. Med en tillräckligt bred skattebas kan alla få lägre procentsats. På så sätt kan det säkerställas att alla får tillgång till samhällets tjänster.

Däremot vill vi stoppa de nedskärningar i utbildning och forskning som regeringen planerar. Vi får inte sätta kommande generationers kompetens på spel genom kortsiktig nedskärningspolitik. Vi vill inte prompt göra Finland till ett låglöneland utan vi vill värna om kompetens, forskning och bildning. Vi måste säkerställa att våra barn får högkvalitativ bildning och utbildning, för att inte tala om den småbarnspedagogiska verksamheten, för det är vi skyldiga dem.

Vidare vill vi stoppa regeringens orättvisa försämringar i låg- och medelinkomsttagarnas vardag. Regeringen skjuter in sig särskilt på förmåner till pensionärer, sjuka, arbetslösa, barnfamiljer och

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

studerande. Om nedskärningarna blir verklighet kommer allt fler att befinna sig i stort ekonomiskt trångmål och köa till socialen. Vi får inte tvinga dessa människor att stå för notan när landet är i ekonomisk kris. Nedskärningarna i grundtryggheten får inte verkställas. I vårt alternativ minskar inkomstskillnaderna, när de ökar i regeringens alternativ.

Vi vill bygga en bärkraftig bro som tar oss över de mörka ekonomiska tiderna. Därför vill vi satsa på sysselsättning och utbildning, införa rättvisare beskattning och se till att ingen behöver bära en orimligt stor börda på grund av sparåtgärder. Det bästa sättet att bygga en bro över mörka tider är att involvera alla. Alla tas med men allt efter sin kapacitet att betala och alla ges möjlighet att med sin egen insats vara med och bygga vårt samhälle.

I ett och ett halvt år har regeringen försökt intala oss finländare att det inte finns något alternativ till den orättvisa och oriktiga politiken. Men det finns alltid alternativ. I vår skuggbudget balanserar vi upp ekonomin ärligt och rättvist. Vi vill engagera alla finländare och vi låter inte vanliga människor stå för hela notan när ekonomin dalar. Och vi säger nej tack till regeringens planer på skattelättnader för sina egna intressegrupper, det vill säga förmögna människor, eftersom de inte skapar vare sig tillväxt eller arbetstillfällen. I stället för att skänka höginkomsttagare skattelättnader ser vi till att låg- och medelinkomsttagare får mer efter skatt än vad regeringen föreslår. Därmed vinner 95 procent av alla finländare och ändå sparar vi 87 miljoner euro mer av skatteinkomsterna än regeringen i budgetpropositionen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen styr in sin politik som bara ökar ojämlikheten och misären på en ny kurs och erkänner att den nuvarande linjen är ett misstag som får inkomstskillnaderna att öka. I all verksamhet måste regeringen rikta in sig på att öka sysselsättningen och minska inkomstskillnaderna.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen i det rådande osäkra ekonomiska läget öppet lägger fram eventuella nya nedskärningar och anpassningsåtgärder vid ramöverläggningarna i vår och inte skjuter fram dem till efter kommunalvalet.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin ekonomiska och finanspolitiska linje i en riktning som stärker sysselsättningen, tillväxten och konkurrenskraften samt balanserar de offentliga finanserna på ett socialt rättvist sätt.

Reservationens förslag till uttalande 4

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen korrigerar sitt vägval och får de offentliga finanserna i balans på ett socialt rättvist sätt, både genom att öka inkomsterna och genom att minska utgifterna.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en genomgripande reform av beskattningen, där tyngdpunkten förskjuts från beskattning av arbete och förvärvsinkomster till den underbeskattade finanssektorn, kapital, kapitalinkomster och förmögenhet.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart bereder propositioner som syftar till att förhindra kringgående av skatt och skadlig skatteplanering samt vidtar kraftfulla åtgärder för att bekämpa den svarta ekonomin.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder beskattningen så att pensionärer och löntagare skattemässigt behandlas lika.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att VR fortsatt köper trafiktjänster ute i landet.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar effektiva åtgärder för att minska arbetslösheten.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen säkerställer de anslag som behövs för att höja sysselsättningen och genomföra ungdomsgarantin.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i utbildning och forskning eftersom de är förödande för landets framtid.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen behandlar högskolorna likvärdigt.

Reservationens förslag till uttalande 13

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar gruppstorlekarna i den småbarnspedagogiska verksamheten genom lagstiftningsåtgärder.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen genast inleder trepartsberedning av en översyn av det passiva utkomstskyddet för arbetslösa för att det ska bidra till större aktivitet och högre sysselsättning i enlighet med den så kallade Rinnemodellen.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen genast börjar bereda en reform med en aktiv arbetskraftspolitik, där kommunerna får större ansvar för sysselsättningen och samtidigt tillförsäkras nödvändiga resurser.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen erbjuder kommunerna tillräckligt stora resurser för att åtgärda långtidsarbetslösheten och gör det genom att halvera kommunernas bötesavgifter för att de i stället ska kunna användas för fungerande sysselsättningsfrämjande åtgärder.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar sina ineffektiva skattelättnader som gynnar de förmögna, det vill säga företagardraget, skogsgåvoavdraget och lättnaderna i arvs- och gåvoskatten och vidtar åtgärder som genuint förbättrar förutsättningarna för företagsamhet samt stöder tillväxt och sysselsättning. Skatteavdrag för den första som anställs och höjd momsgräns till 30 000 euro

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar riktade åtgärder för att omedelbart förbättra exportindustrins förutsättningar och konkurrenskraft.

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen genast förbereder en avsevärt effektiviserad bostads- och infrastrukturpolitik för att öka produktionen av bostäder till rimligt pris och för att starta betydande trafikprojekt, framför allt på tillväxtorter.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen förbereder en översyn av incitamenten för att bygga hyresbostäder till rimligt pris, särskilt villkoren för långa räntestöd, och en utvärdering av incitamenteffekterna. Riktade stöd till byggverksamhet är ett effektivt medel för att stimu-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

lera produktionen av hyresbostäder till rimligt pris och att samtidigt motverka att utgifterna för bostadsbidrag stiger.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar riktade åtgärder för att främja saneringen av mögelskolor, daghem och bibliotek.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar de mest orättvisa och oskäligen nedskärningarna i inkomstöverföringarna och avgiftshöjningarna eftersom de drabbar de som är mest utsatta redan nu.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin proposition för att säkerställa att köpkraften utvecklas positivt för de löntagare som på grund av sin inkomstnivå inte har någon nytta av skattesänkningarna enligt konkurrenskraftsavtalet.

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen bedömer konsekvenserna av sina ekonomisk-politiska vägval för kvinnor och män, för olika generationer, regioner och befolkningsgrupper och för inkomstfördelningen både på kort och lång sikt.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen fullt ut genomför de förslag som den parlamentariska arbetsgruppen för Rundradions framtid föreslår, också förslaget att lyfta ut Rundradion ur den finansiella ramen enligt det parlamentariska beslutet.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en utredning till riksdagen över varför möjligheten till skatteavdrag för donationer till utvecklingssamarbete inte har genomförts på det sätt som regeringspartierna lovade före riksdagsvalet.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen genast startar en trepartsberedning av en temporär sänkning av arbetspensionsavgiften med 0,4 procentenheter för arbetstagare och med 0,4 procentenheter för arbetsgivare.

Reservationens förslag till uttalande 28

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen vässar sin ekonomiska politik för att skuldspiralen ska kunna brytas på ett hållbart sätt.

Reservationens förslag till misstroende

Riksdagen konstaterar att regeringen har misslyckats i sin ekonomiska politik. Regeringen har fortlöpande försummat att förbättra sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten och det har lett till större ojämlikhet. Därför kräver riksdagen att regeringen omedelbart förelägger riksdagen nya korrigerande åtgärder för att förbättra ekonomin i vårt land och minska ojämlikheten. Riksdagen anser att regeringen har misslyckats och därför inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Under hela sin historia har Finland varit en större aktör i utvecklingspolitiken är vår storlek hade förutsatt. Också i fortsättningen måste vi handla så att våra internationella nätverk genererar expanderande ekonomiskt samarbete och så att vår trovärdighet som tillförlitlig samarbetspartner inte får sig en törn. Detta är av stor vikt inte bara för internationellt ansvarstagande, utan också för vår egen situation. Vi får inte glömma att vår ekonomi och vår sysselsättning vilar på internationell handel och internationellt samarbete. I det läget kan vi dra oss tillbaka och vända oss inåt. Men vill vi vara aktiva i internationella frågor måste vi åta oss vissa uppdrag.

Ändå ligger anslagen för egentligt utvecklingssamarbete långt från nivån 2015, alltså året innan den nuvarande regeringen tog till storsläggen. Nu föreslår vår regeringen 535,2 miljoner euro för egentligt utvecklingssamarbete, beloppet var drygt 920 miljoner euro så sent som 2015. Dessutom har regeringen beslutat att inkomster från utauktionerade utsläppsrätter inte längre ska användas för utvecklingssamarbete, vilket bidrar till att de disponibla biståndsmedlen minskar ytterligare. År 2014 gick 69 miljoner euro av inkomsterna från utauktionerade utsläppsrätter i egentligt utvecklingssamarbete. Nästa år förväntas hela vårt utvecklingssamarbete inte vara mer än ungefär 0,4 procent av bni. Det strider mot det faktum att vi har åtagit oss att höja andelen till 0,7 procent av bni i överensstämmelse med FN:s mål.

Regeringens förhastade och drastiska nedskärningar betyder att tidigare arbete rinner ut i sanden inom många sektorer. Både regionalt och globalt bygger internationellt utvecklingssamarbete på att parterna följer gemensamma uppförandekoder. Utöver det måste vi vara beredda att åta oss att

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

genomföra bland annat FN:s agenda för hållbar utveckling och klimatavtalet från Paris, att satsa på fördjupat samarbete och att genomföra både nya och tidigare internationella överenskommelser.

En ny rapport från utrikesministeriet visar att frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete ger resultat och är effektivt. Konklusionerna i rapporten ger vid handen att neddragningarna i stödet till organisationerna var en felbedömning och att anslaget i stället bör höjas. Organisationerna har hamnat i en trängd situation på grund av nedskärningarna. Dessutom strider åtgärderna mot god förvaltning eftersom de kommit så plötsligt.

Vi föreslår således

att moment 24.30.66 ökas med 100 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att höja anslaget till egentligt utvecklingssamarbete.

90. Övriga utgifter inom utrikesministeriets förvaltningsområde

50. Vissa statsunderstöd (fast anslag)

I budgetpropositionen för 2017 ändrar regeringen ansökningskriterierna för det stöd som frivilligorganisationer inom utrikespolitiken kan ansöka om. Budgetboken har nämligen inte längre namnet på de organisationer som får bidrag. Motivtexten saknar alltså den sedvanliga öronmärkingen av medlen. Dessutom står det i förklaringen att statsunderstöden ska stödja regeringens utrikes- och säkerhetspolitiska riktlinjer. Man kan fråga sig vad det betyder eftersom passusen innehåller antagandet att frivilligorganisationerna ska omsätta skrivningarna i regeringsprogrammet, som byts ut varje valperiod. Tanken med frivilligorganisationernas verksamhet är att inkludera medborgarna och rikta strålkastarna på frågor som är viktiga för dem. Det rimmar illa med detta etablerade tänkesätt att frivilligorganisationerna nu ska vara med och driva igenom eller fortsätta med regeringens arbete.

För det första är en sådan mekanism osäker för organisationerna eftersom den underminerar möjligheterna att arbeta systematiskt. För det andra innebär den avskaffade öronmärkingen att regeringen har rätt själv bestämma vem som får bidrag. Det i sin tur inkräktar på riksdagens budgetmakt.

Vår frivilligorganisationer sitter inne med mycket expertis inom sina ansvarsområden och de utför ett viktigt arbete. En ny rapport från utrikesministeriet visar att frivilligorganisationernas verksamhet ger resultat och är effektiv. Följaktligen bör man hjälpa dem i stället för att stjälpa dem. Det går inte an att först krama dem till döds och sedan gräva fram dem igen när deras kompetens inom utrikespolitiken behövs.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Budgeten måste vara så tydlig som möjligt om organisationernas ställning. Bland annat bör dels FN- och EU-information, dels information och utbildning inom ramen för OSSE och krishantering skrivas in i budgeten,

Vi föreslår således

att riksdagen återinför dispositionsplanen i motiven till moment 24.90.50 och kompletterar den med att 400 000 euro av anslaget avsätts för FN-verksamhet, 375 000 euro för EU-information och 165 000 euro för information och utbildning inom ramen för OSSE och krishantering.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Ärendebalansen och de allt längre behandlingstiderna är ett stort problem, i synnerhet i de större allmänna domstolarna. På grund av besvär som gäller asylansökningar är en anhopning av ärenden att vänta också vid Helsingfors förvaltningsdomstol, och det inte nödvändigt att beta av alla ärenden med en gång, även om regeringen planerar att sprida ut handläggningen av besvären. De allmänna domstolarna belastas extra mycket av stora rättegångar om ekonomiska brott.

Ett av regeringens spetsprojekt under den förra valperioden var att bekämpa ekonomisk brottslighet och svart ekonomi och verksamheten anvisades årligen ett tilläggsanslag. Regeringen Sipilä har däremot haft en nedlåtande inställning till att motverka den svarta sektorn och insatserna har varit alltför ineffektiva i relation till problemen. Vi socialdemokrater anser detta vara en kortsiktig politik. Kampen mot ekonomisk brottslighet och svart ekonomi är viktig också med tanke på rättegångsprocessernas längd, eftersom merparten av de långdragna processerna gäller omfattande ekobrottsmål. Långa och komplicerade rättsprocesser är betungande för domstolarna. Vi föreslår att omkostnadsanslaget för övriga domstolar höjs med 3 100 000 euro för att bekämpa den svarta sektorn.

Vi föreslår således

att moment 25.10.03 ökas med 3 100 000 euro för omkostnader för övriga domstolar.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektiv bekämpning av ekonomisk brottslighet och svart ekonomi kan medföra betydande statsfinansiella vinster. Också en effektiv verksamhet med tillräcklig resurstilldelning vid utsökningsväsendet och konkursbevakningen bidrar till att förhindra ekonomisk brottslighet och svart eko-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

nomi. Vi föreslår att riksdagen ökar utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader med 2 000 000 euro.

Vi föreslår således

att moment 25.20.01 ökas med 2 000 000 euro för utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Åklagarväsendet har framgångsrikt bekämpat svart ekonomi. I praktiken handlar det om grova skatte-, gäldenärs- och bokföringsbrott, där ekobrottsutredningens genomslag i hög grad beror på hur bra åklagarväsendet förmår sköta de ärenden som kommer till handläggning.

I anknytning till de brott som ekobrottsåklagarna har haft hand om den senaste tiden har årligen ungefär hundra miljoner av ekonomisk vinning av brott förklarats förbrutna till staten. Avkastningen i relation till insatsen har varit betydande för statens finanser. Vi anser att extra anslag skulle stärka förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret vid ekonomiska brott och innebära betydande extra inkomster till staten i form av konfiskering av ekonomisk nytta och att investeringen skulle vara lönsam.

Vi föreslår således

att moment 25.30.01 ökas med 2 100 000 euro för åklagarväsendets omkostnader.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Polisen får hela tiden nya uppgifter. Dessutom blir uppgifterna hela tiden mer och mer komplicerade. I dag har vi omkring 7 300 poliser. I budgetpropositionen för nästa år uppges de vara drygt 7 100. Det är alltför få. Antalet poliser bör dimensioneras efter behovet, inte bara efter det ekonomiska läget.

I slutet av den förra valperioden lade en parlamentarisk arbetsgrupp enhälligt fast att antalet poliser i Finland bör permanentas på 2012 års nivå, det vill säga cirka 7 350 poliser. I regeringens ram för statsfinanserna ser det ut som att vi kommer att ha färre än 6 500 poliser fram till 2020. I redogörelsen om den inre säkerheten föreslår regeringen att antalet poliser kontant ska ligga på 7 000.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Med hänsyn till det ekonomiska läget anser vi att den absoluta smärtgränsen går vid 7 200 poliser. Samtidigt gäller det att fortfarande göra en genomgång av polisens resurser och satsa på dels att använda mer teknik, att förbättra samarbetet mellan myndigheterna så att resurstrycket kan underlättas. Men vi måste också tillstå att vi med de här medlen inte kan utveckla verksamheten så mycket att de kan kompensera för personalneddragningarna fullt ut.

Polisen måste ha adekvata resurser för att kunna klara av sina lagstadgade myndighetsuppgifter. I vår skuggbudget har vi föreslagit ett extra anslag på 20 miljoner euro. I sin kompletteringsbudget föreslog regeringen 10 miljoner euro till, men inte tillräckligt mycket. Följaktligen föreslår vi att de 10 miljoner euro som saknas läggs till i budgeten.

Regeringen bereder en ny spaningslag. Inom den parlamentariska arbetsgrupp som bevakar reformbehovet finns det en viss oro för att de nya befogenheterna inte kommer att vara så genomgripande. För att förtroendet för Skyddspolisen inte ska naggas i kanten behöver vi starkare och tydligare parlamentarisk övervakning.

Kampen mot svart ekonomi var ett av regeringens spetsprojekt förra regeringsperioden. De årliga extra resurserna på 20 miljoner euro till myndigheterna betalade sig mångfalt. Den beräknade avkastningen av den här satsningen på 20 miljoner euro var 200 miljoner euro per år. Finansieringen delades upp på olika ministerier och förvaltningsområden enligt de uppgifter aktörerna har med anknytning till bekämpning av svart ekonomi och skattesmitning. Satsningarna motverkade svart ekonomi genom att möjligheterna till brott minskade, risken att åka fast ökade och myndigheterna fick bättre beredskap att reagera när det gällde att avslöja svart ekonomi. Vi föreslår 3 000 000 euro i tillskott till polisen för bekämpning av svart ekonomi.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 10 000 000 euro för att anställa fler poliser och trygga polisens verksamhetsmöjligheter och med 3 000 000 euro för att bekämpa svart ekonomi.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I likhet med andra aktörer inom området inre säkerhet har Gränsbevakningsväsendet på senare tid varit tvunget att se över sina administrativa strukturer med hård hand och anpassa verksamheten till den trånga ekonomiska ramen. De senaste sparåtgärderna inom Gränsbevakningsväsendet är ett hot mot öppettiderna på gränsövergångarna. Det finns planer på att stänga gränsövergångsställena i Imatra och Niirala nattetid med katastrofala följder inom dagtrafiken för den tunga trafiken, som är i gång på nätterna. Åtgärden kommer med en gång att försämra trafiksäkerheten. Överlag är försämrade öppettider en dödsstöt i synnerhet för exporten och turistnäringen i östra Finland. Anpassningsåtgärderna riskerar bland annat att inskränka beredskapen vid dåligt väder för helikopterbasen i Åbo. Det finns nämligen planer på att sluta anlita flygledning och därmed sänka beredskapsnivån. I praktiken går det till så att Gränsbevakningsväsendet slutar köpa flygledning av Finavia och det leder till att flygplatsen i Åbo måste ha nattstängt i fortsättningen. Omställ-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

ningen kommer att påverka sjöräddningen i skärgården. Under vissa omständigheter och i vissa områden kommer inga sjöräddningsuppdrag att kunna utföras. Vi kräver att regeringen tar tillbaka de planerade nedskärningar inom Gränsbevakningsväsendet som på ett avgörande sätt försämrar gränstrafiken och säkerheten i skärgården.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 26.20.01 med 3 000 000 euro för Gränsbevakningsväsendets omkostnader.

Huvudtitel 27

FÖRSVARSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Militärt försvar

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den allmänna värnplikten och en utbildad reserv är kritiska faktorer med avseende på försvarsmakten uppgifter. Inte bara antalet beväringar och reservister utan också längden och nivån på deras utbildning är väsentliga för landets försvarsförmåga. I samband med reformen av försvarsmakten skars anslagen för reservens repövningar ner. År 2014 var den parlamentariska arbetsgruppens gemensamma vilja att anslagen ska höjas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen avsätter tillräckligt stora resurser för att hålla kvaliteten och kvantiteten för repetitionsövningar på tillräckligt hög nivå.

50. Stödjande av försvarsorganisationernas verksamhet (fast anslag)

I Finland stöds det militära försvaret av ett omfattande och aktivt nätverk av organisationer. Försvarsutbildningsföreningen (MPK) svarar för all frivillig försvarsutbildning och verkar som samordnande centralorganisation. Reservistorganisationerna och övriga ideella försvarsorganisationer är medlemmar i föreningen.

I sitt program framhåller regeringen Sipilä att förutsättningarna för frivillig försvarsutbildning från reservisternas sida kommer att tryggas. Trots det gör regeringen stora neddragningar i verksamhetsbidragen till försvarsorganisationerna.

I finansministeriets budgetförslag skärs bidragen ned med 400 000 euro och MPK har därför sett sig tvungen att förhandla med personalen om uppsägningar. Nedskärningarna gör också att utbildningsutbudet blir knappare.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen avdelar tillräckligt stora resurser till stöd för försvarsorganisationernas verksamhet.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Finland saknar en plan för att backa upp och nyttiggöra cirkulär ekonomi och delningsekonomi. På 2020-talet kommer världsmarknaden att ha värde på mer än 1 500 miljarder euro. Om Finland lyckas få en procent av kakan, är det lika mycket som en fjärdedel av vår export.

Finland är bra på hantering av avfallsflöden, miljöteknik, vattenrening och energiprestanda. Enligt vissa bedömningar kan nationalprodukten öka med upp till 2,5 miljarder euro tack vare cirkulär ekonomi. I bästa fall kan den generera 75 000 nya arbetstillfällen fram till 2030.

Det allmänna har all anledning att investera i cirkulära projekt, där tekniska innovationer och industriella konsortier går samman för att nyttiggöra avfall från den ena som råvara för den andra. Samtidigt är finländska pilotprojekt nödvändiga referenser för att högkvalitativ kompetens och innovativa tjänster ska bli en exportframgång.

Delningsekonomin bygger på klok resursanvändning och staten ska inte bygga skrankor för digitala plattformar som ger nya och effektiva tjänster. Det allmänna ska med en gång erbjuda nya aktörer nödvändiga digitala instrument med beskattning och lagstadgade avgifter inbyggda i arkitekturen.

Cirkulär ekonomi och delningsekonomi måste bli ett högprioriterat spetsprojekt inom regeringen eftersom exportpotentialen är mångdubbelt större än inom bioekonomin. Målen måste integreras i all politik för näringar och ekonomi och visa vägen för finansiering av innovationer och offentliga investeringar. Dessutom måste lagstiftningen medverka till att nya lösningar inom den cirkulära ekonomin kan kommersialiseras. — I stället för att förhindra kommersiella lösningar, vilket avfallsskattelagen är ett konkret exempel på.

Det ingår i finansministeriets ansvarsområde att förvaltningsövergripande främja och bevaka utvecklingen om cirkulär ekonomi och delningsekonomi. Det avsätts 20 miljoner euro för projektet.

10. Beskattningen och Tullen

Ekonomisk brottslighet och svart ekonomi orsakar Finland uppskattningsvis sex miljarder i förluster för skatter och avgifter varje år. Det försämrar den finansiella basen för välfärdsstaten och skadar sund företagsverksamhet. Möjligheterna att begå ekonomiska brott och hotbilderna förändras ständigt när den nationella och internationella omvärlden förändras.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Kampen mot svart ekonomi har avancerat under senare år på vårt initiativ och under partiets ledning. Tack vare våra insatser var regeringen Sipilä tvungen att backa i sina planer på att inskränka programmet för att bekämpa svart ekonomi, men betydligt bättre resultat kunde nås med vår färdplan innefattande 21 punkter för att förhindra svart ekonomi.

Det är viktigt att förebygga skattefusk, höja risken att åka fast och försnabba myndigheternas möjligheter att ingripa vid misstanke om brott. Programmet får bättre genomslag, om följder blir allvarligare och vinning av brott kan beslagtas effektivare.

Målet bör vara att Finland ligger i framkant i kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. Exempelvis genom ett utvidgat förfarande med skattenummer och effektivare tillämpning av beställaransvarslagen kan vi konkret bekämpa svart ekonomi och skattesmitning.

Dessutom kan lagändringar ytterligare öka företagens ansvar för att bekämpa svart ekonomi.

Vi föreslår att resurserna för att bekämpa svart ekonomi höjs med sammanlagt 20 miljoner euro inom ett flertal förvaltningsområden. Tilläggsanslagen beräknas ge staten 200 miljoner euro i extra inkomster.

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att effektivisera kampen mot svart ekonomi.

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kampen mot svart ekonomi är ett av de prioriterade insatsområdena inom Skatteförvaltningen. Ändå är skatteinspektörerna alldeles för få. Skattemyndigheten bekämpar den svarta sektorn bland annat genom skatteganskningar, olika typer av projekt, kampanjer och genom styrning och övervakning vid beskattningen. Åtgärderna har intensifierats, särskilt inom branscher där det bevisligen finns stora skatterisker, bland annat hotell- och restaurangbranschen, transportsektorn och byggbranschen. Skatteförvaltningen måste absolut få tillräckligt stora resurser för att bekämpa svart ekonomi och skattesmitning. Anslagen till Skatteförvaltningen måste höjas med 1,7 miljoner euro.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 1 700 000 euro för Skatteförvaltningens omkostnader.

02. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Kampen mot svart ekonomi är ett genomgående tema i Tullens organisation. Idag kämpar Tullen mot svart ekonomi med förebyggande insatser och genom övervakning i realtid och i efterskott. Tullen har goda förutsättningar att bekämpa den svarta sektorn och det är viktigt att den totalt sett får tillräckligt stora resurser för att genomföra sin handlingsmodell utifrån sin strategi och sina

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

prioriteringar. Också för kampen mot internationell brottslighet och smuggling är det av största vikt att Tullen har tryggade anslag. Anslagen måste ökas med 3,1 miljoner euro.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 3 100 000 euro för Tullens omkostnader.

70. Utvecklande av statsförvaltningen

Regeringen måste göra en samlad bedömning och noggrant gå igenom utgifterna och IKT-projektet inom förvaltningsområdena. Målet ska vara att utveckla och effektivisera förvaltningen och upphandlingen. På grund av det svåra statsfinansiella läget bör statsförvaltningens anslag granskas kritiskt. Statsförvaltningen har IKT-projekt under beredning och genomförande för hundratals miljoner euro. Utifrån en samlad lägesbedömning föreslår vi att utgifterna för utvecklande av statsförvaltningen minskas med 50 miljoner euro.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Vår skuggbudget rättar till de mest flagranta missarna i regeringens politik, det vill säga nedskärningarna med flera hundra miljoner i utbildningen, sysselsättningen och hjälpen till de allra mest utsatta. Vi stoppar de gigantiska neddragningarna i de basala tjänsterna och utbildningen och ger kommunerna betydligt mer i statsandelarna än regeringen gör.

Vi vill värna om kommunerna och deras ekonomi också i ekonomiskt svåra tider och ge dem rimliga möjligheter att ordna med service. I budgetmanglingen i våras skar regeringen ner statsandelarna med 75 miljoner euro, men vi stoppar nedskärningen i vår skuggbudget. Vidare återinför vi den tidigare dimensioneringen av antalet vårdare och återtar nedskärningen på 13,2 miljoner euro i äldreomsorgen. Vi stoppar också försämringen i den subjektiva rätten till barnomsorg och förslaget med större gruppen inom småbarnspedagogiken.

Regeringen sänker statsandelsmomentet bland annat för att arbetsgivaravgifterna minskar och arbetstiden blir längre efter konkurrenskraftsavtalet. Trots att finansministeriet bedömer att minst 90 miljoner av avtalseffekterna inte kommer att infrias med regeringens åtgärder, anser regeringen att den kommunala ekonomin är i balans (+43 miljoner euro) trots avtalsförlusten. Regeringen anser att den kommunala ekonomin är i jämvikt om man beaktar alla utgifter som berörs av begränsningen, bland annat avregleringsbesparingar. I själva verket är det inte så eftersom effekterna av många sparåtgärder har överdrivits och kommunerna låter bli att genomföra de mest horribla neddragningarna.

Finansministeriet har framhållit att konkurrenskraftsavtalet kommer att strama åt den kommunala ekonomin med minst 90 miljoner euro netto. Och då räknas inte den stigande arbetslösheten in i kalkylerna. Det står helt klart att arbetstidsförlängningen inte kan generera några snabba utgiftsbesparingar. Ändå drar regeringen av en kalkylerad nytta på statsandelarna utan att det har hunnit uppkomma några verkliga spareffekter.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 1 sd

Vi återtar avtalsrelaterade nedskärningarna i statsandelarna till kommunernas basservice eftersom den kommunala ekonomin måste vara kostnadsneutral också efter de avtalsrelaterade nedskärningarna. Det är fel att regeringen låter kommunernas ekonomi bli lidande med hänvisning till konkurrenskraftsavtalet.

Enligt budgetförslaget minskar den kommunala finansieringsandelen för yrkesutbildningen med 190 miljoner euro nästa år. Nedskärningen avser den kommunala finansieringen av utbildningen, medan budgetförslaget bara sänker de statliga bidragen. Vi har därför föreslagit att nedskärningen återtas och att skrivningarna i den aktuella budgetlagen stryks. Trots att budgetförslaget inte tar hänsyn till ändringarna i den kommunala finansieringen, vill vi med höjda statsandelar se till att yrkesutbildningen får adekvata resurser.

Vi föreslår att anslaget till statsandelarna för kommunernas basservice ska vara 270 miljoner euro. Därutöver underlättas situationen i kommunerna av att vi i skuggbudgeten föreslår åtgärder som inverkar på den kommunala ekonomin med ungefär 121 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ändra lagstiftningen i syfte att höja statsandelen för ordnande av kommunal basservice med 270 000 000 euro.

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att den kommunala ekonomin är i balans trots skatteomställningar, effekter av konkurrenskraftsavtalet och nedskärningar i statsandelarna för att kommunerna ska ha tillräckligt stora anslag för att ordna basservicen.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Systemet med återbäring av energiskatt måste bli effektivare för att vi ska få ner energikostnaderna inom industrin och kunna förbättra konkurrenskraften i kostnadshänseende inom exportindustrin. Skatteåterbäringen till energiintensiva företag bör höjas till 90 procent av punktskattebeloppet för den del som överstiger 0,5 procent av förädlingsvärdet. De beräknade kostnaderna är 20 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag att se över systemet med återbäring av energiskatt till energiintensiv industri för att stärka konkurrenskraften inom exportsektorn.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Statsminister Sipiläs regering leder Finlands utbildningspolitik i fel riktning. Nedskärningarna i undervisningen och forskningen hotar grundvalen för det finländska välfärdssamhället. Anslagen för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde minskar under ramperioden från 6,9 miljarder euro till 6,6 miljarder euro 2020.

I planen för de offentliga finanserna föreslår regeringen ett flertal nedskärningar inom olika förvaltningsområden. De flesta slogs fast i samband med regeringsprogrammet. Ungefär en tredjedel av alla nedskärningar riktas mot UKM:s förvaltningsområde. Regeringen drar kumulativt ner på undervisning, utbildning och forskning med nästan tre miljarder euro, medan spetsprojekten får 300 miljoner euro. Regeringen tar tio gånger mer än vad den ger tillbaka i sina spetsprojekt.

Regeringen framhåller gärna i offentligheten att finländarnas kompetensnivå höjs och utbildningen reformeras. I själva verket är detta bara ett sätt att ”maskera” nedskärningarna och centraliseringen. Trots att alla riksdagspartierna i den förra riksdagen var eniga om att de besparingar inom utbildningen som gjordes för att balansera ekonomin redan hade kommit till vägs ände, räckte dessa inte längre efter det att valdagen var över. Man återtog inte heller tidigare besparingar utan gjorde tvärtom ännu större nedskärningar i utbildningen och forskningen till ett kumulativt belopp av nästan 3 miljarder euro. De omtalade spetsprojekten får bara 300 miljoner euro. Relativt sett sparar regeringen mer i utgifterna för utbildningen än inom något annat område, trots att utbildningen inte står för mer än drygt 10 procent av de offentliga utgifterna. Efter nedskärningarna står utbildningen för en mindre andel av totala offentliga utgifterna än på 1990-talet med sin ekonomiska kris.

När finländarna tillfrågas om våra största nationella landvinningar, har utbildningen ansetts som en av de främsta. I det lilla och avsidet belägna Finland har man alltid trott på utbildningens och lärandets omvälvande kraft att främja samhällets utveckling i riktning mot en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar framtid. Att värna om jämlikheten i utbildningen har lett till ett mer rättvist samhälle där människors färdigheter och kunskaper inte beror på hemförhållanden eller förmögenhet. Det är ingen slump att utbildningen i Finland har varit bland världseliten redan länge.

Under SDP:s ledning har oppositionen, vårt lands många ekonomiska experter, en omfattande grupp frivilligorganisationer, specialister på utbildningsområdet och enskilda medborgargrupper tagit löftena före riksdagsvalet på allvar. Samtidigt som konkurrenskraften har förlösts med förlösningstång genom att skära i löner, har man nonchalerat utbildningens värde som skapare av konkurrenskraft oavsett experternas varningar. Vi menar att det djärvaste sättet att spara vore att sluta upp med denna nedkörning av utbildningen och denna ideologiska utarmning; uttryckligen den kommer att stå oss dyrt i termer av landets framgång.

SDP godkänner inte de nedskärningar som regeringen gör i utbildningen. Det är ett mycket djärvare beslut än det som regeringen nu fattar. Vi vill återställa tron på utbildningen som den bästa samhällsinvesteringen. Utbildningen möjliggör inte endast materiellt välstånd utan ger livslånga möjligheter till bildning, andlig utveckling, delaktighet och en högre utbildningsnivå. Genom ut-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

bildning, vetenskap och forskning kan man i framtiden lösa svåra problem och skapa ny tillväxt i en situation där arbetslivet genomgår stora omvälvningar.

Vi vill inte förstöra vårt utbildningssystem, som har lett till resultat som ingen kan ifrågasätta, utan tvärtom fortsätta att utveckla det. Den sjunkande kompetensnivån, bristen på motivation, den ökande ojämlikheten inom utbildningen, den sämre nivån på utbildningen, resursbristen och inläringssvårigheterna är faktorer som utmanar oss att förändra utbildningssystemet.

Regeringen saknar helt en utbildningspolitisk vision och en färdplan för hur man kunde undvika den försämring som hotar finländarnas kompetens- och utbildningsnivå och vända utvecklingen. Utbildningen är enbart en underrepresenterad resurs för regeringen som i svåra tider får gå på sparlåga.

I samband med budgetförhandlingarna 2016 lovade regeringen att inte längre skära i utbildningen. Regeringen svek ändå genast sitt löfte. Den extra sänkningen av statsandelsfinansieringens indexhöjning på 0,85 procent kompenseras genom statsandelen för undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde (utbildningen på andra stadiet och högskoleutbildningen). Den extra sänkningen 2017 (75 miljoner euro) riktar sig emellertid till statsandelen för basservice. Regeringen lät bli att berätta att den extra nedskärningen i statsandelarna (enligt kalkylen ca 13,5 miljoner euro) naturligtvis också slår mot småbarnspedagogiken, förskolan och den grundläggande undervisningen samt en del av biblioteks- och kulturväsendet. Vi återtar dessa nedskärningar.

Regeringen svek på nytt sitt utbildningslöfte när den vid beredningen av statsbudgeten för 2017 i augusti igen föreslog nya nedskärningar i utbildningen. Regeringen valde att uppfylla konkurrenskraftsavtalet genom att utmäta de positiva konsekvenserna av avtalet hos den offentliga sektorn i form av nedskärningar i statsandelarna. I konkurrenskraftsavtalet kom man överens om att de besparingar som fås när arbetstiden hos offentliga arbetsgivare förlängs och semesterpenningarna skärs ned används för att sänka arbetsgivarkostnaderna. Regeringen linje med nedskärningar i bildning, undervisning och forskning fortsätter som en följd av konkurrenskraftsavtalet.

Också de privata utbildningsanordnarna blev en nagel i ögat för regeringen, helt utan orsak. I finansministeriets budgetproposition har dessa privata aktörer inom utbildningen felaktigt kategoriserats som en del av den offentliga sektorn. Också de har drabbats av de nedskärningar inom den offentliga sektorn som man kommit överens om i konkurrenskraftsavtalet. Med anledning av avtalet beslutade regeringen således att betydligt minska statsandelarna för småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, gymnasierna, yrkesutbildningen, det fria bildningsarbetet, universiteten och yrkeshögskolorna. På grund av konkurrenskraftsavtalet minskas statsandelarna inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde med sammanlagt nästan 55 miljoner euro. En noggrannare specifikation följer nedan. Vi återtar dessa nedskärningar som görs med konkurrenskraftsavtalet som täckmantel.

Trots regeringens löften blir konsekvenserna av konkurrenskraftsavtalet inte kostnadsneutrala för var sig kommunerna eller ett flertal andra utbildningsanordnare. Det görs också nedskärningar som beror på konkurrenskraftsavtalet i den kommunala ekonomin när statsandelarna för basservicen sänks med minst 90 miljoner euro. Av detta belopp riktar sig 28 procent till småbarnspedagogiken och basservicen, vilket innebär att ytterligare nedskärningar kan väntas i småbarnspeda-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

gogiken och den grundläggande utbildningen också här. Vi återtar dessa nedskärningar i statsandelarna för basservicen som görs med konkurrenskraftsavtalet som täckmantel.

Sanera mögelskadade skolor och daghem och deras gårdar, samt bibliotek

Kommunerna investerar alltför lite trots att det finns gott om angelägna objekt och brådskande reparationsarbete. Framför allt skolor, daghem och bibliotek med mögelskador måste genast saneras så de blir trygga arbetsmiljöer. Vi har inte råd att låta barn eller anställda bli sjuka.

Staten erbjuder kommunerna stöd för kostnaderna för reparationsinvesteringar som en morot. De 100 miljoner euro som är öronmärkta för kommunerna kunde vara en grogrund för kommunens egen satsning och skulle bidra till att starta ett reparationsbygge på en miljard euro.

Tros att det eftersatta underhållet är stort behöver det inte vara en självklar lösning att reparera gamla byggnader enligt det tidigare konceptet. Grundskolelokalerna måste redan nu svara på framtidens utmaningar. De här groddpengarna kan också användas för nya handlingsmodeller i fråga om kommunernas servicebyggande. Byggnadernas användningssyfte bör kunna variera flexibelt. Daghem och servicehus kan placeras i varandras närhet till glädje för både barn och äldre. Också ombyggnad av bibliotek och placering av dem i dessa servicehelheter kan stödjas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att påskynda investeringarna i reparation av mögelskadade skolor, daghem och bibliotek.

Tillväxtprogram för kreativa branscher

Företag i kreativa branscher är i typfallet mycket små. Affärsverksamheten i kreativa branscher kan mångfaldigas om man bara finner de rätta ämnena för affärsverksamhet, sammanför dem som producerar och dem som produktifierar och lär sig att skapa värde för upphovsrättigheter.

Inom bokbranschen har det under senare år uppstått agenturer, förmedlingsorganisationer som sammanför, produktifierar och marknadsför verkportföljer runtom i världen. Inom många andra branscher tvingas upphovsmännen själva sälja sina produkter. Inom Tekes projekt som kompletterar programmet för de kreativa branscherna skapas produktifieringsföretag som kan produktutveckling och export. De förmår effektivt utnyttja satsningar i kulturexport som återställs i undervisningsministeriets anslag. De kreativa branschernas affärsverksamhet och internationalisering kan också gynnas genom att ändra beskattningen av upphovsrättsinkomster. Vi har föreslagit 6 miljoner euro i programmet för tillväxt inom de kreativa branscherna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 37

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att inrätta ett tillväxtprogram för de kreativa branscherna.

Fritidsaktivitetslöfte

Föräldrarnas inkomster och utbildning styr i hög grad de ungas möjligheter till fritidsaktiviteter. Över en tredjedel av de unga har inte kunnat skaffa sig en fritidsaktivitet på grund av penningbrist. I fråga om ungdomar med utländskt modersmål är andelen nästan hälften. En del unga (17 procent) har inte träffat vänner på grund av ekonomiska skäl. Av barnen till de högst utbildade föräldrarna har 95 procent något slag av fritidsaktivitet medan siffran för barn till föräldrar med bara grundläggande utbildning är 74 procent. Sammanlagt 87 procent av 15—29-åringarna uppger att de har ett fritidsintresse.

Låga inkomster hos föräldrar får inte vara ett hinder för att ha fritidsintressen och utveckla sig själv. Tröskeln för självständiga fritidsaktiviteter måste göras lägre och det måste ses till att särskilt barn och ungdomar som riskerar bli utslagna får tillfälle att aktivera sig. Idrott och fritidsaktiviteter med låg tröskel bör ökas. Varje barn och ungdom ska ha minst en fritidsaktivitet.

För att avgifterna och utrustningen för fritidsaktiviteter inte ska öka ojämlikheten mellan familjerna, föreslår vi att kommunerna och organisationerna avger ett löfte om fritidsaktiviteter. Vi garanterar alla finländska barn en möjlighet att ha ett fritidsintresse. Vi föreslår ett anslag för att erbjuda friplatser samt utrustning och musikinstrument för familjer som annars inte skulle ha råd med fritidsaktiviteter. Anslaget ska kunna sökas av kommuner, idrottsföreningar, skolor och kommuner. Beslut om hur löftet ska uppfyllas i praktiken fattas av fullmäktige. Vi har föreslagit 10 miljoner euro för att uppfylla löftet om fritidsaktiviteter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra löftet om fritidsaktiviteter.

Finland 100 år — gratis museibesök i december

För att fira jubileumsmånaden när Finland fyller 100 år får alla finländare fritt inträde till museerna i Finland. Det ger oss alla en möjlighet att stanna upp och minnas gångna generationer, det vardagliga livet och vår kultur — och öppna fönstren mot internationella vindar inom konsten. Ett anslag på 2 miljoner euro reserveras för museernas jubileumsmånad.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att ordna en avgiftsfri jubileumsmånad för museerna för att hedra Finlands 100-årsjubileum.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Finland 100 år — upprustning av Finlands Nationalteater

Finlands Nationalteaters byggnad är ännu äldre än vår självständighet. Lokalerna i teaterhuset som fyller 115 år är förfallna och fuktskadade och i tekniskt avseende obrukbara. Lokalerna måste renoveras grundligt för att med heder kunna användas av såväl konstnärer som personal. Den projektplan på 50 miljoner euro som redan väntat i många år öppnar fem helt nya teaterlokaler som ger fria grupper möjlighet att ge föreställningar i huset och möjliggör ett mångsidigare spontant kulturutbud.

SDP föreslår att renoveringen av Nationalteatern inleds omedelbart och att ett anslag på 10 miljoner euro beviljas för detta ändamål det första året.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att renovera Nationalteatern för att hedra Finlands 100-årsjubileum.

10. (29.10 och 30, delvis) Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

Vi eftersträvar en parlamentarisk totalreform av den småbarnspedagogiska verksamheten. Genom en långtidsplan kan vi modernisera dagvårdens personalstruktur och vårdardimensionering och säkerställa den framtida tillgången till arbetskraft. Den första fasen av lagen om småbarnspedagogik genomfördes under föregående regeringsperiod medan den andra fasen har lämnats att gå på tomgång i den nuvarande regeringens maskineri.

Begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård försätter barn i olika ställning beroende på föräldrarnas sociala status, vilken avgörs till exempel av huruvida de har jobb, studerar eller är arbetslösa. Begränsningen betyder att det fortfarande för varje anställd får finnas 13 barn som får deltidsvård. I värsta fall kan en grupp då ha 39 barn. Vi föreslår att begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård ska återtas och en ökning på 6,6 euro i anslagen.

I stället för en total översyn har regeringen försvagat ställningen för barnen i småbarnspedagogiken genom att begränsa relationstalet inom dagvården för barn över 3 år så att en arbetstagare i framtiden får ha 8 barn i stället för 7 barn som nu. Det har väsentligt försvagat barnens möjligheter att få en individuell småbarnspedagogik och dagvård. Vi föreslår att relationstalet för barn över tre år och personal i dagvården ska förbli 1/7, och en anslagsökning på 15 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen genom lagstiftning överlåter åt riksdagen att besluta om gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken och att de försämringar i relationstalen inom småbarnspedagogiken som den nuvarande regeringen har gjort återtass.

30. Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Det finländska skolsystemet är känt för sin lyckade kombination av goda kunskaper, jämlikhet och effektivitet. På senare år har det dock skett en klar försämring i fråga om studieresultat, trivsel i skolan, studiemotivation och attityder. För att stoppa denna oönskade utveckling och uppdatera den grundläggande utbildningen genomfördes i samråd mellan samtliga riksdagsgrupper och hundratals sakkunniga och intressenter en parlamentariskt totalreform av grundskolan, ett utvecklingsprojekt kallat Framtidens grundskola. Baserat på gedigen forskning och politisk samsyn ger denna vägkarta, som godkändes av samtliga riksdagsgrupper, stöd för behovet av fortsatt finansiering för jämlikhet och mindre grupper och av särskild finansiering av utvecklingen av grundskolan. Trots det har regeringen minskat finansieringen av den allmänbildande utbildningen betydligt. Genom regeringens beslut om konkurrenskraftsavtalet kommer finansieringen av den allmänbildande utbildningen att minska ytterligare.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 42 900 000 euro till mindre undervisningsgrupper, jämställdhetsarbete och bättre kvalitet på den allmänbildande utbildningen.

Arbete mot skolavhopp, utslagning och mobbning

Ökad ojämlikhet och utslagning är allt starkare fenomen i vårt samhälle. Den färskaste Pisaundersökningen visar att de regionala skillnaderna och föräldrarnas bakgrund inverkar allt mer på läranderesultaten. En sådan utveckling äventyrar hela tanken med grundskolan och grundskolans styrka. Vi måste arbeta långsiktigt och konsekvent för att få ojämlikheten och utslagningen att börja minska. Det råder ännu inte nolltolerans för mobbning eftersom 7 procent av alla elever i grundskolan fortfarande mobbas. Vi behöver ett planmässigt och långsiktigt nationellt program mot mobbning, som alla skolor sedan måste åta sig att följa. Det är också det bästa sättet att bekämpa marginalisering och skolavhopp. Socialdemokraterna föreslår en satsning på 3,5 miljoner euro på detta arbete.

Vi föreslår således

att moment 29.10.30 ökas med 3 500 000 euro för arbetet mot skolavhopp, utslagning och mobbning och att följande uttalande godkänns:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett nationellt program för att förebygga mobbning och utslagning i skolorna.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

31. (29.30.30) Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Det fria bildningsarbetet syftar till att öka jämlikheten genom tillgänglighet till utbildning. Det finns risk för att informationssamhället, som betonar öppenhet, stängs för i synnerhet seniorer, lågutbildade och personer som står utanför arbetsliv och utbildning.

Det fria bildningsarbetet producerar inte direkt validerad kompetens för fortbildningen eller arbetslivet. Man har i stället skött uppgifter som gäller utbildning av personer utanför arbetslivet, bland annat för att bevara deras arbetsförmåga och förebygga utslagning och för att bevara funktionsdugligheten hos äldre och lindra deras ensamhet.

I och med migrationen har det fria bildningsarbetet också återfått en del av sina ursprungliga folkbildningsuppgifter. För första gången på flera årtionden bor det i Finland en hel folkgrupp, invandrarna, med låg utbildningsnivå. En del av invandrarna saknar helt grundläggande utbildning. På grund av den snabba informationstekniska utvecklingen finns det också bland den övriga befolkningen hos oss personer som inte till sina kunskaper och färdigheter är jämställda med andra i informationssamhället.

På grund av regeringens beslut om konkurrenskraftsavtalet kommer statsandelarna för fritt bildningsarbete att skäras ned betydligt. Vi vill återta dessa nedskärningar.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.10.1931 med 3 477 000 euro för understöd till läroanstalter för fritt bildningsarbete.

Över 15 procent, dvs. närmare 2 000, av folkhögskolornas årsstuderande är invandrare. Merparten av dem går utbildning enligt integrationslagen som finansieras genom statsandelen för fritt bildningsarbete. Folkhögskolorna får ändå inte ta ut någon avgift hos dessa kursdeltagare, medan detta är möjligt när det gäller andra studerande inom det fria bildningsarbetet. Differensen mellan statsandelen och de faktiska kostnaderna har kunnat täckas genom understöd i form av studiesedlar, men också detta endast i ringa mån och bara vid vissa folkhögskolor.

När antalet asylsökande nu stiger till tidigare oanade nivåer måste kraftiga tilläggsanslag riktas till främjandet av integrationen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.10.1931 med 1 000 000 euro för studiesedelsunderstöd till folkhögskolor.

20. (29.20 och 30, delvis) Yrkesutbildning

30. (29.20.30, 30.31, 32 och 51) Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Vi stöder strukturella reformer på det andra stadiet, men i motsats till regeringen utgår vi från att reformen av andra stadiet måste genomföras genom att spara in på förvaltning och lokaler, inte på undervisning. Besparingar som föregående regering skulle ha riktat till utbildningen på andra stadiet i sin helhet drabbar nu bara yrkesutbildningen. Ett flertal sakkunnigorganisationer, bland annat OAJ, SAMOK, SAKKI och Finlands Näringsliv EK har kritiserat nedskärningarna i yrkesutbildningen. Besparingarna äventyrar kvaliteten på yrkeskompetensen, den allmänna behörigheten för fortsatta studier och ungdomsgarantin.

Regeringen räknar med att reformen av yrkesutbildningen ska generera besparingar på 190 miljoner euro nästa år. Dessa riktar sig i stället för till statens andel enbart till kommunernas andel. Vi vill återta reformen vars syfte enbart är att minska antalet nybörjarplatser och lärare inom yrkesutbildningen. Vi föreslår att det reserveras tillräckliga anslag för kommunerna för att anordna yrkesutbildning. Vi föreslår därför att kommunernas statsandelar höjs för att återta besparingen inom yrkesutbildningen (-190 miljoner euro) så att kommunerna har tillräckliga möjligheter att anordna yrkesutbildning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att nedskärningarna inom yrkesutbildningen återtogs och att det reserveras tillräckliga statsandelar för kommunerna så att de kan anordna yrkesutbildning också i fortsättningen.

När man beaktar alla regeringens nedskärningar, står besparingarna inom yrkesutbildningen redan för totalt sett 15 procent. Närundervisningen inom yrkesutbildningen har redan tidigare reducerats enormt, vilket försvagar undervisningskvaliteten. Så sent som på 1990-talet fick eleverna närundervisning motsvarande en full arbetsvecka, dvs. 38 timmar. I dag ligger man på många håll under 28 timmar. De som studerar till ett yrke får alltså inte mer undervisning än grundskoleeleverna. De omfattande nedskärningarna kommer oundvikligen att märkas i utbildningskvaliteten och därigenom också i de ungas yrkesfärdigheter. Också regeringens beslut om konkurrenskraftsavtalet kommer att leda till besparingar inom yrkesutbildningen. På grund av det kommer det att göras kännbara nedskärningar i statsandelarna i ett redan från förut svårt läge. Vi anser att det är orättvist att göra ytterligare nedskärningar i yrkesutbildningen nästa år på grund av konkurrenskraftsavtalet, eftersom yrkesutbildningen redan nu drabbas av stora nedskärningar.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 15 100 000 euro för att utveckla kvaliteten inom yrkesutbildningen.

33. (29.30.33) Kompetensprogrammet för unga vuxna (förslagsanslag)

Det är mycket oroväckande att ungdomsarbetslösheten ökar och att unga blir utslagna. Under den förra regeringsperioden togs en ungdomsgaranti fram och regeringen avsatte 60 miljoner euro varje år för att genomföra den. Ett av regeringens spetsprojekt har som mål att utveckla ungdoms-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

garantin i riktning mot en kollektiv garanti. För detta spetsprojekt har regeringen reserverat bara 10 miljoner euro för hela valperioden. De disponibla anslagen för ungdomsgarantin inom olika sektorer minskar med 96 procent före regeringsperiodens utgång.

Regeringen verkar inte satsa på att genomföra ungdomsgarantin och höja sysselsättningsnivån, utan ger tvärtom upp målsättningen att höja kompetensnivån för dem som bara har grundskola i bagaget. I Finland finns det fortfarande 300 000 vuxna vars kompetens är baserad på grundskolan. Finland har fortfarande 100 000 unga vuxna under 30 år som saknar examen på andra stadiet. Sysselsättningen kan höjas genom att alla garanteras åtminstone examen på andra stadiet, varvid var och en har möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kompetens och allmänbildning oberoende av ålder, kön och förmögenhet.

I kompetensprogrammet för unga vuxna har personer i 20—29-årsåldern som bara har gått ut grundskolan möjligheter att avlägga yrkes- eller specialyrkesexamen eller yrkesinriktad grundexamen. Regeringen är i färd med att köra ner programmet med hård hand vilket innebär att man vill försvåra ställningen ytterligare för dem som löper störst risk att bli utslagna. Finansieringen föreslås bli minskad med hela 33 procent, det vill säga 12 miljoner euro.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.20.33 med 12 000 000 euro för kompetensprogrammet för unga vuxna.

40. (29.40 och 30, delvis) Högskoleutbildning och forskning

22. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 3 år)

På grund av att lärarutbildningen i Nyslott läggs ner är det nödvändigt att ge den ekonomiska regionen ekonomisk kompensation. Ett alternativ är att utveckla fiberlaboratoriet vid Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Utvecklingsplanen grundar sig i sin helhet på det nuvarande fiberlaboratoriet i S:t Michel, de planerade Kuitu 3-lokalerna och övriga funktioner, såsom fabriken Elektroniikan 3K och den nystartade ingenjörsutbildningen i bioproduktteknik på yrkeshögskolenivå. Utifrån dessa funktioner kommer man att i Nyslott skapa ett högklassigt och starkt utbildnings- och utvecklingscenter för att ta fram bioprodukter och rena lösningar. På detta sätt stärker man regionens livskraft genom reformer av utbildningen på högre nivå och tillämpad forskning.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.40.22 med 6 700 000 euro för att utveckla fiberlaboratoriet vid Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu.

50. (29.40.50 och 30.21, delvis) Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

En innovationsdriven och kompetensbaserad ekonomi kan inte fungera utan framgångsrika universitet. Regeringen kommer att utsätta universiteten för direkta nedskärningar på sammanlagt

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

31,8 miljoner euro 2017. Nedskärningarna sänker kunskapsnivån, äventyrar universitetens möjligheter att erbjuda högklassig utbildning, krymper resurserna för den livsviktiga grundforskningen och skrotar möjligheterna att göra framtida innovationer.

Att höjningen av utbildningsnivån avstannar har stora följder för näringsstrukturen och för möjligheterna att skapa högkvalificerade arbetstillfällen. Regeringen säger att Finland ska lyftas genom innovationer men skär samtidigt ändå ned på grundforskning och vetenskap. För varje euro som skärs ned inom forskning och undervisning reduceras ekonomin och arbetstillfällena med sex euro. Höjningen av utbildningsnivån bland Finlands befolkning har småningom avstannat. I fråga om antal högt utbildade har vi ramlat från Europas topp till den mittersta kasten. De indexnedskärningar och de besparingar inom ramen för konkurrenskraftsavtalet som regeringen gör inom högskoleutbildningen minskar finansieringen betydligt. Besparingarna inom ramen för konkurrenskraftsavtalet drabbar dessutom också universiteten vilket är orättvist, eftersom universiteten vid förhandlingarna om avtalet ansågs vara privata aktörer och man således inte alls borde ha gjort några nedskärningar i deras finansiering utifrån avtalet. Vi vill därför återta regeringens nedskärningar i universitetens finansiering.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 45 700 000 euro för finansieringen av universitetens verksamhet.

51. Finlands Akademis forskningsanslag (förslagsanslag)

Utbildning och forskning är investeringar i framtiden. Finlands framgång är i framtiden allt mer beroende av en hög nivå på kompetensen och av ny kunskap. Också innovationer som kan utnyttjas kommersiellt bottnar i grundforskning. Nedskärningar i utbildning och forskning får omfattande och vittgående konsekvenser för finländsk kompetens och innovationsbas och inverkar på så sätt direkt på förutsättningarna för tillväxt och välfärd i framtiden.

I budgetpropositionen ingår omfattande nedskärningar i anslagen för Finlands Akademi. Dessa nedskärningar skadar den nödvändiga grundforskningen. Finlands Akademis bevillningsfullmakt för finansiering av forskningsprojekt har ökats med en engångspost på 30 miljoner euro till spetsprojektsatsningar för främjande av kommersialiseringen av innovationer, men 10 miljoner euro som bestående utgiftsbesparing.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.40.51 med 10 000 000 euro för Finlands Akademis omkostnader.

55. (29.40.55 och 30.21, delvis) Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

En innovationsdriven och kompetensbaserad ekonomi kan inte fungera utan framgångsrika yrkeshögskolor. Regeringen fortsätter på sin linje att skära i finansieringen till yrkeshögskolorna.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Regeringen har för avsikt att utsätta yrkeshögskolorna för direkta nedskärningar på sammanlagt 25 miljoner euro. Genom nedskärningarna äventyras yrkeshögskolornas möjligheter att erbjuda kvalitetsutbildning, vilket innebär att kompetensnivån sänks. Att höjningen av utbildningsnivån avstannar har stora följder för näringsstrukturen och för möjligheterna att skapa högkvalificerade arbetstillfällen.

Ändå säger regeringen att Finland ska lyftas genom innovationer samtidigt som den skär ned på hela högskoleutbildningen. För varje euro som skärs ned inom forskning och undervisning reduceras ekonomin och arbetstillfällena med sex euro.

Regeringens nedskärningar inom högskoleutbildningen är så stora att det äventyrar 3 300 jobb inom forskningen och undervisningen på högskolenivå. Det är därför ansvarslöst och förnuftsvidrigt att påstå att inbesparingar i denna skala inte skulle äventyra forskningen och kompetensen i landet. De genomförda personalminskningarna vid till exempel yrkeshögskolorna uppgår redan till över 10 procent räknat i årsverken. Försämringarna i utbildningskvaliteten och personalens ställning påverkar direkt vår förmåga att klara oss ur det svåra ekonomiska läget.

De indexnedskärningar och de besparingar inom ramen för konkurrenskraftsavtalet som regeringen gör inom högskoleutbildningen minskar finansieringen betydligt. Besparingarna på grund av konkurrenskraftsavtalet drabbar dessutom också yrkeshögskolorna vilket är orättvist, eftersom dessa vid förhandlingarna om avtalet ansågs vara privata aktörer och man således inte alls borde ha gjort några nedskärningar i deras finansiering utifrån avtalet. Vi vill därför återta regeringens nedskärningar i universitetens finansiering.

På grund av att lärarutbildningen i Nyslott läggs ner är det nödvändigt att ge den ekonomiska regionen ekonomisk kompensation. Ett alternativ är att utveckla yrkeshögskolan. Det kan då handla om åtgärder i fråga om vilka

- det inte finns något konkurrerande utbud i närheten av Nyslott
- det finns en efterfrågan på arbetsmarknaden också på längre sikt
- de har tillräcklig attraktionskraft så att man får tillräckligt med studerande till utbildningen som också stannar i östra Finland.

Enligt en utredning som gjorts vid Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu bör utbildningen ökas inom följande områden:

- 1) I Nyslott bildas ett riksomfattande kompetenskluster inom rehabilitering med 100 nybörjarplatser.
- 2) Man startar en skolkuratorutbildning med 40 nybörjarplatser.
- 3) Man startar en utbildning inom säkerhetsbranschen med 40 nybörjarplatser.

Vi föreslår således

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 34 100 000 euro, varav 32 100 000 euro för finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet och 2 000 000 euro för fler nybörjarplatser vid Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu i Nyslott.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

De studiesociala förmånerna utgör en del av den sociala tryggheten och inte någon lön till studerande. De ska ge alla möjlighet att studera på heltid. Men för att alla ska ha möjlighet att studera på lika villkor bör det studiesociala stödsystemet vara i sin ordning och studiestödet vara bundet till index. Studiepenningen är redan nu mycket liten. Framför allt det allra lägsta stödet, som studerande på andra stadiet får, räcker inte till för den grundläggande försörjningen. När studiepenningen släpar efter den allmänna höjningen i kostnadsnivån måste de studerande allt mer utföra avlönat arbete vid sidan av studierna, och då drar studierna ut på tiden.

Det här ligger inte i linje med regeringens planer på förkortade studietider. Det står klart att den kraftiga nedskärningen av studiepenningen på längre sikt sämre kommer att räcka till, samtidigt som detta får konsekvenser för den grundlagsfästa möjligheten att oavsett medellöshet enligt förmåga och behov få utbildning, då kostnadsnivån stiger. Vi har i vår alternativa budget föreslagit 46,9 miljoner euro för att återta nedskärningen av studiepenningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningen av studiepenningen.

80. Konst och kultur

31. (29.80.31 och 32) Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och muséer (förslagsanslag)

Teatrarna, orkestrarna och museerna har en enorm betydelse med avseende på hela landets kulturutbud, tillgången på kultur och funktionen som nationens gemensamma minne. Dessa nedskärningar minskar branschens sysselsättning och ökar kommunernas tryck att öka sin finansieringsandel. Regeringens nedskärningslinje när det gäller bildning, undervisning och forskning fortsätter som en följd av konkurrenskraftsavtalet och drabbar också kulturen och konsten. Därför vill vi öka finansieringen så att man bättre kan stödja sysselsättningen och tillgången på tjänster inom detta område.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 2 387 000 euro i stöd till teatrar och orkestrars verksamhet och godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen tilldelar konsten och kulturen bidrag i sysselsättningsfrämjande syfte ur de outdelade tippningsvinstmedlen.

50. (29.80.50 och 54) Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Världen över har man i anslutning till demokratin, de mänskliga rättigheterna, delaktigheten och välfärden börjat fästa uppmärksamhet vid tillståndet för det civila samhället. Också i Europeiska unionen tillerkänns de icke-vinstsyftande medborgaraktörerna, serviceleverantörerna och frivilligarbetarna en viktig roll när det gäller att manifesteras medborgaraktiviteten.

Den civila aktiviteten kan främja delaktigheten, den sociala kohesionen på det lokala planet och dialogen mellan generationerna. På EU-nivå främjar verksamheten en hållbar utveckling, sysselsättningen, den sociala rättvisan, den ekonomiska tillväxten och miljöns kvalitet. Vi har också här i Finland känt oro över demokratins och det civila samhällets tillstånd i denna tid av stora förändringar. Ju större mångfalden i samhället är, desto bättre beredskap har det att klara av kriser.

Samtidigt som undervisnings- och kulturministeriet har slagit samman anslagen till organisationerna under ett enda moment har anslagen skurits ned. Förklaringen till understödets användningsändamål har blivit allt mer diffus. Till exempel nämns inte fredsarbetet längre särskilt. Vi vill säkerställa en tillräcklig finansiering för de organisationer som främjar fredsarbete och mänskliga rättigheter också i fortsättningen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 1 700 000 euro för statsunderstöd till organisationerna.

90. Idrottsverksamhet

52. Statsandel för idrottsutbildningscenter samt finansiering för kostnader för utvärdering av idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Idrottsutbildningscentren (idrottsinstituterna) ordnar grundläggande yrkesutbildning och tilläggsutbildning samt utbildning med fri inriktning inom idrottens område. I Finland finns det 11 riksomfattande och tre regionala idrottsutbildningscenter.

Inom det fria bildningsarbetet ordnar idrottsutbildningscentren bland annat träningsutbildning och utbildning för idrottsföreningar, instruktörer, tränare och föreningsaktiva i samarbete med idrottsorganisationerna. De fungerar dessutom som utbildningscenter inom motion och hälsofrämjande motion för hela befolkningen. Neds kärningarna på grund av konkurrenskraftsavtalet betyder att anslagen till utbildningscentren minskar.

Vi föreslår således

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

att riksdagen ökar moment 29.90.52 med 174 000 euro till idrottsutbildningscentren.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Det är mycket oroväckande att ungdomsarbetslösheten ökar och att unga blir utslagna. Under den förra regeringsperioden togs en ungdomsgaranti fram och regeringen avsatte 60 miljoner euro varje år för att genomföra den. Ett av regeringens spetsprojekt har som mål att utveckla ungdomsgarantin i riktning mot en kollektiv garanti. För detta spetsprojekt har regeringen reserverat bara 10 miljoner euro för hela valperioden.

Tyvärr verkar regeringen inte satsa på att genomföra ungdomsgarantin och höja sysselsättningsnivån, utan man ger tvärtom upp målsättningen att höja kompetensnivån för dem som bara har grundskola i bagaget. Finland har fortfarande 100 000 unga vuxna under 30 år som saknar examen på andra stadiet. Sysselsättningen kan höjas genom att alla garanteras åtminstone examen på andra stadiet, varvid var och en har möjlighet att upprätthålla och utveckla sin kompetens och allmänbildning oberoende av ålder, kön och förmögenhet.

Det uppsökande ungdomsarbetet hjälper de unga som löper allra störst risk att marginaliseras. Antalet unga som nås av det uppsökande ungdomsarbetet har ökat klart under 2010-talet, så dess roll i det förebyggande arbetet har förstärkts.

Undervisnings- och kulturministeriet beviljade första gången understöd för uppsökande ungdomsarbete 2008. I statsbudgeten för 2008 anvisades ett anslag på 2,5 miljoner euro för löner till anställda inom det uppsökande arbetet vars uppgifter hänförde sig till verkstadsverksamhet för unga. Anslagen för det uppsökande ungdomsarbetet ökade fram till 2015, men den nuvarande regeringen har haft som mål att kännbart minska finansieringen. I fjol återförde riksdagen anslag vid budgetbehandlingen. I år är anslagen så gott som oförändrade på grund av den ökande arbetslösheten, men nivån fortsätter att sjunka, och anslagen är otillräckliga.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 3 000 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Skogen är en av Finlands viktigaste naturresurser. Skogen är inte bara en omfattande och mångsidig källa till råvaror för industrin och för finansiell verksamhet i bred bemärkelse, den är också grunden för naturens mångfald och för ekosystemtjänster samt ryggraden för naturrelaterade fritidsintressen och rekreation samt turismnäringen. Finlands samhällsekonomi är beroende av hur vår skogssektor klarar sig. Det nationella skogsprogrammet och riktlinjerna i den skogspolitiska redogörelsen styr skogspolitiken. Skogssektorns framgång måste säkerställas över valperioderna

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

parlamentariskt och i samförstånd. Skogssektorn behöver stabila riktlinjer för att trygga handlingsramarna och för att fortsatt kunna förnyas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen inrättar en parlamentarisk arbetsgrupp som kartlägger skogsbranschens framtid över regeringsperioderna. Den ska föreslå reformer genom vilka en motiverande skogsbeskattning tryggar industrins virkesanskaffning, ser till skogsnaturans mångfald och främjar skogsbranschens utbildning i Finland.

01. Förvaltning och forskning

01. Jord- och skogsbruksministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En tjänst som djurskyddsombudsman inrättades förra regeringsperioden på initiativ av SDP för att samordna den rikstäckande djurskyddspolitik. Det var en visstidstjänst som upphörde vid utgången av 2015. Tjänsten finansierades med medel från jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Kostnaderna har uppgått till cirka 100 000 euro per år. Ärenden som anknyter till djurrättigheter såsom djurens välbefinnande, frågor kring matens ursprung samt intresse för att hålla keldjur skapar ett behov för en självständig statlig myndighet. En djurskyddsombudsman behövs också i fortsättningen för att koordinera samhällsagendan, debatten och politiken i anslutning till djurens rättigheter samt samarbetet mellan olika parter i djurskyddsfrågor. Tjänsten som djurskyddsombudsman bör permanentas.

SDP hyser oro över regeringens djurskyddspolitik. Totalreformen av djurskyddslagen har dragit ut på tiden och övrig lagstiftning om bättre djurhållning kämpar i motvind. Skrivningarna i regeringsprogrammet aktualiserar oro över hur ambitiös djurskyddslagen ska kunna göras om jordbruksproducenternas kostnader inte ska få stiga under innevarande regeringsperiod. Finland behöver både en djurskyddsombudsman för att koordinera den nationella djurskyddspolitik och en ambitiös djurskyddslag, som svarar mot medborgarnas uppfattning om en god behandling av keldjur och produktionsdjur.

Skogen är en av Finlands viktigaste naturresurser. Skogen är en omfattande och mångsidig källa till råvaror för industrin och för finansiell verksamhet i bred bemärkelse. Skogen är också grunden för naturens mångfald och för ekosystemtjänster samt ryggraden för naturrelaterade fritidsintressen och rekreation samt turismnäringen. Finlands samhällsekonomi är beroende av hur vår skogssektor klarar sig. Det nationella skogsprogrammet och riktlinjerna i den skogspolitiska redogörelsen styr skogspolitiken. Skogssektorns framgång måste säkerställas över valperioderna parlamentariskt och i samförstånd. Skogssektorn behöver stabila riktlinjer för att trygga handlingsramarna och för att fortsatt kunna förnyas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 47

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Riksdagen förutsätter att tjänsten som djurskyddombudsman förlängs och att 100 000 euro anvisas för det ändamålet i 2017 års första tilläggsbudget.

10. Utveckling av landsbygden

55. Statsbidrag för 4H-verksamhet (reservationsanslag 2 år)

4H-organisationen utför ett nationellt betydande ungdomsarbete och är landets största ungdomsorganisation. 4H-verksamheten stödjer de ungas livskompetens, stödjer sysselsättning bland unga och sporrar till företagsamhet. Det är viktigt att jobba för att hålla organisationens resurser på en skälig nivå. Resurserna för byaverksamhet och 4H-verksamhet måste absolut tryggas också för 2017.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar tillräcklig finansiering för 4H-verksamheten.

63. Utvecklande av landsbygden (reservationsanslag 3 år)

Landsbygdens livskraft kan ökas genom att främja en självständig lokal verksamhet där invånarna är initiativtagare. Byaverksamhet är en verksamhetsform som har ökat i popularitet under de senaste åren. Byföreningar har ofta en viktig roll för bibehållande av lokal gemenskap och identitet och organiseringen av verksamhet. I byarna görs ett värdefullt och även ekonomiskt betydelsefullt arbete för trivsel, företag, tjänster och säkerhet i området.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 30.10.63 med 250 000 euro för statsbidrag till byaverksamhet.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Genom en stark trafikpolitik kan vi åstadkomma nyttiga tillväxt- och sysselsättningsbetonningar under en svår tid av långsam tillväxt. Men regeringens satsningar på tillväxt och sysselsättning är otillräckliga. Trots att det eftersatta underhållet av vägnätet minskar, fryser regeringen ändå nya projekt för att utveckla trafiken. En reservering på 0,7 miljarder enligt planen för de offentliga finanserna har nämnts för nya projekt, och nya stimulerande åtgärder är inte på gång. Regeringen har inte heller lyckats utnyttja EU:s finansiering för finansiering av vägprojekt. Trots fraseologin har regeringen inte förmått lösa finansieringen av trafiken hållbart som en helhet utan bristen på resurser överförs bara mellan olika objekt.

Trafikreformerna har varit baserade på avreglering och en stark tro på marknadsvillkor. Den bärande principen har varit tro på marknadsvillkor samtidigt som även förnuftiga normer har slo-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

pats. Avreglering behövs, men det får inte göras så att man samtidigt upplöser övervakningsmekanismer i fråga om negativa marknadsstörningar och bekämpning av svart ekonomi.

Regeringens budget för nästa år innehåller en nedskärning i de köpta trafik tjänsterna. De fortsatta beslut om att utnyttja VR:s trafikplikt som följt på detta ursprungliga beslut har ökat förvirringen och ovissheten hos passagerare, regionutveckling och till och med inom planeringen av VR:s affärsverksamhet.

Kommunikationsnätens tålighet mot störningar är av primär vikt för de flesta samhällsfunktioner och för affärsverksamheten. Olika slags cyberangrepp kan bli nog så farliga och förödande. Tillräckliga resurser för kommunikationsverket är viktigt för att bekämpa dessa hot.

Den mångfaldiga mediemarknaden med sina talrika kanaler intar en viktig roll i att skapa en tillräcklig informationsförmedling för medborgarna. I inbrytningen till den elektroniska epoken behöver vi ytterligare statens åtgärder.

Trots att vi fick ett parlamentariskt slutresultat om Rundradions uppgifter och finansiering har den inte genomförts i alla avseenden. Regeringen har ännu att verkställa beslutet om att flytta YLEs finansiering utanför statsfinansernas ramförfarande.

Vid översynen av postlagen måste det hittas en lösning som förenar fri konkurrens och samhällsmål med en tillräcklig informationsförmedling till alla medborgare. Det handlar knappast om en reform då medborgarnas posttjänster hotar försvagas betydligt genom beslut av landets ledning. En märklig reform handlar det om också då medborgarna i fortsättningen skulle vara i olika ställning i fråga om posttjänsterna beroende på var de bor.

Av Europas länder är Finland ett av de få som inte stöder eltrafik på något sätt. På annat håll i Europeiska unionen satsas det ändå enorma summor på eltrafik. Samtidigt eftersträvar finländska bolag en betydande marknadsandel i laddtjänster. Det första steget i strategin för eltrafik är att förnya bilparken. Skrotningspremien som föregående regering genomförde ska återinföras. Enligt bilbranschens beräkningar överskred skatteinkomsterna för gamla bilar som ersattes trefaldigt kostnaderna som gick på 8 miljoner euro. Samtidigt stöds anskaffning av renodlade elbilar med en ersättning på 2 000 euro upp till 2 000 fordon. Denna måttliga satsning skulle fyrdubbla antalet elbilar på Finlands vägar och få till stånd en kritisk massa som gör det lönsamt med ett laddningsnät som täcker hela landet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart återställer Rundradions finansiering utanför ramarna för statsfinanserna såsom den parlamentariska arbetsgruppen för att utreda Rundradions allmännyttiga verksamhet och finansiering entydigt föreslog.

Reservationens förslag till uttalande 50

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen för nästa år utan dröjsmål lämnar en proposition om att återinföra skrotningspremien för att förnya bilparken.

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om ett fixerat anskaffningsstöd för elbilar på 2 000 euro per fordon upp till 2 000 fordon.

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Det är centralt med tanke på Finlands internationella konkurrenskraft att vi kan erbjuda en snabbare och mer fördelaktig logistik och närbarhet på den stora marknaden i Asien. Vi föreslår att det omedelbart planeras en för nuvarande och kommande näringar nödvändig järnvägslinje till Ishavet — Narvik, Skibotn eller Kirkenes — tillsammans med Norge. Målet är att byggandet av ”Nordens sidenväg” ska inledas i början av 2020. Finland måste agera aktivt och bygga en konkret handlingsmodell med exempelvis ett nytt konsortium tillsammans med nyckelföretag som aktör. Projektet görs till en internationellt attraktiv affärsmöjlighet.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 31.10.20 med 15 000 000 euro för bastrafikledshållning till Trafikverket för planering av en järnvägsförbindelse till Ishavet.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Regeringen har förbundit sig att iaktta förslaget från den parlamentariska arbetsgruppen för eftersatt underhåll om finansieringsnivån för bastrafikledshållningen under regeringsperioden. Men i sin egen plan skär regeringen kraftigt ner medlen för utveckling av vägnätet för att finansiera stoppannet av det eftersatta underhållet, som sägs vara ett spetsprojekt. Därför föreslår vi en ökning på 100 000 000 euro för utveckling av vägnätet till de bästa nya projekten för att främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. På så sätt förhindrar vi också att utvecklingen av vägnätet avstannar.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 100 000 000 euro för utveckling av trafikledsnätet.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Regeringen skar i sin budget för 2016 ner köptjänsterna för tågtrafiken med 12,8 miljoner euro vilket bidrog till indragning av passagerartrafiken på flera banavsnitt och nedskärningar av turer

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

på många ställen. Efter påtryckning från riksdagen och medborgare fortsatte trafiken på dessa banavsnitt dock som trafikplikt till den 10 december 2016. Efter det kommer trafiken åter att upphöra om inte regeringen agerar. Därför föreslår vi en ökning på 10 000 000 euro för köp av kollektivtrafiktjänster och för att återställa tågtrafiken till en nivå som betjänar pendling och regionutvecklingen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 10 000 000 euro för köp av tjänster för tågtrafiken.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Värdet på exporten sjunker och den finländska innovationsverksamheten och höga kompetensen riskerar att rasa samman

Men de ekonomiska utsikterna är inte helt dystra. Det finns vissa ljusglimtar inom exporten, exempelvis varvsindustrin. Investeringarna i bioekonomi ger skogsindustrin en vitamininjektion, men förutsättningarna för tillväxt på lång sikt negligeras i alltför hög grad. Efter finanskrisen har värdet på vår export minskat mer än i något annat EU-land. Finland exporterar allt mindre produkter och tjänster och dessutom är de allt mindre värda. Det är oroväckande att högteknologins andel av exporten har sjunkit från arton till sju procent på tio år.

Om vi vill öka export med högt mervärde måste vi ha hög kompetens och satsa på forskning och produktutveckling. Men regeringen har skurit kännbart i anslagen för innovationspolitik. I regeringsprogrammet föreslås bland annat att anslagen till Innovationsfinansieringsverket Tekes skärs ned med hela 138 miljoner euro. I budgeten för nästa år minskar Tekes anslag för understöd med 56 miljoner euro till följd av tidigare fattade sparbeslut. Totalt sett utsätts närings- och innovationspolitiken för en neddragning på 65 miljoner euro nästa år. I förening med nedskärningarna inom utbildningen och kompetensen försvagar de här åtgärderna de finländska företagens möjligheter till produktutveckling och innovationsverksamhet. Det leder också till försämrade kompetenshöjning, vilket i sin tur hämmar de framtida tillväxtpöjligheterna. Utbildningsnedskärningarna är särskilt ödesdigra i ett läge där den del av befolkningen som är i arbetsför ålder halkar efter i kompetens jämfört med våra konkurrentländer. Även i framtiden kan Finland bara konkurrera genom att satsa på utbildning, kompetens, innovation och produktutveckling.

Satsningarna på tillväxt och sysselsättning är inte tillräckliga

Vi anser att Finland behöver en ny exportstrategi bland annat med kopplingar till åtgärder mot klimatförändringen, rent vatten, energieffektivt byggande, förnybar energi, cirkulär ekonomi och digital teknik. Vi måste dra större nytta av vår arktiska kompetens. På hemmamarknaden måste offentliga och privata aktörer tillsammans skapa en referensmarknad som kan införa innovationer och nya produkter. Internationell framgång kräver i detta läge en ny handlingsmodell för exporten, ett lokomotivnätverk. De traditionella exportföretagen samlar ihop och leder koncerner där

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

också små och medelstora företag kommer ut på exportmarknader och kan exportera på bredare bas än ensamma. Staten borde dessutom inrätta ett bolag med särskilt uppdrag att stödja exporten för små och medelstora företag med tillväxtpotential och hjälpa dem att brett utnyttja olika finansieringsmöjligheter.

Det finns 193 olika skattestöd i Finland. Särskilt i fråga om företagsstöden är uppföljningen otillräcklig. Vi föreslår därför att alla närings- och skattestöd granskas snabbt och omsorgsfullt och att de nödvändiga omallokeringarna och nedskärningarna på 60 miljoner euro görs.

Sysselsättningen

Situationen i Finlands ekonomi är fortfarande allvarlig och helhetsbilden av den ekonomiska tillväxten ytterst lam. Bruttonationalprodukten tros stiga med 6 miljarder euro och arbetslösheten sjunka till 8,8 procent 2017. Till följd av konkurrenskraftsavtalet förutspås de nominella inkomsterna öka endast 0,8 procent. Våra offentliga finanser kommer fortfarande att visa underskott de närmaste åren trots regeringens omfattande nedskärningar i finansiering av tjänster och i inkomstöverföringar.

Regeringen gör företrädesvis utgiftsnedskärningar, fastän internationella erfarenheter visar att en politik som nästan uteslutande bygger på massiva nedskärningar kan riskera sysselsättningen på kort och lång sikt.

Nedskärningarna leder till att personalantalet i offentliga sektorn minskar direkt. Konkurrenskraftsavtalet skär framför allt i kommunernas finansiering och sysselsättningen. Nedskärningarna i utbildning, forskning och produktutveckling riskerar vår framtida konkurrenskraft.

I slutet av augusti 2016 hade arbets- och näringsbyråerna 342 500 arbetslösa arbetssökande, vilket är 4 200 färre än året innan. I slutet av 2015 var mängden arbetslösa 337 400, vilket är 22 900 fler än 2014. Trots att vi förhoppningsvis har passerat vändpunkten för mängden arbetslösa är utvecklingen fortfarande bräcklig och minskningen anspråkslös. Långtidsarbetslösheten har ökat under flera års tid. Regeringen har den tvivelaktiga äran att ha slagit nytt finskt rekord i långtidsarbetslöshet, och enligt arbets- och näringsministeriets prognoser fortsätter siffrorna stiga.

För att uppfylla sitt sysselsättningsmål borde regeringen utöver åtgärder som skapar arbetstillfällen också satsa mer på en arbetskraftspolitik som gynnar sysselsättning av arbetslösa. Arbetskraftspolitiken bör effektiviseras och strukturerna bör förnyas i stället för att anslagen skärs ner. Särskilt farliga är de besparingar som drabbar utbildningen eftersom omstruktureringarna inom arbetsmarknaden i många fall kräver ny kompetens, till och med studier i ett nytt yrke.

Antalet långtidsarbetslösa och svårssysselsatta ökar kraftigt. Långtidsarbetslösheten ökar till och med bland de unga. Vi måste därför sätta in snabbverkande, riktade insatser som höjer sysselsättningen och minskar och motverkar marginalisering. Regeringens budget tar inte tillräckligt stor hänsyn till dessa åtgärder.

Sysselsättningschecken — den så kallade Rinnemodellen

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Vid behandlingen av statsbudgeten för 2016 föreslog socialdemokratiska riksdagsgruppen i sin skuggbudget att arbetsmarknadsstödet skulle användas som aktiv sysselsättningscheck, den s.k. Rinnemodellen, för att sysselsätta arbetslösa arbetssökande som varit arbetslösa i mer än sex månader och som har rätt till arbetsmarknadsstöd. Sysselsättningschecken ska ha samma värde som grunddagpenningen, dvs. 700 euro per månad, och den ska ges ut för högst 300 dagar. När arbetslösa söker jobb kan de uppge att arbetsgivaren får en sysselsättningscheck, om den inte har sagt upp eller permitterat anställda och inte har en gällande skyldighet enligt arbetsavtalslagen att återanställa dem.

Sysselsättningschecken ska finansieras direkt via utkomstskyddet för arbetslösa. Därmed försvinner dröjsmålen i utbetalningen av lönesubvention. Enligt beräkningar gjorda av riksdagens utredningstjänst skulle sysselsättningen av 15 000 personer med hjälp av sysselsättningschecken balansera de offentliga finanserna med 140—250 miljoner euro. Ju fler av de sysselsatta som har varit långtidsarbetslösa och fått arbetsmarknadsstöd, desto större är nyttan för de offentliga finanserna.

Den modell för arbetsmarknadsstöd som regeringen nu föreslår är ett steg i rätt riktning, för den medger extra resurser för lönesubventionerad sysselsättning, men den underlättar inte stödbyråkratin eller arbetsbördan på arbets- och näringsbyråerna. Det i budgeten föreslagna taket på 3 000 personer som kan få sysselsättningsstöd för arbete i organisationer kommer dessutom försvaga ställningen för de arbetslösa som är allra mest utsatta.

Vi måste därför, utifrån den modell Socialdemokratiska riksdagsgruppen föreslår, införa en automatisk sysselsättningscheck som enligt vissa kriterier är tillgänglig utan något särskilt myndighetsbeslut. Checkmodellen gör att systemet blir smidigare och billigare. Samtidigt hittar de arbetslösa jobb fortare och personalens kompetens och servicetid frikopplas för andra sysselsättningsfrämjande åtgärder på arbets- och näringsbyråerna.

Utöver sysselsättningschecken behövs fortsättningsvis lönesubventioner särskilt för de mest svårssysselsatta. Sysselsättningschecken utesluter inte beviljande av lönesubvention.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om användning av arbetsmarknadsstödet som en sysselsättningscheck för att i enlighet med Rinnemodellen främja sysselsättningen av arbetssökande som varit arbetslösa i över sex månader och har rätt till utkomstskydd för arbetslösa.

Bekämpningen av den svarta ekonomin måste effektiveras

Ekonomisk brottslighet och svart ekonomi orsakar Finland uppskattningsvis sex miljarder euro i förluster för skatter och avgifter varje år. Det försämrar den finansiella basen för välfärdsstaten och skadar sund företagsverksamhet. Möjligheterna att begå ekonomiska brott och hotbilderna förändras ständigt när den nationella och internationella omvärlden förändras.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Kampen mot svart ekonomi har avancerat under senare år på vårt initiativ och under partiets ledning. Det är viktigt att förebygga skattefusk, höja risken att åka fast och försnabba myndigheternas möjligheter att ingripa vid misstanke om brott. Programmet får bättre genomslag, om följer blir allvarligare och vinning av brott kan beslagtas effektivare.

Målet bör vara att Finland ligger i framkant i kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. Exempelvis genom ett utvidgat förfarande med skattenummer och effektivare tillämpning av beställaransvarslagen kan vi konkret bekämpa svart ekonomi och skattesmitning. Dessutom kan lagändringar ytterligare öka företagens ansvar för att bekämpa svart ekonomi.

I vår skuggbudget ökar vi resurserna för bekämpning av den svarta ekonomin med 20 miljoner euro. Den beräknade skattevinsten är 200 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 53

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att effektivisera kampen mot svart ekonomi.

Finland 100: sommarjobb för unga

För att hedra jubileumsåret för Finlands självständighet föreslår socialdemokraterna att det startas en utmaningskampanj där företag, kommuner och organisationer utmanas att för två veckor anställa så många ungdomar under 25 år att deras andel av den fasta personalen är 10 procent (handeln och andra stora sommarjobbbranscher utmanas att höja antalet sommarjobbare med 10 procent).

Staten drar sitt strå till stacken genom ett extra anslag på 10 miljoner euro för anställning av sommarjobbare, men också genom att bidra till att fler får arbetssäkerhetspass och hygienpass och genom att undanröja lagstiftningsmässiga hinder.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen som ett led i arrangemangen kring Finlands 100-årsjubileum bereder en sommarjobbskampanj riktad till de arbetsplatser som lyder under statsförvaltningen. Regeringen anvisar därför 10 miljoner euro för anställning av unga inom olika sektorer av statsförvaltningen.

01. (32.01, delvis) Förvaltning

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Ekonomisk brottslighet och svart ekonomi förorsakar Finland uppskattningsvis sex miljarders förlust i skatter och avgifter varje år. Det försämrar den finansiella basen för välfärdsstaten och skadar sund företagsverksamhet. Målet bör vara att Finland ligger i framkant i kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet.

Bekämpningen av den svarta ekonomin är ett långsiktigt arbete, varför de insatser som i form av ett spetsprojekt genomfördes förra valperioden bör få fortsätta och arbets- och näringsministeriet tilldelas behövliga anslag.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.01.01 med 2 000 000 euro för arbets- och näringsministeriets omkostnader.

02. Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader

En allt större del av handeln gäller tjänster. Tjänsteexportens andel är redan nu 10 procent av bruttonationalprodukten och 30 procent av hela exporten. Att ta fram en näringspolitisk strategi för den privata tjänstesektorn, inklusive turismen, måste lyftas fram som ett spetsprojekt. Affärsverksamhet som etableras i Finland föder sysselsättande och hållbar tillväxt. Också vår hemmamarknad är viktig för samhällsekonomin och ökad köpkraft är till nytta för hela tjänstesektorn. Nya branscher såsom export av it-lösningar, utbildningskoncept, hälsoteknik och välfärdstjänster lovar gott. Staten kan emellertid vara ännu aktivare. Den kan hjälpa till med förnyelse och effektivisering, försöka finna exporttillfällen för högkvalitativa lösningar inom cirkulär ekonomi och digitala tjänster, hjälpa till att bygga exportgrupperingar och uppmuntra till ökat kvalitetsvärde med hjälp av försäljning och marknadsföring och hjälp till att säkerställa en plats på toppen av värdekedjan genom att skydda immateriella rättigheter.

Vi måste hjälpa serviceföretag att växa sig större och öka sin affärsverksamhet med hjälp av digitala plattformar. Myndigheterna bör åläggas att inte bara producera öppen data utan också att bidra till att den kan utnyttjas i affärsverksamhet. Alla program som behövs i företagsverksamheten — interkompatibla verktyg för reskontra, kassa, fakturering, lagerhantering, uppföljning och statistik — bör offentliggöras via molntjänster. Det är samhällets uppgift att uppmuntra till en aktiv användning av den gemensamma programplattformen.

Särskilt företag i kreativa branscher är i typfallet små. Affärsverksamheten i kreativa branscher kan mångfaldigas om man bara finner de rätta ämnena för affärsverksamhet, sammanför dem som producerar och dem som produktifierar och lär sig att skapa värde för upphovsrättigheter.

Turism är mycket viktigare för Finland än den med export jämförbara turisminkomsten i sig. Tillväxt inom resebranschen betyder flera tiotal tusen nya arbetstillfällen och det för med sig konsumtionsefterfrågan samt stärker landets image och exportmarknadsföring.

Vi föreslår således

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

att riksdagen ökar moment 32.01.02 med 27 000 000 euro för utveckling av nya modeller för företagsverksamhet inom tjänstesektorn och programmet för tjänsters mervärde.

20. (32.20 och 01, delvis) Närings- och innovationspolitik

Regeringen borde i budgetpropositionen ge motiverade svar på de stora frågorna i vår ekonomiska politik och tillväxtproblematiken, det vill säga hur exporten ska stärkas, investeringarna här hemma öka, produktiviteten stiga, sysselsättningen förbättras och kompetensen höjas.

Målet måste vara att värna om innovationsverksamheten och företagens omvärldsvillkor. Vi måste satsa på spetskompetens, innovationer och en gynnsam utveckling för entreprenörskap. Regeringen satsar alltså på spetsprojekt, men samtidigt gör den neddragningar som i hög grad försämrar möjligheterna att genomföra projekten.

I regeringsprogrammet föreslås bland annat att anslagen till Innovationsfinansieringsverket Tekes skärs ned med hela 138 miljoner euro. I budgeten för nästa år minskar Tekes anslag för understöd med 56 miljoner euro till följd av tidigare fattade sparbeslut. Totalt sett utsätts närings- och innovationspolitiken för en neddragning på 65 miljoner euro nästa år. I förening med nedskärningarna inom utbildningen och kompetensen försvagar de här åtgärderna de finländska företagens möjligheter till produktutveckling och innovationsverksamhet. Det leder också till försämrade kompetenshöjning, vilket i sin tur hämmar de framtida tillväxtpotentialerna. På grund av nedskärningarna är risken stor att vår innovationsverksamhet och höga kompetens går förlorade. Det kommer att ta längre tid att få ut nya produkter på marknaden och i vissa fall hindras marknadsintroduktion.

För att höja förädlingsvärdet för finländska produkter och stärka efterfrågan på dem är det av högsta vikt att säkerställa möjligheterna till långsiktig forskning och produktutveckling. Finland behöver starka varumärken och nytt växande kapital. Tekes finansiering stöder bland annat kommersialiseringen och internationaliseringen av finländska varumärken, internationella affärsmöjligheter inom cirkulär ekonomi och verkstadsindustri och forskning och utveckling inom nya och innovativa energilösningar — det vill säga grunden för vår framtida tillväxt. Tekes ska också samordna och finansiera spetsprojekt för en näringspolitisk strategi för tjänstesektorn, inklusive turismen och sälj- och marknadsföringsprogrammet Brand Finland.

I stället för nedskärningar behöver innovationsverksamheten finansiering som garanterar att spetskompetensen utvecklas och nya innovationer uppstår.

43 Internationaliseringsunderstöd för företags samprojekt

Det startar hela tiden nya stora investeringar ute i världen och det är viktigt att kunna delta i dessa projekt i miljardklassen. Stora projekt konkurreras ofta som enorma helheter där de finländska aktörerna alltför ofta blivit tvungna att försöka bli underleverantörer för bland annat japaner, kineser, tyskar och fransmän.

Internationell framgång kräver i detta läge en ny handlingsmodell för exporten, ett lokomotivnätverk. De traditionella exportföretagen samlar ihop och leder koncerner där också små och med-

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 1 sd

elstora företag kommer ut på exportmarknader. Team Finland måste vara aktivt och dela ut information om nya internationella exportprojekt och deras konkurrensupphandlingar och dessutom erbjuda exportlokomotiven sin lokalkännedom. Finnvera måste vara ännu aktivare inom det internationella samarbetet för att öka den finländska företagens möjligheter.

Försäljning och marknadsföring måste också ses som en väsentlig del av själva profukten och tjänsten. Att produktionens mervärde sjunker framgår av Världsekonomiska forumets senaste jämförelse där Finland placerade sig på åttonde plats i konkurrenskraft, men först på 39 plats när det gäller att kommersialisera. Det är dags att vakna upp till den digitala världsmarknadens nya regler: framgång kräver stora strategiska satsningar på att skilja sig från mängden, på kundlojalitet och på kvalitetseffekter. I Brand Finland-programmet stärks kompetensen inom marknadsföring, produktifiering, kommersialisering och konceptering, och hela samhället måste generellt sett bli bättre på detta. Det måste beaktas inom utbildningen och ingå i företagsrådgivningens och företagsutbildningens kärna. Finland måste få ett bättre pris för sina produkter och tjänster.

Dessutom bör staten inrätta ett bolag med särskilt uppdrag att stödja exporten för små och medelstora företag med tillväxtpotential. Bolaget ska föra samman branschspecifika exportföretag för nya internationella projekthelheter och hjälp dem dra nytta av offentliga finansieringsinstrument och av inhemska och nordiska pengar och medlen i Europeiska fonden för strategiska investeringar Efsi effektivare.

Arbetet bör utnyttja också erfarenheter från Koncentrationer av strategisk spetskompetens (SHOK) i gemensamma projekt för olika stora företag och högskolor som fokuserar på utvalda fokusområden (exempelvis cleantech, bioekonomi, arktisk kompetens, hälsoteknik, utbildning).

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.20.43 med 20 000 000 euro för en ny handlingsmodell för exporten och för startande av ett särskilt bolag för små och medelstora företag.

30. (32.30, delvis) Sysselsättnings- och företagssamhetspolitik

01. Arbets- och näringsministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Resurser till arbets- och näringsbyråerna

Regeringens satsningar på att ge HR-företag en större roll står inte i proportion till den målsatta nyttan. Enligt vår uppfattning skulle det vara en effektivare satsning på sysselsättning att utöka arbets- och näringsbyråernas personal med 300 årsverken. Personer som har svårt att hitta jobb måste få sitt behov av individuell service identifierat och de resurser som behövs för ändamålet måste garanteras. Den här verksamheten kan ersättas med e-tjänster bara i fråga om en del av de arbetslösa.

I fråga om personer som länge varit arbetslösa har arbetshandledare och stödpersoner på arbetsplatserna underlättat arbetsgivarnas handledningsansvar och arbetstagarnas introduktion i arbetet. Där det gjorts försök med jobbsökare som har rätt att besluta om sysselsättningsstöd är er-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

farenheterna positiva. Socialdemokratiska riksdagsgruppen ser det därför som motiverat att anslagen anvisas för tilläggsresurser till arbets- och näringsbyråerna i stället för köpta tjänster.

Vi ställer oss bakom regeringens förslag om personliga intervjuer av arbetslösa till den del det förbättrar tjänsterna för de arbetslösa och innebär aktiverande satsningar. Men det är inte motiverat att intervjuerna är kopplade till en extra möjlighet att sänka arbetslöshetsförmånerna. Det snedvrider syftet med intervjuerna. Intervjuerna ska vara ett verktyg för att hitta jobb till den arbetslösa, inte en extra kontroll av om den arbetslösa aktivt söker jobb. Vi kan inte backa upp nedskärningarna av utkomstskyddet för arbetslösa eller förslaget om en karenstid som undergräver de arbetslösas försörjning och som kan bli följderna av intervjuerna med tre månaders mellanrum, oberoende av om det finns jobb att få eller inte.

Vi föreslår således

att riksdagen minskar moment 32.30.01 med 17 000 euro i fråga om anslaget för effektivisering av arbetskraftsservicen som helhet och ökar momentet med 17 000 000 för jobbsökning och personlig service hos arbetskraftsmyndigheterna.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Graderad lönesubvention

Vi har föreslagit en modell med graderad lönesubvention, där sysselsättningsanslaget används som en del av lönesubventionen. Enligt modellen ska lönesubventionen vara högre och mer långvarig än normalt, om vissa villkor uppfylls. På så sätt kan de administrativa utgifterna för beviljandet av subventionen sänkas.

Förhöjd lönesubvention betalas automatiskt i fyra olika fall:

- 1) för att sysselsätta långtidsarbetslösa, det vill säga personer som varit arbetslösa i mer än ett år,
- 2) i form av ett högre stöd för att sysselsätta personer som varit arbetslösa i mer än två år,
- 3) för att sysselsätta personer med funktionsnedsättning och
- 4) för att sysselsätta personer över 55 år som varit arbetslösa i mer än sex månader.

I de två sista fallen ska subventionen kunna fortsätta utan ny arbetslöshetsperiod enligt arbetskraftsmyndighetens prövning.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 75 000 000 euro för lönesubvention och godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition till riksdagen om en modell för graderad lönesubvention, där subventionen graderas i fyra kategorier utifrån hur svårsysselsatta personerna är.

Ungdomsgarantin

Under regeringen Sipiläs period hittills har långtidsarbetslösheten bland unga under 30 år ökat med 3 000 personer. I förra regeringens sista budgetproposition fanns ungefär 60 000 000 euro i anslag för att genomföra ungdomsgarantin under arbets- och näringsministeriets, undervisnings- och kulturministeriets och social- och hälsovårdsministeriets huvudtitlar. I motiven till den aktuella budgetpropositionen nämns främjandet av ungdomsgarantin, men inga anslag finns reserverade för ändamålet.

Vi ser det som viktigt att anslaget för ungdomsgarantin säkras och att ungdomsgarantin utvecklas vidare. Kommunernas roll i servicekedjan och deras betydelse för att säkra att ungdomstjänsterna fungerar accentueras, och kommunerna måste få de resurser och förutsättningar som krävs för att genomföra garantin.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 28 000 000 euro för att stimulera ungdomsgarantin.

Den kompletterande arbetsmarknaden

Nedskärningen av sysselsättningsanslagen drabbar huvudsakligen volymen av lönesubventionerat arbete i tredje sektorn. I fjol sysselsatte de här aktörerna 8 500 av de arbetslösa som har det allra svårast att hitta jobb. Nu rasar antalet; i budgetförslaget har det satts ett tak på 3 000 personer. Socialdemokratiska riksdagsgruppen menar att en sådan gräns är fullständigt omotiverad och föreslår att den stryks i budgetförslaget.

Det finns mycket arbete i Finland som inte är utfört och som inte kommer att utföras på marknadsmässiga villkor. Det här arbetet kan utföras på den kompletterande arbetsmarknaden med stöd från samhället. På den kompletterande arbetsmarknaden sysselsätts långtidsarbetslösa och via den kan tjänster produceras till stöd för välbefinnandet bland allmänheten, till exempel hemhjälp till äldre. För att stävja långtidsarbetslösheten bör vi medvetet bygga upp biträdande service som kan ha karaktär av en kompletterande arbetsmarknad.

Dagens arbetskraftspolitik bygger på förväntningen att alla ska få jobb på den öppna arbetsmarknaden. I det rådande sysselsättningsläget är arbetsmarknaden likväl inte öppen för alla. Den offentligt subventionerade sysselsättningsverksamheten ger den tredje sektorn möjlighet till flexibilitet i produktivitets- och resultatförväntningarna och låter organisationerna betona den sociala aspekten i sin verksamhet. Till organisationernas sysselsättningsverksamhet hör ofta också andra

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

subventioner både före och efter den lönesubventionerade perioden. En del av verksamheten hjälper långvarigt arbetslösa att behålla kontrollen över sin vardag.

Den kompletterande arbetsmarknaden är för såväl individen som samhället ett bättre alternativ än arbetslöshet. Därför kan regeringens planer att begränsa det antal som kan arbeta inom tredje sektorn med hjälp av lönesubvention inte anses vara motiverat.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 15 000 000 euro för organisationernas sysselsättnings- och integrationsprojekt och stryker den begränsning i punkt 3) i användningsändamålen för anslaget enligt vilken anslaget får användas till betalning av den lönesubvention som avses i 7 kap. 9 § 1 mom. i lagen till ett belopp av högst 3 000 årsverken.

Kommunförsök för sysselsättning

Kommunförsöket för ökad sysselsättning förra regeringsperioden gav bra resultat och staten stödde projektet med 20 miljoner euro årligen. Regeringen Sipilä har däremot valt att inte fortsätta med stödet.

Vi menar att anslaget för kommunförsöket bör återinföras och fortsätta på tre nivåer, dvs. genom utveckling av kundservicen, genom stärkande av de regionala och lokala nätverken och genom utbyggnad av den integrerade arbetskrafts- och arbetsmarknadspolitiken. De finansiella resurser som behövs för försöken bör reserveras.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för en förlängning och utvidgning av kommunförsöket för ökad sysselsättning och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om förlängning av kommunförsöket för ökad sysselsättning och om en stegvis utvidgning av försöket så att det blir riksomfattande och omfattar alla kommuner som önskar delta.

Yrkesinriktad arbetskraftspolitisk utbildning och integration

Arbetslivet förändras i snabb takt. Yrkesinriktad arbetskraftspolitisk utbildning är ett effektivt verktyg för att förnya de arbetslösas kompetens och komplettera kompetensbehovet på arbetsmarknaden. Utbildningen gör det möjligt att snabbt reagera på strukturförändringar regionalt. Det är också ett effektivt sätt att bemöta matchningsproblem på arbetsmarknaden.

Kopplingen är fortfarande stark mellan utbildning och arbetslöshet. Även om arbetslösheten bland högre utbildade har förvärrats är den klart mindre och mer kortvarig än arbetslösheten

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

bland dem som bara har grundläggande utbildning eller utbildning på andra stadiet. De som saknar yrkesexamen har särskilt svårt att hitta jobb.

Budgetpropositionen kommer att leda till att den yrkesinriktade arbetskraftspolitiska utbildningen halveras jämfört med två år tillbaka. Utvecklingen måste gå i motsatt riktning. Vi måste utöka den yrkesinriktade arbetskraftspolitiska utbildningen.

Numera kan arbetslösa få arbetslöshetsersättning när de studerar frivilligt, om de uppfyller de arbetskraftspolitiska kriterierna. Kriterierna är av många slag och svåra att tolka. Olika arbets- och näringsbyråers beslut skiljer sig från varandra. Därför föreslår vi att kriterierna förenklas.

Antalet invandrare har ökat. Invandrarna lyckas med sin integration och får chanser till sysselsättning om integrationen håller hög standard. Utan språkkunskaper och kännedom om samhället är det svårt att vara fullvärdig medlem av samhället. Volymen av integrationsutbildningen har höjts men är fortfarande inte tillräckligt hög. Dessutom skär regeringen ner den arbetskraftspolitiska utbildningen och integrationsutbildningen med 20 000 000 euro. I det rådande läget är det motiverat att öka satsningarna på arbetskraftspolitisk utbildning och integrationsutbildning i stället för att göra kortsiktiga nedskärningar.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 40 000 000 euro för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att lindra och förtydliga kriterierna för arbetslösas rätt till arbetslöshetskydd i samband med frivillig utbildning och integration.

40. Företagens omvärld, marknadsreglering och arbetslivet

01. Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Ett mål för konkurrens- och konsumentpolitiken är en sund och välfungerande marknad där företag och andra verksamhetsutövare fungerar ansvarsfullt och beaktar också konsumenternas intressen. Under de senaste åren har målet varit att öka konkurrens- och konsumentärendenas samhällseliga vikt och genomslag. Konkurrens- och konsumentverket stödjer för sin del arbetet för att gynna kampen mot ekobrottslighet och svart ekonomi.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.40.01 med 1 500 000 euro för Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader.

Huvudtitel 33

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Inom social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel gör regeringen flera nedskärningar som drabbar pensionärer, arbetslösa, långtidssjuka låginkomsttagare och barnfamiljer särskilt hårt. Förslagen ökar ojämlikheten. Försvagningen av de primära förmånerna tvingar till långvarigt beroende av utkomststødet. Detta beroende av utkomststød skärper i sin tur tröskeeffekten och gör det svårare att få ens kortvarig anställning.

Utöver nedskärningarna i förmåner och ersättningar sparar regeringen in genom de kommunala tjänsterna — nästa år genom att försämra tjänsterna för äldre och i fortsättningen genom neddragningar i tjänsterna för personer med funktionsnedsättning. Samtidigt har regeringen ställt upp som mål att vårdreformen ska ge besparingar på hela 3 miljarder euro. Detta i kombination med den marknadsvillkorade valfrihetsmodellen kan enligt sakkunniga inte innebära mycket annat än att servicen försämras eller att självriskandelarna ökar avsevärt. Också höjningen av klientavgifterna inom social- och hälsovården i början av året försämrar situationen i synnerhet för dem med de lägsta inkomsterna, de långtidssjuka, de äldre och de arbetslösa. Vi kan inte godta att regeringen utan heltäckande konsekvensbedömningar försämrar en rad grundläggande förmåner och ständigt utsätter samma grupper för andra nedskärningar och skärpningar.

I vår budgetreservation i fjol krävde vi att regeringen ofördröjligen gör en övergripande analys av de samlade effekterna av dess sparpolitik för människor och samhällsutvecklingen mer generellt. Statsrådet kansli inrättade i våras ett råd för bedömning av lagstiftningen som gjort ett gott arbete inom ramarna för sina resurser. Rådet har emellertid inte utvärderat beslutens samlade verkan eller deras långtidseffekter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen ofördröjligen gör en samlad analys av vad nedskärningarna, åtstramningarna och avgiftshöjningarna kostar vårt samhälle och hur individens och olika människogrupperns ställning och sociala välfärd påverkas och att den utifrån det vidtar åtgärder för att hindra ojämlikheten från att öka.

Folkpensionsindex ska följa prisutvecklingen

Regeringen har beslutat sänka folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller alltså de minsta förmånerna, som är bundna till folkpensionsindex. Förmånerna har sjunkit redan en gång tidigare i år, nämligen med 0,4 procent, när folkpensionsindex sjönk under noll. Ovanpå alla dessa försämringar i människors vardag fryser regeringen folkpensions- och konsumentprisindex på denna lägre nivå för åren 2017—2019.

Indexfrysningen gäller inte bara nivån på de beviljade förmånerna utan också många andra belopp knutna till folkpensionsindex. Också skatterna påverkas av nedskärningen och frysningen av folkpensionsindex, eftersom avdraget för pensionsinkomst till fullt belopp är bundet till indexet. Inkomstgränsen för när en pensionär måste betala inkomstskatt blir således lägre.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Samtidigt har regeringen fattat beslut om gigantiska sänkningar i inkomstskatten, lägre arvsskatt och avdrag för gåvor i form av skog och för företagare. Nästa år stiger köpkraften förhållandevis mest för dem vara bruttoinkomster överstiger 7 500 euro i månaden. Däremot får personer som lever på sociala förmåner se sin köpkraft sjunka, exempelvis med två procent vid inkomster i nivå med garantipensionen. För alla med en arbetspension under 2 000 euro i månaden ligger köpkraftsutvecklingen på minus. Också alla de som har förvärvsinkomster under 1 500 euro i månaden förefaller att få sämre köpkraft, trots att regeringen gett utfästelser om att ersätta alla löntagare för konsekvenserna av konkurrenskraftsavtalet.

Indexfrysningen och sänkningen av folkpensionsindex har en bestående kumulativ effekt på förmånsbeloppen eftersom indexändringen inte kommer att ersättas senare. Enligt den prognostiserade prisutvecklingen innebär nedskärningen och frysningen att förmånerna 2019 är 3,5 procent lägre än 2016.

Dessutom måste man komma ihåg att de sociala förmåner som skärs ner redan nu är låga. Redan tidigare har Europarådets utskott för sociala rättigheter påpekat att miniminivån på den sociala tryggheten är för låg i Finland, och nu sjunker nivån ytterligare. Den sammantagna effekten av nedskärningarna är betydande i hushåll som får ett flertal förmåner.

Frysningen av och nedskärningen i index för den grundläggande tryggheten gör att de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna inte längre lika självklart kommer i första hand i relation till utkomststödet, som är den sista utvägen inom socialvården. På sikt kommer de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna och bostadsbidraget att förlora i betydelse och det behovsprövade och hushållsspecifika utkomststödet i stället bli viktigare för människors försörjning och boendegifter.

Vi kan inte acceptera att de lägsta förmånerna försämras. En indexhöjning säkerställer köpkraften och pengarna används för konsumtion samtidigt som de ger välfärd i vardagen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att köpkraften för de förmåner som är knutna till folkpensionsindex och konsumentprisindex tryggas i enlighet med hur levnadskostnadsindexet utvecklas.

02. Tillsyn

07. Omkostnader för regionförvaltningsmyndigheternas ansvarsområde för arbetarskyddet (reservationsanslag 2 år)

Arbetarskyddsmyndigheterna fyller en viktig funktion i kampen mot svart ekonomi bland annat när det gäller tillsynen av rätten att arbeta, arbetsavtalslagen och beställaransvarslagen. I årets budget slopade regeringen den tidsbundna tilläggsresursen och tilläggsanslaget har heller inte

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

återställts i budgetpropositionen för nästa år. Arbetarskyddsmyndigheterna måste få mer pengar för sitt viktiga tillsynsuppdrag när det gäller att bekämpa svart ekonomi.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 33.02.07 med 1 500 000 euro för omkostnader för regionaförvaltningsmyndigheternas omkostnader.

03. Forskning och utveckling

Budgetfinansieringen av instituten för sektorsforskning minskades i samband med reformeringen av forskningsinstituten, och sparlinjen fortsätter. När budgeten för detta år godkändes förut-satte riksdagen att det under nästa regeringsperiod görs en omfattande granskning av hur finansieringsreformen påverkar forskningens kvalitet. Det brådskar nu med denna granskning. I synnerhet vårdreformen och de blivande självstyrande områdena kommer att accentuera forskningsinstitutens arbete.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen ofördröjligen följer riksdagens tidigare beslut och gör en analys av hur reformeringen av forskningsinstituten påverkat forskningens kvalitet och en bedömning av eventuella åtgärder för att trygga högkvalitativ forskning och hållbar finansiering.

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

Genom anslaget genomförs regeringens spetsprojekt: hälsa och välfärd ska främjas och ojämlikheten bli mindre, ett program för utveckling av barn- och familjetjänster, hemvården för äldre utvecklas och närståendevården för alla ålderskategorier förbättras, klientorienteringen ökas inom servicen och personer med partiell arbetsförmåga ska få bättre förutsättningar att få jobb. Det är viktigt att utveckla tjänsterna för att få verksamhetsmodeller som är förebyggande, kostnadseffektiva och kundfokuserade. Då kan kostnadsutvecklingen stävjas, åtgärdernas genomslag ökas och jämlikhet i fråga om hälsa och välfärd ökas. Regeringen har ändå beslutat skära ned anslaget under momentet med 6 310 000 euro för att kompensera för kostnaderna när vårdardimensioneringen drogs tillbaka. Vi stödde inte minskad dimensionering, vilket framgår av vår skuggbudget, och vi stöder heller inte nedskärningen under momentet.

Ojämlikheten och illamåendet har ökat i vårt samhälle. Den senaste tiden har det talats om effektivisering av åtgärder för att minska ojämlikheten och marginaliseringen. Det har också föreslagits att detta borde vara ett av regeringens spetsprojekt. Vi stöder insatser mot utvecklingen mot ökad ojämlikhet med konkreta förslag. Regeringen har ett spetsprojekt i sitt program där målet är att minska ojämlikheten och främja hälsa och välfärd. Åtgärderna innefattar bland annat att finna och rikta åtgärder till dem som mest behöver hjälp och att minskad ojämlikhet ska ingå i alla förvaltningsgrenars åtgärder och lagstiftning. Projektet får preliminärt 3,5 miljoner euro nästa år. Vi

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

föreslår en märkbar höjning med 5 miljoner euro för att marginaliseringsutvecklingen ska kunna åtgärdas snabbt exempelvis genom att utveckla lågtröskeltjänster i kommuner och föreningar.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 33.03.31 med 11 310 000 euro för finansiering av regeringens spetsprojekt bland annat för att minska utvecklingen mot ojämlikhet i vårt samhälle.

63. Vissa specialprojekt (reservationsanslag 3 år)

Riksdagen har redan under en följd av år anvisat tilläggsfinansiering för vård av gravida kvinnor med missbruksproblem. Pengarna har använts till behandlingssystemet Pidä kiinni, vars årliga kostnader är cirka 8,5 miljoner euro för att hjälpa omkring 240 familjer. Finansieringen har varit osäker och man har i flera år försökt finna en lösning i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet. Riksdagen har understrukit att finansieringen av mödrar med missbruksproblem ska vara på stabli grund senast i samband med vårdreformen. Före det måste Pidä kiinni få tillräckligt med pengar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen reserverar tillräcklig permanent finansiering för Pidä kiinni-behandlingssystemet.

10. (33.10 och 60, delvis) Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

Regeringens familjepolitik ökar ojämlikheten.

Regeringens nedskärningar och frysningar av förmåner gör att de orsaksbaserade sociala trygghetsförmånerna inte längre lika självklart kommer i första hand i relation till utkomststödet, som är den sista utvägen inom socialvården. En sänkning av barnbidragen som regeringen föreslår har liknande effekter. Utkomststödet ska vara temporärt men i dagsläget används det för att täcka de otillräckliga primära förmånerna, såsom bostadsbidraget. Systemet med utkomststöd innehåller inte samma typ av aktiverande element som de primära förmånerna och det ökar marginaleffekterna. Långsiktigt beroende av stödet passiverar och gör människor och familjer fattigare plus att ökar risken för utslagning.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd (THL) har köpkraften när det gäller de inkomstöverföringar som är viktigast för barnfamiljer, bland annat barnbidrag, föräldradagpenning och hemvårdsstöd, saktat efter den allmänna prisstegringen och inkomstökningen. I ungefär hälften av de barnfamiljer som ligger under fattigdomsgränsen finns ingen som förvärvsarbetar. Om största delen av familjens sammanlagda inkomster utgörs av inkomstöverföringar, är risken för barnfattigdom stor.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Ekonomisk ojämlikhet visar sig i barnens dagliga liv i synnerhet i form av skillnader i konsumtion och hobbymöjligheter. Familjens låga inkomster kan leda till att barnen särbehandlas, utestängs och mobbas. Av Institutet för hälsa och välfärds kohortundersökning, som med hjälp av registermaterial följt upp barn födda 1987 fram till det att de fyllt 21 år, framgår det att antalet barn som är lågutbildade, får psykiska problem, omhändertags och gör sig skyldiga till mindre brott ökar om föräldrarna har fått utkomststöd under en längre tid. Samtidigt fick barnen problem med att klara sig ekonomiskt i vuxen ålder. Förhållandena i barndomen har således en betydande inverkan på den senare välfärden.

Vi kan inte acceptera beslut som behandlar barnfamiljerna ojämlikt. Exempel på sådana beslut är, utöver nedskärningarna i förmånerna, fördubblingen av maxavgifterna för skolbarnens morgon- och eftermiddagsverksamhet, begränsningen av rätten till småbarnspedagogisk verksamhet samt nedskärningarna i utbildningen för barn och unga och särskilt i finansieringen av yrkesutbildningen på andra stadiet. Vi anser att nedskärningar i förmåner och tjänster till barnfamiljer inte får göras utan föregående, uttömmande bedömningar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 62

Riksdagen förutsätter att regeringen gör en samlad bedömning av barnfamiljspolitikerna och beaktar inte bara avgifterna, förmånerna och tjänsterna utan också åtgärderna för att samordna arbetet och familjelivet.

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

Regeringen har beslutat sänka barnbidraget med 0,91 procent för att uppnå besparingar i de offentliga finanserna. På längre sikt, när priserna stiger, kommer den föreslagna sänkningen av barnbidragsnivån liksom den slopande indexbindningen av barnbidraget som trädde i kraft i början av 2016 dock att minska barnbidragets köpkraft. Nedskärningen drabbar familjer med låga inkomster allra hårdast, särbehandlar barn och ökar fattigdomen bland barnfamiljer.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att barnbidraget ska kvarstå på 2016 års nivå plus indexförhöjning.

53. Militärunderstöd (förslagsanslag)

Regeringen sänker folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I fråga om militärunderstöd betyder det en nedskärning på 150 000 euro. Vid godtar inte regeringens nedskärningar som utan täckande konsekvensbedömningar ständigt riktas mot samma grupp av människor och försämrar deras köpkraft.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

De studerande ska i fortsättningen få allmänt bostadsbidrag, vilket huvudsakligen är en bra lösning för deras vidkommande. Överföringen ska ändå genomföras kostnadsneutralt genom frysning av de maximala boendeutgifterna och genom att sänka dessa utgifter med 5 procent i kommungrupperna 3 och 4. Ett av de vanligaste problemen med bostadsbidraget är att den godtagbara hyresnivån är så låg i jämförelse med hyrorna på bostadsmarknaden. Många bidragstagare måste dryga ut det låga bostadsbidraget med långvarigt utkomststöd. Vi kan inte acceptera att regeringen försöker dämpa ökningen i boendekostnaderna på marknaden genom att skära i bostadsbidraget. Bostadspolitiken och stödet till boende måste förbättras systematiskt som ett led i ett hållbart samhälle. Vi behöver också säkerställa produktionen av bostäder till skäligt pris. Vi förutsätter att regeringen återtar de föreslagna besparingarna i bostadsbidraget till pensionstagare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar de åtgärder som behövs för att överföringen av studerande till det allmänna bostadsbidraget inte medför försämringar i nivån på bidraget eller nivån på studiestödets bostadstillägg.

55. Underhållsstöd (förslagsanslag)

Regeringen fryser folkpensions- och konsumentprisindex under 2017—2019. Vi godtar inte nedskärningar som försvagar köpkraft hos dem som ska komma tillrätta med små förmåner eller som rentav ökar fattigdomsriskerna.

57. (33.60.35) Grundläggande utkomststöd (förslagsanslag)

Om de nedskärningar i de primära förmåner som regeringen föreslår inte genomförs, minskar behovet av utkomststöd betydligt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen inte genomför de föreslagna nedskärningarna i de primära förmånerna, vilket leder till att behovet av utkomststöd klart minskar.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

Sysselsättningen ökar inte av sämre arbetslöshetsersättningar

Regeringen minskar de inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningarna med 200 miljoner euro. Perioden sänks med 100 dagar och karenstiden stiger med två dagar. För personer med lång tid i arbetslivet slopas höjningsdelen och sänks aktivitetshöjningarna. Besparingen är sammanlagt 70

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

miljoner euro 2017, varav statens finansieringsandel är cirka 20 miljoner euro och innebär en förlängning av karenstiden.

Regeringens försämringsförslag är inte rätt metod för att påverka sysselsättningen i det rådande läget. Bristande efterfrågan på arbete är det största problemet arbetsmarknaden i dag. Därför har arbetslösheten stigit och blivit mer utdragen. I det läget är det fel metod att försämrings villkoren för de arbetslösa och att pressa dem att ta ett jobb eftersom arbetslöshet inte beror på att de är ovilliga att arbeta. Människor får sämre ekonomi och ojämlikheten ökar när arbetslöshetsersättningarna sänks.

50. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Regeringen sänker folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I fråga om statsandelen till utkomstskyddets inkomstrelaterade dagpenning innebär detta en minskning på 9 miljoner. Vi godkänner inte regeringens nedskärningslinje eftersom den försämrar den dagliga köpkraften för låginkomsttagare.

Regeringens förslag till förlängning av karenstiden skulle minska statens utgifter för den inkomstrelaterade dagpenningen med sammanlagt 14 miljoner euro. Det finns andra sätt att förbättra sysselsättningen än att skära i utkomstskyddet för arbetslösa. Därför kan vi inte acceptera en förlängning av karenstiden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämrare den inkomstrelaterade dagpenningen från 2016 års nivå.

51. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Regeringen sänker folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I fråga om statsandelen till utkomstskyddets dagpenning innebär detta en minskning på 2 miljoner. Vi godkänner inte regeringens nedskärningslinje eftersom den försämrar den dagliga köpkraften för låginkomsttagare.

Regeringens förslag till förlängning av karenstiden skulle minska statens utgifter för den inkomstrelaterade dagpenningen med sammanlagt 2 miljoner euro. Det finns andra sätt att förbättra sysselsättningen än att skära i utkomstskyddet för arbetslösa. Därför kan vi inte acceptera en förlängning av karenstiden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 67

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra den inkomstrelaterade dagpenningen från 2016 års nivå.

52. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Regeringen sänker folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I fråga om statsandelen till utkomstskyddets inkomstrelaterade dagpenning innebär detta en minskning på 11,8 miljoner. Vi godkänner inte regeringens nedskärningslinje eftersom den försämrar den dagliga köpkraften för låginkomsttagare.

Regeringens förslag till förlängning av karenstiden skulle minska statens utgifter för den inkomstrelaterade dagpenningen med sammanlagt 4 miljoner euro. Det finns andra sätt att förbättra sysselsättningen än att skära i utkomstskyddet för arbetslösa. Därför kan vi inte acceptera en förlängning av karenstiden.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att inte försämra den inkomstrelaterade dagpenningen från 2016 års nivå.

55. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Regeringen sänker folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I fråga om statsandelen till utkomstskyddets inkomstrelaterade dagpenning innebär detta en minskning på 0,7 miljoner. Vi godkänner inte regeringens nedskärningslinje eftersom den försämrar den dagliga köpkraften för låginkomsttagare.

56. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Regeringen sänker folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I fråga om statsandelen till utkomstskyddets inkomstrelaterade dagpenning innebär detta en minskning på 0,2 miljoner. Vi godkänner inte regeringens nedskärningslinje eftersom den försämrar den dagliga köpkraften för låginkomsttagare.

30. Sjukförsäkring

Regeringen har gjort upprepade nedskärningar i den inkomstrelaterade sjukförsäkringen, vilket har lett till att det har blivit svårt att gestalta helheten och uppfatta logiken i systemet. Ledstjärnan för den finländska välfärdsstaten har varit att genom lagfäst social trygghet heltäckande och kostnadseffektivt tillförsäkra alla en tillbörlig försörjning. Upprepade nedskärningar av inkomstrelaterade dagpenningar urholkar inkomst- och försäkringsprincipen i den sociala tryggheten. När

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

den lagfästa sociala tryggheten blir svagare behöver allt fler komplettera den med privata försäkringar.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen inte komplicerar sjukförsäkringssystemet och undergräver försäkringsprincipen.

Regeringen beslöt lindra inkomstbeskattningen för att kompensera den betalningsbördan som överfördes från arbetsgivarna till arbetstagarna genom konkurrenskraftsavtalet. De löntagare som har de lägsta inkomsterna och som inte betalar någon skatt försökte regeringen kompensera med att sänka sjukförsäkringens dagpenningspremie med 63 miljoner euro. I praktiken innebär detta att ingen dagpenningspremie ska tas ut av dem som tjänar mindre än 14 000 om året. Kompensationen ser likväl inte ut att räcka till, utan köpkraften för löntagare med en månadsinkomst på under 1 000 euro kan försämrast.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen senast i början av 2017 utvärderar effekterna av de ändringar i socialförsäkringsavgifter som baserar sig på konkurrenskraftsavtalet och av kompensationsförslagen på låginkomsttagarnas köpkraft och föreslår behövliga ändringar för att också löntagare med låga inkomster ska få bättre köpkraft.

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Regeringen sänker folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I fråga om statsandelen till utkomstskyddets inkomstrelaterade dagpenning innebär detta en minskning på 1,2 miljoner. Vi godkänner inte regeringens nedskärningslinje eftersom den försämrar den dagliga köpkraften och ökar fattigdomsrisken.

Regeringen har beslutat om extra nedskärningar i systemet med läkemedelsersättningar. Besparingarna genomförs genom att öka priskonkurrensen mellan läkemedelsföretagen, minska läkemedelsavfallet, främja rationell läkemedelsbehandling och se över specialersättningarna. De andra förslagen kan understödast men besparingen på 20 miljoner euro som riktar sig till diabetesmediciner är oacceptabel. Ersättningen för andra läkemedel än insulin som används för behandling av diabetes sänks från full ersättning till den lägre kategorin, det vill säga till 65 procent. De som drabbas extra mycket är multisjuka, äldre och låginkomsttagare. Redan nu koncentreras följsjukdomarna till de lägsta inkomstklasserna och propositionen kommer att öka de socioekonomiska skillnaderna i hälsa ytterligare.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Den besparing som nu drabbar diabetespatienterna är orättvis. I stället för att ge sig på en patientgrupp vore det rättvisare att se över ersättningarna för läkemedelsbehandling vid alla sjukdomar på en gång och utifrån likvärdiga kriterier.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 71

Riksdagen förutsätter att regeringen inte riktar en besparing på 20 miljoner euro till diabetespatienterna och låter bli att ändra statsrådets förordning så att ersättningskategorin för andra diabetesläkemedel än insulin sänks från 100 till 65 procent.

40. Pensioner

Vi föreslår en tillfällig sänkning av arbetsgivarnas och löntagarnas arbetsinkomstavgifter redan i vår alternativa budget för 2016. De så kallade EMU-buffertarna var vårt konkreta förslag som skulle ha besparat alla från tröstlösa förhandlingar under ett år och gjort att vi hade kunnat koncentrera oss på väsentligheter, det vill säga att skapa sysselsättning och en ny tillväxt. Tvångslagar skapade ångest och osäkerhet hos medborgarna och borde aldrig ha tagits upp på dagordningen.

När recessionen förlängdes och utsikterna för tillväxt är små och en uppgång i sysselsättningsläget hotar förbli en dröm, behövs fortfarande ovanliga metoder. Sänkningarna på 0,8 procent av arbetspensionspremien bör genomföras tillfälligt 2017–2018. Buffertarna kan senare byggas på tills de uppnår normal nivå. Därför kan premien och avgiften temporärt vara högre 2020–2023. Tidsplanen för åtgärden och hur den ska genomföras avtalas i ett trepartssamarbete.

Premiesänkningen höjer nettolönerna och därmed löntagarnas köpkraft. Samtidigt sänker den arbetskraftskostnaderna. Därigenom bildar åtgärden en bro över den mest kritiska ekonomiska situationen. Sänkningen reducerar temporärt arbetspensionsfondernas inkomster. När sysselsättningen tar fart växer också pensionsfonderna snabbare än en statisk beräkning ger vid handen.

Eftersom arbetspensionspremien är avdragbar i beskattningen, ökar sänkningen statens och kommunernas skatteinkomster med cirka 175 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen tar i bruk arbetspensionsfondernas EMU-buffert och i ett trepartssamarbete bereder en temporär sänkning av arbetspensionspremierna för åren 2017–2018 och utarbetar en plan för hur bufferten ska återställas på behövlig nivå.

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Regeringen sänker folkpensionsindex med 0,85 procent. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. I fråga om förmåner som betalas på grundval av folkpensionslagen innebär detta en nedskärning på 25,5 miljoner euro. Vid godtar inte regeringens nedskärningar som utan täckande konsekvensbedömningar ständigt riktas mot samma grupp av människor och försämrar deras köpkraft.

Regeringen riktar återigen nedskärningar mot pensionstagarnas bostadsbidrag genom att frysa de maximiboendekostnader som ska beaktas i bostadsbidraget. De pensionstagare som får bostadsbidrag hör till den kategori som har det sämst ställt, om man ser till deras försörjningsmöjligheter. Regeringen ser till att dessa personer också drabbas av andra nedskärningar. I värsta fall kan sämre ekonomi och osäker bostadssituation göra att pensionerna mår sämre, har sämre funktionsförmåga och får större kostnader för social- och hälsovård.

Vi kan inte acceptera att regeringen försöker dämpa ökningen i boendekostnaderna på marknaden genom att skära i bostadsbidraget. Pensionärernas bostadsbidrag borde tvärtom utvecklas på ett sätt som tryggar utkomsten för pensionärer med små inkomster.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 73

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att säkerställa att bostadsbidraget för pensionärer bibehålls på nuvarande nivå 2017.

50. Stöd till veteranerna

50. Fronttillägg (förslagsanslag)

Regeringen tänker sänka folkpensionsindex med 0,85 procent för att uppnå besparingar i de offentliga finanserna. Neddragningarna gäller de minsta förmånerna, som alltså är bundna till folkpensionsindex. Vi ser mycket positivt på att regeringen ser ut att återta denna besparing som fronttillägget för veteraner, extra fronttillägg och veterantillägg.

57. Statsunderstöd för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

Krigsveteranernas medelålder är ca 92 år. Trots att den grupp som får rehabilitering krymper år för år, ökar rehabiliteringen per veteran i både omfattning och intensitet. I takt med att veteranerna blir äldre ökar behovet i synnerhet av rehabiliterande tjänster och rehabilitering i hemmet, för att veteranerna ska klara sig så länge som möjligt i sitt eget hem. Det behövs tillräckligt stora anslag för att de veteraner som har nytta av rehabilitering i syfte att främja funktionsförmågan och hjälpa dem att klara sig på egen hand årligen ska få sådan rehabilitering.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 33.50.57 med 10 000 000 euro för rehabilitering av frontveteraner.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

60. (33.60, delvis) Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

Regeringen vill försämra äldreomsorgen och slopar därför paragrafen om ansvarig arbetstagare i äldreomsorgslagen. Dessutom stryker den uppräkningsdelen av den expertis som ska kommunen ska ha tillgång till i äldreomsorgen. Redan tidigare hade regeringen aviserat en försämring av kvalitetsrekommendationen, som är ett stöd för verkställigheten av lagen. Det lägsta antalet vårdanställda ska sänkas till 0,4–0,5 vårdanställda per äldre klient vid heldygnsomsorg och på ålderdomshem. Regeringen har backat i frågan, som finns inskriven i regeringsprogrammet men den tänker i stället fortsätta med försämringarna, bland annat kräva mindre behörighet av den personal som ingår i dimensioneringen.

I Finland har vi haft lägre personaldimensioneringar än våra nordiska grannar. Däremot har kompetensnivån varit högre. Nu står regeringen i beråd att skära i bådadera. Det är en mycket kort-siktig politik eftersom det i många fall varit den höga kompetensen som kompenserat för de felande händerna. Arbetet har kunnat organiseras bättre, ledarskapet har varit bra och personalens kompetens har kunnat sättas in på rätt ställe. Nu sätts allt detta på spel. På sikt leder sämre kompetens och sämre ledarskap till sämre vård och omsorg. Samtidigt kan kostnaderna mångdubblas.

Regeringen verkar sakna en vision för äldreomsorgen. Det enda som den lyckats utveckla under regeringsperioden närståendevården plus att den förankrat familjevård i äldreomsorgen. Det står emellertid klart att närståendevård inte kan tillämpas i alla lägen eller ens är en önskvärd vårdform. I dagsläget ges familjevård för äldre mycket småskaligt och det finns utvecklingspotential. Men allt har sina gränser, också det här. Vi behöver nödvändigtvis nya boendeformer för äldre, exempelvis enligt dansk eller holländsk modell. Avregleringen kunde sättas för att lyfta fram olika typer av gruppboenden och tjänstelösningar och utveckla tillhörande avgifts- och förmånssystem. Hållbara besparingar genererar inte bara effektiv handledning, garantier för hög kompetens och vettiga boendeformer, utan också teknik för äldre, tillgänglighet och rehabiliterande arbetsätt. Säkerheten i vardagen backas upp av behovsanpassade tjänster, också av fullgod försörjning. Också i det hänseendet slår regeringens nedskärningar i de grundläggande förmånerna och läkemedelsersättningarna och höjningar av klientavgifterna hårt mot våra gamla.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 74

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att trygga kvaliteten i äldreomsorgen och kompetensen på området och dess attraktionskraft. Äldreomsorgslagen måste följas konsekvent och vi får inte längre sänka nivån på vården och omsorgen av våra äldre.

I samband med budgetpropositionen har regeringen till riksdagen lämnat en proposition med förslag till lagar om ändring av hälso- och sjukvårdslagen och socialvårdslagen och av förordningar som anknyter till dem så att jourverksamheten inom hälso- och socialvården liksom den specialiserade sjukvården koncentreras till fem universitetssjukhus och till sju andra sjukhus med jour. I de statsandelar som betalas till kommunerna har detta noterats som en minskning med ca 12 miljoner euro. Behandlingen av jourreformen pågår fortfarande i riksdagen och propositionen har

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

även stött på konstitutionella problem. Vi anser att en reform som är så viktig med tanke på bas-servicen till medborgarna måste beredas omsorgsfullt.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 75

Riksdagen förutsätter att regeringen skjuter upp jourreformen för att behandlas tillsammans med social- och hälsovårdsreformen och att regeringen också beaktar detta i dimensioneringen av statsandelar.

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Riksdagen ratificerade 2015 enhälligt Istanbulkonventionen och förutsatte att staten satsar på att leva upp till avtalsförpliktelseerna. Den kräver att offer för våld i hemmet och i nära relationer ska kunna få hjälp avgiftsfritt dygnet runt. I planen för de offentliga finanserna finns det beredskap för att stegvis öka antalet skyddshemsplatser genom att anslå två miljoner euro årligen för ändamålet.

Den som behöver plats på ett skyddshem kan inte vänta på att ramperioden ska löpa ut. Behovet av stöd är akut. Enligt uppgifter för 2015 blev skyddshemmen i drygt 1 000 fall tvungna att konstatera att de inte kan ge hjälpsökande tillräckligt stöd. Det finns helt klart för få skyddshemsplatser. Antalet platser måste utan dröjsmål fås upp på den nivå som Istanbulkonventionen kräver.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 4 000 000 euro för att öka antalet platser till den nivå som Istanbulkonventionen kräver.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Regeringens budgetförslag för de miljöpolitiska och bostadspolitiska sektorerna innehåller inga överraskningar. De massiva och beklagliga nedskärningarna av utgifterna för förvärv av naturskyddsområden fortsätter 2017 och skrotar en av hörnstenarna för naturvården, finansieringen av Metsoprogrammet. De bostadspolitiska insatserna är ineffektiva och regeringen verkar ha som strategisk avsikt att stödja produktion av hyresbostäder på marknadsmässiga villkor och till marknadspriser i stället för långvarigt prisreglerad produktion till genuint skäliga priser. Miljöförvaltningens omvärldsvillkor väcker stor oro över standarden på miljöskyddet i framtiden när resurserna ständigt minskar och regionförvaltningsreformen ska införas samtidigt som förfarandena för miljötillstånd och bygglov avvecklas. Regeringen verkar försöka bota överbelastningen av tillståndshandläggningen med avveckling av tillståndsförfarandet i regelöversynens namn. SDP vill tillgodose behoven inom både miljöskydd och näringsliv genom en fungerande, resursstark och självständig miljöförvaltning och ett tillräckligt antal miljötillståndsmyndigheter.

Vi måste kunna bromsa boendekostnaderna

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Smärtpunkterna inom vår bostadspolitik är uppenbara. Finland lider inte brist på bostäder. Det som saknas är hyres- och ägarbostäder till skäligt pris, framför allt på tillväxtorter. Det råder brist på bostäder till skäligt pris inte minst i huvudstadsregionen, samtidigt som bostäder står tomma i områden som avfolkas. Boendeutgifterna har ökat och ökningen väntas fortsätta (t.ex. PTT 2016). Det går inte att sänka dem enbart med hjälp av marknadskrafter och till exempel nybyggnation. Vi behöver en samhälls- och bostadspolitik som möjliggör boende till skäligt pris på alla håll i landet. Regeringens bostadspolitik innefattar också insatser som pekar i rätt riktning, men det behövs mer mod och en vision framför allt för incitament för prisreglerad hyresbostadsproduktion.

01. Miljöförvaltningens omkostnader

01. Miljöministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Programmet för åtgärder mot fukt och mögel var ett rikstäckande femårigt åtgärdsprogram vars syfte var att få igång insatser för fukt- och mögelfria byggnader i landet. Det startade genom ett statsrådsbeslut 2009 och involverade fler än 600 experter i hela landet. Det gemensamma målet är att få ordning på hela kedjan från byggnation till fastighetsunderhåll. Arbetet kring detta har pågått inom fler än 60 olika projekt. Programmet leds av miljöministeriet, men arbetet utförs i nära samarbete med andra ministerier och aktörer inom statsförvaltningen samt med kommunsektorn, företagsvärlden och organisationer.

Programmet upphörde 2015 och regeringen föreslår ingen fortsättning på det i sin budgetproposition. Det finns emellertid behov av ett fortsatt program. Det är kommunägda byggnader som relativt sett mest är fukt- och mögelskadade. Betydande skador förekommer i nästan en femtedel av våningsytan i skolorna och daghemsbyggnaderna. På vårdinrättningar är siffran ännu högre, ca 25 procent. De skadade fastigheterna har dagligen hundratusentals användare. För 2017 bör det reserveras 2 000 000 euro för att fortsätta med programmet bör reserveras för 2017 och åtgärderna enligt riksdagens skrivelse 5/2013 bör effektivt fortsätta för att förebygga fukt- och mögelskador.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 35.01.01 med 2 000 000 euro för att fortsätta programmet för åtgärder mot fukt och mögel.

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Det arbete som de rikstäckande miljöorganisationerna utför är viktigt för miljöskyddet, stödet till det civila samhället och miljöutbildningen. Miljöorganisationerna utför ett mycket viktigt arbete för naturvården och miljön. Samtidigt är de viktiga expertorganisationer och deras expertis anlitas i stor omfattning. Arbetet är också internationellt. Att utnyttja frivilligas arbetsinsatser är ett utmärkt sätt att öka finländarnas miljömedvetenhet och göra konkreta insatser för miljöskyddet. Belastningen på myndigheterna kan minskas genom exempelvis informations- och upplysningsverksamhet riktad till organisationer inom bostads- och byggnadsbranschen.

Vidare är det ett viktigt samhälleligt mål att säkerställa och utveckla miljöorganisationernas verksamhetsmöjligheter.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 35.01.64 med 200 000 euro för rehabilitering av frontveteraner.

10. Miljö- och naturvård

52. Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter (reservationsanslag 3 år)

Forststyrelsen har utfört ett betydelsefullt arbete för att sysselsätta unga med hjälp av särskilda anslag och lönesubvention. Åren 2010—2015 sysselsatte Forststyrelsen ungefär 550 unga på landsbygdsorter där det funnits jämförelsevis få andra sysselsättningsmöjligheter. Det är viktigt att anslaget som strukits i budgetförslaget för 2017 står kvar på grund av verksamhetens samhällseliga betydelse 2017 som ett led i Finlands 100-årsjubileumsprogram, framför allt nu när det fortsatt är lågkonjunktur och arbetslösheten ökar.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 35.10.52 med 2 000 000 euro för rehabilitering av frontveteraner.

61. Främjande av vatten- och miljövård (reservationsanslag 3 år)

Det generella målet för vatten- och havsvården är att skydda, förbättra och restaurera vattnen och Östersjön på så sätt att tillståndet i ytvattnet, grundvattnet och Östersjön åtminstone är på god nivå och inte försämras.

Längs kusten är tillståndet inte utmärkt i ett enda vattenområde. Läget är oroväckande framför allt i Skärgårdshavet och Finska viken. En viss förbättring har skett i östra Finska viken de senaste åren tack vare vattenskyddsåtgärder och, i synnerhet, effektivare rening av avloppsvattnet från S:t Petersburg. År 2013 var mer än 70 procent av våra kustnära vatten i tillfredsställande, hjälpligt eller dåligt skick och bara lite över 20 procent i gott skick. EU:s ramdirektiv för vatten syftar till att tillståndet i alla vatten skulle vara gott senast 2015. Men Finland, och också andra länder, har inte lyckats nå målet.

Nedgången i anslagsnivån för miljöförvaltningen har pågått i årtal och lett till personalbrist till exempel på NTM-centralernas avdelningar för miljöförvaltning och miljöskydd. Personalen är belastad till bristningsgränsen på grund av de minskande resurserna. Regeringen föreslår en avveckling av miljönormerna för att råda bot på överbelastningen inom tillståndshandläggningen. För närvarande anläggs ett perspektiv på miljönormer som bara utgår från näringslivets behov och inte från miljöskydd eller välmående livsmiljöer.

NTM-centralerna har inte längre tillräckligt med personal för till exempel de miljövårdsarbeten som var vanliga förr. Stränderna växer igen och friluftsområdena blir fulla av buskage. Det har betydelse både för landskapet och i ekologiskt hänseende. En lågkonjunktur är rätt tid att effektivisera miljövårdsarbetena via sysselsättningsprojekt. Fokus bör ligga på grupper som har svårt att hitta jobb, till exempel långtidsarbetslösa, invandrare och unga.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 35.10.61 med 5 000 000 euro för främjande av vatten- och miljövärd för utarbetning och genomförande av förvaltningsplaner, avloppsvattenrådgivning i glesbygden och miljövärdarbeten som sysselsätter företrädesvis svårssysselsatta grupper.

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Vår skogsnatur utarmas alltjämt. Finland har åtagit sig att senast 2020 stoppa utarmningen av den biologiska mångfalden, minska kraven på mångfalden och använda naturresurserna hållbart. Skyddsarbetet via handlingsprogrammet för mångfald i skogarna i södra Finland (Metso) har varit ett effektivt och populärt sätt att skydda privatägda skogar. SDP är mycket oroade över fortsättningen på programmet på grund av den enorma nedskärningen av anslagen på momentet.

Regeringen har massiva mål för bioekonomin, bland annat för att öka användningen av skogsbioenergi. Bioekonomin bör också vara ekologiskt hållbar. Värdefulla biotoper bör skyddas både i ekonomiskogar och på särskilda skyddsområden.

Mångfalden i naturen är ett värde i sig. Ekosystemtjänsterna (ren luft och rent vatten osv.) är nödvändiga och ovärderliga för människan. Vi måste se till att mångfalden i naturen bevaras för kommande generationer även om ekonomin är stram. De skyddade områdena har också ett värde med tanke på rekreation, jakt och naturprodukter.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 35.10.63 med 3 000 000 euro för rehabilitering av frontveteraner.

20. Samhällen, byggande och boende

Statens bostadsfonds medel ska användas till förmån för hyresboende och hyresgäster genom att ombyggnation och nybyggnation av hyresbostäder till skäligt pris utökas, boendet görs bekvämare och mer trivsamt och de anknyttande sociala problemen reduceras.

Investeringar i bostadsbyggande och trafikleder är nödvändiga för att det ska finnas förutsättningar för ekonomisk tillväxt och uppstå arbetstillfällen — och hem till skäliga priser för dem som kommer till dessa jobb. Tillväxtorterna har stor brist på hyresbostäder till skäliga priser vilket hindrar arbetskraftens rörlighet.

Bostadsmarknaden får mer tryck också av invandrarnas behov av boende. Det enda sättet att få ner priset på boende på ett hållbart sätt är att satsa på en avsevärd ökning i bostadsproduktionen. När flaskhalsarna kring boende och trafik elimineras i huvudstadsregionen främjar det hela landets tillväxt.

60. Överföring till statens bostadsfond

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

ÅTGÄRDSPROGRAMMET FÖR BOENDE OCH TRAFIK

Bostads- och trafikpolitiken integreras bättre. MBT-avtalen är ett viktigt verktyg. Kommunerna förbinder sig att kraftigt öka markplaneringen.

— Staten förbinder sig fortfarande till att finansiera stora infrastrukturprojekt, särskilt spårtrafiken jämte infrastruktur. Tyngdpunkten ska läggas vid projekt som har de största förutsättningarna att få igång byggande. Finansieringen ordnas så att projekten kan starta med en gång. Politiken ska vara konsekvent så att kommunerna kan lita på staten som avtalspart.

— Statens bostadsfond ska få fler instrument för att få igång produktionen av hyresbostäder till skäliga priser. Det påskyndas genom att sänka självriskräntan till 1 procent och förnya villkoren för långfristigt räntestöd och höja fullmakten för reparationsunderstöd till 50 miljoner euro.

— beloppet på startbidragen bör höjas gradvis till 25 miljoner euro på så sätt att det största startbidraget beviljas i Helsingforsregionen. Särskilt i områden med minskande befolkning höjs ackorden i anslutning till borgensansvar för hyreshusbolagens lån.

— Reparationsbidragen ökas och även energireparationer för småhus stöds.

— Hushållsavdraget förnyas för att invånare i vånings- och radhus ska kunna utnyttja det bättre.

— De kommunvisa byggbestämmelserna justeras. Exempelvis dimensioneringen av parkering kan minskas och kontorsbyggnader kan flexibelt göras om till bostäder.

—Bolaget A-Kruunu Oy:s möjligheter att öka bostadsproduktionen tryggas.

— Utbyggnaden av infrastrukturen för gamla bangårdar och andra nybyggnadsområden som planläggs för bostäder påskyndas genom samarbete mellan offentlig och privat finansiering.

— Utvecklingsprogrammet för förorter fortsätter.

— Boenderådgivningen ökas.

— Mögelprogrammet fortsätter.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 76

Riksdagen förutsätter snabba och effektiva åtgärder för att förnya och följa upp genomslaget för incitamenten för att producera hyresbostäder till skäliga priser, särskilt villkoren för långfristigt räntestöd. Riktade anbudsstöd för byggande är nämligen ett effektfullt medel för att öka produktionen av skäligt prissatta hyresbostäder och därigenom dämpa ökningen av utgifterna för bostadsbidragen.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

INKOMSTPOSTER

Finland behöver tillväxt och sysselsättning. I vår skattepolitik utgår vi socialdemokrater från att löntagare med små- och medelstora inkomster samt pensionärer ska ha en god köpkraft, exportindustrins konkurrenskraft stärkas, statsfinanserna balanseras på ett rättvist sätt, skattebaserna breddas och ekobrottslighet bekämpas. Förbättrad inhemsk köpkraft skapar nya arbetstillfällen här och nu.

Balanseringen av statsfinanserna måste ske rättvist. Alla måste delta utifrån den egna betalningsförmågan. Det här kräver att stora förvärvs- och kapitainkomster samt arv beskattas något hårdare än för närvarande för att ge extra inkomster. Beskattningsstrukturen i Finland måste också ses över. Finland måste närma sig europeiska skattestrukturer.

Finansinstituten betalar inte mervärdesskatt. Också finanssektorn måste dra sitt strå till stacken för att säkerställa finansieringsbasen, i synnerhet med tanke på att det är 2008 års finanskris som ligger bakom den ekonomiska kris vi upplever just nu. Finland måste gå in för en finansskatt, som tas fram tillsammans med de övriga nordiska länderna.

Trots att utlandsskulden i Finland fortfarande ligger på en skälig nivå jämfört med hela euroområdet, har skuldsättningen ökat med en oroväckande fart de senaste åren. Regeringen har satt upp som mål att stoppa skuldsättningen. Trots orättvisa och skadliga nedskärningar fortgår skuldsättningen kännbart snabbare än regeringen ursprungligen räknade med.

När regeringen tillåter att särskilt strukturarbetslösheten ökar och investeringarna och innovationerna utarmas blir pressen på att skuldsätta sig ytterligare permanent i en situation där tillväxten är obetydlig. Att satsa på sysselsättning och tillväxt och en ansvarsfull beskattning och bredare skattebas skapar bättre förutsättningar för att stoppa skuldutvecklingen.

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Regeringen lindrade den progressiva förvärvsinkomstskatteskalen för 2016 genom att inkomstgränserna i skalan höjdes med 1,2 procent jämfört med 2015. Dessutom skärptes skalan genom att den högsta inkomstklassens inkomstgräns sänktes från 90 000 euro till 72 300 euro. Detta innebär att de två högsta inkomstklasserna slogs samman.

Socialdemokraterna bibehåller 2015 års inkomstklasser oförändrade varvid den så kallade solidaritetsskatten för personer som förtjänar över 90 000 fortsättningsvis förblir två procentenheter högre än i inkomstklassen strax under. Då skulle skatteprocenten för dem som förtjänar över 90 000 euro om året vara 33,75. Skatteinkomsterna ökar med ungefär 76 miljoner euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 77

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till ändring av inkomstskatteskalen så att inkomstskatteprocenten för de som tjänar över 90 000 euro höjs med två procent.

Vi föreslår strukturella reformer i arbetslöshetsförmånerna, som överför tyngdpunkten från passiv utbetalning av arbetslöshetsförmåner till att aktivt finna jobb — genom att motivera, inte genom att bestraffa. Rinnes modell och kommunsysselsättningsmodellen skulle öka skatteinkomsterna av förvärvsinkomst med totalt 81 miljoner euro.

I ett internationellt perspektiv beskattar Finland förmögenhet relativt lindrigt. Å andra sidan signaleras det att alla ska dra sitt strå till stacken i det rådande ekonomiska läget. Men regeringen kräver inte på långt när lika stora uppoffringar av de välbeställda som av de mest utsatta. Av rättviseskäl måste också personer med kapitalinkomster bidra med sin beskärda del i rimlig omfattning.

Vi socialdemokrater föreslår i detta ekonomiska läge att den lägsta skattesatsen höjs från 30 till 32 procent och den högsta från 34 till 35 procent. Inkomstgränsen för den högsta skattesatsen ligger kvar på 30 000 euro. Som följd av höjningen ökar kapitalinkomstskatterna med 136 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 78

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till höjning av den lägre skattesatsen till 32 procent och den högsta till 35 procent.

Arbetsinkomst-, pensionsinkomst- och grundavdrag samt FPA-index

Beskattningen av arbete är relativt sträng i Finland och därför är det motiverat att lindra den i någon mån genom att höja arbetsinkomstavdraget. Vår modell av arbetsinkomstavdraget gynnar bättre än regeringens förslag medelinkomsttagarna, eftersom den övre inkomstgränsen för avdragsrätten höjs till 40 000 euro. Vårt alternativ är inte heller lika generöst gentemot höginkomsttagarna som regeringens förslag, eftersom minskningsprocenten skulle vara 2,4. När nettoförvärvsinkomsten överskrider cirka 99 916 euro beviljas inte längre något arbetsinkomstavdrag.

Socialdemokraternas modell är rättvisare än regeringens. Låg- och medelinkomsttagarnas disponibla inkomster blir 100—200 euro högre än enligt propositionen, när man räknar in sänkningen av arbetspensionspremien. En medelinkomsttagare gynnas mest av alla. Vår modell är inte lika frikostig mot dem som tjänar över 70 000 euro som regeringens förslag.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Vårt pensionsinkomstsvdrag är av samma orsaker som gäller för löntagarna mer rättvist än regeringens. Hela 95 procent av pensionstagarna får 100—200 euro mer per år. En genomsnittlig arbetspension (1 600 euro/mån) ger 160 euro mer i handen per år.

Vi förbättrar framför allt ställningen för pensionärer med små inkomster genom att återta alla regeringens indexnedskärningar i folkpensionen och garantipensionen. Pensionerna skulle höjas på det sätt som avses i lagen. Genom att stärka pensionärernas köpkraft går en avsevärd del av det satsade beloppet till konsumtion och gynnar därmed samhällsekonomin.

Dessa åtgärder betyder att skatteintäkterna minskar med 10 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 79

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om rättvisare inriktning av arbetsinkomst- och pensionsinkomstsvdraget så att låg- och medelinkomsttagare gynnas mer. Beskattning av pensioner ska ändras på samma sätt som beskattningen av förvärvsinkomster genom att utnyttja pensionsinkomstsvdrag i statsbeskattningen och kommunalbeskattningen så att pensionärernas beskattning lindras på samma sätt som löntagarnas.

Reservationens förslag till uttalande 80

Riksdagen förutsätter för att garantera rättvisa att regeringen ökar grundsvdraget och återtar indexnedskärningarna så att köpkraften hos de med de lägsta inkomsterna ökar.

Sänkning av arbetspensionspremien

Vi föreslår en tillfällig sänkning av arbetsgivarnas och löntagarnas arbetsinkomstsvgifter redan i vår alternativa budget för 2016. När recessionen förlängdes och utsikterna för tillväxt är små och en uppgång i sysselsättningsläget hotar förbli en dröm, behövs fortfarande ovanliga metoder. Sänkningarna på 0,8 procent av arbetspensionspremien bör genomföras tillfälligt 2017—2018. Buffertarna kan senare byggas på tills de uppnår normal nivå. Därför kan premien och avgiften temporärt vara högre 2020—2023. Tidsplanen för åtgärden och hur den ska genomföras avtalas i ett trepartssamarbete.

Premiesänkningen höjer nettolönerna och därmed löntagarnas köpkraft. Samtidigt sänker den arbetskraftskostnaderna. Därigenom bildar åtgärden en bro över den mest kritiska ekonomiska situationen. Sänkningen reducerar temporärt arbetspensionsfondernas inkomster. När fonderna är rekordstora (över 180 miljarder euro) kan man mycket väl pruta något på deras tillväxttakt. När sysselsättningen tar fart växer också pensionsfonderna snabbare än en statisk beräkning ger vid handen.

Eftersom arbetspensionspremien är avdragbar i beskattningen, ökar sänkningen statens skatteinkomster med 96 miljoner euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 1 sd**

Hushållsavdraget

Regeringen föreslår ännu förmånligare villkor för hushållsavdraget. De nya villkoren kostar staten 33 miljoner euro men ger inga nya jobb. Den högre ersättningen för samma arbete som tidigare leder till att priset på tjänsten stiger. Vi erbjuder ett bättre sätt att utveckla hushållsavdraget.

Vi föreslår i likhet med Skattebetalarnas centralförbund att slopandet av självriskan på 100 euro gynnar alla som tidigare kunnat utnyttja avdraget och gör att avdraget kommer fler låginkomsttagare till del.

Skattebetalarnas centralförbund uppskattar att kostnaden för att slopa självriskan och det att avdraget utnyttjas av fler skulle öka kostnaderna för hushållsavdraget med 50 miljoner euro per år. Vi föreslår att maximiavdraget samtidigt sänks med 100 euro, så att de som utnyttjat avdraget tidigare inte förlorar på ändringen. Utifrån material som tagits fram av Skattestyrelsen och Statens ekonomiska forskningscentral VATT skulle det ge en inbesparing som motsvarar en tredjedel av kostnaderna för slopandet av självriskan.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 81

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att slopa självriskandelen i det hushållsavdrag som avses i 127 a § i inkomstskattelagen och att omfatta sådana renoveringar i våningshus och radhus som delägarna i bostadsaktiebolaget har finansieringsansvar för.

Rinnes modell och kommunsysselsättningsmodellen

I den modell som föreslagits av socialdemokraternas ordförande Antti Rinne har alla arbetslösa efter sex månader av arbetslöshet rätt att använda en sysselsättningscheck för sin försörjning vid arbetslöshet. Sysselsättningschecken ska ha samma värde som grunddagpenningen, dvs. 700 euro per månad, och den ska ges ut för högst 300 dagar. När arbetslösa söker jobb kan de uppge att arbetsgivaren får en sysselsättningscheck, om den inte har sagt upp eller permitterat anställda och inte har en gällande skyldighet enligt arbetsavtalslagen att återanställa dem. Sysselsättningschecken ska finansieras direkt via utkomstskyddet för arbetslösa. Därmed försvinner dröjsmålen i utbetalningen av lönesubvention.

Kommunerna har de senaste åren fått ett större ansvar för finansieringen av förmånerna till långtidsarbetslösa. Kommunernas andel av kostnaderna för arbetsmarknadsstödet har ökat explosionsartat och torde i år stiga till över 400 miljoner euro. Kommunernas skyldigheter ökar, men befogenheterna och resurserna för att klara av långtidsarbetslösheten saknas. Det behövs absolut en reform på området.

Tjänster för långtidsarbetslösa blir effektiva bara om ansvar helt och hållet överförs till kommunerna. Då säkerställs kopplingen till övriga tjänster och näringspolitiken i kommunen. Dessutom har kommunerna ofta den bästa kunskapen om den lokala arbetsmarknaden.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Om beskattning av utdelning

Utdelningar i icke noterade företag är åtta procent av en akties matematiska värde. Enligt Hetemäkis arbetsgrupp (2010) får normalavkastningsgränsen på kapital inte avvika för mycket från en genuint riskfri avkastning, såsom från nivån på långa räntor på statsskulden, som i dagsläget närmar sig noll. Även om den så kallade normalavkastningsgränsen är klart för hög nu ligger det i samhällets intresse att uppmuntra företagsverksamhet, varvid det finns skäl att undvika stora och plötsliga ändringar. En sänkning av normalavkastningsgränsen från åtta till sex procent innebär att skatten på obeskattade utdelningar skulle vara två procent, vilket kan anses skäligt. Ändringen skulle dessutom minska skillnaden mellan noterade och icke noterade bolag. Den beräknade avkastningen är 21 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 82

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar ett förslag till moderat sänkning av den så kallade normalavkastningsgränsen för företagens lättnader på skatt på utdelning i riktning med Hetemäkis förslag.

Rätt att dra av på överlåtelseförluster

Utifrån en regeringsproposition breddades rätten att i beskattningen dra av överlåtelseförluster vid ingången av 2016. En år 2016 eller senare född fysisk persons och ett inhemskt dödsbos vid beskattningen avdragsgilla överlåtelseförlust som inte dragits av från vinst som erhållits vid överlåtelse av egendom dras av från nettokapitalinkomsten före övriga avdrag från kapitalinkomsterna. Utöver överlåtelsevinsterna kan förlusterna också avdras från inkomst av utdelning och från hyresinkomster.

Det saknas ordentliga grunder för att utvidga avdrag från överlåtelseförlust och socialdemokraterna anser att utvidgningen av skatteavdragsrätten bör återtas varvid statens skatteinkomster ökar med 20 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 83

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till ändring av inkomstskattelagen om begränsning av avdragsrätt för överlåtelseförluster på så sätt att överlåtelseförluster kan dras av från vinst som erhållits vid överlåtelse av egendom under skatteåret och de fem följande åren.

Begränsning av ränteavdrag för fastighetsbolag

Ränteavdragets kryphåll täpps till. Rätten för företag som skattar för inkomst att dra av ränteutgifter är inte begränsad i motsats till dem som skattar för näring. Detta kryphåll utnyttjas framför

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

allt av utomlands fungerande fastighetsbolag som i Finland har placeringar i miljardklassen särskilt i köpcentrum.

Vi föreslår att denna obefogade nytta förhindras liksom också EU:s kommande skatteflyktdirektiv förutsätter. På så sätt försvagas aggressiv skatteplanering och statens kassa får in en skatteförlust på cirka 60 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 84

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om begränsning av ränteavdrag för samfund som omfattas av inkomstskatt som motsvarar det som nu gäller i näringsbeskattningen.

Skatt på investeringsförsäkringar

Investeringsförsäkringar ska vara skattepliktiga som i Sverige. Marknaden för placeringsförsäkringar och kapitaliseringsavtal eller så kallade försäkringskuvert har utvecklats snabbare än lagstiftningen. Värdet på privatpersoners kapitaliseringsavtal har stigit på några år till nio miljarder euro. Säljtrumfen är att den handel som bedrivs inom dessa kuvert för tillfället är skattefri vilket försvagar beskattningens neutralitet mellan olika placeringsinstrument.

SDP föreslår för dessa placeringsförsäkringars del i tillämpliga delar Sveriges skattesystem där man beskattar den årliga minimiavkastningen på värdepapperen i försäkringsskalet. Skattegrunden är en basränta som fastställts av finansministeriet eller medelräntan på statslånet (dock minst en procent).

Eftersom försäkringskuvertens hela stock är ca 30 miljarder euro skulle denna ytterst skäliga skatt ge en avkastning på 115 euro per år. Tack vare beskattningen blir denna egendomspost också offentligt känd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 85

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att införa beskattning av placeringsförsäkringar i enlighet med Sveriges beskattningssystem i tillämpliga delar så att tillgångarna i dessa avtal omfattas av kapitalbeskattningen.

Svart ekonomi

Kampen mot svart ekonomi har avancerat under senare år på vårt initiativ och under partiets ledning. Det är viktigt att förebygga skattefusk, höja risken att åka fast och försnabba myndigheters möjligheter att ingripa vid misstanke om brott. Programmet får bättre genomslag, om följderna blir allvarigare och vinning av brott kan beslagas effektivare.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Målet bör vara att Finland ligger i framkant i kampen mot svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. Exempelvis genom ett utvidgat förfarande med skattenummer och effektivare tillämpning av beställaransvarslagen kan vi konkret bekämpa svart ekonomi och skattesmitning. Dessutom kan lagändringar ytterligare öka företagens ansvar för att bekämpa svart ekonomi. Resurserna för bekämpning av svart ekonomi ökas med 20 miljoner euro. Den beräknade skattevinsten är 200 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 86

Riksdagen förutsätter att regeringen effektiviserar sin bekämpning av svart ekonomi och lämnar propositioner för att få igen skatteförluster förorsakade av svart ekonomi för 200 miljoner.

Skogsgåvoavdrag

Det handlar om en inkomstöverföring till en liten grupp som redan har en stor egendom. Det gynnar dessutom skogsindustrin som stöder avdraget. Efterfrågan på virke ökar i vilket fall som helst (på grund av investering i bioekonomi). Därför är det egendomligt att ytterligare subventionera utbudet på virke.

Lättnaden komplicerar beskattningen ytterligare. Avdraget är komplicerat och administrativt tungrott. Med avseende på likabehandling är avdraget problematiskt eftersom det endast gäller skogsmark och endast skogsmarksgåvor som överskrider en viss minimistorlek.

Det har inte visats på någon fördel för samhällsekonomin av skogsgåvoavdraget, eller också har fördelen konstaterats vara ”moderat”, eftersom den gäller en så liten krets. Samtidigt låser man skogsegendomen till de nuvarande ägarläkterna och gåvoavdraget beräknas höja priset på skogslotter. Lättnaden kan antas öka efterfrågan på virke eftersom fördelen aktualiseras endast om den skattskyldige har inkomster av skogen. Att återta skogsgåvoavdraget ökar statens skatteinflöde med 13 miljoner euro.

02. Samfundsskatten

Företagaravdrag

Det handlar om en skattesänkning som i proportion gynnar höginkomsttagarna och vars sysselsättande verkningar blir obefintliga. Avdraget skapar fler öppningar i skattebasen och ökar bördan av att reglera beskattningen för företag. Det följer fortfarande regeringens kompiskapitalistlinje genom att ge skattelättnader medan regeringen samtidigt motiverar varför nedskärningarna är oundvikliga. Det skapar en betydande öppning i skatteinkomsterna varav den största nyttan dras av de med de högsta inkomsterna till vilka avdraget starkast riktas. Småföretagare gynnas på årsnivå ytterst knappt medan samtidigt stora lättnader rinner över till de högsta inkomstklasserna. Att återta skogsgåvoavdraget ökar statens skatteinflöde med 66 miljoner euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 87

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar sina ineffektiva skattelättnader som gynnar de förmögna, det vill säga företagardraget, skogsgåvoavdraget och lättnaderna i arvs- och gåvoskatten och vidtar åtgärder som genuint förbättrar förutsättningarna för företagsamhet samt stöder tillväxt och sysselsättning.

Avdrag för anställning av en första arbetstagare för ensamföretagare

Redan i vår alternativbudget för 2016 föreslog vi i Företagarpaketet ett anställningsavdrag för ensamföretagare. Företaget bör kunna göra ett avdrag på 20 000 euro på resultatet för året därpå. Sysselsättningsavdraget genomförs som regionalt försök som i fall av positiva resultat utvidgas till hela landet. Det avsätts 20 miljoner euro för stödet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 88

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om avdrag för anställning av en första arbetstagare så att arbetsgivaren från räkenskapsperiodens beskattningsbara resultat kan avdra lönesumman för en första arbetstagare, dock högst 20 000 euro.

Förvaltningens ICT-reformer och gallring av skattestöd

Det finns 193 olika skattestöd i Finland. Särskilt i fråga om företagsstöden är uppföljningen otillräcklig. Vi föreslår därför att alla närings- och skattestöd granskas snabbt och omsorgsfullt och att de nödvändiga omallokeringarna och nedskärningarna görs.

Också i den offentliga förvaltningens informationstekniska upphandlingar och system kan betydande besparingar nås. Målet är att genom effektivisering och gallring av onödiga stöd spara 110 miljoner euro.

Förlustavdraget för aktiebolag oförändrat

Att avstå från att utvidga förlustavdraget för aktiebolag sparar staten 3 miljoner euro.

04. Arvs- och gåvoskatten

Socialdemokraterna föreslår att också de som ärver miljoner ska delta i den gemensamma insatsen för att balansera upp ekonomin, precis som de med höga löneinkomster gör genom solidaritetsskatten. Vi föreslår att arvs- och gåvoskatten höjs med två procentenheter i de högsta skatteklasserna. Skatteintäkterna ökar då med mer än 10 miljoner euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Vi godkände inte sänkning av beskattningen av arv och gåvor i alla klasser i skattetabellen. Därmed minskar statens skatteintäkter med cirka 58 miljoner euro om året. En sänkning av arvsskatten på 6—10 procent och av gåvoskatten på 12—14 procent kan på intet sätt motiveras när statsfinanserna hela tiden uppvisar underskott. Det är heller inte rättvist i ett läge där regeringen samtidigt skär i låginkomsttagarnas lägsta förmåner. Regeringen lägger inte fram några som helst samsättande eller tillväxtfrämjande effekter som motivering.

Vi föreslog för att trygga ställningen för änkor och barn att gränsen för skattefrihet för dödsfallsförsäkringar ska sänkas till 15 000 euro. Däremot har vi inte föreslagit ändringar i arvsbeskattningens makeavdrag och minderårighetsavdrag. De ändringar vi föreslår minskar statens skatteinkomster med högst 5,5 miljoner euro netto.

Detta ökar statens inkomster med sammanlagt 62,5 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 89

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att strama åt beskattningen av arv på över 1 000 000 euro med 2 procentenheter både i skatteklass I och II.

Reservationens förslag till uttalande 90

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om dödsfallsförsäkring där gränsen för skattefrihet är 15 000 euro.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

Finansieringsskatt

Finansbranschen är för närvarande underbeskattad. Också finansbranschen bör delta i att förbättra ekonomin, särskilt som den också är befriad från mervärdesskatten som belastar andra företag. I de övriga nordiska länderna antingen används eller bereds en finansieringsskatt, Financial Activities Tax (FAT).

Danmark har allt sedan 1990-talet haft i bruk en skatt för finansbranschen. Skattens avkastning är 0,25 procent av BNP, det vill säga upp till 750 miljoner euro. Skatten har inte försvagat de danska bankernas konkurrenskraft och det har inte observerats att den skulle ha höjt räntemarginalerna eller kundavgifterna. Norges företagsskattekommitté föreslog i fjol i sin rapport att det på bankernas expeditionsavgifter ska tillämpas mervärdesskatt och räntemarginalen ska beskattas separat. Kreditgivning skulle vara skattefritt för moms skyldiga företagskunder men skattepliktigt för hushåll. I Sverige bereds en finansieringsverksamhetsskatt genom vilken man eftersträvar en avkastning på 450—500 miljoner euro.

Socialdemokraterna föreslår att Finland omgående tillsammans med Sverige bereder en affärsverksamhetsskatt för banker på gemensamma grunder. Den nordiska finansmarknaden är i stor

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

utsträckning integrerad och marknadsområdet är stort nog för att stå som exempel i hela EU. Den beräknade avkastningen är 230 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 91

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om en finansieringsskatt som ska beredas efter nordisk modell och om möjligt införs i samarbete med de andra nordiska länderna.

01. Mervärdesskatt

Socialdemokraterna föreslår en strukturreform där nedre gränsen för momsplikt höjs från nuvarande 10 000 euros årlig omsättning till 30 000 euro. En reform som lockar till företagsamhet och som väsentligt underlättar för småskalig företagsverksamhet är en naturlig fortsättning på att Antti Rinne som finansminister 2015 höjde momsens nedre gräns från 8 500 euro till den nuvarande summan.

Enligt VATT:s undersökning hindrar den nuvarande nedre gränsen små företag från att växa. VATT bedömer också att de administrativa kostnaderna för momsrapporteringen uppgår till 1 600 euro vilket är oskäligt med tanke på en liten omsättning. Detta lindringssystem som komplicerar systemet används inte i andra EU-länder och det kan frångås. Förslaget minskar skatteinkomsterna med 103 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 92

Riksdagen förutsätter att regeringen söker undantagstillstånd enligt artikel 395 i rådets direktiv (2006/112/EG) för att höja den nedre gränsen för företags momsplikt från en omsättning på 10 000 till 30 000 euro.

07. Energiskatter

För att upprätthålla konkurrenskraften för energiintensiv industri och förbättra konkurrenskraften i kostnadshänseende inom exportindustrin bör systemet med återbäring av energiskatt effektiviseras. På tio år har det försvunnit tiotusentals arbetstillfällen inom energiintensiv industri från Finland. Detta har stora konsekvenser för sysselsättningen, skatteintäkterna och livskraften på många orter. Skatteåterbäringen till energiintensiva företag bör höjas till 90 procent av punktskattebeloppet för den del som överstiger 0,5 procent av förädlingsvärdet. Kostnadseffekten är uppskattningsvis 20 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 93

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om höjning av skatteåterbäringen till energiintensiva företag till den högsta möjliga nivån inom EU:s minimigränser för att stödja sysselsättningen och exporten.

10. Övriga skatter

03. Bilskatt

Regeringen föreslår i enlighet med sitt program att bilskatten sänks så att effekten på skatteintäkterna är cirka 200 miljoner euro på 2019 års nivå. Samtidigt föreslår regeringen nedskärningar i den köpta kollektivtrafiken vilket leder till att tågförbindelser som är viktiga för landskapen måste upphöra. Så här stora lättnader i bilskatten är inte befogade i det rådande ekonomiska läget och vi föreslår att en del av skattelättnaden används för att säkerställa VR:s köpta trafik tjänster och återta en del andra orättvisa nedskärningar som regeringen har gjort. Intäkterna av bilskatten kunde vara 36 miljoner euro större än vad regeringen föreslår 2017.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 94

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om att delvis återta lättnaderna i bilskatten och att skattelättnaden används för att säkerställa kollektivtrafiktjänsterna.

19. Övriga inkomster av skattenatur

06. Farledsavgifter

Farledsavgifterna halverades 2015—2017 som ett led i svavelkompensationen och arbetsmarknadsuppbyggnaden så att avgifterna sänktes främst för lastfartyg och fartyg i de högsta isklasserna. För att sänka logistikkostnaderna för exportindustrin och förbättra konkurrenskraften för de finska hamnarna är det befogat att sänka farledsavgifterna ytterligare. Farledsavgifterna ska fortsatt halveras främst för fartygen i de högsta isklasserna för vilka avgiften slopas helt. Intäkterna av avgifterna minskar med 22,4 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 95

Riksdagen förutsätter att regeringen för att främja exportens konkurrenskraft lämnar en proposition om sänkning av farledsavgifterna och i synnerhet för fartygen i de två högsta isklasserna för vilka avgifterna bör slopas helt och hållet.

09. Övriga skatteinkomster

Hälsobaserad sötsaksskatt

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Vissa särskilda skatter gynnar folkhälsan. Sipiläs regering har ivrigt höjt tobaksskatten men tänkte dra in godisskatten trots att hade över ett år tid på sig att bereda en hälsobaserad skatt som bättre passar ihop med EU-reglerna, en skatt som används bland annat i Ungern och Danmark. I stället för godisskatten behövs en bredare, hälsobaserad skatt som rättar till den tidigare skattens orättvisa verkningar på bland annat förädlingen av naturligt socker. Sötsaksskatten hålls i kraft med sin nuvarande intäkt på 102 miljoner euro men ersätts med en hälsobaserad skatt som färdigställs 2017 såsom social- och hälsovårdsutskottet förutsatte i sitt enhälliga betänkande. Det är viktigt för folkhälsan att motverka fetma och livsstilssjukdomar hos barn och unga. Förebyggande åtgärder är också positiva för samhällsekonomin.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 96

Riksdagen förutsätter att regeringen, i enlighet med social- och hälsovårdsutskottets enhälliga ståndpunkt, omedelbart inleder beredningen av bestämmelser om en hälsobaserad punktskatt på livsmedel.

Kraftverksskatten

Det är befogat att införa en kraftverksskatt på kraftverk som får oförtjänta vinster av handeln med utsläppsrätter samt den översubventionerade vindkraften. Skatten ska ha formen av en statlig fastighetsskatt och intäkterna av den kommer enligt en försiktig uppskattning att uppgå till 95 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 97

Riksdagen förutsätter att regeringen börjar bereda en kraftverksskatt i form av en statlig fastighetsskatt som gäller kraftverk som får oförtjänta vinster av handeln med utsläppsrätter samt översubventionerade kraftverk.

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

03. Utdelningsinkomster och inkomster av försäljning av aktier

01. Utdelningsinkomster, kapitalåterbäringar och nettoinkomster av försäljning av aktier

Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra har fått in en egendom på 710 miljoner euro av vars resultat den inte delar inkomster till staten. I partnerskapsprogrammet i SDP:s alternativbudget leder Sitra välfärds- och näringsprogram (reparations- och servicebyggande samt cirkulär

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 1 sd

ekonomi) som inleds genom att ur balansen på engångsbasis inkomstföra hälften, 355 miljoner euro.

Statens bolagsinnehav bör skötas omsorgsfullt så att deras värde består. Staten kan avstå från enskilda bolagsinnehav eller minska sitt innehav om det inte längre finns på statens ägarstrategi baserade orsaker. Men lönsamma innehav bör i nuläget inte säljas för att täcka behovet av budgetmedel utan medel från försäljning ska omplaceras produktivt och på ett sätt som stöder näringspolitiken. Utgångspunkten vid ägararrangemang är inte enbart försäljningspriset för bolag eller aktier, utan uppmärksamhet ägnas särskilt åt förbättring av samhällsekonomin konkurrenskraft och bättre konkurrens i ekonomin, tryggnad av sektorsspecifika verksamhetsförutsättningar för inhemsk industri och näringsliv, bevarande och ökning av kompetens och tryggnad av sysselsättningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 98

Riksdagen förutsätter att statens särskilt intäktsbringande egendom inte bör säljas.

Makera

Avsikten är att med regeringens budgetöverföring finansiera åtgärder inom spetsprojekt 4 (Den finländska matproduktionen ska bli lönsam, handelsbalansen bättre och den blå bioekonomin större) som ingår i regeringens strategiska mål för bioekonomi och ren teknik.

Anslaget används för att finansiera investeringsbidrag till jordbruket som i sin helhet finansieras nationellt. Dessutom kan finansiering användas även för andra åtgärder som främjar det mål i regeringsprogrammet som gäller tryggnad av livsmedelsproduktionens lönsamhet. Vi föreslår att denna budgetöverföring inte görs.

04. Andel i statens penninginstitutets vinst

01. Andel i Finlands Banks vinst

Enligt lagen om Finlands Bank intäktsförs normalt 50 procent av resultatet, medan 50 procent lämnas kvar i balansräkningen. Enligt lagen kan det dock beslutas annorlunda, om detta är motiverat med hänsyn till bankens ekonomiska ställning eller reservfondens storlek. En större intäktsföring är motiverad eftersom Finlands banks balansräkning är stark. Därför behövs inte ytterligare reservationer. Staten kan inkomstföra 60 miljoner euro mer av Finlands Banks resultat.

03. Statens nettoupplåning och skuldhantering

01. Nettoupplåning och skuldhantering

Den sammanlagda effekten av socialdemokraternas inkomst- och utgiftsförslag på statens nettoupplåning är en minskning med 372,1 miljoner euro.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 1 sd

Förslag

Vi föreslår således

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2017 enligt betänkandet med ändringarna ovan,

att de 98 uttalandena ovan godkänns och

att misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan godkänns.

Helsingfors 13.12.2016

Krista Kiuru sd
Eero Heinäluoma sd
Maria Tolppanen sd
Pia Viitanen sd
Timo Harakka sd
Riitta Myller sd
Harry Wallin sd

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

RESERVATION 2 gröna

Allmän motivering

De grönas alternativa budget moderniserar Finland, gör landet redo för framtiden och är mer rättvis och human än regeringens budget. Det är ett balanserat alternativ till försvar för de utsatta och för utbildningen, samtidigt som det förnyar ekonomin och motverkar klimatförändringen. Regeringen tyr sig till gårdagens lösningar, ökar ojämlikheten och skär ned på det som är värdefullt. De gröna erbjuder i stället en framtidsbudget som bygger på hållbara val och värden. Vår budget innehåller åtgärder som ger nya arbetstillfällen och grön tillväxt.

Låt oss vara rättvisa och humana

I de grönas alternativ är slutsumman av bestående inkomster och utgifter densamma som hos regeringen, men vi tar inte från de mest utsatta och ökar inte inkomstskillnaderna — tvärtom. Det är möjligt att driva en rättvis och human ekonomisk politik också under ekonomiskt strama tider.

Finland kan minska inkomstskillnaderna och fattigdomen. De grönas skattemodell gynnar låg- och medelinkomsttagarna, förmånstagarna och pensionstagarna. Vårt mål är att bevara kärnan i välfärdsstaten — det vill säga välmående människor — också i tider av kraftiga ekonomiska förändringar.

Regeringen gynnar höginkomsttagarna och straffar låginkomsttagarna. Konkurrenskraftsavtalets skattesänkningar riktar sig i hög grad till hög- och medelinkomsttagarna. Samtidigt skär regeringen ned på de indexbundna förmånerna. Det är en oansvarig ekvation som ökar inkomstskillnaderna och underblåser känslan av att samhället inte är rättvist. Rundhänta skattesänkningar och omfattande nedskärningar i den sociala tryggheten är en skamlös kombination.

Till stöd för konkurrenskraftsavtalet sänker regeringen inkomstkatten i alla inkomstklasser med totalt 515 miljoner euro. En stor del av skattelättnaderna riktas till hög- och medelinkomsttagarna. Regeringens skattelättnader kompenserar inte tillräckligt avtalets konsekvenser och korrigerar inte inkomstfördelningen. Konkurrenskraftsavtalet skulle kräva skattelättnader som i högre grad gynnar låg- och medelinkomsttagarna. Därför föreslår vi att kommunalbeskattningens grundavdrag höjs betydligt och arbetsinkomstavrdraget höjs skäligt. Skatteändringarna finansieras genom att skärpa beskattningen av vinstutdelning i onoterade bolag.

Regeringens indexnedskärningar på cirka 200 miljoner euro — indexet sänks med 0,85 procent och folkpensionsindex fryses på 2016 års nivå — drabbar i stor omfattning låginkomsttagare i Finland. De gröna anser att nedskärningarna i social trygghet inte bör accepteras. Det är inte skäligt att genom indexbesparingar gå åt särskilt barnfamiljer, arbetslösa, pensionärer, studerande, personer med funktionsnedsättning, värnpliktiga och sjuka finländare samtidigt som konkurrenskraftsavtalet och skattelättnaderna gynnar höginkomsttagarna.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Sammantaget minskar de grönas skattereformer och motarbetandet av indexnedskärningarna uppenbart inkomstskillnaderna (Ginikoefficient -0,34 procentenheter) och minskar fattigdomen. På så sätt förbättras köpkraften också för de som har de allra lägsta inkomsterna.

Vi stärker jämställdheten mellan könen

Regeringen har bedrivit en kortsiktig och genusblind politik genom att försöka bromsa skuldsättningen genom sin häftiga nedskärningspolitik som drabbar tjänsterna. Det försämrar särskilt kvinnornas sysselsättning.

Framtidens familjepolitik måste skapas genom flexibla strukturer som ökar jämställdheten på ett barn- och familjevänligt sätt. Systemet måste utvecklas i riktning mot en flexibel 6+6+6-modell. I familjepolitiken ingår också en jämlik småbarnspedagogik av hög kvalitet.

Målet bör vara en jämnare fördelning av vårdansvaret så att kvinnornas ställning i arbetslivet förbättras och männens roll hemma stärks. Pappor ska ha en större kvoterad ledighet. Det ökar pappornas användning av familjeledigheter och ökar jämställdheten eftersom det fördelar familjeledigheterna jämnare mellan föräldrarna.

Systemet med familjeledighet måste bli mer flexibelt så att familjerna får större frihet att välja. Det måste känna igen olika familjeformer och lämpa sig för livssituationer som förändras. Det bör bättre väga in bland annat skilsmässofamiljer och regnbågsfamiljer.

Familjerna bör få bättre möjligheter att mer fritt välja i hur många delar de vill lyfta sina familjeförmåner och i hurdana perioder de vill ta ut ledigheterna.

Satsa på framtiden

Finland behöver ekonomiska reformer — men vilken väg ska vi välja? Vi menar att det krävs djärva åtgärder som kommer oss alla till godo. Sipiläs regering kan visserligen genomföra en hård nedskärningspolitik, men den klarar inte av att driva en djärv framtidspolitik. Nu är det dags att satsa på framtiden: sätta fart på energireformen, betala för det eftersatta underhållet, stödja integrationen av invandrare och främja basinkomsten.

Fart på småskalig produktion av förnybar energi: I energirevideringen förnyas energiproduktionen genom att sätta fart på småskalig produktion i hemmen, kommunerna och på jordbruken. En decentraliserad och småskalig produktion av förnybar energi skapar nya arbetstillfällen i Finland och livskraft på landsbygden.

Målet ska vara ett smart och energieffektivt energisystem som till 100 procent fungerar med förnybara energikällor före utgången av 2050. Förslagen i alternativbudgeten kan skapa 10 000 nya arbetstillfällen och minska koldioxidutsläppen.

Reparera skolor, bygga banor: Kommunerna har massor av skolor, daghem och vårdanstalter med mögel- och fuktskador. I en tid av låga räntor och hög arbetslöshet är det rätt tid att betala reparationskulden och genomföra de projekt som vi oundvikligen står inför.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

Nu är det också rätt tid för att sätta fart på att bygga spårvägar. Att främja spårtrafik minskar trafikutsläppen. Snabba och störningsfria förbindelser stöder också pendlingen och bidrar till att minska matchningsproblemen.

Stöd integrationen: För att kunna integreras i ett nytt land måste de grundläggande frågorna bli lösta. I det ingår att få en hemort, studera språket och få utbildning. På så sätt kommer man in i arbetslivet och samhället. Att satsa på integration är rätt mänskligt sett, men också en god investering för samhället.

För invandrarna är språkstudier en nödvändighet för att få jobb och verka som aktiva medborgare. Vi förbättrar tillgången till språkutbildning genom att ta i bruk en språkutbildningssedel. Med hjälp av den får invandrarna oavsett ställning snabbt kvalitetsundervisning i finska eller svenska.

Genom att höja kommunersättningen närmare den faktiska kostnadsnivån förbättras kommunernas färdigheter att ta emot och integrera invandrare.

Det bör inte skäras i förberedande undervisning för den grundläggande utbildningen eftersom en god förberedande undervisning underlättar integrationen och förbättrar möjligheterna för elever med mycket olikartad bakgrund att arbeta i grundskolan. Den förberedande undervisningen minskar senare kostnader och underlättar vardagen för alla som studerar och undervisar i grundskolan.

Antalet personer som ansöker om internationellt skydd har ökat. Dessutom får resultatkravet på bland annat Migrationsverket återverkningar på domstolarna. Såväl för individen som för samhället är det viktigt att trygga en snabb handläggning samt rättssäkerheten hos besluten.

Ett seriöst försök med basinkomst: Målen med regeringens försök begränsar sig i praktiken till att öka förvärvsfrekvensen bland personer som får arbetsmarknadsstöd. Men basinkomst handlar om mycket mer än så. Basinkomsten är en reform av social trygghet för behoven i ett arbetsliv i förvandling.

Det är värt ett seriöst försök. Ett heltäckande och kvalitetsmässigt försök där basinkomst genuint prövas kräver tid och pengar. Målet bör vara att ta fram generaliserbar information och resultat som kan tjäna som underlag för politiska beslut om basinkomstens framtid i Finland.

Vi vill förbättra försöket genom att föreslå en årlig tilläggsfinansiering på 10 miljoner euro och att försöket förlängs från två till tre år. Basinkomst är inte enbart en arbetslöshetsförmån. Genom tilläggsfinansieringen ska försöket också omfatta lågavlönade löntagare, företagare med små inkomster, frilansare och självanställda.

Att tillfoga det saknade beskattningselementet i försöket med basinkomst gör försöksupplägget mer realistiskt och minskar kostnaderna — det vore centralt att de skatter som upp bärs i försöket återförs till försöksbudgeten. På så sätt skulle systemet mer likna en faktisk och till priset genomförbar basinkomst.

Högre reformtakt

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

Konkurrenskraftsavtalet kan ha en liten effekt på den finländska industrins konkurrenskraft, men den är inte någon framtidsinriktad, avgörande strukturreform. Finland kan resa sig genom satsningar på hög kompetens och ökad arbetsproduktivitet, inte genom lönekonkurrens eller förlängd arbetstid.

Vi måste kunna genomföra reformer som siktar till att Finland ska skapa lösningar för en värld med hållbar ekonomi. Strukturer som hämmar pionjärskap måste rivas och i stället måste vi uppmuntra till en rättvis och mänsklig marknadsekonomi.

Genom att modernisera företagsstöden och gallra ut miljöskadliga stöd uppmuntrar vi näringslivet att axla rollen som föregångare. Bedömningen av alla företagsstöd måste bygga på i vilken grad de ger fart åt strukturomvandlingen och den framtida tillväxten. Vi får inte klamra oss fast vid det gamla utan tvärtom sträcka oss fram mot det nya.

Samtidigt svarar vi på den utmaning som Parisavtalet innebär: vi skär ned på stöden för fossila bränslen och sätter fart på omstruktureringen inom energiproduktionen.

Skär inte i utbildningen utan gallra hellre bland skadliga stöd.

Den ekonomiska tillväxten stöder sig på en produktivitet som kan förbättras genom att satsa på utbildning och forskning. Nya produkter eller nya sätt att tillverka redan kända produkter uppstår i händerna och huvudet på kompetent folk. Därför bör utbildningen inte bli föremål för nedskärningar.

Produktiviteten växer också när man vågar reformera företagsverksamheten och näringsstrukturen. Därför bör stöden till företagen synas noga i sömmarna. För varje stöd måste det bedömas om de stöder framtida tillväxt eller bara håller oss fjättrade vid det gamla.

VATT har exempelvis bedömt att den nuvarande återbäringen av industrins energiskatter (218 mn) inte förbättrar konkurrenskraften. Också regeringen själv har börjat misstänka att dess planerade nya kompensationsystem för utsläppshandeln ändå inte behövs när priset på utsläppsrätter och el är lågt.

Vi erbjuder den nedskärningsglada regeringen färdigt uttänkta nedskärningsobjekt för hundratals miljoner. Genom dem kan alla nedskärningar i utbildning och forskning återtas. Samtidigt bidrar en gallring av miljöskadliga stöd till att bygga en väg mot ett kolneutralt samhälle.

Bättre sysselsättning

Sysselsättningsnivån bestämmer i stor utsträckning hur stort behovet av att anpassa ekonomin är på längre sikt. Därför väntar vi oss att regeringens så kallade halvtidsöverläggning presenterar nya åtgärder för att förbättra sysselsättningen. I detta akuta läge måste sysselsättningen förbättras genom att öka de offentliga investeringarna så som vi har föreslagit ovan (200 miljoner euro).

Samtidigt måste vi finna lösningar på matchningsproblemet. Vi har samtidigt både arbetslöshet och lediga jobb och vi måste få bort de hinder som ligger i vägen för att arbetet och utförarna ska

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

mötas. Vi måste bland annat se till att det i huvudstadsregionen finns bostäder till rimliga priser, att asylsökande får en väg till arbetslivet, att arbetskraftstjänsterna har tillräckliga resurser så att människor genom dem kan uppdatera sin kompetens och övergå till nya branscher, och att arbetslöshetsskyddet kan utnyttjas mer än förr exempelvis vid grundandet av ett nytt företag.

Finland har över 160 000 enpersonsföretag för vilka anställning av den första arbetstagaren innebär en stor risk. Tröskeln för att anställa den första arbetstagaren måste av sysselsättningsrelaterade skäl sänkas, och vi föreslår därför en tidsbunden lättnad i bikostnaderna för den första arbetstagarens lön.

Dessutom hoppas vi att regeringen äntligen inser att energipolitiken är en väsentlig del av finanspolitiken. Att rikta in energiproduktionen så att våra företag kan satsa globalt på den snabbt växande marknaden för förnybar energi är en viktig metod för att skapa tillväxt och arbete i hela Finland.

Vårt alternativ går också vidare med att flytta fokus på beskattningen från beskattning av arbete till att beskatta olägenheter. Inkomstbeskattningen lindras mer än i regeringens förslag vilket bidrar till att locka till arbete och nedmonterar flitfällor som hänger ihop med sysselsättning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen ruckar på sitt ekonomisk-politiska vägval och satsar kraftigare på att minska inkomstskillnaderna.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen i sin finanspolitik beaktar utvärderingsrådets syn på att ekonomin kunde anpassas också genom skatter och inte enbart genom utgifter.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen som stöd för konkurrenskraftsavtalet bereder skattelättnader som kraftigare riktas till låg- och medelinkomsttagare.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen underlättar situationen för låginkomsttagare genom att återta nedskärningarna av socialskyddet.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste går in för att reformera familjeledigheterna så att vårdansvaret i framtiden fördelas jämnare.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att påskynda småskalig produktion av förnybar energi.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar starkare på offentliga investeringar av engångsnatur såsom reparation av mögelskolor och förbättring av spårvägsförbindelser.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen går in för att stödja integrationen av invandrare för att de snabbare ska komma in i arbetslivet och samhället och att regeringen bedömer familjeåterföreningens inverkan på integrationen av invandrare.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen förbättrar försöket med basinkomst genom att utvidga mängden personer som omfattas av försöket och genom att förlänga försökets varaktighet.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i utbildning för att ekonomins kompetensbas ska förbli stark.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen kritiskt ser över de existerande företagsstöden och avhåller sig från att öka ineffektiva stöd.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar in plan för att gallra ut stöd som är skadliga för miljön.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen vid halvtidsöverläggningen lägger fram fler åtgärder för att lösa matchningsproblemet, minska långtidsarbetslösheten och förbättra sysselsättningen.

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen vid halvtidsöverläggningen lägger fram fler åtgärder för att främja företagsamhet och för att underlätta anställning av den första arbetstagaren.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen stärker resurserna för att bekämpa svart ekonomi och tar en mer aktiv roll i att utrota internationell skattesmitning.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen gör heltäckande konsekvensbedömningar av hur finanspolitiken påverkar sysselsättningen, jämställdheten, inkomstskillnaderna och inkomstfördelningen mellan de olika befolkningsgrupperna.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar en schemalagd plan för hur Finland ska nå en andel på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten för anslagen till utvecklingssamarbetet.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition och anslagsökningar för att trygga naturens mångfald och en tillräcklig svalgnivå för skogarna.

Reservationens förslag till misstroende

Regeringens omfattande nedskärningar i utbildningen tär på vår kompetensbas och raserar grunden för framtida tillväxt. Regeringens oskäligen nedskärningar i social trygghet försvagar ställningen för låginkomsttagare samtidigt som de välbesuttna bjuds på nya skattelättnader. Regeringens oförmåga att förnya ekonomin och gallra ut miljöskadliga stöd försvagar möjligheterna att bekämpa klimatförändringen och att dra nytta av de möjligheter till tillväxt som brytningen i energisektorn ger upphov till. Det är likaså kortsynt att skära ned på utvecklingssamarbetet och naturskyddet; vi bygger inte en bättre framtid genom en sådan politik. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Regeringens budgetproposition lämnar Finlands utvecklingssamarbete i samma läge som efter nedskärningarna 2015. Utvecklingssamarbetets faktiska finansieringsnivå har halkat långt efter Finlands mål om 0,7 procent som rekommenderas av FN. Finlands hela utvecklingssamarbete väntas nästa år uppgå till endast cirka 0,4 procent av BNI.

Budgetpropositionen vidmakthåller nedskärningslinjen för frivilligorganisationerna. Många centrala medborgarorganisationer inom utvecklingssamarbete har tvingats skära ner sina funktioner när finansieringen har skurits ner med upp till 40 procent. Det strider mot evalueringsresultaten där det konstateras att medborgarorganisationernas arbete är en av de mest effektiva formerna av utvecklingssamarbete.

Regeringen styr 140 miljoner som anslag utanför ramen till finansplaceringar och lån för utvecklingssamarbete. Som låneandel för 2017 föreslås 100, som finansplaceringar 30 och som kapitalförhöjning för Finnfund 10 miljoner euro. Men det är oklart hur det föreslagna beloppet på 100 miljoner euro för lån ska användas. Regeringen borde kunna motivera mer specifikt vart dessa finansplaceringar och lån kommer att kanaliseras. Likaså hur man i praktiken säkerställer att spelreglerna för utvecklingssamarbetets resultat ska iakttas. Transparens i användningen av medlen för utvecklingssamarbete har högsta prioritet. Likaså frågan om vart pengarna riktas. De ovan nämnda bedömningarna talar för att pengarna bör riktas till frivilligorganisationer i tilltagande utsträckning.

Målet med utvecklingssamarbetet är att eliminera fattigdom och orättvisor och främja en hållbar utveckling. Utvecklingssamarbetet för de fattigaste länderna väntas nästa år minska till 0,15 procent av bruttonationalinkomsten. Det är viktigt att säkerställa att utvecklingssamarbetet fortfarande bistår de allra fattigaste människorna och att en andel av bruttonationalinkomsten på 0,2 procent i enlighet med våra internationella åtaganden styrs till de fattigaste LDC-länderna.

Under 2015 upplevde också Finland en flyktningkris av aldrig förr skådade dimensioner. Vid hanteringen av den har Finland betonat vikten av att ta itu med kriser redan där de börjar. Utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd är effektiva medel också för att lösa kriser. Också stödet från Finlands fredsmedling kanaliseras genom anslagen för utvecklingssamarbete.

Nedskärningarna har oundvikligen konsekvenser också för bilden av Finland och landets inflytande i det internationella samfundet och för vår ställning som nordisk aktör. Med den nuvarande nivån på utvecklingsfinansieringen blir Finlands stöd till många FN-organisationer blygsamt och det inverkar också på finländarnas möjligheter att bli rekryterade för höga FN-uppdrag.

Finland har under årtal varit en av de största finansiärerna av FN:s miljöprogram UNEP och vi har haft ett större inflytande i organisationen än vad vår storlek förutsätter. Nedgången i UNEP:s finansiering är ett exempel på ett illa valt sparobjekt i internationella organisationer. Miljö- och klimatfrågorna bör förbli Finlands prioritering.

FN antog hösten 2015 nya mål för hållbar utveckling som gäller till 2030. I målen ingår ovanligt många miljömål som är viktiga för Finland och finländarna men stärker också möjligheterna att exportera finländsk miljökompetens och clean tech. Vi borde vara med om att genomföra dessa mål fullt ut.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Klimatkonferensen i Paris kräver också att de utvecklade länderna agerar och tar sitt globala ansvar. Under föregående regering skapades ett av de mest innovativa instrumenten för att finansiera utvecklingssamarbetet, användning av inkomster från utauktionerade utsläppsrätter i sin helhet till utvecklingssamarbete, framför allt klimat- och miljöprojekt. Denna finländska innovation har rönt mycket beröm runtom i världen. I budgetpropositionen lämnas möjligheten att kanalisera inkomsterna från utauktionerade utsläppsrätter till utvecklingssamarbete outnyttjad.

Omfattande nedskärningar i biståndet till mindre utvecklade stater och människor som bor där står i stark konflikt med principen att människor ska hjälpas i sina hemländer eller närområden. Utvecklingssamarbetet har skapat levnadsmöjligheter, perspektiv och hopp där omständigheterna driver människor på flykt undan krig, hungersnöd eller miljöomställningar.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 100 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas hälsovårdsbudgeter sammanlagt. I Finland omfattar den svarta ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser. Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Att rättsväsendet fungerar stabilt och tillförlitligt är ett villkor för att rättssäkerheten ska genomföras i enlighet med kraven på de grundläggande och mänskliga rättigheterna och för rättssäker-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

heten. Såväl för individen som för samhället är det viktigt att trygga en snabb handläggning av ärenden samt rättssäkerheten hos besluten.

Domstolsväsendet drabbas i vår tid av många slags tryck. Antalet personer som ansöker om internationellt skydd har ökat märkbart också i Finland. Rättshjälp ges i regel inte längre vid asylsamtal och Migrationsverkets resultattryck har omdebatterats mycket i offentligheten. Det har fått återverkningar på domstolarna. Det behövs finansiering inte bara för att bekämpa svarta ekonomin utan i synnerhet för att garantera asylsökandes rättssäkerhet och kortare handläggningstider.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 4 000 000 euro varav 2 000 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin och 2 000 000 för att garantera asylsökandes rättssäkerhet.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas hälsovårdsbudgeter sammanlagt. I Finland omfattar den svarta ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spolia hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår således

att moment 25.30.01 ökas med 2 000 000 euro för åklagarväsendets omkostnader.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

10. Polisväsendet

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas hälsovårdsbudgeter sammanlagt. I Finland omfattar den svarta ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spoliera hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår således

att moment 26.10.01 ökas med 2 000 000 euro för polisens omkostnader.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och ett välfärdssamhälle. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det är mer än ländernas hälsovårdsbudgeter sammanlagt. I Finland omfattar den svarta ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Myndighetssamarbetet spelar en nyckelroll i att bekämpa svart ekonomi och ekonomisk brottslighet. En flaskhals kan spoliera hela kedjan. Myndighetssamarbetet kan väsentligt förbättras genom bättre samordning och informationsutbyte. Framför allt myndighetssamarbete i realtid har visat sig vara ett effektivt sätt att ingripa mot dold brottslighet. Även riksdagen har förutsatt åtgärder för att förbättra förutsättningarna för informationsutbyte och övrig samverkan mellan myndigheterna. Men det kräver också stora resurser.

Under de senaste decennierna har vi satsat på att bekämpa svart ekonomi. Om vi vill att den här utvecklingen ska fortgå måste nivån på resurserna tryggas.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 2 000 000 euro för Skatteförvaltningens omkostnader.

90. Stöd till kommunerna

Kommunerna har massor av skolor, daghem och vårdanstalter med mögel- och fuktskador. Enligt utredningar finns det problem med inomhusluften i betydligt mer än hälften av skolorna och daghemmen. Betydande fuktskador finns i 12—18 procent av våningsytan i skolor och daghem och i 20—26 procent av våningsytan i vårdanstalter. I mögel- och fuktskadade lokaler vistas upp till 300 000 personer.

En stor del av dem som utsätts för mögel- och fuktskador är barn och ungdomar. En del av dem har tvingats vistas i mögelbyggnader i årtal och insjuknat för resten av livet. Läget är oskäligt.

Problemen med inomhusluft har varit kända i 25 år. I stället för att saken skulle ha åtgärdats har det eftersatta underhållet fördubblats under denna tid. Beloppet på eftersatt underhåll i skolor, daghem och vårdanstalter uppgår redan till cirka 4,65 miljarder euro. Nu är rätt tid att bli kvitt denna skuld när räntorna är låga och behovet av arbetstillfällen är särskilt trängande.

Revisionsutskottet gjorde 2012 en utredning om mögel- och fuktskador i byggnader. Utifrån utredningen godkände riksdagen 2013 ett betänkande som innehöll en stor mängd konkreta åtgärdsförslag för att avhjälpa situationen. Som en åtgärd förutsatte riksdagen att regeringen utarbetar en långsiktig plan för sanering av daghem, skolor och social- och hälsovårdsbyggnader och för åtgärdande av sanitära olägenheter i dem. Ett större statligt stöd än nu bör betalas för att genomföra planen. Vårt förslag svarar mot detta krav.

Vi föreslår att staten stödjer projekt för ombyggnad av läroanstalter och daghem samt verksamhetsenheter inom social- och hälsovårdsområdet med 100 miljoner euro årligen under de följande tre åren. Stödet ska beviljas kommunerna på ansökan främst till projekt som säkerställer sunda och trygga verksamhetsmiljöer. Stödet per projekt ska vara 15—25 procent av projektens godtagbara kostnader. Som ett villkor för stödet ska kommunerna förbinda sig att underhålla och reparera sina fastigheter på ett långsiktigt, hållbart och föregripande sätt.

På grundval av det ovanstående föreslår vi att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att grunda en nationell fond för att främja koldioxidsnåla lösningar.

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

I regeringens proposition föreslås en lag om indexjustering för 2017 av folkpensionen och vissa andra förmåner. Den innebär att folkpensionsindex inte höjs enligt den permanenta lagstiftningen, utan fryses på samma nivå som i år. Därutöver sänks folkpensionsindex med 0,85 procent.

Ändringen skulle i stor omfattning gälla låginkomsttagare i Finland. Frysningen av indexet ska gälla folkpensioner, garantipension och övriga förmåner som ses över enligt folkpensionsindex eller i övrigt är kopplade till folkpensionen. Bland de övriga förmånerna märks handikappförmåner, fronttillägg, grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, arbetsmarknadsstödet och barnhöjningen. Ändringen ska också gälla kriterierna för förmåner bundna till folkpensionsindex och vissa belopp, bland annat gränsen för den årliga självriskan vid läkemedelsersättningar.

Den föreslagna ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Det handlar således om en bestående försämring i låginkomsttagarnas vardag.

De gröna anser att regeringens indexnedskärning saknar hållbara grunder och inte bör accepteras. Vi anser att det varken är hållbart eller skäligt med indexbesparingar som drabbar särskilt barnfamiljer, arbetslösa, pensionärer, studerande, personer med funktionsnedsättning, de som fullgör sin värnplikt och sjuka finländare samtidigt som regeringen driver på ett konkurrenskraftsavtal som gynnar höginkomsttagarna och miljöföreordnande verksamhet föreslås få nya skattestöd. Åtgärderna försvagar låginkomsttagarnas köpkraft vilket försvagar den inhemska efterfrågan och tillväxtutsikterna för inhemska företag.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 20

Regeringen förutsätter att regeringen återtar indexnedskärningarna och indexfrysningarna.

Undersökningar visar att en högklassig småbarnspedagogisk verksamhet är ett effektivt sätt att främja barnens välmående. Småbarnspedagogiken stöder livslångt lärande och de färdigheter som behövs i skolan. Den förebygger samtidigt utslagning och generationsöverskridande utsatt-het. Internationella studier visar att barnpedagogisk verksamhet är det mest framgångsrika och kostnadseffektiva sättet att säkerställa barnens välfärd och utveckling.

Att begränsa dagvårdsrätten försvårar vardagen för barnen och familjerna och försvagar småbarnspedagogikens genomslag. Att begränsa dagvårdsrätten ökar dessutom regleringen, byråkratien och kommunernas administrativa kostnader, vilket står i konflikt med regeringens mål att

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

minska byråkratin och gallra i regleringen. Familjer där endera föräldern eller bägge föräldrarna är hemma använder redan nu ganska sällan rätten till heldagsvård. Begränsningen drabbar således uttryckligen de familjer och barn som behöver dagvård allra mest.

Begränsningen utesluter barn som gagnas av och behöver småbarnspedagogik på heltid. Det ökar ojämlikheten. Den subjektiva rätten till dagvård är särskilt viktigt för barnen i de familjer som har det sämst ställt. Utredningar visar att den subjektiva rätten till dagvård jämnar ut social ojämlikhet som relaterar till utbildning och inkomstnivå och förebygger att existerande problem fördjupas. Den är en av de viktigaste stödåtgärderna för barnskyddets öppenvård och att begränsa den kan öka kostnaderna för barnskyddet.

Barnets rätt till småbarnspedagogik kan inte vara beroende av föräldrarnas arbetsmarknadsposition. Det handlar i främsta rummet om barnets rättighet, inte föräldrarnas. Men samtidigt stödjer den subjektiva rätten till dagvård familjer, arbetsgivare och i vidare bemärkelse hela samhället. Vi anser att regeringens förslag till att minska anslaget inte bör godkännas, utan barnens subjektiva rätt till dagvård bör återställas.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återinföra rätten till dagvård på heltid.

Undersökningar visar att en högklassig småbarnspedagogisk verksamhet är ett effektivt sätt att främja barnens välmående. Småbarnspedagogiken stöder livslångt lärande och färdigheter som behövs i skolan. Den förebygger samtidigt utslagning och generationsöverskridande utsatthet. Internationella studier visar att småbarnspedagogisk verksamhet är det mest framgångsrika och kostnadseffektiva sättet att säkerställa barnens välfärd och utveckling.

I den nyligen förnyade lagen om småbarnspedagogik definierades mål för småbarnspedagogiken som är goda, krävande och som kräver pedagogisk kompetens. Att genomföra dem kräver barngrupper av lämplig storlek och en tillräcklig dimensionering av anställda med pedagogisk utbildning för varje barngrupp. Regeringens förslag om att ändra vårdardimensioneringen står i konflikt med lagen om småbarnspedagogik och äventyrar genomförandet av FN:s konvention om barnets rättigheter.

Att öka gruppstorlekarna och minska antalet professionella pedagoger i dagvården försvagar småbarnspedagogikens kvalitet. I stora barngrupper är det svårt att genomföra en mångsidig verksamhet och beakta barn som behöver särskilt stöd. Småbarnspedagogiken arbetar för att ordna en välfungerande och trygg vardag och skapa en miljö som stöder inläring och utveckling för barn med ytterst olika slags utgångspunkter. Det kräver att barnen beaktas individuellt både i planeringen och genomförandet av verksamheten. Större grupper försvagar barnens rätt att få undervisning, fostran och vård som beaktar deras personliga behov.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Att försvaga vårdardimensioneringen ökar ytterligare belastningen på den redan fysiskt och psykiskt tunga, lågavlönade och kvinnodominerade branschen, och försvagar sysselsättningen i branschen. Regeringen har inte gjort en adekvat bedömning av propositionens konsekvenser för jämställdheten eller barnets bästa.

Vi anser att regeringens förslag om att minska anslaget inte bör godkännas utan vårdardimensionen i småbarnspedagogik bör återställas till 2015 års nivå.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar återställa den tidigare vårdardimensioneringen i småbarnspedagogiken.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Nedskärningarna i utbildningen bör ersättas genom att skära ner miljöskadliga stöd. Det finns 11 skattestöd som riktas enbart till energiskatteinkomster och deras totala belopp överstiger två miljarder euro.

Det näst mest betydande av skattestöden under energiskattmomentet är att bränsle för arbetsmaskiner beskattas under normen. Skattestödet uppstår av att vissa arbetsmaskiner har getts rätt att köra på lätt brännolja, som beskattas lindrigare än diesel. Lätt brännolja används bland annat i dieselmotordrivna rörliga arbetsmaskiner och jord- och skogsbruksmaskiner.

År 2017 beräknas detta skattestöd uppgå till 451 miljoner euro. Vi föreslår att skattestödet skärs ner med en knapp fjärdedel. Tekniskt kan detta genomföras exempelvis så att de som använder lätt brännolja övergår till att använda diesel, men merparten av skatten återbärs till dem i samband med beskattningen. Ett motsvarande återbäringssystem har skapats exempelvis för jordbruksföretag.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skära ner skattestödet för lätt brännolja.

Skatteåterbäringarna för energiintensiva företag riktas nu till storföretag och huvudsakligen för att upprätthålla en förorenande ekonomi. Skattelättnader för företag som förbrukar mycket energi strider mot Finlands miljömål eftersom skattestödet urvattnar incitamenten för företagen att finna utsläppsnåla lösningar och förbättra sin energiprestanda.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

Statens ekonomiska forskningscentral konstaterar i sin färskaste undersökning från 2016 att återbärningar av energiskatt har blivit ett omfattande skattestöd för storföretag som förbrukar mycket energi. Staten förlorar årligen 200 miljoner euro i skatteinkomster utan att få någonting igen eftersom ingenting pekar på att stödet förbättrar företagens konkurrenskraft. Företagens konkurrenskraft beror inte på energiskatten.

Att stöden från energiskatten inte stöder ekonomin beror på att industrin också annars betalar betydligt mindre för el i Finland än exempelvis i Danmark, Tyskland och Storbritannien, och att företagens energiskatter före återbärningen i genomsnitt bara utgjorde 1—2 procent av omsättningen åren 2011—2014. Sättet att beräkna energiskatteåterbärningarna gynnar stora företag och över 95 procent av återbärningarna hamnar också hos internationella storföretag.

”Stöd till jordbruket” 28.91.41 under samma moment föreslås inte bli minskat. Men detta stöd bör under de närmaste åren förnyas så att det motiverar jordbruket att övergå till att använda hållbar förnybar energi.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att eliminera skattestöd som är ineffektiva och skadliga för miljön, såsom skatteåterbärning till energiintensiva företag.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. (29.10 och 30, delvis) Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

En högklassig utbildning är grundstenen i vårt välfärdssamhälle och en viktig faktor för att erbjuda barnen lika möjligheter till utbildning och att effektivt förebygga utslagning och en lönsam investering. Regeringens nedskärningar i utbildning är kortsiktiga och den dyraste skuld vi kan ta.

Regeringen konstaterar i budgetpropositionen att utgångspunkten för utvecklingen av den småbarnspedagogiska verksamheten och den allmänbildande utbildningen är att skapa jämlika möjligheter samt att garantera en högklassig fostran och utbildning för alla, oberoende av boningsort, språk och ekonomisk ställning.

Men nu är regeringen i färd med att helt slopa de medel som öronmärkts för att hålla nere gruppstorlekarna. Pengarna har bland annat använts till att anställa behöriga resurslärare, att öka antalet delningstimmar och att ordna samordnad undervisning. De har alltså använts till att anställa riktiga lärare som stöd för svagare elever, att främja inläringen och att förbättra kvaliteten på un-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

dervisningen. Det gynnar alla barn att grupperna förblir tillräckligt små eftersom det ger möjligheter till individuellt bemötande.

Undervisnings- och kulturministeriet har föreslagit att finansieringen ska fortgå (Undervisnings och kulturministeriets arbetsgrupps-PM och utredningar 2014:4). Åtgärderna för att minska grupperna stärker jämställdhet i utbildningen och möjliggör flexibla undervisningsarrangemang och metoder.

I budgetpropositionen föreslås också att koefficienten per enhet inom den förberedande undervisningen före den grundläggande utbildningen sänks från 2,49 till 1,67. Det lönar sig inte att skära i anslagen för denna undervisning. En god förberedande undervisning underlättar integrationen och förbättrar möjligheterna för elever med mycket olikartad bakgrund att arbeta i grundskolan.

Satsningar på den förberedande undervisningen minskar senare kostnader och underlättar vardagen för alla som studerar och undervisar i grundskolan. Koefficienten ska hållas på nuvarande nivå vilket säkerställer rättvisa över hela landet, också på orter där antalet elever som deltar i den förberedande undervisningen inte har ökat.

Med stöd av det som sägs ovan och med hänvisning till BM 446/2016 rd föreslår vi

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 30 000 000 euro för mindre grupper och 33 512 000 euro för förberedande undervisning före den grundläggande utbildningen.

Regeringen skär också ner det statsunderstöd för den allmänbildande utbildningen som används för åtgärder som främjar jämlikhet inom utbildningen, utvecklande av kvaliteten på specialundervisningen inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen och anställning av skolgångsbiträden i anknytning till det och för att minska undervisningsgruppernas storlek.

Pengarna har använts till stöd för åtgärder som förbättrar studieresultat, förhindrar utslagning och stöder elevernas möjligheter att få jobb. Att skära i dessa pengar är därför ytterst kortsiktigt och gör det svårare att nå de mål som regeringen eftersträvar med sina spetsprojekt.

En jämlik utbildning är den faktor som på ett basalt sätt utjämnar klasskillnaderna i det finländska välfärdssamhället. Att erbjuda barnen lika möjligheter till utbildning är ett effektivt sätt att förebygga utslagning och därmed en god investering.

Kvalitetspengarna för den allmänbildande utbildningen, som regeringen också drar ner på, har använts för pedagogisk utveckling av arbetskulturen i den förberedande undervisningen och i den grundläggande utbildningen och för projekt som ökar skoltrivseln och samarbetet mellan hem och skola. Pengarna har också gått till att lära utbildningsanordnarna använda digitala hjälpmedel i undervisningen.

Regeringens förslag att skära ner just de utbildningsanslag som avsätts för digitalisering av utbildningen och för att öka elevernas digitala kompetens står i strid inte bara med regeringens spetsprojekt där digitalisering och utveckling av IKT-färdigheter är i fokus, utan också med behoven i framtidens arbetsliv. I det framtida arbetslivet efterfrågas uttryckligen digital kompetens

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

och innovationer, det vill säga precis det som har gynnats av kvalitetspengarna för den allmänbildande utbildningen.

Digitalisering möjliggör skapande av nya redskap för individuell inläring, framtagande av olika slags styrkor, utveckling av grupparbetsfärdigheter, möjligheter för eleverna att uttrycka sig själva och bättre kontakter mellan hem och skola.

Ett intensivare samarbete mellan hem och skola är ett bra sätt att motverka mobbning och underlättar tidiga insatser. Det hjälper också eleverna att utveckla sitt lärande.

Pengarna har använts till stöd för åtgärder som förbättrar studieresultat, förhindrar utslagning och stöder elevernas möjligheter att få jobb. Att skära i dessa pengar är därför ytterst kortsiktigt och gör det svårare att nå de mål som regeringen eftersträvar med sina spetsprojekt.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 2 957 000 euro för åtgärder som stärker jämlikhet inom den grundläggande utbildningen och 15 000 000 euro för kvalitetssatsningar i utbildningen.

31. (29.30.30) Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Regeringens nedskärning i driftskostnaderna för läroanstalterna inom fritt bildningsarbete innebär att utbudet på undervisning i medborgarinstitut, folkhögskolor, studiecentraler och andra läroanstalter för vuxenstudier inskränks märkbart. Det är en ytterst oroväckande utveckling när behovet av fritt bildningsarbete samtidigt är större än någonsin. I de övriga nordiska länderna har man under de senaste åren tvärtom satsat just på fritt bildningsarbete. Inom fritt bildningsarbete studerar årligen över 50 000 personer med invandrarbakgrund. Det fria bildningsarbetet har färdiga flexibla strukturer som effektivt bidrar till integrationen när mängden invandrare ökar.

Nu hotar regeringens nedskärning i fritt bildningsarbete väsentligt försvaga möjligheten till framgångsrik integration. Samtidigt tvingas läroanstalterna minska sitt övriga utbud av utbildning: de kommunala medborgarinstitutens hobbykurser som ökar kommunbornas välbefinnande, stöd för aktivt medborgarskap och organisationsverksamhet som erbjuds av organisationernas studiecentraler samt idrottsutbildningscentrens utbildningar som stöder sunda levnadsvanor och språkundervisning.

De besparingar i anslutning till den strukturpolitiska reformen som görs i fritt bildningsarbete är oskäligen jämfört med andra utbildningssektorer. Sedan 2011 har nedskärningarna uppgått till 18 procent. Fritt bildningsarbete har på så sätt redan medverkat till de strukturpolitiska besparingarna, särskilt när statsstödet på denna grund minskar med ytterligare 8,5 miljoner euro nästa år. Statsandelarna för fritt bildningsarbete utgör bara 57 procent av finansieringen; nästan hälften av verksamheten finansieras således på annat sätt.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Konkurrenskraftsavtalet innebär större nedskärningar av anslaget till det fria bildningsarbetet än man hittills räknat med. I konkurrenskraftsavtalet avtalades att de besparingar som kommer av längre arbetstider och nedskurna semesterpenningar används för att sänka arbetsgivaravgifterna. Men i avtalet ingick också att bara den offentliga sektorn tvingas kompensera för nyttan av sänkta arbetsgivaravgifter genom ytterligare nedskärningar. Nedskärningarna på grund av konkurrenskraftsavtalet kom som en överraskning för aktörerna inom det fria bildningsarbetet eftersom de endast skulle drabba den offentliga sektorn, och inte de privata aktörer inom det fria bildningsarbetet.

Till det fria bildningsarbetet hänförs medborgarinstitut, folkhögskolor, studiecentraler, sommaruniversitet och idrottsinstitut. Ungefär en miljon människor deltar årligen i det fria bildningsarbetet. De nedskärningar som följer av konkurrenskraftsavtalet inverkar kraftigt på det fria bildningsarbetet eftersom läroanstalterna kan bli tvungna att gallra i kursutbudet eller höja kursavgifterna. Höjda kursavgifter påverkar direkt människors möjligheter att delta i utbildning och kurser. I värsta fall kan nedskärningarna leda till uppsägningar.

Det fria bildningsarbetet är mycket betydelsefullt eftersom det erbjuder alla en möjlighet att studera och utbilda sig. Det ger också en ram för ett livslångt lärande.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 8 500 000 euro för understöd till läroanstalter för fritt bildningsarbete och med 1 001 000 euro som kompensation för konkurrenskraftsavtalet.

20. (29.20 och 30, delvis) Yrkesutbildning

30. (29.20.30, 30.31, 32 och 51) Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftkostnader (förslagsanslag)

En högklassig yrkesutbildning ger de studerande färdigheter för fortsatta studier, kompetens för arbetslivet och ett yrke. Att skära ned på yrkesutbildningen är alltså det samma som att skära av de ungas väg till en god framtid.

Yrkesläroanstalternas möjligheter att erbjuda utbildning och därmed främja sysselsättningen försämras märkbart om den planerade nedskärningen från statsmaktens sida på 190 miljoner genomförs. Nedskärningarna kommer att märkas i form av inskränkningar i utbildningsutbudet, minskad undervisning och personalnedskärningar. Det blir dessutom stora förändringar i den regionala tillgången till utbildning.

Nedskärningarna inom yrkesutbildningen blir ungdomsgarantins svanesång. En OECD-undersökning visar att av unga män i Finland är var femte i dagsläget utan utbildning och jobb. Det finns alarmerande många marginaliserade ungdomar och antalet har ökat under de senaste tio åren. Nedskärningarna i yrkesutbildningen kommer att leda till att allt fler avbryter sina studier och droppar ur utbildningssystemet. Allt fler unga blir utan studieplats och antalet marginaliserade ökar.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i anslagen för yrkesutbildning.

40. (29.40 och 30, delvis) Högskoleutbildning och forskning

50. (29.40.50 och 30.21, delvis) Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Utbildningen i Finland från småbarnspedagogik till högskolor står inför stora utmaningar: statens och kommunernas sparbetning har ansträngt resurserna till bristningsgränsen och undervisningens kvalitet lider. Undervisningsgrupperna blir större och bildningstanken förlorar terräng till en renodlat ekonomisk tankevärld. Högskolorna utsattes för nedskärningar redan under föregående regeringsperiod, och förvaltningen kan inte spara ytterligare. Att frysa universitetsindex ökar sparbetningens hävstångseffekt. Samtidigt kräver omställningar i världen en genomgripande förnyelse av utbildningen.

Jämlikheten i utbildningen är i fara då skillnaderna mellan skolorna ökar och det blir vanligare att utbildning går i arv. Regeringen satsar nu kortsiktigt enbart på framtidens kompetenta medborgare och hoppas att de ska rädda Finlands samhällsekonomi. Bildning, fostran och undervisning måste också ses som ett värde. Uppmuntran från lärarhåll är den enskilda faktor som mest ökar studiemotivationen under skolan. Det måste också i framtiden i våra skolor finnas lärare som förstår och uppmuntrar till studier.

De aktuella nedskärningarna i universiteten är ett direkt minus för forskning, undervisning och stödtjänster och försvagar i avgörande grad universitetsstuderandenas studieförmåga. Konsekvenserna syns redan i universitetens verksamhet och i personalens dagliga arbete.

En stabil finansiering möjliggör forskning på toppnivå på universiteten och en utveckling av finländsk kompetens och bildning. För att Finland också framöver ska klara sig på den globala marknaden måste vi satsa på hög kvalitet i utbildning och forskning. Finland behöver både basforskning på toppnivå och forskning som betjänar innovation och ekonomi.

Regeringen äventyrar detta mål genom att skära i universitetens basfinansiering. Det behövs större anslag för basfinansiering och finansiering av den offentliga forskningen och utvecklingen vid universiteten än vad som föreslås i budgetpropositionen.

Universiteten drabbas också av konkurrenskraftsavtalet som innebär att universiteten förlorar 13,9 miljoner euro. I konkurrenskraftsavtalet avtalades att de besparingar som kommer av längre arbetstider och nedskurna semesterpenningar används för att sänka arbetsgivaravgifterna. Men i avtalet ingick också att bara den offentliga sektorn tvingas kompensera för nyttan av sänkta arbetsgivaravgifter genom ytterligare nedskärningar. Nedskärningarna på grund av konkurrenskraftsavtalet kom som en överraskning för universiteten eftersom nedskärningarna endast skulle

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

drabba den offentliga sektorn, medan universiteten inte är offentliga aktörer. Finansministeriet har gjort den tolkningen att universiteten hör till den offentliga sektorn på samma sätt som exempelvis kommunerna och kyrkan. Hela utbildningssektorn har redan tidigare bantats ner med upp till 700 miljoner och de nya nedskärningarna till följd av konkurrenskraftsavtalet har en betydlig negativ effekt på universitetens arbete.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 50 000 000 euro till basfinansiering av universiteten och med 13 900 000 euro som kompensation för konkurrenskraftsavtalet.

51. Finlands Akademis forskningsanslag (förslagsanslag)

Regeringen har bestämt att Finlands Akademis forskningsanslag ska minskas med tre miljoner för 2017. Vetenskapligt arbete kräver långsiktighet, tid och stabil finansiering för att forskningen ska vara fri och slippa tampas med ständiga krav på resultat. Det krävs en sådan grund att stå på för att den tillämpade forskningen och möjligheten till innovationer ska nå framgångar. Grundforskningen måste upplevas som värdefull och ges resurser såväl inom ramen för universiteten som Finlands Akademi. Det är fel att i stället skära ner resurserna.

Forskarna spelar en viktig roll när det gäller att förmedla forskningsresultat till de politiska beslutsfattarna. Forskningen är också viktig för det civila samhället när det ska ta ställning till vilka vägar vi vill slå in på i framtiden och hur medborgarna allt aktivare kunde delta i diskussionen kring dessa vägval. För att Finland också framöver ska klara sig på den globala marknaden måste vi satsa på hög kvalitet i utbildning och forskning. Finland behöver både basforskning på toppnivå och forskning som betjänar innovation och ekonomi.

Regeringen äventyrar detta mål genom att skära i finansieringen av forskningsanslagen till Finlands Akademi. Forskningsfinansieringen måste få större anslag än vad som föreslås i budgetpropositionen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.40.51 med 3 000 000 euro för Finlands Akademis forskningsanslag.

52. Särskild statlig finansiering för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (fast anslag)

Med stöd av universitetslagen har staten årligen kompenserat Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet med det belopp de betalar i samfundsskatt för apoteksverksamheten och i apoteksvgift. Genom att slopa apotekskompensationen minskar regeringen medlen för Helsingfors universitet med ca 30 miljoner euro och en dryg miljon euro för Östra Finlands universitet.

Nedskärningen i basfinansieringen äventyrar nu utbildningens kvalitet och jämlikheten. Genom att slopa apotekskompensationen piskas två universitet extra hårt. I synnerhet Helsingfors univer-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

sitet blir lidande på grund av den slopade apotekskompensationen eftersom den står för ungefär halva anslagsminskningen.

Grundlagsutskottet ansåg att apoteksnedskärningen var så markant att utskottet krävde att slopan- det sker i flera faser. Kulturutskottet föreslog att de drabbade universiteten bör kompenseras. Men regeringen har inte gått med på någotdera kravet.

För att Finland också framöver ska klara sig på den globala marknaden måste vi satsa på hög kva- litet i utbildning och forskning. Genom att slopa apotekskompensationen äventyrar regeringen detta mål och vi föreslår därför att kompensationen ska återinföras.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återinföra apotekskompensatio- nen till Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet.

55. (29.40.55 och 30.21, delvis) Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reserva- tionsanslag 2 år)

Utbildningen i Finland från småbarnspedagogik till högstadiet står inför stora utmaningar: sta- tens och kommunernas sparbetning har ansträngt resurserna till bristningsgränsen och undervis- ningens kvalitet lider.

En stabil finansiering möjliggör forskning i yrkeshögskolorna och en utveckling av finländsk kompetens. För att Finland också framöver ska klara sig på den globala marknaden måste vi satsa på hög kvalitet i utbildning och forskning.

Regeringen äventyrar detta mål genom att skära i yrkeshögskolornas basfinansiering. Samtidigt håller regeringen på och drar mattan undan yrkeshögskolorna och den nyss ändrade lagen om yr- keshögskolor (932/2014) som trädde i kraft den 1 maj 2015.

Yrkeshögskolorna samarbetar särskilt inom sina respektive områden tätt med näringslivet och ar- betslivet, liksom med finländska och utländska högskolor. Yrkeshögskolorna spelar en viktig roll när det gäller att utbilda experter för arbetslivet och utveckla arbetslivet regionalt. De producerar teknologiska innovationer och dessutom sociala innovationer och systeminnovationer. Basfinan- sieringen av yrkeshögskolorna måste få större anslag än vad som föreslås i budgetpropositionen.

Yrkeshögskolorna drabbas också av konkurrenskraftsavtalet som innebär att de förlorar 6,9 mil- joner euro. I konkurrenskraftsavtalet avtalades att de besparingar som kommer av längre arbets- tider och nedskurna semesterpenningar används för att sänka arbetsgivaravgifterna. Men i avtalet ingick också att bara den offentliga sektorn tvingas kompensera för nyttan av sänkta arbetsgivar- avgifter genom ytterligare nedskärningar. Nedskärningarna på grund av konkurrenskraftsavtalet kom som en överraskning för yrkeshögskolorna eftersom de endast skulle drabbas av den offentliga sektorn, medan yrkeshögskolorna inte kan ses som offentliga aktörer. Finansministeriet har emel-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

lertid gjort den tolkningen att yrkeshögskolorna hör till den offentliga sektorn på samma sätt som exempelvis kommunerna och kyrkan.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 25 000 000 euro för basfinansieringen av yrkeshögskolorna och med 6 900 000 euro som kompensation för konkurrenskraftsavtalet.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

De studerandes låga inkomster är redan i dag den faktor som bromsar upp studierna mest. Men regeringen är ändå beredd att sänka stöden med en fjärdedel. Studiestödsreformen kommer dessutom att försämra jämlikheten i utbildningen.

Reformeringen av studiestödssystemet genom inbesparingar kommer att förlänga studietiderna och ytterligare sänka antalet studerande som utnyttjar studiestöd. De studerandes möjligheter att fokusera på studierna blir allt svagare när de i ökande grad måste försöka hitta extrainkomster genom att arbeta.

Att utsätta den befolkningsgrupp som redan har de lägsta inkomsterna för nedskärningar är en kortsynt politik. Regeringen förnyar studiestödssystemet så att det i högre grad bygger på studielån. Ett lånedominerat studiestöd passar inte i dagens värld, där arbetslivet är instabilt och splittarat och inte garanterar fast jobb efter studierna.

Att dra in på antalet månader som berättigar till studiestöd, såväl per examen som totalt sett, äventyrar möjligheterna att slutföra studierna. Nedskärningen kommer framför allt att påverka de studerande som endast kan studera på deltid, har familj eller lider av olika studiesvårigheter.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att garantera studerandena en skälig utkomst genom att höja studiepenningens belopp.

80. Konst och kultur

30. Statsunderstöd för verksamhet vid allmänna bibliotek (fast anslag)

Biblioteket är en plats dit alla är välkomna. Det är ett gemensamt rum där alla samhällsmedlemmar kan mötas oberoende av om de har pengar på fickan eller inte. Biblioteket är också en samhällsinstans som ger möjligheter till livslångt lärande och bildning och bär dessutom ett ansvar för de inhemska språken.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

Biblioteket är en viktig välfärdstjänst. Biblioteken har till uppgift att säkerställa medborgarnas lika möjligheter att utöva kultur, bättra på sin bildning och utveckla sitt kunnande.

De medborgare som utnyttjar en så basal service som den biblioteken erbjuder borde vara jämlika oberoende av boningsort. I små kommuner kan biblioteken vara de enda instanserna som erbjuder möjlighet till kulturella hobbyn och som arrangerar kulturella evenemang eller upprätthåller hemortskänslan.

Men redan nu finns det skuggområden i biblioteks nät där bibliotekens omkostnader hålls nere på ett konstgjort sätt genom att servicen försämras. De nedskärningar som regeringen föreslår är ödesdigra för dessa bibliotek.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.80.30 med 200 000 euro för de allmänna bibliotekens verksamhet.

31. (29.80.31 och 32) Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

Konkurrenskraftsavtalet innebär en anslagsnedskärning på 583 000 euro för teatrar, orkestrar och museer. I konkurrenskraftsavtalet avtalades att de besparingar som kommer av längre arbetstider och nedskurna semesterpenningar används för att sänka arbetsgivaravgifterna. Men i avtalet ingick också att bara den offentliga sektorn tvingas kompensera för nyttan av sänkta arbetsgivaravgifter genom ytterligare nedskärningar. Nedskärningarna på grund av konkurrenskraftsavtalet kom som en överraskning för teatrarna, orkestrarna och museerna eftersom de endast skulle drabbas den offentliga sektorn, och dessa aktörer är inte offentliga utan privata. Syftet med konkurrenskraftsavtalet var att minska personalkostnaderna och med stöd av det anser finansministeriet att man samtidigt kan skära i anslagen.

Undersökningar har visat att kulturtjänster är ekonomiskt lönsamma för samhället eftersom kulturutbudet ökar turismen, vilket i sin tur medför ökade inkomster. Det anses att kulturtjänster bidrar till att människor kommer bättre överens med varandra och har lättare att förstå varandras kulturer. Kultur främjar dessutom människors välbefinnande och ökar livskvaliteten.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 583 000 euro för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer och som kompensation för konkurrenskraftsavtalet.

50. (29.80.50 och 54) Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

De mänskliga rättigheterna tillkommer alla människor. De är universella, oförytterliga och basala. De är en del av den internationella rätten och flera internationella och nationella tillsynsorgan

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

övervakar hur de förverkligas. Förbundet för mänskliga rättigheter är den enda organisationen som har heltäckande tillsyn över människorättssituationen i Finland.

Det är en kulturstats kännetecken och plikt att slå vakt om och främja de mänskliga rättigheterna. För detta behövs det ett starkt civilt samhälle. Frivilligorganisationer såsom Förbundet för mänskliga rättigheter har tillsyn över och främjar de mänskliga rättigheterna.

Förbundets arbete med att bekämpa våld mot kvinnor och människohandel samt för att tillvarata barns, flyktingars och minoriteters rättigheter är värdefullt och nödvändigt. Förbundets sakkunskap har relevans för samhällsdebatten och beslutsfattandet och nödvändig för att följa upp hur de mänskliga rättigheterna förverkligas. Bland annat förser förbundet medborgarna och internationella tillsynsorgan med information exempelvis om kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Det utför också viktigt antirasistiskt arbete och verkar för att det ska vara lättare att identifiera hatbrott.

Freds rörelsen har varit verksam i Finland i över hundra år. Frivilligorganisationer som är aktiva inom fredsrörelsen stödjer statens mål bland annat genom att fostra människor till fred och internationalism och med sin sakkunskap är de ett bra komplement i samhällsdebatten.

Att stödja organisationerna är ett billigt sätt för staten att främja gemensamma mål. Fredsarbetet bygger i huvudsak på frivilliga insatser trots att utmaningen är ansenlig. Stöd från staten tryggar ett kontinuerligt och långsiktigt arbete.

I en tid av komplicerade internationella konflikter är det synnerligen kortsiktigt att skära i anslagen för fredsarbete. Fostran till fred och internationalism har blivit ett allt viktigare inslag i skolorna med den nya läroplanen. Anslagsnedskärningarna försvårar klart fredsorganisationernas möjligheter att bidra till denna fostran och att genomföra ett fredsarbete långt in i framtiden och för att främja stabilitet i Finland och i hela världen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 200 000 euro till stöd för verksamheten inom Förbundet för mänskliga rättigheter och med 412 000 euro för främjande av fredsarbetet.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

40. Naturresursekonomi

31. Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (reservationsanslag 3 år)

För att förbättra fiskbeståndens livskraft används anslaget för genomförande av projekt som främjar fiskens vandring, den naturliga förökningen inom fiskbestånden och bevarandet av mångfalden.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

Under momentet ”Stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt” ingår en besparing på en miljon euro i överensstämmelse med regeringsprogrammet, men någon ändring i momentets slutsumma jämfört med året innan märks inte, eftersom man tagit upp en satsning på en miljon på spetsprojektet ”Bioekonomi och ren teknik”. Basfinansieringen av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt har döpts om till ett spetsprojekt, vilket innebär att det under momentet inte alls ingår någon finansiering av projekt som främjar fiskens vandring. Behovet av tilläggsfinansiering är stort för att stärka de försvagade bestånden av vandringsfisk. Detta är också ett sätt att främja bland annat naturturismen.

Statsrådet godkände i mars 2012 en nationell fiskvägsstrategi för att skydda utrotningshotade fiskbestånd. Ett av fiskeristrategins viktigaste mål är att stärka livskraften hos våra hotade och sårbara vandringsfiskbestånd. Det här är möjligt genom att återupprätta vandringsvägarna och vidta andra åtgärder som stödjer naturlig fortplantning. Anslaget under momentet har tidigare använts för detta. Anslaget för att förbättra fiskbeståndens livsduglighet måste ökas med en miljon euro för att stärka livskraften hos våra hotade och sårbara vandringsfiskbestånd.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 30.40.31 med 1 000 000 euro för stödjande av vatten- och fiskerihushållningsprojekt inom ramen för fiskeriekonomiska iståndsättnings-, utvecklings- och försöksprojekt

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Åtgärdsprogrammet Metso förenar vård och skydd av skogar. Syftet är att stoppa utarmningen av skogsbiotoper och skogsarter och att stabilisera en gynnsam utveckling av den biologiska mångfalden. Enligt programmet ska mångfalden tryggas med hjälp av naturvård som används för att förbättra naturvärdena i livsmiljöerna.

Programmet genomförs med ekologiskt effektiva, frivilliga och kostnadseffektiva metoder och det har gett goda resultat. Tack vare programmet ska tusentals nya naturskyddsområden och miljöstödsobjekt inrättas på olika håll i landet, med undantag av nordligaste Lappland.

Programmet bygger på frivilliga insatser och det har även förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som samarbetet mellan aktörerna inom skogs- och miljöområdet har ökat. Naturvården säkerställer också att det i skogsnaturen finns livsmiljöer som är representativa i fråga om strukturella egenskaper hos träden och som har en mångfald av arter. Nedskarningar i Metsoprogrammet är skadliga både för miljön och för markägarna.

Ett av regeringens spetsprojekt är att främja bioekonomi. Men samtidigt gallrar regeringen i anslagen för naturvård och nedskarningar skulle drabba Metsoprogrammet särskilt hårt. Om anslagen skärs ner kommer de viktiga målen för programmet inte att nås fram till 2025, alltså att permanent skydda totalt 96 000 hektar och temporärt skydda 82 000 hektar.

Vi föreslår således

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

att riksdagen ökar moment 30.40.45 med 3 000 000 euro för främjande av värden av skogs-natur.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

Att gynna spårtrafiken är en av de viktigaste åtgärderna inom trafiksektorn för att bromsa upp klimatförändringen. Det måste skapas snabba och störningsfria förbindelser mellan städer. I stor-stadsregioner vore det viktigt att satsa på lokal spårtrafik. Extra spår på bansträckan Helsingfors–Tammerfors är ett steg i denna riktning.

Stambanan mellan dessa städer är en av de viktigaste sträckorna i hela bannätet. Sträckan förenar norra, mellersta och västra Finland med huvudstadsregionen.

En tredjedel av finländarna bor inom järnvägsförbindelsens influensområde, där också 40 procent av landets arbetstillfällen finns. Järnvägsförbindelsen mellan Helsingfors och Tammerfors är samtidigt en del av TEN-T nätet som sträcker sig ända till Europa. Denna viktiga tillväxtkanal bör ha tillräcklig kapacitet och det måste ses till att den fungerar störningsfritt.

Antalet tåg beräknas bli mycket fler på denna järnvägslinje. Bansträckan Helsingfors–Tammerfors är redan nu den livligast trafikerade fjärravsnittet med sina 4,2–6,3 miljoner passagerare per år. Ökningen under 2010–2030 kan tänkas bli hela 40 procent. När det gäller godstransporter är sträckan Tammerfors–Toijala en av de livligast trafikerade avsnitten med 2,4–3,7 miljoner ton om året. Här beräknas tillväxten vara ca 16 procent under 2013–2025. När tågtrafiken ökar med denna fart hotar järnvägsförbindelsernas kapacitet sina.

Arbetet på att förbättra banavsnittet Böle–Riihimäki har redan kommit i gång och i den första fasen byggs det nya spårlösningar, växlar, perronger och infartsparkeringar. I den andra fasen ska det byggas extra spår mellan Kervo och Jokela och då kommer det att finnas ett cirka 20 kilometer långt obrutet banavsnitt med fyra spår. De gröna föreslår i sin alternativa budget att den andra fasen av förbättringen av banavsnittet Böle–Riihimäki inleds så fort som möjligt.

Efter att projektet slutförts kommer banavsnittet trots allt att till största delen ha bara två spår.

För att trygga kapaciteten och bygga ut bland annat lokaltrafiken söder om Tammerfors är följande viktiga steg att planera extra spår på sträckan Tammerfors–Riihimäki. Planeringen bör utgå från samma lösning som gällt för avsnittet Helsingfors–Åbo, det vill säga att man kan resa mellan Helsingfors och Tammerfors på en timme.

Vi föreslår således

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

att riksdagen ökar moment 31.10.20 med 10 000 000 euro för att planera ökad spårkapacitet på banavsnittet Helsingfors–Tammerfors.

77. Utveckling av trafikledsnätet (reservationsanslag 3 år)

Trafiken på stambanan mellan Helsingfors och Tammerfors beräknas öka i framtiden.

Det är fråga om en av de viktigaste tillväxtkorridorerna i Finland och en tredjedel av finländarna bor inom järnvägsförbindelsens influensområde, där också 40 procent av landets arbetstillfällen finns. Järnvägsförbindelsen mellan Helsingfors och Tammerfors är samtidigt en del av TEN-T-nätet som sträcker sig ända till Europa. Denna viktiga tillväxtkanal bör ha tillräcklig kapacitet och det måste ses till att den fungerar störningsfritt.

Bansträckan Böle–Riihimäki är för närvarande fyrspårig fram till Kervo. Därifrån fortsätter den som huvudsakligen dubbelspårig. Av den fyrspåriga sträckan utgör de två östligaste spåren en stadsbana som är fristående från stambanan, vilket betyder att det också på denna sträcka finns två tillgängliga spår för trafiken mellan Helsingfors och Riihimäki.

Den första fasen av det projekt som syftar till att förbättra trafikkapaciteten på sträckan Böle–Riihimäki innefattar bland annat reparation av trafikplatser och ett extra spår mellan Kyrölä och Purola.

I den andra fasen byggs de egentliga extra spårsträckorna så att det bildas ett obrutet banavsnitt på ca 20 kilometer mellan Kervo och Jokela. I den fasen ingår också två extra spår på sträckan Kytömaa–Ainola och Purola–Jokela samt extra spår från stambanan vid Kytömaa till direktbanan till Lahtis. På hållplatserna Ainola och Nuppulinna ska perrongerna förnyas och förbindelserna till stationsområdena förbättras. Kostnads kalkylen för den andra fasen av projektet Böle–Riihimäki belöper sig på ca 200 miljoner euro. Själva arbetet beräknas ta cirka tre år.

Den förbättrade trafikkapaciteten främjar också trafikkapaciteten och gör att man kan öka antalet lokal- och fjärrtåg. Den 20 kilometer långa fyrspåriga sträckan mellan Kervo och Jokela möjliggör en trafikstruktur där fjärrtågen kan passera lokaltågen tidtabellsenligt. Genom att utnyttja denna möjlighet kan lokaltrafiken mellan Helsingfors och Riihimäki ökas till fyra tågpar per timme jämfört med nuvarande två. Också godstrafiken kan erbjudas tidtabeller som betjänar kunderna bättre och antalet tåg kan vid behov ökas på kort varsel. Trafiken blir energieffektivare när den löper smidigare.

Den andra fasen av projektet för att förbättra trafikkapaciteten på sträckan Böle–Riihimäki bör därför komma igång så fort som möjligt. Projektet har också en avsevärd betydelse för sysselsättningen i byggbranschen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 30 000 000 euro på banavsnittet Böle–Riihimäki för att inleda den andra fasen i projektet för att förbättra trafikkapaciteten.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Banavsnittet Jyväskylä—Tammerfors är inte bara viktigt för persontrafiken utan också för godstrafiken. Exporttransporterna från skogsindustrin i Jämsänjokilaakso till hamnen i Raumo är en av de viktigaste godstrafikrutterna i Finland och trafiken beräknas öka. Banavsnittet kommer också att vara den viktigaste exportrutten för Finlands genom tiderna största investering i skogsindustri, det vill säga i fabriken för bioprodukter i Äänekoski.

Godstrafikens funktionssäkerhet och trafikkapacitet kommer att försämrans klart när verksamheten kommer igång. Den genomsnittliga restiden ökar med nästan en femtedel och de icke-kommersiella fördröjningarna vid stopp fördubblas nästan samtidigt som variationerna i restiderna blir allt större. Det blir allt svårare att bemästra olika typer av störningar. I värsta fall återverkar problemen klart på det övriga bannätet.

I en preliminär utredning som gjorts av Trafikverket och Mellersta Finlands Förbund föreslås det att bansträckan förbättras så att hela sträckan får ett snabbt dubbelspår.

Det skulle dock löna sig att med en snabbare tidtabell genomföra billigare förbättringar som ökar funktionssäkerheten och hanteringen av störningar. I anslutning till projektet ”Trafikförbindelser för Äänekoski bioproduktfabrik” ska banstrukturer, tunnelavsnitt och säkerhetsanordningar förbättras. Dessutom bör dubbelspåret på sträckan Jämsä–Jämsänkoski samt ett extra mötesspår i Muurame förverkligas så snart som möjligt. Enligt Trafikverkets kalkyler är kostnaderna för dubbelspåret Jämsä–Jämsänkoski ungefär 15 miljoner euro och kostnaderna för mötesspåret ca två miljoner euro.

Det ungefär fyra kilometer långa dubbelspåret Jämsä–Jämsänkoski skulle vara en stor fördel för den livliga trafiken mellan produktionsanläggningarna och förbättra funktionssäkerheten på hela banavsnittet. Det extra mötesspåret i Muurame underlättar likaså tidtabellsplaneringen och möjligheterna att hantera störningar.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 31.10.77 med 17 000 000 euro för förbättring av banavsnittet Tammerfors–Jyväskylä.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

I fjol minskade regeringen anslaget för köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster med ca 15 miljoner euro i jämförelse med 2015. I budgetpropositionen riktas 13,5 miljoner euro av nedskärningarna till köpt trafik och obligatorisk trafik. En nedskärning av samma storlek görs nu i budgeten för 2017.

Nedskärningen av avslagen till köpt trafik ledde till att 217 tågturer per vecka lades ned. Ministeriet ålade VR att ordna ersättande trafik på samma rutter. Sammanlagt 88 förlustbringande turer per vecka flyttades till VR:s åliggande och därmed kunde man undvika att tågtrafiken helt upp-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

hörde på vissa banavsnitt. Hösten 2016 förhandlade kommunikationsministeriet igen med VR om hur trafiken ska ordnas.

Trots förhandlingarna står det klart att tågtrafiken inte kommer att återgå till den nivå som rådde före 2015 års nedskärningar. Ändringarna tvingar passagerarna att oftare köra privatbil eftersom busstrafiken är praktiskt taget obefintlig på en del av de nuvarande förbindelsesträckorna. Koldioxidutsläppen från trafiken och andra olägenheter kommer att öka.

En följd av indragningen av tågturer blir att jämlikheten i fråga om rörlighet äventyras. Många av de tågförbindelser som ska dras in utnyttjas mycket av unga, studerande och pensionärer. För dem är privatbilism inget alternativ. Inte heller ersättande bussturer är ett faktiskt alternativ för alla som åker tåg bland annat för att de är långsammare och svårare att jobba i.

Välfungerande tågförbindelser är viktiga för landskapens livskraft. Att dra in tågförbindelserna försvårar möjligheterna till företagsverksamhet i landskapen och försvagar möjligheterna att locka investeringar. Också landskapens attraktionskraft i inflyttares ögon lider. Särskilt indragningen av tågturer kommer att försvaga attraktionskraften för högskolorna i de centrala städerna i landskapen. För turistnäringen i landskapen är indragningen av tågtrafiken ett svårt bakslag.

En besparing på drygt en miljon jämfört med 2015 riktas till utvecklingsprojekt som strävar efter att utveckla kollektivtrafikens verksamhetsförutsättningar, konkurrenskraft och attraktionskraft på lång sikt. Till följd av sparåtgärderna hotar digitaliseringsprojekten för kollektivtrafiken bli försenade: bland annat utvecklingen mot gemensam användning av kollektivtrafiken och mer allmänt trafik tjänster fördröjs.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 15 000 000 euro för köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. (32.01, delvis) Förvaltning

89. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)

Näringsminister Olli Rehn yttrade i plenum att de som aspirerar på att investera i Terrafame alltid gör en synnerligen noggrann utvärdering av bolagets ekonomiska ställning och miljöansvar och av prisutvecklingen på bolagets produkter och lämnar utifrån dessa kalkyler sitt anbud. Riksdagen ges inga sådana uppgifter som underlag för finansieringsbeslut.

Riksdagen förväntas däremot fatta sina beslut om investeringar i Terrafame, som redan har kostat skattebetalarna minst 840 miljoner euro, i blind tro på mirakel utan några samlade ekonomiska kalkyler, externa utvärderingar av hur produktionsprocesserna fungerar, utredningar om kostna-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

derna för de allt strängare miljöskyddsbestämmelserna och för byggplaner, prisprognoser, riskanalyser eller en oavhängig utredning om de alternativa kostnaderna för att köra ner gruvan.

Det skulle vara fint om gruvbolaget som är viktigt för regionens ekonomi och sysselsättning skulle vara miljövänligt också i andra sammanhang än i sin marknadsföring. Likgiltigheten inför kravet på att minimera gruvans negativa miljökonsekvenser slår tillbaka i form av att bilden av Kajanaland lider, vilket har konsekvenser för regionens turism, landsbygdsnärings- och fiske.

Konsekvensbedömningen av en gruva som har en förväntad livslängd på decennier har gjorts utifrån föroreningar och andra produktionseffekter under endast två år och redan nu märks gruvverksamheten inte bara i form av nedsmutsade småsjöar utan också i ekologin i sänkorna i sjön Nuasjärvi.

Terrafame saknar ett trovärdigt och målinriktat program för att minimera de negativa miljökonsekvenserna och riskerna. Ett sådant program borde bland annat omfatta en finansierings- och byggplan för ett helt nytt industriellt vattenreningsverk, att åta sig slutförvaringen av allt svartskifferrelaterat avfall på ett sätt som uppfyller kraven på slutförvaring av farligt avfall, beslut att upphöra med överklagandet av miljötillstånden och ett löfte att avhålla sig från olagliga extra avtappningar av avloppsvatten.

Vi föreslår således

att moment 32.01.89 minskas med 100 000 000 euro av anslaget för att öka Terrafames kapital.

20. (32.20 och 01, delvis) Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Världsekonomiskt forum publicerade i september 2015 en rapport om olika länders strukturella konkurrenskraft på lång sikt. I en jämförelse av 140 stater var Finland det bästa nordiska landet. Totalt sett placerade sig Finland på åttonde plats. En av Finlands styrkor var överflödet av innovationer, där låg vi på andra plats.

Regeringen har fokuserat på att förbättra priskonkurrenskraften på kort sikt. Viktigare för vår konkurrenskraft är likväl faktorer som vi byggt upp under decennier, till exempel en transparent och effektiv förvaltning, en högklassig hälsovård, en hög utbildningsnivå och en långsiktig innovationsverksamhet. Finland har inte råd att låta allt detta förvittras.

Trots det föreslår regeringen att anslaget för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet ska skäras ned med 45,8 miljoner euro 2017.

Avsikten med statens innovationsstöd är att stödja radikala och ambitiösa projekt som inte lyckas hitta privat finansiering. Då spelar det statliga stödet en stor roll i att utveckla, kommersialisera och globalisera innovationer. I de små och medelstora företag som finansierats av Tekes och där stödprojekten avslutades 2010–2011, ökade omsättningen under 2010/2013 med 14 procentenhe-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

ter mer än i motsvarande företag i genomsnitt. För företag som siktar på internationell tillväxt var motsvarande procenttal 24 procentenheter. Av Tekes hela finansiering hänför sig 85 procent till de innehållsområden som betonas i regeringsprogrammet: digitaliseringen, cleantech, bioekonomi och hälsa och välfärd. Regeringen gör nedskärningar i innovationer inom dess egna spetsområden.

I regeringsprogrammets lägesbild konstateras att vår konkurrenskraft har försvagats och är lägre än i de länder som är våra väsentligaste konkurrenter, att exporten inte drar, att kompetensen inte omvandlas till innovationer och att innovationerna inte kommersialiseras. Då är det inte läge att skära ned på forskning, utveckling och innovationsverksamhet, utan tvärtom måste vi satsa mer.

Systemet med företagsstöden måste ses över. Stödsystemet borde utgå från de områden där mervärdet av statsstödet är störst och där det inte finns privat finansiering att få. Dessutom borde stöden ändras så att det inte delas ut utan motprestation utan förskjuts i en riktning mot ett lånebaserat system eller ett system med statsgarantier. Direkta nedskärningar utan systemförändringar ökar inte resultaten av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheten.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 45 800 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

30. (32.30, delvis) Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

I slutet av augusti fanns det sammanlagt 342 500 arbetslösa arbetssökande i Finland. Det fanns 127 900 långtidsarbetslösa, vilket är 15 100 fler än året innan. Antalet unga arbetslösa arbetssökande under 25 år var 46 200. Dessutom fanns det 126 100 arbetslösa arbetssökande som är äldre än 50 år, vilket är 500 fler än vid samma tid i fjol. I slutet av augusti fanns det 27 200 permitterade och arbetslösheten låg på 7,2 procent.

I augusti anmäldes 51 300 nya lediga jobb till arbets- och näringsbyråerna, alltså 13 900 fler än i fjol. I augusti fanns det 82 500 lediga jobb som kunde sökas via arbetskrafts- och näringsbyråerna, vilket är 16 200 fler än året innan. I augusti var antalet sysselsatta 27 000 fler än året innan. Sysselsättningsnivån var 69,9 procent.

De snabba förändringarna på den internationella marknaden ställer en lönsam affärsverksamhet och en traditionell företagsamhet inför stora utmaningar. Vi behöver en ny sorts innovativ företagsamhet och startpeng som stöd för nya företagare. Också i år är det oroväckande att sysselsättningsstödet och startpengen inte räcker till för hela året. Vi behöver ökade satsningar på bland annat utvecklingen av arbetskrafts- och företagsservice, arbetskraftspolitisk utbildning, sysselsättningspolitiska understöd, anställning av arbetskraft och startpeng. För att vi ska kunna ha en aktiv sysselsättningspolitik som ger resultat behöver vi mer och uppdaterad kompetens.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

De nedskärningar på 50 miljoner som gjorts redan tidigare och de på 20 miljoner som ska göras nu i anslagen för arbetskrafts- och företagsservice kommer inte att förbättra sysselsättningen eller göra det lättare att matcha arbetsplatser och arbetslösa.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 70 000 000 euro för offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

En av de viktigaste integrationsmätarna är tillräckliga språkkunskaper. För de flesta invandrare är studier i finska eller svenska ett obligatorium för att t.ex. hitta arbete och sin plats som en aktiv medborgare. Att satsa på integration är rätt mänskligt sett, men också en god investering för samhället.

Målet bör vara en högklassig och fungerande språkundervisning som erbjuds i ett tidigt skede och ger resultat. En sådan undervisning kräver resurser. Ett alternativ kunde vara att erbjuda invandrarna utbildningscheckar som de kan använda för att i ett lämpligt skede skaffa sig språkutbildning. Möjligheterna till språkutbildning bör inte begränsas utifrån längden på vistelsen i landet eller ställningen på arbetsmarknaden utan också exempelvis föräldrar som sköter sina barn hemma ska ha möjlighet att studera språk.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 20 000 000 euro för språkutbildning för invandrare.

60. Energipolitik

40. Energistöd (förslagsanslag)

Solkraftverk producerar ren energi och exportutsikterna i branschen är enorma. I takt med investeringarna ökar den finländska expertisen och produktutvecklingen, vilket skapar innovationer och hjälper företag att slå sig fram på de expanderande globala marknaderna.

Enligt arbets- och näringsministeriet skulle inemot en femtedel av vår elkonsumention kunna produceras med solpaneler. Småskalig produktion av solenergi skapar en bra grund för innovationer som främjar flexibilitet i efterfrågan och ett intelligent elnät.

Hittills har i synnerhet villaägarna installerat solpaneler på sina tak men takarealen också på andra typer av byggnader borde utnyttjas för ändamålet. Bostadsaktiebolag borde stödjas och uppmuntras att skaffa solkraftverk.

Finansieringen av ett treårigt projekt för att uppmuntra bostadsaktiebolag till detta skulle kosta 15 000 000 per år. Efter tre år med understöd skulle 10 000 byggda solkraftverk kunna producera uppskattningsvis 0,24 terawattimmar energi om året. I byggnadsfasen skulle investeringens sysselsättande effekt vara ungefär 1 500 årsverken.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

I nuläget kan en boende i småhus göra hushållsavdrag för sin investering medan företag och kommuner kan få energistöd. Utöver detta beviljar arbets- och näringsministeriet särskilda investeringsstöd för projekt för förnybar energi. Men detta stöd gäller endast projekt som överstiger fem miljoner euro. Bostadsaktiebolagen kommer i kläm i det här avseendet.

De som bor i villa kan få ett hushållsavdrag för installation av solpaneler som är värt ungefär 15 procent av den totala investeringen. Lagstiftningen tillåter inte att bostadsaktiebolag gör hushållsavdrag. Dessa bolag borde beviljas ett motsvarande stort investeringsstöd på 15 procent för investeringar i solkraftverk.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.60.40 med 15 000 000 euro för att snabba upp produktionen av solenergi i bostadsaktiebolag.

Investeringarna i biogas har inte ökat på önskvärt sätt. Det finns ett outnyttjat potential i synnerhet i produktion på gårdsbruksenhets- och byastorleksnivå, där man inrättat högst ett tiotal biogasanläggningar. I Sverige, Tyskland och Österrike har man redan investerat i småskalig biogasproduktion med lovande resultat. I synnerhet i Tyskland är biogasen redan en viktig del av hela energiproduktionen.

I regeringsprogrammet föreslås det åtgärder för att utveckla bioekonomin. Men åtgärderna är otillräckliga och alltför ensidiga. Regeringsprogrammet vill i första hand utveckla bioekonomin genom att utnyttja skogarna. Däremot glömmes bort den potential för produktion av biogas som finns hos gårdsbruksenheter.

Dessa skulle kunna producera betydande mängder biogas både för eget bruk, som trafikbränsle och i framtiden också i form av el som kan matas in i elnätet. Biogasprojekt kunde hjälpa gårdsbruk som kämpar med lönsamhetsproblem att förnya och utvidga sin näringsstruktur och därmed skapa arbetstillfällen.

Finansieringen av ett treårigt projekt med investeringsstöd skulle kosta 25 000 000 per år. Efter tre år med understöd skulle 300 byggda reaktorer kunna producera uppskattningsvis en terawattimme energi om året och skapa 600 bestående arbetstillfällen. I byggnadsfasen skulle investeringens sysselsättande effekt vara ungefär 1 500 årsverken. Samtidigt skulle man kunna minska användningen av fossila bränslen betydligt och främja återvinningen av näringsämnen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.60.40 med 25 000 000 euro för energistöd för att snabba upp investeringar i biogas.

44. Produktionsstöd för förnybar energi (förslagsanslag)

Produktionsstödet till skogsflis har kopplats ihop med skatten på torv för att prisförhållandet och konkurrensställningen mellan dessa konkurrerande bränslen inte ska förändras.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

I en budgetmotion föreslår de gröna att skattestödet för torv ska sänkas och därmed måste också stödet till skogsflis sänkas på motsvarande sätt. Den sammanlagda effekten av dessa åtgärder främjar klimatmålen.

Vårt förslag att minska skattestödet skulle öka statens intäkter med 12 miljoner euro och det sänkta stödet för skogsflis skulle minska statens utgifter med ca 8 miljoner euro. Den totala effekten gynnar således statsfinanserna med cirka 20 miljoner euro.

Vi föreslår således

att riksdagen minskar det föreslagna anslaget under moment 32.60.44 för stöd till produktion av skogsflis med 8 000 000 euro.

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

Regeringen föreslår i budgetpropositionen (15.9.16) att de sektorer som är särskilt utsatta för risker för kolläckage, i praktiken den tunga industrin, kan beviljas stöd som kompensation för det högre elpris som beror på priset på utsläppsrätterna.

Stödet utgör kompensation för en skada vars existens inte har bevisats. Till exempel konstaterar Statens ekonomiska forskningscentral i en rapport ("Ilmastopolitiikan vaikutukset Suomen kansantalouteen ja kilpailukykyyn") att den empiriska forskningen inte upptäckt något kolläckage. Forskningslitteratur visar att klimatåtgärdernas effekter på företag på sin höjd är marginella och i allmänhet obefintliga. Enligt Eurostat var dessutom elpriset för industriaktörer i Finland det näst billigaste i EU under den senare hälften av 2015. Forskning vid Aalto-universitetet har visat att de förnybara energiformernas inmarsch på marknaden har sänkt elpriset, inte höjt det (Liski & Vehviläinen, 2016).

Dessutom riktas kompensationen till sektorer som redan nu får rikliga stöd genom sänkt elskattesats (cirka 400 miljoner euro) och skatteåterbäringen för energiintensiv industri (cirka 220 miljoner euro). Statens ekonomiska forskningscentral menar att ökat stöd till industrin inte förbättrar samhällsekonomin tillväxtutsikter och att binda ytterligare resurser i sektorer med jämförelsevis svaga tillväxtutsikter tvärtom försvagar utsikterna för samhällsekonomin.

Stödet finansieras med intäkter från utsläppshandeln. Enligt utsläppshandelsdirektivet och Europeiska rådets riktlinjer ska minst 50 procent av inkomsterna från utsläppshandeln riktas till klimatgärningar. Under tidigare år har man bland annat finansierat klimatgärningar i utvecklingsländer. Nu styrs pengarna till den tunga industrin i form av extra stöd i stället för att använda intäkterna till åtgärder som Parisavtalet förpliktar till såsom forskning och utveckling kring ren energi och till finansiering av klimatgärningar i utvecklingsländerna.

Vi föreslår således

att moment 32.60.46 och anslaget under det stryks.

70. Integration

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Kommunerna gör en hel del insatser för att stödja och främja integrationen av invandrare och för att ge dem arbete och göra dem delaktiga i vårt samhälle. Staten ersätter kommunerna för integrationskostnaderna genom att betala ersättningar för mottagande av kvotflyktingar och asylsökande som fått uppehållstillstånd.

Målet är att invandrarna ska lära sig komma till rätta i vardagen självständigt och att själva sköta sin utkomst. Ju större del av invandrarna som sysselsätter sig permanent och ju snabbare det går desto större blir också den samhällsekonomiska nyttan. För att inte tala om den mänskliga sidan av saken. Arbete är av väsentlig betydelse för integrationen.

Ersättningarna till kommunerna är 6 845 euro för under 7-åringar och 2 300 euro för 7 år fyllda. Nivån på de kalkylerade ersättningarna bestämdes 1993. Därefter har en höjning gjorts bara två gånger och senast 2011.

Kommunernas faktiska kostnader för invandringen är betydligt större än ersättningen. I synnerhet under invandrarnas första tid i landet behövs det mycket tid och personella resurser på integrationen. Kommunernas beredskap att sköta integrationen varierar kraftigt. Hela samhället har nytta av att det satsas rejält på integrationen av invandrarna och att de fås med i arbetslivet och det övriga samhällslivet.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.70.30 med 10 000 000 euro för ersättning till kommunerna för integrationsfrämjande verksamhet.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

31. Främjande av hälsa och välfärd (reservationsanslag 3 år)

Vi behöver absolut ett försök med basinkomst. Försöket ger oss en möjlighet att se hur människors liv, sysselsättning, fattigdom samt näringslivet påverkas av basinkomst.

Regeringens försök är emellertid så begränsat att det inte kommer att generera någon information som kan användas eller generaliseras för fortsatta utredningar. Målen med regeringens försök begränsar sig till att öka förvärvsfrekvensen bland personer som får arbetsmarknadsstöd. Men basinkomst handlar om mycket mer än så.

Samplet måste utvidgas för att man ska kunna se hur olika grupper påverkas av försöket och vilka effekter det har på människors beteende i varierande livssituationer. Resultaten snedvrids och inskränks när bara en snävt avgränsad grupp deltar i försöket.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Basinkomsten är förtjänt av ett brett upplagt försök, som följer vetenskapliga kriterier och principer för god kunskapsproduktion. Det behövs tillräckligt stora resurser för att försöket ska vara tillräckligt omfattande. Målet bör vara att ta fram generaliserbar information och resultat som kan tjäna som underlag för politiska beslut om fortsatt basinkomst.

Vi föreslår att försöket utvidgas så att samplet breddas såväl kvantitativt som kvalitativt och täcker in fler kategorier av människor. Försöket bör samtidigt förlängas från tvåårigt till treårigt.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bredda samplet i försöket med basinkomst och att försöket förlängs.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

För närvarande beviljar Folkpensionsanstalten ersättning för arvode, behandling och undersökning hos privata läkare och tandläkare. Den som inte vill köa till offentlig hälsovård kan betala ett högre belopp för besök hos privat läkare, varvid Folkpensionsanstalten återbetalar en del till kunden.

FPA-ersättningar för privatläkararvoden skapar större ojämlikhet i hälsa och delar upp befolkningen i förmögna som anlitar privat vård och mindre bemedlade som anlitar offentlig vård. Samtidigt ökar skillnaderna i hälsa och försämras den offentliga hälso- och sjukvården. Dessutom får alla högre försäkringspremier när den privata vården gör extra undersökningar och låter kunderna stå för dyra hjälpmedel.

Vi inser att den föreslagna anslagsminskningen för FPA-ersättningar för besök hos privata läkare ökar trycket på den offentliga hälso- och sjukvården. Vi är likväl övertygade om att de som har råd att anlita privata läkare gör det trots nedskärningen av FPA-ersättningen.

FPA-ersättningen för privata läkare är en direkt inkomstöverföring till privata läkarstationer och styr inte i nämnvärd grad människornas beteende. Det är inte alls bra att rika människor har en gräddfil till hälso- och sjukvård.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka FPA-ersättningarna för privatläkararvoden.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Enligt regeringsprogrammet ska ersättningarna för läkemedelskostnaderna skäras ner med 150 miljoner euro från och med 2017. En del av nedskärningarna har genomförts redan i år. Nästa år ska staten spara in 60 miljoner.

Besparingarna 2017 ska enligt ett utkast till en regeringsproposition genomföras genom att öka priskonkurrensen mellan läkemedelsföretagen, minska läkemedelsavfallet, främja rationell läkemedelsbehandling och se över specialersättningarna. Dessa är välkomna mål som vi stöder. Regeringen riktar in ändringarna huvudsakligen på aktörerna inom läkemedelsområdet i stället för att ytterligare höja patienternas andel av kostnaderna.

Sparåtgärderna i år har emellertid slagit hårdast mot sjuka människor med små inkomster. Läkemedelsersättningarna har skurits ned med 22,5 miljoner euro och ersättningarna för resor med 11 miljoner euro. Dessutom infördes en initial självrisk och en självrisk i de högre specialersättningskategorin. Samtidigt höjdes självrisken för läkemedel som tas ut efter att utgiftstaket nåtts. Självrisken för patienternas resekostnader har höjts från 16 till 25 euro.

Enligt uppgifter från FPA steg självrisken för läkemedel för fler låginkomsttagare än höginkomsttagare. Bland människor med de allra lägsta inkomsterna fanns flest som fick sina utgifter höjda med hela 100–200 euro om året. Sänkningen av reseersättningarna drabbar i synnerhet äldre personer bosatta i glesbygd.

I stället för att öka patienternas utgiftsbörda bör besparingar sökas i en genomgripande reform av apotekssystemet. I Finland hör detaljhandelspriserna på läkemedel till de lägsta i Europa, men konsumentpriserna är bland de högsta. Med andra ord betalar konsumenterna med dagens system alltför mycket för sina läkemedel samtidigt som apoteken drar oförskämt stor nytta av läget. I vårt system är det en myndighet som beslutar hur många apotek det får finnas i ett område, till vilket pris läkemedel säljs och vilka apotekare som får tillstånd. Alla sökande får inte öppna apotek trots att de uppfyller de stränga kriterierna, och apoteken konkurrerar inte med varandra om priser.

Det betyder utan vidare högre kostnader och sämre tillgång till läkemedel. Konkurrensbegränsningarna är ett hinder för effektivare läkemedelsdistribution och större kostnadsbesparingar. Ari Hyytinen, professor i ekonomi vid Jyväskyläs universitet, har gjort bedömningen att apoteken på grund av den stränga regleringen årligen får 90–100 miljoner euro i extra vinst.

En översyn av apotekssystemet kan ge staten minst lika stora besparingar som regeringens nedskärningar av läkemedels- och reseersättningarna.

Läkemedelspriserna skulle sannolikt sjunka om vi avskaffar bestämmelserna om antalet apotek och inför pristak. Då skulle apoteken konkurrera med varandra om priser, kvalitet och läge. En reform av apotekssystemet kan alltså ge de eftersträlvade besparingarna och höjningarna av patienternas andelar av utgifterna kan återtas.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 30

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja patienternas läkemedels- och reseersättningar och för att reformera apotekssystemet genom att slopa regleringen av antalet apotek.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

I propositionen föreslås en lag om indexjustering för 2017 av folkpensionen och vissa andra förmåner. Den innebär att folkpensionsindex inte höjs enligt den permanenta lagstiftningen, utan fryses på samma nivå som i år. Därutöver sänks folkpensionsindex med 0,85 procent.

Ändringen skulle i stor omfattning gälla låginkomsttagare i Finland. Frysningen av indexet ska gälla folkpensioner, garantipension och övriga förmåner som ses över enligt folkpensionsindexet eller i övrigt är kopplade till folkpensionen. Bland de övriga förmånerna märks handikappförmåner, fronttillägg, grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, arbetsmarknadsstödet och barnhöjningen. Ändringen ska också gälla kriterierna för förmåner bundna till folkpensionsindex och vissa belopp, bland annat gränsen för den årliga självriskan vid läkemedelsersättningar.

Den föreslagna ändringen av indexjusteringarna avses bli bestående och ska inte kompenseras i samband med kommande indexjusteringar av pensionerna. Det handlar således om en bestående försämring i låginkomsttagarnas vardag.

De gröna anser att regeringens indexnedskärning saknar hållbara grunder och inte bör accepteras. Vi anser att det varken är hållbart eller skäligt med indexbesparingar som drabbar särskilt barnfamiljer, arbetslösa, pensionärer, studerande, personer med funktionsnedsättning, värnpliktiga och sjuka finländare samtidigt som regeringen driver på ett konkurrenskraftsavtal som gynnar höginkomsttagarna och miljöförorenande verksamhet föreslås få nya skattestöd. Åtgärderna försvagar låginkomsttagarnas köpkraft vilket försvagar inhemska efterfrågan och tillväxtutsikterna för inhemska företag.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återställa maximiutgifterna för bostadsbidraget för pensionärer.

60. (33.60, delvis) Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Finland har ratificerat Istanbulavtalet som förpliktar att ingripa mer effektivt i diskriminering och våld mot kvinnor. I Finland har var tredje kvinna upplevt våld eller hot om våld i parrelationen.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Våld i hemmet är ett hot inte bara mot kvinnor utan också mot många män. Förutom mänskligt lidande orsakar våld mot kvinnor kostnader på över 2 miljarder euro årligen enligt uppgifter från Europeiska jämställdhetsinstitutet.

Skyddshemmen erbjuder skydd och krishjälp för de som inte kan vistas i sina hem på grund av omedelbart våld eller hot om våld. Alla som söker hjälp i en sådan situation bör få det så snabbt som möjligt, för bara på så sätt kan man effektivt bryta en våldsspiral.

Antalet skyddshemsplatser i Finland motsvarar inte Europarådets rekommendation och inte heller det verkliga behovet. Enligt uppskattningar som gjorts av Förbundet för mödra- och skyddshem, Institutet för hälsa och välfärd och Amnesty tvingades man under 2015 avvisa 1 200—2 000 hjälpbehövande personer. Det faktiska antal som inte får plats i ett skyddshem är större för i många fall får inte heller barnen till den hotade personen plats.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets uppskattning är anslagsbehovet minst tre miljoner euro större än vad som regeringen nu föreslår. I synnerhet i storstäderna är behovet av platser akut. Skyddshemsnätet borde täcka in hela landet bättre eftersom långa avstånd kan hindra behövande från att söka hjälp.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 3 000 000 euro för för skyddshemmens omkostnader.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Under denna regeringsperiod har miljöorganisationernas anslag skurits ned med sammanlagt 270 000 euro. Detta har klart försvårat organisationernas verksamhet och deras arbete för miljöupplysning och fostran i miljöfrågor.

Organisationerna ökar dialogen i samhället och ger människor påverkansmöjligheter. Organisationernas roll inom miljörådgivningen och när det gäller att följa upp verksamhet och beslut har blivit allt större när miljöförvaltningen har fått minskade resurser och laglighetskontrollen av miljöbeslut i allt högre grad förefaller vara beroende av överklaganden.

Med hjälp av projektstöd som hittills har beviljats av anslaget har man genomfört högkvalitativ och för hela landet betydelsefull miljöfostran som bland annat har stött arbetet i skolor och daghem för en hållbar utveckling. Projektstöd för miljöfostran har varit ett kostnadseffektivt sätt att främja en ansvarsfull attityd till miljön.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 270 000 euro för stöd till organisationer.

10. Miljö- och naturvård

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

I 2017 års budgetproposition (15.9.2016) föreslår regeringen att utgifterna för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden ska minskas med 20 miljoner euro jämfört med den tidigare ramnivån, från 38 till 18 miljoner euro.

En sådan nedskärning förstör en stor del av betingelserna för handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland (Metso), som bygger på frivillighet och stöds av både markägarna och miljöorganisationerna. Regeringen säger att programgenomförandet fortsätter. Det är ändå oklart hur väl detta kommer att lyckas med mindre än hälften av det tidigare anslaget. Dessutom förhindras genomförandet av det kompletterande programmet för skydd av myrar.

Regeringen äventyrar skogarnas mångfald när den skär stort i anslagen för anskaffning av naturskyddsområden och samtidigt främjar avverkning i sina spetsprojekt. Finland har åtagit sig att följa FN-konventionen om biologisk mångfald och EU:s strategi för biologisk mångfald, och enligt den ska mångfalden inte längre minska från och med år 2020. Metso och myrskyddsprogrammet har hört till de viktigaste inslagen när det gäller att hålla dessa åtaganden.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 35.10.63 med 20 000 000 euro för anskaffning av naturskyddsområden och utgifter för ersättningar.

20. Samhällen, byggande och boende

60. Överföring till statens bostadsfond

I budgetpropositionen föreslår regeringen att det ska betalas ett tidsbundet startbidrag på högst 10 000 euro per bostad för byggande av hyresbostäder som omfattas av MBT-avtalet för Helsingforsregionen och som genomförs med hjälp av långvarigt räntestöd (lag 688/2001).

I Helsingforsregionen råder det stor brist på hyresbostäder till skäligt pris. Räntestödet är i praktiken det enda redskapet som verkligen genererar bostäder till skäligt pris. För att sätta fart på bostadsproduktion med detta räntestöd och för att öka träbyggandet borde stödet höjas till 15 000 euro per bostad vid träbyggande.

Vi har mycket skog i landet och därför är träbyggande ett naturligt alternativ. Om vi får fart på träbyggandet öppnas nya möjligheter till export och sysselsättning. I programmet för byggande i trä ställer arbets- och näringsministeriet som mål att höja andelen träbyggande inom byggandet av nya höghus från 1 procent till 10 procent. Genom förhöjt stöd kan vi snabba upp tillkomsten av ett

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

behövt anknypande kompetensnätverk inom skogsindustri och träbyggande. Stödet ska vara temporärt och snedvrider därför inte marknaden i någon betydande grad.

Träbyggande ingår också som ett viktigt element i hållbar bioekonomi, där virkesråvaran ska användas för så långvariga ändamål som möjligt för att det ska vara hållbart med tanke på klimatet. Träbyggande lämnar dessutom minsta möjliga kolavtryck.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att främja träbyggande genom att höja startbidraget för bostadshus i trä.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Centralorganisationerna på arbetsmarknaden godkände konkurrenskraftsavtalet. För att stödja förhandlingarna meddelade regeringen att den tänker lindra inkomstbeskattningen. Regeringen sänker inkomstskatten i alla inkomstklasser med totalt 515 miljoner euro.

Regeringens skattelättnader korrigerar inte inkomstfördelningen och kompenserar inte Konkurrenskraftsavtalets effekter på ett rättvist sätt. En stor del av skattelättnaderna riktas till hög- och medelinkomsttagarna medan exempelvis pensionärernas och förmånstagarnas faktiska köpkraft rentav försämras.

Konkurrenskraftsavtalet skulle kräva skattelättnader som i högre grad gynnar låg- och medelinkomsttagarna.

Av skattelättnadens totalbelopp används bara 18 miljoner till att höja grundavdraget i kommunalbeskattningen. Grundavdragets maximibelopp höjs bara från 3 020 euro till 3 060 euro.

En rättvisare ekonomisk politik skulle kräva en betydligt större höjning av grundavdraget. Avdraget görs efter andra avdrag och gäller utöver löneinkomster också förmåner och pensioner. En höjning av avdraget skulle därför vara ett bra sätt att minska fattigdomen och inkomstklyftorna. En höjning av maximibeloppet för arbetsinkomstsvdraget lindrar beskattningen av i synnerhet små- och medelinkomsttagare.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att lindra beskattningen av små- och medelinkomsttagare genom att höja såväl grundavdraget som arbetsinkomstavdraget i kommunalbeskattningen.

I dag beskattas utdelning från icke-noterade företag ganska lindrigt upp till en viss gräns. Gränsen går vid 150 000 euro om gränsen för avkastningsgraden (8%) tillåter det.

Vår nuvarande beskattning av utdelning gör att resurser tas bort från materiella och immateriella reella investeringar med relevans för företagens operativa verksamhet och i stället används på värdepapper och investeringstillgångar som inte utsätts för förslitning. Den lindriga beskattningen på utdelning medverkar också till att öka inkomstklyftorna.

Vi föreslår att gränsen i euro sänks till 60 000 euro och avkastningsgraden till 4 procent, vilket bättre motsvarar gränsen för så kallad normal avkastning. Med strängare beskattning av utdelning från icke-noterade bolag blir det dessutom olönsammare att omvandla förvärvsinkomster till utdelningsinkomster.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skärpa gränserna för lindrigt beskattad utdelning.

Regeringen ökar statens skatteintäkter genom att minska rätten att dra av ränta på bostadslån. Enligt budgetpropositionen skulle räntorna på bostadslån som 2017 tagits för förvärv av egen bostad vara avdragbara upp till 45 procent.

Rätten att göra ränteavdrag förvränger bostadsmarknaden eftersom den uppmuntrar till att ta lån. Att avstå från avdragsrätten skulle stödja målet att förtydliga beskattningen.

Regeringen har för avsikt att införa en moderat minskning av avdragsrätten men nu när räntorna är så låga kunde man agera med en snabbare tidtabell så att avdragsrätten redan 2017 skulle sänkas till 30 procent.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition om en snabbare sänkning av avdragsrätten för ränta på bostadslån och om att i slutändan helt slopa den.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Arbetsgivaren kan betala ut ersättning till en arbetstagare som reser till och från jobbet med egen bil. Ersättningen är skattefri och beloppet läggs årligen fast av Skatteförvaltningen. I år uppgår basbeloppet till 0,43 euro per kilometer.

Anställda måste kompenseras för sina resor till jobbet, men den nuvarande ersättningsnivån är dock förknippad med en tydlig överkompensation. Med andra ord är ersättningarna högre än de verkliga kostnaderna för att använda egen bil.

Överkompensation uppstår av flera anledningar. För det första beaktas det i uträkningen av ersättningar inte alls hur stor andel som är privata resor och de står för en stor del av antalet kilometer. För det andra ersätts inköp av egen bil också efter att de fasta kostnaderna i snitt har ersatts. För det tredje kan man med fog påstå att de fasta kostnaderna har uppskattats ganska högt när utgångspunkten är medelpriset på sålda nybilar och det är nästan 30 000 euro.

Årligen betalas det ut något över en miljard euro i skattefria kilometerersättningar. Också efter justeringarna återstår det ca 120 miljoner euro i överkompensationer och i det beloppet ingår inte alla element såsom det relativt höga anskaffningspriset.

Vi föreslår att såväl kompensationsnivån som hela modellen justeras så att kompensationen ersätter alla löpande kostnader för användning av bil men att bara en del av anskaffningspriset kompenseras.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att göra de skattefria kilometerersättningarna måttligare.

Arbetstagare har rätt att göra avdrag i beskattningen på kostnader för resor som beror på arbetet. Självrisken för resor mellan bostaden och arbetsplatsen är 750 euro om året och avdraget är högst 7 000 euro om året.

Avdraget sänker skattegraden och därmed också den beskattningsbara inkomsten. Nettoeffekten för inkomsterna till stat och kommuner var 630 miljoner euro 2013, säger miljöministeriet i en rapport om skadliga stöd.

Avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats betalas enligt billigaste möjliga färdväg, men i verkligheten handlar det om ett klart stöd till persontrafiken. Ungefär 80 procent av avdragen styrs till privatbilisterna. I motsats till den allmänna uppfattningen är privatbilismens andel av avdragen särskilt stor i de stora tillväxtcentrumens kranskommuner.

Det nuvarande avdragssystemet leder till ökad trafik eftersom det är ett indirekt incitament till att flytta längre bort från arbetsplatsen. Det finns många orsaker till att markanvändningen splittras men avdraget är ett av dem. Avdraget kan därför betraktas som ett miljöskadligt stöd, även om det också kan anses motiverat.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 2 gröna

Målet på längre sikt måste vara att övergå till ett mindre byråkratiskt, kilometerbaserat system som ligger i linje med klimatpolitiken. Grunden för avdraget borde vara avståndet till arbetsplatsen. Avdragets storlek kunde också påverkas av huruvida det finns kollektivtrafik på orten. Avdraget skulle då vara större på landsbygden än i städer. Inemot 800 000 personer berörs av avdraget och de har stor betydelse för mångas ekonomi. Därför måste justeringen vara moderat. Vi föreslår att avdragsnivån i det här skedet sänks så att självriskan höjs från 750 euro till 900 euro medan maximibeloppet sänks till 6 000 euro.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om sänkning av avdraget för arbetsresor och översyn av systemet så att det inte uppmuntrar till privatbilism.

Det företagaravdrag på fem procent som regeringen föreslår är avsett att stödja företagande och ge personföretag fördelar som motsvarar den tidigare sänkningen av samfundsskatten. En stor del av små- och mikroföretagen är personföretag och står i en nyckelställning när det gäller att stärka sysselsättningen.

Nackdelen med ett jämnt, schablonmässigt företagaravdrag är att nyttan koncentreras hos stora och framgångsrika personföretag, exempelvis apotek, juridiska byråer och motsvarande.

För att jämna ut effekterna på inkomstfördelningen föreslår de gröna därför att företagaravdrag beviljas vid inkomster på högst 50 000 euro. Alla personföretag kan alltså göra avdraget upp till den gränsen, men på inkomster över 50 000 euro beviljas inte längre företagaravdraget på 5 procent. Det skulle eliminera nyttan av avdraget för de mest framgångsrika företagen, men den sporrande effekten skulle kvarstå oförändrad för övriga företag. Enligt beräkningar gjorda av riksdagens utredningstjänst skulle den här modellen öka skatteinkomsterna med cirka 23 miljoner euro.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att begränsa företagaravdraget till den del en viss inkomstgräns överskrids.

02. Samfundsskatten

Den svarta ekonomin minskar skatteinflödet och undergräver samhällets förmåga att tillförsäkra oss alla basservice och välfärdsstaten. Företag som kringgår skatter får orättvisa konkurrensfördelar. De som tvingas bära upp välfärdssamhället är de vanliga människorna och de små och medelstora företagen som inte har möjligheter eller vilja till skattearrangemang.

EU-länderna väntas förlora upp till 1 000 miljarder euro per år på grund av svart ekonomi och skattesmitning. Det här är mer än ländernas hälso- och sjukvårdsbudgetar sammanlagt. I Finland

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

omfattar den svarta ekonomin 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar mer än fem procent av bruttonationalprodukten.

Vi gröna tror på att en målmedveten bekämpning av svart ekonomi kan ge större fördelar än vad regeringen eftersträvar. Att bekämpa svart ekonomi lönar sig eftersom de pengar som placeras i det kommer mångfaldigt tillbaka.

Vi föreslår således

att moment 11.01.02 ökas med 130 000 000 euro för höjda skatteintäkter till följd av effektivare bekämpning av svart ekonomi och skatteflykt.

04. Arvs- och gåvoskatten

Riksdagen föreslår att skalan för arvs- och gåvoskatt ändras och att ändringen 2017 har en skatteintäktsminskande effekt på 25 miljoner euro. Till arvs- och gåvobeskattningen hänförs 15 olika skattestöd, av vilka beloppet av skattelättnaden i samband med generationsväxling i företag, som är det mest betydelsefulla skattestödet, beräknas vara ca 141 miljoner euro 2017.

Generationsväxlingar får således redan nu stöd genom betydande skatteförmåner och dessa förmåner kan inte anses obetydliga.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen omvärderar behovet av att lindra arvs- och gåvobeskattningen och återtar de redan gjorda ändringarna.

08. Punktskatter

05. Punktskatt på läskedrycker

Regeringen avstår från punktskatten på sötsaker och glass eftersom den misstänker att skatten strider mot EU:s bestämmelser. Kommissionen har inofficiellt meddelat att den nuvarande skatten eventuellt innehåller statsstöd eftersom den inte bemöter likartade produkter på samma sätt.

Men det finns goda grunder för skatten och den borde inte slopas utan en ersättande skatt. Den nuvarande punktskatten på sötsaker och glass bör hållas i kraft under 2017. Nästa år bör man bereda införandet av en ny skatt som baserar sig på sockermängden.

En övergång från skatt på sötsaker till en mer omfattande sockerskatt blir möjligt i slutet av året när EU-direktivet om förpackningspåskrifter och tillhandahållande av livsmedelsinformation till konsumenterna träder i kraft, vilket innebär att sockermängden måste uppges.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

Att ändra sötsaksskatten till en sockerskatt lägger grunden för en hälsobaserad skatt som bidrar till att motverka våra folksjukdomar. Vid beredningen måste det noteras att det finns naturligt socker i vissa matvaror som rekommenderas av hälsoskäl, däribland frukt och bär.

Också Evira och Institutet för hälsa och välfärd förordar en hälsobaserad sockerskatt, eftersom den skulle gynna folkhälsan.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen så snart som möjligt börjar bereda införandet av en sockerskatt.

07. Energiskatter

Dieselbränsle beskattas lindrigare än motorbensin. Där ingår ett skattestöd på totalt cirka 767 miljoner euro. I fråga om persontrafiken skärs skattestödet bort med hjälp av drivkraftsskatten, som ingår i fordonsbeskattningen.

För att bekämpa klimatförändringen och i synnerhet för att genomföra Parisavtalet måste alla metoder för att minska koldioxidutsläppen tas i bruk. En minskning av skattestödet för dieselbränsle gynnar klimatmålen och stärker dessutom statsfinanserna.

Diesel används inte bara i tung godstrafik och kollektivtrafik utan också i personbilstrafik. De gröna föreslog i en budgetmotion att personbilstrafiken ska kompenseras för det minskade skattestödet för diesel genom en sänkning av drivkraftsskatten.

I tung godstrafik förorsakar minskningen av skattestödet för diesel en lindrig ökning av transportkostnaderna. Samtidigt är det här också en orsak till att försöka ta fram alternativa drivmedel för den tunga godstrafiken, såsom flytande natur- eller biogas. Tekniken för detta kan ännu inte tas i bruk i stor skala, men att minska skattestödet skulle försnabba utvecklingen av alternativa bränsletekniker. Å andra sidan förbättrar minskningen av skattestödet för diesel järnvägstransporternas konkurrenskraft mot vägtrafiken.

Inom kollektivtrafiken — särskilt inom stadsregionerna — finns det redan alternativ. Det finns gasbussar på marknaden, och elbussarna kommer stort. Att minska skattestödet för diesel förbättrar incitamenten och försnabbar övergången till alternativa miljövänliga bussar.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen stegvis går in för att minska skattestödet för diesel och samtidigt lindrar drivkraftsskatten för dieseldrivna personbilar så att vanliga bilisters kostnader inte stiger.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 2 gröna**

regeringen föreslår att den el som förbrukas vid gruvdrift och utvinning av mineraler återförs från den högre elskatteklass I till industrins lägre elskatteklass II från och med ingången av 2017. Det är egendomligt att det för gruvor föreslås separat sänkta elskattesatser.

Gruvdrift och utvinning av mineraler är mycket energiintensivt och en ytterst förorenande industri. Att sänka gruvornas elskatt minskar gruvindustrins elräkning med statens stöd. När klimatet blir varmare och när statens finanser är strama är detta en ohållbar ekvation.

Sänkningen av gruvornas elskatt kopplas som en del till en mer omfattande skattedebatt om hur mycket och vad vi ska beskatta. Däremot är det hållbart att skärpa beskattningen av konsumtion och skador och lindra beskattningen av arbete och utkomst.

I stället för skattelättnader för gruvorna bör vi snarare införa en gruvskatt. Det skulle vara ett slags mineralutvinningsskatt som kunde fonderas i likhet med Norges oljefond. Medlen ska användas till förmån för kommunerna i gruvområden och för staten.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återföra gruvorna tillbaka till elskatteklass I.

Nedskärningarna i utbildningen bör ersättas genom att skära ner miljöskadliga stöd. Det finns 11 skattestöd som riktas enbart till energiskatteinkomster och deras totala belopp överstiger två miljarder euro.

Det tills vidare mest betydande av skattestöden under energiskattmomentet är att bränsle för arbetsmaskiner beskattas under normen. Skattestödet uppstår av att vissa arbetsmaskiner har getts rätt att köra på lätt brännolja, som beskattas lindrigare än diesel. Lätt brännolja används bland annat i dieselmotordrivna rörliga arbetsmaskiner och jord- och skogsbruksmaskiner.

År 2017 beräknas detta skattestöd uppgå till 451 miljoner euro. Vi föreslår att skattestödet skärs ner med en knapp fjärdedel. Tekniskt kan detta genomföras exempelvis så att de som använder lätt brännolja övergår till att använda diesel, men en del av skatten återbärs till dem i samband med beskattningen. Ett motsvarande återbäringsystem har skapats exempelvis för jordbruksföretag.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att sänka skattestödet för lätt brännolja som används i arbetsmaskiner.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 2 gröna

Skattestödet för torv har ökat genom att sänka beskattningen av torv från 4,9 euro/MWh först till 3,40 euro/MWh 2015 och ytterligare till 1,9 euro/MWh 2016, vilket uppmuntrar till att öka användningen av torv, som ger höga koldioxidutsläpp, som bränsle särskilt vid kraftvärmeproduktion. I samma sammanhang har stödet för energiåtervinning av skogsflis höjts för att prisförhållandet mellan torv och flis inte ska förändras. Dessa insatser har sammantaget försvagat statsfinanserna med cirka 20 miljoner euro.

De gröna föreslår att skattestödet för torv ska minskas genom att skatten återförs till nivån 3,4 euro/MWh. De gröna har lämnat en separat budgetmotion för en analog sänkning av skattestödet för skogsflis.

Enligt gjorda bedömningar är skattestödet för torv jämfört med jämförbara bränslen för närvarande i storleksklassen 140 miljoner euro per år. Men detta för miljön skadliga skattestöd kan ändå inte slopas helt med en gång eftersom det i sin tur skulle locka till användning av stenkol och andra fossila importbränslen i stället för bränttorv och även skogsflis.

För att bekämpa klimatförändringen och i synnerhet för att genomföra Parisavtalet måste alla metoder för att minska koldioxidutsläppen tas i bruk. Att minska skattestödet för torv stöder uppnåendet av klimatmålen och förbättrar dessutom läget för statsfinanserna.

Vi föreslår således att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att gradvis sänka skattestödet för bränttorv.

Förslag

Vi föreslår således

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2017 enligt betänkandet med ändringarna ovan,

att de 44 uttalandena ovan godkänns och

att misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen godkänns.

Helsingfors 13.12.2016

Touko Aalto gröna
Ozan Yanar gröna

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

RESERVATION 3 vänst

Allmän motivering

Finland lider av en utdragen recession som tar sig uttryck i hög arbetslöshet och svag ekonomisk tillväxt. Vår bruttonationalprodukt ökar enligt finansministeriets bedömning 2016 med cirka 1,1 procent. Denna moderata tillväxt basera sig i stor utsträckning på att den privata konsumtionen ökar när investeringar stimuleras. Tillväxttakten uppskattas till cirka en procent också för de närmaste åren. De dämpade ekonomiska utsikterna fortsätter således.

Som en följd av de omfattande inkomstskattelättnaderna som regeringen har beslutat om för 2017 är den finanspolitiska linjen för nästa års budget sammantaget lätt åtstramande eller neutral. Nyttan av skattelättnaderna rinner i oskäligt hög grad till höginkomsttagarna. Låginkomsttagarnas köpkraft försvagas eller förbli densamma.

Ökningen av arbetslösheten verkar under den senaste tiden ha avstannat, men det är uppenbart att regeringens mål om en sysselsättningsnivå på 72 procent inte blir verklighet. Särskilt oroväckande är det att långtidsarbetslösheten — som är på väg att nå samma nivå som under de värsta åren av 90-talets lågkonjunktur — fortfarande förvärras. En utdragen arbetslöshet förorsakar ekonomiska problem, mänsklig nöd, utanförskap, svagare kompetensunderlag och eskalerande socialpolitiska kostnader.

Till de svaga ekonomiska utsikterna bidrar såväl strukturella, konjunkturpolitiska som yttre orsaker.

Eurokrisen som började 2010 och den allmänna nedgången i världsekonomin har minskat efterfrågan på finländska exportprodukter. Förändringen i den säkerhetspolitiska miljön och sanktionerna mot Ryssland samt Rysslands motsanktioner har minskat Finlands export till Ryssland. Dessutom genomgår vårt lands exportindustri en strukturomvandling. Som en följd av problemen inom elektronikindustrin har Finlands exportsektor förlorat arbetstillfällen med hög produktivitet.

Katainens, Stubbs och Sipiläs regeringar har ”anpassat” ekonomin genom stora utgiftsnedskärningar. Den strikta finanspolitiken har förvärrat recessionen. Den branta konjunktursvackan har övergått i en långvarig kris. I ett läge med lam efterfrågan på finländska exportprodukter, underutnyttjande av produktionsresurserna, låga realräntor och en slapp penningpolitik med otillräckliga verkningar krävs det en förnuftig ekonomisk politik som stöder efterfrågan och en långsiktig strukturomvandling. Till och med Europeiska kommissionen, som är känd som förespråkare för en sträng ekonomisk disciplin, har på sistone betonat vikten av en mer expansiv finanspolitik för att få igång ekonomin i euroområdet.

Återhämtningen har också varit snabbare i länder med en aktivare finanspolitik såsom Förenta staterna än i euroområdet med sin finansiella disciplin. Också Sveriges och Finlands ekonomier började utvecklas åt olika håll 2012, vid samma tid som Finlands dåvarande regering började genomföra omfattande nedskärningar i de offentliga finanserna. De största skillnaderna beror på att

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

den inhemska efterfrågan och dimensioneringen av byggande är gynnsammare i Sverige än i Finland. I Finland skärs marginalen för en vettig stimulans av efterfrågan bort genom konkurrenskraftsaftalet och genom skattelättnader som gynnar storinkomsttagare och vars totala pris för de offentliga finanserna väntas uppgå till omkring 1,5 miljarder euro.

Vänsterförbundets mål är ett rättvist, förnybart och ekologiskt hållbart Finland. I vårt Finland satsar man på våra främsta resurser: omfattande bildning, toppkompetens och framstående forskning, produktutveckling och innovationer. Samtidigt vill vi genomföra strukturella reformer som ökar jämställdhet och välbefinnande: förnya social trygghet och föräldraledighet, minska sanktioner inom arbetslöshetsskyddet och främja arbetshälsa.

Fokus i beskattningen förskjuts så att låginkomsttagare får mer i handen och näringslivet motive-ras att förnya sig. Småskalig företagsamhet ska göras enklare, och ineffektiva företagsstöd ska göras vettigare. Genom offentliga investeringar försnabbas den ekonomiska tillväxten. Vi föreslår exempelvis ett reparationspaket på 100 miljoner för skolor, daghem, vårdanstalter och andra offentliga byggnader som lider av mögel och problem med inomhusluften.

Regeringens budget ökar fattigdomen och ojämlikheten. Vänsterförbundets alternativ leder till ett jämlikt och livskraftigt samhälle som värdesätter hög kompetens och tryggar välfärden för var och en, oavsett familjebakgrund och samhällsklass. Heltäckande offentliga tjänster av hög kvalitet, rättvisa spelregler i arbetslivet och ett rättvist system för beskattning och inkomstfördelning garanterar att ingen lämnas vind för våg och att samhällets resurser kommer till nytta för alla.

Satsa mer på kompetens

Hög kompetens är ett måste för framtidens Finland. Vänsterförbundet vill göra kompetensbasen mer solid genom att satsa över 400 miljoner euro mer på småbarnspedagogik, skolor och universitet än regeringen gör. Vi anslår cirka 150 miljoner euro mer för forsknings, produktutveckling och innovationer till stöd för uppbyggnaden av näringslivet.

De lägre momssatserna föreslås bli sänkta med två procentenheter i syfte att stärka den inhemska efterfrågan och stödja företagsamheten. Samtidigt ska nedre gränsen för momsskyldighet höjas till 25 000 euro vilket underlättar särskilt för småföretagare.

Vårt alternativ minskar inkomstskillnaderna. Låginkomsttagarnas köpkraft ökar klart och beskattningen är högre i de övre inkomstlagren än regeringens budget. Vi drar tillbaka nedskärningarna i grundtryggheten och indexfrysningarna av förmåner samt höjer grundavdraget vid kommunalbeskattningen. Det skyddade beloppet i anslutning till utkomstskydd för arbetslösa och bostadsbidraget höjs till 500 euro i månaden.

En rättvis beskattning som jämnar ut inkomstskillnaderna

Regeringens budget ökar den ekonomiska ojämlikheten i landet. Beskattningen lindras kännbart överlag, men det gynnar mest dem som har de största inkomsterna. Även relativt sett ökar köpkraften mest hos dem som tjänar över 7 500 euro i månaden. Med månadsinkomster på under tusen euro minskar köpkraften.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

De som har lägst inkomster har ingen nytta av skattelättnaderna. Regeringens förslag att avskaffa sjukförsäkringens dagpenningsskatt och införa måttliga höjningar av inkomstavdragen räcker inte för att kompensera för den ojämlikhet som beskattningen och nedskärningen av indexförmånerna leder till. Vårt alternativ är att beskattningen stramas åt för höginkomsttagarna och att låginkomsttagarna får mer i handen.

Enligt Vänsterförbundets modell ska inkomstskatteskalen ändras så att den nedre gränsen för den så kallade solidaritetsskatten sänks till 70 750 euro och att det införs en ny skatteklass för inkomster på över 100 000 euro (34 % skatt på den del av inkomsterna som överskrider den nedre gränsen). Beskattningen av förvärvsinkomster och kapitalinkomster förenas och alla inkomster beskattas enligt samma progressiva skatteskala. Grundavdraget i kommunalbeskattningen höjs till 3 750 euro i stället för regeringens förslag på 3 060 euro. Det ger mer i handen för de som tjänar under 30 000 euro om året.

Hushållsavdraget förblir oförändrat och de lättnader som planeras i arvs- och gåvoskatten och i skogsgåvoskatten slopas. Syftet med dessa skatter är att dämpa ökningen av skillnader i förmögenhet men reformen gynnar mest den högsta inkomstdecilen. Skogsgåvoavdraget skulle också komplicera skattebasen i onödan. Generationsskiften stöds redan nu med betydande skatteförmåner.

Inte heller företagaravdraget genomförs i vår modell. Effekterna för att öka företagsverksamhet av det föreslagna avdraget skulle bli blygsamma. Majoriteten av småföretagare skulle knappast gynnas av reformen. Nästan hälften av alla skattelättnader skulle gå till den högsta inkomstdecilen bland personföretagarna. Förslaget skulle också komplicera skattesystemet och bli dyrt. I vår modell stöds småskalig företagsverksamhet genom att höja den momspliktiga försäljningens nedre gräns till 25 000 euro (nu 10 000) och övre gränsen som berättigar till lättnad till 39 000 euro (nu 30 000). Reformen motiverar småföretagare att öka sin affärsverksamhet.

Konkurrenskraftsavtalet saknar grund

Det så kallade konkurrenskraftsavtalet som godkändes i somras sänker lönekostnaderna både genom att frysa löneförhöjningar och sänka arbetsgivarens sjukförsäkringsavgifter och överföra en del av för arbetsgivarna obligatoriska arbetspensions- och arbetslöshetsförsäkringspremier att betalas av arbetstagarna. Dessutom förlängs arbetstiden utan att lönerna analogt höjs, vilket gör att timlönerna sjunker.

Särskilt hårt drabbar avtalet lågavlönade anställda inom den offentliga sektorn vars semesterpenning skärs ner med 30 procent. Som en följd av konkurrenskraftsavtalet och skatteändringarna minskar köpkraften hos de anställda inom den offentliga sektorn nästa år klart mer än hos andra löntagare.

Konkurrenskraftsavtalets positiva ekonomiska konsekvenser finns det lite garantier för men den gör pungslår statsbudgeten på över en miljard euro. Också kommunernas skatteinkomster minskar vilket ytterligare ökar trycket på personalminskningar inom den offentliga sektorn.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Tanken på ett samband mellan en mekanisk förlängning av arbetstiden och bättre konkurrenskraft representerar en gången världs logik. Att försvaga anställningsvillkor är inte en medicin mot Finlands ekonomiska problem, liksom alldeles för höga löner inte är orsaken till dem. Arbetet är inte dyrare i Finland än i våra centrala konkurrentländer. År 2015 var priset på en arbetstimme i industrisektorn i Finland euro, i Tyskland 37,1 euro och i Sverige 41,8 euro. I Sverige och Tyskland steg arbetskraftskostnaderna också snabbare än i Finland.

Styckkostnaden för arbete påverkas inte bara av löner utan också av arbetets produktivitet. Betydligt större problem än lönerna är problemen hos vissa traditionella exportbranscher med hög förädlingsnivå, minskningen av arbetstillfällen med hög produktivitet och ekonomins svåra allmänna situation. Lösningen är inte billigare arbete — den tävlingen kan Finland aldrig vinna — utan satsning på våra styrkor: bred kompetens, utbildning, forskning, kvalitetsprodukter och en välfungerande infrastruktur.

Konkurrenskraftsavtalet har skenbart träffats mellan arbetsmarknadens parter, men utan regeringens tvångsåtgärder hade det inte kommit till. Ansvar för dess negativa effekter ligger således också hos regeringen. Vänsterförbundet godkänner inte konkurrenskraftsavtalet, och vi motsätter oss de relaterade budgetlagsändringarna och höjningarna av löntagarnas avgifter. Att återta avgiftsändringarna i anslutning till konkurrenskraftsavtalet skulle förbättra statens finansiella ställning med över 1 000 miljoner euro.

Helt om i arbetslivet

Regeringens försvagning av arbetslöshetsskyddet och övrig hunsning av de arbetslösa fungerar inte när det bara finns en bråkdel så många lediga jobb som det finns arbetslösa.

För att kunna minska arbetslösheten måste man se till att det finns tillräckliga sysselsättningsanslag och anvisa extra anslag för de sysselsättande åtgärder som är effektivast och i synnerhet lönesubventioner. Det måste göra enklare för arbetslösa att bedriva självständiga studier och alla villiga bör erbjudas arbetskraftstjänster av god kvalitet. Försvagningen av det inkomstbundna utkomstskyddet för arbetslösa samt nedskärningen av arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen och andra indexbundna förmåner måste återtogs, och nya sanktionsåtgärder såsom graderingen av utkomstskyddet för arbetslösa och självriskdagar måste slopas.

Lagstiftning och arbetslivsnormer måste också ses över så att de motsvarar arbetslivets skiftande verklighet. Vänsterförbundets åtgärdshelhet för förnuft i arbetslivet innehåller en rad initiativ som underlättar samordningen av jobbet och familjen, stärker arbetsvillkor och rättssäkerhet, förbättrar ställningen för självanställda och höjer kvaliteten på arbetslivet.

Den nuvarande modellen för föräldraledighet uppfyller inte de uppställda målen för att främja barnens välbefinnande och jämställdhet mellan könen. Kvinnor använder merparten av både föräldraledighet och vårdledighet. Pappornas andel är mindre än tio procent. Vi vill introducera 6+6+6-modellen där båda föräldrarna har en öronmärkt halvårsperiod och kan dela den tredje perioden sinsemellan. En ensamförsörjare skulle få fulla 18 månader.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 3 vänst

För att lönen ska räcka till föreslår vi en lagstadgad minimilön på 10 euro. Enligt modellen ska lönerna också i fortsättningen bestämmas enligt kollektivavtal men lagen ska fastställa den nedre gränsen för arbetsersättningen. Underavlönning som kringgår kollektivavtalen bör kriminaliseras. De anställdas rättigheter skulle också gynnas av att rätten att väcka gruppitalan utvidgas till fackförbund och andra organisationer.

Vi vill också inleda ett nytt och fördomsfritt försök för att utreda vad en förkortad arbetstid kan ha för konsekvenser för ekonomin, välfärden, sysselsättningen och samhället i övrigt i 2010-talets Finland. Bäst skulle försöket fungera i samarbete med frivilliga arbetsgivare och fackförbund.

Under de senaste decennierna har merparten av nya arbetstillfällen uppstått bland små och medelstora företag och i synnerhet bland mindre företag med under fem personer. Att underlätta för småföretag och stödja anställning av en första anställd syns således också i arbetslöshetsstatistiken.

De flesta av Finlands 300 000 företag är mikroföretag med under 10 personer. Ökningen av mängden ensamföretagare och självanställda har varit en av de starkaste trenderna i näringslivet under 2000-talet. Antalet självanställda, det vill säga personer som försörjer sig med eget arbete helt eller delvis utanför anställningsförhållanden, uppgår redan till över 180 000. Företagarnas inkomstfördelning är avsevärt sned: det finns gott om ytterst låga och ytterst höga inkomster. Nästan en tredjedel av de självanställda platsar i den lägsta inkomstdecilen.

Att beakta småföretagarnas svårigheter har blivit nedprioriterat i jämförelse med andra politiska frågor i diskussionen om exempelvis pensionssystemet, social- och arbetslöshetsskydd, beskattning eller företagsstöd. Det lagstadgade arbetslöshetsskyddet gäller också företagare, men motsvarar inte dagens behov tillräckligt väl.

Vårt förslag till temporära momslettnader samt en höjning av nedre gränsen för momsplikt skulle direkt gynna småföretagare. Att få jobb och att anställa skulle bli lättare med vänsterförbundets lönesubventionsmodell där arbetsgivarens bikostnader sänks när denne anställer en arbetslös arbetssökande under 25 år som varit arbetslös 200 dagar, eller en 30-årig arbetslös nyutexaminerad person. Sänkningen är första året 100 procent av lönen bikostnader, nästa år 70 procent och tredje året 30 procent. Stödet ska vara automatiskt, det vill säga att var och en som uppfyller villkoren och anställer en arbetslös arbetssökande ska få det utan särskild prövning.

Vi vill också lansera en ny stödform, en digital verktygsback för företagare. En betydande del av kostnaderna inom mikroföretagsamhet uppstår av olika digitala tjänster. I vår modell ska den offentliga sektorn sammanställa, producera eller skaffa de viktigaste digitala verktygen till företagarnas och de självanställdas förfogande utan avgift.

Inkomst för att sälja arbete bör bemötas lika oavsett hur länge utförandet räcker och hur det utförs. Ett steg i denna riktning vore en kombinationsförsäkring inom arbetslöshetsskyddet, varvid en självanställd samtidigt kan försäkra både arbets- och företagsrelaterade inkomster. En medlem av löntagarkassan kan således ta en tilläggsförsäkring exempelvis för företagsinkomster som influtit genom uppdraget, och företagaren kan försäkra också sina löneinkomster i företagarkassan.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Företagarnas rätt till utkomstskydd för arbetslösa bestäms enligt om personen bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande. I praktiken avgörs frågan av arbets- och näringsbyråns bedömning av huruvida företagsverksamheten är heltids- eller deltidsvksamhet. Eftersom arbets- och näringsbyråerna inte klart har definierat sina spelregler vågar många inte bedriva affärsverksamhet alls av fruktan för att förlora arbetslöshetsskyddet. Definitionerna av företagsamhet på deltid och heltid bör preciseras och tolkningarna bör belysas med klarspråkliga anvisningar och exempel. Vid sidan av begripliga och entydiga bestämmelser måste det skapas ett system för förhandsbeslut där en person kan få en bindande myndighetsståndpunkt om följderna av sina val redan på förhand.

En självanställd har ofta en svag förhandlingsposition i förhållande till uppdragsgivaren. Om flera självanställda slår sig samman för att förhandla om avtalsvillkor kollektivt, tolkas det som en olaglig företagskartell. Följden har blivit att självanställdas arbete ofta är underprissatt. Exempelvis Internationella arbetsorganisationen ILO utsträcker organisationsrätten också till självanställda. I Danmark hänförs de till ”arbetsmarknadens tredje grupp” vars kollektiva organisation EU:s konkurrenslagstiftning inte begränsar. Finland bör följa Danmarks exempel.

Problemet med underprissättning skulle också underlättas om arbetslagstiftningen i större omfattning skulle tillämpas när en person avtalstekniskt är företagare men egentligen i löntagarställning.

Pli på svart ekonomi med inhemska och internationella åtgärder

Svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och skatteflykt förorsakar en dryg räkning för de offentliga finanserna och utgör ett väldigt strukturellt problem. Den svarta ekonomin har i olika utredningar bedömts motsvara 5—14 procent av Finlands bruttonationalprodukt. Följden blir ett avsevärt skattefel. Att täta läckorna i skattebasen och bromsa upp skatteflykten skulle lyfta upp de offentliga finansernas finansiella ställning, effektivisera marknadsmekanismens funktion och förbättra konkurrensläget för ärliga och små företag.

Under de senaste åren har arbetet mot svart ekonomi effektiviserats, och satsningarna har betalat sig själv tillbaka många gånger om. Men ändå finns det många funktioner nationellt och inom EU där svart ekonomi och skatteflykt kunde motarbetas ännu effektivare.

Finland bör med större eftertryck främja normerna för en heltäckande land-till-land-rapportering, skattemässigt informationsutbyte och öppenhet i ekonomisk information i EU-direktiven och det nationella genomförandet av dem. Sipiläs regering har i detta avseende varit en besvikelse: det har inte drivits ambitiösa bestämmelser inom EU, och i nationell lagstiftning har man valt de enklaste utvägarna.

Finland bör också främja den i EU åter aktualiserade allmänna och kombinerade samfundsskattebasen och säkerställa att slutresultatet är bättre än kommissionens modell, ett genuint förenhetligt system som förhindrar skatteflykt och skattekonkurrens inom unionen.

Den många gånger stoppade utvidgningen av förvaltningsregistreringen bör inte genomföras. Transparensen i de så kallade försäkringskuverten bör ökas och skatteförmånerna bör slopas. De statliga bolagen bör genom ägarstyrning åläggas att offentliggöra heltäckande land-för-land-rap-

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 3 vänst

porter om beskattningen och på så sätt visa exempel för andra. En skrivning om detta finns i statsrådets principbeslut men det har inte genomförts i praktiken.

Med avseende på inhemsk bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet är det viktigt att trygga tillräckliga myndighetsresurser och att underlätta samarbetet mellan myndigheterna. I vänsterförbundets budgetalternativ höjs därför omkostnadsanslagen för polisen, domstolarna, skatteförvaltningen, utsokningsväsendet och åklagarväsendet med 10 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen ändrar sin finanspolitiska linje så att skattelättnaderna för höginkomsttagarna ersätts med en mer expansiv finanspolitik och åtgärder för att förbättra köpkraften för låginkomsttagarna.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen upphör med sin passiva politik som leder till ökad långtidsarbetslöshet, och omedelbart lämnar till riksdagen en tilläggsbudget som innefattar tillräckliga ytterligare åtgärder för att effektivisera arbetskraftspolitiken och särskilt för att minska långtidsarbetslösheten.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återta de lagändringar som förorsakas av konkurrenskraftsavtalet och som hör till riksdagens beslutanderätt.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en helhetsbedömning av företagsstöden och lämnar till riksdagen en skattereform som riktar stöden från miljöskadliga och ineffektiva företagsstöd mot nyskapande företagsstöd.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en proposition som höjer det skyddade beloppet för utkomstskydd för arbetslösa och för bostadsbidrag till 500 euro per månad och utvidgar det till att utöver löneinkomst täcka också exempelvis kapitalinkomster, stipendier, arvoden och upphovsrättsersättningar.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en ny, graderad modell för att lindra sjukförsäkringens dagpenningsskatt för låginkomsttagare, där premien för inkomster mellan 14 000 och exempelvis 25 000 euro tas ut till ett belopp som är mindre än det fulla beloppet.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

pet. Att slopa dagpenningpremien är ett välkommet förslag, men i den föreslagna modellen är marginalskattegraden oskäligt stor när inkomsterna överstiger 14 000 euro.

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder och lämnar till riksdagen en reform av systemet med föräldraledighet som baserar sig på 6+6+6-modellen.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen tillsammans med villiga arbetsmarknadsaktörer inleder ett försök som utreder vad en förkortad arbetstid kan ha för konsekvenser för ekonomin, välfärden, sysselsättningen och samhället i övrigt.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en proposition om en lagstadgad minimitimlön på 10 euro så att lönerna också i fortsättningen kan bestämmas enligt kollektivavtal men lagen ska fastställa den nedre gränsen för arbetsersättningen.

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att utvidga rätten att väcka grupp talan så att fackförbund och allmännyttiga organisationer har rätt att självständigt väcka talan för andra.

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att förnya strafflagen så att brott mot lönebetalningsskyldighet enligt allmänbindande eller normalbindande kollektivavtal i fortsättningen är straffbart.

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en modell för lönesubvention där lönebidkostnaderna för en arbetsgivare som anställer en arbetslös arbetssökande som är under 25 år och har varit arbetslös 200 dagar eller en arbetslös nyutexaminerad person som är under 30 år avdras första året med 100 procent, följande år med 70 procent och det tredje året med 30 procent.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen tillsammans med småföretagare bereder en ny typ av instrument för företagsstöd där den offentliga sektorn sammanställer, producerar eller skaffar de viktigaste digitala verktygen till företagarnas och de självanställdas förfogande utan avgift.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition om en kombinationsförsäkring för arbetslöshetsskyddet, med hjälp av vilken en självanställd samtidigt kan försäkra både arbets- och företagsrelaterade inkomster.

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen ställer till allmänt förfogande ett system för förhandsbeslut och klara regler för när näringsidkande ska anses bedrivas på heltid respektive deltid.

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att utvidga rätten att organisera sig till att omfatta också självanställda.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen fogar Finland till gruppen av de länder som bereder en europeisk skatt på finansiella transaktioner.

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från alla avsikter att utvidga förvaltningsregistringen av aktieinnehav.

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen främjar normer för en heltäckande och offentlig land-till-land-rapportering av skatter, skattemässigt informationsutbyte och öppenhet i ekonomisk information vid beredning av EU:s direktiv och tillämpar dem på den nationella lagstiftningen på högsta ambitionsnivå som möjliggörs av direktiven.

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart ger nya ägarpolitiska anvisningar som ålägger statens majoritetsägda bolag att offentligt rapportera om personalmängd, personalkostnader, omsättning, vinst, utbetalad och influten samfundsskatt samt centrala finansieringsuppgifter för alla länder där de har dotterbolag eller en fast verksamhetsplats.

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen inom EU främjar kommissionens allmänna och kombinerade samfundsskattebas och säkerställer att slutresultatet är bättre än kommissionens

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

nyligen presenterade modell, ett genuint förenhetligt system som förhindrar skatteflykt och skattekonkurrens inom unionen.

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar tillräckliga myndighetsresurser för att tygla svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och aggressiv skatteflykt.

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen alla centrala ärenden som gäller EU:s ekonomiska yttre förbindelser — såsom affärs- och investeringsavtal — i ett så tidigt skede som möjligt, ger riksdagen en aktiv roll och tillräckligt med information om de ärenden som behandlas och säkerställer att alla ståndpunkter som gäller EU:s yttre förbindelser är kommensurabla med Finlands åtaganden i fråga om hållbar utveckling och mänskliga rättigheter.

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer Finlands flyktingkvot kännbart och avsätter adekvata resurser för att garantera att flyktingar blir behörigen bemötta.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen offentliggör det centrala innehållet i halvtidsöversynen och nästa rambeslut före kommunalvalet våren 2017 och inte av taktiska skäl flyttar offentliggörandet till efter valet.

Reservationens förslag till misstroende

Regeringen har misslyckats i sin sysselsättnings- och finanspolitik, genom kortsiktiga nedskärningar försvagat Finlands kompetensbas och förutsättningar för framtida framgång, ökat finländarnas ojämlikhet, flytt sitt globala ansvar, förbigått information från expertisen och visat oförmåga till en grundlig politisk beredning. Riksdagen anser att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

10. Ägarstyrningen

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 3 vänst

Utvecklingsbolag och försäljningen av statens ägande

Regeringen kommer att göra stora ändringar i statens ägarpolitik. I den nya linjen ingår att statägandet minskar i bolag som staten nu äger helt eller delvis. För detta ändamål skapas en ny typ av ”utvecklingsbolag”.

Staten är ensam ägare, majoritetsägare, betydande minoritetsägare eller indirekt ägare i 64 aktiebolag av vilka 15 är börsbolag. Börsbolagsinnehavens sammanräknade marknadsvärde är drygt 18 miljarder euro. Staten har åren 2007—2015 fått utdelning och kapitalåterbäringar för sina bolag till ett sammanlagt värde av cirka 10,5 miljarder euro och under samma tid uppgår inkomster-na för försäljning av aktier till sammanlagt cirka 4,6 miljarder euro.

I utvecklingsbolagets (Vake Oy) direkta ägo övergår i det första skedet statligt innehav för 2,4 miljarder euro i nio företag för vilka staten har fått cirka 72 miljoner euro i utdelning per år. Utvecklingsbolaget har motiverats med att det inom fastslagna gränser kan föra företagstransaktioner och företagsarrangemang friare än nu. På så sätt kan offentligt kapital effektivare sättas in för att skapa ny ekonomisk verksamhet. Regeringen har inte motiverat vilka ägarpolitiska åtgärder utvecklingsbolaget möjliggör som statsrådet inte redan nu kan vidta inom ramen för riksdagens mandat. Men utvecklingsbolagets inkomstflöden skulle vara utanför statens budgetekonomi vilket kan anses innebära att riksdagens budgetmakt inskränks.

Risken är att arrangemanget med utvecklingsbolaget är ett steg i ett utvecklingsförlopp där staten av ideologiska skäl säljer fler strategiskt viktiga och/eller ekonomiskt rationella innehav än vad som vore motiverat.

Finansieringen av Terrafame och Talvivaara

Oklarheten i ägarpolitiken ökas av att samtidigt som regeringen har uppgett sig vilja minska statens innehav i strategiskt mindre viktiga bolag, är den redo att i nästa års budget åter bevilja mer pengar till Terrafames förlustbringande gruvdrift i Sotkamo. Riksdagen förutsätts ta ställning till Terrafames kapitaliseringar i nästa års budget utifrån otillräcklig information.

Hittills har statliga medel placerats i Talvivaara och Terrafame till ett värde av sammanlagt 800 miljoner euro.

Regeringen har motiverat den nya kapitaliseringen bland annat med att bolagets kassaflöde blir positivt 2018. Men kassaflödet berättar inte tillräckligt om gruvans lönsamhet ens på kort sikt för att inte tala om långsiktig lönsamhet. Därför måste riksdagen få mer information som underlag för sin placering.

Statsbolagens skatteansvar

Till ägarpolitikens viktiga uppgifter hör också att agera som föregångare som socialt, ekologiskt och ekonomiskt ansvarsfull ägare. Staten kan genom sitt eget exempel sända starka signaler till marknaden, signaler som kan förändra tillvägagångssätten i större utsträckning.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 3 vänst

Ur denna synvinkel är det problematiskt att den statliga ägaren inte har varit villig att främja statsbolagens offentliga land-för-land-rapport trots att saken fastställdes redan 2014 och trots att målet åter bekräftades i det ägarpolitiska principbeslutet i våras, där samhällsansvaret definieras som ”en grundläggande värdering för varje statsbolag”.

Land-för-land-rapporten om bokslutet, som ger en heltäckande specifikation av olika nyckeltal, anses vara ett av de främsta sätten att ingripa i krackelerande skattebas, konstgjord överföring av vinster och aggressiv skatteplanering. Det ger myndigheter, medborgare och medier möjlighet att bedöma om internationellt verksamma bolag redovisar sina vinster i olika länder enligt faktisk värdeökning och om de betalar skatt vederbörligen i respektive länder.

Tills vidare har dock inte ett enda statsbolag med verksamhet i stater med låg beskattning i sitt offentliga bokslut rapporterat om sin verksamhet i fråga om dessa länder. Det huvudsakliga problemet är att anvisningarna för statsrådets kansli i dag ger företagen fria händer att bedöma vilka uppgifter de anser värda att rapportera. Då kan de utesluta precis de uppgifter som är viktigast för att bedöma om det handlar om ansvarsfull eller aggressiv skattebetalning.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en utförlig utredning om det faktiska behovet och användningssyftet i fråga om den nya typen av ägarpolitiska utvecklingsbolag och att staten avhåller sig från att sälja innehav som har strategisk betydelse för Finlands ekonomi och näringslivets utveckling eller vars avkastning överskrider räntenivån för Finlands statslån.

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att innan kapitaliseringen av Terrafame genomförs lämnas det genom statsministerns upplysning till riksdagen en bedömning av Terrafames ekonomiska situation i slutet av 2018. Statsministerns upplysning ska utöver en bedömning av kassaflödet täcka alla ekonomiska nyckeltal för lönsamheten och utöver omkostnaderna omfatta miljökostnader och finansieringskostnader för gruvans hela livscykel.

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart ger en ny ägarpolitisk anvisning som ålägger de bolag som staten är majoritetsägare i att rapportera minst uppgifterna enligt Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) så kallade BEPS-projekt offentligt och specificerat för alla länder där de har dotterbolag eller en fast verksamhetsplats. Det innebär att rapporteringen ska visa personalmängd, personalkostnader, omsättning, vinst, betalade och influtna samfundsskatter och centrala finansieringsuppgifter.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Finland är inget vakuum som är separat från den övriga världen. Vi är beroende av vad som sker omkring oss och genom egna val påverkar vi i vilken riktning världen utvecklas. Finland bör ta sitt ansvar och främja en positiv utveckling också utanför våra gränser.

Genom utvecklingssamarbetet bidrar vi till att motarbeta fattigdom, förbättra de mänskliga rättigheterna, främja demokratin, förebygga konflikter och dämpa klimatförändringens negativa effekter. Finlands utvecklingssamarbete har bedömts vara ytterst resultatbringande och inflytelserik.

Att kriget i Syrien har utvidgats till en regional konflikt har gett upphov till en av de största humanitära kriserna i historien. Klimatförändringen har förorsakat översvämningar, extrem torka och näringsbrist. De här problemen försvåras år för år. Flyktingsituationen, fattigdomen, hungern och kaoset tilltar.

I detta läge är nedkörningen av utvecklingssamarbetet oansvarigt, i strid med Finlands grundläggande värderingar och med avseende på våra utrikespolitiska mål inkonsekvent. Ändå har regeringen Sipilä skurit ner utvecklingssamarbetet med hård hand.

Fjolårets plötsliga och illa förberedda nedskärningar på 400 miljoner euro har lett till att flera framgångsrika projekt har upphört i förtid, berört hundratusentals förmånstagare och försvagat Finlands internationella rykte. Samtidigt har vi lösgjort oss från den nordiska värdegemenskapen. I de övriga nordiska länderna är det en självklarhet att bekämpningen av fattigdomen i världen är en skyldighet också för de rika länderna.

Också utvecklingssamarbetets kvalitet, fokusområden och arbetssätt håller på att förändras snabbt. Allt mer uppmärksamhet och resurser ägnas nu olika projekt på den privata sektorn medan de traditionella arbetssättens andel krymper. Den privata sektorns utveckling är viktig. Ändå bör det uppmärksammas att det på den privata sektorns projekt tillämpas etablerade standarder med anknytning till utvecklingssamarbetets öppenhet och resultat, att det handlar om en genuint förmånstagarorienterad verksamhet och inte exportstöd maskerat till utvecklingssamarbete och att stödet till de minst utvecklade länderna och de allra fattigaste människorna inte minskar när resurser riktas mer marknadsdrivet.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 235 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen höjer Finlands anslag för utvecklingssamarbete årligen betydligt så att vi inom skälig tid når en andel av bruttonationalinkomsten på 0,7 procent som överensstämmer med våra internationella förbindelser. En betydande andel av finansieringen bör riktas till frivilligorganisationerna. Klimatfinansieringen bör bidra till utvecklingssamarbetet.

Reservationens förslag till uttalande 30

Riksdagen förutsätter att regeringen av allt sitt utvecklingssamarbete allokerar en andel av bruttonationalinkomsten på minst 0,2 procent till de allra fattigaste, det vill säga de så kallade LDC-länderna i enlighet med de internationella åtagandena.

Reservationens förslag till uttalande 31

Riksdagen förutsätter att regeringen inte rapporterar kostnader som uppstår i Finland av mottagning av flyktingar eller asylsökande, kostnader för studerande som kommer från utvecklingsländer till Finland eller skuldåtgärder till utvecklingsländer som en del av sitt officiella utvecklingssamarbete.

88. Höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete) kapital (reservationsanslag 3 år)

Samtidigt som det egentliga utvecklingssamarbetet har skurits ner, har kapitalet för utvecklingsfinansieringsinstitutionen Finnfund ökat betydligt. För innevarande år höjdes Finnfunds kapital med 100 miljoner euro trots att institutionens själv hade begärt betydligt mindre och trots att det har förekommit brister i fråga om placeringsobjekt, insyn och principer. För nästa år ska regeringen styra ytterligare 10 miljoner euro till Finnfund.

Offentliga utvecklingsfinansieringsinstitutioner som Finnfund har sin givna plats och uppgift, men i nuläget kan ny kapitalisering inte anses befogat.

Vi föreslår således

att moment 24.30.88 minskas med 10 000 000 euro.

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Regeringen tänker avsätta 130 miljoner euro för ”finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet”. Hur de här pengarna ska användas, avsättas, följas upp och hur konsekvenserna ska granskas finns det mycket lite information om. Det är således oklart om finansplaceringarna kommer att användas i överensstämmelse med Finlands mål och principer för utvecklingssamarbetet.

Det är problematiskt med avseende på demokrati och god förvaltningssed att riksdagen i samband med behandlingen av budgeten för 2017 ger sitt godkännande för ett så stort anslag på basis av bristfällig information.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

När anslagen för egentligt utvecklingssamarbete är osedvanligt små innebär en stark ökning av finansplaceringarna att åtgärder på marknadsmässiga villkor och de finansiella institutens relativa andel i utvecklingssamarbetet betonas markant.

På grundval av det ovanstående föreslår vi att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 32

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart lämnar till riksdagen en utredning om användningssyftet och allokeringen för finansplaceringarna för utvecklingssamarbetet och om sättet på vilket det i fråga om dem säkerställs att kriterierna för det allmänna utvecklingsbiståndets resultat och insyn genomförs. I fortsättningen bör denna information stå till riksdagens förfogande i samband med behandlingen av budgetpropositionen.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och skatteflykt förorsakar en dryg räkning för de offentliga finanserna och utgör ett väldigt strukturellt problem.

Den svarta ekonomin har i olika utredningar bedömts motsvara 5—14 procent av Finlands brutonationalprodukt. Följden blir ett avsevärt skattefel. Att täta läckorna i skattebasen och bromsa upp skatteflykten skulle lyfta upp de offentliga finansernas finansiella ställning, effektivisera marknadsmekanismens funktion och förbättra konkurrensläget för ärliga och små företag.

Under de senaste åren har arbetet mot svart ekonomi effektiviserats, och satsningarna har betalat sig själv tillbaka många gånger om. Men ändå finns det många funktioner nationellt och inom EU där svart ekonomi och skatteflykt kunde motarbetas effektivare än nu.

Med avseende på inhemsk bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet är det viktigt att trygga tillräckliga myndighetsresurser och att underlätta samarbetet mellan myndigheterna. Tyvärr har satsningarna på bekämpningen av svart ekonomi som helhet börjat minska och är otillräckliga också i den budgetproposition som nu behandlas. Statsrådets strategi och åtgärdsprogram mot svart ekonomi från 2016 innehåller med avvikelse från det tidigare programmet inte några betydande resurssatsningar.

För att bekämpningen av ekonomisk brottslighet ska vara effektiv måste anslagen höjas för skatteförvaltningen, polisen, åklagarväsendet, domstolarna och utsköningsväsendet och konkursbevakningen.

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Ärendebalansen och de allt längre behandlingstiderna är ett stort problem, i synnerhet i de större allmänna domstolarna. På grund av besvär som gäller asylansökningar är en anhopning av ärenden att vänta också vid Helsingfors förvaltningsdomstol eller eventuellt vid flera förvaltningsdomstolar, om regeringens planer på att sprida på handläggningen av besvären genomförs. De allmänna domstolarna belastas extra mycket av stora rättegångar om ekonomiska brott.

De föreslagna större resurserna skulle främja avarbetningen av ärendebalansen och göra rättegångarna kortare.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 2 000 000 euro för bekämpning av den svarta sektorn och för att lindra anhopningen av handläggningar vid domstolarna.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

En effektiv verksamhet med tillräcklig resurstilldelning vid utsökningsväsendet och konkursbevakningen bidrar till att förhindra ekonomisk brottslighet och svart ekonomi.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 25.20.01 med 1 000 000 euro för utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader och bekämpning av svarta sektorn.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Åklagarväsendet har framgångsrikt bekämpat svart ekonomi. Under de senaste åren har den ekonomiska vinning av brott som konfiskerats till staten i de straffprocesser om svart ekonomi som ekobrottsåklagarna drivit uppgått till cirka etthundra miljoner euro per år. Förhållandet mellan in- och output är således synnerligen bra från statsfinansiell synpunkt.

I praktiken handlar det om grova skatte-, gäldenärs- och bokföringsbrott, där ekobrottsutredningens genomslag i hög grad beror på hur bra åklagarväsendet förmår sköta de ärenden som kommer till handläggning. En tilläggsfinansiering för åklagarväsendet för bekämpning av svart ekonomi skulle stärka förverkligandet av det straffrättsliga ansvaret och innebära extra inkomster till staten.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 1 000 000 euro för bekämpning av den svarta ekonomin.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Bekämpning av ekonomisk brottslighet och grå ekonomi

Svart ekonomi, ekonomisk brottslighet och skatteflykt förorsakar en dryg räkning för de offentliga finanserna och utgör ett väldigt strukturellt problem. Den svarta ekonomin har i olika utredningar bedömts motsvara 5—14 procent av Finlands bruttonationalprodukt. Följden blir ett avsevärt skattefel.

Att täta läckorna i skattebasen och bromsa upp skatteflykten skulle lyfta upp de offentliga finansernas finansiella ställning, effektivisera marknadsmekanismens funktion och förbättra konkurrensläget för ärliga och små företag. Bekämpningen av grå ekonomi har gett staten mångdubbla inkomster i relation till de resurser som satsats.

Med avseende på bekämpning av svart ekonomi och ekonomisk brottslighet är det viktigt att trygga tillräckliga myndighetsresurser och att underlätta samarbetet mellan myndigheterna. Tyvärr har satsningarna på bekämpningen av svart ekonomi som helhet börjat minska och är otillräckliga också i den budgetproposition som nu behandlas.

Tidigare innehöll polisens anslag ett separat moment för att bekämpa ekonomisk brottslighet och svart ekonomi. I 2016 års budget uppgick det till 6,4 miljoner euro. Med den extra finansieringen har myndigheterna tills vidare kunnat hålla åtgärderna mot den svarta sektorn på en relativt bra nivå trots sparbetningen i övrigt. Nu är det separata momentet struket.

De extra medlen för polisen (2017: 5 miljoner euro, 2018 ja 2019: 10 miljoner euro) är öronmärkta dels för bekämpning av svart ekonomi och dels för automatisk trafikövervakning. Resurserna för att bekämpa svart ekonomi håller alltså tydligt på att minska. Dessutom bör det noteras att merparten av resurserna för att bekämpa svart ekonomi kommer ur polisens basfinansiering som också under de kommande åren kommer att skäras ner betydligt. Det kan inte undgå att synas också i bekämpningen av svart ekonomi.

Övervakningen av tung trafik

Att lägga ner rörliga polisen var en felbedömning. I fjol ökade antalet trafikolyckor med dödlig utgång kraftigt. De var mer än 40 fler än 2014. Dessutom har organisationer inom trafikbranschen och polisen uppgett att övervakningen av tung trafik på vägarna i Finland har minskat sedan rörliga polisen drogs in. Poliser som är specialiserade på trafik och trafikövervakning har en yrkesskicklighet som inte kan förutsättas hos lokalpolisen. Det kräver exempelvis yrkesskicklighet att övervaka förarnas körtider och viloperioder. Det måste finnas tillräckligt med myndigheter i trafiken som kan kontrollera färdskrivare.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

För närvarande ska paketbilar och långtradare alltid ha med trafik tillstånd, transporttillstånd, förartillstånd och fraktsedel. De ska kunna visas antingen på papper eller elektroniskt om polisen eller tullen frågar efter dem. Bestämmelsernas syfte är att säkerställa att transporterna är lagliga och i överensstämmelse med bestämmelserna om cabotage. Nu har kraven strukits ur propositionen. Finländska vägar trafikeras av utländska långtradare vars skick och gods inte motsvarar kraven i finländsk lag. Till råga på allt har övervakningen av transporterna överförs från polisen och Tullen till Trafi. Trafi har inte tillräckligt med resurser och erfarenhet för en sådan övervakning.

Övervakningen av tung trafik kräver specialkompetens och yrkesskicklighet. En separat enhet skulle ha bättre möjligheter till en heltäckande övervakning av tung trafik och även cabotagetrafik. För närvarande räcker polisens resurser inte till för att övervaka den tunga trafiken med tillräcklig täckning. Att inrätta en separat övervakningsenhet skulle öka säkerheten för all trafik på Finlands landsvägar.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 4 000 000 euro för bekämpning av svart ekonomi och med 5 000 000 euro för att grunda en enhet för övervakning av tung trafik.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

I likhet med andra aktörer inom området inre säkerhet har Gränsbevakningsväsendet på senare tid varit tvunget att se över sina administrativa strukturer med hård hand och anpassa verksamheten till den trånga ekonomiska ramen, vilket har tvingat gränsbevakningsväsendet att skära ner sin verksamhet.

Anpassningsåtgärderna riskerar bland annat att inskränka beredskapen vid dåligt väder för helikopterbasen i Åbo. Det finns nämligen planer på att sluta anlita flygledningen och därmed sänka beredskapsnivån. I praktiken går det till så att Gränsbevakningsväsendet slutar köpa flygledning av Finavia och det leder till att flygplatsen i Åbo måste ha nattstängt i fortsättningen. Omställningen kommer att påverka sjöräddningen i skärgården. Under vissa omständigheter och i vissa områden kommer inga sjöräddningsuppdrag att kunna utföras.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 26.20.01 med 1 000 000 euro för Gränsbevakningsväsendets omkostnader.

40. Invandring

21. Mottagande av flyktingar och asylsökande (förslagsanslag)

Det finns nu över 65 miljoner flyktingar i världen, fler än någonsin tidigare. Av dem befinner sig 86 procent i utvecklingsländer. Obalansen i ansvarsfördelningen visar sig i flyktingläget i Syrien.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Enligt FN:s flyktingorganisation UNHCR har inbördeskriget i Syrien lett till den största humanitära krisen sedan andra världskriget.

Upp till fem miljoner syrier har tvingats fly till grannländerna. Enbart i Turkiet finns 2,5 miljoner syrisk flyktingar. I Libanon, som är ungefär lika stort som Finland, är var femte invånare syrisk flykting. I mitten av 2016 hade regeringarna utlovat mindre än hälften av de medel som biståndsorganisationerna behöver för att hjälpa de syrisk flyktingarna. Det är viktigt med extra finansiella resurser, men det finns också ytterst stort behov av att vidarebosätta flyktingar som befinner sig i grannländerna. Nöden och hjälpbehovet begränsar sig inte till Syrien: på andra håll i världen finns miljoner som lider av långvariga konflikter eller kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Bristen på lagliga rutter leder till ökad människosmuggling. Genom att skapa lagliga rutter går det också att få bättre kontroll över invandringen och undergräva människosmugglingen. Ett konkret sätt att hjälpa dem som flyr undan krig och förföljelse och de allra mest sårbara människorna är att höja flyktingkvoten.

Men den förvärrade humanitära krisen har inte inverkat bestående på Finlands kvot. Sedan 2001 har den varit 750 personer per år. Största delen av dem har kommit på grundval av gemensamma avtal i EU. År 2014 och 2015 höjdes flyktingkvoten temporärt med 300 personer. Nu har också denna tillfälliga ökning skurits ner. Exempelvis våra grannländer Sverige och Norge har höjt sina kvoter som redan tidigare var uppenbart högre än i Finland.

En rad ministrar i regeringen har sagt i offentligheten att det finns möjlighet att höja flyktingkvoten betydligt "bara vi får kontroll över asylsituationen först". Nu har vi kontroll över situationen. År 2016 väntas det komma en tredjedel färre asylsökande än väntat till landet, bara en femtedel av antalet 2015.

Finland måste reagera på den humanitära krisen genom att öka flyktingkvoten till 2 500 personer. Då måste det till extra pengar också för mottagningsverksamheten.

Vi föreslår således

att moment 26.40.21 ökas med 900 000 euro för mottagande av flyktingar och asylsökande för att höja flyktingkvoten från 750 till 2 500 personer.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Beredningen av den ekonomiska politiken

Regeringen bereder de centrala linjedragningarna för Finlands finanspolitik på grundval av finansministeriets kostnads- och konsekvensberäkningar. Finansministeriets prognoser för konsekvenserna av regeringens politiska åtgärder för tillväxt, sysselsättning och andra samhällsverk-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

ningar framställs för riksdagen och allmänheten som ett slags sanningar om den kommande utvecklingen utan att de antaganden som prognoserna grundar sig på förklaras.

Eftersom resultaten av modeller som gäller framtiden i avgörande grad beror på vilka teorier, antaganden och betoningar som ligger bakom, bör regeringen redogöra för dessa grunder utförligt och så tydligt som möjligt i samband med budgetpropositioner. Det skulle öppna för att bedöma regeringens finanspolitiska val och påståenden kritiskt och i relation till olika alternativ. Det skulle också öppna för bättre kvalitet i den politiska debatten.

Statsborgen för Terrafame Oy

Regeringen vill åter bevilja ytterligare 100 miljoner euro för Terrafame Oy:s förlustbringande gruvdrift i Sotkamo. Hittills har statliga medel redan placerats i Talvivaara och Terrafame till ett värde av sammanlagt 800 miljoner euro. Utöver kapitaliseringen beviljas Terrafame också en statsborgen på 107 miljoner euro som motsäkerhet för de säkerheter som miljöskyddslagen kräver.

Regeringen har motiverat den nya kapitaliseringen bland annat med att bolagets kassaflöde blir positivt 2018. Men kassaflödet berättar inte tillräckligt om gruvans lönsamhet ens på kort sikt för att inte tala om långsiktig lönsamhet.

Det är ytterst problematiskt att riksdagen förutsätts ta ställning till beslutet om kapitalisering och lån för Terrafame och omstart eller nedgörning av fabriken utan att riksdagen har tillgång till tillgänglig information om bolagets affärsverksamhet och miljösituation. I ljuset av den information som finns är det omöjligt att göra en grundad bedömning av bolagets framtidsutsikter. Vi hänvisar i sammanhanget till reservationens förslag till uttalande 26 under huvudtitel 23.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 33

Riksdagen förutsätter att regeringen offentliggör bakgrundsantagandena och kalkyleringsgrunderna för sina centrala propositioner utförligt och allmänbegripligt i samband med budgetpropositionerna och planerna för de offentliga finanserna.

10. Beskattningen och Tullen

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Skatteförvaltningen intar en central roll både i den inhemska och den gränsöverskridande bekämpningen av ekobrottslighet och svart ekonomi. Satsningar under tidigare år som har lett bland annat till grundandet av en separat enhet för utredning av svart ekonomi och bättre utredning av missbruk i företags internationella internprissättning har återbetalat sig i form av ökade skatteinkomster. Skatteförvaltningen har i Finland unik kompetens i att analysera komplicerade finansieringsarrangemang och skatteplaneringsförfaranden.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Därför är det beklagligt att statsrådets strategi och åtgärdsprogram mot svart ekonomi 2016 inte innehåller några betydande nya verksamhetsresurser.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 2 000 000 euro för Skatteförvaltningens omkostnader.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Småbarnspedagogik

Regeringen Sipilä har försvagat kvaliteten på småbarnspedagogiken genom att öka gruppstorlekarna och begränsa den subjektiva rätten till dagvård till deltid i familjer där en förälder är hemma för att vårda barn, eller är arbetslös.

Det är en mycket kortsiktig politik. I daghemmet lär sig barnen sociala färdigheter, att uttrycka sig själva och att jobba ihop. Enligt undersökningar jämnar småbarnspedagogik ut olikheter som beror på familjebakgrund och skapar en grund för senare välbefinnande.

Äldreomsorg

Det talas mycket om brister i äldreomsorgen. Problemen beror ofta på för lite personal. För mycket jobb försvagar välbefinnandet både för de äldre och för vårdpersonalen.

Trots den svåra situationen inom äldreomsorgen har regeringen beslutat spara 6,3 miljoner euro nästa år genom att minska personaldimensioneringen i ålderdomshem och serviceboende med heldygnsvård. Till följd av skarp kritik drog regeringen i sista stund tillbaka sitt förslag, men tänker försöka kompensera för kostnaderna för den bevarade personaldimensioneringen genom att skära på annat håll. Det antas betyda att pruta på vårdkvaliteten eller personalens behörighetskrav.

Samma följd får gallringen av uppgifterna i äldreomsorgslagen; genom den eftersträvas besparingar på 6,9 miljoner. Bestämmelsen om ansvarig arbetare stryks i äldreomsorgslagen, alltså den som är specialiserad på äldreomsorg och känner till de äldres individuella livssituation och behov ska bort. Det är de mest utsatta och mest ensamma åldringarna som blir mest lidande. I själva verket sänks alltså kraven på expertis inom äldreomsorg på enheterna, trots att bra kompetens är en förutsättning dels för god vård, dels för gott ledarskap och utveckling av insatserna. Allt detta möjliggör i sin tur verkningsfull och kostnadseffektiv verksamhet.

Nedskärningen av statsandelar leder till att den totala nedskärningen i de så kallade kostnaderna enligt äldreomsorgslagen uppgår till totalt nästan 53 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 34

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar sina planer som leder till en kvalitativ försämring av äldreomsorgen och reserverar tillräckliga anslag för statsandelarna till kommunerna för att vården inom äldreomsorgen ska bli bättre.

Reservationens förslag till uttalande 35

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra vårdardimensioneringen inom småbarnspedagogiken och för att trygga den subjektiva rätten till dagvård. Alla 3—5-åringar bör tillförsäkras 15 timmar avgiftsfri dagvård per vecka.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Finland har olika företags- och näringsstöd för flera miljarder euro. Enligt statsrådets fjolårsutredning delas direkta företagsstöd årligen ut för cirka 1,3 miljarder och skattestöd med konsekvenser för företagens verksamhet för 6 miljarder.

Många stöd behövs med tanke på att främja den ekonomiska tillväxten, konkurrenskraften eller strukturförändringen. Vissa stödformer kan tjäna andra syften än de samhällsrelaterade. Men alla stöd kan inte motiveras trovärdigt med några som helst argument. Föregående regering identifierade i en undersökning företagsstöd för 850 miljoner euro som ”bromsar strukturförändringen eller som annars är skadliga.”

Mycket diskussion har förts kring stöd för hundratals miljoner till den energiintensiva industrin. Exempelvis energiskatteåterbäringarna vars värde har mer än tiofaldigats sedan 2011 har inte förbättrat konkurrenskraften enligt en undersökning av Vatt. I stället minskar de incitamenten för att finna lösningar med lägre utsläpp och är också minus för andra offentliga funktioner. Även behovet av det planerade nya kompensationsstödet för utsläppshandeln är i nuläget tvivelaktigt.

Tänker man på en hållbar strukturförändring och konkurrenskraften i framtiden så är problemet att en stor del av företagsstöden riktas till stora, gamla företag och att de inte motiverar tillräckligt till att utveckla nya lösningar. Stöden till forskning och produktutveckling har skurits ner samtidigt som skattestöden har ökats.

Systemet med företagsstöd bör förnyas så att det stöder en långsiktig konkurrenskraft i vår samhällsekonomi, en hållbar strukturförändring och sysselsättningen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 36

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart bereder en proposition för att banta skattestödet till energiintensiv industri exempelvis till hälften av den nuvarande nivån.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Ett högkvalitativt, heltäckande och avgiftsfritt utbildningssystem, forskning vid universitet och specialiserade institut samt forskning, utveckling och innovationer inom företagen bildar en helhet som Finlands framgång vilar på.

Småbarnspedagogiken lägger grunden för de sociala färdigheterna, den grundläggande utbildningen ger eleverna förmåga att lära sig och att tänka, det andra stadiet erbjuder allmänbildning och de grundläggande färdigheter som behövs i arbetslivet och högskoleutbildningen producerar experter. En god utbildning ger förutsättningar för livslångt lärande.

I sin budgetproposition för 2017 fortsätter regeringen motarbeta utbildningsmålen trots löften i motsatt riktning. Nedskärningarna har redan orsakat ofantliga skador för den utbildningsmässiga jämlikheten och för utbildningens kvalitet och nåbarhet. Det mest förödande draget i regeringens nedskärningar är att de är så slumpmässiga — de vilar inte på någon utbildningspolitisk helhetsyn och inte heller på någon konsekvensbedömning värd namnet.

Finland behöver en utbildnings- och forskningsstrategi som identifierar relevanta orsakssammanhang. Strategin bör täcka alla utbildningsnivåer från småbarnspedagogiken till högskoleutbildningen och har klar mål och medel för att trygga kvaliteten och rätten till jämlik utbildning. Den måste också ta hänsyn till utbildningens och forskningens betydelse för den ekonomiska utvecklingen och därigenom för hela

Vänsterförbundets riksdagsgrupp har föreslagit att nedskärningarna inom utbildningsväsendet återtas. Nästa års nedskärningar inom yrkesutbildningen i kombination med den tidigare skrotningen av ungdomsgarantin leder till att fler hoppar av skolan och marginaliseras. Nedskärningarna inom studiestödet underminerar den lika rätten till utbildning. De nya nedskärningar i högskoleutbildningen som gjorts i namn av konkurrenskraftsavtalet försämrar kvaliteten ytterligare.

Sammantaget är nedskärningar inom utbildningen en kortsynt politik. Den försvårar också en ökning av sysselsättningen och ekonomisk tillväxt vilket regeringen eftersträvar. Vänsterförbundet vill tillförsäkra var och en en högkvalitativ studiegång från barntädgård till doktors grad.

10. (29.10 och 30, delvis) Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (förlagsanslag)

Grundskolan blir ojämlik. Studieresultaten har sjunkit och skillnaderna har ökat både mellan regioner och mellan könen. Allt färre studerande når minimimålen för grundläggande utbildning och allt fler behöver stödundervisning eller specialstöd. Också skoltrivseln har minskat och elevernas motivation är inte längre på tidigare nivå. Föräldrarnas utbildningsbakgrund inverkar mer än förr på barnens studieresultat i alla ämnen.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Styrkan i det finländska grundskolesystemet ligger i att var och en oavsett bakgrund har rätt till undervisning av hög kvalitet. Det ger utslag i att befolkningens genomsnittliga kunskapsnivå har varit ovanligt hög internationellt sett. Vi måste hålla fast vid det. Mindre undervisningsgrupper möjliggör individuell undervisning och beaktande av eleverns specialbehov. Också den nya läroplanen betonar individuella studiegångar vilket kräver tillräckligt med undervisningspersonal.

Då är det oroväckande och beklagligt att regeringen i sin kortsynthet har skurit ner den finansiering som var avsedd för att minska gruppstorlekarna i grundskolorna och förbättra den utbildningsmässiga jämlikheten. Vänsterförbundet vill bryta den negativa spiralen och säkerställa att den finländska grundskolan också framöver är världsbäst.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 30 000 000 euro för att minska gruppstorlekarna och förbättra den kvalitativa jämlikheten inom grundläggande undervisning.

20. (29.20 och 30, delvis) Yrkesutbildning

30. (29.20.30, 30.31, 32 och 51) Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftkostnader (förslagsanslag)

Finansieringen för yrkesutbildning skärs ner med 190 miljoner euro nästa år. Besparingen genomförs så att det antal studerande som ligger till grund för finansieringen av den grundläggande yrkesutbildningen blir 12,5 procent lägre än maximiantalet studerande enligt tillstånden att ordna utbildning. Besparingen avsätts i sin helhet för den grundläggande yrkesutbildningen genom att ändra statsandelsprocenten i kommunfinansieringsandelen.

Kommunerna måste finna besparingar genom att minska antalet studerande och/eller minska personalen.

Den kalkylerade nedskärningssumman skulle motsvara en minskning på 18 000 nybörjarplatser. De unga som klarar sig mindre bra i grundskolan får då överhuvudtaget inte någon utbildningsplats. Regeringen har i praktiken redan avskaffat ungdomsgarantin. Följden av de här åtgärderna är att en allt större grupp unga tvingas klara sig med grundskolestudier och riskerar marginalisering.

Av personalminskningen följer åtminstone två saker: grupperna blir större och de studerande får mindre närundervisning. De alltför stora grupperna försvagar inläringen särskilt i studier som innefattar skapande arbete. Stora grupper är dessutom en säkerhetsrisk. Minskad närundervisning gallrar i arbetsgruppsarbetet. Att ingå i en grupp stöder likväl studierna särskilt i fråga om unga studerande. Det är särskilt viktigt inom utbildningen och integreringen av invandrare. Grupparbete bidrar också i hög grad till att utveckla de sociala färdigheterna.

I vissa kommuner kommer regeringens planerade besparingar inte att genomföras. Exempelvis Helsingfors stads biträdande statsdirektör för kultursektorn har i offentligheten konstaterat att besparingarna är omöjliga att genomföra när antalet barn och unga ökar. På så sätt förorsakar be-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

sparingarna utbildningsmässig ojämlikhet i landet när vissa kommuner genomför dem och vissa inte.

I en tid då den industriekonomiska omvärlden genomgår stora förändringar är en aktuell yrkesutbildning av hög kvalitet extremt viktig inte bara för de studerande utan för hela Finland.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 37

Riksdagen förutsätter att regeringen i 2017 års budget lämnar riksdagen en proposition som upphäver nedskärningen på 190 000 000 euro för yrkesutbildningen och säkerställer en tillräcklig finansiering för yrkesutbildningen.

33. (29.30.33) Kompetensprogrammet för unga vuxna (förslagsanslag)

Under den förra regeringsperioden byggde man upp en samhällsgaranti för unga för att motverka ungdomsarbetslöshet, ojämlikhet och marginalisering. Ungdomsgarantin måste genomföras långsiktigt, regionalt heltäckande och med en räckvidd som når ut till alla unga, också unga in-
vandrare.

Som ett led i ungdomsgarantin har man genomfört kompetensprogrammet för unga vuxna. Personer i åldrarna 20–29 år som bara har gått ut grundskolan har möjligheter att avlägga yrkes- eller specialyrkesexamen alternativt yrkesinriktad grundexamen. De har avlagt yrkes- eller specialyrkesexamen som fristående examen. Förberedande utbildning för fristående examen har getts av läroanstalter och inom läroavtalsutbildning.

Kompetensprogrammet för unga vuxna har nått övertygande resultat och det borde få en fortsättning. Men regeringen är i färd med att köra ner programmet. I år skars finansieringen ner med 20 miljoner euro. I 2017 års budget avser regeringen att ta bort ytterligare 12,2 miljoner vilket motsvarar en tredjedel av anslagen för kompetensprogrammet för unga vuxna, som redan har naggats i kanterna.

Alla bör tryggas en möjlighet till en examen på minst andra stadiet. Det är en förutsättning också för att få upp sysselsättningen och förebygga utslagning.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.20.33 med 20 000 000 euro för kompetensprogrammet för unga vuxna.

40. (29.40 och 30, delvis) Högskoleutbildning och forskning

50. (29.40.50 och 30.21, delvis) Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

År 2015 ändrades universitetslagen på förslag av regeringen temporärt så att de anslag i budgeten som anvisas 2016—2019 för universitet inte höjs enligt den årliga förhöjningen i kostnadsnivån enligt universitetsindex. Enligt undervisnings- och kulturministeriets kalkyl är effekten för universiteten av att inte höja indexet cirka 15 miljoner euro 2017. Vänsterförbundet motsätter sig indexnedskärningen.

Men denna så kallade frysning av universitetsindexet är bara en av de nedskärningar som den nuvarande regeringen riktar till universiteten. För i år berövades universitetens basfinansiering permanent 50 miljoner.

Trots löften om motsatsen håller man också i 2017 års budget på att skära mer när besparingarna som konkurrenskraftsavtalet medför tas bort av dem. Det motiveras med att konkurrenskraftsavtalet sänker universitetens personalkostnader och att det på så sätt minskar statens behov av finansiering. Men i avtalet riktas finansieringsansvaret ändå till arbetsgivarna inom den offentliga sektorn. Universiteten är inte arbetsgivare inom den offentliga sektorn enligt universitetslagen eller principerna i konkurrenskraftsavtalet. De här nedskärningarna saknar således grund.

Regeringens beslut har underminerat universitetens basfunktioner och lett till massiva uppsägningar särskilt inom Helsingfors universitet. Inom universiteten är bedömningen den att uppsägningarna kommer påverka universitetens förmåga att förnya sig och förnya samhället. Förutsättningarna för att utföra grundforskning på hög nivå har försvagats. I det rådande sysselsättningsläget är en uppsägning dessutom alltid en personlig tragedi.

Universiteten har också samhälleliga förpliktelser gentemot de studerande. Undervisningskvaliteten och utbudet av undervisning blir lidande. När förvaltningen skärs ned minskar samtidigt studiehandledningen och den övriga studierådgivningen. Det dröjer alltid länge innan följderna av förändringar inom utbildningen får genomslag. Därför måste utvecklingen av utbildningen ske långsiktigt.

Den kapitalisering som regeringen föreslår ersätter inte nedskärningarna i universitetens budgetfinansiering. Genom rekapitalisering eftersträvas långsiktig avkastning som inte inverkar på universitetens aktuella svaga situation. Dessutom borde rekapitaliseringssummorna uppgå till miljardbelopp för att nedskärningarna ens delvis ska kunna kompenseras. Att binda rekapitaliseringen vid strukturell utveckling kan också innebära ett nytt sätt att stärka den politiska styrningen av forskningen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 78 900 000 euro för universitetens verksamhet.

(52) Särskild statlig finansiering för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (fast anslag)

Som ett led i sitt utarmningspaket för högskoleutbildningen avser regeringen att dra in kompen-
sationen för Helsingfors universitets och Östra Finlands universitets apoteksavgifter. Detta inne-
bär att universitetens finansiering med en gång minskar med 30 miljoner. I det nuvarande, redan

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

svåra läget är åtgärden oskälig. Vänsterförbundet anser att apotekskompensationen bör bevaras oförändrad eller ersättas till fullt belopp genom basfinansieringen.

Vi föreslår således

att moment 29.40.52 återförs till budgeten och att det ökas med 31 700 000 euro för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet.

55. (29.40.55 och 30.21, delvis) Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

År 2015 ändrades yrkeshögskolelagen på förslag av regeringen temporärt så att de anslag i budgeten som anvisas 2016—2019 för yrkeshögskolorna inte höjs enligt den årliga förhöjningen i kostnadsnivån enligt yrkeshögskoleindex. Enligt undervisnings- och kulturministeriets kalkyl är effekten för yrkeshögskolorna av att inte höja indexen cirka sju miljoner euro 2017.

Att frysa indexen är bara en av de nedskärningar som den nuvarande regeringen riktar till yrkeshögskolorna. Enligt ett tidigare beslut skär regeringen årligen 25 miljoner euro av yrkeshögskolorna med förvärdningen att rationalisera högskolenätet. Som en följd av konkurrenskraftsavtalet förminskas finansieringen för yrkeshögskolorna med cirka tre procent åren 2017—2019. I 2017 års budget är effekten cirka 6,9 miljoner euro.

Dessa nedskärningar lamslår verksamheten i yrkeshögskolorna som redan kämpar med ekonomiska svårigheter samt försvagar kvaliteten och utbudet på undervisningen och studiehandledningen.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.40.55 med 39 000 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Enligt regeringens budgetproposition försvinner en dryg fjärdedel av det månatliga studiestödet till studenter på högskolestadiet. Samtidigt förkortas stödtiden med tio månader. Ur de studerandes perspektiv är nedskärningarna helt orimliga.

Den ökande tyngden för studiestödets lånedel kommer sannolikt att leda till att de studerande arbetar mer under studierna och att fler håller ett eller flera mellanår efter studierna på andra stadiet, vilket förlänger studietiden ytterligare. Det är inte lockande att ta lån i ett läge där det är osäkert om man får jobb efter studierna och där den framtida räntan på banklån är oviss.

De studerande är redan i dag den befolkningsgrupp som har de lägsta inkomsterna, så nedskärningen innebär ett enormt avbräck för deras uppehälle. Undersökningar visar att viljan att ta lån är

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

kopplad till den studerandes socioekonomiska bakgrund. Det innebär ökad ojämlikhet inom högskoleutbildningen.

Det är oroväckande vanligt att studerande har mentala problem. Sedan 2000 har diagnoserna depression och ångest fördubblats bland de studerande. Nedskärningarna i och de åtstramade villkoren för studiestödet försvagar studiemöjligheterna för studerande med mentala problem. Oron och stressen för hur de ska klara av studierna ökar, varigenom också risken för mentala problem växer.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 38

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i studiestödet och utvecklar systemet med studiestöd på grundval av den nuvarande modellen med betoning på studiepenning så att de studerandes grundläggande försörjning tryggas.

80. Konst och kultur

31. (29.80.31 och 32) Statsandel och statsunderstöd för driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer (förslagsanslag)

I ett litet land som Finland är statligt stöd av nöden för att möjliggöra en vital och mångsidig konst och kultur som täcker hela landet. Utan statligt stöd vore det omöjligt för många museer, teatrar och orkestrar att fungera.

Under senaste regeringsperiod drogs redan statsandelarna för kulturen ned betydligt och nya nedskärningar kan inte längre göras utan att funktionerna naggas i kanten kännbart. Som en följd av de nedskärningar som görs med konkurrenskraftsavtalet som förevändning håller kulturen på att bli verkligt illa trängd, och att utveckla området mitt i de pågående nedskärningarna är allt annat än enkelt.

Kulturbranschen är en arbetskraftsintensiv bransch och regionalt en betydande arbetsgivare. Nedskärningarna slår oundvikligen till mot personalstyrkan.

I ett utvecklat samhälle ingår det att ha ett heltäckande, mångsidigt och högkvalitativt konst- och kulturliv i hela landet, med teatrar, museer och orkestrar. Denna nationella källa till stolthet bör främjas och inte medvetet utarmas.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.80.31 med 2 230 000 euro för statsandelar och statsunderstöd till driftskostnader för teatrar, orkestrar och museer.

50. (29.80.50 och 54) Vissa understöd (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Kultursedel för unga

Många arbetstagare i Finland har njutit av kultursedeln som anställningsförmån. De unga som ofta studerar eller på annat sätt är utanför arbetslivet har inte haft en motsvarande förmån.

Kultursedeln är ett utmärkt sätt att få folk att på bred front intressera sig för samhällets utbud av konst- och kulturtjänster enligt egna intressen. Men priset på inträdesbiljetter är ofta för högt för unga. Kultursedeln skulle öka användningen av kulturtjänster och bidra till att främja mångfald i kulturlivet i Finland. Det skulle också få en regionalt betydande sysselsättande effekt inom den arbetskraftsintensiva konst- och kulturbranschen.

I Italien har 18 år fyllda ungdomar från september 2016 fått en kultursedel värd 500 av staten. Summan kan användas exempelvis för inträdesbiljetter till teatrar, museer och annan kultur och konst och till bokköp. Sedeln fås i bruk och avgifter kan betalas genom en mobilapp. Summan ska användas före utgången av nästa år.

Ett motsvarande försök bör inledas också i Finland, exempelvis med en sedel värd 100 euro, och på grundval av erfarenheterna kan summan justeras senare. Åldersklassen 18-åringar omfattar i Finland cirka 57 000 personer. Sammanlagt skulle projektet innebära en årlig kostnad på sex miljoner euro inklusive inlednings-, förvaltnings- och uppföljningskostnader.

Stöd till frivilligorganisationer

Aktiva, omfattande och pluralistiska frivilligorganisationer är ett viktigt inslag i vår finländska demokrati och de är ett av de element som formar Finland till ett civilt samhälle. I Finland har vi förstått att det behövs statligt stöd för att hålla liv i ett stort och diversifierat utbud av organisationer.

Fredsorganisationerna är viktiga aktörer och debattörer i samhället. De ger människor chansen att delta och påverka och de fostrar människor till fred och är aktiva internationellt och i samarbetet med närområdena. Icke våld, antirasism och tolerans har alltid varit viktiga element i fredsarbetet. Som säkerhets- och samhällsläget ser ut i dag i Europa och våra närområden behövs det aktivt fredsarbete, men också vitala fredsorganisationer. Krig, flyktingskap och tilltagande rasism ställer nya och höga krav på frivilligorganisationerna.

Fredsorganisationerna behövs som en aktiv part i samhällsdebatten och för fredsfostran i skolorna, informationsspridning, publikationsverksamhet, tillställningar och internationellt samarbete på gräsrotsnivå. Lägre anslag till fredsarbetet försvagar demokratin och våra möjligheter att möta det nuvarande tillståndet i samhället. Det finländska fredsarbetet måste få behålla sina verksamhetsmöjligheter.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.80.50 med 6 000 000 för att göra konsten och kulturen tillgängligare genom en kultursedel för ungdomar och med 540 000 för att främja fredsarbetet.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

90. Idrottsverksamhet

52. Statsandel för idrottsutbildningscenter samt finansiering för kostnader för utvärdering av idrottsvetenskapliga projekt (fast anslag)

Kostnaderna för barns och ungas idrottsaktiviteter har under innevarande årtusende stigit oskäligt. Enligt undersökningar kan aktivitet i idrottsföreningar vara alltför dyrt redan för två av tre finländska familjer. Alla barn och ungdomar bör ha rätt till idrottsaktiviteter och staten ska bidra till att alla kan vara med i gruppträning.

År 2013 uppställdes som mål för statens direkta föreningsstöd att sänka kostnaderna för fritidsaktiviteter. Som ett ovillkorligt tak har verksamhet som stöd fått kosta högst 50 euro per månad. Gränsen har uppställts för att föreningsstödet faktiskt ska sänka kostnaderna. Enligt undersökningar höjde det tidigare föreningsstödet rentav kostnaderna då andelen frivilliga insatser minskade.

Nivån på föreningsstödet höjdes betydligt under föregående riksdagsperiod. Från 2011 till 2014 trefaldigades föreningsstödet och uppgick till fem miljoner euro. År 2015 började man skära ner föreningsstödet och 2016 skars det ner ytterligare. Regeringen har offentligt betonat möjligheterna till fritidsaktiviteter för barn och unga och behovet av att sänka kostnaderna för idrott. Men beslutet att skära i stödet till föreningarna gick stick i stäv med de uttalade målen.

Stödet till föreningarna betalas ur tippningsvinstmedel och ministern har i fråga om dem en direkt makt att bestämma vad de ska användas till.

För att öka andelen stöd till föreningar med 2 miljoner euro ur tippningsvinstmedel för idrott (moment 29.90.50) föreslår vi att statsandelsfinansieringen för idrottsutbildningscentren överförs till att finansieras från ett budgetmoment. Det genomförs genom att öka anslaget under moment 29.90.52 (Statsandel till idrottsutbildningscenter och finansiering av kalkylerade kostnader för idrottsvetenskapliga projekt) med 2 miljoner euro.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.90.52 med 2 000 000 euro för statsandel till idrottsutbildningscenter och finansiering av kalkylerade kostnader för idrottsvetenskapliga projekt.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Under den förra regeringsperioden byggde man upp en samhällsgaranti för unga för att motverka ungdomsarbetslöshet, ojämlikhet och marginalisering. Som ett led i ungdomsgarantin har regeringen satsat på ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Ungdomsverkstäderna är avsedda för unga under 29 år som behöver stöd med färdigheter i vardagen, kunskaper och erfarenheter av arbete eller hjälp med sina färdigheter för studier eller ar-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 3 vänst

betsliv. I verkstäderna lär sig deltagarna växelverkan, att arbeta tillsammans och arbetsuppgifter inom olika områden under ledning av coacher i arbetsträning och individuell träning. Verkstäderna är viktiga för de ungas framtid eftersom drygt 80 procent av deltagarna finner en väg framåt i livet efter tiden på verkstaden.

Uppsökande ungdomsarbete utförs av specialungdomsarbetare. I deras uppgifter ingår det att hjälpa och slussa de unga vidare till insatser som de behöver. Uppsökande ungdomsarbete ger tidigt stöd till unga som är utan utbildning, jobb eller praktikplats eller som i övrigt behöver hjälp för att få nödvändiga insatser. Det uppsökande ungdomsarbetet har årligen nått över 20 000 unga av vilka över 15 000 har behövt långvarigare handledning.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 7 000 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning och forskning

01. Jord- och skogsbruksministeriets omkostnader

Regeringen har meddelat som sitt mål att trygga djurens hälsa och förbättra djurens välbefinnande. Att dra in djurskyddsombudsmannens uppgift står i stark konflikt med detta mål.

Den tidsbundna uppgiften som djurskyddsombudsman inrättades för att det iaktogs ett tydligt behov för en självständig myndighet som skulle främja djurens välbefinnande, utföra upplysningsarbete och upprätthålla diskussion med olika myndigheter, forskare, organisationer och experter.

I det nutida samhället är djuren ytterst sårbara och beroende av människan. Det gäller såväl produktionsdjur, keldjur som naturlevande djur. Att testa matproduktion och läkemedel på djur är exempel på frågor som berör de flesta finländare. Det är människornas skyldighet att säkerställa djurens välbefinnande och möjlighet till ett arttypiskt beteende. När riksdagen för ett par år sedan förkastade ett medborgarinitiativ som krävde förbud mot pälsnäringen, krävde riksdagen samtidigt tydliga förbättringar i fråga om djurens välbefinnande. Indragningen av djurskyddsombudsmannens uppgift visar att riksdagens krav inte tas på allvar.

Finland behöver också i fortsättningen en självständig myndighet som driver på djurfrågor, aningen en djurskyddsombudsman eller en djurombudsman med ett vidare uppgiftsfält.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 30.01.01 med 310 000 euro till djurskydd och att följande uttalande godkänns:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 39

Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med en total översyn av djurskyddslagen inrättar uppgiften för oberoende djurskyddsombudsman eller en djurombudsman.

05. Naturresursinstitutets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Naturresursinstitutets uppgift är att inom sitt område bedriva vetenskaplig forskning och utvecklingsverksamhet, producera information, statistik och specialisttjänster, sprida information och främja internationellt samarbete.

Ett av regeringens spetsprojekt är att främja bioekonomi, men trots det skärs anslagen till Naturresursinstitutet som är en av de mest väsentliga aktörerna inom detta spetsprojekt. Utan evidensbaserad kunskap kan de goda målen för detta spetsprojekt inte främjas. Naturresursinstitutet tvingades anpassa sin verksamhet redan i fjol när regeringen beslutade överföra finansiering från Luke till Finlands Akademi. Ändå har Finlands Akademi inte förmått genomföra en forskning som skulle ha främjat regeringens spetsprojekt. Naturresursinstitutets sakkunskap och erfarenhet ger de bästa möjliga förutsättningarna för att främja en hållbar bioekonomi.

Vetenskaplig forskning intar en nyckelroll vid främjandet av bioekonomi. För att Finland ska kunna blomstra behövs specialinriktad sektorsforskning. Därför bör nedskärningarna för Naturresursinstitutets forskning dras tillbaka.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 30.01.05 med 10 000 000 euro för Naturresursinstitutets omkostnader.

10. Utveckling av landsbygden

63. Utvecklande av landsbygden (reservationsanslag 3 år)

Byaverksamheten är ett effektivt utvecklingsarbete för landsbygden med stort genomslag. Byaverksamheten stärker byarnas och invånarsammanslutningarnas livskraft och påverkningsmöjligheter.

Byaverksamheten har beviljats statsbidrag sedan 2003. Tack vare det ökade statsbidraget har byaverksamheten stärkts. Det finns exempelvis allt fler registrerade byföreningar och gällande byplaner. I 2015 års budget höjde riksdagen statsbidraget för byaverksamhet till 1 100 000 euro. Men sedermera har stödet minskats till 400 000 euro. Framtidsosäkerheten har medfört stor oro på fältet inom byaverksamheten.

Regeringsprogrammet lovar att underlätta organisationsarbetet och frivilligverksamheten, vilket förutsätter utveckling av gemensamma arbetsformer såsom byaverksamheten.

Vi föreslår således

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 3 vänst

att riksdagen ökar moment 30.10.63 med 800 000 euro för att stödja byaverksamhet.

40. Naturresursekonomi

45. Främjande av vården av skogsnatur (reservationsanslag 3 år)

Målet för programmet för mångfald i skogarna i södra Finland METSO är att stoppa upp tillbakagången av skogshabitat och skogslevande arter före utgången av 2025. Det konkreta målet för programmet, som baserar sig på frivilligt skydd, är att permanent skydda cirka 96 000 hektar och få tidsbundet skydd och naturvårdsprojekt att omfatta 82 000 hektar.

Programmet METSO har varit framgångsrikt. Av målet har ungefär hälften nåtts. Programmet bygger på frivilliga insatser och har förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som samarbetet mellan aktörerna inom skogs- och miljöområdet har ökat. Programmets metoder är effektiva i förhållande till kostnaderna och de har dessutom gjort det möjligt att trygga skogsnaturens mångfald genom skogsvårdens metoder. Att främja skogsvården är ett väsentligt element i METSO-programmet.

Programmets finansiering skars ner i fjol. Nu hotar målen gå om intet på grund av otillräcklig finansiering. Besparingen på tre miljoner enligt regeringsprogrammet måste annulleras.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 30.40.45 med 3 000 000 euro för främjande av vården av skogsnatur.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

I sin budgetproposition för 2017 fortsätter regeringen sin tidigare linje i fråga om trafikinvesteringar. Det eftersatta underhållet av vägnätet förkortas vilket redan tidigare har beslutats parlamentariskt. Men samtidigt fryser regeringen nya projekt för trafikutveckling nästan helt. Reservationen på 0,7 miljarder för nya projekt enligt regeringens plan för de offentliga finanserna är redan fastslagen, och Finland har misslyckats i att utnyttja EU:s finansiering för trafikledsprojekt. Projekten för trafikutveckling skjuts på framtiden. Trots fraseologin har regeringen inte förmått ordna finansieringen förtrafiken som en hållbar helhet, utan knappa tillgångar har förflyttas mellan objekten.

Regeringens trafikreformer har baserats på avreglering. Den bärande principen i trafikpolitiken har varit tron på marknadsvillkor samtidigt som övervakningsmekanismerna med avseende på bekämpning av marknadsstörningar och svart ekonomi har monterats ner. Lagstiftningen behöver visserligen ses över ibland, men i reformivern bör man inte nedmontera reglering som är till nytta för medborgarnas säkerhet, för en rättvis marknad och för samhället och miljön.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Den första fasen i den totala översynen över trafikpolitiken, den så kallade transportbalken, gäller reglering av vägtrafiken. Regeringen har som mål att främja en digitalisering av trafiken, öppna alla information om trafiken, skapa bättre övergripande tjänster för passagerare, åstadkomma besparingar och skapa nya affärsmöjligheter för företagare. Att digitalisera trafikinformationen och att öppna den digitala informationen för alla enligt principen open data är värt att stödja, och näringspolitiskt bemöter det alla aktörer likvärdigt. Positivt är också målet om gemensamma biljetter och andra transporttjänster. Digitalisering av trafiken kan också medföra nya lösningar exempelvis i tjänster för glesbygdsområden.

Det största problemet i regeringens planer är strävan efter att privatisera trafiken. Ett steg på den vägen är den planerade bolagiseringen av trafiknäten vilket skulle innebära en betydande minskning av demokratisk och politisk styrning jämfört med nuläget. Bolagsformen skulle också underlätta försäljning av trafiknät i ett senare skede. Alla åtgärder i transportbalken — såsom digitalisering av trafiken, vägavgifter, effektivare miljöstyrning, nya nätinvesteringar — kan genomföras av staten också utan ett separat bolag.

Trafikbolaget planeras finansiera sin verksamhet, det vill säga underhåll av trafikleder och investeringar i infrastruktur, genom kundavgifter baserade på användning som ska ersätta en del av de nuvarande trafikrelaterade skatterna och avgifterna. Det betyder i praktiken en övergång från ett skattebaserat system till ett användnings- och avgiftsbaserat system. I en sådan modell ingår problem både i fråga om en för miljön vettig styrbarhet och i fråga om rättvisa i inkomstfördelningen. I transportbalkens första del noteras minskningen av utsläpp väldigt lite.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 40

Riksdagen förutsätter att regeringen avsätter tilläggsresurser för att reparera och utveckla vägnätet och att utvecklingen av trafikpolitiken utgår från minskning av utsläpp. För att stödja detta mål bör regeringen bereda en total översyn av trafikbeskattningen.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Regeringen Sipilä skar i fjol ner stödet till kollektivtrafiken med över 20 miljoner euro. Det syns i form av indragna tåg- och bussturer. Trots att VR har ålagts att sköta vissa av de bortgallrade tågturen återgår trafiken inte till sin tidigare nivå utan ytterligare satsningar.

Att höja kvantiteten och kvaliteten på spårtrafiken förbättrar sysselsättningen, erbjuder ett alternativ till privatbilismen, möjliggör rörelsefrihet också för dem som inte har bil och skonar miljön. Kollektivtrafiken måste vara enklare och förmånligare än privatbilismen. Då minskar också klimatutsläppen från trafiken snabbt.

Människor väljer var de bosätter sig utifrån transportförbindelsernas smidighet. En kollektivtrafik som täcker hela landet garanterar regional likställdhet. En skäligt prissatt kollektivtrafik är

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

också viktigt med avseende på att förhindra ojämlikhet. Vi slår ut människor från samhället om de inte kommer åt att röra sig.

De stora stadsregionerna har fått kollektivtrafikstöd så sent som från 2010. Inom metropolområdet är en smidig och skäligt prissatt kollektivtrafik väsentlig för tillgången till arbetskraft. När det har blivit alltför dyrt att bo i staden måste man kunna ta sig smidigt till jobbet också från längre bort belägna bostadsområden. Stödet till kollektivtrafiken är viktigt med avseende på en skäligt prissatt och heltäckande kollektivtrafik, och nedskärningarna som drabbar den måste återtgas.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 40 000 000 euro för köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. (32.01, delvis) Förvaltning

89. Aktieförvärv (reservationsanslag 3 år)

Regeringen kommer åter att bevilja ytterligare 100 miljoner euro för att kapitalisera Terrafame Oy:s förlustbringande gruvdrift, som har förorsakat enorma miljöskador. Hittills har statliga medel redan placerats i Talvivaara och Terrafame till ett värde av sammanlagt 800 miljoner euro. Utöver kapitaliseringen beviljas Terrafame också en statsborgen på 107 miljoner euro som mot-säkerhet för de säkerheter som miljöskyddslagen kräver.

Regeringen har motiverat den nya kapitaliseringen bland annat med att bolagets kassaflöde blir positivt 2018. Men kassaflödet berättar inte tillräckligt om gruvans lönsamhet ens på kort sikt för att inte tala om långsiktig lönsamhet. Också informationen om gruvans miljösituation är otillräckliga.

Det är ytterst problematiskt att riksdagen förutsätts ta ställning till beslutet om kapitalisering och lån för Terrafame och omstart eller nedgörning av fabriken utan att ha tillgång till information om bolagets affärsverksamhet och miljösituation. I ljuset av den information som finns är det omöjligt att göra en grundad bedömning av bolagets framtidsutsikter. Innan den eventuella kapitaliseringen av Terrafame genomförs måste det genom statsministerns upplysning lämnas en bedömning till riksdagen av Terrafames ekonomiska och miljömässiga situation i slutet av 2018.

Vi hänvisar i sammanhanget till reservationens förslag till uttalande 26 under huvudtitel 23.

20. (32.20, delvis, och 01, delvis) Närings- och innovationspolitik

En hög kompetens är Finlands främsta trumfkort. Ett starkt utbildningssystem har möjliggjort framstående forskning, utveckling och innovation som bedrivs såväl inom forskningsinstitut och i

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

tankesmedjor som i företag. Dessa funktioner har en central roll för Finlands framtid. Ekonomins livskraft, skapande av arbetstillfällen och övergång till ett koldioxidsnålt produktionssystem med högt mervärde kräver att näringsstrukturen förnyas radikalt. Konkurrenskraften för vår exportindustri är beroende av den produktionstekniska utvecklingen och nya innovationer.

Offentliga satsningar på forskning och produktutveckling betala sig tillbaka. Arbetet i forskningsinstitutet skapar grunden för kommersiella lösningar och stöden till företagets egen forskning och utveckling möjliggör risktagning och nyskapande. Till exempel en euro satsad genom Tekes i företagets innovationsverksamhet sätter två euro i rörelse i företagen.

Ändå har andelen av utgifterna för FoU-verksamhet av bruttonationalprodukten minskat i Finland sedan 2009. Under regeringen Sipiläs tid har betydelsen av stöd för forskning, utveckling och innovationer i näringspolitiken minskat ytterligare. I fjol sjönk andelen av FoU-funktionerna av bruttonationalprodukten redan under tre procent vilket är betydligt mindre än i våra centrala jämförelseländer. Exempelvis i Sverige är stödbeloppet två gånger och i Förenta staterna tre gånger så stort som i Finland. Nästa års budget tillsammans med årets genomförda nedskärningar har inneburit nedskärningar på hundratals miljoner euro. Därför har otaliga projekt, produkter och patent uteblivit.

Utöver beloppen på satsningarna i forskning och utveckling bör uppmärksamhet riktas också på hur beloppen riktas in. För närvarande fokuserar företagen mycket på att förbättra existerande produkter. Andelen helt nya innovationer är bara några procent. Att ersätta allmänna skattestöd med direkta innovationsstöd kan bidra till att förbättra läget.

Forskning är ytterst arbetskraftsintensivt. Nedskärningarna i finansieringen för forskningsinstitutens och företagets FoU-funktioner har således också förvärrat arbetslösheten. Analogt syns extra satsningar på forskning omedelbart i form av nya arbetstillfällen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 41

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att höja finansieringen av forskning och utveckling till samma nivå som våra centrala konkurrentländer och att en större andel av stöden än nu riktas till utveckling av nya innovationer och verksamhetsmodeller.

01. Geologiska forskningscentralens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Geologiska forskningscentralen utför ett betydelsefullt arbete som stärker Finlands kompetensbas och förutsättningarna för en ekologiskt hållbar ekonomisk tillväxt.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.20.01 med 2 000 000 euro för Geologiska forskningscentralens omkostnader.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

06. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Tekes (reservationsanslag 3 år)

Innovationsfinansieringsverket Tekes intar en särskilt central roll där forskning och affärliv möts och som främjare av kommersialiseringen av finländska innovationer. En betydande del av de centrala finländska patenten och uppfinningarna har fått finansiering av Tekes.

Regeringen skär ner finansieringen för Tekes omkostnader med två miljoner euro redan i årets budget och nästa år väntas nästan en motsvarande nedskärning. Det är en mycket kortsiktig politik. Tekes måste tillförsäkras tillräckliga kompetens- och personalresurser.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.20.06 med 3 000 000 euro till omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Tekes.

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Expertisen är enig om att det är helt väsentligt för Finlands framtida välfärd att näringsstrukturen förnyas, produktiviteten förbättras och att nya innovationer uppstår. Det offentliga stödet har varit ett effektivt och oersättligt element i vår ekonomiska utveckling.

Mot den bakgrunden är det obegripligt att Finlands regering skär ner i forskning, utveckling och innovationer. För att det ska åstadkommas arbetstillfällen med högt mervärde och en ekologiskt hållbar strukturomvandling måste de offentliga stöden ökas kännbart.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 125 500 000 euro för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet.

49. Statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet (reservationsanslag 2 år)

VTT intar en central roll som utvecklare av Finlands kompetensbas. Att drastiskt skära ner dess verksamhetsresurser är ett ödesdigert misstag.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.20.49 med 5 000 000 euro för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet.

30. (32.30, delvis) Sysselsättnings- och företagssamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Arbetslösheten blir dyr och medför en lång rad samhällsliga problem. En hållbar balansering av de offentliga finanserna är möjlig bara om vi lyckas höja sysselsättningen och minska arbetslösheten. Särskilt oroväckande är det att långtidsarbetslösheten ökar, en trend som verkar fortgå. När långtidsarbetslösheten har ökat till en hög nivå är den svår att få ner (det så kallade hystereseffekten). När arbetslösheten blir långvarig försvagas arbetsförmågan och språkkunskaperna.

Regeringens medel för att förbättra sysselsättningen är att försvaga anställningsvillkoren och att hunsas med de arbetslösa. Att öka andelen billig arbetskraft och införa arbetskraftspolitiska sanktioner representerar en världsbild där ojämlikhet är acceptabelt och arbetslösheten anses bero på de arbetslösas lättja. Vi i Vänsterförbundet vill tillförsäkra så många som möjligt ett bra arbete — oavsett om det handlar om traditionellt förvärvsarbete, småskalig företagsamhet eller en kombination av olika arbetsformer.

Den viktigaste enskilda arbetskraftspolitiska åtgärden är att få fart på Finlands makroekonomi. Tillväxt ger jobb. Centralt är också att trygga tillräckliga sysselsättningsanslag och avsätta tilläggsanslag för mer effektfulla sysselsättande åtgärder, i synnerhet lönesubventionen som har reducerats kraftigt. Det måste göra enklare för arbetslösa att bedriva självständiga studier och alla villiga bör erbjudas arbetskraftstjänster av god kvalitet. Väsentligt med tanke på sysselsättningen är att stöd och tjänster erbjuds genast i början av arbetslösheten. Karriärhandledning, utbildning, lönesubventionerat arbete och satsningar på effektiv arbetsförmedling betalar sig tillbaka.

Ändå har arbets- och näringsbyråernas resurser skurits ner radikalt under de senaste åren. Exempelvis i Sverige finns det ungefär lika många arbetslösa som i Finland, men inom arbetskraftstjänsterna jobbar sex gånger fler människor. I praktiken innebär detta att i Finland betjänar en funktionär hundra personer, i Sverige några tiotal.

De unga måste garanteras möjligheten att få arbetserfarenhet som motsvarar utbildning genast efter slutförda studier. Ju längre tid man behöver söka ett jobb inom den egna branschen, desto större är sannolikheten att man aldrig finner det.

Språkundervisning och annan utbildning såsom yrkesutbildning eller komplettering av den är centralt för att invandrarna ska kunna anpassa sig snabbt och för att deras kompetens ska komma samhället till del. Integrationsutbildningen ska tilldelas tillräckliga resurser och tjänsterna ska vara tillgängliga för alla invandrare. Man ska få börja studera språket så snart man kommit till Finland.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.30.10 med 145 000 000 euro varav 60 000 000 för att trygga basfunktioner av hög kvalitet för arbetskrafts- och företagstjänsterna, 50 000 000 euro för lönesubvention, 10 000 000 euro för språkutbildning och annan utbildning som främjar sysselsättningen bland invandrare, 10 000 000 euro för en arbetserfarenhetsgaranti för unga, 5 000 000 euro för att finansiera ett försök med förkortad arbetstid och 10 000 000 euro för att finansiera en digital verktygsback för företagare och dessutom att riksdagen godkänner följande uttalande:

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Reservationens förslag till uttalande 42

Riksdagen förutsätter att regeringen aktivt arbetar för att långtidsarbetslösheten ska vända nedåt och i budgeten för 2017 slopar gränsen på 3 000 årsverken för hundra procentig lönesubvention till föreningar och stiftelser.

60. Energipolitik

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

Den kompensation för de indirekta kostnaderna för utsläppshandeln som regeringen föreslår är i dagens läge onödigt och dyrt. Stödet motiveras med att man vill förhindra koldioxidläckage. Men 69 procent av stödet riktar sig till skogsindustrin, som just nu gör stora investeringar i Finland. Investeringarna visar att skogsindustrin anser att framtidsvillkoren är goda också utan nya stöd.

Både priset på utsläppsrätter och elpriset är i dag lågt och kommer sannolikt att vara det också under de närmaste åren. Det finns alltså ingen risk för koldioxidläckage. Inom stålindustrin är produktionsflytten en realitet och risken för en fortsatt flytt är verklig. Den har ändå inte så mycket att göra med utsläppshandeln utan snarare med ståldumpningen i Kina, förändringarna på marknaden och priserna på insatsvaror. I och med klimatavtalet från Paris väntas villkoren bli utjämnade när alla länder i världen förhoppningsvis är med och minskar klimatutsläppen.

För att EU:s utsläppshandel ska fungera tillräckligt väl, måste priset på en utsläppsrätt vara minst 30 euro. Då minskar utsläppen på ett effektivt sätt. Om priset på en utsläppsrätt skulle vara på en fungerande nivå och de övriga länderna i världen inte skulle prissätta sina industriutsläpp, skulle risken för koldioxidläckage vara betydligt högre än i dag. I en sådan situation skulle det vara motiverat att kompensera den energiintensiva industrin för de elprishöjningar som utsläppshandeln orsakar.

Stödet bör ändå inte beviljas utifrån ett företags gångna verksamhet som regeringen föreslår utan riktas till reformer inom branschen och till att minska utsläppen. Stödet bör användas till investeringar som förbättrar företagets energieffektivitet eller som kan generera nya miljövänliga exportprodukter.

För att hindra eventuellt koldioxidläckage borde det införas koldioxidtullar vid EU:s yttre gränser. Koldioxidtullarna skulle vara ett effektivare och billigare sätt att hindra koldioxidläckage än kompensationerna. Genom koldioxidtullarna kunde man också prissätta koldioxidutsläpp i utlandet, utöva påtryckning på andra länder så att de minskar sina utsläpp och jämna ut konkurrensvillkoren för de europeiska företagen.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 43

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition för behandling i riksdagen där kompenserande kostnader för handeln med utsläppsrätter börjar tillämpas först när det

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

årliga medelvärdet för utsläppsrätter överskrider 30 euro och stödet beviljas endast för investeringar som förbättrar företagens energiprestanda.

70. Integration

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Det finns nu över 65 miljoner flyktingar i världen, fler än någonsin tidigare. Av dem befinner sig 86 procent i utvecklingsländer. Obalansen i ansvarsfördelningen visar sig i flyktingläget i Syrien. Enligt FN:s flyktingorganisation UNHCR har inbördeskriget i Syrien lett till den största humanitära krisen sedan andra världskriget.

Upp till fem miljoner syrier har tvingats fly till grannländerna. Enbart i Turkiet finns 2,5 miljoner syriska flyktingar. I Libanon, som är ungefär lika stort som Finland, är var femte invånare syrisk flykting. I mitten av 2016 hade regeringarna utlovat mindre än hälften av de medel som biståndsorganisationerna behöver för att hjälpa de syriska flyktingarna. Det är viktigt med extra finansiella resurser, men det finns också ytterst stort behov av att vidarebosätta flyktingar som befinner sig i grannländerna. Nöden och hjälpbehovet begränsar sig inte till Syrien: på andra håll i världen finns miljoner som lider av långvariga konflikter eller kränkningar av de mänskliga rättigheterna.

Bristen på lagliga rutter leder till ökad människosmuggling. Genom att skapa lagliga rutter går det också att få bättre kontroll över invandringen och undergräva människosmugglingen. Ett konkret sätt att hjälpa dem som flyr undan krig och förföljelse och de allra mest sårbara människorna är att höja flyktingkvoten.

Men den förvärrade humanitära krisen har inte inverkat bestående på Finlands flyktingkvot. Sedan 2001 har vi tagit emot 750 kvotflyktingar per år. Största delen av dem har kommit på grundval av gemensamma avtal i EU. År 2014 och 2015 höjdes flyktingkvoten temporärt med 300 personer. Nu har också denna tillfälliga ökning skurits ner. Exempelvis våra grannländer Sverige och Norge har betydligt höjt sina flyktingkvoter som redan tidigare var uppenbart högre än i Finland.

En rad ministrar i regeringen har sagt i offentligheten att det finns möjlighet att höja flyktingkvoten betydligt "bara vi får kontroll över asylsituationen först". Nu har vi kontroll över situationen. År 2016 väntas det komma en tredjedel färre asylsökande än väntat till landet, bara en femtedel av antalet 2015.

Finland måste reagera på den humanitära krisen genom att öka flyktingkvoten till 2 500 personer. I så fall måste också integrationsersättningarna till kommunerna höjas.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 32.70.30 med 9 600 000 euro för statlig ersättning för integration för att höja flyktingkvoten från 750 till 2 500 personer.

Huvudtitel 33

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Regeringen fortsätter sin politiska nedmontering av välfärdsstaten i 2017 års budget. I en rapport om den grundläggande tryggheten sägs det att nivån inte räckte till för att garantera alla en skälig minimikonsumtion när regeringsprogrammet utarbetades. Så man frågar sig hur det är nu efter de många nedskärningarna. Situationen hotar att förvärras ytterligare, vilket leder till ökad fattigdom och ojämlikhet. Utöver nedskärningarna i förmåner och ersättningar sparar regeringen in genom de kommunala tjänsterna — nästa år genom att försämra tjänsterna för äldre och i fortsättningen genom neddragningar i tjänsterna för personer med funktionsnedsättning.

Samtidigt har regeringen ställt upp som mål att vårdreformen ska ge besparingar på hela 3 miljarder euro. Detta i kombination med den marknadsorienterade valfriheten kan enligt sakkunniga inte innebära mycket annat än att servicen försämras eller att självriskandelarna ökar avsevärt. Också höjningen av klientavgifterna inom social- och hälsovården försvårar situationen i synnerhet för dem med de lägsta inkomsterna, de långtidssjuka, de äldre och de arbetslösa.

Försvagningen av de primära förmånerna tvingar till långvarigt beroende av utkomststödet.

Nedskärningen av förmåner bundna till folkpensionsindex bör återtats

Regeringen har beslutat skära ner förmåner bundna till folkpensionsindex med 0,85 procent. Det innebär att exempelvis arbetsmarknadsstödet, grunddagpenningen, bostadsbidraget, folkpensionen och garantipensionen, barnbidraget, hemvårdsstödet, sjukdagpenningen och handikappbidraget sammanlagt berövas nästan 200 miljoner. Besluten bottenar inte i en adekvat konsekvensbedömning.

Redan tidigare har regeringen beslutat frysa nivån på dessa förmåner vilket under normala förhållanden innebär att deras realvärde skärs ner analogt med indexökningen. Detta innebär att regeringen medvetet stöder ojämlikhet mellan finländarna och försvagar grunden för välfärdssamhället.

Vänsterförbundet godkänner inte regeringens särbehandlingsfrämjande politik. Indexnedskärningarna måste återtats och dessutom bör förmånerna i fortsättningen öka årligen enligt index. Garantipensionen bör höjas till 50 euro i månaden.

Försök med faktisk basinkomst

Regeringen har beslutat utreda ett nytt system för social trygghet genom ett ”försök med basinkomst”. Försöksvilja är i och för sig en utmärkt sak, men tyvärr är regeringens modell så begränsad att den inte resulterar i någon information som är generaliseringsbar eller användbar med tanke på fortsatt utredning av basinkomsten. I praktiken prövas nu endast ett nytt sätt att kanalisera arbetsmarknadsstöd, och målet är bara att folk ska jobba mer.

Resultaten snedvrids och inskränks när bara en snävt avgränsad grupp deltar i försöket. Vänsterförbundet vill ha ett mer omfattande och långvarigare pilotprojekt i Finland, där många olika människogrupper ska ingå som stödtagare. Vi tror på att en faktisk basinkomst skulle öka männ-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

iskors möjligheter att utföra arbete som de upplever som meningsfullt, underlätta försörjningen för snuttjobbare, deltidsanställda och självanställda och gallra i den mångtydiga byråkratidjungeln. Stödet bör vara stort nog för att ingen ska få en sämre försörjning än i nuläget.

Det behövs tillräckligt stora resurser för att försöket med basinkomst ska vara tillräckligt omfattande. Målet bör vara att ta fram generaliserbar information och resultat som kan tjäna som underlag för politiska beslut om fortsatt basinkomst.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 44

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nivånedskärningen på 0,85 procent i förmåner bundna till folkpensionsindex och återför dem till indexet.

Reservationens förslag till uttalande 45

Riksdagen förutsätter att regeringen breddar sitt förslag till försök med basinkomst. Försöket bör kvantitativt och kvalitativt innefattar fler grupper av människor, förlängas från två till tre år och ges tillräckligt stora resurser.

10. (33.10 och 60, delvis) Utjämnings av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

Regeringen kommer att föra studerande över till det allmänna bostadsbidraget. Deras rätt att få bostadsbidrag kommer således att avgöras enligt lagen om allmänt bostadsbidrag. Även om överföringen skulle inverka positivt särskilt på ställningen för ensamboende studerande, innebär propositionen stora problem för andra grupper.

Studerande med familj är redan utsatta och skulle få det än sämre. Lagförslaget skulle absolut ha innehållit en vårdnadshavarförhöjning i studiepenningen för att förbättra ställningen för studerande med familj.

Kostnaderna för reformen av bostadsbidraget ska täckas genom att sänka nivån på bidraget. De maximala boendekostnaderna föreslås bli nedskurna med fyra procent i alla kommuner utanför huvudstadsregionen. Dessutom föreslås det att indexjusteringen för bostadsbidraget görs först 2018.

Det är vanligt att studerande bor i kompis- eller kollektivbostäder av ekonomiska orsaker och på grund av att det finns så få små hyresbostäder. En studerande kan dela bostad med andra studerande eller med personer som arbetar eller är arbetslösa, men det betyder sällan att de har ett gemensamt hushåll och alltså svarar för varandras försörjning. Hushållsbegreppet i fråga om allmänt bostadsbidrag lämpar sig därför inte särskilt väl för dessa situationer utan avviker väsentligt från det vanliga hushållet som främst består av en familj.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 46

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en separat vårdnadshavarförhöjning till studiepenningen som ska trygga ställningen för studerande med familj då de övergår till det allmänna bostadsbidraget.

Reservationens förslag till uttalande 47

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en ny proposition där överföringen av studerande till allmänt bostadsbidrag inte medför försämringar i nivån på bostadsbidraget.

Reservationens förslag till uttalande 48

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att bedöma ställningen i bostadsbidragssystemet för dem som bor i gemensam bostad och utreder om begreppet hushåll behöver revideras.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

50. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Regeringen minskar de inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningarna med 200 miljoner euro. Perioden för inkomstrelaterade ersättningar sänks med 100 dagar och karenstiden stiger med två dagar. För personer med lång tid i arbetslivet slopas höjningsdelen och sänks aktivitethöjningarna.

Om arbetslösheten fortsatt är så här hög, kommer staten inte att spara någonting på att skära ner de inkomstrelaterade ersättningarna, eftersom utgifterna för arbetsmarknadsstöd och bostadsbidrag ökar i stället. Nedskärningarna betyder samtidigt att skattebetalarna själva får ta större ansvar för finansieringen i stället för arbetsgivarna. I kommunerna kan de offentliga utgifterna stiga när människor inte längre får inkomstrelaterade förmåner och måste ansöka om arbetsmarknadsstöd och utkomststöd.

De sakkunniga bedömde att sysselsättningseffekterna kommer att vara ganska anspråkslösa, särskilt på kort sikt.

På grundval av det ovanstående föreslår vi att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 49

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en proposition som upphäver försämringarna i inkomstrelaterad dagpenning.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Nedskärningarna i läkemedels- och reseersättningar bör återtas

Den viktigaste funktionen med systemet för läkemedelsersättningarna är att tillförsäkra dem som ofta är sjuka och som har låga inkomster möjligheter till tillräcklig medicinalvård. Så blir det inte nu. Under de senaste åren har läkemedelsersättningarna inskränkts radikalt och för nästa år föreslår regeringen åter nedskärningar på 60 miljoner. De nya nedskärningarna gäller bland annat långtidssjuka som lider av typ 2-diabetes. Egenandelen för diabetesmediciner stiger därför med upp till 300 euro per år.

Diabetiker med små inkomster tvingas redan nu pruta på vården av sin sjukdom på grund av alltför höga kostnader för läkemedel. En bristfälligt vårdad diabetes ger utsatthet för många relaterade sjukdomar vars vård är en av hälso- och sjukvårdens största utgiftsposter.

Egenrisken för reseersättning från sjukförsäkringen höjdes för ett år sedan från 16 till 25 euro. Reseersättningarna anknyter oftast till specialiserad sjukvård och de är ytterst angelägna särskilt för personer som har svårt att röra sig, som bor långt från tjänsterna och som har låga inkomster. Att skära i reseersättningarna har bidragit till att försvaga finländarnas lika rätt till adekvat vård. Nedskärningarna i läkemedels- och reseersättningarna kostar mycket i mänskligt lidande, och de är inte heller förnuftiga i termer av totala kostnader för folkhälsan.

Kostersättningen för personer med celiaki bör återtas

I överensstämmelse med regeringsprogrammet slopades kostersättningen för personer med celiaki den 1 januari 2016. När ersättningen senast betalades, kunde 16 år fyllda celiakier få 23,60 euro i månaden i kostersättning av FPA. Enligt Celiakiförbundet lider över 36 000 personer av celiaki i Finland. I februari 2015 betalade FPA kostersättning till sammanlagt 33 640 personer vilket innebär 9,6 miljoner euro årligen.

Ovårdad celiaki kan förorsaka en mängd följsjukdomar såsom osteoporos, barnlöshet, ledsjukdomar, depression och i värsta fall cancer i tunntarmen. Vården av dessa belastar hälso- och sjukvården.

Kostersättningen täcker bara en liten del av de extra kostnader som vård med glutenfri kost förorsakar. Enligt en prisutredning 2014 förorsakar glutenfri kost personer med celiaki extra kostnader på 68 euro i månaden. Glutenfria livsmedel är upp till nio gånger så dyra som vanliga livsmedel.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 50

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en lag som förnyar systemet med läkemedelsersättningar så att nivån på läkemedelsersättningar i fråga om vård av exempelvis typ 2-diabetes tryggas minst på 2016 års nivå.

Reservationens förslag till uttalande 51

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att återställa gränsen för egenrisk för reseersättningar till 16 euro.

Reservationens förslag till uttalande 52

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att kostersättningen för personer med celiaki återställs till 2015 års nivå.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förlagsanslag)

Pensionärsfattigdomen blir ett allt svårare problem. Som en följd av regeringens beslut minskar köpkraften för nästan alla pensionärer nästa år. Mest förlorar i proportion de vars pension är under tusen euro i månaden. Det finns cirka 340 000 sådana personer. Garantipensionen till pensionärerna med de lägsta inkomsterna sjunker på grund av indexnedskärningen från 767 till 760 euro vilket innebär att köpkraften minskar med 1,9 procent.

Vänsterförbundet vill ha bort pensionärsfattigdomen. För att främja detta mål har vi berett ett omfattande åtgärds paket för att förbättra pensionärernas försörjning. Som ett led i pensionärspaketet vill vi backa indexnedskärningen i garantipensionen och höja den med 50 euro i månaden till 816,85 euro. Reformen går lös på omkring 69 miljoner euro.

De som får en låg arbetspension har också rätt till folkpension. Efter en egenrisk på 55,95 euro minskar varje arbetspensionseuro folkpensionen med 50 cent. Vänsterförbundet föreslår en lindring i minskningen varvid varje arbetspensionseuro i fortsättningen ska minska folkpensionen med 40 cent. På så sätt förbättras situationen för dem som får båga pensionerna och flera arbetspensionstagare får också folkpension.

Pensionärer som lever i parförhållande får lägre folkpension (562,62) än ensamboende (634,30). Folkpensionens makeavdrag innebär att pensionärer som bor i parförhållande och har låga inkomster har lägre nettopension än ensamboende. Vänsterförbundet anser att såväl social trygghet som pensionskydd måste utvecklas med individen och inte familjen i fokus. Folkpensionens makeavdrag bör avskaffas.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 53

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en proposition om att höja garantipensionen med 50 euro i månaden.

Reservationens förslag till uttalande 54

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att underlätta samordningen av arbets- och folkpensionen och för att förbättra försörjningen för pensionärer med små inkomster så att efter självriskgränsen minskar varje arbetspensionseuro i fortsättningen folkpensionen med 40 cent i stället för 50 cent som nu.

Reservationens förslag till uttalande 55

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en proposition om att avskaffa folkpensionens makeavdrag för att pensionärer som lever i parförhållande och som lever ensamma i detta avseende ska behandlas lika.

60. (33.60, delvis) Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

Staten deltar i finansieringen av den kommunala basservicen med en andel enligt statsandelsprocenten. Staten minskar statsandelen med 0,38 procentenheter till 25,23 procent 2017. Kommunernas statsunderstöd uppgår till 10,3 miljarder euro 2017. Av det uppgår andelen för kommunal basservice till 8,5 miljarder euro. Statsandelen för basservice innehåller finansiella resurser för social- och hälsovård, men också för småbarnspedagogik, förskola och grundläggande utbildning, bibliotek och vissa tjänster inom kultursektorn.

Enligt Finlands kommunförbund har statsandelen för basservice åren 2012—2016 skurits ner med 1,5 miljarder euro på 2016 års nivå. Det har inneburit en sänkning av statsandelsprocenten med nästan 10 procentenheter under motsvarande period.

År 2017 sjunker statsandelen för kommunal basservice med 440 miljoner euro. Även om en del av ändringarna är kostnadsneutrala med avseende på kommunekonomin, kommer den direkta nedskärningen av statsandelen med 125 miljoner euro tillsammans med nettoeffekten av konkurrenskraftsavtalet (-90 miljoner euro) att strama åt kommunekonomin betydligt 2017. Dessutom föreslås på grund av besparingar i pensionsstöd för långtidsarbetslösa att statsandelarna skärs ner med 33 miljoner trots att regeringen själv i andra sammanhang har bedömt att reformens nettoeffekt för kommunerna uppgår till minus nio euro.

Det är mycket osannolikt att åtgärderna i konkurrenskraftsavtalet, till exempel den förlängda årliga arbetstiden, kommer att möjliggöra de teoretiska besparingarna i kommunerna genast det första året, alltså 2017. Enligt det här antagandet har statsandelen till kommunerna skurits ner på förhand med 70 miljoner euro. Det bör vägas in att skillnaderna är stora mellan de enskilda kommunerna när det gäller att sätta in de avtalsenliga åtgärderna för att generera besparingar.

Med tanke på en hållbar kommunekonomi är det oroväckande att staten drar sig ur finansieringen av den lagfästa basservicen och fullföljandet av finansieringsprincipen. I enlighet med finansie-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 3 vänst

ringsprincipen bör kommunerna ha faktiska ekonomiska möjligheter att klara av sina uppgifter med en skälig skatte- och avgiftsbörda.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 56

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att hålla kvar statsandelen för kommunal basservice på 2016 års nivå.

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Enligt social- och hälsovårdsministeriets utredning är 100 000 kvinnor i Finland årligen föremål för fysiskt eller sexuellt våld eller hot om det från makens sida (SHM 2008:9). Av misshandel i hemmet drabbar 71 procent kvinnor, 15 procent män och återstoden barn under 15 år. Över 20 kvinnor dör årligen av familjevåld.

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet förutsätter att antalet skyddshemsplatser i Finland ökas från nuvarande 114 till 530. Behovet är uppenbart: år 2015 blev cirka 1 200 nödställda människor utan skyddshemsplats. På grund av bristen på platser har offer för relationsvåld hänvisats till skyddshem på hundratals kilometers avstånd.

Regeringen höjer nästa år anslagen för skyddshem med två miljoner, men det räcker inte till för att öka antalet skyddshemsplatser tillräckligt.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 8 000 000 euro för att öka antalet skyddshemsplatser.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Miljöförvaltningens omkostnader

65. Understöd till organisationer och miljövard (reservationsanslag 3 år)

Det arbete som de rikstäckande miljöorganisationerna utför är viktigt för miljöskyddet, stödet till det civila samhället och miljöutbildningen. Miljöorganisationerna är viktiga expertorganisationer och deras expertis anlitas i stor omfattning. Arbetet är också internationellt.

Att utnyttja frivilligas arbetsinsatser är ett utmärkt sätt att öka finländarnas miljömedvetenhet och göra konkreta insatser för miljöskyddet. Belastningen på myndigheterna kan minskas genom exempelvis informations- och upplysningsverksamhet riktad till organisationer inom bostads- och

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 3 vänst

byggnadsbranschen. Vidare är det ett viktigt samhälleligt mål att säkerställa och utveckla miljöorganisationernas verksamhetsmöjligheter.

Vi föreslår således

att riksdagen ökar moment 35.01.65 med 270 000 euro för understöd till miljöorganisationer.

10. Miljö- och naturvård

63. Utgifter för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (reservationsanslag 3 år)

Handlingsplanen för den biologiska mångfalden i skogarna i södra Finland Metso har som mål att förbättra nätverket av skyddade områden och utveckla naturvården i ekonomiskogar. Tillbakagången i skogbevuxna livsmiljöer och skogsarter bör stoppas före utgången av 2025. Det konkreta målet för programmet, som baserar sig på frivilligt skydd, är att permanent skydda cirka 96 000 hektar och få tidsbundet skydd och naturvårdsprojekt att omfatta 82 000 hektar.

Metso-programmet har lyckats bra. Av målet har ungefär hälften nåtts. Programmet bygger på frivilliga insatser och har förbättrat acceptansen för naturvården samtidigt som samarbetet mellan aktörerna inom skogs- och miljöområdet har ökat. Metsos metoder är effektiva i förhållande till kostnaderna.

Finland har förbundit sig att iaktta FN:s biodiversitetskonvention enligt vilken minst 17 procent av våra skogar bör skyddas. Det är långt till målet, och särskilt illa ser det ut i södra Finland, där endast cirka 2 procent av skogarna är skyddade.

Finansieringen för Metso-programmet skars ner med 30 miljoner euro 2016 och anpassningsåtgärderna fortgår fram till 2019, vilket har framtvingat ett behov att ta fram nya riktlinjer för anslagsanvändningen. På grund av nedskärningarna hotar Metso-programmets mål bli ouppnådda.

Vi föreslår således

att moment 35.10.63 ökas med 20 000 000 euro för förvärv av naturskyddsområden.

20. Samhällen, byggande och boende

55. Understöd för reparationsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Det finns enormt många daghem, skolor, vårdanstalter och andra byggnader som lider av fukt- och mögelskador i Finland.

Problem med inomhusluft är en betydande olägenhet för folkhälsan. Upp till 800 000 finländare beräknas dagligen bli utsatta för orenligheter som beror på mögel- och fuktskador. Hälsokostnaderna på grund av dem uppgår till minst 450 miljoner euro årligen.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Problemen har varit kända länge, men situationen har tillåtits bli värre. Det så kallade eftersatta underhållet för daghem, skolor och vårdanstalter har vuxit till över 4,5 miljarder euro. Många fastigheter är så illa därän att i stället för att repareras borde de rivas och ersättas med nybyggen.

Vi måste ingripa i situationen nu. Utöver att ett omfattande reparationsprojekt skulle förbättra folkhälsan och människornas livskvalitet, skulle det skapa de arbetstillfällen vi så desperat behöver. Med hjälp av partiellt statligt stöd (under 25 procent av totalkostnaderna) kan kommunernas investeringar ökas varvid den totala effekten på ekonomin är betydligt större än statens stödandel.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 57

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att det under moment 35.20.55 kan betalas understöd för reparation av daghem, skolor och vårdanstalter som lider av mögel, fukt- och andra inomhusluftproblem och att regeringen i en tilläggsbudget för 2017 avsätter minst 100 000 000 euro för ändamålet.

60. Överföring till statens bostadsfond

Det råder brist på hyres- och ägarbostäder till skäligt pris inte minst i tillväxtorter, samtidigt som bostäder står tomma i områden som avfolkas. Boendeutgifterna har ökat och ökningen väntas fortsätta. Det går inte att sänka dem enbart med hjälp av marknadskrafter och till exempel nybyggnation. Vi behöver en samhälls- och bostadspolitik som möjliggör boende till skäligt pris på alla håll i landet. Regeringens bostadspolitik innefattar också insatser som pekar i rätt riktning, men det behövs mer mod och en vision framför allt för incitament för prisreglerad hyresbostadsproduktion.

Statens bostadsfonds medel ska användas till förmån för hyresboende och hyresgäster genom att ombyggnation och nybyggnation av hyresbostäder till skäligt pris utökas och boendet görs bekvämare och mer trivsamt och de anknytande sociala problemen reduceras. Lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus, som trädde i kraft i början av augusti 2016, kommer att leda till ökade utgifter för bostadsfonden, eftersom det har reserverats 80 miljoner euro i fullmakt för kortfristiga räntestödslån för hyreshus. Ett sådant stöd producerar i själva verket inte hyresbostäder till skäligt pris utan främjar snarare fiffel med hyresbostäder.

I stället för kortvarigt räntestöd behövs det en förbättring av villkoren för så kallat långvarigt räntestöd. När det är högkonjunktur inom byggnation måste vi se till att det byggs tillräckligt många prisreglerade bostäder som länge eller permanent används som hyresbostäder. När fullmakterna för kortvarigt och långvarigt räntestöd slås samman kan medlen faktiskt bara användas för bostäder med kortvarigt räntestöd. Samtidigt utesluts årligen ett betydande antal bostäder från ARA-regleringen, och då minskar det prisreglerade bostadsbeståndet.

Valet av hyresgäster till ARA-bostäder går i dag till på så sätt att bostäderna företrädesvis går till låg- och medelinkomsttagare. Det finns inget behov för de inkomstgränser för hyresgäster som

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 3 vänst

regeringen föreslår; de skulle öka byråkratin och segregationen i bostadsområdena och försvåra byte av bostad.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 58

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att den fullmakt på 80 miljoner som planeras för kortfristiga räntestödslån för hyreshus ska upphävas, villkoren för långfristiga räntestödslån ska förbättras och självriskandelen för deras ränta ska sänkas till en procent och inkomstgränserna för ARA-bostäder ska avskaffas.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Inkomstskatteskalan

En rättvis beskattning kräver att var och en betalar skatt enligt betalningsförmåga och att beskattningen jämnar ut inkomstskillnaderna. Regeringens proposition om inkomstskatteskalan för 2017 i kombination med andra propositioner ökar inkomstskillnaderna i landet. Beskattningen lindras totalt sett, men den största nyttan går till höginkomsttagarna. Skattelättnaderna är till ingen nytta för dem som har de lägsta inkomsterna.

Som en följd av budgetpropositionen ökar köpkraften för dem med en månadsinkomst på över 7 500 euro mest i såväl absoluta som relativa termer. Köpkraften rentav minskar för de som har de lägsta inkomsterna. Det är inte motiverat vare sig med tanke på rättvisan eller den inhemska efterfrågan. Om de med låga inkomster får en euro till går den direkt till privat konsumtion, och den konsumtionen är avgörande för den i övrigt svaga ekonomiska tillväxten i dag.

Regeringen föreslår att inkomstgränserna höjs med cirka 1,1 procent. Dessutom sänks marginalskatteprocenten för den lägsta inkomstklassen från 6,5 procent till 6,25 procent och marginalskatteprocenten för den högsta inkomstklassen från 31,75 procent till 31,5 procent. Vänsterförbundet föreslår att inkomstskatteskalan ändras så att den nedre gränsen för den så kallade solidaritetsskatten sänks till 70 700 euro och att det införs en ny skatteklass för inkomster på över 100 000 euro (34 % skatt på den del av inkomsterna som överskrider den nedre gränsen).

I dag behandlas förvärvsinkomster och pensionsinkomster på olika sätt vid inkomstbeskattningen. Vid månadsinkomster på cirka 1 500—2 500 euro är pensionärernas skatteprocent högre än

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

löntagarnas vid samma inkomstnivå. Detta är ett problem med avseende på likabehandlingen av medborgarna.

Ett annat centralt problem till likabehandlingen och en rättvis beskattning är att också stora kapitalinkomster kan tas ut till en tämligen låg skatteprocent. Med höga inkomstnivåer beskattas lönerna betydligt strängare än kapitalinkomster.

Skattesystemet bör i fortsättningen förnyas så att pensionärer beskattas lika som löntagare, att alla kapitalinkomster behandlas på samma sätt och att kapitalinkomster beskattas mer progressivt än nu.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 59

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition om ändring av inkomstskatteskalan så att den nedre gränsen för den så kallade solidaritetsskatten sänks till 70 750 euro och att skattesatsen för inkomster över 100 000 euro är 34,00.

Reservationens förslag till uttalande 60

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition där inkomstskattesatserna för pensionärer harmoniseras med inkomstskattesatserna för löntagare.

Reservationens förslag till uttalande 61

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om en kännbar ökning av progressionen i kapitalbeskattningen, varvid det slutliga målet är att kapitalinkomster så långt det är möjligt ska behandlas på samma sätt som löne- och pensionsinkomster, dock med beaktande av de särdrag kapitalinkomster är förknippade med.

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Grundavdraget vid kommunalbeskattningen görs efter alla andra avdrag och riktas till löner, pensioner och förmåner. Regeringen föreslår att grundavdraget ska höjas från 3 020 till 3 060 euro. I vänsterförbundets skattemodell höjs grundavdraget till 3 750 euro.

Jämfört med förslaget i propositionen ökar Vänsterförbundets grundavdragsmodell klart de disponibla inkomsterna för löntagare, pensionärer och dagpenningstagare med låga inkomster. Ökningen är som mest 160 euro per år. Det skulle också minska inkomstskillnaderna.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 62

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar behövliga åtgärder för att höja kommunalbeskattningens grundavdrag kännbart.

Hushållsavdraget

Regeringen kommer att höja hushållsavdraget med fem procentenheter både för betald arbetserättning och för lön. Den huvudsakliga nyttan av de föreslagna höjningarna av ersättningsgraden går till renovering av hem och fritidsfastigheter som ägs av människor med jämförelsevis höga inkomster, vilket inte kan anses motiverat.

Systemet med hushållsavdrag bör snarare utvecklas så att det gynnar omsorgstjänsterna. Det vore med hänsyn till likabehandlingen och miljöaspekterna motiverat att också utvidga avdragets användningsområde så att det kan tillämpas också på exempelvis energihållbarhetsprojekt i bostadsaktiebolag och bostadsandelslag. Med hänsyn till att de med de allra lägsta inkomster överhuvudtaget inte kan utnyttja hushållsavdraget vore det skäl att jämsides med hushållsavdraget utveckla ett motsvarande system för hushållsunderstöd.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 63

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en reform av hushållsavdraget som styr användningen av avdraget mer i riktning mot tjänster och utvidgar dess användningsområde till bostadsaktiebolags och andelslags reparationsprojekt.

Reservationens förslag till uttalande 64

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en proposition om ett hushållsavdrag som de har rätt till som inte på grund av små inkomster kan utnyttja systemet med hushållsavdrag.

Företagaravdrag

Regeringen har föreslagit en ny typ av företagaravdrag med stöd av vilket privata näringsidkare (firmor, öppna bolag och kommanditbolag) samt ett avdrag på fem procent i beskattningen av jordbruk och renskötare när resultatet beaktas i beskattningen av en fysisk person eller ett dödsbo. Vid beskattningen av skogsbruk beaktas ett motsvarande avdrag. Med andra ord blir 95 procent av inkomsten skattepliktig för företagare och fem procent blir helt skattefritt. Företagarens återstående skattepliktiga inkomst delas som i dag upp i förvärvsinkomst och kapitalinkomst.

Målet med propositionen är att uppmuntra till att bedriva företagsverksamhet. Målet att stödja företagsamhet är mycket välkommet, men det samma kan inte sägas om de metoder som regeringen har valt. Företagaravdraget är en dyr, ineffektiv och ojämlig reform.

Priset för företagaravdraget, över 120 miljoner, är högt i relation till effekterna som också enligt de effektbedömningar som ingår i propositionen är osäkra och blygsamma. Propositionen skulle

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

också öka inkomstskillnaderna eftersom den främst skulle gynna den lilla minoritet av företagarna som tjänar mest. Över 40 procent (53 miljoner euro) av skattelättnaden skulle gälla den högsta inkomstdecilen och klart över hälften (73 miljoner euro) de två högsta decilerna. För en vanlig småföretagare blir nyttan blygsam. För fyra av fem personbolag blir den årliga inkomsten under 30 000 euro. En eventuell om också osäker och moderat tillväxt kan enligt regeringens bedömning ske främst i personföretag vars resultat överstiger 100 000 euro. Deras antal är cirka 5 000.

Företagaravdraget skulle också minska skattebasen och komplicera skattesystemet. Beskattning av olika inkomster skulle differentieras allt mer.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 65

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar företagaravdraget och lämnar till riksdagen reformer som förbättrar ställningen för andra småföretagare, såsom en automatisk lönesubventionsmodell som underlättar anställning av en första arbetstagare.

Skogsgåvoavdrag

Regeringen föreslår skogsgåvoavdrag för generationsväxling i skogsbrukslägenheter. Avdragsrätten uppstår på grundval av den gåvoskatt som betalas vid generationsväxlingen. Avdraget görs från kapitalinkomst av skogsbruk såsom inkomst av virkesförsäljning. Avdragsrätten beror på skogens beskattningsvärde och areal.

Skogsgåvoavdraget är bokstavligen en gåva från regeringen till de som besitter stora skogsegendomar. Enligt MTK får över två tredjedelar av skogsägarna ingen fördel alls av avdraget. Avdraget är komplicerat och administrativt tungrott. Med avseende på likabehandling är avdraget problematiskt eftersom det endast gäller skogsmark och endast skogsmarksgåvor som överskrider en viss minimistorlek.

Det har inte visats på någon fördel för samhällsekonomin av skogsgåvoavdraget (eller också har fördelen konstaterats vara ”moderat”). Det låser också skogsegendom till de nuvarande ägarläkterna och höjer sannolikt priserna på skogslotter.

Lättnaden kan antas öka efterfrågan på virke eftersom fördelen aktualiseras endast om den skattskyldige har inkomster av skogen. Virkeshandeln är nu livlig, och det behövs inga generösa gåvor till stora skogsägare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 66

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om en total översyn av skogsbeskattningen, som främjar en hållbar skogsvård och bioekonomi.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

Rätt till skatteavdrag för privata pensionsförsäkringar

Med tanke på likabehandlingen av medborgarna är den i 54 d § i inkomstskattelagen avsedda avdragsrätten för privata pensionsförsäkringsarrangemang och långsiktiga sparavtal inte motiverad. Det skattestödet minskar statens skatteintäkter med cirka 110 miljoner euro per år och gynnar i huvudsak höginkomsttagare.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 67

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar riksdagen en proposition om upphävning av den avdragsrätt för frivilliga individuella pensionsförsäkringar och inbetalningar enligt långsiktiga sparavtal.

04. Arvs- och gåvoskatten

Regeringen föreslår att beskattningen av arv och gåvor lindras på alla nivåer i skatteskalorna, vilket minskar statens årliga skatteintäkter med cirka 58 miljoner euro. De föreslagna sänkningarna av arvsskatten på 6—10 procent och av gåvoskatten på 12—14 procent är inte befogad eller rättvis med avseende på statsfinanserna. Beskattningen av egendom är i dag lindrigare i Finland än i många andra EU-länder.

Regeringen lägger inte fram några som helst sysselsättande eller tillväxtfrämjande effekter som motivering. Däremot är dess grundlagsenlighet ifrågasatt av flera sakkunniga.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 68

Riksdagen förutsätter att regeringen snarast möjligt bereder en reform som ökar progressionen i arvs- och gåvoskatten och gör en samlad bedömning av 55—57 § i lagen om skatt på arv och gåva i syfte att säkerställa att det bara är de företagstillgångar som jordbruksföretaget eller något annat företag behöver för som verksamhet som överförs till mottagaren med skattelättnad i samband med en generationsväxling.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Mervärdesskatten är en konsumtionsskatt som försäljaren lägger på försäljningspriset på en vara eller tjänst och redovisar till staten. Momsskyldigheten gäller alla som i form av affärsverksamhet bedriver försäljning eller uthyrning av varor eller tjänster eller jämförbar verksamhet.

De sänkta momssatserna gäller huvudsakligen förnödenheter där andelen inhemsk produktion är stor.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 3 vänst**

För att förbättra sysselsättningsläget och stödja den inhemska tjänstesektorn bör de sänkta moms-satserna temporärt sänkas med två procentenheter till 12 och 8 procent. Skattesänkningen skulle göra finländska tjänster och produkter mer lockande varvid en större del av hushållens konsumtion skulle styras till finländska företag.

Den låga nedre gränsen för moms skadar uppenbart tillväxten för små företag. De reagerar på gränsen för omsättning genom att begränsa eller minska sin försäljning. Därför bör den nedre gränsen för momspliktig försäljning höjas från nuvarande 10 000 till 25 000 euro och den övre gränsen som berättigar till skattelättnad från 30 000 till 39 000 euro. I så fall skulle företagare som bedriver småskalig affärsverksamhet befrias från momsskyldighet vilket skulle lindra byråkratin, förbättra företagarnas marknadsposition och förbättra de små företagens ekonomi.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 69

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en proposition som sänker de sänkta momssatserna temporärt och höjer de nedre gränserna för momspliktig försäljning.

08. Punktskatter

05. Punktskatt på läskedrycker

Vissa särskilda skatter gynnar folkhälsan. Finland har hittills haft i kraft en hälsobaserad punktskatt på sötsaker, glass och läskedrycker. Från början av 2017 avser man att avskaffa punktskatt på sötsaker och glass med hänvisning till EU-lagstiftningen. Dessutom föreslås det att icke-smaksatta växtbaserade drycker som ersätter mjölk samt isbitar inte ska omfattas av punktskatten på läskedrycker.

Världshälsoorganisationens (WHO) konstaterar i sin färsk rapport att en tillräckligt kännbar beskattning av sockerhaltiga drycker kan minska fetma, typ 2-diabetes och karies. Minskad konsumtion av sockerhaltiga drycker har konstaterats minska sockerintaget, förbättra kvaliteten på kostsammansättningen och minska de ovan nämnda problemen. Enligt rapporten är det sannolikt att det totala antalet arbetstillfällen ökar i de branscher som erbjuder produkter som konsumeras i stället för de skadliga produkterna.

Med stöd av EU:s livsmedelsförordning blir det i december 2016 obligatoriskt att för förpackade livsmedel ange mängden energi, kolhydrater, total sockermängd, fett, mättade fetter, salt och protein. Det innebär att den administrativa bördan för aktörerna i branschen inte skulle öka nämnvärt, även om punktskatten baserades på näringsvärdesdeklarationen.

Regeringen skulle ha haft över ett på sig för att bereda en hälsobaserad skatt som bättre passar ihop med E-bestämmelserna och som vore mer omfattande än den nuvarande skatten på sötsaker, men så har inte skett. Om skatten bestäms utifrån hälsoaspekter kan skattebeloppet fastställas enligt produktens näringsämnen så att skatten höjs när mängden av ett skadligt näringsämne ökar.

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 3 vänst

Skatten påverkar i så fall dels konsumenternas köpbeslut genom priset, dels industrins produktutveckling. Skatten bemöter olika produktgrupper neutralt.

En hälsobaserad skatt kan dessutom locka till bruk av nyttiga näringsämnen. Det är till exempel viktigt för folkhälsan att motverka fetma och livsstilssjukdomar hos barn och unga, men det har också positiva verkningar för samhällsekonomin.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 70

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart inleder beredningen av bestämmelser för att utveckla en hälsobaserad punktskatt på livsmedel.

07. Energiskatter

Finland har olika företags- och näringsstöd för flera miljarder euro. Enligt statsrådets fjolårsutredning delas direkta företagsstöd årligen ut för cirka 1,3 miljarder och skattestöd med konsekvenser för företagets verksamhet för 6 miljarder.

Många stöd behövs med tanke på att främja den ekonomiska tillväxten, konkurrenskraften eller strukturförändringen. Vissa stödformer kan tjäna andra syften än de samhällsrelaterade. Men alla stöd kan inte motiveras trovärdigt med några som helst argument. Föregående regering identifierade i en undersökning företagsstöd för 850 miljoner euro som ”bromsar strukturförändringen eller som annars är skadliga.”

Mycket diskussion har förts kring stöd för hundratals miljoner till den energiintensiva industrin. Exempelvis energiskatteåterbäringarna, vars värde har mer än tiofaldigats sedan 2011, har inte förbättrat konkurrenskraften enligt en undersökning av Statens ekonomiska forskningscentral. I stället minskar de incitamenten för att finna lösningar med lägre utsläpp och är också minus för andra offentliga funktioner.

Även behovet av det planerade nya kompensationsstödet för utsläppshandeln och behovet av att sänka skattesatsen för gruvsdriftens elskatt är i nuläget tvivelaktigt. Skattestödet för torv kunde med fördel återställas till 2014 års nivå varvid också stödet för skogsflis, som hör ihop med det, borde minskas.

Tänker man på en hållbar strukturförändring och konkurrenskraften i framtiden så är problemet att en stor del av företagsstöden riktas till stora, gamla företag och att de inte motiverar tillräckligt till att utveckla nya lösningar. Stöden till forskning och produktutveckling har skurits ner samtidigt som skattestöden som vidmakthåller det gamla har ökats.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 71

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en översyn av energiskatten som gör energiskattestöd som de nuvarande måttligare och motiverar företag att utveckla nya och mer energisnåla verksamhetsformer.

Avdelning 13

RÄNTEINKOMSTER, INKOMSTER AV FÖRSÄLJNING AV AKTIER OCH INTÄKTSFÖRING AV VINST

05. Inkomstföring av vinster i statliga affärsverk

01. Inkomstföring av vinster i statliga affärsverk

Inkomstföringen av Forststyrelsens vinst till staten har varit av samma storleksordning redan i flera års tid. År 2017 är inkomstföringen mindre eftersom bara två år räknas med till följd av bolagiseringen av Forststyrelsen. År 2016 var inkomstföringen analogt större.

Forststyrelsen förvaltar vår nationalförmögenhet, statens skogar. En ansvarsfull skogsvård och en hållbar användning av naturresurserna samt ett samhällligt sysselsättningsansvar ingår i Forststyrelsens uppgifter. Tidigare år har det upptäckts att ett högt mål för inkomstföring hindrar en hållbar skogsvård. Ändå har resultatmålet förblivit oförändrat.

Staten bör agera som exempel i företagsverksamheten och i skogsvården. Denna höst har det åter uppstått konflikter bland annat i Suomussalmi där lokala människor starkt har försvarat landskapet mot Forststyrelsens avverkningar. Dessutom har Forststyrelsen tillåtit alla sina skogsarbetare för januari—mars trots att sysselsättning ingår i Forststyrelsens samhällsuppdrag. Dessa exempel visar att inkomstföringen i statens budget är alltför stor.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 72

Riksdagen förutsätter att regeringen minskar inkomstföringen av Forststyrelsens vinst till staten för att en hållbar användning av skogarna och en ansvarsfull arbetsgivarpolitik ska kunna genomföras.

Förslag

Vi föreslår således

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2017 enligt betänkandet med ändringarna ovan,

att de 72 uttalandena ovan godkänns och

att misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan godkänns.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 3 vänst

Helsingfors 13.12.2016

Li Andersson vänst
Kari Uotila vänst

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

RESERVATION 4 sv

Allmän motivering

Inledning

Politik handlar framför allt om värderingar. Även i ekonomiskt svåra tider är det möjligt att prioritera och välja annorlunda. Vi vill i vår alternativa budget visa att det går att föra en ansvarsfull ekonomisk politik utan massiva och kortsiktiga nedskärningar i utbildning, studiestöd eller bistånd. Vi vill också visa att genom att prioritera är det möjligt att genomföra nödvändiga reformer såsom den familjepolitiska helhetsreform vi föreslår. Vår alternativa budget ökar inte upplåningen mer än vad regeringens budgetförslag gör.

Det finns alltid alternativ i politiken. Vårt budgetförslag är ett bättre alternativ för Finland som år 2017 fyller 100 år.

De viktigaste helheterna i vår alternativa budget

Vi behöver en familjepolitisk helhetsreform

Vi vill öka antalet kvinnor i arbetslivet, göra det lättare att kombinera familj och arbete samt minska löne- och pensionsskillnaderna mellan kvinnor och män. Samtidigt vill vi förbättra pappornas möjligheter till familjeledigheter och ge fler barn möjlighet att delta i småbarnspedagogiken. Därför föreslår vi en tredelad familjepolitisk helhetsreform som består av en reform av familjeledigheterna enligt 6+6+6 modellen, förkortande av hemvårdsstödet och av att varje barn som är över tre år gammalt har rätt till fyra timmar avgiftsfri småbarnspedagogik per dag.

Nya jobb leder till bättre ekonomi och välfärd.

Endast genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsgrad som ger skatteintäkter kan välfärdssamhället garanteras på lång sikt. Regeringens målsättning att skapa 110 000 nya jobb och höja sysselsättningsgraden till 72 procent är rätt. Tyvärr har regeringen inte lyckats kombinera ord och handling. Det omtalade konkurrenskraftsavtalet räcker inte ensamt för att skapa tillräckligt med nya jobb. Därför föreslår vi ett sysselsättningspaket med tio åtgärdsförslag för att förbättra sysselsättningen. Vi föreslår också ett nationellt program för bättre arbetshälsa.

Utbildning, kunskaps- och forskning är nyckeln till Finlands framgång.

Vi anser att en avgiftsfri och kvalitativ utbildning samt en högklassig forskning är nyckeln till Finlands framgång. Vi godkänner inte de massiva nedskärningarna i universitetens och högskolornas anslag, frysen av universitets- och yrkeshögskoleindexet eller nedskärningen i TEKES forskningsanslag. Vi ökar också anslagen för det fria bildningsarbetet och för att trygga kvaliteten i grundskolan. Vi vill också trygga den regionala tillgängligheten för andra stadiets yrkesutbildning.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Finland får inte vända världens nödställda ryggen

Vi anser att Finland bör bära sitt internationella ansvar. Vi godkänner inte regeringens skamlösa nedskärningar i utvecklingsbiståndet. Därför föreslår vi att biståndsanslagen höjs med 213 miljoner euro. Antalet flyktingar i världen kommer inte att minska, tvärtom. Den humanitära krisen i Syrien och Irak är akut. Därför vill vi höja flyktingkvoten från 750 till 2 500.

Beskattningen bör sporra till arbete

Målet med beskattningen bör vara att samla in tillräckligt med pengar för att kunna upprätthålla vårt nordiska välfärdssamhälle. Beskattningen ska motivera till arbete och företagande. Därför vill vi genomföra en skatteväxling som minskar skatten på arbete och ökar skatten på konsumtion. Vi föreslår att mervärdesskatten höjs försiktigt, med 0,5 procentenheter, samt att inkomstskatten sänks i motsvarande grad, med cirka 400 miljoner euro. Vi ökar köpkraften mer än regeringen. För att sporra till företagande och skapa nya arbetsplatser höjer vi även hushållsavdraget.

De mest utsattas situation ska underlättas

Vi vill stärka den sociala tryggheten för de mest utsatta. Ensamförsörjarfamiljerna hör till den mest utsatta gruppen i samhället. Vi vill höja barnbidragets ensamförsörjartillägg och slopa kopplingen mellan utkomststödet och ensamförsörjartillägget så att ensamförsörjarnas ekonomiska situation förbättras. Vi vill också hjälpa kvinnor som blivit utsatta för sexuellt eller annat våld genom att grunda 25 nya skyddshem och tre våldtäktskriscenter. Vi vill minska risken för utslagning av unga genom att öka anslagen för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete. Vi vill trygga missbrukarvården på båda nationalspråken. Vi anser att asylsökande ska ha rätt att få moderskapslådan.

Våra seniorer ska ha rätt till en trygg ålderdom

Vi vill värna om våra äldre. Vi godkänner inte regeringens planer på att minska personalen inom äldre vården. Samtidigt vill vi höja garantipensionen för att underlätta de minst bemedlade pensionärernas situation. Vi tar hand om våra veteraner genom att öka anslagen för rehabilitering. Vi vill utreda ett gemensamt tak för kostnader som hänför sig till sjukvård. I stället för att ha ett tak för mediciner, ett för reseersättningar och ett för vårdavgifter kunde det införas ett gemensamt kostnadstak.

De studerandes försörjning måste tryggas

Alla ska ha samma möjligheter till högskolestudier, oberoende av socioekonomisk bakgrund. Vi godkänner inte regeringens hårda studiestödsnedskärningar. Vi vill bibehålla högskolestuderandes studiestöd på nuvarande nivå. Samtidigt vill vi förhindra att studerande ska bestraffas för att de jobbar. Därför föreslår vi att inkomstgränserna för studiestöd höjs med 50 procent.

Mindre byråkrati och mer effektivitet

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 4 sv

Vi vill minska på byråkratin. Vi anser att kommunerna bör syssla med sådant som är viktigt för invånarna, medan onödiga uppgifter kan skäras bort. Vi godkänner inte regeringens nya symbolskatt, båtskatten, som slår mot den vanliga båtägaren och skapar onödig byråkrati. Vi anser att Landsbygdsverket bör avskaffas och att jordbrukarnas pappersarbete måste minskas. Vi vill också öka på stödet för frivilliga kommunsammanslagningar. Vi vill effektivisera arbetsförmedlingen genom att konkurrensutsätta en del av den.

Rättsvården, polisen och bekämpningen av svart ekonomi behöver tillräckliga resurser.

Rättsvården är en av grundpelarna för vår demokratiska rättsstat och även avgörande för vår konkurrenskraft. Därför vill vi trygga tillräckliga resurser för rättsvården. Den grå ekonomin orsakar stora förluster av skatteintäkter för staten. Vi vill öka polisens, åklagarväsendets, domstolsväsendets och skatteförvaltningens anslag för att kunna bekämpa den grå ekonomin och därmed öka statens skatteintäkter. Ett fungerande polisväsende hör till garantierna för ett tryggt samhälle. Vi vill inte att polisens tillgänglighet och möjligheter till förebyggande brottsbekämpning äventyras.

Det handlar om att prioritera i budgeten

Vi föreslår en halvering av regeringens spetsprojekt, eftersom vissa av spetsprojekten mer verkar handla om att trixa med pengar än verkliga satsningar på något nytt. Vi anser också att det ineffektiva energiskattstödet för elintensiva företag och kompensationsstödet för utsläppshandel ska slopas, såsom bland annat VATT rekommenderat, och användas på ett bättre sätt. Regeringens bilskattesänkning bör återtas och användas för viktigare ändamål. Vi anser att staten inte ska finansiera privat ägande och därför är vi beredda att slopa skattefriheten för köp av första bostad. Samtidigt tycker vi att de 140 miljoner euro regeringen har reserverat för krediter och finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet i stället ska användas på egentligt utvecklingssamarbete.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att genomföra en familjepolitisk helhetsreform enligt 6+6+6-modellen i fråga om familjeledigheter genom att halvera tiden med rätt till hemvårdsstöd till högst 13 månader och reformera den småbarnspedagogiska verksamheten så att varje barn över tre år har rätt till avgiftsfri småbarnspedagogik.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla ungdomsgarantin och den uppsökande ungdomsverksamheten till att nå alla ungdomar och utreda en modell för lärlingsavtal och minijobb, där unga under 30 lättare får jobb exempelvis genom rätt att tjäna 500 euro månatligen utan att bidrag eller andra förmåner påverkas, samtidigt som arbetsgivarna får rätt till lägre avgifter när de anställer en ung person.

Reservationens förslag till uttalande 3

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Riksdagen förutsätter att regeringen bereder en lagändring som syftar till att slopa behovsprövningen av utländsk arbetskraft.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar skyndsamma åtgärder för att förbättra förutsättningarna för lokala avtal på arbetsmarknaden.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett nationellt program för arbetsvälmående.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen halverar anslagen för regeringens spetsprojekt.

Reservationens förslag till misstroendeförklaring

Regeringen Sipilä föreslår nu trots regeringspartiernas vallöften massiva nedskärningar i utbildningen. Nedskärningarna i utbildningen utgör ett reellt hot mot undervisningens och forskningens kvalitet, jämlikheten i utbildningen och landets konkurrenskraft. Trots ett klart behov är regeringen inte heller beredd att reformera familjeledigheterna, hemvårdsstödet och barnpedagogiken. Regeringen gör enorma nedskärningar i biståndet. Nedskärningarna sänker vårt bistånd till endast 0,40 procent av BNP och de drabbar de mest utsatta. Nedskärningarna i biståndet äventyrar också Finlands anseende som en ansvarsfull och trovärdig internationell aktör. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 23

STATSRÅDETS KANSLI

01. Förvaltning

22. Statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet (reservationsanslag 3 år)

Forskning ska vara en resurs som gynnar landets utveckling och välfärd. Målsättningen ska vara att Finland har en högklassig och relevant forskning som föder nya tankar och innovationer. För att forskningsanslagen ska riktas rätt så är det därför viktigt att anslagen för utveckling och forskning ska bedömas och beslutas av de instanser som har den bästa insikten och de bästa förutsättningarna att göra välgrundade och vetenskapliga bedömningar. Till dessa oberoende instanser

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

kan exempelvis Finlands Akademi och Tekes räknas. Däremot är statsrådet inte en instans som har de bästa förutsättningarna att bedöma hur forskningsanslag ska riktas och det är inte politikernas uppgift att välja nästa vinnare.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 23.01.22 med 7 000 000 euro för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet.

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Utrikesförvaltningen

01. Utrikesförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

För informationsverksamheten föreslås anslag på 250 000 euro. Med dessa anslag försöker man försvaga Finlands anseende för att flyktingarna inte ska söka sig till Finland. Vi kan inte acceptera ett sådant handlingsätt.

Vi föreslår

att riksdagen minska moment 24.01.01 minskas med 250 000 euro för informationsverksamhet i anslutning till invandring.

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Finland ska vara en pålitlig aktör i det internationella utvecklingsarbetet och en nation som tar sitt ansvar i biståndspolitik. Här i Finland ska vi ta emot människor som blivit tvungna att fly sina hem, men också delta aktivt i globala miljö-, klimat- och utvecklingsfrågor och att stöda utvecklingsländernas ekonomiska utveckling helhetsmässigt. Vi vill inte att Finland drar undan sitt stöd för FN-organisationer eller att biståndsbudgeten slaktas. Vi kan inte acceptera att Finland inte tar sitt globala ansvar och att inbesparingar görs så att världens fattigaste och mest nödställda blir bortglömda.

Regeringen föreslår i budgeten för 2017 att anslaget för internationellt utvecklingssamarbete minskas med 267 000 000 euro. En sådan radikal sänkning av biståndet, som föreslogs redan för 2016 och nu för 2017, innebär att det är nästan omöjligt att uppnå målet för biståndsbudgeten, 0,7 procent av bruttonationalprodukten, i en nära framtid. Det bedöms att biståndsanslagen uppgår till 0,4 procent av bruttonationalprodukten 2017.

I Finlands utvecklingspolitik vill vi lägga större vikt vid att stärka utvecklingsländernas egen företagsverksamhet och egna skattebaser samt att förbättra utvecklingssamarbetets resultat, effek-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

ter och mätbarhet. Dessa målsättningar kommer att vara svåra att uppnå med tydliga resultat då regeringens inbesparingar drabbar speciellt multilateralt utvecklingssamarbete och utvecklingssamarbete med enskilda länder och regioner.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 213 000 000 euro för egentligt utvecklingssamarbete.

88. Höjning av Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete) kapital (reservationsanslag 3 år)

Målsättningen med biståndspolitiken ska vara att rädda människoliv, lindra mänskligt lidande och hjälpa de mest utsatta i världen. Det görs bäst genom egentligt utvecklingssamarbete. Regeringen föreslår i budgeten för 2017 att anslaget för internationellt utvecklingssamarbete minskas radikalt och finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet beviljas ett anslag på 10 000 000 euro. Det innebär i praktiken att man väljer att flytta verksamhet inom egentligt utvecklingssamarbete till Finnfund som erbjuder finansiering till privata företag. Detta gjordes i ännu större grad redan 2016.

Finnfund erbjuder riskfinansiering i form av eget kapital, långfristiga investeringslån och kunskaper inom investeringar i utvecklingsländer med över 30 års erfarenhet. Det är fråga om en verksamhet som har goda målsättningar och behöver stöd, men inte på bekostnad av det långsiktiga biståndsarbete finska organisationer har byggt upp. En plötslig och stor höjning av medlen ger knappast önskad effekt. Vi vill inte urvattna finländska medborgarorganisationers långsiktiga och kontinuerliga arbete i utvecklingssektorn eller skära i finansieringen till FN-organisationer på det sätt regeringen föreslår.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 24.30.88 med 10 000 000 euro för höjning Finnfunds (Fonden för industriellt samarbete Ab) kapital.

89. Finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (reservationsanslag 3 år)

Målsättningen med biståndspolitiken ska vara att rädda människoliv, lindra mänskligt lidande och hjälpa de mest utsatta i världen. Det görs bäst genom egentligt utvecklingssamarbete. Regeringen föreslår i budgeten för 2017 att anslaget för internationellt utvecklingssamarbete minskas radikalt och finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet beviljas ett anslag på 130 000 000 euro. Det innebär i praktiken att man vill flytta verksamhet inom det egentliga utvecklingssamarbetet till placeringar i internationella utvecklingsbanker och fonder som förvaltas av andra aktörer inom utvecklingssektorn och som stöder den privata sektorn. Vi vill prioritera egentligt utvecklingssamarbete.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

att riksdagen minskar moment 24.30.89 med 130 000 000 euro för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården är en av grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, dvs. polis, åklagare, domstol, fängvård och utsökning fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättsskydd. En fungerande rättsvård är avgörande för vårt lands konkurrenskraft. Företagen måste kunna lita på att deras ärenden blir behandlade smidigt och effektivt inom domstolarna. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättsskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvården.

Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan de politiska partierna om att rättsvården behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning i tillräckligt hög grad. Det är även viktigt att trygga resurserna så att asylsökandes rättsskydd garanteras.

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den grå ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Det betyder att den grå ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala för att uppnå resultat är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den grå ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.01 med 7 168 000 euro varav 3 500 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

20. Betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 4 sv**

01. Utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården är en av grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, dvs. polis, åklagare, domstol, fängvård och utsökning fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättsskydd. En fungerande rättsvård är avgörande för vårt lands konkurrenskraft. Företagen måste kunna lita på att deras ärenden blir behandlade smidigt och effektivt inom domstolarna. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättsskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvården.

Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan de politiska partierna om att rättsvården behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning i tillräckligt hög grad. Det är även viktigt att trygga resurserna så att asylsökandes rättsskydd garanteras.

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den grå ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Det betyder att den grå ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala för att uppnå resultat är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den grå ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.20.01 med 1 664 000 euro varav 500 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Rättsvården är en av grundpelarna för vår demokratiska rättsstat. En fungerande rättsvård förutsätter också att alla delar i kedjan, dvs. polis, åklagare, domstol, fängvård och utsökning fungerar. Detta betyder att resursproblem till exempel hos åklagarväsendet kommer att märkas senare i domstolarna, eftersom ärendena blir liggande. Det uppstår alltså ett slags propp inom kedjan. Det leder i sin tur till förlängda behandlingstider, vilket försämrar medborgarnas rättsskydd. En fungerande rättsvård är avgörande för vårt lands konkurrenskraft. Företagen måste kunna lita på att

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 4 sv**

deras ärenden blir behandlade smidigt och effektivt inom domstolarna. Vårt land har inte råd att äventyra ett fungerande rättsväsende och människors grundläggande rätt till rättskydd. Därför är det ytterst viktigt att trygga en tillräcklig resursnivå för rättsvärderna.

Före riksdagsvalet 2015 rådde det en stor enighet mellan de politiska partierna om att rättsvärderna behöver en nivåhöjning. Tyvärr har regeringen inte förverkligat denna målsättning i tillräckligt hög grad. Det är även viktigt att trygga resurserna så att asylsökandes rättskydd garanteras.

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den grå ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Det betyder att den grå ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala för att uppnå resultat är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den grå ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 25.30.01 med 3 168 000 euro varav 1 000 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Ett fungerande polisväsende hör till grundpelarna i ett tryggt samhälle. Polisens verksamhetsförutsättningar har dock lidit märkbart under de senaste åren, då finansieringen har minskat på bekostnad av bland annat brottsutredningen och trafikövervakningen. Den bristande allokeringen av resurser till polisväsendet äventyrar polisens tillgänglighet samt möjligheterna till förebyggande brottsbekämpning. Den fortgående minskningen i personalresurser kommer att synas bland annat i att brottsutredningar tar längre tid och att färre brott blir utredda.

Minskningen av personalresurser är också en fråga om arbetshälsa för dem som arbetar inom polisförvaltningen. Omständigheterna i polisens verksamhetsområde har förändrats och det traditionella polisarbetet har utmanats av nya säkerhetsshot som kräver en annan sorts verksamhet och ex-

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

pertis av polisen. Till dessa hör bland annat cyberbrottslighet, radikaliserings och bekämpning av extremistströrelser och terrorism.

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den grå ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Det betyder att den grå ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala för att uppnå resultat är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den grå ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 15 000 000 euro varav 5 000 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den grå ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Det betyder att den grå ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala för att uppnå resultat är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den grå ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 5 000 000 euro för Skatteförvaltningens omkostnader.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Det finns ett behov av att effektivisera myndigheternas arbete när det gäller livsmedelssäkerhet. En del av effektiviseringen är att minska på uppgifter där två myndigheter i praktiken sköter samma funktion. Livsmedelssäkerhetsverkets verksamhet kunde effektiviseras på två punkter. Den första är laboratorietjänsterna för livsmedelssäkerhet inom Livsmedelssäkerhetsverket och Tullen. Genom att överföra laboratorietjänsterna till Tullen kunde arbetet effektiviseras utan att konsumenternas säkerhet äventyras. En överföring av laboratorietjänsterna skulle förutsätta att anslagen för Tullens omkostnader ökas med 1 500 000 euro. Detta kunde ge en inbesparing på tre miljoner euro.

Den andra delen är övervakningen av djurvälstånd samt djur- och växthälsa. För tillfället kan Livsmedelssäkerhetsverkets och NTM-centralens övervakare besöka gårdar och inspektera samma djur och papper, men på olika dagar. Genom att överföra övervakningen till NTM-centralerna kan man bättre koordinera gårdsbesöken och antalet besök skulle minska. Då skulle verksamheten effektiviseras och göras mer kostnadseffektiv. Dessutom skulle det underlätta gårdarnas liv. Genom att skära 14 miljoner euro, kunde man föra över 7 miljoner åt NTM-centralerna för deras ökade uppgifter och fortfarande få en inbesparing på 7 miljoner.

Den grå ekonomin i Finland orsakar stora förluster av skatteintäkter för samhället. Dessutom försvagar den grå ekonomin den allmänna skattemoralen och försvårar konkurrensmöjligheterna för företag som bedriver laglig verksamhet. Enligt vissa undersökningar (riksdagens revisionsutskott 2010) uppgår den grå ekonomin till 10—14 miljarder euro, vilket motsvarar 5,5—7,5 procent av bruttonationalprodukten. Det betyder att den grå ekonomin orsakar samhället ekonomiska förluster på 4—6 miljarder euro per år.

Bekämpningen av den grå ekonomin kräver målmedvetna åtgärder av staten. Det centrala för att uppnå resultat är att minska möjligheterna att begå brott, öka risken att åka fast samt förbättra myndigheternas förmåga att reagera när det gäller avslöjande och bekämpning av svart ekonomi. Polisen, åklagarväsendet, domstolsväsendet, Tullen och skatteförvaltningen behöver därför tillräckliga resurser för att effektivt kunna bekämpa den grå ekonomin. Det är värt att komma ihåg att satsningarna på bekämpningen av den grå ekonomin snabbt betalar sig mångfaldigt tillbaka i form av skatteintäkter som inte annars skulle komma staten till godo.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 6 500 000 euro varav 5 000 000 euro för bekämpning av den grå ekonomin.

80. Överföringar till landskapet Åland

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

30. Avräkning till Åland (förslagsanslag)

Efter förhandlingarna mellan Ålands landskapsregering och rikets regering var det klart att regeringen inför behandlingen av statens budget för 2017 avsåg bereda ett beslut om höjning av avräkningsgrunden från 0,45 procent till 0,48 procent. Efter budgetförhandlingarna i september meddelade regeringen att justeringen inte fanns med i statsbudgeten för 2017. Trots att regeringen inte tog höjningen i statsbudgeten finns det starka och befogade grunder för överföringen av medel till landskapet. Utöver de förändringar som skett i statsboks slutets grunder som konsekvens av bolagiseringar av statliga verksamheter, som därmed påverkar avräkningen till Åland, bör det t.ex. stå klart att en större befolkning medför högre utgifter för att upprätthålla den offentliga servicen. Under den tid självstyrelselagen har varit i kraft har befolkningmängden ökat. Den uppgick vid årsskiftet 2015—2016 till närmare 0,53 procent från att ha utgjort 0,48 då systemet trädde i kraft. En höjning av avräkningsgrunden från 0,45 till 0,48 procent skulle motsvara ca 15 000 000 euro. Ålands särställning som självstyrande område och demilitariserat området ska respekteras inte bara i ord utan även i handling.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja avräkningen till Åland.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Minska kommunernas uppgifter

Vår vision är starka primärkommuner också i fortsättningen. På det sättet kan man trygga närservice och lokal demokrati. För att detta ska lyckas ska arbetssättet i kommunerna förnyas vid sidan av vårdreformen. Vi vill ha kommuner med tydliga och viktiga uppgifter. Via frivilliga kommun-sammanslagningar och omorganisering av kommunernas uppgifter kan kommunerna sätta fokus på sådana uppgifter som tryggar deras livskraft även i framtiden. Kommunerna hade år 2012 totalt 535 lagstadgade uppgifter. De baserade sig på över 30 lagar och förordningar. De flesta tillkom på 1990-talet, men också under 2000-talet har utvecklingen gått mot allt mer detaljerade uppgifter. Flera nya uppgifter har tillkommit även om man också målmedvetet under senaste åren har arbetat med att minska kommunernas uppgifter. Det arbetet bör fortsätta. Vi vill minska kommunernas uppgifter så att kommunerna istället kan koncentrera sig på sin kärnverksamhet — bra närservice åt kommuninvånarna.

Tillräckligt med personal inom äldreomsorgen

Regeringen har som avsikt att justera, det vill säga sänka, dimensioneringen av personalen inom äldreomsorgen och det effektiverade serviceboendet. Nuvarande miniminivå är 0,5, vilket i praktiken betyder att det på ett tio personers boende under ett dygn måste finnas fem skötare. Regeringens justering skulle sänka nivån till 0,4 vilket innebär att man sänker nivån på skötare från fem

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

till fyra på ett boende med tio personer. Dessa fyra ska fördela morgon-, kvälls- och nattsift mellan sig och det är lätt att räkna ut att det vid något skede i detta fall skulle leda till att det enbart finns en skötare på plats. En stor del av personerna i äldreomsorgen behöver stöd och hjälp i sin vardag oberoende av tiden på dygnet. Vi anser dessutom att våra äldre förtjänar en god vård. Personalen inom hälsovården åläggs redan idag ett stort ansvar och trycket ökar i och med ett minskat antal vårdare. Flera expertinstanser har även kritiserat dimensioneringen, dvs. minskningen av antalet vårdare. Vi anser att alla har rätt till ett värdigt liv, oberoende av ålder. Det måste finnas ett tillräckligt antal vårdare inom äldreomsorgen så att vårdarna har möjlighet att garantera att de kan erbjuda bästa möjliga vård med rimlig arbetsbelastning.

Grundande av våldtäktskriscenter

Enligt artikel 25 i Istanbulkonventionen ska Finland grunda stödcentrum för brottsoffer som blivit utsatta för våldtäkt eller annat sexuellt våld. För tillfället finns det endast två våldtäktskriscenter i Finland. Enligt experter borde Finland grunda åtminstone tre våldtäktskriscenter. Ett så kallat lågtröskelkriscenter skulle kosta cirka 300 000 euro om året.

Den svenskspråkiga missbrukarvården bör tryggas

Pixnekliniken i Malax är den enda missbruksklinik som ger svenskspråkiga missbrukare en möjlighet till anstaltsvård på modersmålet. Pixnekliniken betjänar såväl män som kvinnor från hela Finland. Det ges möjlighet till intensivkurser för personer med missbruk, anhörigkurser och anhörigsamtal samt eftervård och öppenvård. Det är av största vikt att vård som fungerar på svenska kan erbjudas till personer med missbruk. Medborgarna har en grundlagsenlig rätt att bemötas jämlikt, och den rätten manifesteras för svenskspråkiga missbrukare i rätten att ha tillgång till anstaltsvård på modersmålet. För att trygga verksamhetsförutsättningarna för Pixnekliniken behövs också statlig finansiering. Summan som krävs är inte stor men av avgörande betydelse för att garantera jämlik missbrukarvård på båda nationalspråken.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 7

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att minska kommunernas uppgifter.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen inte sänker personaldimensioneringen inom äldreomsorgen och effektiverade serviceboendet.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att grunda tre våldtäktskriscenter.

Reservationens förslag till uttalande 10

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för trygga missbrukarvården på svenska.

31. Ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar (reservationsanslag)

Finland har idag 313 kommuner. Antalet kommuner har minskat under de senaste tio åren till följd av medvetna åtgärder från statsmakten. År 1997 uppgick antalet kommuner ännu till 452. De små kommunerna täcker hälften av landets areal medan vi har nio städer med över 100 000 invånare. Dessa städer har 37 procent av Finlands invånare och 40 procent av arbetstillfällena. Vår vision är starka primärkommuner också i fortsättningen. På det sättet kan man trygga närservice och lokal demokrati. I vår modell ska kommunerna även i framtiden kunna ha ansvar för t.ex. socialvården. För att detta ska lyckas behöver vi frivilliga kommunsammanslagningar som komplement till en vårdreform. Nu håller i stället den största delen av kommunens uppgifter, exempelvis via den planerade vårdreformen, på att flyttas bort från det lokala beslutsfattandet. Vi vill ha kommuner med tydliga och viktiga uppgifter. Vi vill öka det statliga stödet för frivilliga kommunsammanslagningar för att trygga ett starkt kommunfält också i framtiden.

Vi föreslår

att moment 28.90.31 ökas med 25 000 000 euro för stöd till sammanslagning av kommunerna.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Sysselsättningen och näringslivet stöds med energiskattestöd. Det är tänkt att allmänna energiskattestöd främjar konkurrenskraften för yrkesmässig verksamhet och energiintensiv industri samt konkurrenskraften för och användningen av förnybara energikällor. Det kan till viss del låta bra, men med facit i hand används stöden som företagsstöd för storföretag som använder mycket energi. Samtidigt förvränger energiskattestöd marknaden eftersom möjligheten att få stöd varierar för olika branscher och företag. Exempelvis behandlas små och stora producenter i dagens läge olika. Årligen uppskattas staten förlora 200 miljoner euro i form av skatteintäkter av denna form utan att få någon kompensation för utgiften. Totalt uppskattas staten förlora upp till ungefär 400 miljoner euro på skattestöd på en sänkt elskatt till industrin. Detta bekräftar även Statens ekonomiska forskningscentral - VATT i sin utredning. Det har påvisats att företagets konkurrenskraft inte är avhängiga av energiskattestöden samt att stöden står i strid med Finlands klimatmål. Stödet fördelas inte rättvist till olika företag på lika villkor I detta ekonomiska läge behövs insatser av alla sektorer och därför vill vi slopa skattesänkningarna till energiintensiva företag och därmed göra en inbesparing på 218 000 000 euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 11

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slopa skatteåterbäringen till energiintensiva företag.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. (29.01 och 30, delvis) Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom verksamhetsområdet

50. Vissa understöd (fast anslag)

Folktinget är ett samarbetsorgan för den svenskspråkiga befolkningen i Finland som fungerar över de politiska gränserna. Alla riksdagspartier med svensk verksamhet deltar i arbetet. Med tanke på de viktiga uppgifter som Folktinget utför, är det nödvändigt att statsunderstödet höjs. Folktingets lagstadgade uppgift är att stödja och stärka det svenska språkets ställning och kulturen på svenska och att bevaka och främja den svenskspråkiga befolkningens rättigheter samt att ge information om det svenska. De aktuella reformerna och särskilt vård- och regionförvaltningsreformen har märkbart ökat Folktingets arbetsuppgifter.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.01.50 med 102 000 euro till Svenska Finlands folkting.

10. (29.10 och 30, delvis) Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Finlands skola är än så länge bland de bästa i världen och vi vill förbättra den. En avgiftsfri skola är den bästa garanten för ett jämlikt Finland. En bred allmänbildning, mångsidiga språkkunskaper och sociala färdigheter är viktiga för medborgarnas och landets framtid. Under recessionen på 1990-talet förstod man att låta bli att skära i utbildningen och det var klokt. Det ska vi komma i håg också nu. Genom att satsa på kvaliteten på i grundskolan skapar vi välmående och färdigheter för våra barn.. Grundskolan utgör grundpelare för det finländska utbildningssystemet och det ska vi slå vakt om.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 32 000 000 euro för att höja kvaliteten på den allmänbildande utbildningen.

31. (29.30.30) Statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Det fria bildningsarbetet fyller en central funktion för livslångt lärande. I Finland finns det 340 olika instanser som erbjuder fri bildning och var femte finländare deltar varje år i den fria bildningens verksamhet som ordnas runt om i landet. För den fria bildningen ansvarar fem olika institutionsformer: medborgarinstitut, folkhögskolor, sommaruniversitet, studiecentraler och idrottsinstitut. Den fria bildningen är öppen för alla, fördelaktig och lättillgänglig. Den har haft en särskilt avgörande betydelse för integrering av invandrare. Det är ofta i den fria bildningens institutioner som invandrare haft möjlighet att lära sig Finlands nationalspråk.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.31 med 5 000 000 euro för understöd till läroanstalter för fritt bildningsarbete.

20. (29.20 och 30, delvis) Yrkesutbildning

30. (29.20.30, 30.31, 32 och 51) Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Vi anser att regeringens nedskärningar på 190 miljoner euro i yrkesutbildningen är omöjliga att genomföra med bibehållen kvalitet i undervisningen, och de leder dessutom till betydande ojämlikhet mellan olika regioner och deras invånare. Det finns en uppenbar risk för att utbildningsutbudet försvagas betydligt i många regioner. Vi är i synnerhet bekymrade över att regeringen går in för att skära kraftigt uttryckligen i yrkesutbildningen utan en genomarbetad plan för hur nedskärningarna ska genomföras. Den regionala tillgången måste gå att trygga och yrkeskunniga personer måste kunna utbildas mångsidigt också i framtiden och därför föreslår vi en ökning på 25 miljoner euro för yrkesutbildningen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.30 med 20 000 000 euro för egentligt utvecklingsarbete och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar lagförslagen om besparingar för yrkesutbildning på andra stadiet till riksdagen samtidigt med lagförslagen om översyn av verksamhetslagstiftningen och finansieringen för yrkesutbildning på andra stadiet.

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att trygga den regionala tillgången till yrkesutbildning på andra stadiet och utbildningsutbudet på svenska.

40. (29.40 och 30, delvis) Högskoleutbildning och forskning

01. Finlands Akademis omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Finlands Akademi finansierar framstående forskning i Finland, verkar som sakkunnig inom vetenskap och forskningspolitik och stärker ställningen för vetenskap och forskning. Finlands Akademi bidrar till att stärka den finländska forskningens förnyelseförmåga och göra forskningen mångsidigare och mer internationell. Verksamheten är av stor vikt och en framgångsfaktor som Finland behöver för att trygga den högre utbildningen i vårt land.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.01 med 250 000 euro.

50. (29.40.50 och 30.21, delvis) Statlig finansiering av universitetens verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Regeringen skär ner anslagen till universiteten med 50 miljoner euro per år. Finansieringen av yrkeshögskolorna skärs ned med 25 miljoner euro per år. Dessutom har regeringen fryst ner universitetsindexet och yrkeshögskoleindexet fram till 2019. Nedsättningarna ackumuleras och ökar under kommande år, även i det fall att ekonomin skulle vända uppåt. Sammanlagt förlorar högskolorna och forskningen hundratals miljoner euro. Vi accepterar inte minskningen av anslagen till universitet och indexfrysningen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 68 300 000 euro för universitetens verksamhet.

(52) Särskild statlig finansiering för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (fast anslag)

Regeringen har också slopat den s.k. apotekskompensationen för Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet. Kompensationen för Helsingfors universitet har varit ca 30 miljoner euro och för Östra Finlands universitet ca en miljon euro. Regeringens massiva nedsättningar i utbildningen drabbar särskilt Helsingfors universitet som för närvarande är vårt mest framgångsrika universitet. Vi godkänner inte dessa nedsättningar och anser att apotekskompensationen bör återinföras.

Vi föreslår

att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att Helsingfors universitets och Östra Finlands universitets apotekskompensation återinförs.

55. (29.40.55 och 30.21, delvis) Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Regeringen skär ner anslagen till universiteten med 50 miljoner euro per år. Finansieringen av yrkeshögskolorna skärs ned med 25 miljoner euro per år. Dessutom har regeringen fryst ner universitetsindexet och yrkeshögskoleindexet fram till 2019. Nedsänkningarna ackumuleras och ökar under kommande år, även i det fall att ekonomin skulle vända uppåt. Sammanlagt förlorar högskolorna och forskningen hundratals miljoner euro. Vi accepterar inte minskningen av anslagen till universitet och indexfrysningen.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.40.50 med 32 000 000 euro för yrkeshögskolornas verksamhet.

70. Studiestöd

52. Statsborgen för studielån (förslagsanslag)

Vi godkänner inte regeringens studiestödsnedsänkningar. Samtidigt innebär det att studiestödet behöver inte heller bli lånebaserat, såsom regeringen föreslår, och därmed minskar behovet av statsborgen för studielån.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att utveckla studiestödet så att lånebetoningen minskar.

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Bibehållande av studiestödet oförändrat

Studiestödet utgör grundtrygghet för studerande. Regeringen skär ner högskolestuderandes studiepenning med ca 25 procent. Ingen annan befolkningsgrupps försörjning drabbas av lika stora nedsänkningar. Så gör man trots att regeringspartierna inför senaste riksdagsvalet lovade att inte skära i studiestödet. Nu gör regeringen precis tvärtom. Det vittnar om att regeringen nonchalerar studerande och utbildning. Vi kan inte godkänna att regeringen vill stävja statens skuldsättning genom att tvinga studerande att ta lån. De studerandes jobb är att studera. De ska också kunna leva utan att de samtidigt skuldsätter sig. Vi finländare har varit stolta över jämlikheten inom utbildningen. Det studiepenningsbetonade studiestödet har främjat de ungas möjligheter att studera oberoende av sin ekonomiska bakgrund. Tack vare studiestödet har fler unga som inte kommer från en familj med akademisk bakgrund kunnat söka sig till högskolestudier. Nu urholkar regeringens nedsänkningspolitik denna positiva utveckling. Tyvärr åskådliggör detta klart och tydligt regeringens värderingar. Vi godkänner inte regeringens studiestödsnedsänkningar. Högskolestuderandes studiepenning bör hållas på nuvarande nivå.

Studerandes inkomstgränser bör höjas med minst 50 procent

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 4 sv**

Samtidigt som regeringen skär hårt i studiestödet höjer den ändå inte studiestödets inkomstgränser för studerande. Detta är paradoxalt eftersom studerandes behov att arbeta vid sidan av studierna ökar då regeringen skär i studiestödet. Studiestödets inkomstgränser orsakar problem för många studerande som tvingas betala tillbaka stödmånader eller avbryta sitt jobb. Dessutom är arbetserfarenheten under studietiden en viktig första kontakt till arbetslivet och inom många branscher en förutsättning för att få jobb. Samtidigt går onödiga arbetstimmar inom förvaltningen till återbetalningsbyråkrati kring studiestödet. Svenska riksdagsgruppen föreslår därför att studiestödets inkomstgränser höjs med 50 procent.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i högskolestuderandes studiepenning.

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att studerandes inkomstgränser ska höjas med 50 procent.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Vårt gemensamma ansvar är att de unga får bästa möjliga start i livet och att samhället aktivt stöder dem som är i behov av särskilt stöd. För att lyckas med målsättningen krävs resurser men alternativet att inte hjälpa de unga till rätta, skapar på sikt betydligt högre kostnader. Utöver att det är en ekonomisk förlustaffär är det givetvis också en personlig tragedi som drabbar en ung människa. Varje ung människa måste garanteras en möjlighet att komma vidare i sitt liv. Den uppsökande ungdomsverksamheten är ett verktyg för att så ska kunna ske.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 1 500 000 euro för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Vi vill minska på byråkratin och öka på förvaltningens effektivitet genom att indra Landsbygdsverket

Vi vill minska på byråkratin och öka på förvaltningens effektivitet. Jordbruket är utsatt för den tyngsta byråkratin i landet. Vi har idag tre förvaltningsnivåer och en fjärde nivå för övervakning.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Därför vill vi avskaffa Landsbygdsverket. Då Landsbygdsverket upphör, skulle man föra över verksamheten på ett sådant sätt att jord- och skogsbruksministeriet skulle sköta om utvecklingen och programuppdateringar medan utbetalningar och övrig administration skulle skötas av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter. Trots att kommunerna, genom statsandelar, och ministeriet skulle kompenseras för denna verksamhet, finns det utrymme för inbesparingar. År 2017 skulle inbesparingarna uppnå 5 miljoner euro och år 2018 skulle inbesparingarna uppnå 10 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att Landsbygdsverket ska indras.

01. Förvaltning och forskning

01. Jord- och skogsbruksministeriets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Minska på byråkratin genom att lägga ner Landsbygdsverket

Vi vill minska på byråkratin och öka på förvaltningens effektivitet. Jordbruket är utsatt för den tyngsta byråkratin i landet. Vi har idag tre förvaltningsnivåer och en fjärde nivå för övervakning. Därför vill vi avskaffa Landsbygdsverket. Då Landsbygdsverket upphör, skulle man föra över verksamheten på ett sådant sätt att jord- och skogsbruksministeriet skulle sköta om utvecklingen och programuppdateringar medan utbetalningar och övrig administration skulle skötas av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter. Trots att kommunerna, genom statsandelar, och ministeriet skulle kompenseras för denna verksamhet, finns det utrymme för inbesparingar. År 2017 skulle inbesparingarna uppnå 5 miljoner euro och år 2018 skulle inbesparingarna uppnå 10 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.20.01 med 2 000 000 euro för jord- och skogsbruksministeriets omkostnader.

10. Utveckling av landsbygden

50. Statsbidrag för utvecklande av landsbygdsnäringsarna (reservationsanslag 3 år)

Landsbygdsrådgivningen bör tryggas

Avsikten med anslagen för landsbygdsfinansiering är att trygga rådgivning av hög kvalitet som är regionalt och innehållsmässigt täckande, vilket i sig skapar förutsättningar för jordbruksproduktion i hela landet. Genom landsbygdsrådgivningen vill man förbättra landsbygdsföretagares konkurrenskraft och kvaliteten på produkter och verksamhet, förbättra miljön och landsbygden bl.a. genom uppgörande av odlingsplaner samt bredda mångsidigheten i landsbygdsnäringsarna till att

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

även omfatta t.ex. energiproduktion, landsbygdsturism och entreprenad. Landsbygdsföretagen blir allt större, vilket medför att jordbrukarens tid och kunskap blir en begränsande faktor för produktionen, och därmed ökar behovet av stöd och rådgivning. Landsbygdsrådgivningen har under de senaste åren satsat speciellt på företagsekonomi, företagsledning och att finna kostnadseffektiva metoder över hela produktionsprocessen. Det har varit nödvändigt med tanke på de nuvarande produktpriserna och den lönsamhetskris som jordbruket nu befinner sig i.

Att låta rådgivningsorganisationernas statsbidrag ytterligare sjunka känns därför omotiverat. Enligt statsrådets förslag till statsbudget för år 2017 kommer anslaget till landsbygdens rådgivningsorganisationer att skäras rejält. För föreningar och sammanslutningar som utför landsbygdsrådgivning innebär detta en ohållbar utveckling.

I grund och botten är det fråga om att trygga den inhemska livsmedelsproduktionen. Det råder stor enighet om att man skall satsa på inhemsk livsmedelsproduktion, på ekologiskt producerade livsmedel och på närproducerad mat. Alla tänkbara åtgärder måste därför vidtas för att det målet ska uppnås. Till dessa hör också rådgivning. I en tid när landsbygdsföretagare är allt mer sysselsatta med pappersarbete i form av stödansökningar, tillstånd och rapportering är rådgivning för landsbygdsföretagare av allra största vikt för att klara av de allt ökande myndighetskraven. Därför är det också skäligt att staten kommer emot genom att öka, istället för att minska, finansieringen för dylik rådgivning.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 30.10.50 med 500 000 euro för utvecklande av landsbygdsnäringarna.

20. Jordbruk och livsmedelsekonomi

02. Livsmedelssäkerhetsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektivare övervakning

Det finns ett behov av att effektivera myndigheternas arbete när det gäller livsmedelssäkerhet. En del av effektiveringen är att minska på uppgifter där två myndigheter i praktiken sköter samma funktion. Livsmedelssäkerhetsverkets verksamhet kunde effektiveras på två punkter. Den första är laboratorietjänsterna för livsmedelssäkerhet inom Livsmedelssäkerhetsverket och Tullen. Genom att överföra laboratorietjänsterna till Tullen, kunde arbetet effektiveras utan att konsumenternas säkerhet äventyras. Den andra delen är övervakningen av djurvälstånd samt djur- och växthälsa. För tillfället kan Livsmedelssäkerhetsverkets och NTM-centralens övervakare besöka gårdar och inspektera samma djur och papper, men på olika dagar. Genom att överföra övervakningen till NTM-centralerna, kan man bättre koordinera gårdsbesöken och antalet besök skulle minska.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

att riksdagen minskar det föreslagna anslaget under moment 30.20.02 för Livsmedelssäkerhetsverkets omkostnader med 18 500 000 euro.

03. Landsbygdsverkets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Vi vill minska på byråkratin och öka på förvaltningens effektivitet. Jordbruket är utsatt för den tyngsta byråkratin i landet. Vi har idag tre förvaltningsnivåer och en fjärde nivå för övervakning. Därför vill vi avskaffa Landsbygdsverket. Då Landsbygdsverket upphör, skulle man föra över verksamheten på ett sådant sätt att jord- och skogsbruksministeriet skulle sköta om utvecklingen och programuppdateringar medan utbetalningar och övrig administration skulle skötas av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter. Trots att kommunerna, genom statsandelar, och ministeriet skulle kompenseras för denna verksamhet, finns det utrymme för inbesparingar. År 2016 skulle inbesparingarna uppnå 5 miljoner euro och år 2018 skulle inbesparingarna uppnå 10 miljoner euro.

Vi föreslår

att riksdagen minskar det föreslagna anslaget under moment 30.20.03 för Landsbygdsverkets omkostnader med 11 000 000 euro.

40. Naturresursekonomi

51. Främjande av fiskerihushållningen (reservationsanslag 2 år)

Finlands EU-medlemskap, en ökad internationell konkurrens samt vissa nationella faktorer har under de senaste åren förändrat fiskerinäringens verksamhetsförutsättningar i vårt land. Näringsens utveckling har till många delar varit negativ även om man kunnat notera ett allt större intresse för fiskprodukter på marknaden. Konsumenternas tillgång till inhemsk fisk har dock under den senaste tiden försämrats. Fiskerinäringen står därför inför stora utmaningar.

För att bibehålla arbetsplatserna inom fiskerinäringen i våra kustbygder och i insjöområdet samt för att också i framtiden kunna erbjuda konsumenterna inhemska fiskprodukter måste näringen kontinuerligt utvecklas av fiskets organisationer och våra myndigheter. Finlands Yrkesfiskarförbund har som yrkesfiskarnas organisation härvidlag en central position. Yrkesfiskarförbundet måste i denna situation tilldelas extra resurser för att effektivisera utvecklandet av näringen och informationsspridningen till fiskeriföretagarna. Anslaget skall användas för att förmedla information till fiskeriföretagarna, för att långsiktigt utveckla företagsverksamheten och företagsstrukturen inom näringen samt för att öka samarbetet mellan fiskeriföretagarna. Finlands Yrkesfiskarförbund finansierar sin verksamhet med medlemsavgifter från fiskarkåren. Emedan fiskarkåren en längre tid minskat har finansieringen försvårats. Finlands Yrkesfiskarförbund används regelbundet som sakkunniginstans av myndigheterna och innehar en central roll i utvecklandet av fiskerinäringen i Finland.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

att riksdagen ökar moment 30.40.51 med 50 000 euro för understöd till Finlands Yrkesfiskarförbund.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Trafiknätet

20. Bastrafikledshållning (reservationsanslag 2 år)

För människors och företags rörlighet och möjlighet att verka behövs fungerande bastrafikleder vars tillstånd upprätthålls. Under anslaget för bastrafikledshållning hör bland annat skötsel, användning och reparation av trafikledsnätet, livscykelhantering, egendomsförvaltning, planering, investeringar för att förbättra trafiklederna, trafikledningssystem samt styrning av och information om trafiken, forsknings- och utvecklingsverksamhet samt isbrytning, landsvägsfärjetrafiken, sjökartläggning och andra uppgifter som den som upprätthåller trafikleder, banor eller farleder har ansvar för samt betalning av skadestånd som föranleds av trafikledshållningen.

I ett stort land kan det ibland vara utmanande att klara av att sköta alla uppgifter som går under momentet bastrafikledshållning. Vi anser att det i ekonomiskt mer utmanande tider ska sättas fokus på att upprätthålla redan existerande bastrafikleder och inte bygga upp konkurrerande förbindelser som gör att resurserna sprids ut på flera leder som ändå kopplar samma start- och slutort. Därför vill vi minska anslaget för bastrafikledshållningen med 10 000 000 euro.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 31.10.20 med 10 000 000 euro.

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Väl fungerande trafikförbindelser är nödvändiga för att alla regioner i så stor utsträckning som möjligt ska vara likvärdiga. Staten har länge haft en uttalad strategi om att hela landet ska hållas levande. Fungerande infrastruktur är grundbulten i det arbetet. Riksdagen har också via budgetmedel satsat stora summor på att elektrifiera tågbanor, förbättra tågrälsarna och den vägen för snabba transporterna för att tågtrafiken ska vara ett konkurrenskraftigt och miljövänligt alternativ.

Beslutet att skära i anslaget för köp av kollektivtrafiktjänster går stick i stäv med det uttalade målet att utveckla tågförbindelserna. Y-tåget är ett exempel på en välanvänd kollektivtrafiktjänst som erbjöd invånarna en fungerande trafikförbindelse för pendling mellan huvudstadsregionen och Västnyland.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

De nedskärningar som regeringen valde att göra i köp av kollektivtrafiktjänster i budgetpropositionen år 2016 hade direkta följder för medborgarna på många håll i Finland. Speciellt i huvudstadsregionens kretskommuner, där en stor del av befolkningen pendlar från sin bostadsort till en annan kommun för att arbeta, blev inverkan kraftig.

För att råda bot på de problem som uppstått vill vi att anslaget för köp och utveckling av kollektivtrafiktjänster ökar så att fungerande kollektivtrafikförbindelser säkras.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 ökas med 6 000 000 euro för köp och utveckling av kollektivtrafiktjänster.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. (32.01, delvis) Förvaltning

02. Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektivare övervakning av livsmedelssäkerhet

Det finns ett behov av att effektivera myndigheternas arbete när det gäller livsmedelssäkerhet. En del av effektiveringen är att minska på uppgifter där två myndigheter i praktiken sköter samma funktion. Livsmedelssäkerhetsverkets verksamhet kunde effektiveras på två punkter. Den första är laboratorietjänsterna för livsmedelssäkerhet inom Livsmedelssäkerhetsverket och Tullen. Genom att överföra laboratorietjänsterna till Tullen, kunde arbetet effektiveras utan att konsumenternas säkerhet äventyras. En överföring av laboratorietjänsterna skulle förutsätta att anslagen för Tullens omkostnader ökas med 1 500 000 euro. Detta kunde ge en inbesparing på tre miljoner euro.

Den andra delen är övervakningen av djurvälstånd samt djur- och växthälsa. För tillfället kan Livsmedelssäkerhetsverkets och NTM-centralens övervakare besöka gårdar och inspektera samma djur och papper, men på olika dagar. Genom att överföra övervakningen till NTM-centralerna, kan man bättre koordinera gårdsbesöken och antalet besök skulle minska. Då skulle verksamheten effektiveras, göras mer kostnadseffektiv och det skulle underlätta gårdarnas liv. Genom att skära 14 miljoner kunde man föra över 7 miljoner åt NTM-centralerna för deras ökade uppgifter och fortfarande få en inbesparing på 7 miljoner.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.01.02 med 7 000 000 euro för närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader.

40. Statsunderstöd för främjande av företagets internationalisering samt entreprenörskap

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Viexpos verksamhet bör tryggas

Vår ekonomi är beroende av små- och medelstora företags framgång och deras möjligheter att kunna sysselsätta. Vi vet att det är i små- och medelstora företag de nya jobben uppstår. Österbotten är en av de regioner i vårt land som exporterar mest, där det finns stark företaganda och en tradition av framgångsrikt företagande. Genom att trygga andelslaget för exportfrämjande Viexpo i Österbottens och Mellersta Österbottens verksamhetsförutsättningar vinner små- och medelstora företag i hela landskapet. I övriga delar av landet sköter Finnpro denna verksamhet, men i Österbotten har Viexpo unik kompetens. Det tenderar att bli bortglömt när de statliga pengarna fördelas genom understöd till sammanslutningar som främjar utrikeshandel, näringspolitik och företags internationalisering. Vi vill trygga Viexpos viktiga verksamhet.

Vi föreslår

att moment 32.01.40 ökas med 40 000 euro för statsunderstöd till Viexpos verksamhet.

20. (32.20 och 01, delvis) Närings- och innovationspolitik

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Vi vill att stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet görs via oberoende instanser, som Tekes. Möjligheten för nya innovationer att uppstå och utvecklas måste kunna ske även utanför säsongbundna politiskt prioriterade områden. Att skära i Tekes finansiering och allokera anslag till politiska spetsprojekt kan leda till att det satsas på olönsamma affärsidéer istället för på Finlands nya Nokia. Vi vill att det skapas förutsättningar för utveckling av produkter med ett högt förädlingsvärde.

Finland kan inte konkurrera globalt i kvantitet, vi kan endast vinna gällande kvalitet. Samhällsutvecklingen formar efterfrågan på marknaden och därför behövs förbättrat samarbete mellan näringslivet, utbildningen och forskningen. Det skapar förutsättningarna för nya innovationer att växa fram. Därför anser vi att man inte kan skära i Tekes finansiering och i stödet av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet i den grad som nu föreslås. Vi godkänner inte regeringens massiva nedskärningar i Tekes anslag.

Forskningsanslag för träbyggnad

Främjande av träbyggnad ingår i regeringsprogrammet. De största hindren för träbyggnad är för tillfället brandregler och avsaknaden av gemensamma standarder. För att korrigera detta är det önskvärt att starta ett forskningsprojekt för att se över brandbestämmelserna.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.40 med 74 100 000 euro varav 1 100 000 euro för forskning i träbyggnad.

30. (32.30, delvis) Sysselsättnings- och företagssamhetspolitik

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

01. Arbets- och näringsbyråernas omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Effektivare arbetsförmedling

För att kunna garantera finländarna ett gott arbetsliv under hela arbetskarriären krävs att staten är med och stöder under de perioder som det av olika skäl blir avbrott i arbetet. Finland behöver fler som arbetar och betalar skatter för att trygga välfärdssamhället. Det förutsätter bättre rehabilitering och fortbildning av dem som nu går arbetslösa.

Den finländska arbetsmarknaden har under ett par decennier lidit av en obalans mellan utbud och efterfrågan. Det har delvis utbildats för stora årskurser inom vissa utbildningsområden medan antalet arbetsplatser minskat inom industri och produktion under 2000-talet. Utmaningen har legat i att hitta ett läge där arbetssökande och arbetsgivare finner varandra effektivare.

Idag finns ett stort antal lediga jobb och ett stort antal arbetslösa. Ändå hittar inte de här två varandra. En konkurrensutsättning av arbetskraftstjänsterna bör i högre grad möjliggöras för att skapa effektivare tjänster. Tilläggsutbildning ska ligga i fokus för att öka den arbetssökandes attraktivitet på arbetsmarknaden.

Det är uppenbart att de ovan nämnda åtgärderna inte kan implementeras i vårt nuvarande sätt att sköta arbetsförmedling. För att lösa de strukturella problemen krävs en omfattande reform där arbetskraftstjänsternas konkurrensutsättning i högre grad möjliggörs. Det vill vi stöda samtidigt som vi anser att det då är ändamålsenligt att minska på de offentliga arbetsförmedlingstjänsterna.

Vi föreslår

att riksdagen minskar moment 32.30.01 med 25 000 000 för arbets- och näringsbyråernas omkostnader.

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Arbetskraftsservicen ska kunna konkurreras ut

Finland behöver fler som arbetar och betalar skatter för att trygga välfärdssamhället. Det förutsätter bättre rehabilitering och fortbildning av dem som nu går arbetslösa. Bollandet med de långtidsarbetslösa mellan olika myndigheter måste upphöra och konkreta sysselsättningsåtgärder måste införas. I stället behövs det konkreta sysselsättningsåtgärder. Sysselsättningstjänsterna måste bli effektivare, och arbetsförmedlingen måste göras effektivare och mer resursorienterad. Tilläggsutbildning ska ligga i fokus för att öka den arbetssökandes attraktivitet på arbetsmarknaden.

Det bästa sättet att reformera sysselsättningstjänsterna är att ge ordentliga anslag åt försöket med de privata arbetsförmedlingstjänsterna så att tjänsterna på allvar kan tas i bruk. Regeringen agerar för försiktigt i detta avseende.

Vi föreslår

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 15 000 000 euro för privata arbetsförmedlings-tjänster.

60. Energipolitik

46. Kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (förslagsanslag)

Tidigare riktades auktioneringen av utsläppsrätter till finansieringen av Finlands utvecklings- och klimatarbete och det förfarandet fick positiv uppmärksamhet internationellt. Nu föreslår regeringen att utsläppshandelns intäkter riktas till den energiintensiva industrin. Detta trots att Statens ekonomiska forskningscentral sågade Arbets- och näringsministeriets utkast på ändringar i lagen om utsläppshandeln. VATT har även gjort en utredning kring de negativa effekterna av energiskattestöden överlag. Nu vill regeringen i enlighet med regeringsprogrammet finansiera stödet med inkomster från auktioneringen av utsläppsrätter.

Momentet motiveras bland annat även med att målet är att trygga den elintensiva exportindustrins konkurrenskraft. Det här håller inte heller streck, eftersom det har bevisats att företagets konkurrenskraft inte är avhängig av energiskattestöden samt att stödet står i strid med Finlands klimatmål.

Att regeringen flyttar inkomsterna från finansieringen av Finlands utvecklings- och klimatarbete gör att Finlands internationella anseende lider eftersom vi istället väljer att stöda industrin, som har den största energiförbrukningen. Finlandsbilden lider av de stora nedskärningarna i utvecklingsarbetet och att Finland redan mindre än ett år efter att Parisavtalet godkänts tar till åtgärder som inte gynnar vår klimatpolitik.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att slopa kompensationsstödet för utsläppshandelns indirekta kostnader.

70. Integration

30. Statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet (förslagsanslag)

Finlands flyktingkvot har år 2014 och 2015 legat på 1 050 flyktingar per år och 750 flyktingar för år 2016. För nästa år föreslår regeringen en kvot på 750 flyktingar. Detta samtidigt som flyktingströmmarna inte har varit lika stora sedan andra världskrigets slut. Idag tvingas en människa fly sitt hem var fjärde sekund och antalet flyktingar uppgår till 59,5 miljoner. Europa tar emot mindre än 10 procent av världens flyktingar.

Finland är ett av världens rikaste och jämlikaste länder och vi behöver visa solidaritet med de som har det sämre. Det är vår tur att erbjuda andra det skydd som tidigare givits åt oss. Flyktingpolitiken ska bygga på humanitet och på skydd av mänskliga rättigheter. Ingen ska tvingas leva i

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

otrygghet och misär. En ordentlig höjning av flyktingkvoten är ett bra sätt att långsiktigt hjälpa människor som har det svårt.

Vi vill se en ordentlig och stegvis höjning av flyktingkvoten. Just nu tar Finland emot många asylsökande, vilket motiverar en något lägre flyktingkvot än på längre sikt. Därför föreslår Svenska riksdagsgruppen att flyktingkvoten höjs från 750 till 2 500 flyktingar. För att en person, som inte talar landets språk, inte är bekant med Finlands lagstiftning och normer och dessutom eventuellt har erfarenheter som är traumatiska ska hitta sin plats i samhället behövs fungerande integration. Därför vill vi öka finansieringen av statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 32.70.30 med 9 600 000 euro för statlig ersättning för integrationsfrämjande verksamhet.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. (33.10 och 60, delvis) Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

50. Moderskapsunderstöd och statens understöd vid internationell adoption (förslagsanslag)

Kvinnor som beviljats asyl i Finland har rätt till moderskapsförpackningen, men de kvinnor som kommit till Finland men ännu väntar på beslut om asyl får ingen moderskapsförpackning. Det är självklart att de som väntar på beslut har minst lika stort behov av hjälp och stöd för sitt nyfödda barn. Därför anser Svenska riksdagsgruppen att även asylsökande bör få moderskapsförpackningen.

Nyfödda barn hör till den mest oskyldiga gruppen som tvingas lida av de rådande orättvisorna. Den ökade mängden asylsökande kan också innebära att väntetiden för ett asylbeslut kan bli lång. Moderskapsförpackningen skulle vara ett av de mest praktiska och konkreta sätten att hjälpa dessa barn och mammor.

Man bedömer att det kan komma cirka 10 000 asylsökande till Finland på årsnivå. En grov uppskattning, efter att man räknat bort andelen män, är att antalet spädbarn och barn som föds i Finland under väntetiden kan vara 133 per år. Värdet på en moderskapsförpackning är ca 300 euro. Detta betyder att med en relativt liten summa kan vi välja att hjälpa de mest utsatta och oskyldiga i den rådande humanitära krisen.

Med stöd av det som sägs ovan och med hänvisning till BM 115/2016 rd föreslår vi

att moment 33.10.50 ökas med 40 000 euro för moderskapsförpackning åt asylsökande.

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

I Finland är barnfattigdomen en växande trend. Samtidigt som den allmänna inkomstnivån stigit har fattigdomen bland barnfamiljer ökat. Antalet barn som bor i mindre bemedlade familjer har nästa tredubblats på tjugo år.

Barnfattigdom är vanligast i familjer med en försörjare. Ungefär 20 procent av alla familjer är ensamförsörjarfamiljer och en majoritet av dessa, 86 procent, har en moder som försörjare. Nuförtiden är 20 procent av ensamförsörjarfamiljer låginkomsttagare, i mitten på 1990-talet var andelen ungefär 10 procent. Av familjer med två försörjare är 7 procent låginkomsttagare. Orsakerna till de låga inkomsterna hos ensamförsörjarfamiljer är både arbetslöshet och nedskärningarna i inkomstöverföringarna. Det har visat sig vara svårare för en ensamförsörjare att återvända till arbetsmarknaden efter föräldraledighet.

De universella förmånerna och tjänsterna bildar grunden för bekämpningen av fattigdom bland barnfamiljer. Ett stort hot mot barnfamiljernas ekonomi är nedskärningarna av stöd. Genom den generella nedskärningen på 0,85 procentenheter sparar regeringen 11,7 miljoner euro i barnbidraget, vilket ytterligare försvagar levnadsnivån för familjer med de lägsta inkomsterna. Vi vill rikta 11,7 miljoner euro, som motsvarar regeringens nedskärning, till att höja barnbidragets ensamförsörjartillägg. Det betyder att tillägget stiger med 6,2 euro i månaden per barn, dvs. från 48,55 euro till 54,75 euro per månad.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja ensamförsörjartillägget till barnbidraget.

57. (33.60.35) Grundläggande utkomststöd (förslagsanslag)

Ensamförsörjarna hör till de barnfamiljer som har den allra svagaste ekonomin. Det ter sig oräddvist att det är just ensamförsörjarna som i dagens läge i många fall går miste om nyttan med barnbidragets ensamförsörjartillägg. Därför bör kopplingen mellan barnbidragets ensamförsörjartillägg och utkomststöd slopas.

I dag påverkar ensamförsörjartillägget storleken på utkomststödet. I praktiken dras ensamförsörjartillägget direkt av utkomststödet till ensamförsörjare. Den nuvarande lagstiftningen om utkomststöd leder till att det som staten ger med ena handen tar kommunen med den andra. Utredningar visar att ett ensamförsörjarehushåll mer än andra barnfamiljer är beroende av utkomststöd för sitt uppehälle. För att de ensamförsörjarehushåll där situationen är speciellt utmanande ska ha en nytta av en höjning av ensamförsörjartillägget, måste kopplingen till utkomststödet slopas.

Eftersom ändringen av lagen om utkomststöd medför tilläggsutgifter för kommunerna i form av en förhöjning av kostnaderna för utbetalda utkomststöd bör kommunerna kompenseras genom en motsvarande höjning av statsandelarna för kostnader i anslutning till det grundläggande utkomststödet. Genom denna ändring vill vi stöda en av de grupper som har det allra svårast i vårt samhälle, nämligen ensamförsörjarna.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

Kombinerat med det förhöjda ensamförsörjartillägget stärker dessa två åtgärder ensamförsörjarnas ställning sammanräknat med 24,5 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att kopplingen mellan utkomststødet och ensamförsörjartillägget till barnbidraget slopas.

20. Utkomstskydd för arbetslösa

50. Statsandel till grunddagpenning (förslagsanslag)

Vår arbetsmarknad har under ett par decennier lidit av en obalans mellan utbud och efterfrågan. Vi har bollat med långtidsarbetslösa mellan olika myndigheter i stället att införa konkreta sysselsättningsåtgärder. Utmaningen har legat i att hitta ett läge där arbetssökande och arbetsgivare finner varandra effektivare. Aktiva insatser från arbetsförmedlingen bör göras i början av arbetslöshetsperioderna eller direkt vid permitteringar. Det är också viktigt att uppmuntra, också från statligt håll, till egen aktivitet genom att höja den inkomstbundna dagpenningen en aning och samtidigt förkorta utbetalningsperioden. Danmark har goda erfarenheter av en dylik modell. Undersökningar från Finland visar också att största delen av de som får ett nytt jobb får det genast i början eller i slutet av den tid man har rätt till dagpenning. Vi tror på att en förändrad modell leder till att flera snabbare återvänder till arbetslivet.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att systemet med inkomstrelaterad dagpenning utvecklas så att det blir mer motiverande. Detta kan göras om stødet ges ut en kortare tid, men stødbeloppet höjs under de första 100 dagarna av arbetslöshetsperioden.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Regeringen vill öka konkurrenskraften genom att minska kostnaderna på arbetsmarknaden. Samtidigt vill man förlänga arbetskarriärerna både i början, mitten och slutet. Regeringen vill helt enkelt att finländarna ska jobba lite mera och längre.

Ifall dessa målsättningar ska uppnås är det av största vikt att vi även satsar på arbetshälsan. Professor Guy Ahonen har i en rapport konstaterat att samhället förlorar upp till 25 miljarder euro per år på grund av sjukpensioner, sjukfrånvaro, sjuknärvaro och arbetsolycksfall. Genom att satsa på välmående i arbetslivet och rehabilitering kan samhället spara miljarder samtidigt som individens livskvalitet höjs.

Betänkande FiUB 35/2016 rd

Reservation 4 sv

En viktig del i satsningen på arbetshälsan är AURA-stödet som ges för arbetsrelaterad rehabilitering. Att spara på rehabiliteringen får lätt dyra konsekvenser, sparplanerna riskerar också leda till uppsägning av personal vid de olika rehabiliteringsenheterna.

Att slopa AURA-rehabiliteringen hotar direkt den svenskspråkiga arbetsrehabiliteringen vid Härmä Rehab. Enheten i Härmä är den enda i landet som erbjuder arbetsrehabilitering på svenska. En nedkörning av verksamheten skulle betyda att svenskspråkiga inte längre får denna service på sitt modersmål. Regeringen bör se till att de språkliga rättigheterna tryggas också i framtiden när det gäller rehabilitering.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.30.60 med 10 000 000 euro för rehabilitering.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Pensionärerna med låga inkomster drabbas hårdast av regeringens nedskärning på 0,85 av samtliga sociala förmåner. Också vård- och läkemedelskostnader stiger nästa år.

Garantipensionen garanterar för tillfället en minimipension på 766,85 euro i månaden för personer bosatta i Finland. De pensionärer som lever på garantipension hör till de mest utsatta i vårt samhälle. Vi vill därför höja beloppet för garantipensionen med 10 euro i månaden och föreslår därför 12 miljoner euro till under detta moment.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja garantipensionen.

50. Stöd till veteraner

56. Utgifter för rehabilitering av frontveteraner (reservationsanslag 2 år)

Krigsveteraner har gjort en stor insats för vårt land och självständigheten. I dag uppgår antalet krigsveteraner till ca 22 000. Under de senaste åren har anslagen för veteraner minskat i och med att de kvarlevande veteranerna blivit färre. Veteranorganisationerna har varit allvarligt bekymrade för den otillräckliga anslagsnivån såväl i fråga om rehabilitering och tjänster som levereras hem.

Med beaktande av att antalet veteraner minskar och åldern hos dem som fortfarande lever har blivit högre är det motiverat att slopa särbehandlingen på grund av invaliditetsprocent och erbjuda alla veteraner förmåner på grund av individuell bedömning av behovet av tjänster. Utgångspunkt

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

ten för åtgärder för veteraner ska vara att varje veterans individuella behov av rehabilitering och tjänster ska bedömas och beaktas.

Nästa år firar Finland självständighetens 100-årsjubileum. Därför ska vi satsa på veteraner för att visa att vi värdesätter dem som kämpat för vår självständighet.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.50.56 med 10 000 000 euro för utgifter för rehabilitering av frontveteraner.

60. (33.60, delvis) Av kommunerna anordnad social- och hälsovård

52. Statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet (reservationsanslag 2 år)

Våld mot kvinnor är ett samhälleligt problem som har sociala, hälsomässiga och ekonomiska konsekvenser för både individen och samhället. År 2011 undertecknade Finland Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (den så kallade Istanbulkonventionen). Syftet med den är att förebygga och utrota våld mot kvinnor, att skydda offer för våld samt att ställa våldsförövare till svars för sina gärningar. Konventionen blev för Finlands del bindande den 1 augusti 2015 och förbinder parterna till bekämpande och förebyggande arbete för våld mot kvinnor och våld i hemmet.

Våldet mot kvinnor anses vara en av de allvarligaste kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Finland. Uppfyllandet av konventionens huvudmål förutsätter ett omfattande, övergripande och samordnade tväradministrativt handlingsprogram. Ett av målen med konventionen är att garantera skyddshemsplatser för offer och en nationell, avgiftsfri telefontjänst för våldsoffer som är öppen dygnet runt. Enligt konventionen borde det finnas en skyddshemsplats per 10 000 invånare. I dag finns det 19 producenter av skyddshemstjänster i Finland med sammanlagt 120 platser. Enligt rekommendationen borde det finnas 500 platser. Under förra året räknade man att 300 personer blev utanför skyddshemsverksamheten. Barn ingår inte i siffran. Då barnen räknas med blev 450 personer utan plats på skyddshemmen förra året.

Eftersom Finland har förbundit sig till Istanbulkonventionen krävs det att fler skyddshem och skyddshemsplatser grundas. Vi föreslår därför en tilläggsfinansiering för skyddshemsverksamheten på 15 000 000 euro. Det skulle innebära att 25 nya skyddshem kunde påbörja verksamhet och att skyddshemsplatserna skulle öka med 175 nya platser.

Vi föreslår

att riksdagen ökar moment 33.60.52 med 15 000 000 euro för statlig finansiering av utgifterna för skyddshemsverksamhet

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

Vi vill förskjuta tyngdpunkten så att beskattningen av arbete minskar och beskattningen av konsumtion i stället ökar. En moderat höjning av mervärdesskatten (0,5 procentenheter) i alla momsklasser möjliggör större inkomstskattelättnader än regeringens.

I vår alternativa budget använder vi de drygt 400 miljoner euro som vi får in på momshöjningen till inkomstskattelättnader, men också för andra åtgärder som särskilt stärker låginkomsttagares och pensionärers disponibla inkomster. Skatteväxlingen ökar inte inkomstklyftorna i samhället.

Vi sporrar företagsamheten genom att höja hushållsavdraget från 2 400 euro till 3 000 euro. Dessutom vill vi öka den avdragbara andelen av arbetsersättningen från nuvarande 45 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från nuvarande 15 procent till 30 procent. Det höjda hushållsavdraget beräknas minska statens skatteintäkter med 90 miljoner euro.

De extra satsningarna för att bekämpa grå ekonomi kombinerat med det höjda hushållsavdraget förväntas ha dynamiska effekter. Fler arbetsplatser inom servicesektorn förväntas inbringa extra skatteinkomster 120 miljoner euro.

Vi anser att regeringens sänkning av bilskatten inte är motiverad i detta ekonomiska läge och föreslår att den slopas. Den ger 67 miljoner euro mera i skatteintäkter.

För att utöka skatteintäkterna föreslår vi också att staten slopar skattefriheten för köp av första fastighet och första aktielägenhet vilket beräknas ge 95 miljoner euro extra i statskassan. Ytterligare föreslår vi att mervärdesskatten för digital distribution ska vara densamma som för tryckt innehåll, som har den lägsta momsatsen. Denna enskilda stödåtgärd för utgivning av digitala publikationer beräknas minska statens inkomster från moms med 6 miljoner euro.

Båtskatten bör slopas

Den nya båtskatten bör slopas. Införandet av en båtskatt är inte ändamålsenligt, eftersom den tyvärr mest drabbar vanliga båtägare, arbetare och pensionärer som behöver båt i sina vardagliga liv. För det andra är båtskatten orättvis eftersom båtregistret som skatten baserar sig på inte är helt uppdaterat eller planerat att utgöra grunden för ett beskattningssystem. Med andra ord vissa ska betala, andra inte. Det är säkert att övervakningen och indrivningen av båtskatten blir mycket svårt. Dessutom skulle båtskattens enda sysselsättande verkan ligga främst på finansministeriet, skatteförvaltningen och Trafi. Härmed ökar regeringen byråkratin men tyvärr inte skatteinkomsterna. Ändå beräknar regeringen av någon orsak att skatten kommer att hämta in cirka 50 miljoner euro per år. Risker med båtskatten är att den sannolikt kommer att påverka den ekonomiska aktiviteten negativt. Skärgårdsturismen och småbåtstillverkningen skulle lida av båtskatten. Samtidigt skulle skatten vara en avsevärd extra kostnad för Finlands Sjöräddningssällskap och den frivilliga sjöräddningen. Det är olyckligt att skatten skulle gälla också motorcyklar och snöskotrar –

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

som deras ägare redan betalat både mervärdesskatt och bränsleskatt. En ny skatt minskar efterfrågan på och försäljningen av dessa fordon. Skatten har en negativ effekt på de företags- och hobbyformer där motorcyklar och snöskotrar behövs.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen avstår från planerna att uppbära en båtskatt.

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

Skatteväxling

Vi menar att beskattningen ska samla in så mycket medel som behövs för att upprätthålla vårt nordiska välfärdssamhälle. Skatterna ska uppbäras effektivt och rättvist och grunda sig på betalningsförmågan. Beskattningen ska också motivera till arbete och företagande, och den bör främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Bara genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsgrad, som genererar skatteintäkter kan välfärdssamhället garanteras, även på lång sikt.

Finlands position på World Economic Forums lista på världens mest konkurrenskraftiga länder har nyligen sjunkit till en tionde plats. Vår konkurrenskraft är inte tillräckligt bra och det ser vi, enligt företagen i Finland, bland annat på att vår exportökning är långsammare än tillväxten på våra exportmarknader. Det finns därmed alltså goda skäl att reformera vår ekonomi. En av grundförutsättningarna är att det alltid ska vara lönsamt att ta emot jobb och att jobba. För att nå det målet krävs ett flertal åtgärder. En av dem är att sänka skatten på arbete. Genom en sänkt skatt minskar risken för olika bidragsfällor och tröskeln för att ta emot jobb sjunker. Vi vill förskjuta tyngdpunkten så att beskattningen av arbete lindras och beskattningen av konsumtion i stället ökar. Det gör vi genom att höja samtliga tre momsatsen med 0,5 procentenheter. Höjningen av momsbeskattningen bör ge lika mycket som sänkningen av inkomstskatten tar.

I samband med att mervärdesskatten fastställs vill vi ändra på momsatsen för digitalt medieinnehåll. Vi föreslår att mervärdesskatten för digital distribution ska vara densamma som för tryckt innehåll, som har den lägsta momsatsen. Denna enskilda stödåtgärd för utgivning av digitala publikationer beräknas minska statens inkomster från moms med 6 miljoner euro.

Största delen av mervärdesskattebasen utgörs av hushållens konsumtion, som står för nästan 70 procent av mervärdesskatteintäkterna. Därför är det helt fundamentalt för oss att en höjning av mervärdesskatten går hand i hand med en inkomstskattesänkning, som vi även föreslår. Därför vill vi genom vår skatteväxling öka intäkterna och höja mervärdesskatten med 413 miljoner euro.

Höjt hushållsavdrag

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 4 sv**

Den finländska arbetsmarknaden förändras hela tiden. Andelen löntagare med ett fast anställnings- eller tjänsteförhållande minskar samtidigt som antalet frilansare och ensamföretagare ökar. Bland landets företagare har andelen ensamföretagare och näringsidkare stigit till två tredjedelar. Det visar att frilansarna och ensamföretagarna utför en större del av det arbete som tidigare sköttes av löntagare.

I dagsläget innehåller vårt skattesystem många typer av skatteavdrag. En del av avdragen gynnar företagsamhet och sysselsättning, en del minskar på svartjobben och en del gynnar utsatta grupper i samhället. Alla skatteavdrag bör bedömas mot deras beräknade sysselsättande effekt. Nya avdrag är motiverade om de bedöms stimulera sysselsättningen och därmed bidra till skatteintäkter.

Hushållsavdraget är ett bra exempel på en avdragsform som bidrar till skatteintäkter, gynnar företagsamhet och förbättrar sysselsättningsgraden. Hushållsavdraget bidrar dessutom till att motverka svart ekonomi. Tidigare utvärderingar har visat att bortfallet av skatteintäkter på grund av avdraget betalat sig tillbaka i och med att sysselsättningen och därmed också skatteintäkterna ökat. Därför vill vi höja hushållsavdragets maximibelopp från 2 400 till 3 000 euro. Därutöver vill vi höja den avdragbara andelen av ersättningen för arbete från 45 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från 15 procent till 30 procent.

Vi föreslår därför att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att statsrådet bereder de ändringar i grunderna för inkomstbeskattningen som ingår i Svenska riksdagsgruppens alternativa budget (DI 14/2016 rd).

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att höja hushållsavdragets belopp från 2 400 till 3 000 euro per år och den avdragbara andelen av ersättningen för arbete från 45 procent till 60 procent och den avdragbara andelen av utbetald lön från 15 procent till 30 procent.

04. Skatter och avgifter på grund av omsättning

01. Mervärdesskatt

Vi menar att beskattningen ska samla in så mycket medel som behövs för att upprätthålla vårt nordiska välfärdssamhälle. Skatterna ska uppbäras effektivt och rättvist och grunda sig på betalningsförmågan. Beskattningen ska också motivera till arbete och företagande, och den bör främja ekonomisk tillväxt och sysselsättning. Bara genom en hållbar tillväxt och en hög sysselsättningsgrad, som genererar skatteintäkter kan välfärdssamhället garanteras, även på lång sikt.

Finlands position på World Economic Forums lista på världens mest konkurrenskraftiga länder har nyligen sjunkit till en tionde plats. Vår konkurrenskraft är inte tillräckligt bra och det ser vi,

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 4 sv**

enligt företagen i Finland, bland annat på att vår exportökning är långsammare än tillväxten på våra exportmarknader. Det finns därmed alltså goda skäl att reformera vår ekonomi. En av grundförutsättningarna är att det alltid ska vara lönsamt att ta emot jobb och att jobba. För att nå det målet krävs ett flertal åtgärder. En av dem är att sänka skatten på arbete. Genom en sänkt skatt minskar risken för olika bidragsfällor och tröskeln för att ta emot jobb sjunker. Vi vill förskjuta tyngdpunkten så att beskattningen av arbete lindras och beskattningen av konsumtion i stället ökar. Det gör vi genom att höja samtliga tre moms-satser med 0,5 procentenheter. Höjningen av momsbeskattningen bör ge lika mycket som sänkningen av inkomstskatten tar.

I samband med att mervärdesskatten fastställs vill vi ändra på momssatsen för digitalt medieinnehåll. Vi föreslår att mervärdesskatten för digital distribution ska vara densamma som för tryckt innehåll, som har den lägsta momssatsen. Denna enskilda stödåtgärd för utgivning av digitala publikationer beräknas minska statens inkomster från moms med 6 miljoner euro.

Största delen av mervärdesskattebasen utgörs av hushållens konsumtion, som står för nästan 70 procent av mervärdesskatteintäkterna. Därför är det helt fundamentalt för oss att en höjning av mervärdesskatten går hand i hand med en inkomstskattesänkning, som vi även föreslår. Därför vill vi genom vår skatteväxling öka intäkterna och höja mervärdesskatten med 413 miljoner euro.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om höjning av alla mervärdesskattesatser med 0,5 procent.

10. Övriga skatter

03. Bilskatt

Regeringen föreslår en sänkning av bilbeskattningen med sammanlagt ca 200 miljoner euro under regeringsperioden. Lindringen genomförs stegvis 2016—2019. Som en följd av regeringens förslag skulle bilskattens intäkter år 2017 minska med 67 000 000 euro.

Vi anser inte att en sänkning av bilskatten är motiverad i dagens trängda ekonomiska läge och vi tror inte att den har väntade dynamiska effekter. Vi anser att den summa som staten förlorar i och med bilskattesänkningen istället bör användas för att finansiera åtgärder som främjar sysselsättningen, vilket i sin tur medför ökade skatteintäkter för att finansiera välfärden. Därför föreslår vi att bilskatten ska hållas på 2015 års nivå.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att återställa bilskatten till 2015 års nivå.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 4 sv

05. Överlåtelseskatt

En av de största skatteutgifterna på momentet är befrielse från överlåtelseskatt vid köp av första bostad, vilken uppgår till uppskattningsvis 95 000 000 euro.

I ekonomiskt svåra tider finns det behov av att se över de offentliga utgifterna och se till att alla på ett rättvist sätt deltar i att förbättra den ekonomiska situationen.

Det är inte statens primära uppgift att via skattelättnader uppmuntra till privat ägande. Därför anser vi att köp av första fastighet och första aktielägenhet är en förmån vi finländare kunde avstå från i detta läge. Det kan ha vissa mindre effekter på bostadsmarknaden, men sannolikt påverkar inte förändringen marknaden i någon större mån. Därmed anser vi att man kan göra en inbesparing på 95 000 000 euro genom att slopa befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad.

Vi föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 29

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar till riksdagen en proposition om att slopa befrielsen från överlåtelseskatt vid köp av första bostad.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2017 enligt utskottets betänkande men med de ändringar som föreslås i reservationen,

att de 29 uttalandena ovan godkänns och

att misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan godkänns.

Helsingfors 13.12.2016

Mats Nylund sv
Joakim Strand sv

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 5 kd

RESERVATION 5 kd

Allmän motivering

Det ekonomiska läget i Finland är fortsatt svagt när vi närmar oss mitten av regeringsperioden. De offentliga finanserna lider av ett kroniskt underskott och den offentliga skulden har överstigit 60-procentsgränsen i EU:s tillväxt- och stabilitetspakt. Regeringen lovade vid en presskonferens efter höstens budgetmangling att skuldsättningen av finska staten upphör 2021. Förutom att löftet ska infrias av den kommande regeringen finns det inte grund för att vi ska uppnå målet. Finansministeriets tjänstemän har bedömt skuldutvecklingen annorlunda och det finns inte trovärdiga sätt att bryta skuldsättningen. Det är viktigt att regeringen kommer att särskåda frågan vid den kommande halvtidsöverläggningen.

Det finns risk för att regeringen lämnar landets ekonomi till nästa regering i sämre skick än den fick den från sin företrädare. Nästa års budget kommer att ha ett underskott på 5,5 miljarder euro. Om allting går som man önskar är det först 2019, dvs. när nästa regering tar över, som underskottet på 4,7 miljarder underskrids. År 2020 kommer underskottet fortfarande att vara 3,3 miljarder euro, men enligt regeringens uppskattning kommer det att på ett oförklarligt sätt försvinna året därpå. Kontrasten mellan regeringens och finansministeriets tjänstemäns bedömningar tyder på att regeringens ekonomiska politik vilar på alltför optimistiska förväntningar. Det behövs stora förändringar på arbetsmarknaden, bättre sporrar för företagsamhet och exportfrämjande för att en riktig svängning till det bättre ska kunna ske. Finland kan resa sig bara om vi skapar förutsättningar för nya arbetstillfällen.

Tillräckliga satsningar på kompetens, forskning och innovationer är nödvändiga, men regeringen skär i budgeten för nästa år — utöver de tidigare nedskärningarna — med mer än 50 miljoner euro i den mest produktiva tekniska forskningen. Det finns också skäl att satsa mer på företagens marknadsföringskompetens. Vi kan utveckla produkter i Finland, men marknadsföringskompetensen är på en dålig nivå. När det gäller bland annat att ta fram varumärken ska vi ha Sverige som exempel och därför bör arbets- och näringsministeriet satsa större anslag för detta ändamål. Vi kristdemokrater vill satsa mer på forskning, utveckling och innovationer, utbildning, stödjande av företagsamhet och förbättring av sysselsättningen än vad regeringen gör. I stället för nedskärningar behöver vi extra anslag för offentlig sysselsättnings- och företagsservice. Anslagen måste i synnerhet gå till startpengar för företagsetablering och till åtgärder för att bekämpa långtidsarbetslöshet med hjälp av lönesubvention och stöd till exportmarknaden. Också fungerande och lämpliga trafikförbindelser är ett livsvillkor för företagsamheten i hela landet.

Högkvalitativ utbildning är viktig för Finlands konkurrenskraft. Regeringen har redan skurit hårdhänt i högskoleutbildningen och ungdomsgarantin. Nu är det yrkesutbildningens tur med oskickligt tajmade nedskärningar på 190 miljoner euro nästa år innan reformlagstiftningen blir klar. Finlands framgångar är beroende — nu och i framtiden — av stark kompetens. Därför fokuserar vår riksdagsgrupp sina ökningsförslag uttryckligen på utbildning, utveckling och innovationer.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

Ekonomisk tillväxt behövs för att trygga välfärdstjänsterna. Men tillväxt kommer inte ur tomma intet. Det hör till det allmänna att skapa ett gynnsamt klimat för företagsamhet och ekonomisk aktivitet. Därtill behövs det en omvärld som driver på ekonomisk tillväxt. Våra primära mål måste vara att balansera upp de offentliga finanserna, generera ekonomisk tillväxt och förbättra sysselsättningsläget. Dessutom måste jämvikt i ekonomin uppnås på ett socialt hållbart sätt. Sparåtgärderna får inte sättas in på ett sätt som leder till sämre ekonomisk tillväxt och lägre sysselsättning.

De viktigaste åtgärderna för att anpassa de offentliga finanserna består av väl genomtänkta strukturreformer. Bland dessa är omstruktureringen av social- och hälsovården den mest betydande. Kristdemokratiska riksdagsgruppen uppmanar regeringen att skärpa de ursprungliga målen för reformen och styra reformen i den riktningen. Dessa mål var 1) smidiga servicekedjor genom integrering av primärvården, den specialiserade sjukvården och socialvården, 2) medborgarnas jämlikhet i tillgången till service och 3) besparingar på tre miljarder euro för ökade kostnader före utgången av 2029. De sakkunniga varnar just för äventyrande av dessa mål på grund av kopplingen av politiska sekundära mål till vårdreformen. Vår riksdagsgrupp förutsätter fastställande av ett riksomfattande servicelöfte, slopande av bolagiseringstvånget och en lättare valfrihetsmodell i den fortsatta beredningen av social- och hälsovårdsreformen.

Vårt land behöver också en övergripande grundtrygghetsreform där det är lönsamt att ta emot jobb. Vi anser att försöket med basinkomst nästa år är slöseri med både pengar och tid, eftersom den modell som prövas inte är genomförbar och inte ger rätt information för slutsatser med tanke på det fortsatta arbetet. Däremot måste regeringen arbeta för att snabbt införa ett nationellt inkomstregister för att grundtrygghetsreformen ska kunna genomföras. Kristdemokraterna föreslår som grund för grundtrygghetsreformen en modell för motiverande grundtrygghet där de nuvarande stöden samordnas med lön och beskattning och sammanslås till ett enda stöd. Stödet bestäms enligt hushållets situation och minskar utan trösklar när inkomsterna ökar. Stödet ska fortfarande vara behovsprövat, inte automatiskt som basinkomsten. Motiverande grundtrygghet är en tillämpning av modellen Universal Credit, som funnits i Storbritannien och som kan byggas ut. Den undanröjer dröjsmålen i utbetalningarna och gör det lönsamt att också ta emot låglönearbete.

Kristdemokratiska riksdagsgruppens alternativ fokuseras på mänsklighet och social rättvisa. Våra ändringar i relation till propositionen avser sparförslag som på sikt ger samhället större kostnader och ökar den sociala ojämlikheten. Utöver en omfördelning av sparbetingen erbjuder vi de som har det allra sämst ställt förbättringar i vardagen och försörjningen. Ett samhälle som står på en socialt hållbar grund är den bästa plattformen för ekonomisk framgång.

Tiotusentals finländare står varje vecka i brödköerna. Nästan 400 000 medborgare har betalningsanmärkning och den största gruppen är män på 25—44 år, alltså män i bästa arbetsför ålder. Det behövs en grundlig utredning av de faktorer som driver människor ut i marginalen och tydliga lösningar för hur detta kan förebyggas och hur man kan hjälpa dem tillbaka på fötterna.

Ungdomsgarantin som infördes av den förra regeringen har varit ett effektivt verktyg för att motverka marginalisering bland unga. Det är ett bra system som inte får skrotas utan det måste underhållas och vidareutvecklas. Regeringen vill avveckla kompetensprogrammet för unga vuxna som ingått i ungdomsgarantin. Samtidigt får unga vuxna sämre möjligheter att komma in på läroavtalsutbildning. Resurserna för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsar-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

bete har också skurits ner. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete är precis den typen av förebyggande insatser där anslagen betalar sig mångfalt. Vi föreslår ökning för dessa.

Kristdemokratiska riksdagsgruppen godkänner inte de föreslagna nedskärningarna av indexbundna förmåner såsom minimidagpenningar, bostadsbidrag och fronttillägg och föreslår att de alla ska tas tillbaka. Dessutom föreslår vi att garantipensionen höjs med 10 euro och att nedskärningar i läkemedelsersättningarna och äldreomsorgen tas tillbaka.

I år genomfördes en kraftig höjning av klientavgifterna inom socialvården och hälso- och sjukvården med 30 procent. Detta enskilda beslut har fått många äldres och långtidssjukas ekonomi att spåra ur. Dessutom har många sjukvårdsdistrikt gjort sin faktureringspraxis osmidig och låter förfallna fakturor gå till indrivning omedelbart. I de mest drastiska fallen befinner sig patienten fortfarande i intensivvård när fakturan överförs till ett inkassobolag. Summorna i fakturorna blir flerfaldiga och misären är enorm. Vi förutsätter att regeringen utreder orsakerna till ökade försörjningsproblem, de offentliga aktörernas roll i uppkomsten av ekonomisk misär och söker lösningar för att förebygga extrem fattigdom och desperation.

Också barnfamiljernas situation är trängd. Vi vill underlätta deras vardag genom att minska gruppstorlekarna i den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken, dra tillbaka nedskärningarna i barnbidraget och införa ett nytt försörjartillägg på 200 euro per månad för studerande med familj. Att underlätta vardagen för barnfamiljerna och möjligheterna att kombinera studier och familjeliv kan ha en positiv effekt också på befolkningsutvecklingen. Nativiteten är alarmerande låg och metoder för ökad nativitet måste aktivt sökas och prövas. Det är oansvarigt att låta sparåtgärderna drabba barn, unga och familjer eftersom de på sikt ökar kostnaderna för samhället genom att förvärra hållbarhetsgapet och öka risken för utslagning.

Det måste bli mer lönsamt att arbeta. Därför vill vi rikta en större andel av förvärvsinkomstskattelättnaderna än i propositionen till personer med låg förvärvsinkomst genom att höja avdraget för inkomstens förvärvande från 750 euro till 810 euro per år och sänka den nedre gränsen för solidaritetsskatten till en årsinkomst på 70 000 euro. Däremot vill vi inte sänka solidaritetsskatten. Vårt förslag är kostnadsneutralt. Vi vill också införa en ny skatteklass för kapitalinkomst. De som får över 70 000 euro i kapitalinkomst ska betala i stället för nuvarande 34 procent 36 procent i skatt, vilket skulle ge staten 52 miljoner euro i extra skatteinkomster. Anslagsökningarna kan finansieras genom sockerskatten, punktskatten på svaga alkohol drycker, skatteavdraget för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationerna och genom utgallring av ineffektiva företagsstöd och skattestöd till företag. Trots dessa förslag skulle den totala beskattningen sjunka nästa år.

Skatteläckaget ska också täppas till. Det behövs tillräckligt stora personella resurser för arbetet med att bekämpa den svarta ekonomin, men också samarbete mellan myndigheterna. Satsningarna betalar sig mångfaldigt i form av större inkomster av böter, avgifter och skatter. Samtidigt får de ärliga företagen bättre konkurrenskraft, och den rättvisa konkurrensen ökar. Det räcker inte med att höja anslagen. Vi behöver också långsiktighet och mer tillsyn. Vi förutsätter att regeringen håller sitt löfte att inte längre minska antalet poliser. Nästa år minskar dock antalet poliser, stick i stäv med regeringens löfte. De 8,5 miljoner euro som regeringen lade till i den kompletterande propositionen räcker inte till för att kompensera den nedskärning av antalet poliser som

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

gjordes i budgetramen. Kristdemokraterna försvarar resurserna för den inre säkerheten och anser att målet att Finland är världens tryggaste land är viktigt.

Det hundraåriga Finland är i kristdemokraternas vision ett friskare, mer utbildat, mindre skuldsatt och uppfinningsrikt land. Finländarna har bättre tillgång till arbete och är mer hjälpsamma, ärligare, mer laglydiga och mer självständiga. Vi delar tillsammans och jämnare på bördorna.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 1

Riksdagen förutsätter att regeringen i sin halvtidsöverläggning bedömer hur den har lyckats bryta landets skuldsättning och föreslår trovärdiga sätt att balansera ekonomin redan under denna regeringsperiod.

Reservationens förslag till uttalande 2

Riksdagen förutsätter att regeringen genomför en social- och hälsovårdsreform som ökar jämlikheten mellan medborgarna i tillgången till service, stärker primärvården och förebyggande åtgärder samt skapar fungerande vårdkedjor.

Reservationens förslag till uttalande 3

Riksdagen förutsätter att regeringen arbetar för att snabbt införa ett nationellt inkomstregister och genomför en övergripande grundtrygghetsreform med en modell för motiverande grundtrygghet för att avveckla bidragsfällorna och minska matchningsproblemen på arbetsmarknaden.

Reservationens förslag till uttalande 4

Riksdagen förutsätter att regeringen satsar på utbildning och forskning och återtar de överdimensionerade sparbetingen på det området.

Reservationens förslag till uttalande 5

Riksdagen förutsätter att regeringen utarbetar ett familje- och befolkningspolitiskt program där man söker lösningar som baserar sig på forskningsdata och internationella jämförelser för att vända den svaga befolkningsutvecklingen, alltså öka nativiteten.

Reservationens förslag till uttalande 6

Riksdagen förutsätter att regeringen utreder orsakerna till ökade försörjningsproblem och betalningssvårigheter och söker lösningar för att förebygga extrem fattigdom och desperation.

Reservationens förslag till uttalande 7

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

Riksdagen förutsätter att regeringen flyttar på tyngdpunkten i beskattningen till beskattning av produkter som är skadliga för människorna och samhällsekonomin och lindrar skatterna på arbete, familjeliv och företagsamhet.

Reservationens förslag till uttalande 8

Riksdagen förutsätter att regeringen effektivt bekämpar den svarta ekonomin och anvisar för ändamålet behövliga resurser.

Reservationens förslag till uttalande 9

Riksdagen förutsätter att regeringen kritiskt ser över företagsstöden och skattstöden till företag, slopar sådana stöd som konstaterats vara ineffektiva och omdirigerar en del av stöden på ett effektivt sätt.

Reservationens förslag om misstroende

I det självständiga Finland måste vi värna om nationell enhet och om medborgarnas möjligheter att skaffa sig själva och sina familjer en tillräcklig utkomst och levnadsstandard. Skuldsättningen begränsar såväl nationens som kommunernas och de enskildas självständighet. Vi får inte ta upp mer lån som måste betalas av de yngre generationerna. Regeringen har inte lyckats vända skuldsättningsutvecklingen, men utsätter trots det de allra mest utsatta för våldsamma nedskärningar. I det strama ekonomiska läget får vi inte skicka räkningen till dem som redan kämpar för att överhuvudtaget klara sig. Vi måste se till att alla inkluderas i samhället och upplever att de är delaktiga. Finlands framgångar bygger på lika möjligheter och hög utbildningsnivå och kompetens. Regeringens kraftiga nedskärningar inom utbildningen och kompetensen försvagar landets framtidsutsikter. De återkommande nedskärningar som drabbar den fattigaste befolkningen ökar missnöjet med och misstron mot hela det demokratiska systemet och försvagar därmed samhällsfreden. Följaktligen konstaterar riksdagen att regeringen har misslyckats i sina centrala mål och inte har riksdagens förtroende.

Detaljmotivering

ANSLAG

Huvudtitel 24

UTRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Internationellt utvecklingssamarbete

66. Egentligt utvecklingssamarbete (reservationsanslag 3 år)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

En rapport som utrikesministeriet publicerade i september visar att frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete ger resultat och är effektivt. I konklusionerna säger ministeriet att neddragningarna i stödet till organisationerna 2015 var ett fel. Nedskärningarna genomfördes oöverbärgat och snabbt, och det syns. Projekt har lagts ner och hjälpmottagarna har minskat med mer än en miljon. I sin rapport rekommenderar utrikesministeriet att anslagen till frivilligorganisationerna höjs.

Vi kräver att anslagen till utvecklingssamarbete fördelas så att medlen återgår till frivilligorganisationernas framgångsrika och effektiva arbete. Det bistånd de lämnar går bland annat via utbildningsinsatser och hälso- och sjukvård direkt till de allra fattigaste i mälländerna och hjälper dem att komma ur fattigdomen. Finlands hela utvecklingssamarbete väntas nästa år bara uppgå till cirka 0,4 procent av bnp. Men Finlands regering har åtagit sig att höja andelen till 0,7 procent av bnp i överensstämmelse med FN-målet.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 24.30.66 med 30 000 000 euro för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete och godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 10

Riksdagen förutsätter att anslagen till frivilligorganisationer som bedriver utvecklingssamarbete säkerställs och att betydelsen av organisationernas arbete för att hjälpa de mest utsatta människorna uppmärksammas.

Huvudtitel 25

JUSTITIEMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Domstolar och rättshjälp

03. Omkostnader för övriga domstolar (reservationsanslag 2 år)

Anslagen till justitieministeriets förvaltningsområde minskar med 30 miljoner euro 2017–2019. Av besparingarna tas 16 miljoner från anslagen till domstolarna. Den låga nivån på domstolarnas basfinansiering har varit ett orosmoment redan länge. Exempelvis i mars 2015 krävde den parlamentariska arbetsgruppen för utredning av resursbehoven för inre säkerhet och rättsvård att resurserna för rättsvård höjs till den nivå de hade 2014. Arbetsgruppen konstaterade att det inte går att skära mer i anslagen utan att kärnuppgifterna för rättsstaten blir lidande. Trots att regeringen under planperioden har anvisat separata anslag som förbättrar läget en aning förblir problemen med den låga nivån på basfinansieringen olösta. Ett välfungerande domstolsväsende är nödvändigt i en rättsstat. Följden av otillräckliga resurser är att rättsprocesserna blir oskäligt långdragna. Förtroendet för rättsväsendet kan rubbas om rättssäkerheten och kvaliteten på rättegångarna försämras. Allmänheten måste kunna lita på att rättsväsendet vid behov avgör tvister och dömer brottslingar. Enligt utlåtandet från lagutskottet behöver domstolarna omedelbart 3,3 miljoner euro 2017 för att nuläget inte ska förändras.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 25.10.03 med 3 300 000 miljoner euro för att trygga finansieringen av domstolarnas verksamhet.

30. Åklagarna

01. Åklagarväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Ekonomisk brottslighet och svart ekonomi är brottstyper som ökar snabbt och ändrar form. Dold brottslighet och kamouflerad brottslighet förekommer i olika former inom diverse branscher i Finland. Syftet med bekämpningen av svart ekonomi är bland annat att höja den avskräckande effekten och den vägen bidra till fri och hederlig konkurrens. En aktiv kamp mot den svarta sektorn kräver att myndigheterna ges tillräckligt stora resurser. Åklagarna spelar en framträdande roll i kampen mot den svarta sektorn och för att se till att straffansvaret förverkligas.

Målen blir allt fler och i synnerhet ökningen av stora och krävande mål förutsätter att domstolarna har adekvata personella resurser. Annars går det inte att utreda och behandla ekobrott effektivt. Utan adekvata personella resurser och långsiktiga satsningar kan målen inte nås.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 1 600 000 euro till åklagarväsendets omkostnader för effektivare bekämpning av den svarta ekonomin.

Huvudtitel 26

INRIKESMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Polisväsendet

01. Polisväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Myndigheterna måste få tillräckligt stora resurser för att kunna upprätthålla och främja den inre säkerheten och aktivt bekämpa svart ekonomi. Särskilt polisen har en framträdande roll i det här arbetet. En av de viktigaste uppgifterna för staten är att garantera den inre säkerheten. Brottsligheten ökar och det gäller i synnerhet den organiserade och den allvarliga brottsligheten. I det läget måste vi se till att polisen har tryggade verksamhetsmöjligheter. Också kampen mot svart ekonomi har betydande effekter för samhället, eftersom arbetet inte bara syftar till att öka engångsböter och straffskatter utan också att öka den avskräckande effekten och den vägen bidra till fri och hederlig konkurrens.

Det behövs tillräckligt stor personal för att den inre säkerheten ska kunna värnas och för att polisen ska kunna utreda ekobrottslighet och samarbeta med andra myndigheter. Utan adekvata personella resurser och långsiktiga satsningar kan målen inte nås.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

Jag föreslår att anslaget i budgetpropositionen höjs med 22 000 0000 euro. Av anslaget ska 18 000 000 euro gå till polisens omkostnader för att främja den inre säkerheten och 4 000 000 euro till polisens omkostnader för att effektivisera kampen mot den svarta ekonomin. I kompletteringspropositionen höjer regeringen anslaget till polisen med 8 500 000 euro, bland annat för att stärka kapaciteten inom Centralkriminalpolisen, den lokala polisen och nätpolisen för att bekämpa olaglig verksamhet bland våldsbejakande extremistiska rörelser och för att skaffa nödvändig utrustning för arbetet. Det räcker emellertid inte till för att säkerställa polisens funktionsförmåga.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.10.01 med 13 500 000 euro till polisens omkostnader för att främja den inre säkerheten och effektivare bekämpa den svarta ekonomin.

20. Gränsbevakningsväsendet

01. Gränsbevakningsväsendets omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Gränsbevakningsväsendet har ett kritiskt uppdrag i att se till att nivån på den inre säkerheten kan bibehållas. Kärnan i gränsförvaltningen är att kontrollen av de yttre gränserna är trovärdig och att gränser kan passeras bara på officiella gränsövergångar enligt vad som är föreskrivet i lag. På senare år har säkerhetsmiljön förändrats i vår närområden och tillståndet vid gränserna blivit svårare att förutse. I det förändrade säkerhetsläget har Gränsbevakningsväsendet har hela detta decennium varit tvunget att anpassa sin ekonomi till de krympande finansiella ramarna och göra prioriteringar i uppdrag och resurser. I sitt utlåtande om redogörelsen om den inre säkerheten ansåg finansutskottet att pengarna i ramarna för statsfinanserna inte räcker till för att uppfylla målen i redogörelsen. Gränsbevakningsväsendet drabbas inte bara av nedskärningar i den statsfinansiella ramen. De tillgängliga anslagen minskar också av prisstegringar och av konkurrenskraftsavtalet. I budgetpropositionen för 2017 tar regeringen inte tillräckligt stor hänsyn till vilka utmaningar sparkuren för Gränsbevakningsväsendet innebär för möjligheterna att behålla gränsbevakningen på tillfredsställande nivå.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 26.20.01 med 2 000 000 euro för Gränsbevakningsväsendets omkostnader.

Huvudtitel 28

FINANSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning

Regeringen föreslår att statsrådet ska kunna, utan att kräva motsäkerhet, bevilja Terrafame Oy en statlig proprieborgen på högst 107 miljoner euro som motsäkerhet för de miljösäkerheter som ställs för behandlingen av avfallet. Kravet på säkerhet hänger samman med ett beslut om miljö-tillstånd från regionförvaltningsverket i Norra Finland, som Vasa förvaltningsdomstol i sin tur har

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 5 kd

förklarat vara giltigt. Terrafame Oy har anfört besvär över förvaltningsdomstolens beslut hos högsta förvaltningsdomstolen, där ärendet nu ligger. Borgen gäller i högst fem år efter statsrådets borgensbeslut.

Regeringens statsborgen kan bara godtas om regeringen kan visa att gruvdriften kan bli lönsam och att det därefter inte längre behövs vara sig pengar eller borgen från statens sida. Det måste göras en ingående bedömning av detta, inklusive en riskbedömning.

Världsmarknadspriset på nickel har stigit och det ger Terrafame större möjligheter att ta sig ur förlustspiralen. Ett villkor för borgen bör dock vara att det finns tydliga tecken på en positiv utveckling i Terrafames verksamhet och att statens stödpengar genererar lika stora belopp när verksamheten väl har stabiliserats. Förlustbringande företagsverksamhet bör inte bedrivas och staten bör inte i det oändliga stödja sådan verksamhet.

Riksdagen bör med tjänsteansvar ges all information om uppskattade drifts- och investeringskostnader, och inga väsentliga uppgifter om gruvans kommande lönsamhet får undanhållas.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 11

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en heltäckande utredning till riksdagen om Terrafame Ab:s verksamhet och framtidsutsikter och vidtar nödvändiga åtgärder om det finns betydande risk för att gruvdriften på sikt visar sig vara olönsam.

10. Beskattningen och Tullen

01. Skatteförvaltningens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Skatteförvaltningens skattegranskningar spelar en framträdande roll i kampen mot den svarta sektorn och i det anknytande samarbetet med myndigheter och intressentgrupper. Riktade skattegranskningar garanterar att företagen deklarerar och betalar sina skatter rätt. Dessutom säkerställer skattegranskningarna att skatter flyter in på behörigt sätt, förbättrar möjligheterna till hederlig företagsamhet och har positiva effekter för sysselsättningen. Vidare medverkar skattekontrollen bland annat till att förhindra fusk med samhällets bidrag. Via skattegranskningar ger Skatteförvaltningen företagen vägledning och övervakar hur företagen omsätter den allmänna proaktiva vägledningen. I skattegranskningarna ingår bland annat internationell skattekontroll och fortlöpande utveckling av den verksamheten. Där ingår bland annat internationellt utbyte av skatteinformation och simultana skattegranskningar tillsammans med andra stater och i närvaro av skattegranskare. Tack vare internationellt samarbete kring skattegranskningar går det att ingripa vid internationell skatteflykt. I en allt mer globaliserad värld kräver arbetet särskild kompetens, men också såväl ekonomiska som andra resurser.

Bekämpningen av svart ekonomi blir inte effektivare om Skatteförvaltningens anslag minskar. Minskade resurser leder till sämre övervakning och mindre myndighetssamarbete och strider mot målet i regeringsprogrammet, det vill säga att svart ekonomi ska motverkas aktivt. Genom extra

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

satsningar och aktiv utveckling av övervakningen får vi mångfaldig avkastning i form av ökade skatteinkomster. Och genom att ingripa mot ohederlig verksamhet förbättrar vi villkoren för hederliga företag.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.01 med 10 000 000 euro till Skatteförvaltningen för att bekämpa den svarta ekonomin.

02. Tullens omkostnader (reservationsanslag 2 år)

Tullen har ett viktigt uppdrag i att förhindra, avslöja och utreda tullbrott och att väcka åtal mot misstänkta. Satsningar på Tullens övervakning och brottsutredning betalar sig mångfalt till samhället i form av inlutna avgifter och böter och ökade skatteinkomster. Ett bra exempel är en dämpad resandeförsel av alkohol. Hösten 2014 införde Tullen de vägledande gränserna för eget bruk som EU bestämt för resandeförsel av alkohol och effektiviserade övervakningen av resandeförseln. I budgeten för 2015 avdelades ett tilläggsanslag för att bromsa den illegala införseln av alkohol och det användes bland annat för att anställa mer personal i hamnen i Helsingfors. De här åtgärderna har fått resandeförseln att vända nedåt för första gången på årtal. Det finns också behov av att intensifiera tullövervakningen av hur alkoholdrycker rekvireras på internet. Inte bara övervakningen av införseln av alkohol och tobak behöver mer resurser. Tullen måste också få mer resurser för att avslöja införsel av illegala produkter och bekämpa svart ekonomi. Tullen har en viktig roll i kampen mot den svarta ekonomin och den satsar på proaktiva åtgärder i kombination med kontroll i realtid och i efterskott.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 28.10.02 med 4 400 000 euro till Tullen för effektivare bekämpning av den svarta ekonomin.

90. Stöd till kommunerna

30. Statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (förslagsanslag)

Dimensioneringen av antalet vårdare förbättrades under förra valperioden tack vare äldreomsorgslagen. Men nu håller den positiva utvecklingen på att gå i stöpet. Först bestämde regeringen att rekommendationen för antalet vårdare inom äldreomsorgen sänks från 0,5 till 0,4 vårdare per patient. I november meddelande regeringen att beslutet återtas, men snart därefter kom det fram att sparbeslutet fortfarande gäller och att neddragningen görs genom en ändring i definitionen av vårdare.

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) rapporterar att hela 93 procent av de som arbetar på socialvårdsenheter med äldreomsorg dygnet runt har upplevt vanvård också under tiden med större personaldimensionering. Enkäten besvarades av drygt 7 000 anställda. Också en stor del av klagomålen till regionförvaltningsverken gäller försummelser inom äldreomsorgen. En äldre människa är en unik individ med rätt till fullständigt människovärde, grund-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

läggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter. Om dessa värderingar fortfarande utgör grundpelarna i vårt samhälle, hör det till politikernas viktigaste uppgifter att garantera våra äldre en värdig ålderdom. Det går inte att sänka det relativa antalet vårdare på vårdinstitutioner. Man får nämligen inte glömma att de som idag bor på institution har avsevärt nedsatt funktionsförmåga och stort vårdbehov. Det finns så gott som inga lättbehandlade klienter längre som kan jämna ut personaldimensioneringen på institutionerna, eftersom de bor kvar hemma där de får stöd. Följaktligen föreslår jag att statsandelarna till kommunerna höjs med 70 000 euro för fler vårdare på äldreomsorgsenheter med vård dygnet runt.

I budgetpropositionen sänks alla indexbundna förmåner med 0,85 procent i överensstämmelse med regeringens rambeslut från i våras. Det betyder i klarskrift att statsandelen för kommunernas basservice minskar med 74 800 000 euro. Nedskärningen drabbar de mest utsatta grupperna i samhället, och det kan jag inte acceptera. Jag föreslår att regeringen återtar nedskärningsbeslutet.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 12

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar sitt beslut att skära mer statsandelarna till kommunernas basservice med 0,85 procent och genom lagstiftning ser till att det finns tillräckligt många vårdare för att trygga människovärdig omsorg på äldrevårdsenheter med vård dygnet runt.

91. Stöd för sysselsättningen och näringslivet

41. Energiskattestöd (förslagsanslag)

Energiskattestödet till energiintensiv industri är ett ineffektivt företagsstöd som inte uppfyller målen med stödet, säger VATT i en studie. I budgetpropositionen ingår också ett stöd för kompensation av indirekta kostnader för handeln med utsläpp. Stödet överlappar energiskattestödet och gör att behovet av energiskattestöd minskar med 43 miljoner euro. För att företagen ska kunna anpassa sig till situationen bör företagsstöden sänkas gradvis. En nettominskning på uppskattningsvis 10 procent (ca 20 miljoner euro) årligen kan anses vara en rimlig sänkning, som fortfarande garanterar att energiintensiva företag kan behålla sin konkurrenskraft. Under samma moment ingår återbäring av punktskatt på vissa energiprodukter som används inom jordbruket och den avser fossila bränslen som vi ska använda mindre av. För att fler ska vara motiverade att övergå till förnybar energi bör stödet reduceras med 7 miljoner euro. Det här beloppet bör i stället med höjning användas till investeringar på gårdarna, bland annat för biogasproduktion.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 13

Riksdagen förutsätter att regeringen sänker dels energiskattestödet som överlappar stödet för kompensation av indirekta kostnader för handeln med utsläpp, dels återbäringen av

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

punktskatt på fossila bränslen som används inom jordbruket och avsätter de medel som sparas in för lantbruksföretagens investeringar i cirkulär ekonomi.

Huvudtitel 29

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

01. Förvaltning, kyrkliga ärenden och gemensamma utgifter inom ansvarsområdet

51. Understöd för kyrklig och religiös verksamhet (fast anslag)

Enligt utredningar som gjorts inom statsförvaltningen bör de registrerade religionssamfundens samhällseliga arbete stödjas på samma sätt som evangelisk-lutherska kyrkans skötsel av vissa samhällsuppgifter. De religiösa samfundet utför ett viktigt samhällseligt arbete bland annat när det gäller att förebygga utslagning och stödja barn, ungdomar och barnfamiljer. Samfundet behöver olika lokaler för sin verksamhet. Att skaffa, upprätthålla och ställa i skick lokalerna kräver stora ansträngningar av samfund som saknar beskattningsrätt. Finansieringen av dessa lokaler bygger till stora delar på frivilligarbete och donationer, vilket innebär att kostnaderna för underhåll av byggnader med mera kan bli tämligen höga jämfört med inkomsterna. I vissa fall kräver tillgängligheten och säkerheten i lokalerna specialarrangemang. I propositionen är stödet till dessa sammanslutningar underdimensionerat i förhållande till antalet medlemmar och de omfattande arbetsuppgifterna.

En brand som förstörde Ylivieska kyrka påsken 2016 skakade hela Finland. Kyrkan totalförstördes i branden. Kyrkan, som var byggd 1786, var en betydelsefull kulturhistorisk byggnad. Kostnads kalkylen för en ny kyrka uppgår till cirka 10 miljoner euro. Trots att kyrkan var försäkrad till ett värde av 7 miljoner euro orsakar byggnadsarbetena en miljonräkning för en liten församling. Det har uppstått en folkrörelse för byggande av en ny kyrka som samlar in medel för reparation av kyrkan. Med hjälp av försäkringsersättningar och donationer ska byggnadsarbetena inledas så snabbt som möjligt. Jag föreslår att staten ska delta i detta betydelsefulla byggnadsprojekt med en finansieringsandel på 500 000 euro. Sammanlagt föreslår jag en ökning med 1 500 000 euro för religionssamfundets byggnads- och reparationsinvesteringar.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.01.51 med 1 500 000 euro för investeringar i reparationer och kompletteringar i byggnader som ägs av registrerade religionssamfund.

52. Statlig finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter

I början av 2016 förnyades systemet för ersättning av kostnader för Finlands evangelisk-lutherska kyrkas samhällsuppgifter. Man övergick från ett system som baserade sig på samfundsskatt till lagfäst statsunderstöd. Enligt 2 § i lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter (430/2015) höjs finansieringsbeloppet årligen med ett belopp som motsvarar förändringen i den allmänna prisnivån enligt konsumentprisindex. I budgeten för 2017 har indexhöjningen dock inte beaktats. Regeringen lämnade en proposition, som

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

nämns i förklaringen till moment 29.01.52, med förslag till lag om ändring av lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter (430/2015). Vi anser att det är fråga om ett felaktigt och principiellt viktigt avgörande och vi föreslår att indexhöjningen görs till fullt belopp.

Finansieringen av evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter grundar sig på de lagstadgade uppgifterna i anslutning till begravningsväsendet, folkbokföringen och kulturhistoriskt värdefulla byggnader och värdefullt lösöre. Evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter orsakar kyrkan nettokostnader på i genomsnitt totalt 146 miljoner euro om året. Statsunderstödens nuvarande nivå täcker inte alla kostnader för lagstadgade uppgifter. Det gjorde inte heller den tidigare utdelningen av samfundsskatten.

Om staten respekterar kyrkans självständighet, ersätter den kostnaderna för lagstadgade uppgifter till fullt belopp. Slopandet av indexhöjningarna betyder att en allt större del av uppgifter som staten i lag påfört kyrkan finansieras med intäkter från kyrkoskatten, dvs. kyrkans medlemmar betalar också kostnader för medborgare som inte hör till kyrkan. Ändringen i konsumentprisindex för 2017 är 1,1 procent enligt den prognos som ligger bakom budgeten. Det skulle öka statens finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter med 1 254 000 euro 2017.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.01.52 med 1 254 000 euro för finansiering av evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 14

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen om att upphäva frysningsen av finansieringen av evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter.

10. Allmänbildande utbildning och småbarnspedagogisk verksamhet

30. Statsandel och statsunderstöd för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Vi föreslår att den maximala gruppstorleken för barn över tre år ska minskas. Statsandelarna till kommunerna skars ner med 6,5 miljoner euro 2016. Nedskärningen baserades på att gruppstorlekarna ökades från 21 till 24 barn i heldagsvård, med andra ord sänktes antalet pedagoger i förhållande till antalet barn från 1/7 till 1/8. För en grupp på 24 barn ansvarar i dag tre vuxna. Det går att öka gruppstorleken ytterligare med barn i deltidsvård. I och med begränsningen av rätten till småbarnspedagogisk verksamhet har antalet barn i deltidsvård ökat betydligt i daghemsgrupperna.

Alltför stora barngrupper försämrar möjligheterna för kvalificerad och kompetent personal att bemöta och beakta barnen individuellt och stödja deras utveckling och lärande. Detta får effekter långt senare i barnens liv och kan exempelvis försämra skolframgången. I själva verket medför denna inbesparing ökade kostnader när minskat förebyggande stöd i tidigt skede tvingar till tyng-

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

re korrigerande åtgärder. Vi föreslår att 6,5 miljoner euro ska återinföras i statsandelen för småbarnspedagogisk verksamhet i kommunerna.

Undervisnings- och kulturministeriet har sedan 2010 anvisat ett särskilt understöd för att kunna ha mindre undervisningsgrupper, men regeringen har slopat dessa medel i år och nästa år. Vi föreslår att understöden ska återinföras och vi föreslår 53,5 miljoner euro för ändamålet. Med färre elever i gruppen har läraren bättre möjligheter att bemöta varje elev individuellt och att stödja elevernas utveckling och lärande. En stark grundläggande utbildning är en hörnsten för det finländska kunnandet.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.10.30 med 60 000 000 euro för att minska gruppstorlekarna inom småbarnspedagogisk verksamhet och grundläggande utbildning och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 15

Riksdagen förutsätter att gruppstorlekarna minskas för att trygga småbarnspedagogisk verksamhet och grundläggande utbildning av hög kvalitet.

20. Yrkesutbildning

30. Statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (förslagsanslag)

Nedskärningarna på 190 miljoner euro i yrkesutbildningen har tajmats oskickligt redan för nästa år trots att reformlagstiftningen om yrkesläroanstalter träder i kraft först i början av 2018. Reformens mål är att förnya hela yrkesutbildningen: finansieringen, styrningen, examensstrukturen, utbildningsformer och anordnarstrukturen. Samtidigt samlas de nuvarande lagarna till en ny lagstiftning. Det är omöjligt att genomföra besparingar på ett kontrollerat och strategiskt hållbart sätt eftersom reformens riktlinjer ännu inte är klara. I värsta fall innebär detta för yrkesläroanstalterna två våldsamma strukturomvandlingar efter varandra inom ett år. Genomförda på detta sätt utgör besparingarna ett allvarligt hot mot kvaliteten i yrkesutbildningen. Hastiga nedskärningar kan leda till oöverbädda och regionalpolitiskt skadliga lösningar. Jag föreslår att regeringens besparingar för 2017 dras tillbaka. Samtidigt uppmanar jag regeringen att i stället för snabbt hoprafasade budgetnedskärningar genomföra hållbara och väl övervägda strukturreformer och göra besparingar inom ramen för dessa reformer.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 16

Riksdagen förutsätter att besparingarna i yrkesutbildningen görs genom hållbara och väl övervägda strukturreformer inom ramen för reformlagstiftningens tidtabell och att nedskärningarna i yrkesutbildningen för 2017 dras tillbaka.

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

33. Kompetensprogrammet för unga vuxna (förslagsanslag)

Den förra regeringen genomförde ett kompetensprogram för unga vuxna som en del av ungdomsgarantin. Programmet erbjöd unga vuxna i åldern 20—29 år med enbart grundskoleutbildning en extra chans att söka sig till yrkesutbildning som leder till examen, särskilt läroavtalsutbildning. Dessa unga vuxna har en sämre ställning på arbetsmarknaden och i samhället än andra. Regeringen tänker nu slopa programmet och möjligheten för unga vuxna att få delta i läroavtalsutbildning har försämrats. Vi föreslår att satsningen på läroavtalsutbildning ska fortsätta.

Genom läroavtalsutbildningen kan en ung person skaffa sig en yrkesexamen genom lärande i arbetet. Utbildningen är särskilt lämplig för unga som inte klarar av att studera på traditionellt sätt genom att sitta i skolbänken men som har en stark vilja till praktiskt lärande. Läroavtalsutbildningen lämpar sig också för att ge till exempel grupper med särskilda behov yrkesutbildning. Vid sidan av studierna får man en stark kontakt till arbetslivet, vilket främjar sysselsättning.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.20.33 med 15 000 000 euro för läroavtalsutbildning.

40. Högskoleundervisning och forskning

54. Strategisk forskningsfinansiering (förslagsanslag)

Finansieringen av forskningsprojekt som statsrådet fattat beslut om har ökat betydligt under de senaste åren och lett till en svagare finansiering av sektorsforskningen. Samtidigt finns det ett utbrett missnöje i riksdagen över att man inte gör ordentliga konsekvensbedömningar inom lagberedningen, vilket är särskilt tydligt inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. För att konsekvensbedömningar för medborgarnas välfärd ska bli en regelbunden rutin i lagberedningen bör de koncentreras till Institutet för hälsa och välfärd och institutet få tillräckliga forskningsverktyg. De är en del av meningsfull strategisk forskning. På samma sätt förutsätter social- och hälsovårdsreformen en effektivare uppföljning och övervakning speciellt i brytningskedet och för ändamålet måste det tas fram ett datorbaserat uppföljnings-, övervaknings- och bedömningssystem. För att man ska kunna anvisa tillräckliga anslag för ändamålet ska den strategiska forskningsfinansieringen på motsvarande sätt minskas.

Jag föreslår

att riksdagen minskar anslaget under moment 29.40.54 för strategisk forskningsfinansiering med 10 000 000 euro.

70. Studiestöd

55. Studiepenning och bostadstillägg (förslagsanslag)

Studerande familjer lever under fattigdomsgränsen, de är de fattigaste bland de fattiga. De förväntas ta studielån till fullt belopp och har svårt att få utkomststöd. Även om de lyfter hela stu-

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 5 kd

dielånet blir inkomstnivån verkligen låg. För att göra det möjligt att kombinera studier och familjeliv måste det i studiepenningen ingå ett försörjartillägg. Enligt befolkningsförbundets familjebarmeter är antalet barn per kvinna i medeltal 1,65 i dag medan det så sent som för fem år sedan var närmare 1,9. Förstföderskornas medelålder har stigit för varje år, vilket delvis förklarar att det antal barn som familjerna önskat inte realiseras. Man får sitt första barn i genomsnitt vid 28,5 års ålder. Utbildade kvinnor i huvudstadsregionen får sitt första barn i genomsnitt vid 34 års ålder, tio år efter den mest fertila åldern. Det här är inget under eftersom det har blivit mycket svårt att kombinera studier och familjeliv i Finland. Enligt FPA:s statistik över studieförmaner fanns det 10 755 personer som fick studiestöd och var underhållsskyldiga läsåret 2014—2015. Sammanlagt fanns det 288 057 personer som fick studiestöd.

Jag föreslår att studerande vårdnadshavare till minderåriga barn ska betalas ett försörjartillägg på 200 euro för de månader då studiepenning utbetalas. Försörjartillägget ska betalas till varje studerande som är vårdnadshavare för ett barn och som lyfter studiepenning. Om båda föräldrarna är studerande, får de båda försörjartillägg. De uppskattade kostnaderna är 20 miljoner euro per år trots att man kan förvänta sig att försörjartillägget har positiv effekt både på samhällsekonomin och hållbarhetsgapet.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 17

Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition under våren 2017 om ett försörjartillägg till studiepenningen till studerande familjer.

91. Ungdomsarbete

51. Verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete (reservationsanslag 2 år)

Inom ramen för ungdomsgarantin avsatte den förra regeringen mer pengar för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete. Nu håller den nya regeringen på att skära med hård hand i denna finansiering. Uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder är den typen av förebyggande insatser där anslagen betalar sig mångfalt tillbaka. Marginalisering av unga är inte bara en mänsklig tragedi utan också en stor ekonomisk förlust för samhället. Jag föreslår en ökning med 5 000 000 euro för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 29.91.51 med 5 000 000 euro för att stödja verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsarbete.

Huvudtitel 30

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Utveckling av landsbygden

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

63. Utvecklande av landsbygden (reservationsanslag 3 år)

För att öka landsbygdens livskraft behövs det anslag för finansiering av riksomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt, byaverksamhet och Skärgårdsdelegationens verksamhet.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 30.10.63 med 100 000 euro för utveckling av landsbygden.

Huvudtitel 31

KOMMUNIKATIONSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

30. Stöd till trafiken och köp av tjänster

63. Köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (reservationsanslag 3 år)

Försämringen av trafikförbindelserna urholkar landskapens förutsättningar att locka till sig investeringar i företag, arbetskraft, studerande och turister. Den förra regeringen slog fast i sin trafikpolitiska redogörelse att "Finlands regionstruktur utvecklas som en nätverksinriktad helhet som har många centra och goda trafikförbindelser". Det är en princip som vi i Finland länge varit eniga om och den ska vi inte frånga.

Regeringens beslut att minska på köpta tjänster inom spårtrafiken är kortsiktig politik och onödigt hastande. En konsekvens av indragningen av tågavgångar i glesbygden är att många orter har blivit helt utan tågförbindelser. Indragningarna försvårar människors rörlighet särskilt i glesbygden. För att landskapens tillväxtcentra ska ha kvar för näringslivet behövliga förbindelser ska inte heller flygplatsnätet skäras ner. Helsingfors-Vanda flygplats behöver en fungerande matartrafik också i hemlandet. All utveckling sker ju inte i huvudstaden. Nya jobb uppstår i små och medelstora företag i landskapen. Kortsiktiga sparbeslut som undergräver förutsättningarna för tillväxt och välfärd är inte förnuftig politik. Därför föreslår jag en ökning på 10 miljoner euro för köp av kollektivtrafiktjänster.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 31.30.63 med 10 000 000 euro för köp av kollektivtrafiktjänster och att riksdagen godkänner följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 18

Riksdagen förutsätter att staten fortsatt ser till att kollektivtrafikförbindelserna finns kvar utanför Trängselfinland med hjälp av avtal om köp av kollektivtrafiktjänster.

Huvudtitel 32

ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

01. Förvaltning

40. Statsunderstöd för främjande av företagens internationalisering samt entreprenörskap (reservationsanslag 3 år)

Finländska små och medelstora företags marknadsföringsinsatser måste ökas för att förbättra deras möjligheter att exportera. Särskilt när det gäller marknadsföring av produkter förlorar finländska små och medelstora företag i jämförelser med utländska företag. Det skulle vara ganska enkelt till exempel att understöda 5 000 företag med 3 000 euro var för att de ska kunna delta i ett internationellt marknadsföringsevenemang, exempelvis en mäsas inom den egna branschen utomlands. Ett annat sätt att förbättra situationen skulle vara att stödja beredskapen att delta i marknadsföringsevenemang, alltså att producera marknadsföringsmaterial på främmande språk eller sätta upp försäljningsavdelning, marknadsföringsstrategi och visuell profil och att utbilda och rekrytera marknadsföringspersonal.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.01.40 med 15 000 000 euro för främjande av företagens internationalisering och entreprenörskap.

20. Närings- och innovationspolitik

06. Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Tekes (reservationsanslag 3 år)

Enligt en internationell utredning kommer anslagen för teknisk forskning återbetala sig trefaldigt tack vare nya patent, produkter, innovationsbaserade tillväxtföretag och sysselsättning. Sådan forskning finansieras i Finland av Tekes och dess anslag bör ökas i stället för att minskas för att antalet tillväxtföretag och sysselsättningen ska öka. Stödet till forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet är av största vikt i dessa tider när exporten av varor och tjänster från finländska företag behöver nya säljande produkter.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.06 med 1 000 000 euro för omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Tekes.

40. Stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (förslagsanslag)

Enligt en internationell utredning kommer anslagen för teknisk forskning återbetala sig trefaldigt tack vare nya patent, produkter, innovationsbaserade tillväxtföretag och sysselsättning. Sådan finansiering förmedlas av Innovationsfinansieringsverket Tekes. De minskade fullmakterna till Tekes har negativa effekter för verksamheten på bland annat Teknologiska forskningscentralen VTT Ab eftersom Tekes är den största offentliga beställaren. För att få nya tillväxtföretag och öka sysselsättningen måste resurserna för forskning, utveckling och innovationer ökas. Jag föreslår 44 000 000 euro för ändamålet.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

Det finns stora problem med inomhusluften i Finland. Det finns ett stort behov av metoder för analys av inomhusluft och likaså av tekniska lösningar som eventuellt skulle vara betydligt förmanligare än att bygga om eller bygga helt nya byggnader. För detta ändamål bör det anvisas 10 000 000 euro för finansiering av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet via Tekes.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.44 med 54 000 000 euro för finansiering av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet och utveckling av vetenskaplig forskning kring inomhusluftproblem.

49. Statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet (reservationsanslag 2 år)

Enligt en internationell utredning kommer anslagen för teknisk forskning återbetala sig trefaldigt tack vare nya patent, produkter, innovationsbaserade tillväxtföretag och sysselsättning. Ett sådant forskningsinstitut i Finland är VTT och dess anslag bör ökas i stället för att minskas för att antalet tillväxtföretag och sysselsättningen ska öka. Många av våra framgångsrika företag har fått sin början i forskningsprojekt vid VTT och centralen spelar en framträdande roll också när nya innovationer tas fram. VTT deltar i många EU-finansierade forskningsprojekt som Finland har nytta av.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.20.49 med 10 000 000 euro i statsunderstöd för Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet.

30. Sysselsättnings- och företagsamhetspolitik

51. Offentlig arbetskrafts- och företagsservice (reservationsanslag 2 år)

Sysselsättningsläget i Finland har försämrats kraftigt de senaste åren. Samtidigt har sysselsättningsanslagen minskats upprepade gånger. Anslagsunderskottet har under 2016 korrigerats med tilläggsbudgetar men trots detta är anslagen för nästa år underdimensionerade. Tilläggsanslag behövs i synnerhet för lönesubventioner och för startpengar till nyblivna företagare. I stället för att ha utdragen arbetslöshet, måste vi stödja aktiva åtgärder som förbättrar möjligheterna till egenanställning genom företagande, eller ge människor tillfälle att komma ut i arbetslivet med hjälp av lönesubvention eller återgå i arbete efter långvarig arbetslöshet eller någon annan frånvaroorsak. Med 25 miljoner till för lönesubventioner och startpengar kan den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen inta en mer aktiv roll 2017. Med satsningar på aktiva insatser minskar behovet av passiva arbetslöshetsersättningar och får i slutändan arbetslösheten att sjunka.

Jag föreslår

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

att riksdagen ökar moment 32.30.51 med 25 000 000 euro för lönesubventioner och startpeng till företag beviljade av offentlig arbetskrafts- och företagservice.

60. Energipolitik

45. Investeringsstöd för förnybar energi och ny energiteknik (reservationsanslag 3 år)

Investeringsunderstöd ska kunna beviljas för byggande av biogasanläggningar på samma sätt och med samma andel av investeringen som till exempel för byggande av ladugårdar, eftersom biogasproduktionen baserar sig på utnyttjande av naturtillgångarna på gården och i närområden, minskar utsläppen av växthusgaser, förbättrar energisjälvförsörjningen och minskar förbrukningen av fossila bränslen och samtidigt producerar gödsel för gården och därigenom minskar behovet av konstgödsel. På detta sätt höjs investeringsstödet för byggande av biogasanläggningar på gårdarna till en tillräcklig nivå för att investeringarna snabbt ska kunna sättas in.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 32.60.45 med 10 000 000 euro till investeringsstöd för förnybar energi och ny energiteknik för byggande av biogasanläggningar.

Huvudtitel 33

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

03. Forskning och utveckling

04. Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (reservationsanslag 2 år)

Det finns ett utbrett missnöje i riksdagen över att man inte gör ordentliga konsekvensbedömningar i lagberedningen. Särskilt tydligt är detta inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. För att bedömningar av lagförslagets konsekvenser för medborgarnas välfärd ska ske regelbundet i lagberedningen bör de koncentreras till Institutet för hälsa och välfärd och institutet få tillräckliga forskningsverktyg, t.ex. för beräkning av dynamiska konsekvenser, och en tillräcklig personal ska garanteras. Efter denna investering i begynnelsekedet ska institutet fungera som beräkningscentral för konsekvensbedömningar tillsammans med ministerierna, FPA, Statistikcentralen och andra forskningsenheter, eventuellt i form av köpta tjänster som finansieras med det här anslaget. I anslutning till detta måste det i samarbete med Tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) byggas upp ett datorbaserat system för mätning av social- och hälsovårdens kvalitet. Systemet ska innehålla de uppgifter som alla inrättningar och aktörer inom social- och hälsovården behöver, uppföljning av egenkontroll och ett datasystem med bestämda indikatorer. Syftet är att läget inom social- och hälsovården bättre ska kunna följas upp. Behovet av en sådan uppföljning och tillsyn kommer att öka under social- och hälsovårdsreformens brytningsår.

Jag föreslår

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

att riksdagen ökar moment 33.03.04 med 10 000 000 euro för omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd för konsekvensbedömningar i anslutning till lagberedningen och byggande av en behövlig forskningsinfrastruktur och inrättande av ett datorbaserat uppföljningssystem för social- och hälsovården.

10. Utjämning av familje- och boendekostnader, grundläggande utkomststöd samt vissa tjänster

51. Barnbidrag (förslagsanslag)

I budgetpropositionen omsätter regeringen nu ett av förslagen i rambeslutet från i våras, nämligen att skära ner alla indexbundna förmåner med 0,85 procent. I fråga om barnbidragen uppgår nedskärningen till totalt 11,7 miljoner euro, trots att barnbidragen kategoriskt inte längre hör till de indexbundna förmånerna. Regeringen skär ned på barnbidragen på tre olika sätt. Indexhöjningarna av barnbidragen slopades helt i början av året, efter att tidigare ha varit temporärt frysta. Uppskattningsvis leder enbart slopandet av indexbundenheten till att barnbidragen sjunker med 4,1 procent fram till 2019. Nedskärningarna står i bjärt kontrast till löftet att inte längre skära ned på barnbidraget. Barnbidragen bands till index 2011 och indexhöjningar gjordes 2011 och 2012. Det gjordes inga indexhöjningar före det och det har inte heller efter det gjorts några höjningar, vilket lett till att realvärdet för barnbidraget minskat med 30 procent sedan 1994. I början av 2015 sänktes barnbidragen med 8,1 procent, vilket kompenserades genom ett barnavdrag i beskattningen. Om ett år slopar regeringen också detta barnavdrag. Nu tänker regeringen dessutom skära ned på barnbidraget med 0,85 procent. Vi kan inte godta nedskärningen och föreslår att den dras tillbaka.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 19

Riksdagen förutsätter att regeringen för att trygga barnbidragens köpkraft omedelbart lämnar en proposition om bindning av barnbidragen till konsumentprisindex från början av 2017 och tar tillbaka nedskärningen av barnbidraget med 0,85 % år 2017.

54. Bostadsbidrag (förslagsanslag)

I budgetpropositionen omsätter regeringen nu ett av förslagen i rambeslutet från i våras, nämligen att skära ner alla indexbundna förmåner med 0,85 procent. Anslaget för allmänt bostadsbidrag skärs ner med 9 500 000 euro. Nedskärningen drabbar de mest utsatta grupperna i samhället, och det kan vi inte acceptera. Jag föreslår att regeringen återtar nedskärningsbeslutet.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 20

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningen med 0,85 procent i nivån på det allmänna bostadsbidraget.

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

20. Utkomstskydd för arbetslösa

I budgetpropositionen omsätter regeringen nu ett av förslagen i rambeslutet från i våras, nämligen att skära ner alla indexbundna förmåner med 0,85 procent. Det betyder nedskärningar i samtliga arbetslöshetsförmåner: inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning, arbetsmarknadsstöd, vuxenutbildningsstöd och alterneringsersättning. Jag godkänner inte de föreslagna nedskärningarna i förmånerna eftersom de drabbar dem som också annars är utsatta och kämpar för att överhuvudtaget klara sig.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 21

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningen med 0,85 procent i utkomstskyddet för arbetslösa.

30. Sjukförsäkring

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen (förslagsanslag)

Regeringen föreslår att läkemedelsersättningarna sänks med 134 miljoner euro från och med 2017. Staten ska stå för 60 miljoner. Läkemedelsersättningarna har redan sänkts flera gånger under den här regeringsperioden. Högre självrisker är ett direkt ingrepp i äldre människors redan nu dåliga möjligheter att försörja sig. Sådana sparåtgärder slår hårdast mot dem som redan nu har det sämst ställt, och därför kan jag inte godta förslagen.

I budgetpropositionen omsätter regeringen nu ett av förslagen i rambeslutet från i våras, nämligen att skära ner alla indexbundna förmåner med 0,85 procent. I fråga om minimidagpenningen inom sjukförsäkringen (innehåller bl.a. den lägsta moderskapspenningen) uppgår nedskärningen till 1 200 000 euro. Jag anser att nedskärningarna är orimliga eftersom de slår mot samma grupp av människor som redan har drabbats av flera sparåtgärder.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 22

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningarna i läkemedelsersättningarna och minimisjukdagpenningarna och avstår från höjningar av självrisken för läkemedels- och sjukvårdskostnaderna under denna regeringsperiod.

40. Pensioner

60. Statens andel i de utgifter som föranleds av folkpensionslagen och vissa andra lagar (förslagsanslag)

Betänkande FiUB 35/2016 rd Reservation 5 kd

I budgetpropositionen omsätter regeringen nu ett av förslagen i rambeslutet från i våras, nämligen att skära ner alla indexbundna förmåner med 0,85 procent. I fråga om pensioner uppgår nedskärningen totalt till 25,5 miljoner euro. Nedskärningen drabbar de mest utsatta grupperna i samhället, och det kan jag inte acceptera. Jag föreslår att regeringen återtar nedskärningsbeslutet. Syftet med lagen om garantipension är att trygga försörjningen för pensionstagare bosatta i Finland. Följaktligen får de pension som betalas med statliga medel, om deras pension inte räcker till för en rimlig försörjning. Garantipensionens belopp påverkas av alla andra pensioner som pensionstagaren får i Finland eller utomlands. Bara de som inte har någon annan pension får garantipension till fullt belopp. Andra pensioner dras av från garantipensionen till fullt belopp.

Bestämmelser om garantipension ingår i lagen om garantipension (703/2010) och pensionen justeras årligen utan ansökan från och med januari med pensionsindex i enlighet med höjningen i levnadskostnaderna. År 2016 uppgår pensionen enligt 8 § i lagen om garantipension till 766,85 euro i månaden. Garantipensionen är för liten för att trygga försörjningen för pensionstagarna i överensstämmelse med syftet i lagen om garantipension. I garantipensionen bör det beaktas att utgångsbeloppet är lågt och vilka konsekvenser regeringens övriga åtgärder, såsom effekten av nedskärningarna i läkemedelsersättningar och höjningen av hälsovårdens klientavgifter, har för de allra fattigaste pensionärerna. Jag föreslår att den månatliga garantipensionen höjs med cirka 10 euro och med ett anslag på 15 miljoner euro. Efterfrågan på marknaden får ny fart om drygt 100 000 finländare får bättre köpkraft.

Sedan den 1 oktober 2002 har personer med celiaki kunnat få ersättning för merkostnaderna vid glutenfri kost. Ersättningen har varit 23,60 euro i månaden för personer som är 16 år eller äldre. Celiaki är en allvarlig ärftlig sjukdom och livslång glutenfri eller naturligt glutenfri kost är den enda behandlingen. Kosten är alltså medicin för människor med celiaki. Redan små mängder gluten i kosten är en hälsorisk för personer med celiaki och ökar risken för att få andra allvarliga sjukdomar, exempelvis osteoporos och lymfkörtelcancer i tunntarmen. Lämplig och hälsosam kost ingår i befolkningens grundläggande trygghet. Det är samhällets uppgift att se till att de som lider av sjukdom har rätt att få mat på jämlika villkor och till skäligt pris. Eftersom behandlingen innebär orimliga extra kostnader för människor med celiaki föreslår vi att de ska få ersättning för merkostnaderna för sin diet.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 23

Riksdagen förutsätter att regeringen återtar nedskärningen av pensionerna med 0,85 %, höjer garantipensionen med 10 euro i månaden och återinför dietersättningen på 10 euro till personer med celiaki.

Huvudtitel 35

MILJÖMINISTERIETS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

10. Miljö- och naturvård

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

61. Främjande av vatten- och miljövård (reservationsanslag 3 år)

Tillståndet i insjöarna och haven i Finland är på många håll dåligt. Näringsbelastningen har varit stor i årtal och utöver den direkta belastningen upplöser sig näringsämnen som bundits i botten-dyn i vattendragen med eutrofiering som resultat. Det finns ett stort behov att minska belastning-en och främja avlägsnandet av näringsämnen och öka restaureringen av vattendrag.

Jag föreslår

att riksdagen ökar moment 35.10.61 med 3 130 000 i synnerhet för praktiska vatten- och havsvårdsåtgärder.

INKOMSTPOSTER

Avdelning 11

SKATTER OCH INKOMSTER AV SKATTENATUR

01. Skatter på grund av inkomst och förmögenhet

01. Skatt på förvärvs- och kapitalinkomster

I budgetpropositionen ingår en lindring av förvärvsinkomstbeskattningen enligt konkurrens-kraftsavtalet med 515 miljoner euro. Det är höginkomsttagarna som tjänar mest på skattelindring-en medan effekten är nästan obefintlig för låginkomsttagarna. Att stärka köpkraften just för låg-inkomsttagarna är den mest effektiva injektionssprutan för den inhemska marknaden. Höginkomsttagarna använder lättare sina extra pengar för t.ex. utlandsresor eller anskaffning av dyr importerad elektronik, medan låginkomsttagarna köper dagligvaror och tjänster. Låginkomst-tagarna har dessutom drabbats hårdast av regeringens sparprojekt, så det vore rättvist att också de fick del av skattelättnaderna. Därför föreslår vi att lättnaderna i förvärvsinkomstbeskattningen fördelas mer rättvist. Vårt förslag är kostnadsneutralt. Skattelättnader som anges i procent slår all-tid ut som högre eurobelopp i de högsta inkomstklasserna. Det är en utmaning att rikta inkomst-skattelättnader till dem som har låg förvärvsinkomst, men det är likväl möjligt, till exempel ge-nom att höja avdraget för inkomstens förvärvande. Vi föreslår att avdraget för inkomstens förvär-vande höjs från 750 till 810 euro per år. Det ökar köpkraften, efterfrågan på inhemska varor och tjänster och gör det mer lönsamt att arbeta. Höjningen av avdraget för inkomstens förvärvande kostar 50 miljoner euro som bekostas genom att sänka gränsen för den högsta inkomstklassen till 70 000 euro per år och inte göra de föreslagna skattelättnaderna för denna inkomstklass. Den hög-sta skattesatsen i den statliga inkomstskatteskalan skulle alltså vara 31,75 procent i vårt förslag. Dessa åtgärders sammanlagda effekt på statsbudgeten är 0 euro. Vårt förslag har räknats ut med hjälp av en mikrosimuleringsmodell (SISU) vid riksdagens utredningstjänst.

Beskattningen av kapitalinkomster är fortsatt betydligt lägre än beskattningen av lika stora lö-neinkomster. För att jämna ut skillnaden och vända statens skuldsättningsutveckling måste en ny, högre skatteklass införas i kapitalbeskattningen. Enligt riksdagens utredningstjänst skulle en höj-ning av kapitalskatten på två procentenheter, alltså en skatt på 36 procent för kapitalinkomster

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

över 70 000 euro, ge staten 52 miljoner euro i extra skatteintäkter. Den här nya skatteklassen skulle minska inkomstskillnaderna på ett rättvist sätt genom att höginkomsttagarna i högre utsträckning än tidigare får delta i kostnaderna för den långvariga ekonomiska depressionen. Jag föreslår att beskattningen av kapitalinkomst kompletteras med ett nytt steg så att om kapitalinkomsterna överskrider 70 000 euro, stiger skatten till 36 procent. Höjningen föranleder ändringar i inkomstskattelagen och i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst.

Olika skatteavdrag undergräver skattebasen och ger sällan ett önskat resultat. Avdragsgillhet för medlemsavgifter till fackförbund är en kvarleva från gångna tider som är svår att förstå. Medlemmar i andra allmännyttiga organisationer har inte rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen. Exempelvis kyrkans medlemmar får inte ett sådant skatteavdrag trots att medlemsavgifterna ofta är i samma klass som löntagarorganisationernas. Dessutom har vissa fackförbund innehav som de använder för operationer på den fria marknaden som företag. Då kan deras medlemmars skatteavdrag betraktas rentav som ett slags indirekt företagsstöd. När staten skuldsätter sig med flera miljarder euro per år måste alla skatteavdrag ses över. Att helt och hållet avveckla avdragsrätten för medlemsavgifter till fackförbund skulle enligt riksdagens utredningstjänst ge en extra inkomst på 205 miljoner euro till staten. Det finns inte skäl att göra en så här stor ändring på en gång utan gradvis genom att halvera avdragsrätten. Det skulle innebära ökade skatteinkomster till staten med 102,5 miljoner euro 2017. För en jämlik behandling av arbetsmarknadsorganisationerna måste också arbetsgivarorganisationernas rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen slopas. Det är inte lätt att räkna ut hur det påverkar skatteinkomsterna, men man kan uppskatta att det uppgår till åtminstone 25 miljoner euro.

Jag föreslår att riksdagen godkänner följande tre uttalanden:

Reservationens förslag till uttalande 24

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för en rättvisare inriktning av skattelättnaderna i förvärsinkomstbeskattningen genom att sänka gränsen för den högsta inkomstklassen till 70 000 euro per år, inte göra de föreslagna skattelättnaderna för denna inkomstklass och höja förvärsinkomstsvdraget till 810 euro.

Reservationens förslag till uttalande 25

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att en ny, högre skattesats på 36 procent införs för kapitalinkomster på över 70 000 euro per år.

Reservationens förslag till uttalande 26

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att halvera avdragsrätten för medlemsavgifter till arbetstagarorganisationer och helt slopa avdragsgillheten för medlemsavgifter till arbetsgivarorganisationer från början av 2017.

08. Punktskatter

Sockerskatt (ny)

Betänkande FiUB 35/2016 rd **Reservation 5 kd**

Finländarna äter och dricker fortfarande för mycket socker. Särskilt är den tilltagande övervikten bland barn och unga samt ökningen av hål i tänderna oroväckande konsekvenser av det ökade sockerätandet. Det ökade sockerätandet har konsekvenser för såväl folkhälsan som ekonomin. I regeringsprogrammet för regeringen Sipiläs ingår det i de skattepolitiska linjerna att godisskatten ska höjas, men regeringen beslutade i stället att den av kommissionen kritiserade skatten ska slopas vid årsskiftet. Det finns det fortsatt ett folkhälsorelaterat behov av en hälsoskatt som minskar sockerkonsumtionen. EU-lagstiftningen omöjliggör inte heller en sådan skatt. Jag föreslår att det införs en hälsobaserad sockerskatt i stället för den tidigare godisskatten.

Sockerskatten tillämpas rättvist på olika produktgrupper och grundar sig på mängden tillsatt socker i livsmedlen. Bland andra Livsmedelssäkerhetsverket och Institutet för hälsa och välfärd har förordat en sockerskatt. Skatten gynnar hälsan och minskar kostnaderna för hälso- och sjukvård. Sockerskatten skulle tas ut för tillsatt socker, det vill säga sackaros. Skatteplikten ska gälla sockerhaltiga produkter som tillverkats i Finland, importerat socker och alla importerade sockerhaltiga produkter.

Det blir efter årsskiftet möjligt att i Finland fastställa en sockerskatt i och med att lagstiftningen om förpackningsmärkningar revideras och det blir obligatoriskt att ange sockermängden för livsmedel. Jag föreslår att sockerskatten införs från början av 2017 och med en utgångsnivå 1,875 euro/kg varvid skatteinkomsterna för 2017 blir uppskattningsvis 300 000 000 euro. För sötsaker nas del motsvarar skattenivån i stora drag den utgående godisskatten; punktskatten för en chokladplatta på 200 gram, vars sockerhalt är 48 procent eller 96 gram, blir således 0,18 euro. Chokladplattan skulle utan sockerskatt kosta 1,87 euro och med sockerskatt 2,08 euro (inkl. 14 % moms på sockerskatten). Skatteplikten breddas till ett stort antal sockerhaltiga produkter, däribland kex, pudding och yoghurt.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 27

Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att så snart som möjligt införa en sockerskatt.

04. Skatt på alkoholdrycker

Alkoholskatten ska vara på en sådan nivå att den dämpar alkoholkonsumtionen och att förhållandet mellan skatteintäkterna och samhällskostnaderna för alkoholbruket är förnuftigt. Det bästa sättet att stävja alkoholmissbruket är att påverka åtkomsten och priset. Genom att minska alkoholbruket kan vi få betydande kostnadsbesparingar inom social- och hälsovårdskostnaderna och samtidigt frigöra polisresurser.

Regeringen har gått in för att starköl och Long Drink -drycker ska få säljas i dagligvaruhandeln 2017. Förändringen kan förväntas leda till ökad alkoholkonsumtion och ökade alkoholskador. Dessa måste minskas genom att vi påverkar priset på alkoholdryckerna, alltså höjer skatten på dessa drycker. Detaljhandeln har redan meddelat att priserna på starköl kommer att sjunka med

Betänkande FiUB 35/2016 rd
Reservation 5 kd

25—50 procent. Denna ölrea behöver balanseras upp med en högre skatt på de alkoholdrycker som nu kommer att säljas inom detaljhandeln.

Den nuvarande alkoholskatten på öl är beroende på styrkan 0,50—0,59 euro/33 cl burk och skatten på öl 32,05 cent per centiliter etylalkohol. Efter höjningen skulle skatten uppgå till 0,63—0,73 euro/33 cl burk och skattens nivå 40,00 cent per centiliter etylalkohol. Skatten på genom jäsnings tillverkade alkoholdrycker är för närvarande 2,8 procent men för drycker med högst 5,5 procent 169,00 cent per liter färdig alkoholdryck. Vi föreslår att skattenivån för denna produktgrupp 22 ska förenhetligas med följande produktgrupp 23 (över 5,5 % men högst 8 %), varvid skatten stiger till 241,00 cent per liter färdig alkoholdryck. Effekten av den föreslagna skattehöjningen är 0,13—0,24 euro/33 cl burk. Höjningen av skatten på alkoholdrycker enligt kristdemokraternas förslag skulle öka skatteintäkterna med cirka 200 miljoner euro.

OECD:s och EU-kommissionens gemensamma publikation i november uppmanar EU-länderna att höja skatten på alkohol och tobak. Estlands nya regering tänker höja ölbeskattningen med över 160 procent fram till 2020. Redan i juli 2017 höjs skatten med 65 procent. Detta ökar möjligheterna att skärpa beskattningen av alkoholdrycker som säljs i detaljhandeln i Finland.

Jag föreslår följande uttalande:

Reservationens förslag till uttalande 28

Riksdagen förutsätter att punktskatten på alkoholdrycker som säljs i detaljhandeln höjs för att minska alkoholmissbruket. Intäkterna av alkoholskatten måste bättre motsvara de kostnader som alkoholskadorna orsakar samhället.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner förslaget till budget för 2017 enligt betänkandet med ändringarna ovan,

att riksdagen godkänner de 28 uttalandena ovan och

att riksdagen godkänner misstroendeförklaringen i den allmänna motiveringen ovan.

Helsingfors 13.12.2016

Peter Östman kd

Budgetmotioner BM 1—462/2016 rd, åtgärdsmotioner AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 1/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade skatteintäkter till följd av sänkt avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats (58 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 2/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade skatteintäkter till följd av rimligare kilometerersättningar (140 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 3/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade skatteintäkter till följd av skärpt skatt på utdelning från icke-börsnoterade bolag (260 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 4/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om lägre avkastningskalkyl för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster till följd av större avdrag för förvärvande av inkomst (-80 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 5/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från energiskatter till följd av lägre skatteutgift för torv (12 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 6/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om högre skatteintäkter till följd av återtagen sänkning av elskatt för gruvor (19 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 7/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från energiskatter till följd av lägre skatteutgift för dieselbränsle (220 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 8/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökade intäkter från energiskatter till följd av lägre skatteutgift för lätt brännolja (451 000 000 euro) 11.08.07
- Budgetmotion BM 9/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om lägre avkastningskalkyl för fordonskatten (-120 000 000 euro) 11.10.07
- Budgetmotion BM 10/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kompensation till kommunerna för skattebortfall till följd av det höjda grundavdraget från kommunalskatten (260 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 11/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skatteåterbäring på bränslen för arbetsmaskiner (341 000 000 euro) 28.91.41
- Budgetmotion BM 12/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om att minska anslaget till produktionsstöd för skogsflis (-8 000 000 euro) 32.60.44

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 13/2016 rd Touko Aalto gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för FPA-ersättningar till privatläkare (-30 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 14/2016 rd Anders Adlercreutz sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja forskning i träbyggande (1 100 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 15/2016 rd Olavi Ala-Nissilä cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en utställningshall för Finlands lantbruksmuseum Sarka för samlingen i Viik med material om jordbruket före motoriseringen (300 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 16/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (110 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 17/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för försöket med basinkomst (10 000 000 euro) 33.03.31
- Budgetmotion BM 18/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för barnbidrag (17 205 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 19/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bostadsbidrag (13 870 000 euro) 33.10.54
- Budgetmotion BM 20/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till inkomstrelaterad dagpenning (13 235 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 21/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till grunddagpenning (2 941 000 euro) 33.20.51
- Budgetmotion BM 22/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till arbetsmarknadsstöd (17 352 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 23/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till vuxenutbildningsstöd (1 029 000 euro) 33.20.55
- Budgetmotion BM 24/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till alterneringsersättning (294 000 euro) 33.20.56
- Budgetmotion BM 25/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel enligt sjukförsäkringslagen (minimidagpenningar) (1 764 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 26/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att avskaffa frysningen av de maximala boendeutgifterna (6 617 000 euro) 33.40.60

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 27/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att avskaffa sänkningen av de maximala boendeutgifterna med 3,3 procent (13 235 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 28/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningarna av index relaterade till folkpensionslagen och vissa andra lagar (37 500 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 29/2016 rd Outi Alanko-Kahiluoto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fronttillägg (294 000 euro) 33.50.50
- Budgetmotion BM 30/2016 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningen (190 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 31/2016 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den statliga finansieringen av universitetens verksamhet (13 900 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 32/2016 rd Li Andersson vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för studiepenning och bostadstillägg (46 400 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 33/2016 rd Sirkka-Liisa Anttila cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för extra arbeten på riksväg 2 på sträckan Helsingfors—Björneborg i Humppila (4 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 34/2016 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om åtgärder för att bekämpa svart ekonomi
- Budgetmotion BM 35/2016 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utvecklingssamarbete (266 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 36/2016 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar och statsunderstöd för teatrar, orkestrars och museers driftskostnader (2 230 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 37/2016 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att göra konsten och kulturen tillgängligare genom en kultursedel för ungdomar (6 000 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 38/2016 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till föreningar (2 000 000 euro) 29.90.52
- Budgetmotion BM 39/2016 rd Paavo Arhinmäki vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa och utveckla kollektivtrafiktjänster (40 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 40/2016 rd Eva Biaudet sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för verksamhet mot omskärelse av kvinnor (80 000 euro) 33.03.04

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 41/2016 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd till Svenska Finlands Folkting (102 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 42/2016 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för landsbygdsrådgivning (2 400 000) 30.10.50
- Budgetmotion BM 43/2016 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla nationalparken i i Jussarö i Ekenäs skärgård (500 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 44/2016 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra beläggningen av Labbyvägen—Hindersbyvägen inom Nylands NTM-centrals ansvarsområde (300 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 45/2016 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för att förse Påvalsbyvägen—Hommansbyvägen med beläggning i Nyland (800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 46/2016 rd Thomas Blomqvist sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda planeringen av en förbättring av Kustbanan (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 47/2016 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av riksväg 25 på sträckan Hangö—Mäntsälä (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 48/2016 rd Thomas Blomqvist sv Budgetmotion om ökat anslag för basväghållningen i Nyland (5 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 49/2016 rd Eeva-Johanna Eloranta sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kompetensprogrammet för unga vuxna (20 000 000 euro) 29.20.33
- Budgetmotion BM 50/2016 rd Eeva-Johanna Eloranta sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Museiverket för arkeologiska utgrävningar i Ristimäki (121 000 euro) 29.80.04
- Budgetmotion BM 51/2016 rd Sari Essayah kd Budgetmotion om ökat anslag till ViaDia ry för arbete som stöder samhällsanpassning av fångar och frigivna fångar (150 000 euro) 25.01.50
- Budgetmotion BM 52/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läroavtalsutbildning (15 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 53/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till grundläggande yrkesutbildning (190 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 54/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete (5 000 000 euro) 29.91.51

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 55/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättra funktionen på banförbindelsen Ylivieska—Idensalmi— Kontiomäki (116 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 56/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa kollektivtrafiktjänster (10 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 57/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen av den inkomstrelaterade dagpenningen (9 000 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 58/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen av grunddagpenningen för arbetslösa (2 000 000 euro) 33.20.51
- Budgetmotion BM 59/2016 rd Sari Essayah kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja vatten- och miljövard (3 130 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 60/2016 rd Maarit Feldt-Ranta sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Hangö—Hyvinge (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 61/2016 rd Tarja Filatov sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 10 på sträckan Tavastehus—Lahtis (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 62/2016 rd Jukka Gustafsson sd Budgetmotion om ökat anslag för att återta begränsningen av den subjektiva rätten till dagvård (6 600 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 63/2016 rd Jukka Gustafsson sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för studiesedelsunderstöd till folkhögskolor (1 000 000 euro) 29.10.20
- Budgetmotion BM 64/2016 rd Jukka Gustafsson sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla fiberlaboratoriet vid Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu (6 700 000 euro) 29.40.22
- Budgetmotion BM 65/2016 rd Jukka Gustafsson sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fler nybörjarplatser vid Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu (2 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 66/2016 rd Tuula Haatainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till stiftelsen Hoitotyön Tutkimussätiö (200 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 67/2016 rd Tuula Haatainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av vård av mammor med missbruksproblem (2 500 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 68/2016 rd Tuula Haatainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till hälso- och sjukvårdsenheter för forskning på universitetsnivå (3 000 000 euro) 33.60.32
- Budgetmotion BM 69/2016 rd Tuula Haatainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för verksamheten vid kompetenscenter inom det sociala området (1 000 000 euro) 33.60.63

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 70/2016 rd Pekka Haavisto gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (100 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 71/2016 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Finlands miljöcentral (1 000 000 euro) 35.01.04
- Budgetmotion BM 72/2016 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödet till organisationer (270 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 73/2016 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (-43 000 000 euro) 32.60.46
- Budgetmotion BM 74/2016 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (20 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 75/2016 rd Satu Hassi gröna m.fl. Budgetmotion om anslag till höjt startstöd för ARA-bostäder byggda i trä 35.20.60
- Budgetmotion BM 76/2016 rd Lasse Hautala cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för 4H-verksamhet (600 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 77/2016 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om regionalväg 274 på sträckan Kauhajärvi—Karvia (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 78/2016 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av bygdeväg 17109 mellan Jalasjärvi och Kauhajoki på sträckan mellan vägskalet till soptippen och Kauhajoki kommungräns (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 79/2016 rd Lasse Hautala cent Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs stamväg 67 på sträckan Aronkylä—Harjankylä i Kauhajoki (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 80/2016 rd Lasse Hautala cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en ny bro över Kyyro älv på sträckan 7200 Reiniläntie—Alapääntie i Ylistaro, Seinäjoki (1 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 81/2016 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (30 000 000 euro) 29.40.52
- Budgetmotion BM 82/2016 rd Hannakaisa Heikkinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till specialiseringsutbildning för veterinärer (100 000 euro) 30.20.62
- Budgetmotion BM 83/2016 rd Timo Heinonen saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra stamväg 54 på sträckan Tammela—Hollola (5 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 84/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka de uppskattade intäkterna från skatt på förvärvs- och kapitalinkomster (40 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 85/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka de uppskattade intäkterna från skatt på förvärvs- och kapitalinkomster (80 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 86/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion att minska de uppskattade intäkterna från skatt på förvärvs- och kapitalinkomster (90 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 87/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om att öka de uppskattade intäkterna från överlåtelseskatt till följd av slopad befrielse på skatt för köp av första bostad (95 000 000 euro) 11.10.05
- Budgetmotion BM 88/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsrådets utvecklings- och forskningsverksamhet (- 7 000 000) 23.01.22
- Budgetmotion BM 89/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar för motverkande av grå ekonomi (3 500 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 90/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar (3 668 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 91/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utsköningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (1 164 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 92/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader för bekämpning av den grå ekonomin (1 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 93/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader (2 168 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 94/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för polisväsendets omkostnader (10 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 95/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för flyktingkvoten (900 000 euro) 26.40.21
- Budgetmotion BM 96/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skatteförvaltningens omkostnader för bekämpning av den grå ekonomin (5 000 000 euro) 28.10.01

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 97/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Tullens omkostnader för bekämpning av den gråa ekonomin (5 000 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 98/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen till kommunerna för ordnande av basservice för bevarande av Pixnekliniken (200 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 99/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för basservice i syfte att inrätta tre våldtäktskriscentra (200 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 100/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ekonomiskt stöd för kommunsammanslagningar (25 000 000 euro) 28.90.31
- Budgetmotion BM 101/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (5 000 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 102/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finlands Akademi (250 000 euro) 29.40.01
- Budgetmotion BM 103/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den statliga finansieringen av universitetens verksamhet (68 300 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 104/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till särskild statlig finansiering för undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (31 700 000 euro) 29.40.52
- Budgetmotion BM 105/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den statliga finansieringen av yrkeshögskolornas verksamhet (36 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 106/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsborgen för studielån (-9 000 000 euro) 29.70.52
- Budgetmotion BM 107/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja inkomstgränserna i fråga om studiestöd (14 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 108/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja studiepenningen och bostadstillägget (46 400 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 109/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för restaurering av krigsskadeståndsskonaren Vega samt varvsområdet i Gamla hamn i Jakobstad (2 000 000 euro) 29.80.50

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 110/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för verkstadsverksamhet för unga och uppsökande ungdomsverksamhet (1 500 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 111/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för basstrafikledshållning (-10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 112/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för köp och utvecklande av kollektivtrafiktjänster (6 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 113/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för företagets internationalisering och främjande av företagsamhet (150 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 114/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja flyktingkvoten (9 600 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 115/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för moderskapsförpackning åt asylsökande (40 000 euro) 33.10.50
- Budgetmotion BM 116/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för AURA rehabilitering (10 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 117/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för garantipension (12 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 118/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för prehospitat akutsjukvård och räddningshelikopter i Österbotten (6 000 000 euro) 33.60.40
- Budgetmotion BM 119/2016 rd Anna-Maja Henriksson sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utgifterna för skyddshemsverksamhet (15 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 120/2016 rd Pentti Oinonen saf Budgetmotion om ökat anslag till Karjalan Kielen Seura ry för att starta ett program för det karelska språket och den karelska kulturen (200 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 121/2016 rd Laura Huhtasaari saf Budgetmotion om ökat anslag för det treåriga projektet Ekopaku (442 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 122/2016 rd Susanna Huovinen sd m.fl. Budgetmotion om anslag för organisationer som arbetar kring teman som är centrala i Finlands utrikespolitik 24.90.50
- Budgetmotion BM 123/2016 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar (8 700 000 euro) 25.10.03

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 124/2016 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för betalningsstörningar, utsökning och konkursbevakning (3 800 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 125/2016 rd Katja Hänninen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader (1 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 126/2016 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för Brottpåföljdsmyndighetens omkostnader (7 200 000 euro) 25.40.01
- Budgetmotion BM 127/2016 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att åtgärda mögel- och fuktskador (20 000 000 euro) 29.10
- Budgetmotion BM 128/2016 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till byaverksamhet (800 000 euro) 30.10.63
- Budgetmotion BM 129/2016 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga vägen för gång-, cykel- och mopedtrafik i Olkijoki (600 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 130/2016 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förlänga vägen för gång-, cykel- och mopedtrafik vid stamväg 88 på sträckan Brahestad—Kopsa (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 131/2016 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 22 på sträckan Uleåborg—Kajana—Vartius (5 800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 132/2016 rd Katja Hänninen vänst Budgetmotion om ökat anslag för att köpa och utveckla kollektivtrafiktjänster (20 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 133/2016 rd Lauri Ihalainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 4 på sträckan Kirri—Tikkakoski (40 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 134/2016 rd Lauri Ihalainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (10 000 000 euro) 32.01.02
- Budgetmotion BM 135/2016 rd Lauri Ihalainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för internationaliseringsunderstöd för företags samprojekt (17 000 000 euro) 32.20.43
- Budgetmotion BM 136/2016 rd Lauri Ihalainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finnvera Abp:s medelsanskaffning (10 000 000 euro) 32.20.82
- Budgetmotion BM 137/2016 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om att bevara punktskatten på sötsaker och glass (102 000 000 euro) 11.08.05
- Budgetmotion BM 138/2016 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bevara personaldimensioneringen oförändrad i ålderdomshemsvård och serviceboende med heldygnsomsorg (6 310 000 euro) 28.90.30

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 139/2016 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för musikdagarna i Jorois (30 000 euro) 29.80.01
- Budgetmotion BM 140/2016 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla gränsstationen i Parikkala (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 141/2016 rd Heli Järvinen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för offentlig arbetskrafts- och företagsservice (70 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 142/2016 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för sjöräddningsverksamhet i sydvästra Finland (400 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 143/2016 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga försvarsorganisationernas verksamhetsmöjligheter (404 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 144/2016 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbereda social- och hälsovårdsreformen och landskapsreformen i landskapen (9 000 000 euro) 28.90.22
- Budgetmotion BM 145/2016 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att säkerställa tillgången till kunnig arbetskraft och kompetensutvecklingen inom sjöfartsklustret (5 000 000 euro) 29.40.20
- Budgetmotion BM 146/2016 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 9 på sträckan Åbo—Tammerfors (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 147/2016 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 8 på sträckan Åbo—Björneborg (3 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 148/2016 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta ett rikstäckande centrum för läkemedelsutveckling (970 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 149/2016 rd Ilkka Kanerva saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett pilotområde för cirkulär ekonomi, Topinpuisto (1 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 150/2016 rd Ilkka Kantola sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finlands Akademis omkostnader (10 000 000 euro) 29.40.01
- Budgetmotion BM 151/2016 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla rättsvården och garantera asylsökandes rättssäkerhet (2 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 152/2016 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bevara vårdardimensioneringen inom småbarnspedagogiken (15 859 000 euro) 28.90.30

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 153/2016 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bevara den subjektiva rätten till dagvård (15 874 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 154/2016 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Förbundet för mänskliga rättigheter (200 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 155/2016 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (412 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 156/2016 rd Emma Kari gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utgifter för skyddshemsverksamhet (3 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 157/2016 rd Mika Kari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till Forsvarsutbildningsföreningen (404 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 158/2016 rd Mika Kari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt arbete med en modell med utvecklingsväg för riksväg 24 och förbättring av anslutningarna (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 159/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till driftskostnader vid läroanstalter inom fritt bildningsarbete (1 001 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 160/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till universitetens verksamhet (13 900 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 161/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till yrkeshögskolornas verksamhet (6 900 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 162/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för teatrar, orkestrars och museers driftskostnader (583 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 163/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete (5 000 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 164/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för myndighetsverksamhet vid FICAM, centrumet för alternativa metoder till djurförök (500 000 euro) 30.20.62
- Budgetmotion BM 165/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av vattenhushållnings- och fiskeriprojekt (1 000 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 166/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja vård av skogsnatur (3 000 000 euro) 30.40.45

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 167/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för upprustning av Kustbanan, omkörningsspår och planering av dubbelspår (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 168/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att skydda hotade arter (2 000 000 euro) 35.10.21
- Budgetmotion BM 169/2016 rd Johanna Karimäki gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att skydda Östersjön i Nyland (1 000 000 euro) 35.10.22
- Budgetmotion BM 170/2016 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera ökad spårkapacitet på sträckan Helsingfors—Tammerfors (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 171/2016 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra banavsnittet Tammerfors—Jyväskylä (17 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 172/2016 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att starta andra etappen på projektet för att förbättra banavsnittet Böle—Riihimäki (30 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 173/2016 rd Jyrki Kasvi gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att köpa och utveckla kollektivtrafiktjänster (15 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 174/2016 rd Elsi Katainen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utbildningen för brandbefäl vid Räddningsinstitutet (1 200 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 175/2016 rd Anneli Kiljunen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt övervakning av gränsövergångsställena i Imatra och Niirala nattetid (1 000 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 176/2016 rd Anneli Kiljunen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för sjuk- och föräldradagpenningens samt rehabiliteringspenningens minimibelopp (25 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 177/2016 rd Kimmo Kivelä saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till kommunerna för att sanera mögelskolor (30 000 000 euro) 29.10
- Budgetmotion BM 178/2016 rd Kimmo Kivelä saf Budgetmotion om anslag för ombyggnad av Jonsantie i Varpaisjärvi i Lapinlahti (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 179/2016 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för att stödja försvarsorganisationernas verksamhet (400 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 180/2016 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag till organisationer som bedriver rådgivning i huslig ekonomi (400 000 euro) 29.10.52

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 181/2016 rd Esko Kiviranta cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägen mellan Sagu och Pyhäloukas (4 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 182/2016 rd Anna Kontula vänst m.fl. Budgetmotion om ändringar i motiveringen till momentet Offentlig arbetskrafts- och företagsservice 32.30.51
- Budgetmotion BM 183/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga verksamhetsförutsättningarna för Lehtimäen opisto (450 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 184/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga verksamhetsförutsättningarna för universitetscentren i Seinäjoki och Karleby (50 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 185/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla världsarvsområdet i Kvarken (300 000 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 186/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en utredningsplan för stamväg 67 på sträckan Seinäjoki–Ilmajoki (400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 187/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera områdesreserveringar i syfte att förbättra trafikkapaciteten på stambanan på sträckan Tammerfors–Seinäjoki (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 188/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafikkapaciteten på riksväg 19 på sträckan Itäväylä–Atria i Nurmo (5 400 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 189/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en planskild korsning mellan riksväg 19 och riksväg 3 i Jalasjärvi (6 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 190/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för underhåll av basvägnätet i Vasa valkrets (8 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 191/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rakare sträckning av riksväg 18 på sträckan Myllymäki—Multia i Etseri (1 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 192/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för trafikregleringar på riksväg 8 i Heinolaområdet i Karleby (4 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 193/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 8 på sträckan Vassor–Kärklax (7 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 194/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Anslag för att förbättra vägförbindelsen mellan stamväg 68 och Jakobstads hamn (9 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 195/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 8 på sträckan Vasa–Uleåborg (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 196/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för effektivare underhåll av bansträckan Seinäjoki–Kaskö och för förbättring av kritiska punkter (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 197/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att göra havsleden i Karleby djupare (28 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 198/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla Kvarkenstrafiken (1 500 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 199/2016 rd Susanna Koski saml m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till exportandelslaget Viexpo (150 000 euro) 32.20.41
- Budgetmotion BM 200/2016 rd Hanna Kosonen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Skärgårdsdelegationen (100 000 euro) 30.10.63
- Budgetmotion BM 201/2016 rd Kari Kulmala saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att stärka bestånden av insjöläx i Saimen (160 000 euro) 30.40.31
- Budgetmotion BM 202/2016 rd Antti Kurvinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för fortsatt verksamhet på flygplatsen i Seinäjoki (150 000 euro) 31.10.41
- Budgetmotion BM 203/2016 rd Antti Kurvinen cent Budgetmotion om ökat anslag för att trygga verksamheten vid Kuluttajaliitto-Konsumentförbundet ry (120 000 euro) 32.40.50
- Budgetmotion BM 204/2016 rd Seppo Kääriäinen cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja hastighetsnivån på Savolaxbanan mellan Kouvola och Kajana (75 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 205/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för frivilligorganisationernas utvecklingssamarbete (30 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 206/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till rättsväsendet (3 300 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 207/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till åklagarväsendet omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (1 600 000 euro) 25.30.01

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 208/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisens omkostnader för att och främja den inre säkerheten och effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (22 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 209/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Skatteförvaltningens omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (10 000 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 210/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Tullens omkostnader för att effektivisera bekämpningen av svart ekonomi (4 400 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 211/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för investeringar i reparationer och kompletteringar av byggnader som ägs av registrerade religionssamfund (1 000 000 euro) 29.01.51
- Budgetmotion BM 212/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Kristillisten koulujen ja päiväkotien liitto ry (200 000 euro) 29.10.51
- Budgetmotion BM 213/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Takaisin Elämään ry för utbyggnad och uppdatering av specialungdomsarbete (400 000 euro) 29.91.52
- Budgetmotion BM 214/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Ruoka-apu Yhdistysten Liitto ry för att stödja frivillig mathjälp (1 000 000 euro) 30.20.47
- Budgetmotion BM 215/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Teknologiska forskningscentralen VTT Ab:s verksamhet (10 000 000 euro) 32.20.49
- Budgetmotion BM 216/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Ruoka-apu Yhdistysten Liitto ry för att stödja frivillig mathjälp (1 000 000 euro) 33.03.63
- Budgetmotion BM 217/2016 rd Antero Laukkanen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen av arbetsmarknadsstödet med 0,85 procent (11 800 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 218/2016 rd Jari Leppä cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inrätta ett krigshistoriskt centrum i S:t Michel (600 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 219/2016 rd Jari Leppä cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Ekoinstitutet (180 000 euro) 30.20.47
- Budgetmotion BM 220/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (100 000 000 euro) 24.30.66

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 221/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar (3 100 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 222/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utsökningsväsendets och konkursbevakningens omkostnader (2 000 000 euro) 25.20.01
- Budgetmotion BM 223/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader (2 100 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 224/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för polisens omkostnader (3 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 225/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Skatteförvaltningens omkostnader (1 700 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 226/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Tullens omkostnader (3 100 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 227/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för basservice (13 226 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 228/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna (15 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 229/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till statsandelar för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (12 916 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 230/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bidrag till en högkvalitativ och jämlik grundläggande utbildning (30 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 231/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för bildningsarbete (3 477 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 232/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningens driftskostnader (15 117 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 233/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av universitetens verksamhet (45 700 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 234/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet (32 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 235/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att slopa nedskärningen av studiepenningen (46 900 000 euro) 29.70.55

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 236/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar till museer, teatrar och orkestrar (2 387 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 237/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd till organisationer (1 700 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 238/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till idrottsutbildningscenter (174 000 euro) 29.90.52
- Budgetmotion BM 239/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för uppsökande ungdomsarbete och ungdomsverkstäder (3 000 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 240/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av trafikledsnätet (100 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 241/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för köp av tågtrafiktjänster (10 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 242/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för arbets- och näringsministeriets omkostnader (2 000 000 euro) 32.01.01
- Budgetmotion BM 243/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga Tekes verksamhet (60 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 244/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till arbets- och näringsbyråerna för att söka arbete och tillhandahålla personlig service (17 000 000 euro) 32.30.01
- Budgetmotion BM 245/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för effektivisering av arbetskraftsservicen som helhet (-17 000 000 euro) 32.30.01
- Budgetmotion BM 246/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för lönesubvention till organisationernas sysselsättningsprojekt (15 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 247/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett kommunförsök för ökad sysselsättning (20 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 248/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ungdomsgarantin (28 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 249/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesinriktad arbetskraftsutbildning och integrationsutbildning (40 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 250/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för lönesubventionerad sysselsättning (75 000 000 euro) 32.30.51

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 251/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader (1 500 000 euro) 32.40.01
- Budgetmotion BM 252/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för regionala arbetarskyddsmyndigheters omkostnader (1 500 000 euro) 33.02.07
- Budgetmotion BM 253/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen av barnbidraget (11 700 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 254/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av militärunderstödet (150 000 euro) 33.10.53
- Budgetmotion BM 255/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för allmänt bostadsbidrag för att återta nedskärningarna (34 100 000 euro) 33.10.54
- Budgetmotion BM 256/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för den inkomstrelaterade dagpenningen för arbetslösa (9 000 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 257/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen till inkomstrelaterad dagpenning för att återta beslutet om förlängd karenstid (14 000 000 euro) 33.20.50
- Budgetmotion BM 258/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för grunddagpenning till arbetslösa (2 000 000 euro) 33.20.51
- Budgetmotion BM 259/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen till grunddagpenningen för att återta beslutet om förlängd karenstid (2 000 000 euro) 33.20.51
- Budgetmotion BM 260/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till arbetsmarknadsstöd (3 400 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 261/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen till arbetsmarknadsstödet för att återta beslutet om förlängd karenstid (4 000 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 262/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för arbetsmarknadsstödet (11 800 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 263/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för vuxenutbildningsstöd (700 000 euro) 33.20.55

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 264/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av statsandelen för altemneringsersättning (200 000 euro) 33.20.56
- Budgetmotion BM 265/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av de lägsta dagpenningarna (1 200 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 266/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar (20 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 267/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för bostadsbidrag till pensionstagare (12 500 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 268/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av förmåner som betalas enligt folkpensionslagen (25 500 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 269/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta indexsänkningen av fronttillägget (200 000 euro) 33.50.50
- Budgetmotion BM 270/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för rehabilitering av frontveteraner (10 000 000 euro) 33.50.57
- Budgetmotion BM 271/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att öka antalet platser på skyddshem till den nivå som Istanbulkonventionen kräver (4 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 272/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja vatten- och miljövård (5 000 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 273/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förvärv av och ersättning för naturskyddsområden (10 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 274/2016 rd Antti Lindtman sd m.fl. Budgetmotion om ändringar i fullmakterna för Statens bostadsfond 35.20.60
- Budgetmotion BM 275/2016 rd Mats Löfström sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för avräkningsbeloppet till Åland (15 000 000 euro) 28.80.30
- Budgetmotion BM 276/2016 rd Mats Löfström sv Budgetmotion om ökat anslag för att köpa och utveckla kollektivtrafiktjänster i skärgårdstrafiken mellan Åland och fastlandet (1 200 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 277/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för höjda skatteintäkter till följd av bekämpningen av svart ekonomi och skatteflykt (130 000 000 euro) 11.01.02

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 278/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för övriga domstolar (2 000 000 euro) 25.10.03
- Budgetmotion BM 279/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för åklagarväsendets omkostnader (2 000 000 euro) 25.30.01
- Budgetmotion BM 280/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för polisens omkostnader (2 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 281/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för skatteförvaltningens omkostnader (2 000 000 euro) 28.10.01
- Budgetmotion BM 282/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till mögelreparationer (100 000 000 euro) 28.90
- Budgetmotion BM 283/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för universitetens apotekskompensation (31 679 000 euro) 29.40.52
- Budgetmotion BM 284/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för digitalisering av naturvetenskapligt kulturarv för att minska den akademiska långtidsarbetslösheten (800 000 euro) 29.80.55
- Budgetmotion BM 285/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete (5 477 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 286/2016 rd Krista Mikkonen gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Botanian ystävät ry (60 000 euro) 35.01.65
- Budgetmotion BM 287/2016 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utgifter för skyddshemsverksamhet (10 000 000 euro) 33.60.52
- Budgetmotion BM 288/2016 rd Silvia Modig vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förvärv av naturskyddsområden (30 000 000 euro) 35.10.63
- Budgetmotion BM 289/2016 rd Riitta Myller sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga servicenivån på gränsövergångsställena vid östgränsen (2 000 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 290/2016 rd Riitta Myller sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för räddningsväsendets närområdessamarbete (100 000 euro) 26.30.01
- Budgetmotion BM 291/2016 rd Riitta Myller sd Budgetmotion om ökat anslag för en fortsättning av programmet för åtgärder mot fukt och mögel (1 000 000 euro) 35.01.01
- Budgetmotion BM 292/2016 rd Riitta Myller sd Budgetmotion om ökat anslag till miljöorganisationer (200 000 euro) 35.01.65

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 293/2016 rd Riitta Myller sd Budgetmotion om att öka anslaget till Forststyrelsens naturtjänster för att ge unga sysselsättning (1 000 000 euro) 35.10.52
- Budgetmotion BM 294/2016 rd Jari Myllykoski vänst Budgetmotion om ökat anslag för utvecklande av vuxenutbildningen (1 000 000 euro) 29.20.21
- Budgetmotion BM 295/2016 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Naturresursinstitutets omkostnader (10 000 000 euro) 30.01.05
- Budgetmotion BM 296/2016 rd Jari Myllykoski vänst Budgetmotion om ökat anslag för djurskyddet (310 000 euro) 30.20.20
- Budgetmotion BM 297/2016 rd Jari Myllykoski vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för främjande av vården av skogsnatur (3 000 000 euro) 30.40.45
- Budgetmotion BM 298/2016 rd Jari Myllykoski vänst Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om regionalväg 204 på sträckan Eura–Säkylä (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 299/2016 rd Jari Myllykoski vänst Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Björneborg—Mäntyluo—Tahkoluoto (1 800 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 300/2016 rd Jari Myllykoski vänst Budgetmotion om ökat anslag för att bygga om riksväg 12 på sträckan Raumo–Vittis (20 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 301/2016 rd Lea Mäkipää saf Budgetmotion om ökat anslag för att förse Nerkoontie i Kihniö med beläggning (2 500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 302/2016 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag till Sofia-opisto (45 000 euro) 29.10.52
- Budgetmotion BM 303/2016 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag till undervisning och forskning vid Helsingfors universitet och Östra Finlands universitet (31 679 000 euro) 29.40.52
- Budgetmotion BM 304/2016 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag för att ersätta plankorsningen vid Salpakankaankatu i Joensuu med en planskild korsning (1 700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 305/2016 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av väg 502 Polvijärvi–Luikonlahti och 5720 Ohtaanniementie (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 306/2016 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra bangården i (79 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 307/2016 rd Merja Mäkisalo-Ropponen sd Budgetmotion om ökat anslag för att stödja stiftelsen Hoitotyön Tutkimussäätiö (200 000 euro) 33.70.50
- Budgetmotion BM 308/2016 rd Martti Mölsä saf Budgetmotion om ökat anslag för att sanera den gamla soptippen i Häpesuo i Nokia (3 800 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 309/2016 rd Ville Niinistö gröna m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för skatteåterbäring till energiintensiva företag (-218 000 000 euro) 28.91.41
- Budgetmotion BM 310/2016 rd Ville Niinistö gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för basfinansieringen av universitetens verksamhet (50 000 000 euro) 29.40.50
- Budgetmotion BM 311/2016 rd Ville Niinistö gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finlands Akademis forskningsanslag (3 000 000 euro) 29.40.51
- Budgetmotion BM 312/2016 rd Ville Niinistö gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för basfinansieringen av yrkeshögskolornas verksamhet (25 000 000 euro) 29.40.55
- Budgetmotion BM 313/2016 rd Ville Niinistö gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att få fart på produktionen av solenergi i bostadsaktiebolag (15 000 000 euro) 32.60.40
- Budgetmotion BM 314/2016 rd Ville Niinistö gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till energistöd för att få fart på investeringar i biogas (25 000 000 euro) 32.60.40
- Budgetmotion BM 315/2016 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för enhetlig belysning på riksväg 12 på sträckan Sastamala—Nokia (1 200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 316/2016 rd Ilmari Nurminen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för investeringar i en omfartsväg i Tavastkyro på riksväg 3 på sträckan Tammerfors—Vasa (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 317/2016 rd Ilmari Nurminen sd Budgetmotion om ökat anslag för att sanera den gamla soptippen i Häpesuo (300 000 euro) 35.10.61
- Budgetmotion BM 318/2016 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Finlands yrkesfiskarförbund (100 000 euro) 30.40.51
- Budgetmotion BM 319/2016 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för minskning av vattendragens näringsämneshalter genom reduceringsfiske (100 000 euro) 30.40.62
- Budgetmotion BM 320/2016 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra beläggningen av Labbyvägen—Hindersbyvägen i Lappträsk (300 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 321/2016 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för Borgå skärgårdsväg (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 322/2016 rd Mikaela Nylander sv Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av bansträckan Lovisa—Lahtis (1 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 323/2016 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för ett samordnande organ för att bekämpa våld mot kvinnor och våld i hemmet (100 000 euro) 33.03
- Budgetmotion BM 324/2016 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd för rehabilitering av frontveteraner (10 000 000 euro) 33.50.56
- Budgetmotion BM 325/2016 rd Mikaela Nylander sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för vård av psykiatriska patienter (500 000 euro) 33.60
- Budgetmotion BM 326/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Tullens omkostnader (1 500 000 euro) 28.10.02
- Budgetmotion BM 327/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för ordnande av basservice (4 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 328/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för jord- och skogsbruksministeriets omkostnader (2 000 000 euro) 30.01.01
- Budgetmotion BM 329/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för 4H-verksamhet (600 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 330/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för Livsmedelssäkerhetsverkets omkostnader (-18 500 000 euro) 30.20.02
- Budgetmotion BM 331/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för Landsbygdsverkets omkostnader (-11 000 000 euro) 30.20.03
- Budgetmotion BM 332/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att kartera sur sulfatjord och lägga upp ett förebyggande program (500 000 euro) 30.40.21
- Budgetmotion BM 333/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsväg 7390 och förbindelseväg 17903 i Pedersöre kommun (1 430 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 334/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra trafiksäkerheten på regional väg 748 i Kronoby (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 335/2016 rd Mats Nylund sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader (7 000 000 euro) 32.01.02

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 336/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av vägen mellan Meltaus och Unari i Rovaniemi (1 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 337/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av vägen mellan Kittilä och Enare (landsväg 955) på sträckan Kön-gäs–Hanhimaa (7 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 338/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för upprustning av flygplatsen i Enontekis (500 000 euro) 31.10.41
- Budgetmotion BM 339/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Torneå–Laurila (10 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 340/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för fördjupning av farleden in till hamnen i Kemi/Ajos (19 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 341/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av riksväg 21 mellan Muonio och Kilpisjärvi (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 342/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av Kolaribanan (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 343/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för det riksomfattande bredbandsprojektet (16 000 000 euro) 31.40.50
- Budgetmotion BM 344/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för regionalt transportstöd (5 000 000 euro) 32.50.44
- Budgetmotion BM 345/2016 rd Johanna Ojala-Niemelä sd Budgetmotion om ökat anslag för att trygga tillgången till social- och hälsovård på samiska (120 000 euro) 33.60.36
- Budgetmotion BM 346/2016 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om att slopa farleds-avgifterna inom sjöfarten (-46 200 000 euro) 11.19.06
- Budgetmotion BM 347/2016 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ett betryggande antal poliser (15 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 348/2016 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att trygga Gränsbevakningsväsendets verksamhet (3 000 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 349/2016 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förbättring av riksväg 15 på sträckan till centrum och hamnen i Kotka (22 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 350/2016 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 12 på sträckan Lahtis–Kouvola (50 000 000 euro) 31.10.77

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 351/2016 rd Sirpa Paatero sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att bygga upp testmiljön Kymiring (3 500 000 euro) 32.50.65
- Budgetmotion BM 352/2016 rd Aila Paloniemi cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för Laajan turvallisuuden verkosto ry (160 000 euro) 24.90.50
- Budgetmotion BM 353/2016 rd Olli-Poika Parviainen gröna m.fl. Budgetmotion om att öka anslagen för kommunersättningen för invandrare (10 000 000 euro) 32.70.30
- Budgetmotion BM 354/2016 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till statsandelar för kommunal basservice för att stärka personaldimensioneringen enligt den så kallade äldreomsorgslagen och för att förbättra servicenivån (23 226 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 355/2016 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra tåg tjänsterna för Finlands tillväxtkorridor (4 000 000 euro) 31.30.63
- Budgetmotion BM 356/2016 rd Aino-Kaisa Pekonen vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar (60 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 357/2016 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för att bygga en cirkulationsplats i korsningen mellan landsväg 800 och 7980 i Haapavesi (350 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 358/2016 rd Antti Rantakangas cent Budgetmotion om ökat anslag för Tomujoki landsväg 18029 i Himango i Kalajoki (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 359/2016 rd Jari Ronkainen saf m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genomföra en vägförbindelse mellan stamväg 4 och regionalväg 140 i Orimattila (3 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 360/2016 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för Riuttala allmogemuseum (100 000 euro) 29.80.31
- Budgetmotion BM 361/2016 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag till musikedagarna i Jorois för jubileumsåret (20 000 euro) 29.80.52
- Budgetmotion BM 362/2016 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av landsvägar utan beläggning i västra Kuopio (500 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 363/2016 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för trafiksäkerheten på och ombyggnaden av landsväg 551 på sträckan Haminalahti—Karttula i Kuopio (500 000 euro) 31.10.20

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 364/2016 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att planera och inleda ombyggnad av vägar på influensområdet för gruvan i Kylylahti och anrikningsverket i Luikonlahti (750 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 365/2016 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad och beläggning av väg 5460 på sträckan Vaajasalmi–Tervämäki (Saikarivägen) i Inre Savolax (900 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 366/2016 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att elektrifiera banan Siilinjärvi–Viinijärvi på sträckan Yaras fabrik i Siilinjärvi–Savonrata (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 367/2016 rd Markku Rossi cent Budgetmotion om ökat anslag för att fortsätta byggandet av bullerskydd vid riksväg 5 på sträckan Kellolahdentie–Päiväranta i Kuopio (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 368/2016 rd Markku Rossi cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för ombyggnad av person- och godsbangårdarna i Kuopio (40 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 369/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Gränsbevakningsväsendets omkostnader (2 000 000 euro) 26.20.01
- Budgetmotion BM 370/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen till kommunerna för att förbättra skötardimensioneringen inom äldrevården (70 000 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 371/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till evangelisk-lutherska kyrkans samhällsuppgifter (förslagsanslag) (1 254 000 euro) 29.01.52
- Budgetmotion BM 372/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för försörjartillägget till studiepenningen, avsett för studerande med familj (20 000 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 373/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att planera områdesreserveringar i syfte att förbättra trafikkapaciteten på stambanan på sträckan Riihimäki–Tavastehus (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 374/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för startpengar och sysselsättningsbidrag (25 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 375/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen i minimidagpenningen inom sjukförsäkringen (1 200 000 euro) 33.30.60

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 376/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar (60 000 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 377/2016 rd Päivi Räsänen kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen i fronttillägget (200 000 euro) 33.50.50
- Budgetmotion BM 378/2016 rd Hanna Sarkkinen vänst Budgetmotion om ökat anslag för fördjupning av farleden in till hamnen i Uleåborg (12 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 379/2016 rd Hanna Sarkkinen vänst m.fl. Budgetmotion om att öka anslaget för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (125 500 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 380/2016 rd Hanna Sarkkinen vänst m.fl. Budgetmotion om avskaffat anslag till kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (-43 000 000 euro) 32.60.46
- Budgetmotion BM 381/2016 rd Mikko Savola cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en finsk-estnisk kulturstiftelse (3 000 000 euro) 29.01.50
- Budgetmotion BM 382/2016 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till polisen för bekämpning av svart ekonomi (9 600 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 383/2016 rd Matti Semi vänst Budgetmotion om ökat anslag till polisen för att inrätta en övervakningsenhet för tung trafik (10 000 000 euro) 26.10.01
- Budgetmotion BM 384/2016 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att främja fredsarbete (540 000 euro) 29.80.50
- Budgetmotion BM 385/2016 rd Matti Semi vänst m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 5 på sträckan Leppävirta—Kuopio (99 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 386/2016 rd Ville Skinnari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla ungdomsgarantin med hjälp av handlingsmodellen Matkalla Duuniin (500 000 euro) 29.91.51
- Budgetmotion BM 387/2016 rd Ville Skinnari sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utredningar kring en svängbro i Pulkkilanharju (200 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 388/2016 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Ekoinstitutet (180 000 euro) 30.01.05
- Budgetmotion BM 389/2016 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för byaverksamhet (500 000 euro) 30.10.63

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 390/2016 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för snabbare trafik på Savolaxbanan (10 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 391/2016 rd Satu Taavitsainen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för flygplatsen i S:t Michel (400 000 euro) 31.10.41
- Budgetmotion BM 392/2016 rd Martti Talja cent m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att förbättra riksväg 12 på sträckan Lahtis–Kouvola (50 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 393/2016 rd Sari Tanus kd Budgetmotion om ökat anslag till Fida International ry för utvecklingssamarbete (80 000 euro) 24.90.50
- Budgetmotion BM 394/2016 rd Sari Tanus kd Budgetmotion om ökat anslag till IRR-TV ry för att producera material för språk- och samhällskurser avsedda för asylsökande (300 000 euro) 26.40.01
- Budgetmotion BM 395/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för återuppbyggnad av kyrkan i Ylivieska (500 000 euro) 29.01.51
- Budgetmotion BM 396/2016 rd Sari Tanus kd Budgetmotion om ökat anslag för statsbidrag till kommunerna för att sanera skolor med dålig inomhusluft (50 000 000 euro) 29.10
- Budgetmotion BM 397/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen (60 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 398/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om minskat anslag till strategisk forskningsfinansiering (-10 000 000 euro) 29.40.54
- Budgetmotion BM 399/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stöd till forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet för att utveckla analys- och lösningsmetoder beträffande problem med inomhusluft (10 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 400/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd (10 000 000 euro) 33.03.04
- Budgetmotion BM 401/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen i det allmänna bostadsbidraget (9 500 000 euro) 33.10.54
- Budgetmotion BM 402/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen i vuxenutbildningsstödet (700 000 euro) 33.20.55
- Budgetmotion BM 403/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen i alterneringsersättningen (200 000 euro) 33.20.56

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 404/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för kostersättning till celiakipatienter (10 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 405/2016 rd Sari Tanus kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja garantipensionen och återta nedskärningen i indexrelaterade förmåner (40 000 000 euro) 33.40.60
- Budgetmotion BM 406/2016 rd Sari Tanus kd Budgetmotion om ökat anslag för att utveckla projektet Eco3 för bio- och kretsloppsekonomi (430 000 euro) 35.10.22
- Budgetmotion BM 407/2016 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den allmänbildande utbildningens driftskostnader (2 957 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 408/2016 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att höja kvaliteten på den allmänbildande utbildningen (15 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 409/2016 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen (30 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 410/2016 rd Jani Toivola gröna Budgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete för att öka understödet för studiecheckar som ska stödja utbildningen för invandrare (600 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 411/2016 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för driftskostnader för läroanstalter för fritt bildningsarbete (8 500 000 euro) 29.10.31
- Budgetmotion BM 412/2016 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för yrkesutbildningen (80 830 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 413/2016 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för studiestöd (46 400 000 euro) 29.70.55
- Budgetmotion BM 414/2016 rd Jani Toivola gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för verksamheten vid allmänna bibliotek (200 000 euro) 29.80.30
- Budgetmotion BM 415/2016 rd Maria Tolppanen sd Budgetmotion om ökat anslag för en väg för gång-, cykel- och mopedtrafik längs landsväg 717 i Vasaregionen (1 700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 416/2016 rd Kari Uotila vänst Budgetmotion om ökat anslag för elektrifiering av bansträckan Hangö—Hyvinge (5 000 000 euro) 31.10.77
- Budgetmotion BM 417/2016 rd Antero Vartia gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för höjda skatteintäkter till följd av begränsning av företagaravdraget (23 000 000 euro) 11.01.01

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 418/2016 rd Antero Vartia gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (45 800 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 419/2016 rd Antero Vartia gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för läkemedelsersättningar och för reseersättningar till patienter (33 500 000 euro) 33.30.60
- Budgetmotion BM 420/2016 rd Pia Viitanen sd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för en utredningsplan för ett tredje spår på järnvägslinjen Tammerfors—Helsingfors (2 000 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 421/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om höjd inkomstpost på grund av sänkt rätt till avdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer (75 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 422/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om att minska de uppskattade intäkterna från skatt på förvärvs- och kapitalinkomst (-419 000 000 euro) 11.01.01
- Budgetmotion BM 423/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om att öka de uppskattade intäkterna från mervärdesskatt (413 000 000 euro) 11.04.01
- Budgetmotion BM 424/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om att öka de uppskattade intäkterna från bilskatt (67 000 000 euro) 11.10.03
- Budgetmotion BM 425/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för egentligt utvecklingssamarbete (213 000 000 euro) 24.30.66
- Budgetmotion BM 426/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för utvecklingssamarbetskrediter (-100 000 000 euro) 24.30.80
- Budgetmotion BM 427/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för höjningen av Finnfunds kapital (-10 000 000 euro) 24.30.88
- Budgetmotion BM 428/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för finansinvesteringar inom utvecklingssamarbetet (-30 000 000 euro) 24.30.89
- Budgetmotion BM 429/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för den frivilliga försvarsverksamheten (403 000 euro) 27.10.50
- Budgetmotion BM 430/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel till kommunerna för basservice (6 310 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 431/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för statsandelar till kommunerna (-130 000 000 euro) 28.90.30

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 432/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för skatteåterbäring till energiintensiva företag (-218 000 000 euro) 28.91.41
- Budgetmotion BM 433/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelar och statsunderstöd för driftskostnader för allmänbildande utbildning (32 000 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 434/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningens driftskostnader (20 000 000 euro) 29.20.30
- Budgetmotion BM 435/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att slutföra ombyggnadsarbetena på befästningsön Örö (2 100 000 euro) 30.64.50
- Budgetmotion BM 436/2016 rd Stefan Wallin sv Budgetmotion om att öka anslaget för en gång-, cykel- och mopedväg mellan Kulla och Släts by i Kimitoöns kommun (700 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 437/2016 rd Stefan Wallin sv Budgetmotion om att öka anslaget för en gång-, cykel- och mopedväg mellan Nagu och Prosvik (2 800 000 euro) 31.10.20
- Budgetmotion BM 438/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att upprätthålla tung servicetrafik på ön Örö (130 000 euro) 31.30.64
- Budgetmotion BM 439/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (73 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 440/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för arbets- och näringsbyråernas omkostnader (-25 000 000) 32.30.01
- Budgetmotion BM 441/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslagt för privata arbetsförmedlingstjänster (15 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 442/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för kompensationsstöd för utsläppshandelns indirekta kostnader (-43 000 000 euro) 32.60.46
- Budgetmotion BM 443/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för barnbidragets ensamförsörjartillägg (11 700 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 444/2016 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökade skatteintäkter till följd av lägre avdrag för ränta på bostadslån (25 000 000 euro) 11.01.01

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 445/2016 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om höjning av de beräknade intäkterna av arvs- och gåvoskatten på grund av återtagandet av lättnaderna i arvs- och gåvoskatten vid generationsväxlingar (25 000 000 euro) 11.01.04
- Budgetmotion BM 446/2016 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för förberedande undervisning som ordnas före den grundläggande utbildningen (33 512 000 euro) 29.10.30
- Budgetmotion BM 447/2016 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för språkutbildning för invandrare (20 000 000 euro) 32.30.51
- Budgetmotion BM 448/2016 rd Ozan Yanar gröna m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för betalning av arbetsmarknadsstöd i stället för integrationsstöd till personer som fått uppehållstillstånd (3 400 000 euro) 33.20.52
- Budgetmotion BM 449/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag till Internationella kristna ambassaden i Jerusalem för hjälp till offren för förintelsen och för fredsarbete (600 000 euro) 24.90.66
- Budgetmotion BM 450/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsandelen till kommunerna för att återta nedskärningen i indexbundna förmåner (74 800 000 euro) 28.90.30
- Budgetmotion BM 451/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om minskat anslag för energiskattestöd (-70 000 000 euro) 28.91.41
- Budgetmotion BM 452/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att genom Samaria rf stödja det grundläggande arbetet vid organisationer som utför barn- och ungdomsarbete (500 000 euro) 29.91.52
- Budgetmotion BM 453/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att inleda verksamheten vid en organisationsbaserad ungdomscentral (1 300 000 euro) 29.91.52
- Budgetmotion BM 454/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för statsunderstöd för 4H-verksamhet som ökar landsbygdens livskraft (600 000 euro) 30.10.55
- Budgetmotion BM 455/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för utveckling av landsbygden (100 000 euro) 30.10.63
- Budgetmotion BM 456/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för främjande av företagets internationalisering (15 000 000 euro) 32.01.40
- Budgetmotion BM 457/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för omkostnader för Innovationsfinansieringsverket Tekes (1 000 000 euro) 32.20.06

Betänkande FiUB 35/2016 rd

BILAGA: Budgetmotionerna BU 1 - 462/2016 rd, åtgärdsmotionerna AM 34, 53/2016 rd

- Budgetmotion BM 458/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för stödjande av forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (44 000 000 euro) 32.20.40
- Budgetmotion BM 459/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för investeringsstöd för byggande av biogasanläggningar (10 000 000 euro) 32.60.45
- Budgetmotion BM 460/2016 rd Peter Östman kd m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för att återta nedskärningen i barnbidraget (11 700 000 euro) 33.10.51
- Budgetmotion BM 461/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Budgetmotion om ökat anslag för grundläggande utkomststöd (13 800 000 euro) 33.10.57
- Budgetmotion BM 462/2016 rd Ozan Yanar gröna Budgetmotion om minskat anslag för kapitalisering av Terrafame (-100 000 000 euro) 32.20.89
- Åtgärdsmotion AM 34/2016 rd Arja Juvonen saf Åtgärdsmotion om att uppgifter om patientskador ska framgå av statens budgetproposition
- Åtgärdsmotion AM 53/2016 rd Stefan Wallin sv m.fl. Åtgärdsmotion om regeringens spetsprojekt